

Cramer, Johann Ulrich von,

Institutiones juris cameralis

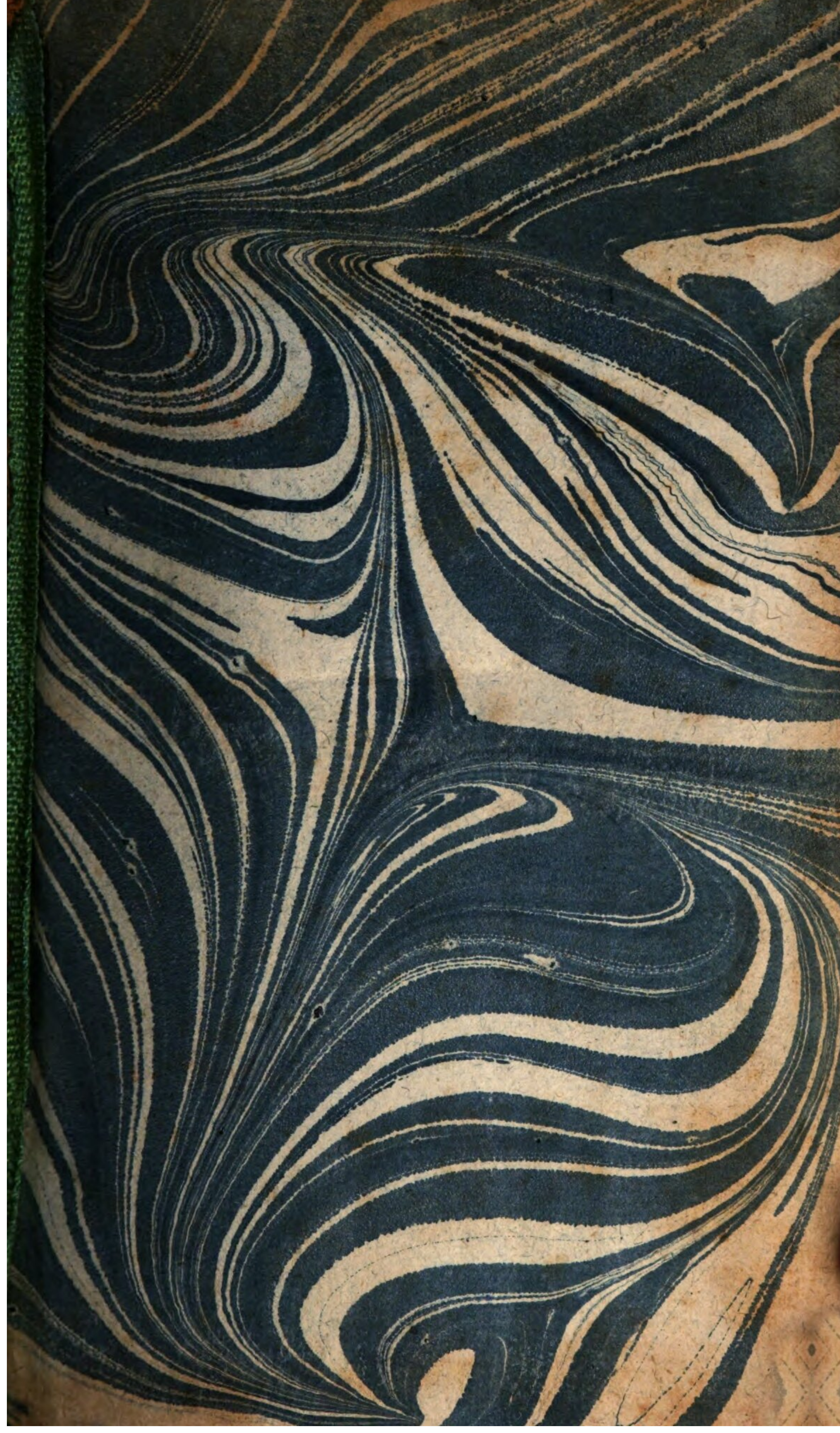
Francofurtum 1769

J.publ.g. 153

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10558822-0

VD18 14430630-001

J. publ. G.

Cramer

153

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

SYSTEMS OF
PHONETICS
AND
PHONOLOGY
IN THE
HISTORICAL
LINGUISTICS

EDITED BY
J. H. GREENBERG
AND
J. A. H. REYNOLDS
WITH
AN INTRODUCTION
BY
J. H. GREENBERG
AND
J. A. H. REYNOLDS

THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILLINOIS 60637
1977

Rr

J Publ gem 153

JOAN. ULR. L. BAR. DE CRAMER,
CAMERÆ IMPER. ASSESSORIS.

INSTITUTIONES
JURIS CAMERALIS,

E

SYSTEMATE

S U O

PROCESSUS IMPERII

SEU

SUPERIORUM AUGUSTISS.
TRIBUNALIUM

SUCCINCTE EXTRACTÆ.

ET

AD USUM PRÆLECTIONUM
TAM WETZLARIENSIIUM QUAM
ACADEMICARUM,

EORUMQUE ADORNATÆ,
QUI *FUS CAMERALE* IN COMPENDIO
DESIDERANT.

FRANCOFURTI & ULMÆ,
Impensis JOANNIS CONRADI WOHLERI,
M D CCLXIX.

JOHN ULR. L. BAR. DE CRAMER
CAMBRIDGE IMPR. A. 1782

INSTITUTIONES
JURIS CAMERALIS

E
SYSTEMATE

S U O
PROCESSUS IMPERII

SEU
SUPERIORUM AUGUSTISS.
TRIBUNALIUM

SUCCINCTE EXTRACTE.

ET
AD USUM PRAEFECTORUM
TAM WETTERVARIENSIS QUAM
ACADEMICARUM.

FORUMQUE ADORNAT
QUI JUS CAMERALE IN COMPTIBUS
DESIDERANT.

WETTERVARIENSIS

FRANCOURTI & ULMI
JACOBI JOHANNIS CONRADI WOLFF
M. D. C. C. L. X.

Bayerische
Staatsbibliothek
München

SECTIO I.

TITULUS I.

De Origine ac Constitutione generali supremorum Imperii Tribunalium.

§. I.

Imperium nostrum propaginem Regni Francorum esse, in confesso est apud omnes.

Quin itaque Origines Judiciorum Imperii inde petendæ sint, dubio caret. Ansam hoc dedit Celeberrimo JurisConsulto HERTIO delineandi Notitiam Regni Francorum, ceu Scaturiginem Rationum Historicarum Constitutionis Imperii nostri.

§. 2.

Quemadmodum igitur tempore TACITI Causæ in minores & majores, velut Criminales distinctæ, ac proinde duo Judicia majora & minora erant, illa, quæ in Conciliis, hæc per Pagos & Vicos à Senibus, & iis, quos TACITUS Principes

L.B.deCrameriInst. Jur. Cam. A cipes

2 Sect. I. Tit. I. *De Origine ac Constitutione*

cipes vocat (a), exercita; ita sub Francis minora Judicia, quæ dicebantur Land-Gedinge, &c. à Comitibus, qui diversi generis erant, Margrafi, Landgravii, &c. eorumque Vicariis sic dictis Gograsen, Bauermeister, &c. Majora vero non solum in Aula Regis, sed & conventu Regni exercebantur: quorum ultimum *Judicium Procerum*, ut & *Regni* dictum, destinatumque erat non solum publicis, majoribusque Procerum, velut Criminalibus, sed & in defectum Justitiæ, universorum Causis audiendis, rectoque *Judicio* terminandis, juxta *Annales Pitbœanos Reuberianos* ad Annum 814. & *Pipini Chartam* de Anno 750. (b).

Medio Ævo *Judicium Procerum* distinguebatur, prout vel in Comitibus, vel Conventu Principum particulari exercitum, quod *Judicii Principum* nomine insignitum.

§. 3.

In Aula non solum ipse Rex in Causis Procerum minoribus, iisque nonnunquam adhibitis, sed & Archicapellanus & Comes Palatii judicabant: & quidem in Causis Ecclesiasticis, nempe quoad Personam & dignitatem Clericorum, Archicapellanus; Comes vero Palatii in Secularibus privatorum, & Ecclesiasticis quoad bona Ecclesiastica, nec non minoribus Procerum (c), jussu tamen Regis (d).

Unde

(a) de *Moribus German.* Cap. XI. & XII. (b) apud MABILLON. de *Re Diplom.* Lib. 6 p. 490. (c) HINC-MARUS T. II. Ep. XIV. Cap. 19. seq. p. 208. & C. 20. 21. (d) Per *Capitular.* 77. L. III. apud BALUZ. T. I. Cap. pag. 768.

Unde *distinctio inter Judicium Regni, Principum, Regis & Aulicum*, quod Comes Palatii exercebat in Conclavi Aulae, quodque Camera dicebatur.

Hinc *Judicium Camerale & Aulicum* olim unum idemque denotabat Tribunal: prout etiam promiscue occurrit appellatio des Kayserlichen Cammer- und Hof- Gerichts, vel simpliciter des Kayserlichen Cammergerichts. Utriusque tam Regis, quam Consilii Aulici seu Curiae Imperialis rationem sub FRIDERICO II. ante Interregnum determinat Constitutio, verbis: *Wir setzen, daß an Unserem Kayserlichen Hof ein Hof-Richter seyn solle, der solle ein Frey-Mann seyn, und Er solle alle Leute richten, die ihme klagen, ohne über Fürsten, und andere hohe Leute, wo es an ihren Leib, an ihre Ehre, oder an ihr Erbe, oder Lehen gehet, das wollen Wir selbst richten (e).*

§. 4.

Quoniam Judicium Aulicum in Aula Cæsaris exercebatur (§. 3.), ideo quoque semper eandem sequebatur.

Hoc ipso autem non semper, sed certis tantum temporibus patebat.

Quod cum moræ insigni in Causis Procerum terminandis profusionique sumtuum Juri in Judicio persequendo impendendorum, ac propterea Querelis Statuum ansam daret, variis Judiciis Aulici nævis, temporibusque istis Interregni su-

A 2

per-

(e) apud D A T T. *de Pace Publica Lib. IV. Cap. I. num. 19. & in Recess. Imper. de Anno 1441. 1466. §. 5. 14. 71. §. 3. 74. §. 9. & 14.*

4 Sect. I. Tit. I. *De Origine ac Constitutione*

peraccedentibus, quibus nil tutum erat in Imperio, nil a deprædationibus, latrociniisque atque invasionibus intactum; MAXIMILIANUS I. tandem a Statibus, ut auxilium sibi contra Gallos in Italia, & Turcas ferretur, ulla re alia, quam *Pacis publicæ in perpetuum valituræ*, post varias anteriores, Inducias potius, quam Paces Legesque perpetuas, ut & *Judicii Imperii stabilis*, ab ipsis Statibus ordinandi constitutione, consequi poterat.

Unde venit, quod *quamvis ægre ac invitatus, Judicii Imperii constituendi Jus, antea sibi soli reservatum, cum Statibus communicaret (f).*

§. 5.

Judicium exin Anno 1495. enatum, Camera Imperialis, German. das Kayserliche und des Heiligen Römischen Reichs Cammer. Gericht dicitur.

Unde liquet, quare CAROLUS V. *Cameram Imperii publicæ Pacis vinculum & firmamentum* in Comitibus Spirensibus Anno 1544. appellaverit, quodque revera, quemadmodum Pax ipsa perennis, ita & Camera Imperialis *Judicium Pacis perenne constitutum sit*, sicut vix antea Pax publica, *Judicio Pacis non simul constituto, condita (g).*

Cuna-

(f) MUTIUS in Chron. L. 21. TRITHEM in Chron. Hirsaug. ad An. 1260. COMINEUS de Bello Neapolit. MÜLLER. Reichstags; Theatr. Cap. 83. seq. DITTMAR. & GERHARD. de Judic. Duell. (g) apud SLEIDAN. de Statu Relig. L. XV. conf. KAYSER. Dissertat. de Judiciis Pacis.

*Cunabula hujus Judicii jam in Anno 1467.
& Ordinationem ejusdem de Anno 1486.
& 1487. reperies.*

*Atque sic Historiam rei judicariæ Imperialis
dispescere licet in antiquiorem, mediam, &
noviorem.*

*Add. Perillustris Dn. Collegæ AB HARP-
PRECHT Ous egregium des Cammer-
Gerichts = Staats = Archivs.*

§. 6.

*Cum itaque Camera, minime Curia Impe-
rialis, Pacis Judicium, imo Pacis publicæ per-
enne vinculum esset (§. 4. 5.); consequens est,
Judicio Camerali instituto, Judicium Aulicum ces-
sasse, illudque hujus surrogatum fuisse, adeo ut
in causis Justitiæ ad hoc non amplius pateret adi-
tus, sed solum Judicium Regis pro Causis publicis
& reservatis Cæsareis remaneret, donec iterum
cum Imperatore Recess. Imper. de Anno 1512.
communicaretur.*

§. 7.

*Quemadmodum MAXIMILIANUS
ægre & necessitate Belli adactus Status ad Constitu-
tionem novi Judicii admisit (§. 4.); ita, occasio-
ne fœcordiæ Statuum in constituendo & susten-
tando Collegio Camerali, causam nactus est, Ju-
dicium pristinum Aulicum restaurandi, sicque
damnum, quod concurrento ad Constitutionem
Judicii Cameralis Status Cæsari intulerant, Judi-
cium proprium erigendo, reparandi.*

§. 8.

*Sensum nimirum a temporibus FERDI-
NANDI*

6 Sect. I. Tit. I. *De Origine ac Constitutione*

NANDI I. *Judicio Aulico nova accessit forma, Status non solum a Constitutione excludens, sed & Jurisdictionem in plurimis dilatans, imo ad eas extendens causas, quibus Comites Palatii alias sese intromittere non poterant, quid quod & illas quæ nonnisi in Conventu Regni vel Judici Procerum terminabantur, ut adeo in nostro Imperio, ceu propagine illius veteris Francorum Regni (§. 1.) 1) Judicium Imperiale Aulicum modernum surrogatum sit Judicii pristini Aulici, Regni & Regis, Camera vero Imperialis, 2) Judicii illius Aulici: sapiat tamen ultra naturam ejus, quatenus Judicium Pacis perenne constitutum est (§. 5); eamque ob causam 3) juxta Instrumentum Pacis Artic. V. §. 54. & Reichs-Hofraths-Ordnung Tit. II. §. 8. in Regula Ordinatio Cameralis etiam in Judicio Imperiali Aulico observari debeat.*

§. 9.

Quæ cum ita sint, & principium immotæ veritatis superaccedat, Jurisdictionem, quam utrumque Tribunal exercet, Imperii esse, utpote quod Respublica una est, quæ sine Jurisdictione esse nequit; porro intellectu facile est, quod 1) utrumque Tribunal Judicium Imperii sit; Imperiumque 2) quoad Jurisdictionis suæ Exercitium in Camera, non per solum Cæsarem sicut in Judicio Imperiali Aulico, sed & per totum Collegium Camerale simul repræsentari velit (b). Cui 3) consequens, quod si Pars Litispendentiæ Camerali renunciaret, & ad Judicium Imperiale Aulicum

(b) *Recess. Imper. noviss. §. 116.*

licum transfiliat, Collegium Camerale haud requisito Consensu Imperii in Comitibus, consentire non possit, non obstantibus Inhibitionibus & Rescriptis Cæsareis.

§. 10.

Utrumque Tribunal Jurisdictionem Imperii exercet generaliter, nec tantum in quibusdam causis particularibus, atque immediate ex Lege seu Ordinatione præscripta, adeoque Officii seu Magistratus Jure (§. 8.). Qualis Jurisdictio a Lege delata cum *L. 6. ff. de Jurisdic. ordinaria* dicatur, nec delegata, seu extraordinaria, qualem Commissarii habent, quæ etiam *Commissio* vocatur (*i*), liquet, quod *Judicii Imperialis Aulici & Cameræ Jurisdictio ordinaria, nec delegata sit.*

§. 11.

Quia igitur utriusque Judicii Jurisdictio consensu totius Imperii Statuminata, etsi Status ad constituendum Judicium Imperiale Aulicum non concurrant (§. 7.), prono inde fuit alveo, quod 1) Cæsari soli Judicia constituta mutandi facultas non competat; multoque minus adeo 2) is solus novum Imperii Tribunal constituere possit (*k*), quodque 3) nec soli Electores Jurisdictionem supremorum Imperii Tribunalium per Capitulationes restringere queant, nec 4) Cæsar ea, quæ prævia Causæ cognitione in Consilio Imperiali Aulico expedienda sunt, ad se revocare, & citra illius Decretum auctoritatemve expediri permit-

A 4

mit-

(*i*) *Cap. 14. & 21. X. de Offic. & Potestat. Judic. Delegat. Cap. 5. 6. 7. eod. Tit. in 6to.* (*k*) *Capitulat. Noviss. Artic. 16, §. 3.*

8 Sect. I. Tit. I. De Origine ac Constitutione &c.

mittere queat, eoque minus, quia Jurisdictio
Judicii illius ordinaria nec delegata est (§. 10.),
quæ quidem revocatione delegantis cessat (l);
Nec 5) idem Cæsar cursum Justitiæ in utroque
Judicio per Inhibitiones, Decreta vel Rescripta
impedire, multo minus 6) Executionem Sen-
tentiarum Cameralium impedire, causasque in
Camera pendentes ad Consilium Imperiale Auli-
cum, vel 7) ex hoc ad Consilium secretius avo-
care possit, licet alias a Statuum Tribunalibus
etiam Aulicis advocari possint causæ ex Principum
Imperii Decreto & ad Sanctius Consilium justa
de causa trahi, sed 8) nonnisi a Cæsare & Sta-
tibus simul justa causa id suadente, avocatio de-
cerni debeat (m), multoque minus adeo 9) cau-
sa, etsi ad neutrum horum Judiciorum pertineat,
velut Matrimonialis, directe a Judice inferiori
velut Ecclesiastico advocari possit, utique autem
per indirectum, opponendo Exceptionem in-
competentiæ.

§. 12.

Quam ob causam nec Camera Imperialis
Literas pro administranda Justitia, utpote quæ
avocationem causarum non involvunt, respicere
renuit, eoque minus, quod & Imperatoris nomi-
ne Justitiam administret.

TITU.

(l) *Cap. 6. de Offic. & Potestat. Judic. Delegat.*
(m) *Capitulat. Noviss. Artic. 16. §. 7. 12. 13. 16. & 17.*
Recess. Imper. Noviss. §. 165. seqq.

TITULUS II.

*De Furibus, quæ a supremis Imperii Tribu-
nalibus, in exercenda Jurisdictione sua,
observanda sunt.*

§. 13.

Omnis Jurisdictio secundum Jura exercenda
est. Ergo & ea, quam suprema Imperii
Tribunalia exercent.

§. 14.

Quia Imperatoris diversi sunt fines, quoad
Judicium Camerale & Aulicum Imperiale (§. 4.
7.8.), inde cuivis eorum propria sunt Jura.
Quo pertinent utriusque Ordinationes. Et quam-
vis in Regula Ordinatio Cameralis in Judicio Au-
lico quoque observanda sit (§. 8.); Exceptiones
tamen regulam ita fere elidunt, ut plenissima &
illimitata, rationi Status nonnunquam attempe-
randa Judicandi facultas, Consilio Aulico asserta
dicenda sit. Ratio patet ex §. 4. 7. & 8.

§. 15.

Quemadmodum MAXIMILIANUS I. Status ad Cameram Imperialem constituendam admisit (§. 4.), ita eosdem quoque ab Ordinatione eidem præscribenda excludere non potuit. Unde sequitur quod 1) *Ordinatio Cameralis Lex Imperii sit*, quapropter dicitur des Reichs Ordnung (a), ac proin 2) *in ea ab Imperatore*

(a) *Ordinat. Camer. Part. l. Tit. V. §. 5. & 15.*

quid mutari non possit, nisi cum Consensu Statuum, imo Imperator, utpote qui in Ordinationem Cameralem consensit, ad ejus Observantiam obligatus sit.

§. 16.

Sicut FERDINANDUS I. Judicio Imperiali Aulico novam formam, exclusis Statibus, dedit (§. 8.), ita & solus Ordinationem Judicii Imperialis Aulici Anno 1555. ut & FERDINANDUS III. Anno 1654. eidem præscripsit. Eapropter quidem Status eandem recipere recusarunt, weilen Sie Ihnen nicht ordentlich communiciret, noch Sie mit ihren Monitis darüber vernommen worden, ad eandem tamen observandam Imperatores per Capitulationes LEOPOLDI Artic. 41. JOSEPHI Artic. 40. CAROLI VI. Artic. 16 & novissimas adstrictæ sunt.

§. 17.

Dari *Jura Germaniæ communia*, eaque Domestica ac peregrina, ac illa *Constitutiones & Observantiam Imperii*, hæc *Jus Romanum, Canonicum & Feudale Longobardicum* esse, nemo ignorat. Unde collectu facile, cur modo allegata *Jura ceu communia* supremorum Imperii Tribunalium in *Ordinat. Camer. Part. I. Tit. XIII. §. 1. Concept. Ordinat. Camer. Part. I. Tit. XIX. princ. Ord. Jud. Imp. Aul. Tit. I. §. 15. Recess. Imp. Nov. §. 105.* occurrant, quatenus nimirum Statui Germaniæ publico non adverfantur.

§. 18.

Nulla in his Textibus *Speculi Saxonici, Suevici, Juris Feudalis Alemannici*, aliarumque *Collectio-*

in exercenda Jurisdictione sua, observanda sunt. II

lectionum Legum Germanicarum antiquarum a
LINDENBROGIO, GEORGISCHIO, &
SENCKENBERGIO editarum fit mentio, quin
potius disertis verbis in Ordinatione Judicii Im-
perialis Aulici occurrunt tantum die Kaiserliche
Rechte, sub quibus ea, quæ dictis Collectioni-
bus continentur, comprehendi nequeunt. Ergo
nec istis Collectionibus in causis a supremis Imp.
Trib. decidendis locus est.

§. 19.

Recessus Imperii & Capitulationes Cam. Imp.
& Jud. Aul. ita insinuari, ut eidem antea nor-
ma in decidendo non sint, etsi publicatæ, obser-
vantia est, sicut jam BLUMIUS testatur (b).
Nec caret ratione, etsi DECKHER testetur (c)
veteres hanc Insinuationem nescivisse. Tutum
enim non est in decidendo aliud sequi Recessuum
vel Capitulationum exemplar, quam quod insi-
nuatum. Observatum id est An. 1654. circa Rec.
Imp. illo tempore promulgatum. In eo autem
erravit BLUMIUS, quod putaverit, Camerae
non solum ab Electore Moguntino, qua Archi-
cancellario Copias, nempe vidimatas, insinuari,
sed etiam earum Observantiam imperari. Ulti-
mum ab Imperatore fieri Extractus Literarum
apud DECKHERUM *cit. loc.* demonstrant.

§. 20.

Quoniam Imperator in *Capit. Art. I. §. 19.*
promittit, quod defendere velit der Stände Ge-
rechtigkeiten, Gebräuche und gute Gewohnheit, so
Sie bishero gehabt, oder in Uebung gewesen, inde
est,

(b) *Tit. II. num. 9.* (c) *Vindic. ad dict. loc.*

est, quod etiam ad Jura utriusque Imperii Dicasterio communia pertineant 1) Consuetudines tum universales, tum particulares cujusvis Provinciæ locique, rite allegatæ & probatæ; consequenter rationabiles, redliche ehrbare Gewohnheiten der Fürstenthümer, Herrschaften und Gerichte, (Concept. Ord. Cam. P. I. Tit. XIX. princ.) 2) Jura Statutaria & Provincialia ehrbare ländische Ordnungen, Statuten, etsi Constitutionibus Imperii contrariantur, quatenus nimirum Statibus vi Superioritatis Territorialis competit Potestas ferendi Leges contra Jus commune (d), (Concept. Ord. Cam. dict. loc. Rec. Imp. Nov. §. 105.) 3) Privilegia Statuum in Camera rite insinuata quæcunque, de quibusvis negotiis a Cæsare, juxta Leges Imperii tamen, impetrata, gebührlich allegirte und approbirte Privilegia (Conc. Ord. Cam. P. I. Tit. XXII. §. 6 Reichs-Hofraths-Ordnung de A. 1654 Tit. I. §. 15.)

§. 21.

Et quia Jura specialia generalibus derogant; ideo hæc in causis decidendis primo loco veniunt observanda, quemadmodum etiam inter communia, peregrinis domestica, præferenda sunt.

§. 22.

Ordinationis Cameralis & Constitutionum Imperii interdum dubius est sensus, nec non defectus in causis obviis cognoscendis & decidendis, totque opiniones Doctorum contra opiniones occurrunt, ut huc quadrent, quæ jam GRIEB-

NERUS

(d) THOMASIIUS de Potestate Statuum Legislat. contra Jus commune.

NERUS (e) de flebili Juris nostri confusione, ex diversa ejusmodi interpretatione, orta scripsit. Quo graviores autem sunt causæ, quæ in Judicium deducuntur, eo magis præcavenda istiusmodi incertitudo, impediens, quo minus Jurisdictio Judicio data explicari possit. Quoniam igitur, cui Jurisdictio data est, ei quoque concessa esse videntur, sine quibus Jurisdictio explicari nequit (*L. 2. ff. de Jurisdic.*); factum, ut Collegio Camerali concessa fuerit facultas 1) de certo censu Ordinationis, Constitutionumque Imperii 2) certaue opinione, ac 3) re judicata in causis similibus decidendis ad instar normæ sequenda 4) Supplementoque, ubi singula deficiunt, conveniendi, donec aliud a Cæsare & Imperio statuatur (*Ord. Cam. de A. 1555 P. II. Tit. XXXVI. Rec. Imp. de A. 1557. §. 5. Rec. Imp. de A. 1570. §. 76 77. Rec. Deput. de A. 1600. §. 14. Conc. Ord. Cam. Tit. XXXVIII. §. 1. Rec. Imp. Nov. §. 34.*

§. 23.

Atque sic Dubia circa Interpretationem Constitutionum ac Recessuum Imperii publicorum occurrere, tunc demum dicendum est, quando Camerales de certo sensu inter se convenire nequeunt; Indeque verba *Instrum. Pacis Artic. V. §. 56.* Si quæ dubia circa Interpretationem Constitutionum ac Recessuum Imperii publicorum occurrunt, remittuntur ad Comitiam Imperii universaliam, nonnisi de eo inventu intelligi possunt.

§. 24.

Si vero tunc demum, quando Camerales de

certo

(e) de Observ. Colleg. Jurisdic. §. 9.

certo sensu Ordinationis, Constitutionum ac Recessuum Imperii publicorum inter se convenire nequeunt, *ad Comitia remissio fiat*, sequitur, quod ea locum non habeat, *si partes, vel una tantum, sensum in dubium vocant*, Cameralibus vero ille dubius non videtur.

§. 25.

Conclusum Collegii Cameralis, quo Dubia circa Processum Cameralem resolvuntur, dicitur *commune*, seu generale *Decretum* germanice *Gesmeiner Bescheid* (*Rec. Imp. Nov. §. 94.*) *Conclusum* autem Collegii Cameralis, quo dubia circa Jura in Camera observanda resolvuntur, dicitur *Senatus Consultum* Camerale.

§. 26.

Quare cum Dubia Cameralia circa Processum & Jura in *Rec. Imp. Nov. §. 34.* a se invicem distinguantur; Realitas distinctionis inter *Decreta* & *SCta Cameralia* liquet (*R. I. de A 1570. §. 77.*).

§. 27.

Decreta Communia & *SCta Cam.* vim Legis provisionalem habent Sunt enim pro norma in causis cognoscendis & decidendis observanda ex voluntate Cæsaris & Statuum (§. 22.). Penes illos autem est potestas Legislatoria in Imperio; quodque adeo ipsorum voluntate nititur vim Legis habet. Non vero diutius valeant Placita Collegii Cameralis, quam aliud a Cæsare & Statibus fuerit Statutum (§. cit.). Ergo vim Legis provisionalem tantum *Decreta Communia* & *Consultata Cameralia* habent.

§. 28.

§. 28.

Præjudicia dicuntur Res judicatæ, quatenus Causis similibus decidendis adhibeantur.

§. 29.

Præjudicia Cameralia vim Legis habent, nihilque præjudiciorum nomen meretur, nisi Concluso totius Collegii fuerit approbatum, & eo fine, ut in futuris causis similibus sit sequendum. Etenim Res judicatæ similibus causis decidendis adhibendæ sunt, damit aller Veränderung und Ungleichheit künfftiglich vorgekommen werden möge, *Rec. Imp. de A. 1570. §. 76.* Und sich kein Stand vor dem anderen derenthalben zu beschwehren hätte, *Rec. Deputat. de A. 1600. §. 41.*; sicque in Camera quoque dentur necesse est præjudicia. Enimvero contraria subinde occurrunt præjudicia, adeoque constare debet, quodnam sequendum sit. Quoniam igitur potestas ordinandi Judicium, nonnisi toti Collegio concessa (§. 22.) per verba *Rec. Imp. de A. 1557 §. 5.* Dessen sich Cammer-richter und Besizer in pleno Consilio nicht vergleichen könnten. *Rec. Imp. de A. 1570 §. 77.* Darnach in pleno Senatu referiren, darauf sich das Collegium eines einhelligen Brauchs vergleichen ꝛc. *Rec. Imp. Nov. §. 136.* in Pleno sich eines gewissen vereinbaren; evidens est, quod nec præjudicium sequendum, neque adeo nomen præjudicii mereatur, nisi quod Concluso Collegii approbatum.

§. 30.

Omnia reliqua igitur vulgo sic dicta præjudicia, sine Actorum inspectione, sunt fidei dubiæ

dubiæ, non temere sequenda (Id. c. l. p. 61. 62. 122. & 136. 228), nisi nempe rationum accedat similitudo (Id. c. l. p. 89. & 106.), cum non minor Collegii moderni sit autoritas, quam priscæ ætatis, ita ut in Consilio pleno Domini ex diversis Sententiis eligere possint eam in judicando sequendam, quæ videtur Analogiæ Juris & Justitiæ convenientior. Hoc autem quousque factum non est, unusquisque ex Collegio ex sua conscientia judicaturus est, & fiet Sententia juxta Vota vel unanimia vel majora (Id. c. l. p. 266.).

§. 31.

Etsi per hætenus deducta *Decreta Communia* & *Consulta Cameræ*, a conventionione, adeoque arbitrio Collegii dependeant: quoniam tamen diversum est Judicis & summi Imperantis arbitrium; igitur illa *Legibus Imperii derogare nequeunt, sed conformia esse debent*, arbitrio per analogiam Juris & Regulas Interpretationis Doctrinalis, declarativæ, extensivæ, restrictivæ determinato.

§. 32.

Quæ hætenus de *Decretibus communibus* & *Consultis* ac *Præjudiciis* Cameræ deducta, rationem suam in eo habent, quod Ordinationis Cameralis & Constitutionum Imperii interdum dubius sit sensus, nec non defectus in causis obviis cognoscendis & decidendis, totque opiniones Doctorum contra opiniones occurrant, adeoque Jurisdictio Cameræ data sine *Decretis communibus* & *Consultis* ac *Præjudiciis* eo minus explicari queat, quo graviores sunt causæ, quæ in Judicium Camerale deferuntur (§. 22.). Quæ
singula

in exercenda Jurisdictione sua, observanda sunt. 17

singula cum valeant quoque de *Judicio Imperiali Aulico*, utpote quod non minus ac *Camera* ad observantiam *Constitutionum Imperii* adstringitur, & graves tractat causas, quarum exitus valde protraheretur, si *Dubiorum subortorum* quorumvis in *Comitiis* petenda esset *Resolutio*. Inde par ratio subest, allegatas *Leges de Decretis communibus & Consultis* nec non *Præjudiciis* ad *Judicium Imperiale Aulicum* quoque applicandi, etsi de eodem fileant, & per consequens §. 22. *Ordinat. Jud. Imp. Aul.* eodem modo ac *Instrumentum Pacis Art. V. §. 56.* interpretandi (§. 23.)

§. 33.

Historiam Ordinationum utriusque Judici succincte persequutus est *WERLHOF in Disputat. de Jure Germanis proprio Cap. I. §. 5. Lit. H.*, ubi de *Ordinationibus Cameralibus* agit, & §. II. *Historiam Ordinationum Judici* *Imperialis Aulici* sistit. Novissima harum eaque tertia post primam *FERDINANDI I. de Anno 1559.* & secundam *MATTHIÆ de A. 1617.* debetur *FERDINANDO III., An. 1654. in Comitiis* publicata, ac *Capitulationibus LEOPOLDI, JOSEPHI, CAROLI VI., CAROLI VII., & FRANCISCI I.* adprobata est, usque dum in *Comitiis* aliud concludatur.

§. 34.

Inter *Camerales Ordinationes* ea adhuc, salvis tamen *Legibus derogatoriis recentioribus* immutabiliter pro *Lege* observatur, ac propterea *Ordinatione Camerali* simpliciter nominata intelligitur,
L.B.de Crameri Inst. Jur. Cam. B

ligitur, quæ A. 1548. à CAROLO V. in Comitibus Augustanis concepta & in iisdem à FERDINANDO I. A. 1555. publicata: Siquidem Imperator in eadem naves & defectus à Statibus, Visitationibus & Cameralibus observatos, quibus ab initio Judicium scatebat, correxit & multa supplevit, quæ moris antiqui erant, usu conservati, prioribus vero Ordinationibus de Annis 1495. 1500. 1507. 1521. 1527. 1531. 1533. 1538., prout ab initio fieri solet, brevioribus, non inserti. Dictæ Emendationes Statuum leguntur in Corpore Rec. Imp. p. 196. 228. 278. 331. & 346. Nihilominus contra hanc Ordinationem æque ac illam Judicii Imperialis Aulici Status Annis 1556. 1557. diversa exhibuerunt Gravamina: iis vero non attentis per Capitulationes LEOPOLDI, JOSEPHI, Carolinas & Novissimam una cum Ordinatione Judicii Imperialis Aulici confirmata est, ut adeo utriusque æqualis sit valor.

§. 35.

Sed & illa dein variis Recentioribus Constitutionibus ac Decretis communibus immutata, emendata, declarata, eamque ob causam jussu & authoritate RUDOLPHI II. a Cameralibus utriusque Religionis eum in finem revisa, ut Statibus ad confirmandum exhiberetur (f). Etsi vero id in Comitibus 1603. 1613. 1641. 1654. factum, nil tamen unquam tam ob magnum in revidendo laborem, quam varia impedimenta exorta, imprimis bella, conclusum: ob idque
nova

(f) Recess. Imper. de Anno 1598. num. 69. 70.

in exercenda Jurisdictione sua, observanda sunt. 19

nova hæc *Ordinatio*, *Concepti* tantum nomine, venit.

§. 36.

Cum adeo *Conceptum Ordinationis Cameralis* non sit, nisi *Ordinatio Cameralis de Anno 1555.* ad normam Legum Imperii recentiorum revisa: & harum verba eidem inferta confirmatione *Cæsaris & Statuum* non amplius indigeant; Illud omnino vim Legis habet, sed non aliter, quam quatenus ea continet, quæ totidem verbis in *Legibus Imperii* sunt expressa, minime qua tale, seu quod perinde est, materialiter, non formaliter, deficiente adhuc approbatione Imperii.

§. 37.

Conceptum Ord. Cam. A. 1629. Viennæ prima, & 1633. Francofurti secunda vice editum. Per *Pacem Westphalicam* vero, ut & *Rec. Imp. Nov.* variæ contigèrunt emendationes, prout commonstrat *Kurzer Begriff des Kayserlichen Cammer-Rechts*, was durch den *Westphälischen Frieden*, und den *Jüngern Regensburgerischen Reichs-Abschied de Anno 1654.* weiter vor Veränderungen darinn geschehen. Quibus cum & varia accesserint communia *Decreta*, BLUMIUS permotus ad revidendum *Conceptum*, & *Notis* instruendum, Editionesque sub ejus nomine Anno 1663. 1679. 1686. 1691. & 1695. in lucem prodire. Anno 1717. idem curatori lima pluribusque *Notis* auctum cura JOAN. WILHELM. LUDOLFFI *Wetzlaricæ* editum. Editiones posteriores cum duobus prioribus de Anno 1629. & 1633. diligenter contulit Dn.

Consil. Aulicus DE ZWIERLEIN Senior, Cam. Imp. Adv. & Proc. secutus monitum MAURITII (g) verbis: *Utile est consulere Editionem primam Anno 1633. Francofurti curatam, quod ista Collectio à Camera Imperialis Illustrissimo Collegio facta authoritatis publicæ plurimum habeat, cum cætera, quæ adjecit BLUMIUS a privata ipsius, laudanda tamen opera, profecta sint; atque sic novam Editionem Notis egregiis, Sanctionibus Recentioribus & Praxi Camerali moderna refertis, cum Publico communicavit. Ordinationem novam Cameralem tanquam Legem Pragmaticam Imperii, perpetuo futuram in Votis, haud vana est* AUTORIS *Præfat. ad Concept. Ordin. Cam. num. 6. conjectura*

§. 38.

Ordinatio Cameralis novissima veteribus ante Annum 1548. & 1555 compositis, ex quibus defumta, in multis consona est, imo sæpius hæ illa locupletiores sunt, ut nova ex veteribus supplenda sit. Unde jam annotavit B. DE LUDOLFF (b), Antiquiores Ordinationes Camerales per sequentes & novissimam non esse sublatas, nisi in Articulis expresse contrariis.

TITU-

(g) In *Præfat. ad Consil. Chilon.* (b) *Systemat. Jur. Camer. pag. m. 32. not. e.*

TITULUS III.

De Jurisdictione Supremorum Imperii Tribunalium fundata & non fundata, in specie ratione Personarum.

§. 39.

Instantia dicitur Causæ disceptatio in Judicio.

§. 40.

Prout itaque Causa vel prima vel secunda, tertia, vel ulteriori vice in Judicio disceptatur; *Instantia vel prima vel secunda, tertia, vel ulterior dicenda.*

§. 41.

Eandem Causam in eodem Judicio prima, secunda vel ulteriori vice disceptari posse, per se patet. Ergo plures *Instantiæ* in eodem Judicio esse possunt, nec requirunt illæ diversa, multo minus superiora Judicia.

§. 42.

Si vero *Instantiæ* in diversis Judiciis sunt, quin pro numero *Instantiarum* Judicia quoque distinguere liceat, aperte patet. Hinc *Judicia primæ, secundæ, &c. Instantiæ.*

§. 43.

Ubi Lis prima statim vice disceptanda, ibi quoque Actio proponenda. Ergo ubi alicujus *Judicium primæ Instantiæ*, ibi quoque conveniendus.

§. 44.

Instantia prima & secunda sunt correlata.

Quicumque ergo secundam non habet, ille nec primam ad illam se referentem habet, & in quibus causis in secunda Instantia fundata non est Jurisdictio, in illis nec fundata est in prima.

§. 45.

Provocatio dicitur Imploratio Judicis, causam jam disceptatam, ad consequendam meliorem Justitiam, iterata vice disceptandi.

§. 46.

Unde statim liquet, 1.) Provocationem plures supponere Instantias, & 2.) ubi plures Instantiæ, mediante Provocatione, ab una ad alteram transferri causas.

§. 47.

Quoniam idem simul non potest esse & non esse, ideo, si causa alicubi in Instantia prima disceptanda, fieri nequit, ut alibi simul in prima Instantia sit disceptanda. Itaque vel *Judicium unum primæ Instantiæ, excludit aliud, nisi concurrens utriusque sit Jurisdictio.*

§. 48.

Instantiæ inferiores & vel decem respectu superioris, ceu una considerari possunt, quemadmodum etiam lis una manet, etsi per decem disceptata fuerit Instantias. Igitur *Instantiæ inferiores quotquot sint, ceu prima, & superior ceu secunda considerari possunt.*

§. 49.

Inter se vero manent distinctæ; adeoque etiam a se invicem distinguendæ sunt, prout in secunda Instantia ad hanc vel illam respicitur. Inde *Instantiæ inferiores itidem distinguuntur in primam,*

primam, secundam, tertiam, Et sic porro, ut & primam, atque proximam seu mediam, qua median- te, causa ab illa ad supremam seu secundam transfertur. Unde distinctio inter Unter- Mit- tel- und Ober-Instanz, mediatam & immediatam, quarum hæc dicitur, in quam nulla alia median- te causæ deduci possunt: illa, in quam median- te alia causæ deducuntur.

§. 50.

Si itaque Instantia, in quam prima statim vice causa deduci potest, suprema fuerit, In- stantia prima etiam immediata est, istaque vo- cabula promiscue sumere licet.

§. 51.

Stabilitis duobus *Imperii Judiciis*, Judicia reliqua tam mediatorum quam immediatorum non sunt sublata, sed illis tantum subordinata, ex ratione, ob quam per plura Judicia causas decurrere utile atque necessarium est, quam ME- VIUS (a) suppeditat, quo nempe multorum Judiciis ventilata veritas clarius aperiatur, & quod a pluribus quæritur, facilius inveniat. Antiquissimis *Germanorum* moribus, præsertim in causis gravioribus id est conforme, vi quorum litigantes prolata Sententia interrogandæ erant: starene velint *Judicio Scabinorum*, an illud rescin- dere, juxta *AUCTOREM Glossæ ad Lib. II. Fur. Provinc. Sax. Art. VI. & ad C. LXX Furis Feud. Sax.* verbis: *Nach Unserem Recht soll immer der Richter einen Mann fragen, ob er nicht was wi- der das Urthel sprechen will, sicut id moris quo-*

B 4

que

(a) *Part. I. Decis. 259. num. 9.*

que fuisse apud FRANCOs testatur Lex CAROLI M. in *Capitulari II. Anno DCCCV. §. 8* apud BALUZ. (b), confer. HERT. (c), & GRUPEN. (d). Unde sequitur, *Judicia reliqua tam mediatorum quam immediatorum respectu Camerae & Judicii Aulici Imperialis inferiora dicenda esse.*

§. 52.

Quemadmodum autem, ne in infinitum lites extrahi queant, a refractariis, sed ut sua tandem constet rebus judicatis autoritas, certi a Summa in qualibet Republica Potestate fines, quos transgredi nequeant litigantes, constituendi sunt, ita præter inferiora Themidis sacra, summum aliquod Tribunal stabiliendum, quod ultimam rei cognitionem atque decisionem habeat, à nemine amplius sistendam, intervertendamve, indeque Camera atque Judicium Imperiale Aulicum *Suprema Imperii Tribunalia constituta sunt.*

§. 53.

Supremum autem non esse Judicium, a quo ulterior datur provocatio, per se patet. Unde *Judicia Imperii sine provocatione judicant.*

§. 54.

Unde Recursus ad Comitiam non datur, qua Judicia, sed qua Comitiam: quam ob rationem causæ minime provocatione mediante eo deferri, sed tantum remitti dicuntur (e).

§. 55.

Quatenus ambo Judicia Imperii *suprema sunt*

(b) Part. I. pag. 4. 25. & 43. (c) de Consultat. §. XVIII. & XXII. (d) Observat. I. Cap. I. §. II. pag. 526. seqq. (e) Vid. Acta Hanov. Part. I. p. 288.

sunt, paria sunt. Judiciorum vero parium unum alterius in se auctoritatem agnoscere nequit; consequenter nec Camera Judicii Imperialis Aulici in se agnoscit auctoritatem. Inde est, *quod si Negotia Cameralia in Aula Cæsarea tractanda, id non fiat per Judicium Imperiale Aulicum, sed Ministros specialiter delegatos.*

§. 56

Quatenus Camera Imperialis & Judicium Imperiale Aulicum suprema, reliqua vero Germaniæ Judicia inferiora sunt (§. 51. 52.), eatenus Judicia Germaniæ reliqua ceu primæ, & suprema Imperii Tribunalia ceu secundæ considerandæ sunt Instantiæ. (§. 48.)

§. 57.

Ubi prima Instantia, ibi secunda, imo ulterior; consequenter iterata causæ disceptatio locum habet (§. 39.). In hac vero meliores, quam in prima Sententiæ subduci possunt rationes, melioremque adeo Justitiam consequendi spes superest. Insuper fieri potest, ut melior Justitia nequidem desideretur, quam in Instantia prima speranda, cum disceptatio causæ in alio Judicio majora secum ferat incommoda. Unde *primam Instantiam Beneficium esse*, liquido apparet.

§. 58.

Beneficia nemini invito auferenda sunt; Ergo nec *Beneficium primæ Instantiæ.*

§. 59.

Exceptio primæ Instantiæ est, qua quis actionem ex eo Capite impugnat, quod præterita prima Instantia instituta sit.

§. 60.

Eandem igitur fundamento non destitui, sed Beneficii primæ Instantiæ annexum eo in casu esse, quo causa apud inferiorem Judicem nondum disceptata, statim ab Actore in Judicium superius deducitur, dubio caret (§. 58)

§. 61.

Quoniam Judicia Germaniæ inferiora primæ Instantiæ sunt (§. 56), illis vero *Ordinum Imperii Subditi* subjiciuntur; Igitur his *Beneficium & Exceptio primæ Instantiæ* competit, ita, ut ipsis invitis ne a CÆSARE quidem auferri possit (§. 58.). *Concept. Ord. Cam. Part. II. Tit. I. §. 1. Tit. V. §. 1. Rec. Imp. Nov. §. 105. Capitulat. FRANCISCI I. Art. XVIII. §. 4.*

§. 62.

Sed vero Beneficium primæ Instantiæ subditorum Ordinum Imperii annexum est quoque Privilegii de non evocando, Jurisdictionisque propriæ, quæ ipsis in Subditos suos competit. Quare cum eatenus simul favorem Ordinum Imperii concernat, quisque vero tantum favori pro se introducto renunciare possit; *subditi Ordinum Imperii Beneficio primæ Instantiæ renunciare nequeunt.*

§. 63.

Ac proin suprema Imperii Tribunalia de causis, Ordinibus Imperii subditorum ante cognoscere nequeunt, quam de rite observata prima Instantia constet; imo ex officio causam remittere tenentur, si eam præteritam esse appareat; consequenter, quando primam Instantiam multa
Judi-

Judicia inferiora simul sumta constituunt (§. 56.), ad suprema Imperii Tribunalia ceu Instantias secundas aditus non patet, ullo eorum præterito, sicque nonnisi ab Instantia proxima (§. 49.), *Concept. Ord. Cam. Part. II. Tit. V. §. 1.*

§. 64.

Immediati dicuntur, qui nullius, quam Cæsaris & Imperii Jurisdictioni subsunt. *Mediati*, qui alterius quoque Domini nempe Territorialis Jurisdictioni subjiciuntur.

§. 65.

Imperium nostrum est quidem Republica una, sed ex pluribus diversis particularibus composita, sicque omnes in Imperio vel Cæsareæ soli, vel alterius quoque Jurisdictioni subsunt, consequenter omnes *vel mediati vel immediati sunt.*

§. 66.

Quoniam in immediatos qua tales Cæsari, consequenter etiam supremis Imperii Tribunalibus immediata competit Jurisdictio; ubi vero quis Jurisdictioni subiectus; ibi quoque forum, adeoque Instantiam fortitur (§. 39.); idcirco *suprema Imperii Tribunalia immediatæ immediatorum qua talium sunt Instantiæ (§. 50.), nec alibi nisi extra ordinem in causis specialiter Lege exceptis, Instantia illorum esse potest, eoque Casu Instantiæ secundæ sunt (§. 56.)*

§. 67.

E contrario mediatorum qua talium immediata Instantia coram Domino Territorii est, cujus Jurisdictioni subsunt, nec nisi extra ordinem
in

28 Sect. I. Tit. III. *De Jurisd. supr. Imp. Trib. fundata*

in causis Lege exceptis immediatæ ipsorum Instantiæ suprema esse possunt Imp. Trib. (§. 49.).
§. 68.

Mediatos, quatenus extra ordinem in Causis Lege exceptis Judici suo ordinario non subsunt, ad instar immediatorum sese habere, nemo est, qui neget.

§. 69.

Quia fieri potest, ut quis respectu personæ quidem alterius, respectu bonorum vero soli Cæsareæ Jurisdictioni & vice versa respectu horum alterius, respectu illius vero soli Cæsareæ Jurisdictioni subsit, sed & ratione personarum & bonorum simul huic soli subiectus sit: Igitur *aliquis non solum absolute immediatus, sicut in hoc ultimo Casu, sed & diverso respectu mediatas & immediatus, mediatas respectu personæ, immediatus respectu bonorum, mediatas respectu bonorum, immediatus respectu personæ esse potest (f).*

§. 70.

Atque sic immediatus respective mediatas est, qui bona sub aliena Jurisdictione sita habet.

§. 71.

Absolute igitur immediati sunt 1.) *Principes* non solum *Seculares*, sed & *Ecclesiastici*, qui equidem ut *Ecclesiastici* Archiepiscopo vel Pontifici, ut *Principes* autem tam ratione Personæ, quam bonorum immediate subsunt Imperio, prout & fines alii sunt Territorii, alii Diœceseos, cum hi extra Territorium latius sese extendant. 2.) *Comites regentes*, nec non 3.)

Liber i

(f) Confer. *Recess. Imp. de Anno 1548. §. 71.*

Liberi Barones, & 4.) *Nobiles immediati*, tam in Corpore, quam Membris, quatenus Bona immediata habent, ut et 5.) *Civitates Imperiales*, quatenus ceu personæ morales seu fictæ bona immediata habentes considerantur, adeoque 6.) *Pagi immediati*, 7.) *Capitula seu Collegia Canoniorum libera*, die freye Kayserliche Stiffter (g), 8.) *Capitula non libera*, quæ nempe suos Episcopos vel Prælatos habent, *sede vacante vel impedita*: utpote quo tempore Episcopum vel Prælatum repræsentant.

§. 72.

At vero ab Immedietate Canoniorum ad Immedietatem Capituli non valet consequentia (*Observ. m. Jur. Univ. XCVIII*).

§. 73.

Immediati autem respectu solius personæ sunt, qui ob sua Benemerita erga Imperium Principes, Comites, Liberi Barones creati, Bonis immediatis carent. Ergo & appanagiati: quoniam Territorium primogeniti est, etsi appanagium improprium constitutum sit: Dignitas vero principalis per Introductionem Primogenituræ & Successionis inæqualis sublata minime dici potest. Idemque valet quoad Conjuges, Viduas & Sorores Illustrium.

§. 74.

Immediati autem respectu solorum Bonorum sunt, qui Bona immediata possident, sed ratione personæ sunt mediati, velut Abbas mediatus Austriacus S. Blasii, propter Dynastiam
imme-

(g) Quo pertinet Bruchsalense &c.

immediatam *Bondorf*, ut & Monasterium mediatum Austriacum prope *Ulmam* propter Pagum *Biel* a Civitate *Bieberach* emtum.

Capitula vero Ecclesiarum Cathedralium non esse immediata, *Observ. CCXXIII.* ut & *Observat. CCCCXVIII.* notavi, omnes Metropoles & Cathedrales I. R. G. hodie esse immediatas: omnes vero Collegiatas mediatas, (confer. *Observat. CCCCLXXVII.*) casum, quo Capitulum mediatum immediatorum Jure gavisum & in prima Instantia in Camera conventum, vide in *Observat. CCCCXVIII.*

§. 75.

Fieri nequit, ut quis simul ratione personæ suæ *Cæsareæ* & alterius subsit *Jurisdictioni*: cum una *Jurisdictioni* alteri simul exercitæ contrariari, adeoque una alteram tollere posset. *Hinc respectu personæ aliquem simul mediatum & immediatum esse implicat.*

§. 76.

Cui consequens, immediatum, translato Domicilio in alterius Territorium, ejus subditum non fieri.

§. 77.

Quia suprema Imperii Tribunalia immediatæ immediatorum, qua talium, sunt Instantiæ (§. 66.), sequitur, quod immediati absolute tales non tantum in realibus, sed etiam personalibus, velut immediati Ecclesiastici Augustanæ Confessionis (§. 74.) conveniendi sint.

§. 78.

Ac porro inde fluit, immediatos respectu
solorum

solorum Bonorum in supremis Imperii Tribunalibus in realibus tantum, immediatos vero respectu solius personæ in personalibus tantum conveniendos esse.

§. 79.

Quodsi immediatus ratione Bonorum mediatorum oppignoratorum a Creditore Hypothecario conveniatur, forum esse rei sitæ, jam probatum dedi *Observ. CCCXXI.* pariter ac illud, non implicare, Bona esse immediata, Feuda vero mediata. *Observ. CCXL.*

§. 80.

Ad instar immediatorum se habent, quorum alius Judex ex accidenti non est, vel non apparet. Si enim eorum alius Judex saltem ex accidenti non est, Justitiæ administratio plane contra ipsos deficeret, nisi *Jurisdictioni Cæsareæ* subessent. Quatenus vero illi quis, nec alterius Jurisdictioni subest, immediatus est (§. 64.). Quare cum ex accidenti saltem Dominus mediatum deficere supponatur, & non esse ac non apparere in effectu unum idemque sit, in utroque casu quidem per se immediati non sunt, sed ad instar immediatorum tantum habendi.

§. 81.

Vi principii reductionis, ii, qui instar immediatorum se habent, non minus, ac hi, in prima Instantia in supremis Imperii Tribunalibus conveniri possunt; consequenter id non solum de illis valet, quorum alius Judex ex accidenti non est, vel non apparet (§. 80.), sed & de

de mediatis, quatenus extra ordinem Judici suo ordinario non subfunt (§. 69.)

§. 82.

At enim vero Judex alius vagabundorum Mediatorum, qui per totum Imperium ita vagantur, ut ignoretur, ubi morentur, non datur. Secus si de istiusmodi loco, ubi degunt, etsi Domicilium constitutum ibi non habeant, constet, quoniam forum originis hodie non amplius attenditur. Ergo in casu priori statim in supremis Imperii Tribunalibus conveniri possunt, ut contra ipsos Citatio edictalis impetretur, ac in tribus locis vicinis in Imperio, ubi potissimum commorantur, affigatur: In casu posteriori vero Ordinarius loci, ubi degunt, adeundus: cum, ubi reperiuntur, ibi conveniri possint, exceptis Actionibus realibus in Statuum Territoriis, prout & is, qui in Ducatu vel una Provincia vagari solitus, non coram omnium superiori statim, sed illius Provinciæ superiori conveniendus videtur.

§. 83.

Banniti mediati, qua rei, alius Judex datur: Ordinarius enim ipsius manet, ne ei Bannum commodum afferat, secus se habet, si fuerit immediatus: cum Bannum ipsum quoque beneficio primæ Instantiæ privet. Ergo *Banniti mediati in Camera in prima Instantia conveniri nequeunt, bene vero immediati.*

§. 84.

Alius Judex causarum mediatorum non est, si eadem cum immediatorum causis connexæ sint,

sint, vel mediatos diversorum Territoriorum una eademque causa concernat: ne continentia causarum dividatur. Ergo & tum suprema Imperii Tribunalia immediata etiam mediatorum sunt Instantiæ, (arg. *Concept. Ord. Cam. Part. II. Tit. IX. §. I.*) conf. §. 81.

§. 85.

Judex alius non apparet, si Jurisdictio inter diversos Dominos Territorii circa personam rei ita sit litigiosa, ut neuter possideat, secus si unus sit in legitima possessione. Ergo tum suprema Imperii Tribunalia Instantiæ immediatarum sunt, secus in casu posteriore (§. 81.)

§. 86.

Eadem ratio est, si quis sibi asserit Privilegium primæ Instantiæ, ab alio tamen hoc negatur. Unde & eadem Juris dispositio.

§. 87.

Alius Judex datur, si Subditi, imo Universitates, velut Civitates municipales, iique, qui ipsis subsunt, a Dominis conveniendi: quoniam ex notoria Germaniæ consuetudine (quæ equidem nonnullis mirabilis dicitur) Dominis etsi in propriis causis in foro proprio velut coram Curia Aulica Subditos suos conveniendi Jus competit, juxta COCCÉJI & WILDVOGEL. (b), nec non MENCKEN. atque HEINECCIUM (i), nisi contrarium noviter introductum sit. Ergo
nec

(b) *In Disputat de Judice in propria Causa.*

(i) *In peculiari Dissertat de Dominis Subditos suos in proprio Iudicio convenientibus.*

nentes statum non mutant, *per Fura notoria.* Hinc intuitu Personarum Cameralium Uxorum, Viduarum, Liberorum, Scribarum, Famulorum & Ancillarum Jurisdictio Camerae in prima Instantia fundata, modo post mortem per nuptias alii foro subiectae non fuerint, dimissique non sint illi, qui a servitiis sunt (§. 89.). Valet id quoque 1) de causa, ex qua alteri ante Matrimonium cum Camerali Contractum obligatae Uxores erant, si Uxor nondum in Jus vocata, si lis nondum praeventa, nec de causa cognitum, ut & 2) de Liberis ex alio Matrimonio priori cum non-Camerali procreatis (*zugebrachten Kindern.*)

§. 92.

Etiam si Filius vivis Parentibus proprios Lares foveat, Jura familiae tamen non amittit, nec propterea Jurisdictioni Urbicae sponte se submittere censendus est. Jure igitur meritoque *Liberi Cameralium separatos quoque Lares foventes Cameralibus Privilegiis haecenus gavisi sunt.*

§. 93.

Etsi quoque Filii Filiaeve Personarum Cameralium extra locum Judicii separatam Oeconomiam instituerint, si tamen vivis vel mortuis Parentibus redeunt, Jura Familiae quoque Jure postliminii reviviscunt, utpote quibus quidem renunciarunt, se autem non abdicarunt.

Atque sic iterum Jure meritoque haecenus gavisi sunt Privilegiis Cameralibus. (*Rec. Imp. Nov. §. 142.*)

§. 94.

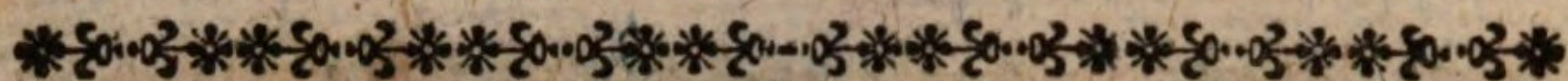
Personae Camerales, quacunque Actione tam reali

reali, quam personali, ex Contractu ubicunque locorum inito, orta, conveniri possunt in supremo Judicio: secus se habet quoad Litigantes, eorumque Sollicitatores, & Praxeos Cameralis Studiosos, qui tantum ex Contractu in loco Camerae Imperialis inito, vel ibidem commisso delicto conveniri possunt, etsi ibi non reperiantur. Quoniam enim Personae Camerales, Officii Cameralis intuitu, Judicio Juramento obstrictae sunt; igitur in loco Judicii animum in perpetuum permanendi habere praesumuntur, etsi ille revera deficiat, consequenter si non verum, saltem praesumptum ibi habent Domicilium. At vero tritissimi Juris est, in loco Domicilii cujuscunque generis Actiones institui posse.

E contrario Litigantes eorumque Sollicitatores, nec non Praxeos Cameralis Judicii que supremi Imperialis Aulici Studiosi, animum in loco Camerae Imperialis Judicii que Imperialis Aulici in perpetuum permanendi habere praesumere nequeunt; Indeque nec omnium generum Actionibus, iisdemque duntaxat ibidem conveniri possunt, quae contra Reum, ubicunque Locorum inventus fuerit, institui queunt: quales sunt dictae Actiones personales: caeteroquin Jus domum revocandi habent.

§. 95.

Atque adeo, cur personae cujusque Judicii in alterutro conveniri possint, respectus Officii, negotiorumve in alterutro in causa est. Quae ratio, cum cuivis propria nec communis sit; inde nec alterutrius Judicii personae qua tales in alterius foro conveniri possunt. Secus se habet, si ille respectus cesset, velut in continentia causarum.

TITULUS IV.

De Jurisdictione Supremorum Imperii Tribunalium fundata & non fundata, in specie ratione Causarum.

§. 96.

Ratione ipsius *causæ* fundata est supr. Imperii Trib., si eadem immedietate Officium Cæsaris tangit, quatenus nimirum ipsius est, Emolumentum totius Imperii curare, consequenter avertere vel vindicare detrimentum illius, atque tranquillitatem publicam custodire, supremamque Jus in Imperio dicendi potestatem exercere.

Ad has enim singulas curas ex officii debito tenetur Imperator citra respectum personarum, utrum immediatæ, an mediatæ sint: nec curæ ita incumbunt Dominis harum; si officium Cæsaris ab officio eorum sit distinctum, nec oriatur collisio officiorum, utpote quorum est tantum curare Emolumentum Imperii mediate, cura nempe salutis Territoriorum suorum.

§. 97.

Causæ, quæ officium Imperatoris immediate tangunt, quatenus ipsius est curare Emolumentum totius Imperii, consequenter avertere, quicquid in detrimentum illius in specie ejusdem autoritatis securitatisque in eodem conservandæ vergit, illatumque vindicare, dicuntur *Fiscales*: atque adeo in causis Fiscalibus agitur de vindicta vel satisfactione publica Imperii propter commissam

fa Delicta, quibus immediatum Imperatoris & Imperii Jus violatum.

§. 98.

Inde est, quod 1) Causæ *Fiscales* versentur circa Delicta; consequenter 2) omnis Citatio Fiscalis sit pœnalis; adeoque 3) causæ *Fiscales* Jurisdictionem supr. Imp. Trib. immediate fundent, ad eas autem 4) referendæ non sint illæ, quæ Emolumentum *Imperii* non immediate, magisque Emolumentum *Territoriorum* Germaniæ, consequenter officium Dominorum Territorialium concernunt; sicque 5) in Causis Fiscalibus etiam Mediati a supr. Imp. Trib. immediate, prætermisiss omnibus Instantiis aliis, five citra Requisitionem Dominorum Territorialium citari possint.

§. 99.

Emolumentum totius Imperii promovetur custodia Legum publicarum Imperii, adeoque facta, quibus eadem violantur, immediate officium Cæsaris tangunt; Consequenter *Causa Fiscalis* est, si 1) factum contra *Auream Bullam commissum*, nisi quatenus Juribus recentioribus scriptis vel non scriptis correcta. Personas mediatas atque immediatas male hic distinguit *TEXTOR* (a), 2) *Pax Publica tam Profana, quam Religiosa fracta*, consequenter etiam si Instr. Pac. Westph. contraventum, 3) *Ordinationes Politicæ violatæ* (b). In specie huc pertinet violatio Edicti monetæ & Emolumentum totius Imperii

C 4

magis

(a) *I. P. Cæs. T. 12. num. 293.* (b) *Concept. Ordin. Camer. Part. II. Tit. XXI. §. 1. & 3.*

magis, quam Territorii cujusdam in particulari concernens. De Praxi testatur Recessus Fiscalis apud RODING (c), & Mandatum inhibitorium apud HOFMANN. (d); Etsi hodie fere hæc causa ad Comitia Circulosque illi provisuros remissa videatur DECKHERO (e), & beato DE LUDOLFF. (f), cujus Sententiam limitat BOCKEN. (g), si quis regali Juris monetandi gaudens eo omnino in notorium boni publici detrimentum utatur.

§. 100.

Si quis *Onera Imperii ferre*, velut collectas Imperii Contributiones ad Sustainementum Camerae solvere detrectat, Jus immediatum Imperii violat, causaque immediate emolumentum ejusdem, officiumque Imperatoris tangit; Ergo *Causa Fiscalis* est.

§. 101.

Quare cum per Exemptiones fieri possit, ut Status *Onera Imperii ferre* detrectent, causæ Exemptionum Fiscales sunt, nisi quis volens a Statu potentiori, onera illius suscipiente exemptus fuisset.

Nec novo speciali Consensu Comitiali opus est; Generalis in *Recess Imp. de A 1548. §. 52.* sufficit, verbis: Ist — befunden, daß gleichwohl etliche Stände ausgezogen, aber durch die Ausziehende werden die Reichs-Anschläge der Ausgezogenen erleget und entrichtet. Diemeil dann derowegen kein Streit noch Irrung ist, auch dem H. Reich

(c) pag. 104. §. 43. (d) Tit. XIV. num. 1. (e) ad BLUM. Tit. XXX. num. 57. (f) Systemat. §. 6. num. 23. (g) ad Tit. XXX. num. 57.

Reich deshalb an seinen Anlagen und Gerechtigkeiten nichts abgehet, so lassen Wir und Gemeine Stände — solches alles bleiben, und beruhen, bevorab, so die ausgezogene Stände solches Ausziehens und Vertretens zufrieden seynd (conf. R O D I N G. *Lib. I. Tit. 8. §. 40*).

§. 102.

Quoniam nulla in hoc Recessu distinctio fit, an Exemtiones ab Oppignorationibus Imperii originem ducant, nec ne; ideo nec nostrum est ita distinguere, quando quæritur, an causæ Exemtionum solius Cæsaris, an Imperii simul cognitioni subsint.

Vitiosum est Argumentum ab Oppignorationibus Imperii ad Exemtiones. Quamvis illæ Instrumento Pacis & Capitulationibus Cæsareis confirmatæ sint; minime tamen inde Exemtionis causam justificatoriam eruere licet. Sic enim e. g. Civitas Imperii Cæsari & Imperio immediate subiecta, attamen alteri, salvo ejus Statu, subiecta esse potest. Sola itaque causa justificatoria vi allegati Recessus est, si Exemptio cum onere facta.

Nulla quoque est consequentia: Oppignorationes Imperii sunt confirmatæ. Ergo & hæ. Causæ illas concernentes ulterius viam Juris non admittunt, sed ad eam pertinent, quæ meram executionem postulant. Minime vero hæ Camere Cognitioni adhuc *in Rec. Imp. Nov. §. 93.* reservatæ: Falsum est *Art. V. §. 26 Instrum. Pac.* disertis verbis harum rerum cognitionem Cæsari atque cunctis Imperii Ordinibus attribuisse: Loquitur illud de Oppignorationibus, minime vero

de Exemptionibus. Nec verbulo harum in *Art. I. Capitulat. CAROLI VI.* sed illarum tantum fit mentio.

§. 103.

Causæ Exemptionum in Legibus Imperii soli *Judicio Camerali* olim fuere demandatæ vi *Rec. Imp. 1545. §. 9. — 54. Rec. Imp. 1548. §. 48. — 57., Rec. Imp. 1654. §. 93.* Ab observantia itaque dependeat, necesse est, si *Judic. Imp. Aul.* etiam de hisce causis cognoscat.

§. 104.

Jus Imperii immediatum violat, qui Jurisdictionem Imperii violat. Ergo *Causa Fiscalis est, si quis Jurisdictionem Imperii violat.*

§. 105.

Jurisdictionem Imperii violat, qui *mediatum vel immediatum ad Forum extra Imperium, velut ad Curiam Romanam trahere studet.* Ergo *Causa Fiscalis* est, quæ istiusmodi factum concernit (*Rec. Imp. Nov. §. 164.*).

§. 106.

Hinc *Causa Fiscalis* est, si quis a Sententia Officialis in causa Civili, Appellationem apud *Nuntios vel Romæ, imo a Leodiensi Officiali apud Coloniensem, etsi eum unicum Judicem superiorem Ecclesiasticum agnoscat, introduxit, vi Clausulæ ab ipsis Electoribus Catholicis Capitulationi FERDINANDI IV. & sequentium Imperatorum, Noviss. Artic. XIV. de non admit-tenda Jurisdictione Pontificis in Causis Civilibus, insertæ; Postquam frustra A. 1522. Imperium in Gravaminibus Nationis Germanicæ abusus hujus*

ab.

abrogationem urserat (Conf. CONRING. de *Jud. Reipubl. Germ.* §. 30 & PUFFENDORFF. *Lib.* 19. §. 59 *Rev. Brandenb.*). Nimirum *Officium* 5. sunt, *Leodiensis, Coloniensis, Monasteriensis, Paderbornensis, Osnabrugensis*, qui cum *Judiciis superioribus Provinciarum suarum in Civilibus concurrentem Jurisdictionem* habent; consequenter æque minus ab illis ad *Curiam Romanam* patet *Appellatio*, ac ab his.

§. 107.

Jurisdictione summorum Imperii Tribunalium, Jurisdictione Imperii est. Inde si quis eam violaverit, v. gr. conflictum Jurisdictionis movens, Causa Fiscalis est.

§. 108.

Violat quoque Jurisdictionem supremorum Imperii Tribunalium, qui causas in uno pendentes ad alterum trahere studet, velut per Impetrationem Mandatorum inhibitoriorum, restitutoriorum, avocatoriorum suspensoriorumque retardat. Ergo & tunc Causa Fiscalis est (Rec. Imp. Nov. §. 166.).

§. 109.

Idemque obtinere in Interveniante ex causæ connexitate, satis in propatulo est.

§. 110.

Effectus Jurisdictionis supremorum Imperii Tribunalium ab Autoritate illorum dependet, qui eam exercent vel in exercitio concurrere debent; consequenter Judicis, Præsidentis, & Assessorum, atque Consiliariorum Judicii Imperialis Aulici. Hinc si quis autoritatem illorum violat,

let, velut debitum ipsis non tribuat respectum, vel ratione officii ipsos contumelia afficiat, Jurisdictionem supr. Imp. Trib. simul violat; Ac proin *causa Fiscalis* est.

§. III.

Quoniam hæc ratio contumeliam intuitu officii supponit; Igitur si qua nominatarum Personarum in Negotiis officium non concernentibus contumelia afficeretur, eadem satisfactionem formali Processu petere teneretur.

§. II2.

Autoritatem Judicis, Præsidum, Assessorum, Consiliariorumque Judicii Aulici Imperii violat, & contra respectum illis debitum agit, qui ipsis & vel per suos munera offert. Ergo *Causa illa Fiscalis* est, multoque magis adeo pro tali est habenda, si quis Judicum, Præsidum, Assessorum, Consiliariorumque Jud. Imp. Aul. five ante, five post publicatam Sententiam, quocunque sub prætextu, per quemcunque directe five indirecte sese corrumpi pateretur: quo casu ipsam Jurisdictionem suprem. Imp. Trib., quæ per illos exercetur, violari, nemo inficias ibit (*Rec. Visitat. Nov. §. 45.*).

§. II3.

Nec minor Jurisd. supr. Imp. Trib. Violatio, contemptusque Collegiorum Augustiss. est, si quis in casu, quo Insinuationes Mandatorum Cæsareorum, Citationum & Rescriptorum fiunt, indecenter se gerat, nec solum Nuntios, sed etiam Notarios publicos in Insinuationibus, aliisque functionibus Notarialibus impediat, imo Inju-

Injuriis verbalibus vel realibus afficiat. Igitur & Causa illa *Fiscalis* est.

§. 114.

Atque hæc Ratio subsistit, etsi Nuntius vel Notarius in officiis suis excederent, & indecenter sese gererent: cum apud Judicem suum, conveniendi sint, & ab eo carcere vel remotione puniri possint. Hinc nihilominus Causa *Fiscalis* est.

§. 115.

Major Jurisdictionis supremorum Imperii Tribunalium, acriorque contemptus esse nequit, quam si quis jussis eorum velut Mandatis, Rescriptis, Citationibus non paruerit. Ergo & tunc, si de imparitione legitime constet, quando nimirum quis propterea Sententia condemnatus, Causa *Fiscalis* est (*Concept. Ordinat. Camer. Part. II. Tit. XXI. §. 1. Rec. Imp. Nov. §. 165.*).

§. 116.

Jus Imperatoris immediatum violatur, violatione Privilegiorum Cæsareorum. Hinc Causa *Fiscalis* est, si quis Privilegia Cæsarea violaverit, ita, ut Fiscus tam contra *mediatum* quam *immediatum* agat, licet dissentiat DECKHER. in *Process. Informat. p. 25.* ad UFFENBACH. C. 10. §. 2. num. 27. Saltem *Praxis hodierna* ei contraria est.

§. 117.

Si Causa *Fiscalis* est, quoties Jus immediatum Imperii vel Imperatoris, velut Privilegium Cæsareum, violatur; multo magis Causa ejus qualitatis sit, necesse est, ubi quis contra ipsum Imperium, vel ejus Caput & Membra potiora,
per

per Doctrinam vel Scommata aliquid in publicum emisit; Adeo, ut nemo Exceptionem primæ Instantiæ opponere possit.

§. 118.

Etsi in Causis Fiscalibus læsus tantum agat, causa tamen in prima Instantia ad suprema Imperii Tribunalia pertinet, etsi reus mediatum sit, quoniam solius Cæsaris est coërcere violationem Juris sui, Imperiique: Quæ coërcitio privatam quoque læsi satisfactionem sub se continet.

§. 119.

Causæ, quæ Officium Cæsaris, *qua supremi Tranquillitatis publicæ Custodis*, immediate tangunt, illæ sunt, quæ inferius dicuntur causæ *ligiosæ Possessionis, Pignorationum, Arrestorum*. Immediate autem Officium Cæsaris, *qua supremi Custodis Tranquillitatis publicæ*, non tangunt, nisi utraque Pars immediata fuerit: cum alias Jurisdictionem Territorialem Dominorum Regionum Germaniæ tangant. Ergo Causæ istæ ad suprema Imperii Judicia in prima Instantia non pertinent, nisi utraque Pars immediata sit.

§. 120.

Causæ, quæ Officium Cæsaris Auxiliumve ejus, *qua Judicis in Imperio* immediate tangunt, illæ sunt, quæ inferius dicuntur *Mandatorum S. C., Nullitatum, Relaxationis Jurisjurandi ad Effectum agendi, Provocationis ex Lege Diffamari, protractæ vel denegatæ Fustitiæ*. Neque tamen istæ causæ Officium Cæsaris dictum immediate tangunt, nisi Reus saltem immediatus sit: alias Jurisdictionem Territorialem Dominorum Regio-

Regionum Germaniæ tangunt. Ergo dictæ Causæ ad suprema Imp. Trib. non pertinent, nisi Reus saltem immediatus sit.

§. 121.

Sed etsi in hisce causis utraque persona immediata saltem Reus immediatus sit, supremum tamen Cæsaris Jus dicendi cessat, quoties in iisdem Potestas Jus dicendi Austrægis concessa, quemadmodum suprema Cæsaris Tranquillitatis publicæ Custodia cessat, si eadem Custodia Austrægis commissa. Quemadmodum itaque in casu posteriori Causæ istæ *litigiosæ Possessionis, Pignorationum, Arrestorum*, in prima Instantia ad supr. Imp. Trib. non pertinent, ita nec in priori, Causæ velut *Mandatorum S. C.*, ad suprema Imperii Judicia in prima Instantia pertinent: quod inferius dilucidius adhuc evincitur.

§. 122.

Quo Imperium ostenderet, se non nomine tantum sed re ipsa in *Jud. Imp. Aul.* per solum Cæsarem repræsentari (§. 9. num. 2.); non tantum causas *Reservatorum* Cæsareorum, velut *Moratorum*, eidem, tacite saltem reservavit, sed & Jurisdictione ejus ad illas causas extensa, quibus olim ne ipsi quidem Reges sese intromittere poterant (§. 8.), prout & CONRING. (b) suo jam tempore testatus, a centum Annis Praxin antiquam, in Confessu Procerum de causis eorum *Feudalibus*, imo eorum *Vita & Fortuna* cognoscendi (§. 3.), neglectam fuisse, plerasque causas in *Jud. Imp. Aul.* decidi, private etiam quoad

(b) de *Judic. Reipubl. German.* §. 57.

quoad *Delicta immediatorum*, eorumque *Feuda Regalia*, Jud. Aul. Jurisdictionem fundavit.

§. 123.

Causæ *Banni*, Decisioni Comitiorum in Conformitate *Instr. Pac. Osnab. Art. VIII §. 3.* habeantur &c. & *Rec. Imp. Nov. §. 162. in Capit. Novissimis* reservatæ sunt (i). Tantum autem abest, ut exin quid contra Jurisdictionem Jud. Imp. Aul. quoad *Delicta immediatorum Imperii* inferre liceat, ut potius eadem in Regula quoad reliqua *Delicta*, quæ pœnam *Banni* post se non trahunt, confirmetur. Id saltem inde liquet, cur *ultra hominum memoriam ob reliqua Delicta, ultima in Status Imperii supplicia nulla, sed captivitates aliaque Remedia adhibita fuerint.* Nec Cam. Imp. sibi attribuit hanc Jurisdictionem, quidquid etiam statuatur *MINDANUS* (k), male a causis *fractæ Pacis Publicæ* nec non *Banni* olim usitati, argumentum ad generalem in Criminalibus Camerae Jurisdictionem ducens.

§. 124.

Etsi Principes Imperii in alieno existant *Territorio*, minime tamen ibidem instar *Privatorum* vel *Subditorum* temporaneorum habendi sunt, siquidem in qualitate *Immediatorum* & *Dignitate* sua principali suscepti, & alias ad alterius *Territorii* limites nunquam accessuri essent. Hinc *etsi ibi delinquant, minime incarcerari possunt, multo minus contra ipsos valet Processus*, sed tota causa ad Jud. Imp. Aul. remittenda est.

§. 125.

(i) *Capitulat. Noviss. Art. XX. §. 2. 3. 4. 5. 6. 9. & 10.* (k) *de Process. cap. 9. num. 1.*

§. 125.

Ex eadem igitur ratione, si *immediatus in Territorio Principis delinquit*, causa minime ad *bujus cognitionem*, sed ad *Judicium Imperiale Aulicum spectat*. Alias certe diversitatis Ratio in majori Principis dignitate quærenda esset. Ita vero Princeps in Territorio Electoris delinquens velut *Dux Wirtembergiæ in Electoratu Palatino*, ipsius Jurisdictioni subjiceretur; sicque Thesis contraria ipsis Principibus præjudicium adferret.

§. 126.

Multo minus itaque, si *immediatus in Territorio Civitatis Imperialis delinquit*, causa alterius, quam *Judicii Imperialis Aulici cognitioni* subiecta est.

§. 127.

Qualitas personæ immediatæ inhæret quoque *Principis Fratribus & reliquis Agnatis Apagiatis*, ut & *Sororibus ejus*. Inde etiam quoad *Delicta harum personarum*, fundata est *Judicii Imperialis Aulici Jurisdictio*.

§. 128.

Causæ Criminales promptam Justitiæ Administrationem & Executionem requirunt, si finis pœnarum exemplaris obtineatur. Enimvero prompta Justitiæ Administratio Executiove obtineri non possent, si *de Causis Criminalibus mediatorum* Judiciis supremis Imperii cognitio competeret. Ergo Istis in causis citra omnem controversiam supremorum Imperii Tribunalium Jurisdictio fundata non est, nisi Jurisdictio circa personam Rei litigiosa sit, & crimina velut falsa

in causis in supremis Imperii Trib. pendentibus commissa sint (*Observ. DCXII.*) Tunc enim cessat ratio ista & summa Imperii Tribunalia Injurias sibi illatas ipsamet vindicant (*Obs XXXIX*)

§. 129.

Aliud vero est cognoscere de Causa Criminali, aliud de Processu ejusve nullitatibus. Ea-que propter de hoc, quoad punctum Nullitatis cognitio supremis Imperii Tribunalibus competit. Unde vel modum procedendi præscribunt, vel Actorum ad Impartiales Transmissionem injungunt, aut causæ tractationem Judicio impartiali, velut Ordini Equestri committunt (*Observat. CXXXIV*).

§. 130.

Quod si adeo evidenter apparet, ad suprema Imperii Tribunalia causæ criminalis protrahendæ gratia tantum recurri, atque animo Inquisitum occasione moræ per fugam pœnæ promeritæ subtrahendi; causa non solum statim a limine Judiciorum supremorum rejicienda, sed etiam Judici inferiori injungendum est, den Advocaten zur gebührenden Straf zu ziehen.

§. 131.

Denique quando in causis criminalibus *mediatorum* ad Interesse Actoris *privatum* nec *publicum* agitur, causa magis *civilis*, quam *criminalis* est. Ergo & tunc forum supremorum Imperii Tribunalium fundatum.

§. 132.

Etsi vero pœna Corporis afflictiva ex gratia in pœnam pecuniariam, item carcerem perpetuum
vel

vel privationem Officii mutata sit, causa tamen *civilis* non censenda: quia surrogatum sapit naturam surrogati. Ergo tunc forum supremorum Imperii Tribunalium non fundatum: secus si mulcta in locum pœnæ Corporis afflictivæ non successit; multo magis igitur si pœna extraordinaria excessiva est.

§. 133.

Quoad causas *Ecclesiasticas Protestantium*, quæ Jurisdictionem admittunt, fundata est Jurisdictio supremorum Imperii Tribunalium ex natura constitutionis generalis Judiciorum & causarum contentiosarum; Nec proin opus fuit, ut suspenso Jure Diœcesano ratione Evangelicorum illud in Judicia Imperii transferretur. Sufficit, quod causæ illæ *Ecclesiasticæ*, quæ Jurisdictionem admittunt, exceptæ non fuerint.

Hoc non factò, dicendum generaliter, *ubi causa Jus circa sacra majestaticum concernit, ibi Jurisdictio fundata*: secus, si Jus circa Sacra collegiale concernit: quæ Causæ *meræ Ecclesiasticæ* dicuntur, & respuunt Jurisdictionem seu Imperium, mixtisque opponuntur, quæ nempe *Secularia* simul concernunt, imò interdum totum Civitatis Statum Politicum, velut Dismembratio Ecclesiæ, ex qua Dismembratio totius Corporis Politici oriri potest; adeoque Imperium Jurisdictionemve admittunt.

§. 134.

Tales *mixtæ causæ Ecclesiasticæ Protestantium* sunt, quibus querelæ moventur 1) propter nullitates in Processu, 2) odium Judicis, facta vio-

lenta contra Pacem Religiosam ac Instrumentum Pacis. Ergo in hisce causis omnibus supremorum Imperii Tribunalium fundata est Jurisdictio (§. 193. Recess. Imper. Noviss.).

§. 135

Quinimo ex præmissis simul liquet, si inter ipsos Catholicos de Nullitatibus Processus, odio, fervore ac violentia, spoliave Judicis Ecclesiastici Querelæ sunt, Jurisdictionem supremorum Imperii Tribunalium fundatam esse.

Etsi enim Imperator supremus Advocatus omnium Capitulorum & Ecclesiarum sit, consequenter nihil in præjudicium Privilegii fori & immunitatis Ecclesiasticæ admittere possit, simul tamen summus Judex & Protector est omnium in Imperio afflictarum, modoque procedendi injustissimo gravatarum Personarum, sive Seculares sive Ecclesiasticæ sint. Tantum abest itaque, ut Judex non esset, ubi talis causa ex Seculari originem traxit, ut potius tunc inde ortam Continentiam Causarum non dividendam, tueri teneatur.

§. 136.

Iisdemque mixtis causis accensendæ sunt possessoriae bonorum & reddituum Ecclesiasticorum, velut Decimarum Clericalium. In iisdem igitur quoque supremorum Imperii Tribunalium fundata est Jurisdictio. Imo huc quoque referendæ causæ Decimarum, quoties non de Jure decimandi, sed de modo, velut quota v. gr. Decima vel minore agitur.

§. 137.

§. 137.

Ex eadem ratione causæ mixtæ, Jurisdictio supremorum Imperii Tribunalium contra Capitulares in causa Debiti pro fundata habenda est, quatenus simul Immediati Imperii sunt (*Observ. CVIII.*)

§. 138.

Qua Jurisd. supr. Imperii Tribunalium stabilita, resolutu facilis est Quæstio: *An Intercessio Corporis Evangelicorum sistat cognitionem Causæ coram summis Imperii Tribunalibus ventilatæ?* prout latius patet ex *Observ. DCXXI.*

§. 139.

Quandoquidem *in causis Restitutionum ex Instrumento Pacis*, quando super facto Possessionis Dubia supersunt, Gravatorum arbitrio relinquitur, velintne via Juris per Executores, an Judicia Imperii uti, ad triennium observandum æque adstricta (*Observ. CCCCXIX*); Idcirco si viam posteriorem eligunt, in istis quoque causis Jurisdictio supremorum Imperii Tribunalium fundata est.

§. 140.

Pari ratione igitur eadem fundata sit, necesse est, quoad reliquas Contraventiones Pacis, ubi adhuc Quæstio est, vel Dubia in causa supersunt, an adsit Contraventio Pacis, nec ne, velut jure propitio ad Annum 1624. provocetur, nec ne?

Tantum abest igitur, ut hoc in casu, ubi res non clara, statim implorari posset *Ihro Kayserlichen Majestät allerhöchstes Friedens-Executions-*

Umt, ut potius ad Implorationem des Oerrich-
terlichen Amts des Kayfers, Processus summarius
præcise non requiratur, sed vel Processui ordina-
rio, vel summario pro qualitate Causæ, omni-
bus Remediis Juris locus, imo Revisio cum Effe-
ctu suspensivo concedenda sit, coërcendo interim
facta violenta, si quæ commissa.

§. 141.

Ad Causas *Ecclesiasticas* referuntur quoque
Matrimoniales. Hinc idem de his, quod de il-
lis Judicium. Ac proin non minus in iisdem
sive sint immediatorum sive mediatorum, inter *Au-*
gustanæ Confessionis addictos distinguendum, an
mixtæ sint, nec ne.

§. 142.

Tunc itaque supremorum Imperii Tribuna-
lium Jurisdictioni in causis Matrimonialibus Pro-
cerum Imperii Augustanæ Confessionis locus est,
si Uxores impetrare nequeunt, ut Causa coram
Consistorio tractetur, vel compromittatur in alia
Consistoria vel Facultates Theologicas aut Juri-
dicas, sed iidem de facto agant.

§. 143.

Minimeque omnis causa pro *Matrimoniali*
habenda, quæ cum *Uxore* vel *Marito* agitur,
sed proprie ea tantum, quæ vinculum constituen-
dum vel dissolvendum concernit. Si igitur non
de hoc, sed dote, donatione propter Nuptias, sæ-
vitia Mariti, Alimentis tam Uxori, quam Liberis
pæstandis, sumtibus Litis, similibusque inter Pro-
ceres Imperii & Conjuges agitur, supremorum Im-
perii

perii Tribunalium fundata est Jurisdictio, ne in propria causa Judices sint.

§. 144.

Si vero per hætenus deducta nulla in causis *Matrimonialibus* contra *Proceres Imperii Augustanæ Confessionis* supremorum Imperii Tribunalium est Jurisdictio, nisi sint mixtæ; Multo minus idem in causa cum *Catholico Conjuge* super puncto, *an Matrimonium legitimum vel dissolvendum sit?* sed *Papæ vel Episcoporum Germaniæ Jurisdictionem agnoscere tenentur.*

§. 145.

Multo magis itaque causa *Matrimonialis Procerum Imperii* cum ejusdem *Catholicæ Religionis Conjuge*, à *supremis Imperii Tribunalibus* ad *Judicem Ecclesiasticum* remittenda.

§. 146.

Enim vero nec inter *Catholicos* causa *Alimentaria* vel *Sumtum Litis*, similesque, ex generalitate Rationis, *Matrimoniales* sunt, saltem mixtis accenferi debent. Unde & in iisdem *fundata est supremorum Imperii Tribunalium Jurisdictio*, modo in his causis *Judici Ecclesiastico* competentia reserventur *Jura.*

§. 147.

Et quia Exitus causæ alimentariæ dependet ab exitu causæ principalis, velut in puncto *Divortii*; inde est, quod sæpius suprema Imperii *Tribunalia* prouncient, causam *Divortii* ad finem coram *Judice Ecclesiastico* perducendam, & de diligentia fidem faciendam esse, vel partem, ad-

versarium suum ad Judicium Ecclesiasticum legitime citari curare, hancque comparere debere.

§. 148.

Quoniam à facto Imperii dependet, quod Judicium Imperiale Aulicum Jurisdictione in causis Feudorum Regalium privative polleat (§. 122.); Igitur nec ea, nec tacitus Imperii Consensus ultra factum extendi debent.

Enimvero ut *Ordinat. Wormat. de Anno 1521. & Ordinat. Camer. Part. II. Tit. VII.* cautum est verbis: Ob auch Sachen fürsielen, Fürstenthum, Herzogthum, Graffschafften belangend, so von dem Reich zu Lehen rühren, und einem Theil gänzlich und endlich abgesprochen werden sollen, Deroselben Erkenntnuß wollen Wir der Kayserlichen Majestät vorbehalten haben. Quare cum verba, so von dem Reich zu Lehen rühren, *Feuda Imperii*, ac sequentia gänzlich und endlich *integra Feuda Imperii*, & quidem definitivam Sententiam in *Petitorio* concernant, non vero *Possessorium* excludant, quippe quod Liti finem non imponit, sed *Petitorium* tantum præparat, sequitur, quod ad *Reservata Judicii Aulici referenda* haud sint *Feuda mediata & immediata majora*, quoad *Possessorium* etiam ordinarium, *Principatus & Comitatus Allodiales*, certæve *Feudorum Regalium Quotæ*, veluti si de *tertia vel quarta parte Feudi Regalis Controversia excitata fuerit*, saltem tamdiu, quamdiu interpretatio authentica Comitibus reservata deficit.

§. 149.

Nullum inde rebus Germaniæ imminet Præjudicium, quod causæ majores Principum ad Judic. Imp. Aul. tractæ fuerint. Ab istis nempe causis tumultus imminet. Si vero hi metuendi, causæ ad arduas referendæ, quarum intuitu per *Capitulat. Nov. Art. III.* cautum, daß Kaiserl. Maj. in wichtigen Sachen, so das Reich antreffen, der Churfürsten Raths Bedenken und Gutachten sich gebrauchen, und ohne Dieselbe hierinnen nichts vornehmen sollen und wollen: quod quidem jam *Art. V. Instr. Pac. §. 54.* introductum, non tamen eadem necessitate, sed magis liberum Cæsareæ Majestati relictum erat.

Hoc modo igitur quodammodo Observantia illa antiqua restituta, qua Cæsar in Curia solenni de arduis causis *Sententionantibus Principibus* judicabat (§. 12), & Electores Parium Curiae, quos nonnulli hodiernum desiderant, vices subire videntur.

Conferatur hic Casus Judicii Principum sub **FRIDERICO III.** Imperatore exerciti An. 1452. *Opusc. Tom. IV. Opusc. XVII.*

§. 150.

Si quæstio de eo est, an Matrimonium pro æquali an inæquali habendum sit? Judicii Imperialis Aulici Jurisdictio privative fundata est. Quoniam enim dicta quæstio effectus civiles Matrimonii concernit, causa magis civilis, saltem mixta est. *Matrimoniales* vero causæ tantum qua *Ecclesiasticæ*, Jurisdictioni supremorum Imperii Tribunalium eximuntur.

Enimvero Effectus isti civiles dicto in casu consistunt in participatione de dignitate Mariti & Patris, & huic annexis. Quare cum casus datus Reservatum Imperatoris conferendi dignitates & honores summos per Imperium valituros & adjudicationem totalem finalemque Feudorum regalium respiciat; evidens est, quod in eo Judiciū Imp. Aul. Jurisdic. privative fundata sit, præsertim postquam Jud. Imp. Aul. surrogatum Judiciū Regis & Regium evasit (§. 8.).

§. 151.

Ad Reservata Imperatoris pertinet Investitura tam de majoribus quam minoribus Imperii Feudis, etsi Dominium directum privative Cæsari non inhæreat, sed Imperio quoque innitatur, quod cum Cæsare Dominium illud exercet, ut Feuda simul a Cæsare & Imperio pendeant, sicuti notissimum est, hodie Status Imperii esse dicique Cæsaris & Imperii Vasallos & Jurejurando promittere: *Ihro Kayserl. Maj. und dem H. R. Reich getreu, hold, und gewärtig zu seyn*, ut adeo nexus Feudalis & Investitura ac Confirmatio Cæsarea magis vinculum ostendant, quo Territorium cum suis Juribus Systemati Imperii inferitur & copulatur, quam originem a Cæsare, quasi ab eo conferantur, vel proficiscantur, probent. Inde est, quod antequam Imperator de Feudis majoribus Status Imperii investiat, Consilio Aulico exhibenda sint ad hanc rem facientia Documenta, illudque causæ cognitionem interponat, nec non de Feudis minoribus investiat, ut etsi Investituræ prorogatio petatur, indultum concedat.

§. 152.

§. 152.

Quo vero spectat Investitura, eo quoque *Interpretationes & Declarationes Literarum Investituræ* referendæ sunt. Hinc & has *privative* sibi vindicat *Jud. Imp. Aul.*

§. 153.

Et quia per Investituram de Feudis Imperii eorundem connexio cum Imperio conservatur & visibilis evadit; ad illud Jus in Alienationem Feudi Imperii consentiendi pertineat, necesse est, cui Jus investiendi competit; consequenter *Consensus ad alienandum vel hypothecandum Feuda Imperii, in Consilio Imperiali Aulico petendus.*

§. 154.

Ad Reservata Imperatoris pertinent quoque actus Gratiae, & quævis Concessiones, quarum Effectus per totum Imperium sese extendat. Quo in specie referenda sunt Privilegia istiusmodi Effectus extensivi, qualia etiam Dignitates illustres annexa habent. Quoniam igitur inde sæpius Lites emergunt, & Jus Tertii his in Casibus facile lædi potest, adeoque causæ cognitione opus. quilibet haud difficulter intelligit, *cur Cæsar per Judicium Imperiale Aulicum solitarie* 1) *Causas primariarum Precum componat*, 2) *Primogenituras*, 3) *Confraternitates & Uniones confirmet*, 4) *veniam ætatis concedat*, 5) *Protectoria, Conservatoria indulgeat*, 6) *Famæ restituat*, 7) *Illegitimos legitimet*, 8) *Privilegia impressoria, aliaque, velut Nundinarum, Civitatis, Moratoria, &c. largiatur*, nec non 9) *si desuper lis oriatur, cognoscat & decernat, sicut in specie* 10) *in causis*
Digni-

Dignitatum illustrium, Patriciatus, consequenter etiam Insignium Gentilitiorum (l). Nisi II) de Privilegiorum Cæsareorum violatione agatur, utpote de qua etiam Cam. Imp. cognoscit (Opusc. Tom. III, pag. 296.).

§. 155.

Quamprimum de Jure Partium quæsito Lis oritur, causam Politicæ in causam juridicam deflectere, adeoque non obstante *Capit. Noviss. § 4. Art. 12. Jurisd. supr. Imp. Trib. fundatam esse pluribus Part. I. Abst. Abh. IV. Bon der Gerichtbarkeit deren Höchsten Reichsgerichten in Policen- besonders aber Wein-Verfälschungs-Sachen deduxi. Causarumque Politicarum supr. Imp. Trib. Jurisd. fundantium ulteriora Exempla continet Obs. CCXCVIII. prout & Causam Politicæ veri nominis non esse, nisi quæ Regimen universi concernit (Obs. DLXII.) statui.*

§. 156.

Unde porro intellectu facile est, in Causa Ferias Paschales a Protestantibus una cum Catholicis celebrandas concernente, Jurisd. supr. Imp. Trib fundatam non esse, nisi quoad facta violenta (*Obs. CCLIX.*).

§. 157.

In *Capitulat. Nov. Art. 12* sancitum, daß denen Reichsgerichten keineswegs gestattet werde, in die innere Kriegs- Civil- und Oeconomische Verfassungen deren Reichs-Creyßen Hand einzuschlagen, darüber auf einigerley Weise zu erkennen, oder wohl gar Prozesse ausgehen zu lassen.

§. 158.

(l) *Ord. Jud. Imp. Aul. Tit. II. §. 1.*

§. 158.

Si Status Circulorum a Directorio & Constatibus etiam quoad Domesticum Circuli contra æquitatem & observantiam rationabilem prægraventur, supr. Imp. Trib. fundata est Jurisdictio. Ita enim Capitulationis Sanctione suprema Cæsaris in Circulos inspectio generalisque totius rei militaris Imperii providentia, als der sämtlichen Creyß-General-Obristen, non sublatæ. Eandem CAPITULUM HILDESIENSE An. 1703. in Literis ad GEORGIIUM WILHELMUM Ducem Brunswico-Lüneburgensem agnovit verbis: So stellen Eurer Durchläucht Höchsterläuchtetem Judicio, oder auch allenfalls der sämtlichen Creyß-General-Obristen, das ist, Ihrer Kayserl. Majestät, welche in dem Reichs=Abschied de Anno 1569. dahin, wie billig, von dem ganzen Reich erkannt worden, allergnädigsten Decision anheim, ob Eure Durchläucht, als Creyß-Obrister dasjenige vornehmen können (m): Auxilio vero Juris destitui gravatum in dicto Casu ex sola Circuli auctoritate, non videtur pati velle Justitiæ, nec supremæ hujus inspectionis ratio, eoque minus, quod, bene jam observante MULZIO (n), nec Status, nec Directores vigore suæ Superioritatis Territorialis, cujus intuitu par in parem adeoque & ipsi Status in Constatu Imperium non habent, sed vigore Commissionis perpetuæ ipsis ab Imperatore & Imperio datæ agant.

§. 159.

(m) Staats-Canzley Tom. VIII. p. 721. (n) Representat. Majest. Imperator. Part. I. Cap. III. § 5. num. II. 12. pag. 93.

§. 159.

Si Circuli circa Objecta, quæ ad Domesticum, velut præstanda Circularia pertinent, in Conformitate Constitutionum Imperii, nec contra Jus quæsum Statuum quid statuerunt, ii, qui desuper in supr. Imp. Trib. conqueruntur, statim a limine Judicii repellendi & ad paritionem admonendi sunt. Tunc enim suprema Cæsaris in Circulos inspectio cessat, & dispositio Capitulationis effectum fortiri debet, eoque magis, quod non solum Circuli sed totius Imperii interfit, Negotia Circularia celerrime expediri, nec disceptationis judicialis ambagibus implicari. Quamobrem cum tunc causa per Capitulationem liquido meram executionem postulet, implorantes statim a limine supr. Imp. Trib. repellendi sunt.

§. 160.

Si Circuli cognitionem & executionem in causis suscipiunt, quæ minime Objecta Domestici Circulorum, sed nova Jura concernunt, quæ Dominus Territorii Subditis contradicentibus sibi asserit, Jure a supr. Imp. Trib. fit Inhibitio, eoque magis, si in iisdem Lis pendens vel jam composita est. Majora enim Jura Circuli sibi asserere nequeunt, quam quæ Romani Collegiis attribuerunt, quæve circa res communes Collegii competunt. Quare cum easdem res non concernant causæ, quæ in substrato casu supponuntur; evidens est, quod in istis solius Imperatoris ceu supremi Judicis, adeoque supr. Imp. Trib. cognitio & executio sit, nec ante objecta ad executionem qualificata sint, quam Resolutio Cæsarea in supr. Imp. Trib. secuta fuerit.

rit. Sique secuta, ne minimum apparet periculum. Nisi itaque Subditi frustraneis graventur sumtibus & justas de violentiis jactent querelas, a supr. Imp. Trib. fieri non debet Inhibitio.

§. 161.

Quoties de Abusu Superioritatis Territorialis quæstio est, causa ad Cam. & Jud. Imp. Aul. pertinet. Ejus enim est mederi abusibus Superioritatis Territorialis, a quo eadem pendet. Notum vero est *ex Jure Publico*, Superioritatem Territorialem Statuum Imperii subordinatam esse Jurisdictioni Cæsaris & Imperii & per nexum Systematis, cujus Membra sunt, a summo Capite totius Corporis Germanici pendere, ita, ut ipsis quidem omnia Jura concessa sint, sed si faciant secundum Jura. Quare cum Jurisdictio Cæsaris & Imperii per Cam. & Jud. Imp. Aul. dispensetur, evidens est, dictam causam ad suprema Imperii Judicia pertinere.

§. 162.

Gravamina Subditorum contra Dominum Territorii, qui Vasallus alterius nec simul subditus est, de sævitia vel Operarum duritie, abusu Jurisdictionis Territorialis illi competentis concernunt. Ergo dicta causa Gravaminum Subditorum contra Dominos Territoriorum Germaniæ ad Cameram Imperialem Judiciumque Imperiale Aulicum pertinet.

§. 163.

Curie Feudales Statuum Imperii dictas causas non proprio Jure sibi vindicant. Eas enim causas Jure sibi tantum vindicare possunt, ad quas sese
exten-

extendit Jurisdictio ipsorum Feudalis. Differt autem Jurisdictio Feudalis à Territoriali *per notoria Juris Feudalis & Publici*. Hinc eas causas sibi vindicare nequeunt, quæ hanc concernunt. Quare cum eandem concernant Gravamina Subditorum de sævitia vel operarum duritie, contra Dominos Territoriorum, qui aliorum quidem Vassalli, minime vero Subditi sunt, sole meridiano clarius est, Curias Feudales Statuum Imperii dictas causas non proprio Jure sibi vindicare.

§. 164.

Judicia Feudalia Statuum propter Continentiam Causarum & Judicium universale in uno vel altero supremorum Imperii Tribunalium cessant, non obstante Artic. XXI. Capitulat. CAROLI VII. & FRANCISCI I. Utraque enim adducta ratio, Judicia Feudalia statim excludendi, Ordini Judiciorum communi conveniens est (*L. 10. Cod. de Judiciis.*) Ad hunc vero in exercenda Jurisdictione observandum suprema Imperii Judicia adstringi, nemo inficias ibit. Cumque Jurisdictionem ipsorum soli Electores restringere nequeant (§. 11.), dictus vero *Articulus Capitulationum CAROLI VII. & FRANCISCI I.* Jurisdictionem utriusque Judicii restringat, siquidem vi illius Judicia Feudalia Statuum, ob Continentiam Causarum & Judicium universale in utroque non cessent; evidens est, quod dictus *Articulus* non obstet (*Observat. CXLIV.*).

§. 165.

Quando Personæ miserabiles causas suas immediate, præteritis Instantiis inferioribus ad suprema

prema Imperii Tribunalia deferunt, fundata est horum Jurisdictio ex *L. unic. Cod. Quando Imp. inter paup. & vid.*

§. 166.

Quandoquidem ratione immediatorum firma est regula, quod ambo Imp. Trib. Jurisd. in immediatos habeant ordinariam, & Exceptio sit probanda (§. 66.), ideo 1) *Duces Burgundiae* ad exceptos ab ista Jurisdictione, vi *Transactionis* de A. 1548. (o) referendi sunt, ita tamen, ut Jure praesentandi *Assessorem Camerae* gaudebant, inde etiam ad *Sustentationem Camerae* tribuant; Pariterque 2) eo pertinet *Electores Bohemiae*, vi defuetudinis: quia etsi in Causis in prima Instantia Cameralem Jurisdictionem fundantibus ipsum ibidem conveniri potuisse, testentur *BARTHII Sententiae*; de ejusmodi causis tamen jam dudum nihil constat (p). Interim ab eodem *Assessor Camerae* praesentatur, ac propterea *Collectae Camerales* solvuntur. Nec non 3) istis exemptis accensendi sunt *Archiduces Austriae*, quorum Privilegium exhibet *PFEFFINGER* (q), contra quod multa opposuit *HENNIGES* (r). Neque tamen idem ad *Judicia Provincialia Sueviae* extendi potest, prout tentatum, testibus *Gravaminibus wider die Land-Vögte und Land-Gerichte* die 26. Septembris 1666. Sic quoque *Recess. Imp. de A. 1548. §. 168.* provisum, ut *Forum Came-*

(o) Apud *PFEFFINGER Lib. IV Tit. 6. §. 29.*

(p) *IDEM loc. cit. Lib. III Tit. 12. §. 8.* q) *Lib. IV. Tit. 6. §. 29* (r) *ad Instr. Pac. Art. VIII. §. 7.*

Cameras in Causis Exemptionum, quasi sit conventionale respectu *Domus Austriacæ*.

Constat enim *Domum Austriacam* ob varias Exemptiones *Statuum Suevicorum* in specie Civitatis *Constantiensis* in *Camera Imperiali* Seculo XVI. fuisse conventam, quæ Lis non obstante Exceptione Exemptionis magnis motibus agitata, adhuc dum indecisa est.

§. 167.

Hiscæ exemptis proxime accedunt, qui Privilegium Electionis Fori habent, velut *Rex Sueciæ* ratione Terrarum, quas in Germania possidet, ut & *Duces Brunsvicensis & Luneburgenses*, quibus, salva Instantia Austrægali, in Causis reliquis, ubi Jurisdictio *Cameras* fundari potest, liberum est, vel in *Judicio Imperiali Aulico*, vel in *Camera Imperiali* intentatam actionem excipere, ita tamen, ut ille juxta *Instr. Pac. Art. X. §. 12.* intra 3. hi vero intra 2. Menses, a die denuntiationis Litis declarare debeant, coram quo *Judice* se sistere velint.

Cujus Juris A. 1648. exerciti Exempla affert PFEFFINGER (s).

§. 168.

De Causis Italiæ, exceptis iis, quæ *Sabaudum* concernunt, judicat tantum *Consilium Imperiale Aulicum*. Ratio enim, cur *Camera* erecta, a solo Imp. Germ. commodo petita (§. 4.).

Quoniam igitur Imperator non tantum per illud, sed etiam per *Italiam*, quod Regnum cum illo in unam Rempublicam non coaluit, Jus dicit,

(s) c. l. L. IV. Tit. 7. §. 24.

cit, nihilque eximius illustriusque suo Judicio esse voluit, ita ut etiam propterea Actus gratiæ eidem delegaverit (§. 6.), qui ut plurimum cæteris Dicasteriis secundum Praxin totius fere Germaniæ denegantur; mirum non est, quod suo Judicio Aulico dictas Causas reservaverit. Ex-
cipiendæ autem fuerunt illæ, quæ SABAUDUM concernunt, quia solus ex Italis Status Imperii est, quemve a Camera proscriptum fuisse, constat. Quemadmodum vero non amplius in Comitibus comparet (BERGER. *in Animadv* ad COCCEJI *J. P. Append. p.* 531. & 533.); ita nec amplius in Camera causæ occurrunt, quæ illum concernunt.

§. 169.

Quibus præmissis, cum dentur Causæ *Jud. Imp. Aul.* reservatæ (§. 122.); dentur quoque necesse est causæ utrique Judicio communes, in quibus nempe Camera cum *Judicio Aulico* concurrat. Quæ vero sunt reservata, facti sunt, sicque probanda. Unde sequitur, *Cameram cum Jud. Aul. in omnibus causis concurrere, nisi quædam probari possint reservatæ* (*Ordin. Jud. Imper. Aul. Tit. II. §. 7.*).

§. 170.

Causæ communes utriusque Judicii sint necesse est, quæ fini utriusque Judicii communi conveniunt. Quare cum is fuerit, ut quæ antea Bellorum civilium materiam præbuerunt, ac solo in manu armisque posito Jure dirimebantur, lites Statuum inprimis jam constituta & optime sancita Pace publica eo citius & absque Turba-

rum molimine metuque dirimerentur; sequitur, ut in causis dictarum litium concurrens sit utriusque *Judicii Jurisdictio*.

§. 171.

Probari nequit Reservatio in Causis 1) Feudorum Imperii non Regalium & minorum, 2) irrogandæ pænæ ob Privilegium Cæsareum violatum, nisi querela de violato Privilegio sese in quæstionem de mente & interpretatione ejusdem resolvat, 3) Confirmationum Tutorum, si Pupillus sit immediatus, 4) Contractuum ab immediatis vel mediato & immediato initorum confirmandorum, 5) Insinuationum Testamentorum ab immediatis conditorum, 6) Adoptionum & Emancipationum immediatarum personarum, 5) Salvi Conductus Judicialis, 8) Vectigalium, aliisque in Tractatione speciali occurrentibus. Ergo in singulis concurrens Camerae & Judicii Imperialis Aulici est Jurisdictio.

Causæ Vectigalium in Capitulationibus *LEOPOLDI & JOSEPHI Art. XXIV.* Aulico Imperatoris Dicasterio reservatæ sunt. Hic vero *Articulus* ad *Monita Principum* ad dict. *Art.* Daß in denen Zoll Sachen dem Cammergericht die Concurrentia Jurisdictionis nicht zu entziehen, in Projecto Capitulationis perpetuæ & Capitulationibus *CAROLI VI. VII. & FRANCISCI* omissus, clarissimo argumento, causas istas Judicio Imperiali Aulico minime reservatas, sed communes esse, & merito, cum Vectigalia non amplius ad Privilegia Cæsarea referenda sint (*Obs. CXX.*).

§. 172

§. 172.

Ubi concurrens Jurisdictio, ibi *præventioni* locus, *per jura notoria*. Ergo & eidem locus, *quatenus concurrens supremorum Imperii Tribunalium Jurisdictio est.*

§. 173.

Quandoquidem vero *Præventio* ex eo provenit principio, quod ubi paria sunt Jura, prior tempore potior sit Jure; igitur *præventia quoad suprema Imperii Tribunalia tunc demum inducitur, quando unum præ altero ita occupavit causam, ut tam a Judicio, quam partibus, etsi his primario, Jus ad Litem ibi disceptandam quæsitum: utpote quod iisdem invitis non amplius auferendum.*

§. 174.

At vero Jus istud tam Judicio, quam Partibus quæsitum, quamprimum Decretum vel Conclusum, etsi ejus tantum tenoris: *Refertur Exhibitum*, ex alterutro emanavit, nec tamen prius. Imo tunc demum lis cœpta, nec amplius in præparatoriis versatur. Ergo istiusmodi Decreto vel Concluso, etsi dicti tantum tenoris, *præventio* inducitur, minime vero sola exhibitione Supplicæ, vel solo præsentato Supplicæ inscripto, imo ne quidem Referentis constitutione.

Cui consequens est 1) si lis in unum supremorum Imperii Tribunalium deducta, ibidem vero non recepta, Exceptioni Litispendentiæ in altero locum non esse (*Obs CCCCLXXXVII.*) nec non 2) facillima est Resolutio affirmativa Quæstionis: Ob ein Streit über die Gültigkeit oder Observanz eines Vergleichs in demjenigen Reichs-

Gericht anhängig zu machen, wo die dadurch abgethane Klag. Puncten pendent gewesen? Nebst. *P. XV* Abh. I., ut & 3) illius, ob in beyden Höchsten Reichs-Gerichten über verschiedene aus einem Objecto generali herfließende Puncte gehandelt und verfahren werden könne? (Wezl. Beytr. *P. II.* Abh. IX.)

§. 175.

Quemadmodum autem Jus quæsitum nemini auferendum, ita & ei renunciari potest. Unde evidens est, 1) post Decretum & Conclufum unius, Aëtori quidem alterum adeundi facultatem non competere, nisi consensu Rei, huic vero 2) ante Decretum & Conclufum unius Judicii insinuaturn, alterum adire licere, cum perinde sit, ac si Aëtor Juri suo quæfiro renunciasset, Decretum vel Conclufum insinuare negligens; atque adeo 3) si in Camera prius impetrata efflet Citatio, altera autem Pars Citationem tardius in Judicio Imperiali Aulico impetratam citius insinuari curasset, ratione hujus Litem præventam esse, ut & 4) ad Quæstionem: Ob die Insinuation eines Reichs-Hof-Raths-Conclufi, oder Extractus Reichs-Hof-Raths-Protocolli zumahlen ad fundandam Præventionem Judicii Imperialis Aulici genug seye, oder die Processus selbst, samt der Supplic und Beylagen insinuiret seyn müssen? quoad prius negative, quoad posterius affirmative respondendum esse (Nebst. *P. XXXIV.* Abh. I.)

§. 176.

Quoniam Citatio species tantum Processus est,

est, igitur tantum abest 1) ut ad illam restringenda essent modo deducta, nec valerent de Processibus in genere, adeoque etiam de Mandatis, Rescriptis, Processu communicativo, ut potius 2) Insinuatio decretæ Citationis requiratur tantum, si Præventio impediatur, quo minus Reus alterum Judicium adire queat: siquidem diversum Præventionis ratione Judicis, Actoris & Rei effectum esse, modo vidimus (§. 175.); atque adeo 3) minus accurate vulgo asseritur, Præventionem sola Citatione decreta & insinuata fundari; nec opus est αναλογον Citationis in reliquis Casibus fingere: cum Entia præter necessitatem multiplicanda non sint, eoque minus in casu præsentis, quo facilius ista multiplicatione in errorem quis deduci potest, quasi nulla Præventio locum haberet, nisi Decretum vel Conclusum insinuatum esset (*Observ. DVIII*)

§. 177.

Si itaque Delegatio à Judicio Imperiali Aulico decreta, delegati isti Cameram statim, ac illa decreta est, præveniunt, nec tunc demum, quando prius delegati citant, quam Camera (*Obs. CCCXXIII.*)

§. 178.

Ac porro ex prædeductis liquet 1) Exceptionem Præventionis in summis Imperii Tribunalibus quoque locum habere; eademque opposita & probata 2) non solum Judicio alteri amplius Jus dicere ea in causa fas non esse, remissionemque causæ ad Forum præventum ex necessitate

Juris fieri debere, sed & 3) qui Forum præventum negligit, in Expensas & pœnam, quæ est
 10 *Marcarum Auri* juxta *Rec. Imp. Nov.*, condemnandum 4) imo Præventionem in summis Imperii Tribunalibus ex officio attendendam esse
 (Webst. P. XXVI. 21b. III.)

§. 179.

Ex ratione, ne in plures adversarios & plura diversa Judicia una in causa distringamur, *Continentia Causarum* recepta. Quæ cum etiam in supremis Imperii Tribunalibus locum habeat; & ibi *Forum Continentiæ Causarum* detur necesse est, si nimirum nonnullæ causæ ita sunt connectæ, ut vel plane non, vel difficulter & non sine magna confusione, aut protractione sejungi aut seorsim tractari possint (t). Et quidem causæ connectæ sunt non solum 1) Præparatoria & Principalis, ita tamen, ut super actione principali pronunciandum non sit, quamdiu super præparatoria nondum pronunciatum (*Obs. T. II. P. I. p. 511.*), sed & 2) eæ, quarum una ex altera oritur, nec non 3) in quibus petuntur Res diversæ Jurisdictionis; non attento, ubi pars major bonorum sita vel plures Personæ, modo una eademque sit causa & defensio (*Obs. CCCCXC.*) Aliud tamen 4) dicendum, si concurrant subditi exteri, velut Helveti, quia tunc locum non habet, quod omnium superior adiri possit.

§. 180.

Unde fluit 1) connexitatem propter diversitatem subjectionis personalis reorum sese etiam
 exten-

(t) *Recess. Deputat. de Anno 1600.*

extendere ad Litis confortes, etsi Forum privilegiatum habeant (*Obs. cit.*) 2) Continentiam Causarum adesse in casu, quo plures Fratres sub diversis Jurisdictionibus Domicilium habentes contendunt de communi hæreditate adhuc indivisa (*Obs. T. II. P. I. p. 132.*) 3) Citationem edictalem Creditorum etiam mediati in supremis Imperii Tribunalibus locum habere; 4) Continentiam adesse, si tertius contra Judicata turbationes committit (*Obs. T. I. p. 320*); nec non 5) vitium litigiosi efficere Continentiam Causæ, adeo, ut super eodem cognosci nequeat, nisi in foro, ubi lis pendens (*Obs. CCCCXI.*)

§. 181.

Simile forum est Judicium universale, vi cuius in supremis Imperii Tribunalibus, quoties de Causa principali competenter judicant, toties quoque incidentis quæstionis, super qua alias cognoscere non possent, disceptatio terminetur. Sic uno eodemque Judicio cognoscunt tam de sorte, quam usuris, tam de fundo, quam ejus fructibus, de principali & accessorio, etiamsi objectum incidens sit quodammodo spirituale, in Actionibus universalibus, generalibus, Familiæ herciscundæ, communi dividundo, Tutelæ, Societatis, de omnibus rebus sub illis comprehensis, licet diversæ sint.

§. 182.

Pariter admittitur Interventio, in qua tertius, qui de Interesse suo & vel ex consequenti summarie saltem docere potest, licet sit Mediatus, Clericus aut privilegiatus, liti alienæ sese

immiscet, in ipso quoque Executionis actu, quem tamen non suspendit, si altioris indaginis est (*Obs. DXXII*), adeo, ut si in ipso Executionis momento attendenda sit, in continenti liquida esse debeat: sicut etiam Interventio Uxorum in Processu executivo Creditorum locum non habet (*Obs. CCCCXXXV*). Sed & propositis a Reo Exceptionibus Fori declinatoriis Interventio statim locum habet, procediturque sicut in illis prolatis (*Obs. DXXII*).

§. 183.

Ex eadem ratione huc quoque referre licet assistentiam ex pluribus Rei consortibus, unico tantum in Camera convento: siquidem & reliqui ad conventi Instantiam pro assistentia citari possunt.

Quo spectat Denunciatio Litis, quæ extra *Saxoniam Electoralem* privatis Literis & per Notarium fieri potest (*Obs. T. II. P. I. p. 2.*), ut & Laudatio, nec non nominatio Autoris.

§. 184.

Similem in modum res sese habet ratione Cumulationis Actionum. Ex pluribus nimirum concurrentibus Actionibus una Actori contra Reum in supremis Imperii Tribunalibus competente, reliquæ ibidem quoque cumulari, & uno eodemque Libello proponi possunt, modo non sint sibi contrariæ: quales tamen non sunt, quæ ex diversa causa coadunantur, modo adversus eandem personam, sive ad eandem rem competant (*Obs. T. II. P. I. p. 246*).

TITULUS V.

De Austrægis.

S. 185.

Austrægæ eæ dicuntur Personæ, quæ causas litigiosas Immediatorum extra summa Imperii Tribunalia decidendi facultate pollent: vel *Judicia*, quibus facultas ista competit.

f. 186.

Ante Seculum XIII. vel nulla plane, vel rarissima Austrægarum Exempla occurrere, apud omnes in confesso est. Certum est illud de A. 1218. quod refert DE LUDEWIG (a), nec non alterum in fœdere inter Dominos DE STEINVORD & HORSTMAR An. 1244. inito obvium, vi cujus lite inter eosdem mota, duo milites a singulis eligerentur, rem suo arbitrio decisuri apud LÜNIG (b), nec non istud, quo tres illæ Civitates Moguntia, Wormatia, & Oppenheimium A. 1254. ita inter se convenerunt, ut lites subortæ per 12. consules, quorum 4. a singulis Civitatibus eligantur, vel amicabili compositione, vel Sententia finirentur (conf. Auth. Dissert. Arg. A. 1721. de Conventibus Civitatum Imperialium habitæ.). Eodemque tempore incommoda Diffidationum Status potissimum sensisse, & rarum Judicii Aulici usum fuisse §. 5. nostræ Dissert. de Austræg. Con-

(a) T. II. Codic. Diplomat. T. II. num. 18. p. 213.

(b) *Spicileg. Secul. Reichs Archiv Part. I. I. Abt.*
Num. I. fol. 20.

Convent. p. 677. seqq. luculenter comprobant. Plura Austrægarum Exempla Seculo XIV. & XV. occurrunt. Sic judicarunt A. 1333. inter Archiepiscopum *Trevirensis* & Ducem *Lotharingiæ* teste BROWERO (c), in eosque compromiserunt FRIDERICUS II. Elector *Saxoniae*, & WILHELMUS Dux *Saxoniae* A. 1445. 1448. docentibus Chartis Conventionum apud LÜNIG (d). Alia exempla velut de A. 1373. prostant apud KILLINGERUM (e), de A. 1454. apud WECK (f), & apud BECKMANNUM, STRYCKIUM, SCHUBHARDUM, SCHOEPFIUM, aliosque hujus Argumenti Scriptores. Etsi secundum probabilitatem ante Seculum XIII. jam Austrægarum fuerit usus, partim quia tempora anteriora jam fuerunt turbulenta, *suppressa Imperatoris persona*, ut loquitur CONRADUS URSPERGENSIS, & jam de Seculo XI. testatur BERTHOLDUS (g), partim ob antiquissimam Libertatem Germanicam, cui usus Arbitrorum, plane conformis; frequentior tamen Seculi XIII. afflictissimis fuit temporibus; ut adeo illi, qui Austrægas a LUDOVICI Germanici temporibus deducunt, velut OBRECHTUS (h), cum his, qui eorum natales à Seculo XIII. derivant, inter quos CONRINGIUS (i), & cum eo b. DE LUDOLFF (k), facile in concordiam reduci possint.

(c) *Annal. Trevirens. Lib. 17. §. 84.* (d) *Reichs Archiv Part. Spec. Cont. II. p. 225. & 230.* (e) *de Ganerb. Castr. p. 216.* (f) *Descript. Dresd. p. 171.* (g) *Constitut. A. 1092. seqq. L. 1. C. 87. num. 12.* (h) *Prodrom. Rer. Alsat. p. 292.* (i) *de Judic. Reipubl. German. p. 269.* (k) *Syst. Jur. Cam. p. m. 25.*

sint. Plane a silentio Scriptorum ad non usum, non valet argumentum (conf. *Obs. Tom. II. P. I. p. 186. seqq.*).

§. 187.

Ex quibus præmissis collectu facile est, Austrægas ab initio Arbitris compromissariis admodum similes fuisse.

§. 188.

Et quidem Electores, Principes, vel Principali Dignitate gaudentes sibi solis Jus Austrægarum vi Observantiæ ita asserabant, ut inter se ad Lites componendas Austrægas æqualis Conditionis, ad Lites vero cum minoris Conditionis Actoribus velut Comitibus subortas, Consiliariorum suorum novem vel pauciores Austrægas eligere possent. *Ordinatio Cameralis de A. 1495.* nullam plane Austrægarum Comitibus qua Conventis competentium, mentionem injiciens, id evincit Rubro: *Wie Churfürsten, Fürsten, und Fürstenmäßige einander zu Recht fordern. Item, wie Prälaten, Grafen, und Freyherrn, und andere Churfürsten, Fürsten und Fürstenmäßige zu Recht ersfordern mögen.* *Posteriorius ex Literarum Ducis Bavariae GEORGII ad Fædus Suevicum de A. 1488.* perspici potest verbis sequentibus: *So seynd Wir auch ohne des bishero gebührlichen Austrags vor der Kayserlichen Majestät, als Unserem ordentlichen Richter, oder vor Unseren Råthen, in Krafft Unserer Fürstlichen Freyheit vorgestanden: qua simili expresse etiam Electores & Principes, qui A. 1488. Fædus Suevicum inierunt, utuntur apud DATT (1).*
Et

(1) *de Pace Publ. pag. 193.*

Et consona est *Ordinatio Cam. Part. II. Artic. IV. § 3. in Concept. Ord. Cam. P. II. Tit. IV. § 3.* Und wiewohl Churfürsten und Fürsten sich solches vor aufgerichteter Ordnung gewesenen Aus-
 träglichen Rechtens (nempe coram Confiliariis *per antecedentia*) und ihrer Churfürstlichen und Fürstlichen Freyheit zu begeben, etwas beschwehret &c.

§. 189.

Quod vero Observantia ista una cum prærogativa, extra omnem non fuerit Controversiam & Comites idem Jus sibi asseruerint, compactata inter FRIDERICUM Electorem *Palatinum*, & EBERHARDUM Comitem *Würtembergicum*, sub dato Mühlbronn Anno 1467. apud DATT (m) probant, verbis: Ob ihr einer oder mehr den gemeldten Unseren Oheim vergewaltigen oder verunrechten wollten, ohnerlangt und ohnverfolgt Rechts (id est, *non accepto coram Arbitris oblati Judicio*), als einen Grafen des Reichs, wie dann im Reich von Alters Herkommen: qualia de Principibus quoque (n) leguntur: So ihr einer oder mehr den gemeldten Unseren Lieben Herren und Oheimen, den Churfürsten vergewaltigen oder verunrechten wollte, ohnerlangt und ohnverfolgt Rechts, wie dann im Reich Herkommen und Gewohnheit gewesen ist, einen Churfürsten des Reichs Rechtlich zu verfolgen und zu erlegen.

§. 190.

Unde facile est ad intelligendum, quod Principes multo magis Civitatibus Imperialibus, Jus Austrægarum negaverint. Quam ob causam quo-

(m) c. l. L. I. Cap. XXVII. (n) p. 191.

quoque eadem, nonnisi ex Privilegio Cæsareo eo gaudent, quale v. gr. Civitati Goslariensi (o), & Norimbergenfi (p) concessum.

§. 191.

Quemadmodum autem bene jam DATTIUS (q) observavit, Jus Austrægarum ceu Observantiæ contradictæ innixum, incertum fuisse; ita non mirum, cur MAXIMILIANUS I. & CAROLUS V. Judicia Imperii ordinaturi de Observantia ista, ubi incerta erat, ad certitudinem reducenda cogitaverint. Abolere enim non poterant Observantiam Libertati Germanicæ, indeque enato Germanorum Judiciorum vinculi admodum impatientium mori, Judices sibi suo arbitrio constituendi, plane conformem. Atque sic patet 1) MAXIMILIANUM I. Autorem hujus primæ Instantiæ immediatorum dicendum non esse, sed restauratorem. Unde quoque diversæ Austrægarum ortæ sunt species.

§. 192.

Austræge, qui Conventione Partium constituti, dicuntur *Conventionales*, *gewillführte*, *bedingte Austræge*: qui Testamento constituti, *Testamentarii* (de quibus SCHOEPIUS scripsit).

Qui Testamento vel Conventione in una Familia vel inter diversas constituti, in specie dicuntur *Familiæ Erb-Stamm-Haush-Austræge*.

Qui Conventione Confœderatorum constituti, dicuntur *Bundes-Austræge*. Qui Jure con-

con-

(o) HARTMANN. de Austrag. Legal. Civitat. Goslar.
 (p) DE RATSBERG de Austrag. Reipubl. Norimberg.
 (q) de Pace Publ. p. 179.

constituti, dicuntur *Legales, necessarii, Rechtliche, Reichs-Austräge*: sique Jure communi Ordinationis Cameralis constituti, in specie Austrægæ *communes* seu Ordinationis, Austräge der Ordnung: si vero Jure singulari seu Privilegio constituti, *privilegiati* dicuntur.

§. 193.

Ita dantur Austrægæ *Conventionales*, Serenissimæ Domus Saxonica (r), Hassiacæ (s), Comitum (t), Ganerbiorum Nobil. Inmediatorum (u); *Privilegiati* velut *Civitatum Imperialium* (§. 190), & nonnullorum Principum, velut *Ducum Wirtembergiæ*, qui Privilegium de Foro Austrægali vor dem Land-Hofmeister, und neun halb aus der Ritterschaft, halb der Rechten gewürdigten Râthen sub MAXIMILIANO in Comitibus eodem Anno impetrarunt, quo Camera Imperialis constituta a b. DE LUDEWIG plene illustratum (v).

§. 194.

Quoniam Ordinationibus Cameralibus Jus antè incertum ratione Austrægarum certum evadere debebat (§. 191.); ad intelligendum est facile, cur Austrægæ *Conventionales* & *privilegiati* iisdem confirmati fuerint verbis in *Concept. Ordin. Cam. P. II Tit. II. princ.* repetitis; welche sonderlich gewillführte Rechtliche Austräge gegeneinander haben, der sollen Sie sich laut derselbigen gegen einander gebrauchen.

§. 195.

(r) De quibus SCHROETERUS scripsit (s) de quibus BROCKES egit (t) de quibus KEMMERICH. (u) de quibus HEITMANN. (v) de *Prærogat. Wirtenb. Ducat. C. 4. & in Consil. Hall. T. II. L. II. Cons. LXXV. n. 35 sqq.*

§. 195.

Atque adeo cum Conventiones à Jure communi diversæ iniri, nec non Privilegia ab eadem diversa esse possint; a diversis sane argumentaretur, qui ab Austrægis Ordinationis ad Conventionales vel Privilegiatos, ac vice versa, argumentum deducere vellet; consequenter Jus Austrægarum Ordinationis, ex tenore Ordinationis Cameralis, privilegiatum vero ex tenore Privilegiorum æstimandum, mere vero Conventionales Pactis reguntur, ut ait B. DE LUDOLFF (w); etsi Potestas Austrægarum Conventionalium ob Confirmationem (§. 194.), non minus ac Ordinationis, a Cæsare & Imperio, quorum Consensu Ordinatio Cameralis nititur (§. 15.), dependeat.

§. 196.

Quia Electores & Principes sibi solis Austrægarum Jus asseriebant, indeque Ordinatione Camerali priori de A. 1495. nulla plane Austrægarum Comitibus qua conventis competentium mentio facta (§. 188): Prælati vero, Comites pariter ac Nobiles Imperii propter denegatum Jus Austrægarum & modum procedendi, quo eminentiores Status uterentur, in Comitibus Anni 1521 querelas movebant, evenit, ut ipsis quidem per Ordinationes Camerales A. 1521. Tit. XXXIII. & de A 1555. P. II. Tit. III. -- V. Jus Austrægarum concederetur, sed non aliter, quam cum Prærogativa Principum, ita nempe ut his illimitate, illis nonnisi limitate nec tum compe-

(w) Syst. Jur. Cam. p. m. 27.

L. B. de Crameri Inst. Jur. Cam. F

competeret, *si a mediatis convenirentur* : Prout in prima Sanctione de Austrægis Prælati, Comitibus ac Nobilibus immediatis, qua Reis competentibus *Ordinationis Cameralis de A. 1521. Tit. XXXIII.* ne verbulo indicatur, quod Forum Austrægarum in dicto Casu fundatum sit (*Obs. CX*).

§. 197.

Idque adeo verum est, ut si Austrægæ Comitum locum habeant, præcise requiratur, ut Comes Actor immediatus sit, nec superinducatur Dignitas immediata post Litispendentiam (*Obs. T. I. p. 313*).

§. 198.

Comites, etsi solo axiomatico principali fulgeant, inter Principes referuntur. Hinc Austrægis gaudent (*Obs. CCLXXVI*).

§. 199.

Quo inter Comites & Civitates Imperiales differentia, atque ita Prærogativa Principum eo major esset, Civitatibus istis, extra casum Privilegiorum, Jus Austrægarum penitus denegatum.

§. 200.

Cum itaque Austrægarum Jus non omnibus immediatis, etsi Status sint, competat, nec iis, quibus competit, in omni casu concessum sit, sed quibusdam tantum, etsi illi quoque Status sint (§. 196.); in aprico positum est, quod *Jus Austrægarum immediatis neque qua talibus, neque qua Statibus, sed per modum Privilegii ex Ordinatione Camerali, & insecutis Legibus Imperii*

perii competat, speciemque Fori privilegiati constituat.

§. 201.

Quia *Austrægæ* tam Legales, quam Conventionales, potestate immediatorum Lites decidendi, vi Ordinationis Cameralis (§. 194.); consequenter ex Consensu Imperatoris & Statuum (§. 15.) pollent; idcirco Jurisdictione omnino gaudent.

§. 202.

Qui Jurisdictione gaudet, Judex veri nominis est. Ergo *Austrægæ* Judices veri nominis sunt, & ab arbitris differunt, nisi ipsos arbitros legales dicere velis.

§. 203.

Etsi Jurisdictio sine executione vana sit; opus tamen non est, ut cum Causæ Cognitione & Decisione in una persona jungatur.

Quare cum *Austrægæ*, ceu Privilegium immediatorum (§. 200.), adeoque Jus singulare favorabile, in odium illorum detorquendum non sint; id autem fieret, si occasione eorum immediati tales esse desinerent, aliorum nempe Imperio subjicerentur, quale executio quidem, minime vero decisio Causæ requirit; hanc solam Status petiisse censendi sunt; consequenter *Austrægis* executio non competit, sed coram istis fiunt saltem Cognitiones & Decisiones causarum, salva appellatione, sicut alias a quocunque alio Judicio supremis Imperii Tribunalibus immediate subordinato, reservataque hisce executione.

§. 204.

Quoniam Austrægæ Lites immediatorum extra summa Imperii Tribunalia decidunt, (§. 185.); igitur coram ipsis prima statim vice, & sine concursu cum supremis Imperii Tribunalibus decidendæ sunt. Sunt itaque Austrægæ Judices primæ Instantiæ (§. 42.), absque concursu tamen cum supremis Imperii Tribunalibus.

§. 205

Atque sic Exceptionis primæ Instantiæ, species est Exceptio Austrægarum (§. 59).

§. 206.

Judicium unum Instantiæ primæ excludit alterum, nisi habeant concurrentem Jurisdictionem (§. 47). Idcirco si *Austrægarum Jurisdictio aliqua in causa in prima Instantia fundata, supremorum Imperii Tribunalium Jurisdictio in eadem causa, simul in prima Instantia fundata esse nequit, & vice versa.*

§. 207.

Cui consequens, per Austrægas Jurisdictionem Imperialem, quæ per summa Imperii Tribunalia dispensatur, limitari seu restringi (*Capit. Nov. Art. XVIII. §. 6. 7.*).

§. 208.

Sed vero sine renunciatione Cæsaris Jurisdictioni suæ immediata in immediatos factæ (§. 66.), nulla hujus Jurisdictionis fieri potuit limitatio seu restrictio. Ergo *in Austrægarum foro restaurando, a parte Cæsaris renunciatio concurrebat.*

§. 209.

Renunciatio *strictè est interpretanda; consequenter*

quenter etiam ea, quæ in restaurando foro Austrægali concurrebat (§. 207.); sicque *ipsa Ordinatio Cameralis puncto Austrægarum*, utpote istam renunciationem continens. Ac proin nihil ratione Austrægarum concessum censendum, quo Jurisdictio Imperialis nimis restringeretur; adeoque casus non expressus dispositioni Juris communis relinquendus; e contrario quicquid ad ampliandam Jurisdictionem Imperialem ratione Austrægarum quid confert, Ordinatione Camerali cautum censendum est.

§. 210.

Eam ob causam Imperatori in *Capitulatione dict. Art. XVIII §. 7.* Privilegia Austrægarum de novo concedendi potestas denegata: cum ea, quibus Jurisdictio Imperialis restringitur, amplianda non sint.

§. 211.

Eaque propter, quia forum Austrægarum ultra verba Legis non est extendendum: ea vero de singulis agunt, in Camera per Conclusum Pleni sancitum: *Austrægali foro, si conveniretur Corpus Nobilitatis, locum non esse (x).*

§. 212.

Restrictio seu limitatio Jurisdictionis supponit Jurisdictionem, quemadmodum privatio habitum. Unde in quibus causis supremis Imperii Tribunalibus Jurisdictio non competit, in eis nec Austrægis competere potest; atque adeo firmum est, a negata supremis Imperii Tribuna-

F 3

libus

(x) B. DE LUDOLFF *Obs. Tit. III. Obs. CCLXII.*
Confer. *Obs. m. CLII.*

libus Jurisdictione, ad negandam Austrægis Jurisdictionem, argumentum.

§. 213.

Infirmum e contrario est argumentum, a concessa supremis Imperii Tribunalibus Jurisdictione, ad concessam Austrægis Jurisdictionem: sunt enim causæ, quæ favorem singularem habent ratione fori in illis.

§. 214.

Atque sic pro Austrægis non remanent causæ, nisi in quibus Jurisdictio supremorum Imperii Tribunalium in prima Instantia fundata non est.

§. 215.

Inde est, quod in causis personarum miserabilium immediatarum cessent Austrægæ (*Obs. T. I. p. 604*)

§. 216.

Si per Austrægas Jurisdictio Imperialis limitatur, hæc ad regulam, illorum vero Jurisdictio ad exceptionem pertineat, necesse est. Verum ergo est, Austrægas in causis immediatarum per exceptionem judicare, falsum e contrario, suprema Imperii Tribunalia hoc modo in iisdem judicare, generalisque horum, nec illorum est Jurisdictio in Status & Membra immediata, quoad primam Instantiam (*Concept. Ordinat. Cam. P. II. Tit. XXX.*).

§. 217

Ac proin Jurisdictio supremorum Imperii Tribunalium fundata est, contra Comitum immediatum a Prælato mediato conventum (§. 196.).

§. 218.

§. 218.

Quæcunque Jurisdictio per Exceptionem, adeoque extra ordinem tantum competit, illa non ordinaria, sed delegata est, *per notoria Juris*. Ergo Jurisdictio Austrægarum non ordinaria, sed delegata est (§. 216.).

§. 219.

Commissariorum est Jurisdictio delegata. Eam ob causam *Judices Austrægales Commissarii* dicuntur, & quidem Cæsarei, quoniam Cæsar ipsis in Ordinatione Camerali vices suas commisit (*Concept. Ordin. Cam. P. II. Tit. II. §. 1.*).

§. 220.

Quia Austrægæ potestatem suam in causis immediatorum ex Ordinatione Camerali, adeoque non a solo Cæsare, sed Statibus simul, utpote in concedenda Ordinatione Camerali concurrentibus (§. 15) habent; igitur licet alias morte committentis & delegantis Commissio exspiret; *Judicium Austrægale tamen morte Cæsaris non exspirat.*

§. 221.

Jus Austrægarum tam Conventionalium, quam Legalium, non solum Camera Imperialis, sed & Judicium Imperiale Aulicum observare tenetur. Ratio enim illius Juris generalis, nec ad unum vel alterum restricta est; prout etiam MAXIMILIANUS I. & CAROLUS V. nihil novi introducere, sed Jus antiquum incertum tantum ad certitudinem redegerunt (§. 191). Si vero ante constitutam Camera Imperialem ad Jus illud observandum Judicium Imperiale Aulicum

adstrictum fuit, etiam postea ad istam observantiam adstrictum manebat; eaque obligatio, ad Cameram Imperialem potius extensa, quam hujus constitutione sublata est.

§. 222.

Cum dentur causæ Judicio Imperiali Aulico, non minus ac Cameræ Imperiali reservatæ (§. 122. & 169); hæ vero favorem singularem ratione fori habeant; Austrægis nulla in iisdem competere potest Jurisdictio.

§. 223.

Minime igitur in causis regalium sed tantum non regalium Imperii feudorum Austrægarum est Jurisdictio (§. 122. 148. & 171.) *Concept. Ord. Cam. P. II. Tit. VII. UFFENBACH. C. 10.*

§. 224.

In causis, quæ magis Imperii, quam Jurisdictionis esse dicuntur, l. 4. ff. de Jurisdic., Austrægæ legales cessant: solorumque Imperii Tribunalium fundata est Jurisdictio.

Illæ enim causæ magis Imperii quam Jurisdictionis esse dicuntur, quæ quæstionem facti coercendi magis, quam quæstionem Juris concernunt. Quare cum decisionis illius consequens executio sit, eadem vero Austrægæ destituantur (§. 203.); in istis causis oppido cessant.

§. 225.

Ubi facta violenta occurrunt, causæ quæstionem facti coercendi magis concernunt, quam quæstionem Juris. Ergo in istiusmodi causis *Austrægæ Legales cessant.*

§. 226.

§. 226.

Enimvero a Legalibus Austrægis ad Conventionalibus nulla consequentia valet (§ 195.). Nihil autem obstat, quo minus Austrægis Conventionalibus per Pacta, quibus mere reguntur, caufarum, quæ magis Imperii quam Jurisdictionis esse dicuntur, in specie ubi facta violenta occurrunt, committatur compositio: siquidem executione non opus, ubi Pactum eo extensum, ut partes deciso Austrægarum sponte sese subjiciant. Nec igitur eo in casu Austrægarum Conventionalium, supremorum Imperii Tribunalium Jurisdictio fundata esse potest, si Austrægæ Conventionalibus, Ordinatione Camerali confirmati (§. 194), subsistant.

§. 227.

Causa Dotis ad instar alimentorum causæ, magis Imperii quam Jurisdictionis est. Ergo exclusa Instantia Austrægali ad suprema Imperii Tribunalia pertinet.

§. 228.

Ac proin si de Alimentis in Apanagio quæstio, causa non minus statim ad summa Imperii Tribunalia pertinet. Secus si de Jurisdictione litigiosa quæstio.

§. 229.

Contra reum confitentem nihil superest, quam Executio. Si itaque in causa pars fuerit confessa, velut in causa Debiti confessati; in eadem cessent necesse est Austrægæ Legales.

§. 230.

Circa Repressalia & Arresta tanquam in re,
F 5 ubi

ubi periculum in mora, non minus a præcepto inchoandum. Atque sic Austrægæ Legales cessant.

§. 231.

Spolium simplex dicitur, quod sine violentia seu vi publica commissum.

§. 232.

Quoniam itaque in causis factorum violentorum Austrægæ Legales cessant (§. 225.), causæ spolii simplicis Austrægis reservatæ sunt (*Tot. Tit. VIII. P. II. Concept. Ordin. Cam.*).

§. 233.

Quia vero spolium in genere, factum in Jure admodum odiosum est; quin differant Austrægæ spolii simplicis ab ordinariis, dubio caret. Ac proin ab illis ad hoc, non valet argumentum.

§. 234.

Si causa in summis Imperii Tribunalibus jam pendet, Austrægæ intuitu illius cessant, multoque magis, si in executivis versetur. Si enim causa in summis Imperii Tribunalibus pendet, Judicium cœptum. Ubi vero Judicium cœptum, ibi finiendum, ubique finitum, ibi quoque per executionem ad effectum deducendum. Minime igitur in Judicium Austrægale adhuc deduci potest, eoque minus in casu posteriori, quo causa jam magis Imperii quam Jurisdictionis esse cœpit (§. 224.).

§. 235.

Causæ continentiam dividendam non esse, nemo ignorat. Quare cum pro Austrægis non remaneant causæ, nisi in quibus Jurisdictio supremo-

premorum Imperii Tribunalium in prima Instantia fundata non est (§. 214.); & Continentia Cause facere potest, ut Austrægæ cessent.

§. 236.

Neve causæ continentia dividatur, plures Litis confortes, quorum non omnium idem forum est, coram Judice superiore, omnibusque communi conveniendi sunt (L. 1. §. 1. L. 2. ff. de quib. reb. ad eund. Judic.), etiamsi mediatum cum immediato concurrat, & alter reorum foro privilegiato gaudeat (y). Ergo si 1) unus ex reis beneficio Austrægarum gaudeat, alter non; 2) duo rei sunt, qui fruuntur quidem Austrægis, sed non iisdem e. gr. Princeps & Comes Imperii; Similiterque 3) si conveniatur cum Principe alius inferior (Concept. Ordin. Cam. P. II. Tit. IX.), nisi inferior & Princeps ceu una persona considerari queant, vel Princeps inferiorem defendere velit & possit (Obs. CXXXII.), fundata est supremorum Imperii Tribunalium Jurisdictio, ac proin 4) si cum Episcopo Capitulum principaliter, velut ceu pars contrahens & interessata convenitur, etsi cum Episcopo unum Corpus constituat (Observat. CCCCLXXVIII.), quoniam tamen per se consideratum Corpus mediatum est (§. 74.), in casu talis Litis consortii, ob Cause Continentiam, remissio ad Austrægas locum non habet.

§. 237.

(y) CARPZOV. Lib. 2. Respons. XVI. 12. XIX. 17. n. 5. WERNHER. Supplement. Noviss. ad P. I. Obs. CCCV. n. 35.

§. 237.

Secus ergo sese res habet, si conveniantur plures rei, qui singuli eadem via Austrægarum conveniri possint.

§. 238.

Hinc in eo quoque casu, quo duo rei sunt, qui iisdem non utuntur Austrægis, ii non cessant, nisi de nominando Iudice Austrægali convenire nequeant: cum alias singuli eadem via Austrægarum conveniri possint. (Confer. b. DE LUDOLFF P. I. Obs. XXV).

§. 239.

Privilegium Austrægarum reis cum distinctione competit (§. 188 seqq.). Cujus distinctionis ratio nullibi reperitur, quam in diverso dignitatis gradu: quoniam dictum Privilegium Principibus cum prærogativa competit. Cum igitur Privilegium intuitu dignitatis concessum personale, imo personalissimi quid sit; *Privilegium Austrægarum personale, imo personalissimi quid est.*

§. 240.

Privilegia personalia, eaque quæ personalissima sunt, personas non egrediuntur, nec cum rebus transeunt, quemadmodum ea, quæ realia sunt. Ergo 1) *etsi mediatas bona immediata acquirat, vel immediatus velut Princeps iis privetur, ille tamen Privilegio Austrægarum non gaudet, sicut hic eo non privatur: Sique 2) immediatus ratione bonorum mediatorum conveniatur, possessio bonorum mediatorum ipsum a Privilegio Austrægarum non excludit, quemadmodum e contrario, si ratione bonorum mediatorum conveniatur, Privilegio Austrægarum uti nequit, sed foro rei sitæ subjicitur.*

§. 241.

§. 241.

Cum adeo Privilegium Austrægarum, quo Episcopus gaudet, personam ejus non egrediatur (§. *antec.*); eo autem, quæ personalissima sunt Episcopi, sede vacante Capitulo non competant (argum. C. 2. X. *ne sede vacante*); sequitur, quod *Capitulum sede vacante vel impedita, Privilegio Austrægarum non gaudeat* (Obs. CIX).

§. 242.

Quoniam Austrægæ Privilegium sunt (§. 200.), Banniti vero sicut omnia Jura, ita & Privilegia amittunt; Igitur & *Bannum cessare facit Austrægas* (MYNSINGER. Cent. I. Obs 90.).

§. 243.

Bannum in Ecclesiasticis operatur Regalium, ergo & Privilegiorum privationem. *Regalium igitur privatio in Bannitis quoque cessare facit Austrægas.*

§. 244.

Austrægæ respectu Judiciorum Imperii supremorum ad Judicia Germaniæ inferiora referendi sunt, æque ac ordinaria in Territoriis Ordinum Imperii Judicia. Atque adeo *suprema Imperii Tribunalia*, quemadmodum ratione horum, ita & ratione illorum Instantiæ secundæ sunt (§. 56).

§. 245.

Idcirco *Austrægæ hodiernum non minus Reo, quam Actori favent.* Hac enim ratione obtinent immediati id, quod mediatis ac propriis ipsorum subditis indultum, ut per plures subordinatas Instantias, Jus suum prosequi, sicque non probata probare possint, prout Imperator CAROLUS V.
in

in Privilegio *Norimbergensi* diserte agnovit, quando ait: Damit Sie zum wenigsten zwey Instanzen haben, und Ihnen die Gutthat und Hülfe der Appellation also wohl, als denenjenigen, so dem Reich nicht ohne Mittel unterworfen, vorbehalten, und unbenommen bleibe. Quod Actori non minus permissum sit, necesse est, ut & ille per plures Instantias Jus suum deducere, & non probata probare queat.

§. 246.

Unde sequitur, Reum Austrægis Actore invito renunciare non posse; indeque porro Austrægas propter renunciationem tunc demum cessare, si iisdem a Reo, consensu Actoris renunciatum sit.

§. 247.

Renunciatio non solum expresse, sed & tacite fieri potest. *Sique Reus in prima Instantia in summis Imperii Tribunalibus conventus Exceptione Austrægarum non opposita Litem suscepit, eidem tacite renunciavit.* Unde tunc *Austrægas cessare*, collectu facile est.

§. 248.

Clausulæ Obligationum executivæ dicuntur, quibus quis in eventum non adimpletæ Obligationis statim sese executioni subjicit.

§. 249.

Cum adeo causa, in qua istiusmodi Obligatio producta, ad eas pertineat, quæ in executivis versantur; Austrægæ in eadem eo magis cessant (§. 229.), quod iisdem Debitor tacite renunciaverit.

§. 250.

§. 250.

In Cauſa itaque Debiti ſimplicis ſeu abſque clauſulis executivis Contracti, Austrægæ locum habent, niſi Debitum ſit confeſſatum.

§. 251.

Quibus præmiſſis cum cuivis pateat, in quibusdam cauſis Austrægas ceſſare, in aliis vero locum habere; conſequens eſt, cauſarum ad ſuprema Imperii Tribunalia deductarum petitam remiſſionem vel concedendam vel denegandam, ſeu quod perinde eſt, oppoſitam Exceptionem Austrægarum vel admittendam vel rejiciendam, ſique non oppoſita, obſtare autem videatur, Decretum prælocutorium de Jurisdictione in ſpecie ratione Austrægarum melius fundanda, emittendum eſſe.

§. 252.

Si petita Remiſſio ad Austrægas non plane frivola, altiorisque Indaginis videtur, partem adverſam deſuper audiri, eandemque ipſi communicari, rationis eſt.

§. 253.

Fieri poteſt, ut ab initio Jurisdictione Austrægalis fundata appareat, ex poſt vero ad ulteriorem Remonſtrationem minime. Hinc fieri poteſt, ut Remiſſio decreta iterum tollatur, & in cauſa, illa non obſtante, pronuncietur: ac vice verſa.

§. 254.

Quoniam in iis, quæ magis Imperii quam Jurisdictionis ſunt, Jurisdictione ſupremorum Imperii Tribunalium fundata, in iis vero, quæ ita ſeſe

sefe non habent, minime, fed Auſtrægæ locum habent (§. 224.); Igitur fieri poteſt, ut Jurisdic-tio ſupremorum Imperii Tribunalium in cauſa principali fundata non ſit, bene vero in minus principali velut Arreſti. Unde hac in ſupremis Imperii Tribunalibus retenta, remiſſio ad Auſtrægæ in illa, & vel ex officio decernenda.

§. 255.

Conventionem iniri poſſe, ut nulla ab Auſtrægis ad ſuprema Imperii Tribunalia tanquam ſecundam Inſtantiam valeat provocatio, nemo inficias ibit. Enimvero id dependet ab Arbitrio Partium, nec præſumi poteſt, cum tam Aëtori quam Reo provocatio favorabilis ſit (§. 245.). Inde eſt, quod *ſi ad Auſtrægæ Conventionales re-miſſio fiat, illa nonniſi ſalvis Remediis Juris fiat.*

§. 256.

Auſtrægæ Conventionales Ordinatione Ca-merali confirmati ſunt (§, 194.); ſequæ adeo ad legales habent, quemadmodum Conventio ad Jus commune. Quemadmodum igitur illa huic derogat; ita & *Auſtrægæ Conventionales legalibus derogant, ſeu quod perinde eſt, propter illos bi ceſſant.*

§. 257.

Fieri autem poteſt, ut Auſtrægæ Conven-tionales petiti nullo Fundamento innitantur, etſi ab initio viſum, ac propterea ad ipſos Remiſſio facta fuerit. Si igitur cauſa ad Auſtrægæ per-tinet; loco Conventionalium, Remiſſio ad lega-les decernenda eſt.

§. 258.

Dari quaſi Auſtrægæ Conventionales, In-
ſtantiæ

stantiæ equestres probant, quibus non obstantibus Membra equestria immediate in supremis Imperii Tribunalibus convenire arbitrio Actoris mediati vel immediati, relictum est (*Obs. CCXII. & CCXXX.*). §. 259.

Hinc nec Pacta Dotalia nec Pacta Familiæ, etsi a Cæsare confirmata obstant, quo minus Nobiles immediati in prima Instantia coram supremis Imperii Tribunalibus conveniantur, per illa ad alios, veluti ad proximos Agnatos in prima Instantia remissi (*Obs. CCXCII.*).

§. 260.

Quia Privilegium Austrægarum Ordinationis inter immediatos Principibus illimitate, Prælati vero, Comitibus ac Nobilibus Imperii limitate competit (§. 188. 196); Civitates autem Imperiales eodem non gaudent, nisi ex speciali gratia (§. 190.); Casus, in quibus illud locum habet, variant, prout Actores Reive vel Principes vel non-Principes sunt; adeoque pro diversitate modorum eosdem componendi possibile. Horum autem sunt 4. Aut enim 1) Princeps a Principe convenitur, aut 2) non-Princeps a Principe, aut 3) Princeps a non-Principe imo mediato, aut 4) non-Princeps ab alio non-Principe, exceptis mediatis. Ergo 4. sunt Casus, in quibus Austrægis locus est, quos vocant ordines §. 261.

Si Imperatori qua Principi Imperii velut Regi Bohemiæ cum alio Principe Lis, Casus I. est (§. 260.). Ergo etiam Privilegium Austrægarum legalium locum in eodem habet.

L. B. de Crameri Inst. Jur. Cam. G §. 262.

§. 262.

Ex quo jam patet, quale in nostro Imperio hodie sit Judicium Cæsaris. Aut enim is qua Cæsar aut qua Princeps Imperii consideratur. In Casu priori vel ipsi Lis est ratione Jurium suorum cum statibus, vel agitur de Transgressionibus Capitulationis. Si Cæsari ratione Jurium suorum Lis est cum Statibus, eadem vel Compromisso, vel Judicio Imperiali Aulico dirimitur. Si de Transgressionibus Capitulationis, Quæstio erit de Rege Romanorum Rege ei adjungendo. Si vero ipsi qua Principi Imperii cum alio Principe Lis, coram Austrægis Legalibus conveniri potest, nisi Compromissum placeat.

§. 263.

Quoniam soli Principes olim sibi Jus Austrægarum vindicabant (§. 188); invaluit quoque mos coram Principe electo Judicium Austrægale exercendi. Et quia olim in Imperatorem licet Judicem ordinarium compromissum, docente Diplomate apud WENCKER (2) ortus est modus pro Commissariis ad Austrægas apud Imperatorem implorandi, quale Exemplum Commissionis inde jam ab A. 1404. laudatus AUTHOR exhibet (a). Quodque Principes jam ante Ordinationem Cameralem de 1494. ex quadam prærogativa contra non - Principes vi Observantiæ antiquissimæ Judicium coram Consiliariis suis exercendi; Jus sibi asseruerint, superius jam annotatum (§. citat.). Inde hodiernum triplex modus Judicii Austrægalis, 1) coram Principe electo,

(2) *Sel. Archiv. & Cancell. p. 58. seq. (a) c. l. p. 156.*

electo, 2) coram Commissario Cæsaris, 3.) coram Consiliariis rei vel utrimque electis.

§. 264.

Modus procedendi in genere est vel ordinarius vel summarius, illeque communiter, hic vero non obtinet, nisi pro qualitate causæ singularis, & vel præscriptus est.

Ergo & procedendi Modus in Judicio Austrægali, vel ordinarius, vel summarius est, illeque communiter, hic vero pro qualitate causæ singularis obtinet, & vel præscriptus est.

§. 265.

Causa Spolii singularis qualitatis est, odioque Juris à cæteris sese distinguit. Unde Modus procedendi in eadem coram Judice Austrægali summarius & magis coarctatus est, quam in causis Austrægarum simplicium.

§. 266.

Jurisdictionem exercere supponit Jurisprudentiam. Unde etsi olim Principes electi ipsimet judicaverint, Jure Patrio adhuc vigente; receptis tamen Juribus peregrinis, per Consiliarios Judicium Austrægale exercere solent.

§. 267.

Quoniam Commissarius a Cæsare ad Austrægas constituendas Judicis officio fungi debet (§. 202.); quod non nisi impartialis constitui possit Commissarius, evidens est (Concept. Ordin. Cam. P. II. Tit. III. Tit. IV. §. 9. Tit. V. princ.)

§. 268.

Cui consequens, quod 1) Pars implorans Commissarium denominare, isque, si impartialis

videatur, parte implorata etiam non audita, statim confirmari possit, secus si dubia superesse videantur; 2) constitutum Commissarium, qui suspectus videtur, Pars recusare possit, 3) plures Commissarii denominari & constitui possint, 4) paritas plurium Commissariorum ex utraque Religione partis implorantis & imploratae, sicut alias quoque, vi *Instr. Pac. Osnab. Art. V. §. I.* observanda sit.

§. 269

Si Causa in summis Imp. Trib. pendet, Austragae intuitu illius cessant (§. 234.). Unde *nec Commissio ad Austragas in aliqua causa petita decernenda, nisi salvo Processu in alia inter Partes coram summis Imp. Trib. pendente, illamque concernente.*

§. 270.

Jus Austragarum & Vicarii Imperii observare, nec minus Actoribus contra illos, qui eo fruuntur, Justitiam administrare tenentur. Quocum pertineat Commissariorum Constitutio, si quos desiderant ad Austragas (§. 263.); collectu facile est, quod & Vicarii Imperii Commissarios ad *Austragas constituere possint.*

§. 271.

Commissarii ad Austragas non sine Imperio in Reum conventum constituuntur. Quare cum Vicariorum Imperii nullum sit extra fines Vicariatus Imperium; *Is tantum Vicarius pro Commissario ad Austragas adeundus, intra cujus fines Reus conventus Domicilium habet.*

§. 272.

Ad Commissionem suscipiendam quis cogitur,

tur, nisi justas adducere possit rationes, Commissionem declinandi, de quibus ipse delegans statuit, utrum sufficientes sint, nec ne. Inde est, quod *Commissarius Cæsareus & Princeps ad Austrægas electus sese a munere Judicis Austrægalis delato excusare non possint, nisi ex causis justis* (*Concept Ordin. Cam. P. II. Tit. II. §. 1.*).

§. 273.

Modus tertius convenit tantum casui tertio. Est enim Privilegium Principis rei (§. 200.); privilegiatus vero contra æque privilegiatum Jure suo non utitur. Quare cum in Casu primo & secundo Princeps Actor sit (§. 260.), utrique non convenit ille modus secundus. Sed nec casui quarto convenit, quia is reum Principem supponit (§. 263.), in casu autem quarto reus Princeps non est (§. 260.). Ergo remanet solus casus tertius.

§. 274.

Modus secundus Electionem excludit, quia Cæsar Commissarium eligit. Unde respectu Rei tam favorabilis non est, ac duo reliqui. Sed nec tertius tam favorabilis & principali dignitati tam conveniens est, quam primus; Quare cum Principes ratione Austrægarum prærogativa gaudeant (§. 196.), liquet, cur in casu primo Austrægarum, si nempe Princeps a Principe conveniatur, locus non sit, nisi modo primo, cum tertius conveniat tantum casui tertio (§. antec.).

§. 275.

Multo magis eidem in omnibus tribus reliquis locus est (*Concept. Ordin. Cam. P. II. Tit. II. §. 2. Tit. III. Tit. IV. §. 8. Tit. V.*).

G 3

§. 276.

§. 276.

Alter itaque modus tribus ultimis Casibus communis; consequenter tertius Modus proprius est secundo Casui.

§. 277.

Modus Judicii in Casu primo in eo consistit, ut Reus 4. Principes Seculares & Ecclesiasticos pari numero & ex diversis Familiis nominare teneatur (Concept. Ordin. Cam. P. II. Tit. III. junct. Rec. Imp. de A. 1600. §. 25.). Quo major enim optio & minor suspicio partialitatis, eo melior Actoris conditio. Eo major vero est optio, quo major numerus Principum denominandorum, eoque minor suspicio partialitatis, quando Principes denominati non ejusdem conditionis, sed partim Ecclesiastici, partim Seculares, pari numero & ex diversis Familiis sunt. Optima vero hoc in Casu primo debet esse Actoris conditio, quoniam in eodem unicus tantum obtinet Judicii modus (§. 274).

§. 278.

Principes denominandi Regentes esse debent (Concept. Ord. Cam. P. II. Tit. II. §. I.). Quoniam enim per Confiliarios hodie Judicium Austrægale exercere solent (§. 266), tales denominandi sunt, qui Confiliarios habere solent. Unde evenit, ut ii soli Judices Austrægales denominandi sint.

§. 279.

Princeps Regens est, qui duntaxat Comitatum regit, Confiliariis suis quoque stipatus est, minime vero *Apanagiatus*, etsi ei *Apanagium* proprium

priūm constitutum sit, tot saltem non stipatus est Consiliariis, ut iisdem ad tempus carere possit. Ergo ille quidem Judex Austrægalis denominari potest, hic autem minime; utique autem Paragiati denominari possunt (Opusc. T. IV. p. 640).

§. 280.

Quoniam adeo Ratio hujus Constitutionis in Regimine continetur; *quamprius Princeps ad id evehitur, ad Judicium Austrægale exercendum quoque apax; consequenter ætatis Jure communi ad officium Judicis suscipiendum præfixæ ratio cum BLUMIO (b) habenda non est.*

§. 281.

*Principes illi denominandi ultra XII. Millia-
ria ab Actore diffiti esse non debent (Concept. Ord.
Cam. P. II. Tit. II. §. 1). Quodsi enim utcun-
que diffitos denominandi reo facultas esset, per
nimis diffitos Actori vexas creandi ansam haberet.
Quæ cum præscindenda fuerit, evenit, ut quousque
diffiti esse possint denominandi, determinatum fue-
rit Lege.*

§. 282.

Cum Leges Imperii universales de Milliari-
bus mentionem injicientes intelligi nequeant, nisi
de iis, quibus Germani communiter utuntur;
*nec alia quam Milliaria Germanica vulgaria in Or-
dinatione Camerali intelligi possunt.*

§. 283.

Principes quidam Residentias suas in Medi-
tullio Territoriorum suorum habent, quæ ultra
XII. Milliaria sese extendunt. Si itaque Milliaria
in Concept. Ord. Cam. c. l a Residentia computanda

G 4

essent,

(b) cit. loc. num. 68.

essent, illi ad Judicium Austrægale inhabiles essent. Porro electos Leges non adstringunt ad Judicium Austrægale in loco Residentiæ exercendum: sed illud ipsis in quocunque loco Territorii exercere permissum. Nisi itaque *Terminus, a quo Milliaria computanda, incertus sit, is non a loco Residentiæ, sed a limitibus Territoriorum computandus.*

§. 284.

XII. illa Milliaria in favorem partium definita. Quoniam igitur fieri potest, ut intra istos Terminos 3. Principes & quidem impartiales non reperiuntur, longius diffiti admittendi sint, necesse est: nisi Jure Austrægarum Principes absque facto suo priventur. Unde *multum hic arbitrio Judicis relictum.*

§. 285.

Requisitio ad Austrægas Literæ dicuntur Actoris ad Reum, quibus petit, ut Judicio atque Juri se sistat.

§. 286.

Cum adeo Requisitio Citationi Rei æquiparanda sit; necessaria est æque ac hæc, quo Reus cognoscere possit, an cedere an contendere malit; consequenter Requisitio perinde ac Citatio *postulata Actoris una cum causa petendi summarie continere debet, aut illa una cum hac mediante Libello transmittenda sunt, pro diversitate causæ summaria vel ordinaria* (Concept. Ord. Cam. P. II. T. II. princ.).

§. 287.

Si Princeps requisitus contendere malit, tergiversatione sua exitum Litis protrahere non debet. Inde est, quod fatale introductum fuerit, 4 *nempe Hebdomadam, intra quas Reus Actori Personas*

sonas ad constituendum Judicium nominare teneatur
(*Concept. Ord. Cam. dict. Tit. II. §. ult.*).

§. 288.

Quia vero in Actoris quoque favorem Austræ-
gæ introducti (§. 246.) eidemque negligentia vel
dolo Rei derogari nequit, *in Casu neglecti fatalis*
Actori integrum est, an causam ad suprema Impe-
rii Tribunalia, Citationem super protracta vel
denegata Justitia impetrans deducere, an vero inibi
Reum ad constituendum Judicium Austrægale com-
pellere velit (*Concept. Ord. Cam. dict. Tit. II. §. ult.*),
modo in Requisitione nihil neglectum, (*Obs.*
T. II. P. I. p. 186.) sed eadem legitime gebühr-
lich facta sit, & quidem una Requisitio sufficit,
uti etiam existimatum in causa *Wiedt-Kuncel*
contra *Nassau-Sadamar* A. 1714 atque con-
tra absentem danda est Restitutio in integrum,
licet alias præscripta forma hic præcise observan-
da sit. Sique intra fatale personæ ad constituen-
dum Judicium Austrægale denominandæ non de-
nominatæ, illud neglectum est, etsi causæ legi-
timæ adfuerint, ob quas illa agenda non acta
(*Obs. CCCLXXXIX.*).

§. 289.

Fatale hoc denominandis Austrægis præfinitum
Arbitris compromissariis præscriptum non
esse (*Obs. DXVII.*) deductum.

§. 290.

Quo itaque neglectum fatale docere possit
Actor, opus est, ut de Insinuatione Requisitio-
nis doceat: cum a die Insinuationis illud currat.
Insinuatio vero probari potest non solum per

Confessionem Rei Literis comprehensam, quæ dicuntur *Recepisse*, sed & per Instrumentum Notarii super Insinuatione a se facta confectum. Et si igitur *Recepisse* difficulter obtineatur; *ordinarie quidem ad Insinuationes Requisitionum ad Austrægas Notarii & Testes adhibentur, admittendi tamen quoque sunt quilibet Nuncii, modo Recepisse a Reis reportent: imo valent Literæ responsoriæ rei, quibus Requisitionem insinuatam confitetur.*

§. 291.

Alias teste AUTHORE *Traктatus* sub Rubro: *Nucleus Responsionum cujusdam Advocati Camera-
lis Spiræ 1678. editi in Sachen Bülau contra
Chur-Brandenburg & Consortes 1651. petiti
Processus, quoniam Requisitio non prout moris
per Notarium & Testes, sed per Nuncium Ca-
meræ insinuata in Camera denegati. Multo mi-
nus itaque Insinuatio valet, si ne quidem per
Nuncium Cameralem, sed per Postam facta & per
Recepisse ejusdem vult probari.*

§. 292.

Pari ratione Notarius Insinuationem in loco Residentiæ, nec extra eundem velut in absentia Rei facere debet, etsi in Ordinatione & Legibus Imperii hujus loci nulla fiat mentio.

§. 293.

Nihil vero obstat, quo minus Reus ex post Insinuationem, etsi legitime facta non esset, agnoscat, atque Judicium Austrægale constituat, Judices Austrægales denominando, modo ista denominatio debito tempore facta fuerit.

§. 294.

§. 294.

Facta a Reo nominatione Austrægarum nec Actor in eligendo nec ille in implorando electum, ut Judicis partes suscipiat, negligentes esse debent. Plus temporis vero ad deliberandum, quoad nominationem & electionem, quam quoad implorationem electi indulgendum fuit. Quo factum, ut *Actor a die acceptæ nominationis intra 4. Hebdomadas proximas electum* Reo nunciare, uterque autem intra 14. dies electum implorare teneatur, quo officio Judicis fungatur (*Concept. Ord. Cam. P. II. Tit. II. §. I.*).

§. 295.

Hoc itaque suscepto, ejus est peragere, quæ Judici pro diversitate causæ in Judicium deductæ incumbunt; consequenter Partes citare Terminum præfigendo, causam cognoscere, & pronuntiare (*Concept. Ord. Cam. dict. Tit. II. §. I.*).

§. 296.

Quia Modus procedendi coram *Austrægis Spolii* magis coarctatus, quam coram Austrægis ordinariis (§. 233.); igitur Judici Austrægali simplici electo & implorato nullus ad Officium suum exercendum præfixus est Terminus, utique autem si Austrægæ Spolii fuerint, ubi Terminus 4, vel in eventum impedimenti, 6. Hebdomadam ad emittendam Citationem definitus sub comminatione causæ alias ad suprema Imperii Tribunalia devolvendæ (*Concept. Ord. Cam. P. II. Tit. II. §. I. & Tit. VIII. §. 4.*).

§. 297.

In Casu secundo tres tantum a Reo denominandi

nandi sunt Principes, iidemque ejusdem Familiæ esse possunt (*Concept. Ord. Cam. Tit. III. C. P. & Tit. IV. §. 8.*). In Casu enim 4. Principes eosque ex diversis Familiis denominare tenetur Reus, quoniam unicus tantum in eodem est procedendi Modus (§. 277.). Quare cum hic alius adhuc obtineat; optio tam libera relinquenda non fuit Actori ac in illo. Unde tres tantum Principes, etsi ejusdem Familiæ sint, nominare tenetur Reus.

§. 298.

Ratio cur in Casu primo Principes Regentes & ultra XII. Milliaria ab Actore non dissiti denominandi sint, eidem non propria sed cum Casu secundo communis est. Unde *idem quoque in Casu secundo Furis est, imo quoad Commissarium Cæsareum qui itidem ultra XII. Milliaria a Reo dissitus esse non debet.*

§. 299.

Quoniam Reus non-Princeps tres tantum Principes nominare tenetur (§. 297.), cum tamen in Casu primo 4. nominare teneatur (§. 277.); eam ob causam, & quia Principis ratione Austrægarum prærogativa sit (§. 196.), Actor Princeps petere potest, ut nonnisi Princeps Commissarius constituatur.

§. 300.

In tertio Casu, si nimirum Princeps a non-Principe, etiam quolibet mediato conveniatur, *in Ordinatione Camerali de A. 1495.* unicus ille coram 9 Consiliariis Rei modus Judicii, quem Principes ceu prærogativam sibi afferebant, confirmatus.

Quo.

Quoniam vero Actores de inæquali & tarda Justitia conquesti, in Comitibus A 1521. tandem in octo modos sequentes electioni Actorum relictos, qui *viæ* dicuntur, consensum (*Ordin. Cam. de A. 1521. Art. ult. princ. & Concept. Ordin. Cam. P. II. Tit. IV. §. 2. cum seqq.*).

§. 301.

Non igitur mirum, quod illa ad tempus istud recepta *via*, permanferit & *prima* evaserit. Vi hujus ergo Princeps Conventus 9. ex suis Confiliariis, actori nulla injuria cognitis feligere & actori nominare tenetur. Quove Judicium eo honoratius esset, inter eligendos minimum 5. Nobiles esse possunt (*Concept. Ordin. Cam P. II. Tit. IV. princ. & §. 4*).

§. 302.

Ut & Collegium Confiliariorum Directorem habeat; Reo ex istis Confiliariis unum eligere licet, qui Judicis officio fungatur (*Concept. Ord. Cam. P. II. Tit. IV. princ.*).

§. 303.

Fieri autem potest, ut Actor coram tot Confiliariis litigare nolit. Hinc *via secunda*; vi cujus ex istis 9. pauciores eligere potest.

§. 304.

Quoniam vero paria præcavenda sunt Vota; ideo *numerus eligendorum impar* esse debet. Unde in *via secunda* Reus vel coram 7. vel 5. Rei Confiliariis convenitur. (*Concept. Ordin. Cam. d. l. §. 5.*)

§. 305.

In utraque *via* Requisitione loco Citationis
perinde

perinde ac in Casu primo opus esse (§. 286.), per se patet.

§. 306.

Modus procedendi singularis neque in via prima neque in secunda præscriptus est. Ergo ordinarius communiter & hic obtinet (§. 264.).

§. 307.

Post Requisitionem, si contendere malit Reus, ne tergiversatione sua qua Judex initium Judicii, si ipsius interesse videatur, protrahere possit, fatale introducendum fuit: quale Interesse quoad Austrægas ordinarios in Casu primo, ubi tertius impartialis Judex (§. 274.), cessat. Hinc *intra Mensem proximum in utraque via Reus Actorem ad Aulam suam citare debet.* (Concept. Ord. Cam. P. II. Tit. IV. princ.).

§. 308.

Cum adeo hic Mensis in vim Citationis peremptoriæ præfigatur; cujus Terminus Jure Pandectarum 30 Dies comprehendit: in casu autem primo 4. septimanæ minime in vim Citationis peremptoriæ, sed ad nominandos Principes, & electionem ex iisdem præfigantur (§. 287.); ratio differentiae patet, cur Mensis ibi 30. hic vero tantum 28. Dies contineat.

§. 309.

Quo vero inter Austrægas Spolii & ordinarios differentia sit (§. 265); statuendum, *Mensem quoad hos ob legitima Impedimenta pro arbitrio conventi, quoad istos autem minime ultra 6. Hebdomadas prorogari posse* (Concept. Ordin. Cam. P. II. Tit. VIII. §. 4.

§. 310.

§. 310.

Quoniam Actor a Reo intra Mensem a die factæ Requisitionis citandus (§. 307.), citatus vero ante Insinuationem quis dici nequit; sequitur, quod & insinuatio nec solum Decretum Citationis intra istum Mensem fieri debeat.

§. 311.

Quemadmodum omnis Citatio ita fieri debet, ut citatus tuto comparere possit; ita una cum vocatione Actoris ad Aulam rei, utraque via Salvus Conductus Literis non solum illi, sed & iis, quos secum adduxerit, nisi hostes manifesti Rei sint, denunciandus (*Concept. Ordin. Cam. P. II. Tit. IV. §. 1.*)

§. 312.

Et ad obtinendam inter Austrægas ordinarios ac Spolii differentiam (§. 265.), hic Actori Reus Copiam Advocati, quo forsan destituitur, sub præjudicio causæ ad summa Imperii Tribunalia ipso Jure devolvendæ facere tenetur, a qua obligatione ibi immunis est (*Concept. Ord. Cam. P. II. Tit. VIII. §. 5.*)

§. 313.

Inter Casum primum & tertii viam primam & secundam, ea est differentia, quod hic Judicium Austrægale exercent Consiliarii Rei, cujus interesse potest, ut Litis exitus protrahatur, ibi vero tertius impartialis Princeps Judex sit, cujus magis interest, litem citius quam tardius finiri. Unde ratio apparet, cur hic nullus liti finiendæ Terminus, ibi vero *Annus simplex quoad Austrægas Spolii, quoad simplices vero una cum 6. Septimanis*

manis & 3. Diebus, nisi intra semestre disceptationem finire liceat, pro Termino præfixus fuerit: cum ibi Modus procedendi restrictior sit (§.265.).

§. 314.

Annum Litis disceptationi præfixum computandum non esse, nisi a tempore Litis inchoatæ seu contestatæ, per se patet. Unde *Annus ille computandus ab eo tempore, quo Actor ad emissam Citationem comparuit, & coram Consiliariis Rei actionem propositam repetiit: Nam & Actor Litem contestari dicitur, comparendo in Judicio, & actionem seu querelam propositam repetendo (L. unic. Cod. de Litis contestat.).*

§. 315.

Unde facile intelligitur, cur & tunc quando in causis Spolii Appellantes suam Appellationem intra 3. Menses a die interpositionis introducere cogantur (*Concept. Ordin. Cam. §. 9. & 10.*), id hodie non ita strictè observetur, sed tempus 4. Mensium indistinctè in omnibus causis admittatur.

§. 316.

Quin 9. 7. vel 5. Consiliariis respectu causæ decidendæ Juramentum erga Dominum, vel aliud quodcunque, quod justæ ejus dijudicationi obesse posset, relaxandum sit, dubium non est, (*Concept. Ordin. Cam. P. II. Tit. IV. §. 1.*).

§. 317.

Quoniam tamen nihilominus in nexu cum Reo manent, prudenter cautum, ut de Justitia æqualiter administranda jurent. Unum igitur (*L. 14. Cod. de Judic.*) ex istis reliquos octo, &

ex

ex his iterum unum vicissim istum, in præsentia Actoris ejusve Procuratoris ad jurandum adstringere, rationis est. Præminentia vero indicium est, si unus alterum ad Juramentum adstringere potest. Inde *Judex a Reo ex 9. Consiliariis electus* (§. 302.) *reliquos octo Juramento obstringit: & quia Senior in officio non ætate inter reliquos ejusdem Collegii eminet, ideo Senior in Officio non ætate ex octo reliquis Consiliariis Judicem à Reo electum Juramento obstringit.*

§. 318.

via prima & secunda Reus sumtus Litis suppeditare debet, donec appareat, *an victus victori in expensas condemnandus, an vero eadem compensandæ sint* (Concept. Ordin. Cam. P. II. Tit. IV. §. 6). Ejus enim est commodum ex Consiliariis propriis Judices eligendo in propria causa Judicium exercere; Ergo & ipsius onus esse debet, præsertim quoniam eodem promoveri potest, ut ad Requisitionem ad Austrægas & alterutra harum viarum ab Actore electa, cedat magis, quam contendat, saltem eo citius a suis Consiliariis litem terminari curet, imprimis si minus prosperum causæ a parte sua sperare possit exitum, metuendamque habeat condemnationem in expensas, vel saltem compensationem.

§. 319.

Quoniam coram Consiliariis Rei litigare perinde est, ac coram ipso in propria Causa litigare, non mirum si id Actori displiceat, isque propterea modum primum, qui & huic casui convenit (§. 297), præferat. Multoque magis

L.B.deCrameri Inst. Jur. Cam. H Prin-

Princeps Reus hoc in Casu tertio 3. tantum Principes nominare tenetur. Tantus quoque erga Actorem non-Principem non est favor, ac erga Actorem Principem intuitu Principum diversæ Familiæ, ut & Milliarium ad præcavendas vexas præfigendorum (§. 281.). Via itaque tertia est, ut Princeps Reus ad Requisitionem Actoris etiam mediati tres Principes, etsi ejusdem Familiæ sint, nominet, ab Actore ultra XX. Milliaria non diffitos, ex quibus idem unum eligat (Concept. Ordin. Cam. P. II. Tit. VII. VIII.).

§. 320.

Prærogativa latius, quam par est, non extendenda. Unde cum Principi Reo tantum ratione denominationis Principum verbis expressis Legis in dict. Leg. Concepti Ordinationis Cameralis concessa sit prærogativa, eadem quoque ad solennitates in denominatione observandas restringenda. Atque adeo de cætero idem Jus ac in Casu primo obtinet; consequenter electum Principem & in hac Casus tertii via sicut in primo tam Actor, quam Reus pro suscipienda Causæ disceptatione intra 4. Dies implorare tenentur, nisi Causa Spolii sit, utpote in qua, ceu odiosa, solus Reus tanquam Spoliator ad id tenetur (Concept. Ordin. Cam. P. II. Tit. VIII. §. 7.).

§. 321.

Textus hic de Casus tertii via tertia disponit, ubi spoliatus est non-Princeps. Quare cum in Casu primo & spoliatus & spoliator Principes sint, æquali favore digni, dispar Ratio in Casu primo adest. Eademque adeo impedit, quo minus odium a
Casu

Casu tertio ad primum extendatur, ut & in hoc Spoliator solus electum Principem implorare teneatur.

§. 322.

Quoniam in via tertia Reo Principes ad eligendum nominandi facultas competit (§. 319.); fieri potest, ut eadem Actori displiceat. Unde *via quarta introducta*, qua Actor ab Imperatore Commissarium ad Austrægas impetrat (*Concept. Ordin. Cam. P. II. Tit. IV. §. 9.*)

§. 323.

Quia Actor in Casu secundo, in compensationem ejus, quod Reus non-Princeps tres tantum Principes nominandi facultate pollet, petere potest, ut Princeps Commissarius constituatur (§. 298.); hic vero Actor non-Princeps est; ratio illa cessat; consequenter Reus petere nequit, ut Commissarius Princeps sit, sed contentus esse debet ea prærogativa, quod 3. & quidem ejusdem Familiæ Principis denominare teneatur; modo non longe inferioris conditionis Commissarius sit. Unde *cit. loc.* cautum, daß es zum wenigsten eines hohen Prælaten Standes oder ein Graf oder Freyherr seye, qui præeminens Prælatus alius esse nequit, quam qui Status Imperii est, five in Comitibus Votum virile five curiatum tenet.

§. 324.

Qui Modus procedendi coram Principe electo partibus displicere nequit, ille nec coram Commissario ipsis displicere potest. Unde idem in Casu tertii via quarta observandus est Modus

procedendi, qui in Casu primo obtinet (*Concept. Ordin. Cam. P. II. Tit. IV. §. 9.*).

§. 325.

Casus secundus a tertii via tertia & quarta tantum differt, quod ibi Actor sit Princeps, hic Reus. Quæ differentia Modum procedendi non variat. Hinc Modus procedendi in Casu secundo idem est, qui in Casu tertii via tertia & quarta, consequenter in Casu primo obtinet (§. 320.)

§. 326.

Sicut coram 9. 7. vel 5. Rei Consiliariis Actori suspectum, ita & apud Cæsarem vel Vicarios Imperii pro Commissario (qui proin vocatur Reichs-Vicariats-Commissarius) implorare nimis tædiosum videri potest. Unde *via quinta*, qua Actor Consiliariis forte destitutus 9. Viros bonos (*redliche unverläumdte Personen*) Reusque ex suis Consiliariis totidem nominat, & ex his Actor (ad servandam prærogativam Principis rei) tres, ex illis vero Reus duos eligit.

§. 327.

Quia igitur numerus Consiliariorum Actoris major est, numero eorum, quos ad constituendum Judicium Austrægale Reus nominat, inæqualis Justitiæ administratio metuenda est, perinde ac in via prima. Ut igitur idem Modus procedendi, ac in via prima, hac in quinta quoque observetur, eadem efflagitat ratio (*Concept. Ordin. Cam. P. I. Tit. IV. §. 10.*).

§. 328.

Quod 5. in via quinta Judicium Austrægale exercent, displicere potest Actori. Inde *via sexta*,
ut

ut duo Consiliarii Rei & duo alii ab Actore Deputati boni Viri judicent, electo, si Vota paria sint, quinto Superarbitro, (qui *Germanice* dicitur Obmann).

§. 329.

Etsi hic numerus Consiliariorum Rei major non sit numero eorum, quos ad Judicium Austrægale exercendum nominat Actor, ob Potentatum tamen Principis Rei facile fieri potest, ut Consiliarii Rei palmam præripiant Deputatis Actoris non Principis, ac proin metuenda est inæqualis Justitiæ administratio. Unde & hic eundem Modum procedendi obtinere, qui in via prima observatur, facile intelligitur.

§. 330.

Ut superarbiter uni parti accedat, salva Conscientia cogi nequit. Etsi itaque diversam proferat Sententiam, eidem tamen partes stare tenentur (cit. §. 11.). Si secundum Leges lata, alias a tali Sententia sicut ab aliis ad Cameram appellari potest.

§. 331.

Sique Vota paria, nullus est causæ Exitus, si forte una Pars in Superarbitrum convenire nollet, cum tamen hunc exitum utraque Pars, in 4, qui Judicium Austrægale constituunt, consentiens voluerit necesse sit. Nihil igitur reliquum, cum & Partes ac Arbitri dissentiant, quam ut *Imperator ceu supremus Judex & Mediator, ad unius tantum partis Instantiam existente paritate Votorum Superarbitrum constituat*; eoque magis, *weilen der Kayser der Stände des Reichs Ober. Obmann ist* (cit. §. 11.).

H 3

§. 332.

§. 332.

In via prima Consilarii 9. sumtibus Rei constituuntur, quoniam ab eo nominantur (§. 301.) Ergo in hac sexta via a qualibet parte nominati propriis cujusque, consequenter Super-arbiter communibus constituendus est sumtibus (*dict. §. 11.*)

§. 333.

Fieri adhuc potest, ut Reus Princeps Actori non tantum ex 9, sed omni suorum Consiliorum numero quinque (salvis tamen contra aliquos Exceptionibus), qui eo modo ac novem procedant, eligere permittat. Quæ via Judicium Austrægale constituendi minus suspecta, nec tot ambagibus obnoxia videri potest Actori, ac in prima, secunda, quinta, & sexta, ad quas duas posteriores insuper Viri probi interdum haud difficulter conquiruntur. Hæc itaque *via septima* est (*Concept. Ordin. Cam. d. l. §. 12.*).

§. 334.

Et hic inæqualis administratio Justitiæ metuenda, vel ob id solum, quod Judices Austrægales Consilarii Rei sint. Unde & hic idem Modus procedendi, qui in via prima (*dict. §. 12.*).

§. 335.

Ut novem Rei Principis Consilarii summarie nec ordinarie & absque Judice electo procedant, magis placere potest Actori. Inde *via octava*, qua coram istis novem Consiliariis nullo a Reo ex iisdem electo Judice causa Processu summario ita peragitur, ut scripta utrinque 4, intervallis 4. Hebdomadam continuarum, exhibean-
tur,

tur, nimirum ad Duplicas usque, si Judex ex officio aliud non jussisset, agatur, ultimoque cujusque scripto nihil novi adspargatur, sed in iis utrinque concludatur (*Conc Ord Cam. P. II. Tit. IV. §. 14*).

§. 336.

Quoniam scripta parti adversæ communicanda, ac propterea in duplo exhibenda; spatium 4. Hebdomadum, ob loci distantiam, nimis angustum esse potest. Hinc cautum, ut Reus Actori petenti ad quamlibet productionem adhuc 14. Dies concedat (*Concept. Ordin. Cam. d. l.*).

§. 337.

Necessitas jurandi in via prima inde provenit, quod Consilarii Rei relaxato etiam Juramento in nexu cum ipso maneant, qui ipsos suspectos reddit (§. 317.); quæ ratio quoque in via octava adest. Unde & hic Consilarii Rei de Justitia æqualiter administranda jurare tenentur.

§. 338.

Quia autem in hac via octava Reus ex 9. Consiliariis Judicem eligendi facultate destituitur (§. 335.); ideo senior in officio inter cæteros eminet; consequenter ex 9. Consiliariis octo reliquos, & ex his Senior in officio illum nonum ad jurandum adstringit (*Concept. Ordin. Cam. P. II. Tit. IV. §. 16.*).

§. 339.

Cum itaque Consilarii Rei jurare teneantur, quoties ad exercendum Judicium Austragale constituuntur; nec is sine Juramento eos admittere tenetur, quos Actor eligit, illisque in via quinta & sexta adjungit (§. 326. 328) Quare cum Consilarii

Rei in via tertia & quarta non concurrant (§. 319. 322.); evidens est, quod *Judices Austrægales non solum in via prima, sed & in reliquis, exceptis tertia & quarta, casuque primo & secundo, de æqualiter administranda Justitia jurare teneantur.*

§. 340.

Quoniam in via octava Judicem ex 9. Rei Consiliariis eligendi facultas Reo non competit, quo eo magis illi æqualiter in administranda Justitia agerent (§. 335.); non est, quod, si Testes examinandi, & Commissario ad Examen opus, iidem facultate ipsum constituendi destituantur. Proinde etsi Lex ipsis partibus ejus Electionem, & utrique dissentienti Constitutionem Examinatoris & Scribæ relinquat (*dict. Tit. IV. §. 15*); usum tamen & fori Authoritatem RULANDI (c) Sententiam, posse nimirum etiam ipsos Judices Austrægarum examinationem Testium alicui committere, confirmare, testatur DECKHER (d).

§. 341.

Eorundem igitur quoque est, Commissarium Juramento obstringere, de æqualiter sese gerendo in Examine. Quia vero Judex deficit, & Senior præeminet (§. 338.); ab hoc eundem ad Juramentum obstringendum esse, ipsi Legi conforme est (*dict. Tit. IV. §. 18.*).

§. 342.

Producendis Scriptis Probatoriis, Deductioni nempe Probationum (*der Probations-Schrift*) & partis adversæ Exceptioni, Terminus legalis æque,

(c) *de Commissar. P. I. L. 3, C. 5, n. 32.* (d) *Vindic. ad Tit. XXVII. n. 137.*

æque, ac reliquis supra adductis, præfigendus fuit. Quatuor igitur septimanæ & hic pro Terminis definitæ sunt (§. 14 dict. Tit. IV.).

§. 343.

Harum computatio ante incipere nequit, quam Copia Attestationum facta. Quæ cum non semper statim publicationis, sed communicationis *decopiatarum Attestationum tempore fiat*; ab hoc quoque *nec ab illo Terminus legalis quatuor septimanarum computandus* (dict. Tit. IV. §. 14.).

§. 344

Consiliarii rei novem in via octava veri Judices sunt. Pendente vero lite Judici alius obtrudi nequit, sed ubi Judicium cœptum, ibi finiendum, quare cum illud fieret, si Judices Austrægales Acta ex consensu partium transmittere tenerentur; Modus procedendi coram Consiliariis in via octava necessitatem Acta transmittendi non involvit (§. 15. Tit. IV. verb. Es sollen solche Râthe Macht haben, die beschlossene Sachen und Acta, mit Bewilligung beyder Partheyen &c.).

§. 345.

In Casu quarto, ubi nempe non-Princeps a non-Principe convenitur, Modus primus & secundus procedendi obtinent (Concept. Ordinat. Cam. P. II. Tit. V.). Tertius enim non obtinet (§. 273.). Ergo remanent primus & secundus. Si vero uterque aëtori competit, libera est ipsius optio: sique Modus primus saltem obtineret, ob denominationem Reo competentem, aëtor facilius metuendam haberet partialitatem in judicando, quam si adhuc secundo locus. Nec tamen hic

folus obtinere poteft, cum fic Partes Aëtoris Partibus Rei æqualis conditionis favorabiliores effent.

§. 346.

Jus Aëtoris in Cafu primo petendi, ut 4. Principes & quidem diverfarum Familiarum, atque ultra XII. Milliaria ab Aëtoze non diffiti, ut & in Cafu fecundo Commiffarii Principes denominentur, ad prærogativas Principum pertinet (§ 298. 299.). Quare cum Cafus quartus Principes non concernat, prærogativa illa ceffat, ficque in Cafu illo Aëtor tantum facultatem habet petendi, ut Reus tres Principes denominet, ultra XII. Milliaria ab ipfo non diffitos, & perfona Commiffarii ab Arbitrio Cæfareæ Majeftatis dependet; adeo ut in Causis Equeftribus vel Directorium Equeftre folum, vel plura, vel idem cum aliis Statibus, Commiffarii constitui poffint.

§. 347.

Qui modus coram Principe electo, vel Commiffario procedendi in Cafu tertio, Principi reo displicere nequit, ille in hoc Cafu non Principibus multo minus displicere poteft. Hinc idem Modus procedendi hoc in Cafu eft, qui in Cafus tertii via tertia & quarta; confequenter in Cafu primo obfervatur (§. 320.).

§. 348.

In via prima, fecunda, feptima, & octava Reconventioni non eft locus, utique autem in viis reliquis, Cafu primo, fecundo, & quarto (*Tit. IV. D. §. 19.*). Etenim in viis illis coram folis Confiliariis Rei proceditur; quod cum admodum

modum suspectum & durum sit, sique conventio insuper locum haberet, onus multo gravius esset; Reconventioni in dictis viis locus concessus non est.

Enimvero istud cessat in viis reliquis, Casu primo, secundo, & quarto, in quibus vel Consilarii Rei prorsus deficiunt, vel a solo Reo nominati Judices Austrægales non sunt. Ergo ratio cessat, in his, quæ Reconventioni in illis obstat.

§. 349.

Modus procedendi coram Commissario Cæsareo, favorabilior est modo procedendi coram solis Rei Consiliariis in via prima, secunda, septima & octava. Ille enim omnem partialitatis excludit metum, hic vero eundem quam maxime excitat.

Et quamvis in hoc sumtibus Rei omnia peragantur, iidem tamen ipsi refundendi sunt, si Actor causa cadit, quod ob Judicium Rei in propria causa valde metuendum. Unde securius est sumtus Judicii coram Commissario erogare, quoniam ob cessantem partialitatis metum, spes est fore, ut ad eos refundendos Reus condemnatur.

Nec juvat, quod hic Reconventio cesset, ibi vero locum habeat (§. antec.). Sæpissime enim causa Reconventionis cessat: sique adesset, securius cum causa Conventionis coram Judice impartiali, quam causa Conventionis sola coram partiali disceptatur.

Neque regerere licet, quod 1) Consilarii Rei a Juramento soluti sint, & 2) ad omnem partialitatis metum excludendum Transmissio Acto.

Actorum peti possit, siquidem *ad* 1) Consilarii nihilominus in officio, adeoque nexu cum reo manent, ob quem partialitas metuenda, & *ad* 2) Transmissio Actorum non necessitatis sed Liberae voluntatis Consiliariorum & partium est (§. 344.), ac in sola via octava obtinet.

§. 350.

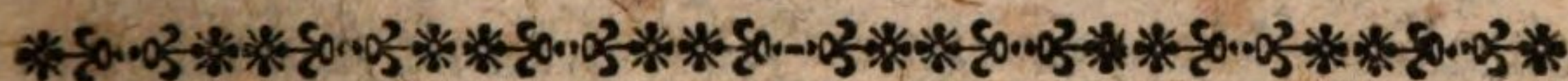
Raro Judicio Austrægali causa terminatur, indeque rarus ejus est usus. Si enim iisdem locus; eorum, qui Judicium austrægale exercent, propter diætas, ut & nonnunquam ob favorem erga Possessorem vel Debitorem potentem interest, illud diutius durare. Communiter quoque coram Commissariis Cæsareis exercetur (§. 322.). Eos autem Actores haud sine multis incommodis impetrant, nec sine magnis sumtibus coram impetratis litigant. Sique modum Judicii coram Consiliariis Rei præferre vellent, inæqualem tamen Justitiæ administrationem metuendam haberent. Quæ motiva sola sufficiunt ad transigendum magis vel prorsus cedendum, quam coram Austrægis litigandum.

Quod vero attinet modum Judicii coram Principe electo, qui solus inter Principes viget (§. 363.); hic eo rarior, quo frequentiores inter illos Austrægæ conventionales sunt. Sed & his eo plura obstant impedimenta, quò majoribus dubiis ipsorum Interpretatio obnoxia est, quæ ille facile excogitat, qui in possessione, vel potentior est. Quibus accedit, quod causæ obviæ plerumque ita qualificatæ sint, ut Austrægæ in iisdem cessent, earum nempe numero contin-

neantur, quæ magis Imperii quam Jurisdictionis sunt (§. 224.), velut spoliorum violentorum, Debitorum non simplicium sed sub Clausulis executivis Contractorum (§. 225. 232 229. 249); ut adeo frequentius Mandatis & Rescriptis S. & C. C. in summis Imperii Tribunalibus, quam Austrægis locus sit, prout ex inferioribus dilucidius apparebit.

§. 351.

Esi vero rarus dicatur Austrægarum usus, non tamen nullus dicendus, utpote quod Remissiones ad Austrægas eorumque Reservationes (§. 251. seqq.) statim refellerent: multo minus improbandus, qui ipsis Legibus Imperii probatus (§. 194. seqq.). Et hic valet, quod abusus non tollat usum.

TITULUS VI.

De Jurisdictione Supremorum Imperii Tribunalium prorogata, Compromissaria nec non fundata ratione Judiciorum Provincialium Cæsareorum, ut & Vicarialium Imperii atque modis causas in Suprema Imperii Tribunalia deducendi & dirimendi.

§. 352.

Quoniam Reus consensu Actoris Juri Austrægarum renunciare potest, neque ullius quam ipsorum interest, primam Austrægarum obser-

observari Instantiam (§. 255.), Suprema vero Imperii Tribunalia Judicia ordinaria sunt (§. 10.); igitur & eorundem, sicut alias Judicis ordinarii Jurisdictio, ab illis voluntarie prorogari potest, qui Jure Austrægarum gaudent, vel alias immediate dictis Tribunalibus subsunt, modo qua tales, nec ut Clerici considerentur. Ab his enim prorogationem fieri non posse, ex eo evidens est, quod Privilegium fori Clericorum simul favorem Jusque superioris concernat: cui renunciari nequit. Et quidem prorogatio ista non solum expresse vel judicialiter, sed & tacite fieri potest, sicut Renunciatio illa vel expressa vel tacita est.

§. 353.

Ab iis vero, qui in *Territoriis Imperii primam Instantiam habent*, neque in *Allodialibus neque Feudalibus* prorogatio Jurisdictionis supremorum Imperii Tribunalium voluntarie fieri potest, nisi consentientibus Dominis excepto Casu, quo non in *via primæ Instantiæ causas ad suprema Imperii Tribunalia deferre intendunt*, sique adeo supremum Judicium ad instar fori Continentiæ Causarum se habet. Sic enim cessat ratio, ex qua alias subditi Ordinum Imperii beneficio primæ Instantiæ renunciare nequeunt (§. 62.). Alias sicut in Casu priori, illæsa Jurisdictione propria Dominis Territorialibus vi Superioritatis Territorialis competente, prima Instantia præteriri nequit (§. 67.); ita nec in posteriori, eadem illæsa Jurisdictione Feudali Dominis vi Domini directi propria, præteriri potest. Sed vero prorogatione Instantia prima præteritur,

teritur, interest quoque Domini ratione Domini directi, causas Vasallorum in proprio foro decidi: cum ipsi non perinde sit, quem nanciscatur Vasallum. Cumque adeo quasi Judex in propria causa esse possit, vi Consuetudinis notoriæ; istudque Jus insigne ipsi interverti nequeat; ratio, quæ in casu (§. anteced.) aderat, hic cessat: siquidem nulla Jurisdictionis prorogatio subsistit, quatenus in præjudicium tertii fit (conf. *Op. T. II. Op. XXIX. de Jurisd. prorog. §. 40.*).
§. 354.

Aliter sese res habet quoad prorogationem necessariam, quæ per Reconventionem inducitur: quin enim tam im- quam mediatum Jurisdictionem supremorum Imperii Tribunalium nullo unquam attento Privilegio primæ Instantiæ agnoscere & prorogare possit, imo debeat ex Juris necessitate, nullum est dubium adeo, ut licet causa Conventionis ordinaria sit, Reconventio tamen summaria esse possit. Subest quoque Continentia Causæ, quæ ne dividatur, Reo ab Actore in Camera convento, si ille hunc sibi etiam obnoxium dixerit, efficit, ut ibidem de eo reconveniri possit, licet Actor sit Clericus, vel privilegiatus Austrægarum Judicium habens, vel mediatum. Nonnullæ tamen causæ respuunt Reconventionem scilicet spolii, attentatorum, causæ Criminales, causaque Reconventionis ad decidendum sufficienter non instructa, decisionem causæ Conventionis sufficienter instructæ, impedire nequit, sed ad separatum remittenda est (*Obs. CCCXXXIII.*), uti & Reconventio super pro-

proprietate in casu Conventionis super possessione rejicienda est (*Observ. CXXXIII. p. 375.*), quemadmodum nec Camera sub prætextu Reconventionis mutuam petitionem ex alio negotio derivatam admittit (*Obs. XLI.*).

§. 355.

Compromisso subest prorogatio Jurisdictionis. Quatenus itaque Jurisdictio supremorum Imperii Tribun. prorogari potest, eatenus quoque in eadem compromitti potest, hinc compromissa in eadem subsistunt facta ab iis, qui Jure Austrægarum gaudent, vel alias immediate dictis Tribunalibus subsunt (*Concept. Ord. Cam. P. II. Tit. XXIX. Rec. Imp. de A. 1594. §. 64. 65. & 66.*).

§. 356.

Minime vero præcise tam Actoris quam rei immedietas requiritur: cum enim ex.gr. medietus Comitem, Nobilem statim in prima Instantia in Camera convenire possit, nulla ratio est, quare non etiam compromittere queat in suprema Imperii Tribunalia; siquidem in Judicem ordinarium quoque compromitti potest (*Nebst. P. XXX. 216h. VIII*).

§. 357.

Ab iis vero, qui in Territoriis Statuum primam Instantiam habent, neque in Allodialibus, neque Feudalibus, compromitti potest in suprema Imperii Tribunalia, quam quatenus prorogata ipsorum subsistit Jurisdictio, sicque compromissum eorum subsistit, si cum consensu
Domi-

Domini, & in Causis istis in Judiciis pendentibus, ad promovendum earum exitum constitutum.

§. 358.

Etsi igitur Debitor mediatas Creditori suo sub Clausulis executivis sese obligasset, eoque tamen Obligatio extendi nequit, ut statim præterita prima Instantia in Territorio, in supremis Imperii Tribunalibus conveniri posset, sicut eoque valet Obligatio immediati, qui Jure Austriacarum gaudet.

§. 359.

Tanta olim compromittendi in Camera erat licentia, ut etiam mediati potissimum ad eludendas primas suorum Territoriorum Instantias, eandem sibi sumerent, & exitum causarum ordinariorum, ad quas Camera destinata, nimis differrent.

Unde & quia Proceres Imperii Jurisdictioni suæ conservandæ ac amplificandæ studebant, facile est ad intelligendum, cur dicta licentia *Memorial. Visitat. de An. 1562. Judic. Præf. & Assess. exhib. §. 10*, ut & *Memorial. Visitat. de A. 1577* speciatim *Rec. Imp. de A. 1594. §. 65*. qui in *Concept. Ordin. Cam.* est *Tit. XXIX. p. 11*. restringenda, & in restringendo is finis intentus fuerit, quominus Compromissa licita Cameræ negotiis ordinariis impedimento essent.

§. 360.

Compromissa sunt Pacta. Quare cum Pacta ab arbitrio paciscentium dependeant, ab eodem quoque Modus procedendi dependet, in causis Compromissariis tractandis observandus,

L.B. de Crameri Inst. Jur. Cam. I isque

isque usque adeo a Regulis Processus ordinarii deflectere, breviorque esse potest, imo debet, quo motivum pateat, cur in Judicia ordinaria compromittere malint partes, quam iisdem in via ordinaria causas relinquere (§. 1. Concept. Ordin. Cam. dict. loc.).

§. 361.

Quod in Judicia ordinaria compromittatur, nec in privatos, detur necesse est ratio differentiae. Quæ sane alia non est, quam quod illis non nudum arbitrium, quemadmodum his competat. Ac proin compromittentium alia mens non est, quam Jurisdictionem supremorum Imperii Tribunalium ordinariam prorogandi, & ad Legem compromissi attemperandi (conf. L. 2. §. 4. Cod. de Jurejurand. propt. calumn), adeo ut *suprema Imperii Tribunalia non ex nudo Compromisso, sed vi competentis Jurisdictionis judicent.*

§. 362.

Cui consequens 1) Compromissa in summis Imperii Tribunalibus non valere, nisi in Causis, in quibus Jurisdictionem ordinariam exercere possunt, consequenter etiam in Matrimonialibus, quatenus in iisdem (*juxta superiora*) supremorum Imperii Tribunalium Jurisdictio fundata est (§. 142. seqq.), 2) Causa instructa, Actisque in Camera clausis exhibitis, a Domino Judice Referentem, ut & pro gravitate causæ Correferentem constituendum, Senatūque formandum esse, imo existentibus paribus adjunctionem fieri debere, sicut in causis ordinariis; 3) ferri tandem Sententiam vel definitivam, vel interlocutoriam
vel

vel mixtam, 4) Causarum Compromissariarum Sententias definitivas, ejusdem vigoris, sicut in aliis Causis ordinariis, nec lauda esse, prout & Sententia, quam ita petunt Compromittentes, ein rechtlicher Ausspruch dicitur, easdemque adeo ab ipsis supremis Imperii Tribunalibus executioni dari posse.

§. 363.

Et quia Judex, cujus Jurisdictio proroganda, consentire debet, (§. 45. P. II. Op. T. II de Jurisdict. prorog.); in suprema Imperii Tribunalia compromitti nequit, nisi ipsorum consensu (Concept. Ordin. Cam. dict. loc. princ.).

§. 364.

Ex quo tuto colligimus 1) pro recipiendo Compromisso in supremis Imperii Tribunalibus ab utriusque partis Procuratoribus speciali Mandato instructis supplicandum, adeoque Supplicæ ipsam erectam inter partes Formulam Compromissariam adjungendam, simulque in Supplica indicandum esse, quisnam pro Judice instruyente ad ductum Legis (§. 359.) fit delectus, 2) iis, qui Sententiæ ferendæ interfuere, propter laborem extraordinarium sportulas deberi pro arbitrio eorundem determinandas, quia de quantitate in Legibus nihil determinatum, sicut nec de modo, an soli Senatui, an toti Collegio cedant; statimque 3) in Supplica oblationem ad istas solvendas cum petito fieri debere, ut Camera Imperialis hoc Compromissum recipiat, desuperque Decretum & auctoritatem Judicialem, ejusque Documentum largiatur.

§. 365.

Quibus præstructis in aprico jam sunt causæ infrequentiae hodiernæ Compromissorum in suprema Imperii Tribunalia. Nimirum 1) minor numerus immediatorum, quam mediatorum, quibus licentia compromittendi restricta (§. 359.); 2) tempus subscevum causis Compromissariis destinatum (§. citat) intra quod ob causarum ordinarium cumulum causæ istæ citius vix terminari solent, quam si via ordinaria in iisdem discuterentur, 3) sumtus sportularum, quarum quantitas ab arbitrio referentium dependens (§. 364.) eam longe superare solet, quam sportulæ conficiunt, Collegiis Jure Consultorum, in quæ similiter compromitti potest, exsolvendæ, præsertim quoniam in loco extra suprema Imperii Tribunalia Processus instruendus (§. 359.), & cognitores non minus ac ii, qui Sententiæ ferendæ interfuerunt, sportulas exigendi facultate pol-
lent.

§. 366.

Etsi vero ex Causis hisce infrequentia Compromissorum in supremis Imperii Tribunalibus cuivis pateat, minime tamen inde abrogatio sequitur, ut adeo hodiernum Compromissa in suprema Imperii Tribunalia valeant, modo placeant ad ambages Processus ordinarii in Causis magni momenti, non attenta expensarum quantitate evitandos, præscindendosque Austrægarum anfractus, sumtusque eos, quos Judicium Compromissarium in supremis Imperii Tribunalibus exigit, longe excedentes, nec non abusus Remediorum

diorum suspensivorum contra Sententias Austræ-gales obtinentium, atque circuitus executionis effugiendæ (§. 351.); quibus Sententiæ propriæ supremorum Imperii Tribunalium in causis Compromissariis obnoxia non sunt. Exempla compromissorum recentissima extare, superiora edocent.

§. 367.

Subordinata est supremorum Imperialium Tribunalium Jurisdictioni, Judiciorum Imperii Provincialium Cæsareorum Jurisdictio, quorum notitiam generalem exhibet *P. II. Nebst. Abh. VI. Nachricht von dem Kayserlich-Deettingischen Land-Gericht, dessen Gränzen und übriger Beschaffenheit* §. 1.

§. 368.

Cæteroquin cum Judiciis Membrorum Imperii immediatorum concurrentem habent Jurisdictionem; consequenter & præventio inter hæc & illa locum habet. In Causis quoque nullitatum & denegatæ Justitiæ fundatam habent Jurisdictionem. Causas tamen ipsas remittere debent ad Judicia Statuum & Membrorum Imperii immediatorum (*Obs. CCCCXXV seq.*).

De Casibus exceptis Judiciorum Provincialium vulgo *Chehassien*, Jure approbatis, & Privilegiis contra eosdem vide *Obs. CCCCXXVII*. Sique causa principalis inter Casus reservatos Judiciorum Provincialium Imperialium non pertinet, nec in accessoria Jurisdictionem istorum Judiciorum fundatam esse, edocet *Observatio CCCCXXVIII*.

§. 369.

Camera tempore Interregni Jurisdictionem eandem retinet, Judicii Imperialis vero Jurisdictio ipso jure cessat, adeo ut Vicarii utriusque nomine non solum administratio Justitiæ in Camera in Causis tam ex Saxonico quam Rhenano Vicariatu occurrentibus continuetur; consequenter etiam per Sigillum utriusque Decreta Cameræ expediantur, etsi eadem in Vicariatu Rheno sita sit; sed & proprium eorum quilibet in suo Districtu instituat Judicium, eorumque quodlibet Judicii Imperialis Aulici surrogatum sit; quæve in iisdem acta in novi Imperatoris Capitulatione confirmantur, etiam in Gratialibus; consequenter Dignitas a Vicariis collata, v. gr. Baronatus tamquam a Cæsare collata consideranda sit. Quæ latius deducta una cum succincta Delineatione Constitutionis Generalis Judiciorum Imperii Vicarialium, quatenus Judicii Imperialis Aulici surrogata sunt, lege sis *Op. T.II. Op. XVI.*

§. 370.

Causæ *per Modum Simplicis Querelæ* in Judicia deduci dicuntur, quæ in eadem ceu Instantias primas sive immediatas deducuntur. *Per Modum Provocationis* vero in Judicia deduci dicuntur causæ, quæ in eadem ceu Instantias secundas deducuntur.

§. 371.

Jam vero Causæ facta hominum dicuntur, quatenus in Relatione ad ipsorum Jura & Obligationes considerantur. Quare cum in Imperio nostro omnes vel mediati vel immediati sint (§. 65.); omnes

omnes quoque causæ vel immediatos vel mediatos concernant necesse est; consequenter etiam vel immediatos absolute vel respectively tales; vel eos qui ad instar immediatorum sese habent (§. 80.). Quoniam igitur causæ immediatorum absolute talium ordinario ad suprema Imperii Tribunalia in prima Instantia, extra ordinem vero in secunda pertinent (§. 66); similiter & respectively talium quatenus immediati sunt causæ in prima Instantia eo spectant (§. 78); in mediatorum vero causis eadem secundæ demum Instantiæ sunt, nec nisi extra ordinem immediatæ (§. 67.); ac porro ii qui ad instar immediatorum sese habent in prima Instantia in supremis Imperii Tribunalibus conveniri possunt (§. 81.); evidentissime patet, *omnes causas in suprema Imperii Tribunalia vel per Modum Simplicis Querelæ, vel per Modum Provocationis deduci.*

§. 372.

Ex quibus simul elucet 1) causas quæ ad suprema Imperii Tribunalia per Modum Simplicis Querelæ deferuntur, non esse nisi immediatorum absolute vel respectively talium vel eorum qui ad instar immediatorum sese habent, adeoque 2) si in istis Causis Simplicis Querelæ Jurisdictione supremorum Imperii Tribunalium fundata sit, eandem vel ratione Personarum, vel ratione Causarum, factorum nempe illarum, vel ratione rerum seu bonorum, vel horum duorum, vel omnium trium intuitu fundatam esse; ita ut non sufficiat immedietas Personæ ad fundandam Jurisdictionem supremorum Imperii Tribunalium,

lium, sed & facta quædam illorum specialia, veluti violenta requirantur; ac denique 3) in **Causis**, quæ per Modum Provocationis in suprema Imperii Tribunalia deducuntur, Jurisdictionem fundatam non esse, si Judex a quo immediatus, sive ipsius Instantia proxima non sit, vel provocatio prohibita, velut Privilegio de non appellando.

§. 373.

Absolutio ab Instantia dicitur, qua perimitur præsens Causæ disceptatio.

Absolutio vero ab Actione vocatur, qua perimitur ipsa Causa.

§. 374.

Quare cum disceptatione Causæ peremta, ipsa Causa; consequenter Jura partium prætensa obligationesve, nondum perimantur, adeoque licet præsens disceptatio peremta sit, Causa tamen in novam deduci possit, quod secus se habet, si ipsa Causa peremta; *realitas Distinctionis inter utramque absolutionem, ut & quod absolutio ab Instantia & ab Observatione Judicii non differant, in aprico posita est.*

SECTIO II.

De Processu primæ Instantiæ generatim.

TITULUS I.

De Processu Citationis.

§. 375.

Processus Imperii seu supremorum Imperii Tribunalium Ordo dicitur, tractandi Causas in eadem deductas.

§. 376.

Unde statim patet 1) Processum supremorum Imperii Tribunalium pro qualibet Causarum specie diversum esse; ac proin cum omnes Causæ in suprema Imperii Tribunalia, vel per modum Simplicis Querelæ, vel per modum Provocationis deducantur (§. 371); 2) Processum supremorum Imperii Tribunalium vel primæ vel secundæ Instantiæ esse. Priorem, quo Causæ Simplicis Querelæ, posteriorem, quo Causæ Provocationum tractantur; neque 3) priorem tantum obtinere, si Jurisdictio Augustissimorum Judiciorum, ratione Personarum vel ratione Causarum, factorum nempe illarum, sed & tunc si ratione rerum vel bonorum, vel horum duorum, vel omnium trium intuitu fundata est (§. 372.).

§. 377.

In Causis Simplicis Querelæ, vel via executiva locum habet, excluso beneficio Processus ordinarii, vel non. Via executiva vel mitior est vel durior, prout pœnam annexam habet vel non, Literæ cuivis Patentes, vel clausæ adhibentur vel non.

Jam vero omnes causæ Simplicis Querelæ vel ordinariæ vel summariæ sunt. Hæ, quæ celeritatem quoad Formalia Processus vel ratione temporum vel personarum aliarumve circumstantiarum requirunt, illæ, quæ eam non requirunt. Formalia autem Processus sunt determinationes ejus arbitrariæ sed ordinariæ. In ordinariis locum habere viam executivam, Jus & ipsa ratio refragatur, sed beneficium Processus ordinarii in iisdem admittendum. Ex quo statim prima species Processus primæ Instantiæ oritur, Processus nimirum Citationis, ab indole Judicii Imperialis Aulici non abhorrens (*Obs. CIII. §. 4.*), in summariis autem Causis locum habet via executiva, & quidem vel absque prævia causæ cognitione, vel ea prævia, viaque vel durior vel lenior.

Si Causa summaria admittit viam executivam duriores sine prævia causæ cognitione, velut si factum nullo Jure justificabile, vel periculum in mora, vel damnum irreparabile, vel pernicies Reipublicæ imminet, inde Processus Mandati S. C. si via executiva leniori eadem Causa summaria, nulla prævia Causæ Cognitione tractanda; inde Processus Rescripti S. C.

Si

Si e contrario in Causa summaria viam executivam præcedere debet causæ cognitio, inde Processus Mandati C. C. quoties via duriori, Rescripti C. C. quoties via leniori incedendum. In reliquis causis summariis via executiva locum non habet, nec tamen Processui ordinario locus est. Inde Processus communicativus, a Processu Citationis diversus. Denique via executiva vel in totum vel pro parte tantum velut in Causa principali, minime in accessoria, saltem in fine tantum, non vero ratione instructionis locum habet. Unde Processus mixtus ex ordinario & Processu Mandati originem suam trahit (*Observ. CXXI.*).

Quæ omnia certe supponunt Processus summarii ab ordinario differentias non esse ideas confusas, nec vix intelligibiles (*Obs. XXXIV.*).

§. 378.

Ex quibus facile perspicitur, facilius Citationem, quam Mandatum decerni, velut Citatio ad videndum se immitti ex *L. fin. Cod. de Edicto Div. Hadr. toll.* in possessionem bonorum a defuncto relictorum facilius decernitur, quam Mandatum de immittendo (*Obs. DXLIX.*).

§. 379.

Citatio hic dicitur jussus supremorum Imperii Tribunalium, ut is, ad quem directus est, in iisdem compareat, Causæ in eadem deductæ, secundum omnia Processus Formalia disceptandæ causa.

Processus, qui eadem inchoatur ille est, qui *Processus Citationis* dicitur.

§. 380.

§. 380.

Fit adeo vel ad singulos Actus Judiciales, vel ad totam Causam. Priori modo Jure communi, posteriori in summis Imperii Tribunalibus, sub Formula: Daß er der Sachen, und allen Gerichts. Tågen und Terminen bis nach endlichem Beschluß der Urtheil beywohne und auswarte, ne opus sit repetere Citationem, sed ea semel facta, in contumaciam in omnibus Terminis, etiam ad condemnationem, procedi possit. Excipiendi tamen omnes Casus sunt, ubi citato non comparenti perpetuum silentium imponendum.

§. 381.

Quoniam in hoc Processu omnia Processus Formalia observantur (§ 380.); ideo Processus Citationis species Processus ordinarii est, & Causæ quæ eodem disceptandæ, ordinariæ sint necesse est.

§. 382.

Hinc Processus Citationis Exceptiones quas-cunque, merita Causæ, id est, vel Possessionis qualitatem, vel proprietatem aliudve Jus simile concernentes, etsi altioris indaginis sint, admittit.

Quo spectat formula: Daß dieselbe erscheinen, um zu sehen, und hören, daß Dero Liebden und Ihr Dero Mit. Beflagte zu . . condemniren und verdammen sehet, durch Richterlichen Bescheid ausgesprochen werde, oder aber beständige erhebliche Ursachen und Einreden, ob Dero Liebden und Ihr einige hätten, warum solches also nicht geschehen solle, in Recht gebührlich vorzubringen, Unsers

Unsers Kayserlichen Cammer. Gerichts fordersame
Erkännniß und Entscheid darüber zu gewarten.

§. 383.

Et quemadmodum nemo condemnari potest, nisi prius tribus vicibus & peremptorie citatus fuerit, ita quoque in Camera Citatio 1) trinam semper, ad morem summorum Judiciorum antiquum, complectitur Citationem; atque 2) peremptoria est, annexumque proin 3) habet Terminum 60. Dierum, 20. nimirum pro primo, 20. pro secundo, & 20 Dierum pro tertio ultimo, & peremptorio Termino. In Judicio Imperiali Aulico citatio fit ad comparendum, innerhalb 2. Monathen.

§. 384.

Quia autem spatium temporis concedendum est ad deliberandum, cedere an contendere malimus; igitur Dies insinuationis non connumeratur, sed a sequenti die inchoatur Terminus: In Camera auf den 60ten Tag, den nächsten nach Verkündigung dieses.

Neque tamen Citatio pœnam si reus non compareat in se continet; nullaue proin ex eadem declaratio in pœnam fieri potest.

Clausula peremptoria ita se habet: Wann ihr kommet und erscheinet, alsdann oder nicht; so wird nichts desto weniger auf des Gegentheils oder seines Anwalts Anruffen und Erfordern, hierinn in Rechten gehandelt und procedirt, wie sich das seiner Ordnung nach gebühret. Darnach Ihr Euch zu richten.

§. 385

§. 385.

Ad Formalia Processus requiritur Libellus. Ergo etiam ad Processum Citationis (§. 381.).

Is vero Supplicæ pro Citatione hodie inferitur, adeo ut in Camera Supplicæ pro Processibus Clausulam istam: *Gestalten Anwald in primo Reproductionis Termino obige Narrata loco Libelli zu wiederholen gemeinet ist*, loco Libelli inferere, oporteat. Unde etiam addenda petitio ad condemnandum (*Rec. Imp. Nov. §. 134.*): ut enim reus condemnetur, ad formam Libelli pertinet, quemadmodum ut citetur, ad formam Supplicæ.

§. 386.

Ad Formalia Processus pertinet quoque Litis contestatio. Ergo & eadem ad Processum Citationis requiritur (*Concept. Ordin. Cam. P. III. Tit. XIII. §. 1.*). Unde Formula: *Reproducire* animo Litem affirmative contestandi.

Et quidem adeo Litis contestatio requiritur, ut alias Lis ex officio pro contestata acceptetur sub Formula: *Ist Lis pro contestata angenommen*, nec absque hac formalitate ad Sententiam procedi queat.

§. 387.

Nec minus ad Formalia Processus pertinet, ut reus Actione pulsatus, excipiat. Hinc etiam in Processu Citationis citatus excipere tenetur, nisi condemnatur, imo Terminus non ad parendum, sed excipiendum præfigitur (§. 384). Quare statim post Litis contestationem definitiva peti potest.

§. 388.

§. 388.

Si vero reus citatus Exceptiones non producit, per Recessus vero in primo Terminio officio suo satisfecisse putat, in contumaciam contra eum procedi nequit, sed ut Actor ad istos Recessus, loco Replicarum, respondeat, pronunciandum (*Obs. DCXCVI.*).

§. 389.

Formalibus Processus insuper accensendum est, quod ad Duplicas usque progredi liceat, saltem reo ultimum verbum, seu scriptum haud denegetur, si ulterius progrediendum. Utrumque igitur pariter in Processu Citationis admitendum.

§. 390.

Sed & Processus Citationis abbreviandus, nec permittendum est, quod liti protrahendæ ansam dare potest.

Hinc etsi nonnunquam, velut ob nova in Duplicis ulterius progrediendum fit, id tamen in Camera non conceditur, nisi prius impetrata venia triplicandi.

Unde nonnunquam exhibetur Supplica pro elementissime concedenda venia producendi unterthänigste Abfertigung Triplicarum loco, allegando intus causam: Weilen dergleichen Scripta supernumeraria sind, und absque prævia Domini Judicis venia, der Ordnung nach nicht übergeben werden dürfen.

Alias si Duplicæ sine novis ac submissione exhibitæ, decernitur: communicentur Duplicæ sub Terminio duorum Mensium ad concludendum &

& submittendum. Specialis tamen non requiritur submissio, sed virtualiter submittit, qui Sententiam vel absolutoriam vel condemnatoriam petit. Hinc decernitur: communicentur Duplicæ ad notitiam.

Ultra quadruplicas autem non facile progressus permittatur. Si itaque nulla nova in Triplicis continentur, decernitur, in Judicio Imperiali Aulico: *communicetur ad quadruplicandum & submittendum cum Termino duorum Mensium.* Alias quamprimum Quintuplicæ exhibitæ, investigatur, num Quadruplicæ nova contineant nec ne, & in Casu posteriori illæ statim rejiciuntur, si vero tantum pro Terminio ad Quintuplicandum supplicatum, Supplicanti injungitur, ut antea doceat, quænam nova illa sint, quæ in Quadruplicis contineantur, sub formula: *Würde der Impetrantische Theil, was in Quadruplicis für Nova enthalten, worüber Er noch nicht gehört worden, specificie in Terminio duorum Mensium anzeigen, so ergeheth sodann nach Befinden, weiterer Bescheid, sicut in Causa Solms. Hohen-Solms und Lich, contra die Unterthanen zu Dettingshausen, Citat. d. 15. Jul. 1743.*

§. 391

Si itaque Triplicæ ad Quadruplicandum communicatæ, Pars impetrans vero docet, dudum Terminum elapsum esse, ac propterea supplicat pro eventuali submissionis communicatione, aut nunc causam in contumaciam pro conclusa acceptando, statim in Judicio Imperiali Aulico concluditur: *Detur adhuc parti Impetratæ*

tæ ex officio Terminus duorum Mensium ad Quadruplicandum, mit dem Anhang, daß widrigenfalls die Sache in contumaciam pro conclusa angenommen werden solle, uti in dicta Causa Solms-Hohen-Solms und Lich, d. 1. Oct. 1742.

§. 392.

Ad Formalia Processus quoque refer, quod plenissima probatio requiratur, adeo ut Processus privilegiatus dicatur, si ea non requiritur. Ergo & *in Processu Citationis Actori plenissima probatio incumbit.*

§. 393.

Denique ad Formalia Processus referenda est *Conclusio in Causa.* Ergo & eadem *in Processu Citationis requiritur*, adeo ut Judex sine hac formalitate ad Sententiam progredi nequeat, ac propterea, si vel Partes de facto intra Terminos legales nihil amplius opponant, vel numerus Positionum de Jure completus sit, Causa ex officio pro conclusa acceptetur, sub Formula: Ist die Sache von Amts wegen vor beschloffen angenommen.

§. 394.

Quoniam Causæ Processu Citationis disceptandæ ordinariæ sunt (§. 383.), in his vero Austrægæ locum habent (§. 224.); idcirco 1) Processus Citationis contra immediatos locum non habet, nisi Jure Austrægarum destituti sint; indeque 2) adeo frequens non est, etsi 3) facilius, quam reliqui Processus, beneficium Processus

ordinarii excludentes (§. 379.), decernatur. Quam ob causam quoque 4) Agentes & Procuratores Causas mavis ad reliqua Processus summarii genera, quam Processum Citationis qualificare solent.

§. 395.

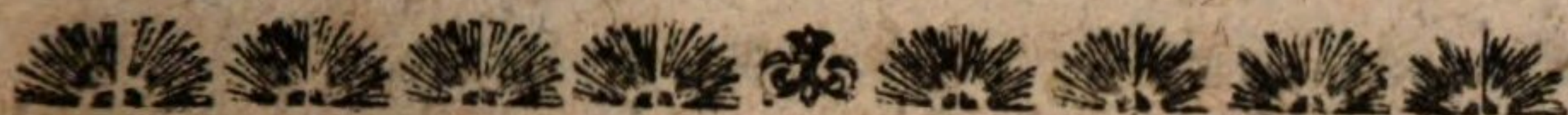
Ne frustra in Jus vocentur Personæ digniores, quales plerumque sunt, quæ in prima Instantia conveniuntur in supremis Imperii Tribunalibus (§. antec. n. I.); 1) Judex antequam decernat Citationem, certus esse debet, quod non omni fundamento destituatur Actio, eamque ob Causam 2) Documenta probatoria Supplicæ pro Citationem statim adjungenda sunt, & licet ea, quæ Supplicæ non statim jungi potuerunt, ex intervallo offerre liceat, nimia tamen mora evitanda est, ne pro inadmissibilibus declarentur.

§. 396.

Nec proin ad viam Citationis remissio fieri potest, nisi Merita Causæ probabilia sint.

§. 397.

Singulare in Causis Citationum in Camera Imperiali esse præjudicium absolutionis a Citationem, jam observavi (*Obs. CCCXXV.*) prout etiam determinavi, quando absolutio a Citationem in Camera Imperiali absolutionem ab Actione involvat (*Obs. DCCLXI.*).

TITULUS II.

De Processu Mandatorum Sine & Cum Clausula.

§. 398.

Mandatum dicitur Jussus Cæsaris, quo alicui inaudito aliquid facere vel omittere, sub comminatione pœnæ præcipit, vel factum ejus revocat seu cassat.

§. 399.

Mandatum, quo factum præcipitur, diversam pro diversitate facti sortitur denominationem v. gr. Mandati Restitutorii. Illud, quo factum inhibetur, *inhibitorium*, istud, quo factum revocatur vel cassatur, *revocatorium*, *cassatorium* dicitur; diversumque adeo est ab inhibitorio.

§. 400.

Is qui pro Mandato implorat, *Implorans* dicitur, & postquam Mandatum impetravit, *Impetrans*. Is vero, contra quem alter pro Mandato implorat, *Imploratus* seu *Pars Implorata*, & postquam Mandatum contra ipsum Impetratum, *Impetratus* vel *Pars Impetrata* (*Rec. Imp. Nov. §. 80.*)

§. 401.

Exceptiones facti dicuntur, quibus Impetratus factum ab Impetrante in Judicio propositum, impugnat. *Exceptiones Juris*, quibus Jus Impetrantis prætensum, cui factum Impetrati repugnet, ab hoc impugnatur.

§. 402.

Factum exin impugnari potest, quod vel circumstantiæ veræ suppressæ, vel falsæ narratæ fuerint, prius dicitur sub, posterius obreptio. Unde *Exceptiones facti, sunt Exceptiones Sub- & Obreptionis.*

§. 403.

Quoniam in Judicio contradictorio occurrere non possunt, nisi Facta & Jura ad illa applicanda; non solum vero illa, sed & hæc disceptationi obnoxia sunt, siquidem observante VULTEJO (*ad Inst. L. 4. Tit. 6. pr. n. 23.*). Jus per se quæstionem nullam habet, sed semper certum est, at eo demum casu Jus quæstionem habet, quando *de eo applicando* quæritur, ut quod per se est Jus generale, usu suo fiat speciale, applicatione ipsius ad quæstionem facti; idcirco *Exceptiones vel Facti vel Juris, vel ex utrisque mixtas esse, in aprico positum.*

§. 404.

Mandatum quod paritionem injungit, nisi *Exceptiones facti* competant, exclusis *Exceptionibus Juris*, dicitur *Sine Clausula* (S. C.). Mandatum e contrario *Cum Clausula* (C. C.) est, quod paritionem injungit, nisi neque facti neque Juris *Exceptiones* competant.

§. 405.

Inde 1) dispositio *Rec. Imp. de A. 1594. §. 77.* Daß in Sachen Mandatorum S. C. keine Exception, dann allein Sub- & Obreptionis zugelassen, & 2) quoniam *Exceptiones* proprie causam singularem a generalitate Juris alicujus excipiunt (*pr.*

(*pr. Inst. de Exc.*); Exceptiones facti, proprie Exceptiones non sunt. Quo sensu in *Ordinatione Camerali* nulla plane Exceptio contra Mandata S. C. competere dicitur, verbis: Ohne einige Widerrede, oder Verhinderung vollzogen werden.

§. 406.

Si itaque aliquo in casu prævidere licet Exceptiones Juris, quas impetratus opponere posset, Mandatum S. C. decernendum non est.

§. 407.

Exceptiones Juris supponunt Jus generale, pro varietate circumstantiarum facti, variis limitationibus obnoxium (§ 339.).

Quoniam itaque easdem Mandatum S. C. excludit, Mandatum vero C. C. admittit (§. 440.); illud locum habet, quando Jus in quo pars Implorans intentionem suam fundat ita certum est, ut circumstantiæ concipi nequeant sub quibus cessat, quando e contrario 2) Jus non secundum omnes circumstantias certum est, ita ut quædam concipi queant, sub quibus cessat, quæ vero inter adductas ab Implorante non continentur, Mandatum C. C. decernendum est.

§. 408.

Factum Juri contrarium, quod adeo certum est, ut circumstantiæ concipi nequeant, in quo eidem conveniens esset, nullo Jure justificabile dicitur. Hinc ex capite facti nullo Jure justificabilis Mandatum S. C. decerni potest, neutiquam vero in casu, quando factum non ita qualificatum.

§. 409.

Si Jus in quo Implorans intentionem suam
K 3 fundat,

fundat, secundum omnes circumstantias, quæ concipi queunt certum est, nec dantur circumstantiæ sub quibus cessat, causæ cognitione opus non est. Ergo toties *Mandatum S. C. decerni potest, quoties Judex statim ex prima Supplica sine ulteriori causæ cognitione convincitur, factum, velut spolium violentum, cohiberi, vel præcipi posse, velut solutionem debiti* (Ord. Cam. 1555. P. II. Tit. XXIII. (Concept. Ordin. Cam. P. II. Tit. XXV. princ.)).

Neque tamen ea, quæ pleniorē causæ cognitionem seu Processum ordinarium requirunt, contra Mandata excipiendo admittenda esse, etsi C. C. emanaverint, observavi *Obs. LXIX.* (conf. *Obs. DXCVI.*).

§. 410.

Ubi beneficium Processus ordinarii non cessat, ibi Causæ cognitio plenaria requiritur. Ergo *Mandatum S. C. decerni nequit, nisi beneficium Processus ordinarii in Causa cesset.*

§ 411.

Non solum vero in casu facti, quod nullo Jure justificabile deprehenditur, plenior causæ cognitio cessat, sed in casibus, in quibus periculum in mora, vel damnum irreparabile metuendum, vel perniciēs Reipublicæ imminet, Judex statim ex prima Supplica convincitur, factum prius cohibendum esse, quam Causæ cognitio ulterior suscipiatur, cessatque beneficium Processus ordinarii: cum Gravamen etsi inferretur, tamen reparabile esset, saltem utilitate publica compensaretur.

Hinc

Hinc non solum in dicto casu primo, sed & 3. reliquis; atque adeo quoniam ad 4. istos omnes Casus singulares tamque ad genera sua reduci possunt, *nonnisi in istis 4. qui recepto loquendi usu dicuntur, die vier Sâlle, Mandata S. C. decerni possunt (Concept. Ordin. Cam. P. II. Tit. XXV. princ.).*

§. 412.

Dantur casus, in quibus 4. istæ causæ concurrunt. Quin igitur in istis Mandatis S. C. locus sit, extra omnem dubitationis aleam positum est.

§. 413.

Factum nullo Jure justificabile in reliquis tribus casibus non requiritur, etsi factum Jure prohibitum requiratur. Pone enim quod factum nullo Jure justificabile in tribus reliquis casibus quoque requireretur; ad decernendum Mandatum S. C. suffecisset, istiusmodi factum requisivisse; consequenter frustranea enumeratio 4. Casuum fuisset (*Concept. Ord. Cam. P. II. Tit. XXIII. & XXV. pr.*). Quoniam igitur omnis interpretatio ita facienda, ut frustranea dispositio evitetur; multo magis hoc in casu ita facienda est, quo de interpretanda Ordinatione Camerali, ceu Lege Imperii agitur (§. 22.).

Quia vero omne Mand. S. C. factum compescendum supponit (§. 398.), quod non est, nisi Jure prohibitum; hoc omnino ad decernendum Mand. S. C. in tribus reliquis casibus requiritur, nec per illud diversitas inter istos & primum tollitur, quoniam non omne factum Jure prohibitum, nullo Jure justificabile est: siquidem hoc

sine omni exceptione Jure prohibitum est, & absque Processu pro tali habendum, illud vero positis certis circumstantiis Exceptiones atque beneficium Processus ordinarii admittit. Etsi igitur illud qua tale retundi possit, hoc tamen qua tale Mandato S. C. cohiberi nequit; sed quatenus periculum in mora, velut incarceration, damnum irreparabile, velut devastatio sylvæ, vel perniciēs Reipublicæ, velut commercii concurrit.

§. 414.

Quo ipso simul patet, infirmo niti talo assertum, unam esse regulam dignoscendi, quando mandata S. C. decerni possint: ubi nempe factum nullo Jure justificabile apparet (conf. *Obs. CXXI. §. 6.*).

§. 415.

Facta Interdictis vetita non omnia nullo Jure injustificabilia sunt, neque semper cum iis in Judicium deductis moræ periculum, neque damnum irreparabile, neque perniciēs Reipublicæ concurrit. Unde sequitur, *causas Interdictorum cum causis Mandatorum S. C. confundendas non esse, easque tantum ex illis ad Mandata S. C. qualificatas esse, quæ ad unum 4. Casuum referri possunt.*

§. 416.

Licet vero non ex omnibus *Interdictis* Mandata S. C. decerni queant; quoniam tamen ex illis id fieri potest, quæ ad Casus 4. qualificata sunt, inde nihilominus *originem Mandatorum S. C. secundum formam & normam Ordinationis Cameralis derivare licet*, eoque magis, quod ipsa-
met

met se referat ad usum Juris communis *Part II. Tit. XXIII.* verbis: In denen vermög der Rechte a præcepto angefangen werden kan. (*Observ. CCCCXXX.*)

§. 417.

Et quidem quia Prætor nonnunquam priusquam ad Executionem processit, Exceptiones Juris admisit in Causis Interdictorum, sicut ex *L. I. §. 2. ff. si vent. nom.* liquet; non minus *Mandatorum C.C. origo ab interdictis derivanda est.*

§. 418.

Quemadmodum igitur Actiones extraordinariæ in locum Interdictorum succedere (vi *Tot. Tit. ff. de Interdict. seu Extraord. Act.*); ita Actiones ad Mandata impetranda, ad Actiones extraordinarias pertinent, & cognitio in illis sicut in his, extraordinaria est. Proindeque *in Causis Mandatorum Actio instituta Imploratio officii Judicis est.*

§. 419.

Clausulæ executivæ dicuntur, quibus Debitor in casum non adimpletæ Obligationis, viæ executivæ statim ad Supplicam Creditoris sine ulteriori cognitione sese subjicit. Communiter exprimuntur, verbis; Mit oder ohne Recht, sive mit Gericht oder ohne Gericht: id quod nonnunquam declaratur: Der Creditor solle eigenes Gefallens in oder ausserhalb Rechtens, die Unterpfand zu ergreifen, und sich zu bezahlen Macht haben.

§. 420.

Clausulis adeo executivis æquipollent sequen-

quentes: Daß der Darlehner Guth erlangt, Recht und Gewalt haben solle, sich selbst zu helfen, sich in die Possession des Unterpfands zu setzen, und es selbst zu verkauffen. Item: Daß er im Nicht-Bezahlungs-Fall die verschriebene Güther eigenen Gefallens, als wäre es mit Gericht und Recht erkläret, einzuziehen, zu nutzen, und zu verkauffen befugt seyn solle, & quæ sunt similes, æquipollentes propterea dictæ.

§. 421.

Vi Clausulæ constituti possessorii Debitor in Casum non adimpletæ Obligationis res obligatas tantum nomine Creditoris possidere incipiat ad effectum in Creditorem transferendæ Possessionis; consequenter obtinendorum Remediorum retinendæ & recuperandæ Possessionis. Quoniam igitur adjectione hujus Clausulæ viæ executivæ statim ad primam Supplicam Creditoris sine ulteriori Causæ cognitione, sese non submittit; Clausula constituti possessorii sub numero Clausularum executivis æquipollentium non continetur.

§. 422.

Ac proin cum toties Mandatum S. C. decerni possit, quoties Judex, ex prima statim Supplica sine ulteriori causæ cognitione convincitur, factum vel cohibendum vel præcipiendum esse (§. 409.); ex *Instrumento Obligationis Clausulis executivis vel æquipollentibus*, minime vero sola Clausula constituti possessorii munito, Mandatum S. C. decerni potest.

Multo minus itaque idem decerni potest,
etsi

etsi Instrumentum Juramentum contineret, Cæsarique insinuatum & ab eo confirmatum esset: utpote quæ confirmationes nihil addunt qualitati Causæ, nec plus obligare possunt, quam tenor ipsius Obligationis, siquidem istiusmodi vincula accessoria, renunciationem beneficii Processus ordinarii, causæque cognitionis, non involvunt (*Obs. CXVIII.*).

Alias itaque pro Citationem ad videndum exigi debitum supplicandum, modo Jurisdictio immediata, neque Austrægis locus sit.

§. 423.

Et sic 1) Transactio Mandatum S. C. tantum operatur, si in vim Instrumenti Clausulis executivis muniti inita (*Obs. DXII. & DXXXII.*); hinc & 2) Recessus Divisionis, si in vim Instrumenti Clausulis executivis muniti initus (*Obs. DCCCLIV.*); nec 3) Instrumentum in vim guaranteegiati post *Rec. Deput de A. 1600 §. 34.* super Obligatione universitatis confectum, Mandatum S. C. in supremis Imperii Tribunalibus operatur, nisi renunciationem beneficii primæ Instantiæ, cum consensu Domini Territorialis factam, contineat (*Obs. DXXXIV.*); alias vero 4) Instrumentum guaranteegiatum quia tale, nec Clausulis executivis munitum, ad Mandatum S. C. impetrandum non sufficit; utique autem 5) Instrumentum Obligationis, in quo expressis verbis Mandatis S. C. in eventum nonsolutionis, locus concessus.

§. 424.

Literæ Cambiales Obligationibus Clausulis execu-

executivis munitis æquiparandæ sunt, modo Jus Cambii conservatum sit. Hinc *ex iisdem decernitur Mandatum S. C.* modo protestatio in casu non factæ acceptationis, nec secutæ solutionis, non sit omissa, quod tamen secus se habet, si Cambium proprium: quo casu sola recognitio manus sufficit. Præterea legitimæ formæ debet esse Cambium, quale non est, in quo vocabulum *Wechsel-Brief* non expressum (*Obs. CXCVI.*).

Pari ratione Mandatum S. C. decerni potest, ex Obligatione obstagiali (*Op. T. III. p. 430. & Nebst. P. I. Abh. VIII.*).

§. 425.

Si Instrumentum Obligationis in Originali non producitur, sed alia ex post desuper confecta, in quibus confessio debiti fit; licet Debitor in iisdem confessus esset Obligationem Clausulis executivis munitam esse, Mandato tamen S. C. locus non est, nisi constet, Originale casu, velut incendio, periisse (Rec. Deput. de A. 1600 §. 34.).

Pone namque vi dicti Instrumenti debitum post lapsum duorum Annorum Lipsiæ solvendum fuisse, Originale vero periisse & jam ante lapsum 2. Annorum, vel alio in loco Creditorem solutionem urgere; per Mandatum S. C. certe Jus Debitoris læderetur, utpote cujus ratione loci & temporis interest.

Cum adeo istiusmodi ex post confecta Instrumenta a potiori non omnia contenta, omnesque Clausulas continere soleant, sed plerumque generaliter tantum quid, quale, quantumve exprimant: nisi vero Debitum cum omnibus suis quali-

qualitatibus Judici ob oculos versetur, ejus omiffa solutio pro facto nullo Jure justificabili citra plenam causæ cognitionem haberi nequeat, nisi constet Originale casu, velut incendio, periisse; veritas propositionis aperta est.

§. 426.

Licet de via executiva statim, quamprimum Querela in Judicio moveretur admittenda, in Obligatione fuerit conventum, conventio tamen ista ad ea, quæ Jure prohibita sunt, extendi nequit.

Et quia via executiva odiosa; ideo dicta conventio strictè interpretanda est.

Hinc 1) etsi Causa vi Obligationis ad Mandatum S. C. qualificata sit, illud tamen ad conditiones de Jure illicitas Obligationi insertas extendendum non est, 2) ultra petitum Supplicæ ex mero officio in Mandato S. C. decernendo progrediendum non est, nisi quid de natura Mandati sit, quod decernitur (*Rec. Deput. de A. 1600. §. 30.*).

§. 427.

Quare cum consentiens in viam executivam statim ab initio litis ratione Personæ, nondum consenserit in eandem ratione bonorum, etsi utroque respectu simul in eandem consentire possit; inter Mandatum immissoriale & de solvendo differentia sit, necesse est; utpote quorum illud decernitur facta in Instrumento mentione executionis in bona Debitoris vel in genere, vel in specie obligata, hoc vero ea omiffa solum ratione Personæ, adeoque 2) si quis ex Instru-
mento,

mento, in quo nulla Hypotheca neque generalis, neque specialis constituta, pro Mandato S. C. decernendo supplicaret, Mandatum quidem de solvendo, minime vero immissoriale decernendum, immissioque simul petita ad viam ordinariam remittenda esset, denique 3) si Obligatio tam Personam, quam bona afficit, Mandatum de solvendo vel dimittendo Hypothecam decernendum est; atque adeo attendendum, an Clausula executiva vel in personam, vel rem, vel utramque simul directa sit.

Adhæc nota Instrumentis sæpius Clausulam insertam deprehendi: Das völlige Unterpfand, mittels Extrahirung der gewöhnlichen Mandatorum executorialium oder immissorialium S. C. bey denen höchsten Reichs. Gerichten in Besitz zu nehmen, sicut in Iudicio Imperiali Aulico in causa Steiß contra die vermittelte Fürstin zu Waldeck, quæ etiam operabatur Mandatum S. C. de solvendo vel dimittendo Hypothecam in Vicariatu Rheno.

§. 428.

Unde 1) Clausulæ executivæ Instrumento reservati Regressus adjunctæ esse debent, si Mandatum immissoriale in einen ledigen Anfall locum habere queat; consequenter 2) ad Mandatum S. C. de adimplendo conditionem, sub qua Hæres institutus est, non sufficit probatio certa, quod alter aliquid facere possit (*Obs. XCVII.*); 3) decerni quoque potest Mandatum S. C. Clausulis executivis deficientibus, si reimmissio in Hypothecam de facto & nulliter occupatam fieri debet (*Obs. T. I. p. 338.*).

§. 429.

§. 429.

Cæterum cum ob solum periculum in mora & damnum irreparabile decerni queat Mandatum S. C. (§. 414.); casus Mandati de non solvendo seu de arrestando S. C. contra Debitorem Debitoris mei, ob solum periculum dilapidationis & insolventiæ, damnumque irreparabile ad Mandatum S. C. qualificatus censetur, et si Instrumentum Clausulis executivis munitum, adeoque factum nullo Jure justificabile deficiat (*Obs. T. I. pag. 354.*).

§. 430.

Si Instrumentum Obligationis conditionem usurarum semissalium continet, Jure prohibitam continet conditionem.

Quoniam vero istiusmodi debitum naturale est, ob quod si solutum, condictio indebiti cessat, *per notoria Juris*; ideo, licet Juri ex Obligatione renunciatum fuisset, quia tamen ei Jus resistit, Mandatum S. C. decerni nequit, nisi cum *usurarum nondum solutarum, ad quantitatem legitimam quincuncium, reductione, etiamsi Consuetudo vel Statutum inferioris Judicii, ut in Westphalia & Saxonia Inferiori 6 pro 100. admittat* (*Obs. C. §. 2. coll. Obs. DCCX.*).

§. 431.

Quoniam id quod interest, cum usuris non confundendum, & propterea quantitatem legitimam usurarum excedere potest; ideo si usuræ semisses, loco ejus quod vere interest in Obligatione Clausulis executivis munita promissæ, Mandatum S. C. ad usuras quoque sine reductione extendendum est (*Obs. cit. §. 4.*

§. 432.

§. 432.

Sique probari queat, Debitorem Creditori sponte ad usuras semisses solvendas sese obtulisse, & adhuc ad easdem solvendas paratum esse, ratio *Rec. Imp. Nov.* cessat, quod necessitate coactus id promisisse præsumendus sit. Ergo & tunc reductio ad quincunces in Judicio Imperiali Aulico & Renunciatio in Camera Imperiali cessant.

§. 433.

Mandatum S. C. in Causa Debiti antiqui, ex Obligatione Clausulis executivis *munita ad solvendum Capitale una cum usuris ultra alterum tantum quoque, decerni potest, si de interpellationibus præscriptionem impredientibus constet.*

Si enim de his constat, Exceptio præscriptionis metuenda non est, Debitorisque mora causa excessus usurarum ultra alterum tantum est.

Ubicunque vero Debitor in mora est, ad usuras tenetur, etiamsi multorum Annorum usuræ legitime coacervatæ duplum excedant, præsertim si sint usuræ Pupillorum, Minorum, piarum Causarum. Atque sic nihil est, quod obftet, quominus etiam in Causa Debiti antiqui Obligatio Clausulis executivis munita vim suam exerat (*Obs. CII. CCLVI. §. 3. XXIII. §. 6.*).

§. 434.

Mandatum S. C. in genere & in specie de solvendo, ad damna & expensas extendi vix potest nisi sit immissoriale. Injungit enim paritionem exclusis Rationibus seu Exceptionibus Juris in contrarium. Talem vero plerumque punctus damno-

damnorum & expensarum admittit, & quidem ratione liquidationis Exceptionem altioris indaginis.

Mandato immifforiali vero fecuritas etiam ratione damnorum & expensarum præstanda est, quamvis liquidatio adhuc suscipienda sit.

§. 435.

Mandatum de solvendo non decerni nisi contra Debitores morosos, per se patet. Si vero in Obligatione de tempore conventum, quo Debitor propter restitutionem Capitalis interpelletur, pro moroso haberi nequit, priusquam constet, tempus illud observatum fuisse. In Camera autem narratis creditur, decerniturque simpliciter Mandatum de solvendo petitum. (*Obs. CCLXXII. §. 2.*).

§. 436.

Si ex Obligatione, qua Uxor una cum Marito se ut corream debendi obligavit. Mandatum S. C. decernendum, illud subducta Uxore contra solum Maritum decernendum. Quoniam enim Uxor beneficio *Authentiæ si qua Mulier Cod. ad SCto. Vellejan.* gaudet, quod dupliciter a dicto SCto; differt, 1) quod per eam omnis Obligatio ipso Jure nulla, nec exceptione opus sit, uti in SCto 2) hæc *Authent.* non ad solas intercessiones, sed ad quascunque Obligationes pertineat, idcirco nec illi quicquam præcipi potest; consequenter quoad illam Mandatum S. C. cessat. (*Obs. CIV.*)

§. 437.

Si quis tanquam Hæres Creditoris, vel contra Hæredem Debitoris pro Mandato de solvendo S. C.

L. B. de Crameri Inst. Fur. Cam. L suppli.

supplicat, executive agit. Nisi itaque qualitates illæ notoriæ sint, probandæ sunt, seu quod perinde, *Implorans ad causam sese legitimare, vel Hæredem Debitoris nominare debet*, ideoque præloquendum in casu primo, v gr. Wird Implorant als Kind und respective Erbin ad causam sich behörig legitimiren, und zugleich anzeigen, wo die Erbschafft gelegen, und worinnen sie bestehe, so ergeheth weiterer Bescheid: in altero. Wird Implorant sich behörig ad causam legitimiren, und den Erben des Debitoris nahmentlich anzeigen, so ergeheth wegen des gebettenen Mandati, oder sonst nach Befinden, weiterer Bescheid.

§. 438.

Si Supplicans pro Mandato S. C. diversa objecta & facta cumulat, quorum unum ad Mandatum S. C. qualificatum, alterum non, forsitan autem qualificatum adhuc reddi potest, eadem separanda esse, sana ratio dicitur.

§. 439.

Ac proin si Supplicans pro Mandato de solvendo S. C. debita diversæ qualitatibus cumulat, præloquendum: Würde Implorant die ingeflagte Objecta nach ihrer besonderen Eigenschaft separiren, so ergeheth sodann auf weiteres förmliches über jedes Objectum besonders beschehendes Anruffen, ferner Bescheid.

§. 440.

In annuis redditibus, qui voluntate solius Creditoris redimi non possunt; nisi expressum sit in Contractu, ut ob moram solvendi Pensiones annuas libera etiam esse debeat repetitio sortis sive pretii venditio.

ditionis, Mandatum S. C. de solvendo sortem decernendum non est. Etsi enim Debitor seu Venditor in Pensiones annuas solvendas consenserit, minime tamen in casum moræ in viam executivam consensit, nisi id in Contractu expressum sit. Eo minus igitur Mandatum S. C. locum habet, quo certius, ad viam Mandati S. C. æquitatem qualemcunque non sufficere, si forma Obligationis viam executivam non commonstret.

§. 441.

Ad facta nullo Jure justificabilia pertinet si
1) bona in lite sint, eademque alienare quis velit
2) ad forum quis in Imperio vel extra illud citetur, cui neque ratione personæ, neque ratione loci Contractus, neque ratione rei sitæ, neque ex capite continentiae causæ subest 3) Liberi Parentibus, Pupilli Tutoribus non exhibeantur 4) si quis impediatur prosequi litem coram supremis Imperii Tribunalibus in præjudicium Jurisdictionis Cæsareæ; consequenter etiam 5) potentior immisceatur liti in summis Imperii Tribunalibus decidendæ, 6) litem pars non prosequatur, ubi cœpta: quia ubi lis cœpta ibi quoque finienda, siue principalis siue incidens cum illa connexa sit 7) Judex inferior sibi arroget Jurisdictionem in causis ad summa Imperii Dicasteria spectantibus tam principalibus quam connexis 8) immediatus Testimonium dicere detrectet 9) Notarius officium suum interponere recuset, vel Status ipsum in executione officii sui impediat 10) Magistratus Curatores vel Tutores dare renuat 11) si bona Pupilli sine evidente necessitate

vel sine prævio decreto maxime in potentio-
 rem vel eum, qui difficilis conventionis est alienen-
 tur 12) renunciando hæreditati, eodem nihilomi-
 nus sese immisceat, etsi renunciatio jurata pro
 re judicata habenda sit 13) mediati & immediati
 in causis litigiosis ad externos recurrant 14) Tra-
 ctatus ab immediatis extorti 15) immediatus liti
 in supremis Imperii Tribunalibus pendenti, in
 præjudicium Jurisdictionis Cæsareæ sese immi-
 sceat, partem ad renitentiam excitando vel in ea-
 dem confirmando. Inde est, quod *dentur Man-
 data S. C.* 1) *de non alienando bona litigiosa* 2) *de
 non evocando ad forum incompetens* 3) *de exhiben-
 dis Liberis vel Pupillis* (Obs. CXC.) 4) *de non
 impediendo prosequi litem* 5) *de non immiscendo
 potentiores liti* 6) *de prosequenda lite ubi cæpta* 7)
*de sibi non arrogando Jurisdictionem in causis ad
 summa Imperii Dicasteria spectantibus* 8) *de Testi-
 monio dicendo* 9) *de non denegando officium sub pœna
 remotionis ab eodem, vel non impediendo Notarium
 in officio* 10) *de dando Curatores vel Tutores* 11) *de
 non alienando bona Pupilli, vel alienata restituendo*
 12) *de se non immiscendo hæreditati renunciatae* 13)
de non recurrendo ad externos 14) *cassatoria Tracta-
 tum extortorum* 15) *debortatoria.*

§. 442.

Processus executivus dicitur, quo reo pa-
 rendi necessitas sub comminatione executionis
 mandatur, etsi ipsi facultas relinquatur eandem
 competentibus Exceptionibus evitandi. Quod
 cum fiat Mandatum decernendo (§. 398.); *Proces-
 sus Mandati executivus; consequenter etiam summa-
 rius*

rius est, uti etiam dicitur dieser summarische und privilegirte Proceß *in Rec. Deput. de A.* 1600. §. 49. (*Concept. Ordin. Cam. P. III. Tit. XLII. pr.*). Quicquid igitur Processum ordinarium requirit, ad Mandatum S. C. impetrandum qualificatum non est; sicque nihil quod altioris indaginis est.

§. 443.

Quoniam itaque Processus *in Petitorio & Possessorio ordinario* ordinarius est; quicquid ad utrumque pertinet, *objectum Mandati S. C.* non est (§. 410).

§. 444.

Atque sic Mandatum S. C. quoad Possessorium decerni nequit, quam quoad summarissimum.

§. 445.

In summariissimo hodie non quæritur de Possessionis qualitate: an nimirum Possessio Jure fundata, nec ne, seu vitiosa sit. Hinc *Mandatum S. C. non datur contra Possessorem, etsi ejus Possessio violenta, clandestina aut Legibus contraria sit* (§. 406.). (*Obs. CCXCVI.*)

§. 446.

Si igitur in casu aperturæ Feudi certum, quænam bona Feudalia, quæ Allodialia sint, & Dominus Feudi hæredem ultimi Vasalli in apprehendenda Possessione bonorum utriusque generis, ob culpam quæ circa Feudalia prædecessori imputantur, prævenierit, via Mandati S. C. contra ipsum procedi nequit: siquidem Possessio ipsius ne quidem vitiosa est.

§. 447.

Ac proin si Mandato S. C. de separando Feudum ab Allodio locus sit, *non sufficit, ut appareat, quænam bona sint Feudalia & Allodialia, sed insuper requiritur, ut Vasalli ultimi Hæres in apprehendenda bonorum Possessione prævenierit Dominum (Obs. CCXCVI).*

§. 448.

Ad Processum ordinarium pertinet Quæstio & cognitio, qua in specie monetæ solvendum fit, si nulla in Instrumento monetæ species determinata, & in ea, quam vocant *Current*, Debitor solvere paratus, Summam debitam deponit. Similiterque res sese habet, si lis tantum super valore Monetæ excedente, inter Creditorem & Debitorem ad solvendum paratum agitur. Neutro itaque in casu Mandato S. C. locus est (§. 44).

§. 449.

Utique vero illud locum habet; si Species Monetæ in Instrumento determinata, & hoc Clausulis executivis munitum: cum sine dubio locum haberet quoad debitum principale, nisi illius petitio cessaret; consequenter etiam quoad accessorium locum habere debeat. Dicitur *Mandatum de solvendo in Moneta stipulata.*

§. 450.

Atque sic Mandato S. C. de solvendo in bona *Moneta* locus non est, nisi Debitor in Specie, quam vocant *Current*, solvere nolit in casu, quo Species in Instrumento Clausulis executivis munito determinata non est (Obs. CXLII.).

§. 451.

§. 451.

Si Dominus Feudi Investituram denegat, via Juris ordinaria contra ipsum procedendum. Hinc *Mandatum de impertiendo Investituram S. C.*, quod vulgo afferunt, Fundamento destituitur, nisi aliud concurrat factum nullo Jure justificabile (*Obs. XCVII p. 288.*).

§. 452.

Si pro Mandato S. C. supplicatur, Supplicant incumbit narrata *Supplicæ verisimiliter saltem probare* (*Concept. Ordin. Cam. P. II. Tit. XXV. (§. 3.)*). Pone namque quod ne quidem verisimilis ipsi incumbat narratorum probatio. Quid facilius quam Sub- & Obreptio? Quare cum illam præcavendam esse, nemo non concedat; cautio omnino adhibenda, quæ est, ut saltem verisimilis narratorum requiratur probatio. Quoniam enim Mandata S. C. vel factum nullo Jure justificabile, vel periculum in mora, vel damni irreparabilis, vel perniciei Reipublicæ supponunt (§. 40). Supplicans ad perfectissimam probationem adstringi nequit, eoque minus, quod Exceptiones Sub- & Obreptionis parti impetratæ salvæ maneant (§. 405.).

§. 453.

Deficiente itaque probatione narratorum saltem verisimili præloquendum ad defectum istum supplendum, ne beneficio Processus summarii Supplicans privetur (§. 442.), quove adeo via Mandati adhuc maneat aperta.

§. 454 in System. 455.

Quodsi itaque apparet, narrata verisimiliter

ter probari non posse, saltem etsi probata essent, factum nullo Jure justificabile non subesse, neque periculum moræ, damni irreparabilis vel pernicipiei Reipublicæ concurrere, Supplicans statim a limine Judicii repellendus, petitumque Mandatum S. C. pure denegandum est.

§. 455. in Syst. 456.

In specie si de objecto non sufficienter constat, quod requiritur, si petito Mandato S. C. locus sit (§ 443.), præloquendum, ut illud rite determinetur.

§. 456. in Syst. 458.

Si pro Mandato de non via facti, sed Juris procedendo S. C. seorsim supplicatur; verum est, quod observavit b. DE LUDOLFF (a) isto operculo sæpissime uti advocatos pro specie facienda *suis narratis*, ad obtinendum Mandatum S. C. tanquam ad *factum nullo Jure justificabile*. Nisi itaque *tale simul contineant*, idque probetur verisimiliter; *vel reliqui tres Casus concurrant*; Mandatum S. C. decernendum non est. (§. 408.) (Obs. CXI. §. 2.)

§ 457. in Syst. 459. & 460.

Aliud proin esset si illud cum Mandato S. C. inhibitorio vel restitutorio peteretur. Tunc nec in illius requisita specialia adeo scrupulose inquirendum, sed incidenter simul decernendum: imo in effectu nihil aliud est, quam Mandatum inhibitorium, quando celeri opus est auxilio. Cui consequens, Mandatum de non via facti, sed Juris procedendo S. C. decerni posse ab uno supremo

(a) *System. Jur. Cam. pag. m. 113. num. 53.*

premo Imperii Tribunali, Causa principali in altero pendente. (*Obs. CXXXIII.*)

§. 458. in Syst. 461.

Turbatio in Possessione vel quasi rerum Juriumve, æque ac offensio personarum per injurias ad viam facti pertinent. Quatenus igitur eadem ad 4. Casus qualificata, in priori casu *Mandata de non turbando*, in posteriori *de non offendendo* S. C. locum habent.

§. 459. in Syst. 463.

Si Injuriae illatae, de satisfaciendo agi solet, indeque *Mandato S. C. de satisfaciendo pro illatis Injuriis* locus quidem est, si nempe reales supponantur Injuriae; nec plus ex parte Implorantis requiritur, quam ut verisimiliter probet, quod sibi ejusmodi Injuriae qualificatae illatae sint (*conf. Obs. CLXXXIII.*).

§. 460. in Syst. 464.

Quo *Mandato S. C. de satisfaciendo* ob Injurias illatas praesupposito; *Mandatum de non offendendo* S. C. intelligi nequit, nisi de casu, quo offensio velut vis publica nondum est illata, sed metuitur velut ob minas, sed metu probabili, so fern die Person so getrauet, also geschaffen, und im Brauch haben, ihren Betrauungen, dem Land. Frieden zuwider, nachzusetzen, oder ein solches sonst aus allerhand Umständen vermuthlich, und zu besorgen wäre. *Rec. Deput. de Anno 1594. §. 75*

§. 461. in Syst. 466.

Quoniam turbatio Possessionem vel quasi praesupponit, & *Narrata Supplicae pro Mandato*

S. C. verisimiliter probanda (§. 451); ideo si pro *Mandato de non turbando* S. C. supplicatur. Supplicanti incumbit verisimiliter tam possessionem quam factum turbativum ceu duo extrema, & quidem quoad hoc violentias vel præsentes vel imminentes probare.

§. 462. in Syst. 467.

Quoniam vero ubi nulla Possessio vel quasi ibi nulla turbatio; igitur si illa non probata, de turbatione ne quidem quæstio est.

§. 463. in Syst. 468.

Sique nec possessio nec turbatio a supplicante probata, probabile autem est, quod utraque adhuc probari possit, præloquendum, ad defectum istum supplendum, vel petitum Mandatum angebrachter maßen denegandum.

§. 464 in Syst. 469.

Possessio vel quasi, de qua quis occasione Reunionum Gallicarum dejectus, ei restituenda est: quoniam per Pacem Ryfwicensem Reuniones istæ cassatæ. Ergo illo in casu, ob turbationes in recuperata possessione impetrari potest Mandatum de non amplius turbando vel offendendo S. C. (uti impetratum apud DE LUDOLFF Symphor. Fasc. XX. Fol. 335.).

§. 465 in Syst. 470.

In summariissimo ad qualitatem Possessionis non respiciendum, sed solum factum Possessionis spectandum est, quomodo vi, clam vel precario bona an mala fide quis possideat, insuper habendo. Ergo & quando pro *Mandato de non turbando* S. C. supplicatum, quoad alterum extremum

tremum Possessionis id insuper habendum; consequenter multo minus attendendum, quod ad Titulum pertinet (conf. Obs. CCXCVI.).

§. 466. *in Syst.* 471.

Non sufficit probare quasi Possessionem Juris, si eadem per contradictionem & infecutam acquiescentiam interversa. Ita enim Pars adversa in quasi Possessione Juris prohibendi juniore, inque illa ceu præsentanea quietam manutenenda est. Ac proin si cui quasi possessionem Juris sibi arroganti ab alio contradicatur, & ille acquiescit, acquiescentiam illam protestatio non tollit, multoque minus, si hæc simplex fuerit. Quoniam enim protestationes Juris conservandi gratia fiunt; igitur neque in Possessorio summarissimo; neque adeo quoad extremum Possessionis in ordine ad decernendum Mandatum S. C. de non turbando, attendendæ. Sique simplices nec insinuatae fuerint, pro clam factis habendæ sunt; sicque effectum sortiri nequeunt; consequenter nec istiusmodi protestationes simplices acquiescentiam in Possessione tollunt.

§. 467. *in Syst.* 472.

Si itaque Possessio non evadat contradicta, super turbatione in Judicio querela movenda: hæc enim obstat, quominus acquiescentia in contradictione imputari, juniorque quasi Possessio Juris prohibendi, inde elici queat.

Alias igitur Mandatum petitum ex. gr. de non turbando in Libero usu Campanarum zum Trauer-Geläute denegandum, uti denegatum in Casu (*Obs. CCXCIX.*).

§. 468.

§. 468. in Syst. 473.

Etsi Implorans in Causa Mandati pro se habeat Possessionem antiquiorem, & in minorennitate ipsius Imploratus ad Possessionem juniorem atque præsentaneam pervenerit, nihilominus cum petito pro Restitutione in integrum ad eum effectum audiendus non est, ut pro ipso Mandatum S. C. decernatur. Restitutio enim in integrum læsionem supponit. An vero minor læsus sit possessione Implorati, qualitatem & Justitiam possessionis concernit. Ad quam cum in summa-riissimo non respiciatur, sed solius possessionis præsentaneæ Implorati habenda sit ratio; a parte Implorantis cessant duo extrema, nempe Possessio, consequenter etiam turbatio, sicque petito pro Mandato S.C. locus esse nequit (§. 461.).

§. 469. in Syst. 474.

Quia ad probandum non sunt admittenda quæ probata non relevant; igitur *requiritur, ut præcise Possessio vel quasi objecti litis, & turbatio in eadem probata sit, si Mandato S. C. de non turbando locus sit.*

§. 470. in Syst. 475.

At vero quando de banno aliquo, velut Molendino bannario, agitur, Jus prohibendi objectum litis est. Hinc *necesse, ut præcise quasi Possessio Furis prohibendi probata sit.*

§. 471. in Syst. 476.

Quia sufficit etlicher maßen Possessionem vel quasi, factaque turbativa probasse (§. 452.); ideo opus non est, ut Testes eum in finem producti jurato deposuerint, modo apposite, velut de

de quasi Possessione Juris venandi *in loco quæstionis*, & turbatione deposuerint, vel an *Endes-
Statt*, coram Notario & Testibus: adeo ut etiam Attestatum sufficiat exhibitum, mit dem *Erbieten*, dasselbe *Endlich* zu erhärten.

§. 472. *in Syst.* 477.

Etsi quoque Testes juraverint, ex eadem tamen ratione minime requiritur, Citatio ad videndum jurare Testes, utpote quæ ad probationem ordinariam requiritur, cui in summariissimo locus non est (*Obs. CXXI §. 10*).

§. 473. *in Syst.* 478.

At vero Testibus, si subditi sint, Juramentum erga Dominum, pro quo deponunt, quoad hunc casum relaxatum sit, necesse est.

§. 474. *in Syst.* 479.

Et quia licet supplicando pro decernendo Mandato quid specialiter non petitum, id tamen decerni potest, quod naturæ facti convenit; ideo *si quis supplicat pro Mandato S. C. de non turbando etsi non petat*, ut impetrato Cautio de non amplius turbando injungatur; nihilominus eadem ex officio decerni potest.

§. 475. *in Syst.* 480.

Si post nunciationem novi operis, nunciat-
tus in Opere pergit, & omnia illa observata,
quæ Jure communi ad id requiruntur, ut aliquis
novum renunciare possit, Casus similis est Casui
de non turbando, quatenus in utroque via facti
proceditur, factumque nullo Jure justificabile
est, nisi a nunciato Cautio oblata fuerit. Hinc
si quis contra Nunciationem N. O. publicam velut
per

per Notarium factam, ædificare pergit; Mandatum inhibitorium de non prosequendo novo opere, imo demolitorium decerni potest, idque subsistit, quousque Nunciatus Cautionem non obtulerit (Conc. Ordin. Cam. P. II. Tit. XXV. §. 14.).

§. 476. in Syst 481

Eandem Causam tractare Judicio summario & ordinario, implicat. Quare cum novi Operis nunciatio ad Judicia ordinaria pertineat; si pro decernenda Judiciali novi Operis Nunciatione, nec non Mandato inhibitorio de non prosequendo novo opere simul supplicatum, hoc unice decernendum est, præsertim si non tam de Furibus partium, quam bono publico, quin imo totius Imperii ageretur. Quem enim in finem Judicialis N O N. decerneretur? Profecto haud in alium, quam ut ab extruptione Novi operis desisteretur. Huc vero tendit Mandatum dicto modo decernendum.

§. 477. in Syst 482.

Si datur Mandatum N. O. demolitorium S. C., prout modo deductum; e contra detur necesse est Mandatum, de permittendo erga oblatam Cautionem extruptionem ædificii in publico conspectu, nec vi, nec clam, nec precario extructi S. C.

§. 478. in Syst. 483.

Mandato demolitorio novi operis, simile est Mandatum de non impediendo navigationem S. C. Unde & illud decernibile est.

§. 479. in Syst. 484.

Si quis supplicat pro Mandato de non invadendo Territorium alienum venandi causa, perinde est,

est, acsi pro Mandato de non turbando in quasi Possessione Juris venandi supplicasset. Illud igitur Mandatum accedente periculo armorum, decerni potest: cum in effectu perinde sit, acsi hoc decretum esset.

§. 480. in Syst. 485.

In genere igitur locus est Mandato S. C. de non violando alienum Territorium, propter facta violenta. Necquicquam obstat, quominus simul facta specialia cassentur, inhibeanturque.

§. 481. in Syst. 486.

Si turbato in Possessione vel quasi Juris, Mandato S. C. succurritur, multo magis eodem succurrendum est illi, qui contra Judicata summorum Imperii Tribunalium in Jure suo ex re Judicata turbatus. Unde datur *Mandatum S. C. de non turbando contra Judicata summorum Imperii Tribunalium etiam contra mediatos extraneos nec tantum eos, contra quos Sententia lata: quoniam Jurisdictio Cæsarea ex Capite causæ fundata; vel de non permittendo turbari contra illorum Dominos* (Obs. CXI. §. 4.).

§. 482. in Syst. 487.

Ex paritate rationis igitur decerni quoque potest *Mandatum S. C. de non turbando contra Sententiam Judicis inferioris*, si turbans fuerit immediatus. Victor enim contra eundem manuteneri nequit, nisi a supremis Imperii Tribunalibus, quorum Jurisdictioni ille subjacet: cum e contrario si turbans mediatum esset, Domino ejus manutentia victoris in Jure ex re Judicata quaesito, injungenda esset. Si vero ipse Judex inferior

rior cunctetur; minime Mandato de non turbando, sed de exequendo propriam Sententiam, contra ipsum locus est.

§. 483. in Syst. 488.

Si quis in Tutela a summis Imperii Tribunalibus confirmata turbatur, Casus ei similis est, quo quis contra Judicata summorum Imperii Tribunalium turbatus: utroque enim in Casu quis in Jure quæsito turbatur, adeoque manutenendus, & turbans a via facti ad viam Juris reducendus est. Unde datur quoque *Mandatum S. C. de non turbando in Tutela a summis Imperii Tribunalibus confirmata.*

§. 484. in Syst. 489.

Par vero est ratio si Tutor a Nobilitate immediata confirmatus: cum eadem ex Privilegio Cæsareo Jure dandi Tutores gaudeat (*Obs. LV. §. 1. 2. & 3.*).

§. 485. in Syst. 490.

Mandato de non turbando, æquipollet illud *de non cogendo Subditos alienos ad præstandum Homagium*: modo is qui pro hoc supplicat, Possessorium momentaneum, seu quasi Possessionem præsentaneam immunitatis a præstando Homagio, & turbationem in eadem probet. Unde facile intelligitur, cur hoc æque ac illud, quinimo si Homagium præstitum, Mandatum S. C. de relaxando Subditos ab Homagio incompetenter extorto, decerni soleat (*conf. Obs. DCXXIII.*).

§. 486. in Syst. 491.

Præsuppositis Mandatis S. C. de solvendo, & non turbando, detur quoque necesse est *Mandatum*

datum S. C. de non turbando in Hypotheca aut solvendo, si quis propter debitum bona Jure Hypothecæ possidet, in Possessione vero turbatur, vel ex eadem prorsus exmittitur.

§. 487. in Syst. 492.

Si quis Privilegiis Cæsareis & inito Pacto contravenit facto nullo Jure justificabili, Casus sub generalitate primi continetur. Hinc datur *Mandatum de non contraveniendo Privilegiis Cæsareis & inito Pacto*

§. 488. in Syst. 493.

Si itaque Forma Regiminis Pacto velut cum Statibus Provincialibus inito determinata; locum quoque *Mandatum S. C. habet de non mutando formam Regiminis*; multoque magis adeo si forma Constitutione Imperii præscripta.

§. 489. in Syst. 494.

Mandata decerni nequeunt, nisi contra immediatos absolute vel respective tales & mediatos qui ad instar immediatorum sese habent (Rec. Deput. de A. 1600. §. 29. (Concept. Ordin. Cam. P. II. Tit. XXV. §. 4.)). Causæ enim Mandatorum ad suprema Imperii Tribunalia per modum Simplicis Querelæ deferuntur. Istiusmodi vero causæ non sunt, nisi dictarum personarum (§. 66.). Et pone contrarium; Magistratibus certe proxime immediatis præjudicium inferretur Mandata decernendo. Quod cum fieri nequeat; patet quod erat probandum (Obs. CCCCXI. §. 4.).

§. 490. in Syst. 495.

Quando igitur quis respective tantum immediatus est, velut ratione personæ, ratione

L.B.deCrameriInst. Jur.Cam. M vero

vero bonorum subditus, in personalibus quoque minime vero in realibus contra ipsum locus est Mandato S. C.

§. 491. in Syst. 496.

Quia ratio cur contra immediatos Mandata S. C. decerni queant, in eo continetur, quod Jurisdictioni Cæsareæ immediate subsint, hoc vero prædicatum commune omnium immediatorum, imo Electorum est, igitur etiam contra hos in regula Mandatis S. C. locus est; multoque magis igitur contra Principes Imperii (*Observ. CXXI. §. 10.*).

§. 492. in Syst. 497.

Propter Continentiam Causæ immediatorum & mediatorum, hi ad instar illorum habentur; indeque Mandata S. C. contra illos æque ac contra hos, (§. 484.) (*Obs. CCLXVI.*), quemadmodum etiam contra subditos diversorum Territoriorum, in una eademque Causa reos, decerni possunt (*Obs. cit.*).

§. 493. in Syst. 498.

Atque sic 1) contra Dominum & Officiales, si jussu ipsius factum cohibendum commiserunt, saltem ratihabitio expressa vel tacita Domini ad facta illorum accessit, Mandata S. C. decerni possunt, secus 2) si de jussu vel ratihabitione factorum Officialium non constat, nisi 3) facta Regiminis totius cujusdam Provinciæ concernant, utpote Dominum suum repræsentantis; Unde 4) si ratione Regentis mutatio contigit, antequam Causa Officialium in suprema Imperii Tribuna-
lia deducta, Implorans pro Mandato S. C. ad ip-
sum

sum prius remittendus, quam Mandatum S. C. decernatur (*Obs. LXX.*).

§. 494. *in Syst.* 499.

Ast si Regimen ad Literas læsi, in quibus de læsione a subditis illata conquestus, non respondet, eandem tacita ratihabitione approbare censetur. Hinc eo in Casu Mandatum S. C. contra Regimen, æque ac contra ipsum Dominum ad Literas de offensa Officialium non respondentem, locum habet.

§. 495. *in Syst.* 500.

Deputati ex Regimine, Principem æque minus, ac Deputati ex Consilio Imperiali Aulico ad Commissionem Aulicam, Cæsarem repræsentant; quemadmodum e contrario ipsum Consilium Imperiale Aulicum Cæsarem repræsentat.

Hinc Deputati ex Regimine, sicut ipsum Regimen pro persona immediata haberi non possunt; consequenter nec Mandata S. C. contra eos decerni queunt.

§. 496. *in Syst.* 501.

Si igitur Curiam Feudalem in Territoriis Statuum non totum Regimen constituit, sed Deputati ex Regimine eandem exercent; in Casu hoc posteriori Mandata S. C. contra eandem decerni nequeunt (*Obs. cit.*).

§. 497. *in Syst.* 503.

Si Subditi refractarii sunt, de facto nimirum iussui Domini v. gr. collectas vel operas vel præstationem homagii exigentis resistunt, factum ipsorum nullo Jure justificabile est, quoniam Principes vel Status Imperii in specie in exactio-

ne necessariarum collectarum semper fundatam intentionem ex Jure Superioritatis nec non ex Comitiali Decreto habent, ac penes eos Judicium est, an tanta sit Reipublicæ necessitas, ob quam collecta extraordinaria Subditis imponenda, aut si Status putent, sibi contra Privilegia legitime quæsitæ, contra Pactorum & Reversalium fidem succidi nervos, Judicium competit Cæsari; consequenter etiam summis Imperii Dicasteriis.

§. 498. in Syst. 503.

Unde Querelis ea de re ad summa Dicasteria delatis, quamprimum Principes justam exactionis causam probaverint, Landsassii eorum & Subditis ad instar immediatorum, cum remedia Domestica Domino præsertim manu armata destituto desint, considerandis, ante omnia injungendum, ut salvis Juribus petitorii secundum Constitutionem Recessus Imperii collectas patienter inferant. Quo pertinent §. §. 6. 7. Art. XIX. Capit. Nov. verb. Immittels gleichwohl sie zu schuldigem Gehorsam gegen ihre Obrigkeit anweisen: ex Art. XV. §. 4. verb. Zu schuldiger Parition, interpretandæ. Indeque sunt Mandata S. C. contra ipsos decerni solita, velut de solvendo Collectas, salvo Petitorio, de præstando homagium &c.

§. 499. in Syst. 505.

Ad instar immediatorum sese habent Status Provinciales, si in Obligationibus foro suo, consentiente Principe, eum in finem, quo facilius mutuum contrahere possint, renunciarunt. Hinc eo in Casu statim, Mandato S. C. contra eosdem locus est (§. II. cit. loc.).

§. 500.

§. 500. in Syst. 506.

Enimvero si Princeps consentiens mortuus, Consensus iste ceu personalissimum quid pro Consensu successoris haberinequit; adeoque Debitores iterum ceu mediati considerandi sunt. Quoniam autem Obligatio contracta, Juraque Creditorum intuitu Judicii supremi immediate fundati quæsitæ nihilominus firma manere debent; igitur Decretum de solvendo ad eosdem expediri, Principique per Rescriptum notificari solet, quo illos ad parendum adigat (§. 12. c. l.).

§. 501. in Syst. 507.

Ad instar quoque immediatorum sese habent *Status Provinciales*, si ceu correi debendi una cum superiore sese obligarunt. Hinc contra eosdem & superiorem simul Mandato S. C. locus est, præsertim cum superior Judex & Pars simul esse nequeat.

§. 502. in Syst. 508.

Econtrario si Status Provinciales pro superiore expromiserunt, Jurisdictio supremorum Imperii Tribunalium in ipsos ceu mediatos fundata esse nequit; adeoque conveniendi sunt coram suo superiore.

§. 503. in Syst. 509.

Si vero fidejubendo tantum Obligationi superioris accesserunt, is solus conveniendus, eoque magis, quod ipsis beneficium excussionis competeret (§. 13. 14. 15. cit. loc.).

§. 504. in Syst. 510.

Hic Casus cum existat, quando Obligatio Statuum in ipso *Instrumento Guarantia* dicitur;

evidens est, quod ex eodem *Status Provinciales* & *superior simul conveniri nequeant* (§. 16 c. l.).

§. 505. in Syst. 511.

Fieri potest, ut & Domini contra Subditos facta nullo Jure justificabilia velut violenta committant, atque interdum periculum in mora & damnum irreparabile concurrat; velut 1) removendo ab officio inauditos, vel 2) dimissis Salarium restans non solvendo, vel 3) captivum de fuga non suspectum non relaxando ex causa civili erga Cautionem, vel 4) extra urphedam, vel 5) captivum inhonesta & duriore custodia detinendo, vel 6) captivum de fuga suspectum dimittendo in præjudicium tertii, insuper habita hujus Cautione oblata de damno & expensis, vel 7) non admittendo Advocatos, vel 8) denegando Appellationem ad summa Imperii Tribunalia in præjudicium Jurisdictionis Cæsareæ.

§. 506. in Syst. 511.

Hinc istis in Casibus in causis Subditorum contra ipsos Dominos Mandatis S. C. locus est nimirum 1) *de restituendo in pristinum Officium* (conf. Tom. IV. Op. XXI. & Obs. DCXXVIII), 2) *solvendo Residuum Salarium*, 3) *relaxando Captivum ex causa civili erga Cautionem*, vel 4) *Urphedam* (conf. Obs. LXXII.), 5) *mitigando carcere*, 6) *retinendo Captivo*, 7) *admittendis Advocatis*, 8) *permittenda Appellatione*.

§. 507. in Syst. 512.

Quoniam Narrata Supplicæ pro Mandato S. C. verisimiliter probanda (§. 452.); ideo si supplicatur *de relaxando Captivum ex causa civili*
erga

erga Cautiorem; singula hæc Narrata verisimiliter probanda, siquidem tum demum, si 1) Captivus de fuga suspectus non est, 2) causa civilis, & 3) Cautio sufficiens oblata, factum incarcerationis nullo Jure justificabile est.

§. 508. *in Syst.* 513.

Consequenter si verisimilis Probatio deficit, & hic præloquendum: Würde Supplicant sein Angeben besser als geschehen, bescheinigen, so erfolgt in puncto des gebettenen Mandati, was Recht ist. (*Obs. LXXII.*)

§. 509. *in Syst.* 514.

Eadem igitur ex ratione dantur quoque Mandata S. C. 1) de non torquendo absque sufficientibus Indiciis (conf. *Obs. MXXXII. & Nebst. P. XXII. Abh. V.*) 2) De extradendo Acta inquisitionalia, modo supponatur Casus, quod Extraditio finito Processu Inquisitionis petita & denegata; siquidem tunc vi Ordinationis Criminalis Inquisito Defensor constituendus, qui Actis Inquisitionis ad Defensionem indiget. Sique inquisitus persona honesta, illi totum super Indiciis confectum Protocollum in ordine ad avertendam Inquisitionem communicandum est (conf. *Op. T. IV. pag. 191.*).

§. 510. *in Syst.* 515.

In *Causis Subditorum contra Dominos* maxima pro his Justitiæ, e contrario contra illos inobedientiæ, & pruritus litigandi militat præsumptio; adeo ut nisi hæc elisa sit, Mandatum S. C. contra Dominos decerni nequeat. Quam ob rem dictis *in Causis introductum, ut pro informatione*

ad Dominum rescribatur (Rec. Imp. Nov. §. 105.), nisi Casus periculi in mora, summæ velut egestatis subsit, vel Gravamina Subditorum valde probabilia Domini sponte tollere, paratos sese sisterent. His Casibus itaque exceptis, etiam in causa immediati contra immediatum, Literis informatoriis locus est, si immediatus non proprio sed subditorum nomine agit.

§. 511. in Syst. 516.

Si Narrata ab Implorante pro Mandato evidenter probata, ita ut statim ab initio Judici iusta subditorum litigandi Causa liqueat, præsumptio illa veritati cedere debet, hacque adeo eliditur, ut Literis informatoriis opus non sit; consequenter nec istis omissis Processus nullitate laborare dicendi sint, præsertim si factum in continenti probatum sit atrox (*Art. XV. §. 4. & 5. Cap. Nov.*). §. 512. in Syst. 517.

Hinc etiam in causis Officialium, ceu Subditorum temporariorum, etiam dimissorum Literæ informatoriæ exigendæ (*Obs. CXXXI.*), etsi Officialis dimissus immediatus esset: cum Jura ex capite gestæ Administrationis forum speciale concedant.

§. 513. in Syst. 517.

In iis exigendis autem quoad causas Subditorum distinguere debere causas Citationis a Causis Mandatorum, & Subditos Territoriales, ab iis, qui tantum quoad Jurisdictionem criminales tales sunt, docui (*Obs. CCLXI.*); sicut & id, loco Literarum informatoriarum, decerni quoque posse, velut in causis Pauperum haud magni momen-

momenti, ut Informatio per Procuratorem extrajudicialiter fiat (*Obs. DCCVII.*).

§. 514 in Syst. 518.

Quoniam *Informatio* requiritur, ut Judex superior de veritate Narratorum certior reddatur (§. 501.); igitur si narratis contrariatur, ad instar Exceptionum Sub- & Obreptionis sese habet; consequenter *minime Jus, sed tantummodo factum* concernere debet.

§. 515 in Syst. 519.

Quare cum Exceptiones Sub- & Obreptionis communiter contra Mandatum S. C. decretum statim ab initio competant (§. 405.); & Informatio ob præsumptionem pro Domino militantem exigatur (§. 510.); ea vero præsumptio pro Domino qua superiore militet; ratio Literarum pro Informatione toties adest, quoties contra superiorem pro Mandato S. C. supplicatur.

§. 516. in Syst 519.

Superior autem est, qui judicat, & Subditus, qui cogitur pati Judicium, secundum *MENOCHIIUM* (*b*). Unde fuit 1) Subditum non stricte, sed late, quatenus nempe opponitur Superiori, in *supra adductis Constitutionibus Imperii* sumendum; consequenter *Vasallum quoque subintelligendum* esse, ita ut in causis Feudalibus ejus non minus, ac in causa Subditi stricte sic dicti, Mandatum S. C. prius non facile decernatur, quam pro informatione scriptum fuerit; multoque magis 2) ubi Vasallus simul Subditus est, velut in Territoriis sic dictis clausis.

M 5

§. 517.

(*b*) *Consil. 21. num. 10.*

§. 517. *in Syst.* 520.

Quia ratio Literarum pro informatione in Causis Subditorum contra Dominos exigendarum in relatione Subditorum erga Dominos continetur; igitur non in aliis quam Subjectionem & Superioritatem concernentibus Causis, velut Contributionum, minime vero in Causis debiti, in quibus Domini Jure Privatorum utuntur, requiritur ista exactio.

§. 518. *in Syst.* 521.

Eo magis vero Literæ informatoriæ decernendæ, si Dominus Territorii vel Feudi, vel utriusque simul supplicat, ut Informatio exigatur, antequam petito pro Mandato locus concedatur: cum sic eo major pro Domino, & contra Subditos evadat præsumptio.

§. 519 *in Syst.* 522.

Etsi Literæ informatoriæ inhibitionem temporalem tacitam contineant: quoniam tamen Status præsertim Potentiores eandem subintelligere nolunt: idcirco in Judicio Imperiali Au-lico expressa Inhibitio adjici solet, ubi periculum moræ & damni irreparabilis adest, debet vero in Camera, vi *Rec. Visit. Nov. de A.* 1713. §. II.

§. 520. *in Syst.* 523.

Si adhuc in quæstione, num quis Subditus sit nec ne, eadem præjudicialis est; consequenter pro tali haberi nequit, priusquam decisa; neque adeo in supremis Imperii Tribunalibus in Causis istiusmodi contra Dominum prætensum, Literæ pro informatione exigì possunt.

§. 521.

§. 521. *in Syst.* 524.

Si Literæ informatoriæ præfinito tempore non exhibentur, præsumtio pro Dominis contra Subditos militans enervatur, atque sic poterit Judex decernere Mandata S. C. in contumaciam non informantis, dummodo pars ipsa diligentiam suam in requisitione doceat (vid. *Rec. Visit.* Nov. §. 10).

§. 522. *in Syst.* 525.

Si Literæ informatoriæ exhibitæ, & per easdem dubia circa narrata Implorantis oriuntur, quibus eorum verisimilitudo debilitatur, eadem removenda esse, per se patet. Eum in finem igitur *communicatio Literarum ad reinformandum fit.*

§. 523. *in Syst.* 526.

Si vero Literæ informatoriæ exhibitæ, inque iis verisimilitudo Narratorum Implorantis penitus elisa, quin imo injusta Subditorum litigandi Causa ex iis in oculos incurrit, v. gr. Dominum in removendis Officialibus injuste versatum non esse, communicatio Literarum ad reinformandum superflua esset; statimque adeo tam petitum pro communicatione Literarum informatoriæ, quam pro Mandato S. C. denegari potest.

§. 524. *in Syst.* 527.

In Casu itaque contrario, quando nimirum verisimilitudo Narratorum Implorantis Informatione exhibita elidi non potuit, statim Mandatum S. C. petitum decerni potest.

§. 525. *in Syst.* 528.

Quodsi igitur Pars Implorans Informationem

nem Contrainformatione refellere nequit, Facti enarratio, quam illa continet, pro genuina ac sincera habenda est, sicque multo magis prævia reinformatione, petitum Mandatum S. C. dene-
gari potest, ac ea non prævia.

§. 526. in Syst. 529.

Multo magis igitur, si Pars implorans dubia ex informatione orta, reinformatione sustulit, petitum Mandatum S. C. decernendum, gradu verisimilitudinis narratorum, ac certitudinem elevato.

§. 527. in Syst. 530.

In facto plerumque contingit, ut Subditi modum tenere nequeant, si quidquam pro iis fuerit decretum, prout bene monet b. DE LUDOLFF (c). Inde est, quod quando in Causis Subditorum contra Dominos Mandata S. C. decernuntur, una cum hisce Patentes ad Subditos emanent, quibus quoad cætera, obsequium ipsis injungitur, in conformitate *Capitulationis cit. Artic.* verbis: *Immittels gleichwohl sie zu schuldigem Gehorsam gegen ihre Obrigkeit anweisen, (Obs. CXL. & CXLI.).*

§. 528. in Syst. 531.

Quoniam *Rec. Deputat. de A. 1594. §. 79.* in Causis Subditorum id singulare introductum, ut Literæ pro Informatione exigantur, illud autem postea *Rec. Imp. Nov. §. 105.* etiam ad non Subditos extensum (§. 510.); inde est, quod ad singulare in hisce causis ex intentione Legum conservandum, in probatione Subditorum veri-
fimi-

(c) *Syst. Jur. Cam. p. m. 90.*

similitudinis major requiratur Gradus, gravissimaque injustitiæ causa, periculumque moræ, damni irreparabilis, vel pernicipiei ipsius Reipublicæ majus, quam alias in Causis non Subditorum, præsertim cum necessaria non sit exactio Literarum pro Informatione (§. 511.); neque adeo hæc ipsa aliquid particularitatis obtineatur.

§. 529. in Syst. 532.

Indeque Mandata de non offendendo, Subditis contra Dominos nonnisi in Casu gravissimæ sævitæ, decernuntur (§. 413.).

§. 530. in Syst. 533.

Casus damni non facile reparabilis est, si arbores frugiferæ exscindantur, vel sylva devastetur in præjudicium Juris alterius saltem prætensi.

Quam ob causam datur *Mandatum S. C. de arboribus frugiferis non exscindendis, ut & de non devastando sylvam.*

§. 531. in Syst. 534.

Casus periculi in mora est, si lis vertitur super Alimentis de futuro. Hinc eo ex capite locus est *Mandato S. C. de præstandis Alimentis*: secus si causa tangeret Alimenta de præterito; sicque favor Alimentorum cessaret.

§. 532. in Syst. 535.

Cum Casus dentur, in quibus licita est Fideicommissi alienatio *per notoria Juris*; consequenter factum nullo Jure justificabile deficiat; si supplicetur pro *Mandato S. C. de non alienando bona Fideicommissaria*; ad illud decernendum utique necessaria est demonstratio periculi præsentis, & damni difficulter reparabilis.

§. 533.

§. 533. in Syst. 536.

Si quis Libertatem commerciorum in nostro Imperio impedit; factum ipsius in perniciem Imperii nostri vergit, ficque eo ex capite locus est *Mandato S. C. de non impediendo liberum Commerciorum usum.*

§. 534. in Syst. 537.

Si ii Status qui a Cæsare cum Jure conduendi investiti securitatem Mercatoribus ad Nundinas Imperii solennes proficiscentibus tempore Pacis non præstant; liberum Commerciorum usum impediunt; consequenter non minus in hoc ac in Casu §. *anteced.* locum habet *Mandatum S. C. in specie de præstando conductu.*

§. 535. in Syst. 538.

Jus Grutiæ hodierno Jure inter Regalia refertur; consequenter Dominus Territorii non tenetur illud alii concedere; ficque a Jure navigandi, ad illud non valet consequentia. Nisi igitur observantia, vel Pactum pro Implorante militet, vel ille in Possessione vel quasi sit, per viam Mandati S. C. ipsi succurri nequit; indeque arbitrio Judicis hic locus non est (vid. *Obs. CXCI.*).

§. 536. in Syst. 539.

Factum Reipublicæ perniciosum non solum committitur, navigationem, sed in genere decursum Aquæ impediendo. Unde datur quoque *Mandatum S. C. de non impediendo decursum Aquæ.*

§. 537. in Syst. 540.

Vestigalia contra *Capitulationem Cæsaream*
Artic.

Artic. VIII. recenter instituendo, vel renovando, prorogandove, Libertas Commmerciorum impeditur. Hinc ex Capite pernicipiei Reipublicæ imminientis in *Capit. dict. Art. Mandato S. C. propter nova vectigalia instituta*, locus est concessus (*Obs. CXCIH.*).

§ 538. in Syst. 541.

Si privatus Monopolium in Territorio aliquo in præjudicium aliorum privatorum exercet, Actionem contra ipsum nonnisi coram Domino Territoriali competere, res confessa est. Hinc *Mandatum S. C. de non exercendo Monopolium intelligi nequit, nisi de Casibus, in quibus vel Dominus Monopolium illicitum ad Supplicationem Subditorum non prohibet, vel ipse exercet, vel inter diversi Territorii Subditos, Dominosve lis; multoque magis ubi præjudicium totius Imperii subest* (*Obs. cit.*).

§. 539. in Syst. 542.

Pœna sub qua in Mandatis paritio injungitur Legibus non est determinata. Etsi adeo ordinaria in Camera sit 10. Marcarum Auri puri, uti tamen pro facti periculive circumstantiis fortior Obligatio requiritur, ita & major determinari potest pœna, adeo ut subinde pœna non solum 12. & 16. sed & 50. Marcarum Auri puri (apud *Magenborst. Obs. LXXVIII.*) Mandatis inserta legatur: quemadmodum subinde minor velut 6. & 8. Marcarum, marca Auri pro 96. Imperial. five 144. Floren. current. sumta (vid. *Obs. CCII.*).

§. 540.

§. 540. in Syst. 543.

Quoniam tam Mandata S. quam C. C. præcepta sunt (§. 404.); hæc vero sua natura necessitatem parendi involvunt; igitur unum quodque Mandatum paritionem; consequenter etiam certiorationem de eadem intentat. Inde est, quod *tam Mandata S. quam C. C. Citationem ad docendum de paritione contineant.*

§. 541. in Syst. 544.

Cum vero impetrato contra Mandatum S. C. Exceptiones facti, contra Mandatum C. C. autem tam eas quam Exceptiones Juris afferendi facultas competat (§. 407.); Citatio illa *effective* absoluta non est, sed alternativa, vel ad docendum de paritione vel afferendum Exceptiones Facti vel Juris.

§. 542. in Syst. 545.

Quatenus vero Exceptiones facti strictè Exceptiones non sunt (§. 405.); perinde est, ac si Mandata S. C. Citationem continerent ad docendum de paritione absolute ohne einige Widerrede (*Concept. Ordin. Camer. P. II. Tit. XXV. princ*). Quamobrem cum paritio sub comminatione pænæ injungatur (§. 536.); *Mandata S. C. sua Indole una cum Citationem ad docendum de paritione, simul quoque continent Citationem ad videndum se declarari in pœnam Mandato insertam, quæ duæ simul sumtæ dicuntur Citatio solita* (*Obs. CXCV.*).

§. 543. in Syst. 546.

Si Mandata prohibitiva decernuntur, certioratio quoque de secutura paritione, a parte Impetrata fieri potest, allegando: se Mandatis illis
con-

contravenire nolle. Ergo ratio sufficiens disparitatis deficit, quare Citatio solita, dictis Mandatis non æque, ac præceptivis annecteretur (*Obs. cit.*).

§. 544 in Syst. 547.

Quemadmodum Citatio solita necessario singulis Mandatis S. C. annectenda (§. 540.); ita & vi *Concept. Ord. Cam. P. II. Tit. XXV. §. 16.* sub periculo denegandorum Processuum petenda est. Quoniam autem pro principali supplicans & accidens desiderasse, non potest non videri; merito in Judic. Imp. Aul. ab hac formalitate receditur, ex officio defectum supplendo: imo in ipsa Camera illud ipsum observatum reperitur (*vid. cit. Obs.*).

§. 545. in Syst. 548.

Omnis Citatio Terminum continet; eoque fine competit, quo citatus præparatus comparere queat. Quare cum Citatio Mandatorum C. C. campum excipiendi latiorem aperiat, quam Mandatis S. C. annecti solita (§. 541.); illa Terminum majorem requirit. Enimvero Terminus nullus Jure determinatus est. Etsi ergo in Camera Mandatis C. C. 60. Dies seu duo Menses, Mandatis S. C. vero unicus tantum Mensis seu 30. Dies præfigantur: illi tamen Termini pro circumstantiis loci, facti, periculive, coarctari vel dilatarî possunt.

§. 546. in Syst. 548.

In Judicio Imperiali Aulico Terminus Ordinarius est 2. Mens. qui etiam Mandatis S. C. inferi solet, sed etiam Terminus unius Mensis præfixus nonnunquam reperitur. Nec minus in

L.B. de Crameri Inst. Jur. Cam. N Ca-

Camera Terminum arbitrarium esse, evincit *Ord. Cam. P. III. Tit. XII. §. 4* sicut etiam olim obtinuisse, antiquæ Mandatorum Formulæ testantur, in quibus 8. 10. & 12. Dies præfixi reperiuntur (*Obs. CLV.*).

§. 547. in Syst. 549

Quia Mandata S. C. Exceptiones facti tantum admittunt nec Exceptiones Juris (§. 405. 407.); ideo Quæstionem facti tantum, saltem eam magis, quam Quæstionem Juris concernunt: secus ac Mandata C. C. quæ Quæstionem Juris magis quam Facti, quin imo ut plurimum eam solam concernunt (§. citat.).

§. 548. in Syst. 549.

Ac proin Causæ Mandatorum S. C. ad eas pertinent, quæ in *L. 4. ff. de Jurisdic. magis Imperii quam Jurisdictionis* esse dicuntur, secus ac Causæ Mandatorum C. C. quæ magis Jurisdictionis, quam Imperii sunt; consequenter in illis *Austrægæ legales cessant* (§. 224.), minime vero *Conventionales ad Causas quæ magis Imperii quam Jurisdictionis extensi* (§. 226.); in his vero *Legalibus*, multoque magis *Conventionalibus Austrægis locus est*, adeo ut si Mandata C. C. decreta fuissent, effectus eorum opposita *Exceptione Austrægarii elidi posset* (*Opusc. T. I. Op. XV. Observ. DCCCCVI.*).

§. 549. in Syst. 550.

Ac proin Exceptio Austrægarum etiam contra Mandata S. C. locum habet per indirectum, si nempe probari potest, factum eo sufficienter qualificatum non esse.

§. 550.

§. 550 in Syst. 551.

Cum Exceptio Austrægarum fori declinatoria sit, si partes eam non opposuerint, Judicia suprema Imperii, vi tacite prorogata Jurisdictionis, in istiusmodi causis cognoscere possunt.

§. 551. in Syst. 552.

E contrario Mandatum S. C. contra quod opposita Exceptio Austrægarum relevat, cassandum, eoque faciliora sunt Judicia Imperii suprema ad cassandum isto in Casu, quod via Austrægarum parti impetranti pateat.

§. 552. in Syst. 553.

Atque adeo cum Causæ simplicis Spolii, Austrægis reservatae sint (§. 232.); consequenter summorum Imperii Tribunalium Jurisdictio in iisdem in prima Instantia fundata esse nequeat (§. 206); Exceptio Austrægarum contra Mandata S. C. in Causis Spolii simplicis locum habet, minime vero in Causis Spolii violenti (Ord. Cam. de An. 1555. P. II. Tit. VIII.).

§. 553 in Syst. 554.

Inde est, quod in Camera Turbatio simplex in quieta Possessione ad decernendum Mandatum S. C. sufficiens non fit: cum in causa simplicis Spolii beneficium Austrægarum non cesset. Et nisi Possessio Implorantis evidens sit, Mandata de non turbando minime S. sed C. C. decernuntur, in Casu quo Austræga locum non habent: ne per eadem Implorans pro Possessore declaretur, sicque commoda Possessionis consequatur: cum nulla absque Possessione Turbatio sit.

§. 554. in Syst. 555.

Per Citationem, qua Mandatis C. C. decretis facultas conceditur producendi tam Exceptiones Juris quam facti (§. 541.) durities illa valde moderatur, quæ Mandato ceu præcepto executivo inest. Hinc est, quod 1) vi *Ord. Cam. P. II. Tit. XXIII.* ea regulariter decernenda, casusque 4. in quibus vult illa S. C. decerni, nonnisi Exceptiones sint, etsi ad regulas quoque redactæ, 2) Mandata C. C. nonnunquam Mandatis S. C. surrogentur, in Casibus nimirum, qui ad hæc qualificati, adeo ut tunc Mandatis C. C. Austrægæ non obstant, ex natura surrogati, ac proin 3) in Mandatis C. C. de relaxando ad oblatam Cautionem captivo ex causa civili, Austrægæ cessent: cum causa ex natura sua ad Mandatum S. C. qualificata sit, & loco hujus tantum C. C. mandetur; atque adeo 4) nihil obstet, quominus S. C. in prædictis Casibus mandari possit, si de facto satis constet (*Obs. LXXII.*).

§. 555. in Syst. 556.

Mandata mixta dicuntur, quæ partim S. partim C. C. iisdem vero Literis exeunt: velut Mandatum de servando Pacta dotalia & Transactiones, nec impediendo S. edendo Testamentum Paternum & restituendo vero C. C.

§. 556. in Syst. 557.

Quoniam in eadem causa plura facta diversæ naturæ occurrere possunt, ita ut ad unum applicatio Juris confestim evidens sit, ad alterum vero minime, vel ob Jus variis limitationibus ob-

obnoxium, vel deficientem facti probationem, adeoque unum ad Mandatum S. C. qualificatum sit, alterum minime; realitas notionis *Mandati mixti* in propatulo est.

§. 557. in Syst. 558.

Unde statim patet, ob connexitatem causæ pro parte ad Mandatum S. C. qualificatæ, Mandata mixta Exceptionem Austrægarum excludere.

§. 558. in Syst. 559.

Cum ex superioribus constet, Mandata S. C. æque ac ea C. C. mediante imploratione Officii Judicis impetrari (§. 418.); igitur quæcunque Exceptiones impediētes, quo minus Officium Judicis implorari possit, contra Mandata illa æque ac hæc opponi possunt; sicque Mandatis S. C. obstant quævis Exceptiones, Judicem a cognoscendo, Actoremque ab agendo repellentes.

§. 559. in Syst. 560.

Quo cum pertineant non solum Exceptiones maleficii seu causæ criminalis, banni, privationis in personis Ecclesiasticis, sed & in genere incompetentiæ, præventionis, Litis pendentiae &c.; non solum illæ, sed & hæc Mandatis S. C. opponi possunt.

§. 560. in Syst. 561.

Quod *Exceptionem incompetentiæ* in specie attinet, quemadmodum ea opponi nequit Mandatis S. C. contra mediatos decretis, si causa per se fundet Jurisdictionem Cæsaream, uti in causa Privilegii; ita e contrario *eadem fundata est, si contra immediatos Mandata S. C. in causa decernun-*

tur, in qua Jurisdictio Cæsarea non fundata: five enim intuitu personarum, five intuitu causarum, Jurisdictio Cæsarea fundamento destituatur, perinde est.

§. 561. in Syst. 562.

Quare cum in causa, Ferias Paschales a Protestantibus una cum Catholicis celebrandas concernente, Jurisdictio supremorum Imperii Tribunalium fundata non sit, siquidem eadem dissidium inter Protestantes & Catholicos quoad introductionem Calendarii Gregoriani tangit, quod una cum tota re Calendaria ad Comitata Recess. Imp. Noviss. §. 158. remissum; Exceptio incompetentiæ contra Mandata S. C. in ista causa propositio Jure opponi potest; eoque magis, quo certius est, totam rem Calendariam pro Politica per Principia Cæsarea, inprimis Decretum Commissionis LEOPOLDI de A. 1664 declaratam fuisse (Obs. CCLIX.).

§. 562 in Syst. 563.

Quin vero quoad facta violenta, occasione Feriarum Paschalium a Protestantibus una cum Catholicis celebrandarum, commissa, Jurisdictio Cæsarea fundata sit, adeoque Exceptio incompetentiæ cesset, ob id dubio caret, quoniam celebratio Feriarum in se spectata, causa quidem Religionis, quatenus autem Feriæ hoc vel illo die celebrandæ, Politica est, ab arbitrio Domini Territorii, uti Regalia circa Secularia dependens; sicque facta violenta, quando v. gr. Processus ab Executione inchoatus, ad abusus Superioritatis Territorialis referenda sunt, quorum intuitu Jurisdictio supremorum Imperii Tribunalium

nalium fundata (§. 156. 161.), conf. *Observat. citat.*

§. 563. in Syst. 564.

Punctus Partitionis in causis Mandatorum dicitur ille, qui concernit factum vel propter Injustitiam apertam, vel propter moræ periculum, vel damnum irreparabile, vel bonum publicum, statim compescendum.

§. 564. in Syst. 565.

Causa principalis seu *Merita Causæ* dicuntur qualitas Possessionis, seu Jus possidendi, & proprietas vel aliud Jus simile, de quibus in judicanda causa quæstio est.

§. 565. in Syst. 566.

Quare cum *Mandata C. C.* Exceptiones Juris admittant (§. 407.), eadem ingrediuntur quoque *Causæ Merita*.

§. 566. in Syst. 567.

Quoniam e contra *Mandata S. C.* Exceptiones facti nec Juris admittunt (§. 405. 407.); igitur nec *Causæ Merita* seu causam principalem ingrediuntur, nec tales Exceptiones admittunt (*Rec. Deput. de A. 1600. §. 61. verbis: Jedesmal dasjenige, was ad causam principalem gehörig, nicht eingemischt werde*), dirigunturque contra solum punctum partitionis.

§. 567. in Syst. 568.

Quoniam vero de solo facto, nec de *Meritis Causæ* quæstio est, ne partes beneficio Processus summarii priventur; eadem vero huic renunciare & Petitorium cum Possessorio cumulare possunt, idque tacite seu ipso facto faciunt,

quando Pars impetrata Exceptionibus Merita Causæ admiscet, & Pars impetrans replicando ad eadem respondet sine protestatione, de se non immiscendo.

§. 568.

Igitur etsi Mandata S. C. secundum naturam suam Merita Causæ non concernant, accidentaliter tamen in via Mandatorum quoque Merita Causæ, nec tantum summariissimum, sed & Possessorium ordinarium, imo & petitorium decidi possunt, eoque magis, quod Judici incumbit, brevitati litium studere, causasque via quam brevissima expedire, finisque litium est, ut finiantur, adeo ut Pars, si nolit causam principalem simul via Mandati determinari, teneatur, vel Merita Causæ Exceptionibus non admiscere, vel ad Exceptiones istiusmodi petitorias non respondere, vel respondere quidem, sed cum protestatione de se non intromittendo. Alias Processus Mandati degenerare dicitur (*Obs. XXXIII.*).

§. 569.

Si Exceptiones peremptoriæ factum indirecte impugnant, velut falsi Instrumenti; ad Exceptiones Sub- & Obreptionis pertinent; consequenter & eæ contra Mandata S. C. locum habent (§. 405.), modo non sint altioris indaginis, utpote quæ Processui Mandati S. C. contra naturam Processuum executivorum, moram injicere non possunt.

§. 570.

Cumque Mandata S. C. sua natura Petitorium abhorreant, minime vero ea C. C. (§. 442. 443.);

443.) ; *utraque quidem in realia & personalia ad instar Interdictorum, sed diverso sensu dividi possunt* ; siquidem posteriora tantum eo sensu talia sunt, quatenus iisdem alterutri litigantium, Jus vel in re vel ad rem competere declarandum, utpote quod in Petitorio fit, minime priora nonnisi realia vel personalia dicenda, quam quatenus factum compescendum, occasione Juris in re vel ad rem commissum, vel futurum.

§ 571.

Quoniam *Mandata S. C.* sua natura Merita Causæ non ingrediuntur, nec Processu eorum alia quam facti quæstio disceptatur, fecus ac Processu Mandatorum C. C. (§. 565. 566) ; ideo illa *contra Clericos immediatos indistincte locum habent* ; eoque magis in ordine ad Possessionem summarissimam, quo in causis Ecclesiasticis Possessoriiis Judicis Laici Jurisdictio, *secundum Canonistas communiter* pro fundata habetur ; *Mandatis vero C. C. locus non est, nisi causa sit civilis seu temporalis*, quia hujus intuitu Clericus immediatus ut Civis Imperii immediatus considerandus, pœnis quas Mandata post se trahunt, quoad Patrimonium obnoxius.

§. 572.

Quatenus itaque super sola quæstione facti disputatur, eatenus etiam in Causis Consistorialibus Protestantium, Mandata S. C. decerni possunt.

§. 573.

Quoniam Mandata S. C. in Possessorio emanata sua natura summarissimum tantum attin-

gunt (§. 444.); in summariissimo autem de Feudis Imperii minoribus cognitio extra controversiam ad Judicium ordinarium spectat, & illud Austrægale forum quoad immediatos est (§. 204.), cessans in causis Mandatorum S. C. (§. 548); idcirco quoque *extra controversiam est, in Causis Feuda Imperii minora concernentibus Mandata S. C. decerni posse* (conf. §. 148.).

§. 574.

Quoad Feuda majora Imperii nulla prorsus Austrægarum (§. 148.); Camerae vero in Possessorio tam summario quam ordinario est Jurisdictio (§. citat.). Hinc *Mandata quidem C. C. in causis dicta Feuda concernentibus decerni nequeunt; quatenus petitorio sese immiscent* (§. citat.); utique autem Mandata S. C. quippe quæ decisionem petitorii non important (§. 443.).

§. 575.

Si Mandatum decretum, in formam solennem quoque est redigendum; qui Actus Expeditio dicitur.

§. 576.

Quandoquidem autem utrumque Mandatum Citationem continet (§. 540.); idcirco in utroque expediendo concurrunt omnes illæ solennitates, quæ alias in omni Citationem obveniunt. Hinc 1) nomen & plenus Titulus *Imperatoris*, 2) præmissa Imperatoria salutatione compellatio Rei & Actoris, 3) in Camera, remissio ad Supplicam adjektam ejusque Adjuncta (*Rec. Visit. Nov. de A. 1713. §. 48.*), cujus loco in Judicio Imperiali Aulico recitatio contentorum Supplicæ fit (*Ord. Aul.*

Aul. Tit. II. §. 4), 4) ipsum Mandatum, in
cujus expeditione præcipue attendenda sunt *verba*
præcepti: Hierum so befehlen Wir Euch (Dir,
Deiner Liebden, Deiner Andacht und Liebden &c.)
von Römisch - Kayserlicher Macht, auch Gewalt
und Rechts wegen hiermit, daß &c. quæ fiunt vel
juxta petitum Mandati, vel si Mandatum in Se-
natu limitatum, juxta formam in decreto præ-
scriptam 5) Dies & Annus nostræ salutis & locus
Judicii, 6) subscriptio *α.*) in Judicio Imperiali
Aulico ipsius *Imperatoris*, *Vice-Cancellarii Im-*
perii & *Secretarii*, addito *ad Mandatum Sacræ*
Cæsareæ Majestatis proprium. β) in Camera *Præ-*
fecti Cancellariæ addito *ad Mandatum Domini ele-*
cti Imperatoris proprium, & *Protonotarii* concii-
pientis, 7) subfigillatio *Aquila majore* seu Sigillo
ab insculpta Aquilæ figura ita dicto & in omni-
bus subscriptionibus solennibus adhiberi solito,
quando in Camera Expeditio in forma patente
fit, exterius, quando vero in forma Libelli,
interius post subscriptionem *Præfecti Cancellariæ*
impresso.

§ 577.

Expediendum est Mandatum decretum intra
8. vel 14. Dies & soluta Taxa, quæ in Camera
est Mandati S. C. 8. Rthlr. 45. Kr., C. C. 6. Rthlr.
70. Kr. (*Rec. Visit. Nov. Mem. dem Canzley*
Verwalter &c. §. 26.) partibus tradendum.
Hinc ibidem quoque juxta Negligentiæ pœna est,
ut si intra Annum non expediatur vel expeditum
non insinuetur, vel insinuatum debito tempore
non reproducatur, caducum fiat (*solle gefallen*
seyn)

seyh) *id est*, efficacia sua destituatur, ita tamen ut de novo pro ejus *Rescripto* (*id est*, pro permittenda nova Expeditione) supplicare liceat: Ein Rescriptum præfati Mandati vel Citationis gnädig. förderlich zu erkennen, und mitzutheilen (*Concept. Ordin. Cam. P. III. Tit. XII. §. 8.*). Sic nuper die 15. Julii 1762. in Causa der Welterischen Ehe. Leuthen in Cölln contra Johann Gottfried von Recklinghausen decretum *Rescriptum Mandati* manutenentiæ & de dividendo absque ulteriori tergiversatione bona hæreditaria communia C. C.

§. 578.

Mandatum expeditum debito modo insinuandum esse, si Citatio, quam utrumque continet, effectum sortiri debeat, per se patet.

Id quod regulariter per Nuncium Camerae (Cammer. Botten) fit, vel per Notarium non simplicem, sed immatriculatum (*Obs. CXLVIII. & CCLXXXV.*).

§. 579. in Syst. 580.

Quoniam Mandata Terminum comparitionis præfixum continent (§. 545.); ideo in illo de Expeditione, Insinuatione & tenore Mandati, confestim Judicio constare debet. Eum in finem introductum, ut *Mandatum cum omnibus Adjunctis intra Terminum*, qui in Mandatis S. C. annexa Citatione solita præfigitur 30, in Mandatis C. C. 60. diebus, 10 (20.) vor den ersten, 10. (20.) vor den andern, und 10. (20.) vor den dritten Termin, *reproducatur*, id est, doceatur Processus legitime fuisse insinuatos, alias vero in

in pœnam negligentiae Terminus pro circumducto, & Mandatum pro caduco (vor gefallen) declaretur. Quove eo minor de præjudicio isto conquerendi causa sit, proximæ 6 Juridicæ Terminis præfixo additæ sunt, ut eas demum simul elapsas ad Instantiam adversarii præjudicium insequatur.

§. 580. in Syst. 581.

Ante Insinuationem Mandati, Impetranti negligentia in reproducendo imputari nequit. Quare cum in pœnam negligentiae Mandatum non reproductum pro caduco declaretur, vel præjudicium aliud omissam Reproductionem insequatur (§. antec); liquet, quod a die vel ab ipsa hora factæ Insinuationis currere incipiat fatale Reproductionis; eademque adeo ab Insinuante in Relatione vel Instrumento nunquam non denominanda; Actorisque tunc sit expectare, an Reus compareat, initio conflictus judicialis se exerente.

§. 581. in Syst. 582.

Si plures sunt citati Rei, & Insinuatio diversis facta diebus, tunc respiciendum, an causa sit divisa, an indivisa, si divisa, Reproductio facienda est a tempore cujusque Insinuationis, si indivisa, sufficit Reproductio computato tempore a die Insinuationis ultimæ.

§. 582. in Syst. 583.

Quoniam in Judicio Imperiali Aulico æque ac in Camera Imperiali, Impetrato Mandatum in Originali, pluribus vero Copiæ insinuantur (Syst. §. 579.); igitur in Reproductione differentia sit necesse est. Proindeque in casu priori
ibi-

ibidem concluditur! *Ponatur Mandatum reproductum ad Acta*, in posteriori! *ponatur Reproductio Mandati ad Acta*.

§. 583 in Syst. 584.

Cum adeo in Processu Mandati requisitum primarium reproductio sit (§. 579), Mandatum autem non expeditum neque innuvari neque reproduci possit; idcirco *Extractui Protocolli etse sub Aquila expedito*, juxta *Stylum Jud. Imp. Aul.* *Pars impetrata ob defectum requisiti primarii parere non tenetur*, nisi eidem clausula inserta, ut *Extractui impetratus æque pareat, acsi Mandatum in Originali expeditum & insinuatum fuisset*. quæ adhiberi solet in causis moram non ferentibus.

§. 584 in Syst. 585.

Paritoria in causis Mandatorum dicitur Sententia, vi cuius impetrato injungitur, ut de paritione Mandatis emanatis præstita, intra præfixum Terminum doceat. Quodsi rejectis Exceptionibus, *ohnerheblichen Einwendens ohngehindert*, item *ferneren*, oder *bereits verworffenen Einwendens ohngehindert*, oder *vorgewandter Einrede ohngeachtet*, 2c. fertur, *plena*, secus si in contumaciam non comparentis vel dilationem petentis, *verzögerlichen Zeit-Suchens ohngehindert*, fertur, *minus plena* seu *simplex*, vel *Paritoria in contumaciam* in Judicio Imperiali Aulico, vocatur, quæ in effectu iterum continet Terminum comparendi ad docendum de paritione.

§. 585 in Syst. 586.

Quoniam in Camera Mandata C. C. Exceptio-

ceptiones Juris admittunt (§. 407.), igitur Paritoria, quæ iis rejectis lata, Jus, seu causam principalem quoque tangit; consequenter per modum Sententiæ definitivæ ferenda, sub Formula: Daß Beklagter dem Kayserlichen Mandat zu gehorsamen schuldig, cui non semper convenit eventualis in pœnam Mandato insertam Declaratio; Jetzt als dann, und dann als jetzt, quoniam declaratio in pœnam ob solam Impetrati inobedientiam, nec ob causam principalem sequitur.

§. 586.

Secus adeo res sese habet quoad Paritoriam plenam in Mandatis S. C., quæ neque per Modum Sententiæ definitivæ, neque aliter quam annexa eventuali declaratione in pœnam fertur (§. 76. *Rec. Imp. Nov.*), sub Formula: Glaubliche Anzeige zu thun, daß dem (ausgangen. veröffentlicht. und reproducirten) Kayserlichen Mandat gehorsamlich gelebet sene, Zeit. . angesetzt, mit dem Anhang, wo Er deme also nicht nachkommen wird, daß seine Principalschaft jetzt als dann, und dann als jetzt, in die Pœn berührtem Mandat einverleibet, hiermit erkläret seyn solle; consequenter in *Judicio Imperiali Aulico*, ubi Mandata C. C. cessant, omnis Paritoria plena ita sese habet.

§. 587.

Paritio Mandato præstanda se refert ad Mandatum. Hinc Paritoria ad Mandatum se habet ceu referens ad suum relatum. Unde si Mandatum ad damna & expensas sese non extendit, nec pro Extensione Paritoriæ ad damna & expensas

fas supplicari potest, sed desuper in separato agendum.

§. 588.

Similiter si Mandatum ad 6. pro Centum sese non extendit; nec Paritoria eo extendi potest; etsi per modum donationis remuneratoriæ usuræ istæ promissæ fuissent; sed ad easdem in separato Pars impetrans agere, idque sibimet ipsi imputare debet, quod ab initio ad usuras Constitutionum Imperii tantum egerit.

§. 589.

Mandatum arctius dicitur, quod cum declaratione in pœnam priori insertam, & sub aggravata pœna pecuniaria in duplum (Zwangig Marck löthigen Goldes), vel etiam ultra duplum aucta decernitur.

§. 590.

Hodie arctiora Mandata decerni omnino moris est, secus ac putavit b. DE LUDOLFF (d), Præjudicia extant novissima in Causa Frohne contra Frohne, Metternich contra Metternich, Aschenberg contra Fürstlich-Münsterischen Ober- & Land-Fiscum de 9. Junii 1752. (Obs. LXXX. & CXLIX.). & recentissimum in Causa Communitatis de Sonhoven contra Communitatem de Hasselt 3. Augusti 1761. decretum.

§. 591.

Mandatum ulterius dicitur, quod post prius in ejus conformitate, ad coërcendam imparitionem Impetrati decernitur, declarationem autem in pœnam priori insertam non continet, sed
tantum

(d) System. Jur. Cam. Sect. II. num. 12.

tantum Citationem ad videndum se incidisse in pœnam priori insertam.

Adbuc ulterius, quod præter hanc sub aggravata pœna decernitur.

§. 592.

Cum adeo Imparitio Impetrato imputari nequeat, nisi Mandatum prius legitime insinuatum fuerit; Igitur *Mandato ulteriori locus non est, nisi Impetrans de eo legitime, velut per Documentum Nuncii vel Notarii immatriculati docuerit: aliasque eo interloquendum.*

§. 593.

Quoniam *Mandatum ulterius* actualem in pœnam declarationem non continet (§. 591.); *realis inter illud & Mandatum arctius apparet differentia.*

§. 594.

Mandata ulteriora & arctiora cum prioribus inspecto Præcepto conveniunt, seu Præcepta tantum sunt, æque ac illa. Quare cum Præcepta a Sententiis differant; Paritoria vero Sententiæ sint (§. 584.); *Differentia inter Paritorias, Mandata ulteriora & arctiora in aprico posita est.*

§. 595.

Nulla est ante Sententiam Executio, priusquam nempe Reus auditus vel pro confesso habendus. Ergo nec ante paritionem; consequenter nec Executioni ante eandem locus est, etsi duo vel tria Mandata ulteriora decreta fuissent; eademque restringenda est ad liquidum, illiquidum remittendo ad liquidationem (*Obs. DXI.*).

§. 596.

Quoniam ex mente Legis hoc ipso, quod in Mandatis S. C. contra pœnæ declarationem excipiendi facultatem concedit, non minus Exceptionibus contra factum obmovendis locus est (§. 407.), in Mandatis C. C. vero Exceptiones Juris admittuntur (§. citat.); igitur *si cui Mandatum injnuatum, is vel parere, vel excipere tenetur.*

§. 597.

Si adeo Pars impetrata in Termino comparitionis neque de partitione docet neque excipit, contumax, censendaque est, quasi nullas haberet Exceptiones. Quoniam autem ante paritoriam Executioni contra ipsum locus non est; igitur si isto in casu pro *Mandato arctiori* cum Declaratione in pœnam vel *ulteriori & adhuc ulteriori* supplicatur, (§. 589. 591.); etsi Veteres post Mandatum decretum statim *arctius* decreverint, hodie tamen, decreto post effluxas a die Reproductionis 6. Juridicas Proclamate, & effluxis iterum 6. Juridicis, *Paritoria in contumaciam seu simplex decerni solet.*

§. 598

Quodsi vero Legitimatio ad causam deficit; quia eadem ad substantialia Processus pertinet, per prælocutum ex officio ante injungenda est, quam Paritoria simplex decernatur, etsi Mandatum *arctius* jam decretum esset: cum jam tunc injungi debuisset.

§. 599.

Continuata & tunc contumacia, non statim ad Executionem deveniendum, si mitius proceditur.

ceditur. Hinc ex eadem ratione petitur quidem iterum Mandatum arctius, at datur secunda Paritoria, addita tamen comminatione: Daß das Mandatum de exequendo ohne weiteres Anrufen aus der Cankley verabsolget werden solle. Et tunc decernitur Mandatum de exequendo. Si vero severius procedendum durante contumacia, statim post Paritoriam primam simplicem pronunciatur: Ist auf ferneren Ungehorsam des Herrn Beflagten derselbe in die dem Kayserlichen Mandato einverleibte Pœn, wie auch in die Gerichts-Kosten dem Herrn Kläger nach Rechtlicher Ermäßigung zu bezahlen fällig ertheilet, in der Haupt-Sache aber sowohl als auf den Pœn-Fall das gebettene Mandatum de exequendo, hiermit erkannt, b DE LUDOLFF Tom IV Obs Append i. n 154. seqq. Interdum post quartam demum Paritoriam publicatam, decernitur Mandatum de exequendo, uti apud LUDOLFF Symphor Fasc. XX. C I. §. 600.

Idem modus in Mandatis C. C. quoque obtinet. Quamvis enim hisce Mandatis Citatio ad videndum se declarari non annectatur, sufficit tamen, quod pœna jam præfixa sit; ad cujus declarationem, vi præcedentis Paritoriaë simplicis Reus implicate citatur.

§. 601.

Neque adeo est, quod BLUMIO (e) displiceat in Mandatis C. C., si non pareatur, sed tantum Terminus petatur, Procuratores pro Mandato arctiori & declaratione in pœnam instare

O 2

folere;

(e) Tit. XXXIV. num. 55. & 56.

solere: cum potius Citationem ad videndum se declarari prius desiderarent, utpote quæ istis Mandatis non annexa: sufficit, quod declaratio in pœnam Effectus Mandati sit, præcedente saltem Paritoria simplici.

§. 602.

Quia Paritoria eventuales declarationem in pœnam Mandato insertam continet (§. 585.); eademque jam dura; inde est, quod in Judicio Imperiali Aulico ante eandem adhuc ex Officio Terminus 2. Mensium ad parendum Mandato emanato detur, sub comminatione Paritoriæ alias in contumaciam decernendæ, etsi petitum fuerit, velut in casu Mandati de solvendo, pro ob non factam solutionem nunc tandem cum condemnatione in pœnam Mandato insertam decernendo arctiori sub pœna dupli cum eventuali Commissionem ad exequendum, vel nunc cum condemnatione in pœnam Mandato insertam & comminatione realis Executionis decernendo Paritoriam: imo interdum ulterior Terminus & ultimus ad parendum sub priori præjudicio præfigi solet.

§. 603.

Ac proin a veri tramite recedit DN. MOSERUS, quando *Mandatum ulterius ipsi in effectu idem cum Paritoria in contumaciam videtur (f)*. Taceo enim quod supra jam monitum, Mandatum ulterius Sententiam æque minus ac prius esse (§. 594.); ex eo tamen quoque differentia palpabilis est, quod, priusquam aliquot Ter-

(f) *Reichs-Hof-Raths-Proceß, T. I. Cap. IV. §. 3.*

Termini ad parendum præfixi, Paritoria nunquam in Judicio Imperiali Aulico decernatur (§. 599.): Mandato vero ulteriori statim post insinuatum & reproductum primum, locus fit.

§. 604. in Syst. 605.

In causa ordinaria contumacia præjudicium causæ principalis minime post se trahit, sed id tantum operatur, ut contumax retardatæ litis expensas solvere teneatur. Inique igitur Paritoria is Juris effectus tribueretur, ut Reus, etsi fundamentum Actoris elidere posset, audiendus non esset. Proindeque *post decretam Paritoriam simplicem seu in contumaciam, semper adhuc admittendæ sunt Exceptiones Sub & Obreptionis.*

§. 605. in Syst. 606.

Cui consequens est: 1) quod interlocutoria est, hoc Paritoriam simplicem in Processu Mandati, adeoque 2) plenam Paritoriam definitivæ similem esse; consequenter 3) Paritoriam in contumaciam seu simplicem, insequi adhuc posse plenam.

§. 606. in Syst. 607.

Quoniam in utroque Judicio post Paritoriam simplicem Exceptiones adhuc admittuntur (§. 604); sicque harum productione efficitur, ut illa nullius usus sit; convenientius est, ad id præcavendum, ut sicut Termini aliquot ex officio ad parendum emanato Mandato sub comminatione Paritoria alias in contumaciam decernendæ, in Judicio Imperiali Aulico dantur (§. 599.).

§. 607.

Ita quoque si pro prorogatione Terminum vel Terminum ulteriori ad excipiendum seu producendas Exceptiones (quibus in præfixo Terminum producendis varia obstare possunt justa impedimenta) supplicetur, petito deferatur, etsi ob prohibitionem Rec. Imp. Nov §. 76 & quia Exceptiones Sub & Obreptionis non præsumendæ, Terminus minime ad excipiendum sed ad parendum, sub comminatione Paritoria alias in contumaciam decernendæ dandus sit: cum sic ei, qui iuste impeditur Exceptiones producere, succurratur, nec interpretatio Legis ex æquitate violetur; cui strictè inhærendo in Camera, petita in ipso Terminum comparitionis prorogatio Terminum ad excipiendum, per Sententiam rejicitur, paritionem mediante Paritoria verzo-gerlichen Zeit-Suchens ohngehindert, reo injungendo.

§. 608. in Syst. 610.

Quoniam in Processu Mandati S. C. summarie & levato velo procedendum (§ 442), Processus ordinarius autem facilius moram admittit quam summarius, ideo in Processu Mandati in primo Terminum omnes etiam declinatoriæ Exceptiones sub præjudicio præclusionis producendæ sunt; hasque solas adeo sufficit opponere tantum in Processu ordinario (§ 76 78 & 40. Rec. Imp. Nov), eoque magis, quoniam rei in Processu Mandati tantus favor non est ac in Processu ordinario, siquidem ultima ipsi non competit propositio ibi, quemadmodum hic.

§. 609.

§. 609. in Syst. 611.

Quia in primo Termino omnes Exceptiones sub præjudicio præclusionis producendæ sunt (§. 608.); igitur si *Exceptio Fori declinatoria* *ceu irrelevans rejicienda*, *Paritoria plena ferenda est.*

§. 610. in Syst. 612.

Privilegio isti, vi cuius Exceptiones Fori declinatoriæ solæ in Processu ordinario proponi possunt, quin Reus renunciare queat, dubio caret. Unde recte infertur 1) licitum esse, ut Reus eventualem Responzionem & Litis contestationem (*Eventual - Handlung*) Exceptionibus Fori declinatoriis adjungat, eam autem 2) Exceptioni non præjudicare, adeo ut ante hujus decisionem, reus in causa principali progredi non teneatur *dict. §. 40. Rec. Imp. Nov.* verbis: *Zumahlen über die Declinatorien*; consultiusque 3) *Eventual - Handlung* jungi, si valde dubia sit declinatio Fori: quod Exceptiones declinatoriæ solæ facile tantum ad remorandum Processum principalem videri possint productæ, quo casu reus in pœnam aliquot Marcarum Auri vel Argenti condemnandus verb.: *Hingegen wann die Unerheblichkeit*; satiusque adeo 4) tunc demum esse, Exceptiones Fori declinatorias, sive *Eventual - Handlung* produci, si de Fori declinatione reus confidentior sit v. gr. quod notorie Austrægæ locum habeant, atque hoc in casu 5) si pro sola informatione Judicis causa principalis tangatur, expressam adjici reservationem & protestationem, de se non intromittendo.

§. 611. in Syst. 614.

In Camera Exceptiones productæ, eo ipso quoque a producente Parti adversæ communicantur, non expectato desuper Decreto communicatorio; adeoque ab ipso factæ communicationis momento, Terminus Legalis 3. Mens. ad replicandum computandus est; consequenter ibi *Exceptiones, statim Paritoria, non admissa Replica, insequi non potest: quinimo decernitur petita prorogatio Terminum ad replicandum per Terminatoriam, licet ita, ut Terminus, cum Processus Mandati summarius sit, coarctetur (Rec. Imp. Nov. §. 77.).*

§. 612. in Syst. 615.

Post Paritoriam plenam ultiores Exceptiones admittendæ non sunt, quam quæ in ipsa executione opponi possunt: cum alias præjudicium præclusionis, sub quo Exceptiones omnes in primo Terminum producendæ (§. 608.) effectu suo destitueretur, frustraneaue evadere posset tota deliberatio, qua prævia Paritoria lata est. Convenienter autem post Paritoriam plenam seu Sententiam definitivam, in ipsa executione Exceptiones admittuntur, quæ in illa opponi possunt, velut Exceptiones solutionis, compensationis.

§. 613. in Syst. 616.

Si vero Paritoria nondum lata, Exceptiones ultiores vel Additionales ad Exceptiones Sub- & Obreptionis producuntur, Deliberatio ad eadem extendi, sicque evitari potest, ne Paritoria frustra feratur; consequenter nec est, quod præjudicium præclusionis jam purificetur.

§. 614.

§. 614. in Syst. 620.

Quia accessorie interveniens causam cum eo, cui assistere vult, in eo statu, in quo illam invenit, continuare debet, ideo *ex parte intervenientis post Paritoriam plenam aliis Exceptionibus locus non est, quam quæ in ipsa Executione opponi possunt* (§. 611): *nec altioris indaginis esse debent, sed in continenti liquidæ, & quidem hoc modo, ut propitio Jure in ipso Executionis momento attendendæ sint* (conf. *Obs. CCLXV. & DXXII.*).

§ 615. in Syst. 621.

Neque proin Reconventio in causis Mandatorum locum habet, nisi sit in continenti liquida: cum plerumque Mandata ob facta injustificabilia, quæ summarie discutiuntur, decernantur, aliæ vero causæ ob diversam naturam plenariam causæ cognitionem requirant, ne pari Processu tractari queant (*Obs. LXIX. & CCXVI.*).

§. 616. in Syst. 622.

Causæ, ob quas Mandata S. C. decernuntur, præsumtionem pro parte impetrante contra impetratam, velut ob factum illius nullo Jure justificabile fundant. Inde est, quod *in Processu Mandati S. C. Pars impetrans Privilegio ultimi verbi vel scripti gaudeat.*

§. 617. in Syst. 623.

Cui consequens, quod 1) cum in Processu Mandati S. C. de sola veritate facti quæstio sit (§. 409.), eademque ex unico partis impetratæ scripto sufficienter apparere possit; e contrario plenariam causæ cognitionem Mandata C. C. involvant (§. 407); in Mandatis S. C. *post Replicas*

vi Rec. Imp. Nov. §. 77. ordinarie nulla amplius admittenda sint scripta, in Mandatis C. C. autem duplicare liceat, quodque 2) in Causis Mandatorum S. C. Terminus ulterior ad replicandum penitus non aliter Stylo recentiori quam sub pœna præclusi detur (§. 610.).

§. 618. in Syst. 626.

Si post exhibitas a parte impetrante Replicas causa nondum in aperto jacet, vel nova in Replicis contenta, ulteriori post Replicas causæ cognitione & discussione opus est. Ac proin, ut Replicæ ad duplicandum communicentur, res ipsa exigit. Ast in Camera ad protractiones Litium præcavendas introductum, ut in causis Mandatorum S. C. Pars Impetrata Duplicas sine permissu & venia Judicis non producat (Decret. Commun. de 13 Dec. 1659. item de 4. & 9. Jan. 1660.).

§. 619 in Syst. 627.

Quoniam autem in hoc Processu ultimum scriptum Partis Impetrantis est (§. 615.), igitur contra Duplicas Partis impetratæ illæ ad triplicandum necessario admittendus est.

§. 620 in Syst. 628.

Favor Juris erga Impetrantem ob id non cessat, quod Processus inter Partes ad Triplicas imo ulterius pervenerit, nec propterea Impetrans beneficio Processus summarii privandus; igitur in fine nihilominus Paritoria sequi debet, nisi ad Processum ordinarium deflexum fuerit.

§. 621. in Syst. 629.

Quoniam autem Impetratorum vota & labores eo tendunt, ut istiusmodi causæ ad Processum

cessum ordinarium defleant, ideo si causa ita qualificata, ut Triplicæ adhuc ad Quadruplicandum Parti Impetratæ communicandæ sint, Impetrans causam Processu ordinario quoque decidi, vix evitabit.

§. 622. in Syst. 630

Interim quemadmodum in causis Mandatorum S. C. minime ad excipiendum sed ad parendum datur Terminus (§. 606.), & ad replicandum sine impetrata venia, minime vero absque eadem ad duplicandum (§. 617.); ita in Camera in Causis Mandatorum C. C. ad duplicandum absque impetrata venia, ad triplicandum vero & quadruplicandum nonnisi sub Formula, ad submitendum sub præjudicio feruntur Terminatoriæ (*Obs. MXXXVII*).

§. 623. in Syst. 631.

Si Mandata & Paritoria Restitutionem damnorum, sumtuum, Interesse & Expensarum, consequenter etiam lucri cessantis & damni emergentis continent; etsi punctus iste sua natura Processu ordinario separato definiendus sit (§. 434.), si tamen Quantum eodem determinatum; ratio nulla subest, cur Mandatum non amplius paratam executionem habeat; indeque *Processus* iste liquidationis in Consilio Imperiali Aulico ratione instructionis tantum inter ordinarios referendus, spectato autem fine naturam *Processus Mandati* retinet, ita ut loco Sententiæ Paritoria ferenda sit; nulla prævia Actorum invocatione.

§. 624. in Syst. 633.

Ne Pars Impetrans a Processu Mandati S. C. defle.

deflexisse videatur, consultum est, ut in Replicis vel Scriptis ulterioribus a Clausulis conclusionis, quarum usus in causis ordinariis v. gr. daß er hiermit submittiren wolle, item, daß er bittte zu sprechen, zu sententioniren, &c. abstineat.

§. 625. in Syst. 634.

Quid quod Impetrans consultius agit, si probationes suas palmarias statim Supplicæ, quam Replicis adjungit: cum ejusmodi Replicæ, quæ fundamentum agendi continent, Reo communicari deberent, siquidem Paritoria non audito prius summarie Reo, ferri nequit. Ita vero si ad Duplicas Processus sese extendit, a Processu Mandati deflexum fuisse, Referenti ex defectu memoriæ saltem ei, qui post mortem alterius constitutus facile videri potest; cum e contra si statim Supplicæ Documenta adjecta, statim quoque Irrelevantia Exceptionum apparere; sicque statim Paritoria insequi possit (§. 584.).

§. 626. in Syst. 635.

Si Exceptiones per Replicas non elisæ, sed relevantes deprehensæ, Mandatum pro sub- & obreptitie impetrato habendum; consequenter cassandum, Actore in expensas condemnato.

§. 627. in Syst. 637.

Interdum neque cassatorie neque paritorie pronunciandum, sed Sententiam mediam ferendam esse (*Obs. MXXXVIII.*) deductum. Ac proin 1) intellectu facile est, quod detur etiam Paritoria plena modificata, ubi Exceptiones Sub- & Obreptionis pro parte sunt relevantes, ita ut præceptum sit limitandum, Formula: *Glaubliche*

che Anzeige zu thun, daß dem ausgangen-^{ver-}fündt- und reproducirten Mandat, jedoch solcher-^{gestallten}, daß ꝛ. (*sequitur restrictio*) gehorsamlich gelebet seye, ꝛ. nec non 2) partim paritorie partim cassatorie pronunciari possit, ubi Mandatum nempe plura capita continet, quorum unius & alterius intuitu, rejectis Exceptionibus Paritoria fertur, respectu aliorum vero Exceptiones obmotæ sunt relevantes: utpote quo casu ultimo Mandatum vel expresse vel tacite cassatur, ex. gr. Ist Dr. N. so viel den Punctum venandi betrifft, unerheblichen Einwendens ungehindert, glaubliche Anzeige zu thun, daß dem ausgangen-^{ver-}fündt- und reproducirten Kayserlichen Mandat, gehorsamlich gelebet seye, Zeit — angesetzt, ꝛ. Anlangend aber den Punctum pascendi ist zu Recht erkannt, daß das Mandat zu cassiren und aufzuheben seye, ꝛ.

§ 628. in Syst. 638.

Sed nec hi modi in causis Mandatorum pronunciandi soli sunt, quod nempe vel paritorie vel cassatorie, vel partim paritorie, partim cassatorie, vel paritorie plene, vel cum Restrictione vel cum Extensione, vel cum Declaratione in pœnam seu condemnatione (§. 594) pronunciari vel Sententia media uti in Causis Citationis ferri possit (§. 627.); sed & paritorie cum reservatione petitorii pronunciari potest (*Obs. MXXXVIII.*).

§. 629. in Syst. 639.

Si in causis Mandatorum C. C. Exceptiones productæ sunt, Mandatum minime in Citationem simpli-

simplicem resolvitur, etsi in Quadruplicis subsistat Processus, nec effectus Mandati tollitur, sed tantum suspenditur. Hinc in arbitrio Judicis est ferre Paritoriam plenam, eademque lata Mandatum C. C. mutatur in Mandatum S. C.

§. 630. in Syst. 640.

Si Mandatis emanatis, Pars Impetrata comparet, de præstita paritione edoctura, Paritio ipsius vel sufficiens Judicio videtur vel insufficiens. In casu priori ipsi acquiescendum esse, natura rei docet. In casu posteriori, qui ordinarius est, quando Impetrato injunctum fructus Damna & Interesse cum omni causa restituere, cum Impetrantis potissimum interfit, is sine omni dubio desuper audiendus est.

§. 631. in Syst. 642.

Via ordinaria, qua ad Paritionem post Paritoriam plenam devenitur, est Executio. Et in Camera ejus gratia Mandatum de exequendo ad Directores Circulorum decernitur.

§. 632. in Syst. 643.

Quod vero via adhuc lenior sit, qua non statim ad Executionem devenitur, per se patet. Inde ante eandem interdum vel Paritoria ulterior vel sub priori vel sub pœna dupli, imo etiam comminatione Executionis realis vel eventuali Commissione ad exequendum, vel adhuc ulterior sub iterata pœna dupli & dicta comminatione imo quarta Paritoria, vel, quod adhuc lenius, uti in Judio Imperiali Aulico, Termini ad docendum de præstita paritione, vel simpliciter, vel sub comminatione Executionis vel Declarationis in pœnam Mandato insertam, quæ
vero

vero tam usitata non est ac illa (§. 599.), decernuntur. Cui consequens, *ubi periculum in mora, velut in causa alimentaria, post Paritoriam plenam Executionem statim decerni posse, ut & ibi, ubi abusus Paritoriarum & Terminorum metuendus.*

§. 633. in Syst. 646

Quoniam Paritoriam plenam Executio insequitur (§. 642.), nec amplius Exceptiones admissibiles sunt (§. 613.); ideo si *Terminus bimestris post illam ad agendum agenda petitur, etsi concedatur, non tamen concedendus, nisi ad parendum Paritoriae sub comminatione Executionis realis.*

§. 634 in Syst. 647

Datur quoque in Camera Paritoria ad Sententiam. Lata nimirum Paritoria plena & effluxo in eadem præfixo Termino, Procurator per Recessum judicialiter petit Mandatum de exequendo. Ast hoc non statim sequitur, sed fertur Paritoria ad Sententiam sub hac Formula: Ist Dr. N. sein des Mandati de exequendo halber beschehen Begehren noch zur Zeit abgeschlagen, sondern Dr. M. glaubliche Anzeige zu thun, daß dem ausgangen. verfürdt. und reproducirten Kayserlichen Mandat, und der darauf den — ergangenen Paritori-Urthel gehorsamlich gelebet seye, Zeit Eines Monaths pro Termino & Prorogatione von Amts wegen angesetzt, mit dem Anhang, wo Er deme also nicht nachkommen wird, daß es alsdann puncto pœnæ bey gedachter Urthel lediglich bleiben, und das Mandatum de exequendo ohne weiteres Anruffen, aus der Cankley verabsolget werden solle.

§. 635.

§. 635. in Syst. 647.

Sed & hæc condemnatio tantum est eventualis, scilicet si Reus iterum debite non pareat; & quia Cancellaria de qualitate Paritionis cognitionem habere potest plane nullam, hinc omnino de novo pro impetrando Mandato de exequendo judicialiter instari debet. Quo facto decernitur tandem *Mandatum de exequendo* regulariter ad Directores cujuslibet Circuli.

§. 636. in Syst. 648.

Quod quis ordinem in Mandato S. C. observari solitum inverti, & citius quam alias ad Executionem deveniri, in Instrumento Obligationis consentire possit, nemo inficias ibit.

§. 637. in Syst. 656.

Quia Paritoria cum eventuali declaratione in pœnam Mandato priori insertam fit (§. 585.); Mandatum vero arctius actualem declarationem in pœnam una cum pœna dupli annexam habet (§. 589.); igitur pro Mandato ulteriori nihil reliquum, quam ut vel sub pœna priori, vel cum reservatione pœnæ prioris & pœna dupli decernatur, quinimo executio eventualiter simul decernatur, saltem comminatio ejusdem, vel declarationis in pœnam priori Mandato insertam & executionis realis fiat: prout nempe lenius vel severius, ob concurrens veluti Interesse Imperii, nimiamque inobedientiam procedendum.

§. 638. in Syst. 658.

Quoniam Mandatum ulterius in conformitate prioris decernitur (§. 591.); sequitur, quod
1) idem cum priori Objectum supponat, neque
locum

locum habeat, ubi diversum est objectum, sed 2) novum decernendum, ac 3) denegandum sit Mandatum ulterius, si facta nova æque injustificabilia non sint, ac ea, propter quæ prius decretum 4) quemadmodum in priori Mandato decernendo non attenditur, an testes jurati sint nec ne, nec id in Mandato ulteriori decernendo attendendum.

§. 639. in Syst. 659.

Quia in Mandato priori Impetrato Terminus ad docendum de paritione præfigitur (§. 599), quamdiu vero is nondum elapsus, Imparitio eidem imputari nequit; igitur *Mandatum ulterius ante lapsum Terminis prioris decerni nequit, nisi ob facta nova & ubi periculum in mora quoad antiqua, vel quoad quædam indilata Paritio injuncta.*

§. 640. in Syst. 660.

Quia post priora allegata facta nova injustificabilia adhuc ulteriora committi, turbationesque a Parte impetrata non attento Mandato simplici & ulteriori adhuc continuari possunt, ideo *dantur quoque Mandata adhuc ulteriora, ubi tunc pœna 20 Marcarum Auri puri in Expeditione superadditur.*

§. 641. in Syst. 661.

Tandem ergo sequitur Mandatum arctius cum Citationem ad videndum se incidisse in pœnam Mandati simplicis & ulterioris.

§. 642. in Syst. 662.

Quoniam post Paritoriam simplicem seu in contumaciam latam Exceptiones adhuc admittuntur (§. 604); quæ tamen Sententia est (§. 584);

L.B.deCrameri Inst. Jur. Cam. P multo

multo magis post Mandata ulteriora duo vel tria, eadem adhuc admittendæ sunt, quippe quæ Sententiæ non sunt.

§. 643. *in Syst.* 663.

Atque sic post Mandata ulteriora adhuc Paritoria plena locum habet.

§. 644. *in Syst.* 664.

Si igitur neque Mandatis ulterioribus neque Paritoriæ post eadem latæ Paritio præstatur, vi eorum quæ supra de vi coactiva dictum, quam Mandata ulteriora & Paritoriæ continent (§. 586. 591.), nihil superest, quam ut declaratio in pœnam simpli & dupli fiat, atque Executio tam intuitu causæ principalis quam pœnarum decernatur, etsi nihil obstat, quo minus antea adhuc Termini ad satisfaciendum Paritoriæ dentur (§. 632.): & comminatio declarationis in pœnas, ut & Executionis realis, tam intuitu causæ principalis quam pœnarum reiteretur.

§. 645. *in Syst.* 665.

Cumque post Paritoriam plenam Exceptiones ulteriores admissibiles non sint; casus quo istiusmodi Exceptiones exhibitæ, non minus casus imparitionis est, præsertim quando Exceptiones plane frivolæ sunt. Hinc idem prædictus nihilominus observandus est modus.

§. 646. *in Syst.* 666.

Quod in Mandatis ulterioribus secundum ordinariam Mandatorum naturam procedendum sit; cuivis facile patet.

Hinc vero quoque omni luce evidentius est, Decisionem Mandati ulterioris fieri cum Decisione Mandati

Mandati principalis per paritoriam vel cassatoriam, nisi prior causa nondum satis esset instructa. Tunc enim principalis causa prius decidi potest: prout etiam si causa satis est instructa, Judex litem potius per Paritoriam plenam definit, quam Mandatum arctius decernit (§. 654.), ad evitandam viam duriores.

§. 647. in Syst. 666.

Qua ex ratione quoque etsi Advocati plerumque statim pro Mandato arctiori supplicent, hoc tamen denegato, Mandatum adhuc ulterius decernitur, ut leniori via incedatur. Quo fine etiam actualis declaratio in pœnas, simplici & ulteriori Mandato insertas, quam Mandatum arctius annexam habet, cum summa causæ cognitione judicialiter seu per Sententiam fit: & si Mandatum ulterius sub pœna aggravata decernitur, eadem 15. Marcarum Auri puri esse solet, sub Formula: Hierum so gebieten Wir Euch bey Straf Fünffzehen Marck löthigen Goldes.

§. 648. in Syst. 667.

Quibus ita constitutis liquet, Mandatum C.C. & Citationem in eo convenire, quod 1) Austrægæ utrique obstant (§. 204.) 2) quod Exceptionibus quibuscumque tam facti, ad quas etiam Exceptio impossibilitatis, po re nata admittenda, & beneficii §. *De Indaganda* pertinet (Nebst. P. II. Abh. III) quam Juris, utrobique locus sit (§. 382.) 3) ad Duplicas absque venia impetrata, in utroque Processu procedi possit (§. 389. & 622.).

§. 649. *in Syst.* 667.

In eo vero non convenire, quod 1) in Citatione a præcepto non inchoetur, sicut in Mandato C. C. (§. 382. & 417.) ac propterea 2) in causis ordinariis, Citatio potius, quam Mandatum C. C. decerni debeat, 3) reo non comparente in Mandatis C. C. sicut in Mandatis S. C. procedatur, in Citatione autem Litis contestatoria feratur, actorque ad ulteriora agenda admitatur (§. 386.), 4) in reum excipientem etiam in Mandatis C. C. major pleniorque deferatur probatio, cum in Processu Citationis Actori plenissima incumbat probatio (§. 392.). 5) Exceptionibus ceu irrelevantibus rejectis, Mandatum C. C. in Mandatum S. C. resolvatur, ita ut paritio sub comminatione declarationis in pœnam injungatur, fecus in Citatione, clarissimo argumento Mandatum C. C. comparitione in simplicem Citationem non resolvi, sed effectum Mandati durare, ac proin reum cassationem Mandati petere posse, etsi de cætero, prout satis ex hætenus dictis apparet, Processus Mandati C. C. de Processu Citationis communi ordinario participet, licet etiam quoad reproductionem cum Processu Mandati S. C. conveniat, ita ut post eam reo non comparente, in Camera decernatur Proclama, postmodum Paritoria simplex, sicque comparet & dilationem petit, in hoc quoque Processu detur Paritoria simplex.

§. 650. *in Syst.* 668.

Qua convenientia & disconvenientia Mandati C. C. & Citationis præmissa, intellectu facile

cile est, cur in Camera Advocati nunquam supplicent pro Mandato C. C. sed semper pro Mandato S. C. Judicisque sit, pro re nata, petitum talis Mandati S. C. ad Mandatum C. C. modificare, quod fit mediante Formul. Decret. Ist das gebettene Mandatum, jedoch nur C. C. erkannt, sive: Ist an statt des gebettenen Mandati S. C. Mandatum C. C. erkannt: modo non obstat Austragæ (§. 661.).

§. 651. in Syst. 669.

Denique adhuc notes velim, non modo uni Mandato S. C. plura Mandata C. C., sed etiam plura Capita Citationum, & vice versa decretæ Citationi plura Mandata adjungi posse, ex. gr. in Sachen des Kirchspiels Arnhausen contra Fiederich Wilhelm Grafen zu Neu-Wiedt, Citationis ad videndum se manuteneri in Possessione propriarum Sylvarum, earumque Libera administratione & fruitione, una cum Mandato de restituendo porcos & currus ablatos, de relaxandis captivis, tollendis executorialibus Lite pendente non amplius molestando S. C., una cum Salvo Conductu in o. f.

§. 652. in Syst. 669.

Pariter etiam Causis Appellationis adjungi possunt Mandata, velut Attentatorum cassatoria S. C. inhibitoria de non impediendo Appellantes prosequi Appellationem.

Sic quoque nonnunquam pro Mandato supplicatur & in eventum pro Appellationis Processibus, si nimirum Pars vel a Gravamine extrajudiciali vel a Sententia appellaverit, causam vero

ita comparatam esse putet, ut a Præcepto inchoari possit. Quod cum durius sit, plerumque Processus Appellationis ceu faciliores, decernuntur sub Formula: Sind die in eventum gebettene Appellations - Prozesse erkannt.

§. 653. in Syst. 670.

Uti cum plenis Appellationis Processibus recte petitur & decernitur Mandatum Attentatorum revocatorium (§ 664.), ita ex paritate rationis si quis non obstante emanato & insinuato Mandatourbationibus continuaret, vario modo in quacunque parte litis ad tollenda Attentata agi potest, vel extensionem prioris Mandati ad nova facta, vel Mandatum ulterius de non amplius Lite pendente turbando, petendo.

§. 654. in Syst. 671.

Si de ablatis, damno dato & expensis quaestio, eadem a decisione Causæ principalis dependet. Hinc *Mandatum de restituendo plerumque C. C. decernitur, uti & illud, quod decernitur, de exequendo propriam Sententiam* (§. 492.), cum plures possint esse causæ, quare executio sistatur: quia non modo dantur Exceptiones Juris in ipsa executione adhuc locum habentes, sed etiam mediantibus aliis remediis suspensivis Sententiæ possunt retrahi (*Obs. CXXXV.*).

§. 655. in Syst. 672.

Non solum dantur casus, ubi varia capita ad unum vel alterum 4. Casuum Mandatorum S. C. alia ob prævidendas Exceptiones Juris ad Mandatum C. C. alia ad Processum Citationis sunt qualificata. Quo spectant Querelæ Subditorum, plerum-

plerumque ad immensum Gravaminum ascendentes cumulum, ad Mandata S. C. eo minus qualificatorum, quo firmior pro Domino militat præsumtio (§. 664). Sed & alia ob irrelevantiam simpliciter rejicienda, saltem non satis verificata videntur, ut nequidem Citatio decerni possit.

§. 656. in Syst. 672.

Sic si Citatio adjungitur, ad videndum se incidisse in pœnam ex. gr. Privilegio insertam, vel pro Mandato cassatorio, restitutorio & inhibitorio, cum Citatione ad videndum se incidisse in pœnam *L. 7 Cod. unde vi*, non facile Citatio ista simul decernitur, sed decreto Mandato, ad Judicium, sub Formula remittitur: *Ist das gebettene Mandatum erkannt, übriges Begehren aber facta reproductione judicialiter* (conf. *Obs. CXL.*).

§. 657. in Syst. 673.

Proindeque in Camera facta reproductione Mandati una cum Citatione, nemine comparente juxta naturam cujusque Processus, in Causa Mandati fertur Paritoria simplex, in Causa vero Citationis, Litis contestatoria, sub Formula: *Ist Lis pro contestata angenommen, und Dr. N. ad ulteriora gelassen, idque in contumaciam.* Sique dein iterum nemo comparet, Mandatum arctius vel de exequendo petitur in Causa Mandati, in Causa vero Citationis, Sententia condemnatoria vel absolutoria fertur.

Post comparitionem vero, Exceptionesque productas in Causa Mandati pro re nata, pari-

toria vel cassatoria, & in Causa Citationis vel absolutoria vel condemnatoria sequitur.

§. 658 in Syst. 674.

Alias Mandatum decernitur, vel simpliciter & pure per vocem erkannt, vel limitate: Ist das gebettene Mandat, jedoch ex gr. gegen würfliche Leistung angebotener Caution erkannt: interdum ob diversitatem objecti partim ad Mandatum qualificati partim non, partim decernitur, partim denegatur, sub Formula: Ist das gebettene Mandat, so viel den punctum Jurisdictionis betrifft, erkannt, übriges Begehren aber abgeschlagen. Id quod etiam nonnunquam fit, habito respectu ad personas, Formula: Ist das gebettene Mandat gegen Herrn Herkogen N. erkannt, gegen übrige Mit-Beflagte aber abgeschlagen. Sique Decretum prælocutorium datum, ad defectum quendam supplendum, isque suppletus, Decretum datur, auf jetzt und vorige Narrata erkannt.

§. 659. in Syst. 675.

Diversas Citationis illius, quam Mandata S. & C. C. continent (§. 543. seqq.) esse Formulas, nemo non facile perspicit, modo perpendat, aliud esse causas allegare, cur præparendum non sit, in Mandatis C. C. aliud Causas deducere, cur poenæ declaratio sit suspendenda. Formula Citationis in Mandatis S. C. ita se habet: Ob ihr aber beständig erhebliche Ursachen, warum NB. solche Erklärung nicht geschehen solle, vorzubringen, ꝛc. in Mandatis autem C. C. hæc est Formula: Im Fall ihr aber durch dieses Kaiserliche

liche Gebott beschwehrt zu seyn, und warum demselben befohlener maassen nicht zu gehorsamen, erhebliche und beständige Ursachen zu haben, ver-
meinen sollet, &c.

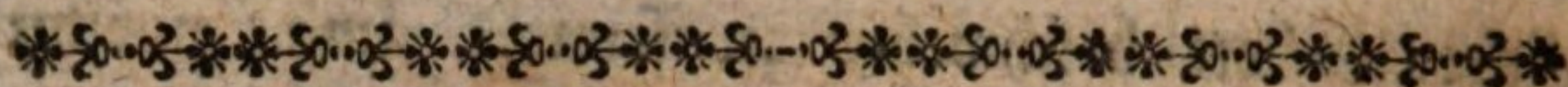
§. 660. in Syst. 676.

Quandoquidem in *Rec. Visit. de An. 1713.*

§ 9. Assessores monentur, ne 4. Casus contra veram mentem Legis ad narrata, quæ ejus non sunt qualitatibus, in præjudicium primæ Instantiæ extendant, eo ipso sublato abusu Mandatorum, confirmatus est usus eorundem, partim ex antiquo modo Judiciorum Pacis, partim ex Jure Romano (§. 416.), partim ex Constitutionibus & Observantia Imperii, atque Analogia Juris Publici originem trahens, quem etiam agnovit ipse Coccejus *Dissert. de Abusu Mandat. S. C. §. 22. & 55*. In confesso Visitationis fuerunt quidem, qui abusum urserunt, adeo ut Assessores, qui Mandata decreverant dein cassata, pœnam luerent, imo alii Mandatorum usum plane interdicendum esse contendebant. Alii vero eundem dexteritati Assessorum relinquebant.

Horumque Sententia prævaluit.

TITULUS III.

*De Processu super fracta Pace publica,
in specie profana.*

§. 661. in Syst. 788.

Paci huic in perpetuum valituræ occasionem dedisse pristina Germaniæ Bellorum privatorum offensivorum Tempora, seu ista, quibus Violentiæ publicæ & Latrocinia impune exercita, Jusque sibi ipsi dicendi, armisque exequendi licita erat Consuetudo, utque demum Copia Judicis semper adesset, *Cameram* institutam, eidemque curam Pacis conservandæ a MAXIMILIANO I. demandatam esse, ex superioribus hic repetendum (§. 4.).

§. 662. in Syst. 789.

Inde enim statim patet, quod ejus fractio quælibet Species belli privati offensivi sit, & quare eadem graviter punienda fuerit. Factum id est Constitutionibus Imperii ab A. 1495. variis *e. gr.* in Comitibus Augustanis An. 1548. desuper publicatis, in specie Rec Imp. de A. 1521. Tit. von Landfrieden, vi cuius fractoribus 1) Pœna 2000. Marcarum Auri, 2) Bannum Imperii imminet; Et quidem pœna Banni tam capitalis est, quatenus cuivis privato fractorem impune ad instar avis occidere licet, quod dicunt *Vogelfrey werden*, quam eum effectum habet, ut banniti bona, cuivis libera relicta sint, *b. e.* quoad Civitates

vitates Imperiales Fisco Cæsareo, municipales Fisco Status, in cujus Territorio bona sita sunt, deducto tamen prius ære alieno, quo etiam fideicommissa referuntur, applicentur.

§. 663. in Syst. 790.

Ex eo facile intelligitur, Judicium de crimine fractæ Pacis publicæ Publicum esse, indeque Actionem *fractæ Pacis* cuivis, ac propterea apud nos Fiscali Cæsareo, competere (tot. Tit. ff. de *Publicis Judiciis*). Ut plurimum etiam hodie, inque Praxi frequenter simul a Fisco & Parte Supplicationem subscribente, fractor Pacis accusatur, nonnunquam vero a Judicio ipso Officialis ad agendum excitatur sive Officii sui admonetur.

§. 664. in Syst. 791.

Pœnam pecuniariam luere possunt tam Masculi, quam Fœminæ, Laici & Clerici.

Pœna vero Banni, quatenus corporis afflictiva est, in Fœminis ad Scandala evitanda, & Clericis, quoad Personas a Jurisdictione Cæsaris & Statuum exemptis, cessat, quoad privationem bonorum autem & Regalium locum habet. Ergo etiam *super fracta Pace publica agi tantum potest contra Fœminas & Clericos ad pœnam pecuniariam & privationem bonorum ac Furium: contra Laicos vero tam ad pœnam banni, quatenus etiam corporis afflictiva est, quam ad pecuniariam, pro arbitrio aëtoris.*

§. 665. in Syst. 792.

Quemadmodum igitur Laicus contra Clericum ad pœnam Banni quoad Corporis afflictio-

nem

nem agere nequit (§. præc.); ita Jure reciproci nec Clericus adversus Laicum, ad pœnam Banni, quatenus corporis afflictiva est, utique autem ad pœnam pecuniariam agere potest (*Landfrieden de A. 1548 §. 22.*).

§. 666. *in Syst. 793.*

Nec pœna capitalis Banni hæredibus fractoris irrogari potest, nec tamen cum damno læsi locupletiores fieri possunt. Hinc ex fracta Pace publica datur quidem contra fractoris hæredes actio, sed tantum actio rei persecutoria, in quantum ad eos aliquid pervenit, minime actio capitalis Banni, sive Lis contestata sit, sive non.

§. 667. *in Syst. 794.*

Retentæ quoque sunt pœnæ Juris communis pro varietate delictorum, quæ cum ipso crimine fractæ Pacis concurrere possunt e gr. ratione criminis perduellionis læsæque Majestatis, vis publicæ, homicidii, incendii, &c. Insuper ad restitutionem ablatorum & reparationem damnorum agendi licentia competit; & quidem principaliter, salvumque, pro circumstantiis, permansit, quoad mitigationem pœnæ, arbitrium Judicis.

§. 668. *in Syst. 795.*

Unde hodie fere semper in pœnam pecuniariam arbitrariam mutatur, uti etiam vis publica pro arbitrio Judicis hodie punitur; Hoc tamen attento, ubi fundata Jurisdictio Camerae ratione pœnæ Banni, ibi per consequentiam quoque eandem fundatam esse, ratione ejus in pecuniariam convertendæ, alias non.

§. 669.

§. 669. in Syst. 796.

Quemadmodum in pœnarum Banni five sit capitalis, five civilis, condemnatoria ferri non potest, nisi a supremis Imperii Tribunalibus; ita 1) ad pecuniariam pœnam fractæ Pacis, pœnasque Juris communis, & restitutionem ablatorum, & reparationem damnorum, in foro ordinario quoque agi potest: sique 2) Actio ibi intentata ad pœnas Juris communis, in Camera ad pœnam fractæ Pacis agi non potest, quia duæ vel plures actiones criminales concurrunt elective: ac proin 3) si ad pœnam fractæ Pacis in Camera agatur, actio ad restitutionem bonorum coram Judice ordinario institui nequit, lite scilicet desuper simul pendente, vel reo jam condemnato; secus reo propter defectum probationis absoluto: cum alias coram inferiore ad restitutionem agere, & in Camera ad pœnam Banni vel privationem Regalium agere possim, nec Exceptio litispendentiæ obstet, quia Judex potestate pœnæ declarandæ destituitur.

§. 670. in Syst. 797.

Quod ad pœnas fractæ Pacis, & pœnas Juris communis, atque ad restitutionem simul agi possit, a vero abhorret, quia, si actiones pœnales ad eundem finem tendunt, una alteram consumit.

§. 671. in Syst. 798.

Unde statim fuit 1) actori distinctam petitionem injungi posse per Interlocutum: *Wosern Kläger aus denen cumulirten Actionen eine erwählen, und sich darüber gebührend erklären wird, soll* ferner

ferner ergehen, was Recht ist; nec 2) si primo ad levio-rem pœnam egit, ad majorem ceu consumtam, confugere posse, utique autem 3) ad mitiorem duriori prius instituta, refusis tamen expensis; neque 4) reconventioni locum esse: quia sunt duo Crimina, quibus per reconventionem deletis, non satisfacit Publico, quod hic quam maxime vult, ne Crimina maneat impunita, neque 5) Transactioni, tanquam super Crimine publico, secundum *L. 18. C. de Transact.* nisi quoad accusatorem ab actione excludendum: cum cuivis eam instituendi via pateat.

§. 672. in Syst. 799.

Quia pœna fractæ Pacis tam gravis est, facile intelligitur, quod Causa Processu ordinario; indeque Processu Citationis tractanda sit, quæ Citatio dicitur *Citatio super fracta Pace publica.*

§. 673. in Syst. 800.

Atque adeo Citationem super fracta Pace persequimur pœnam fractæ Pacis hodie arbitrariam (§. 667); sique ita Restitutio rei principaliter petitur, Mandatum S. C. petendum & decernendum; sique in simul damnorum Refarcitio petitur, horum respectu Mandatum C. C. (§. 434); si vero una cum Restitutione ad pœnam fractæ Pacis quis agere velit, primo *Mandatum* petendum, & in eadem Supplica in fine annexendum *Petitum pro Citationem ad videndum se incidisse & declarari in pœnam fractæ Pacis publicæ.*

§. 674. in Syst. 801.

Quia in causa Citationis opus est Libello (§. 385.); igitur is & huic Citationi Libellus ad-

adjungendus, simulque insinuandus, vel, ut fere semper fit, in supplica ab auctore oblatio fieri debet, in præfixo Termino narrata Citationis loco Libelli repetiturum esse, & adjuncta in vim probationis.

§. 675. in Syst. 802.

Quoniam poena fractæ Pacis tam gravis (§. 672.); hinc Libellus hic, sicut in civilibus, in Contumaciam non agentis pro confessato nunquam accipitur. At enim vero inter acceptationem Libelli pro Confesso, & præclusionem defensionalium, magna est differentia: Acceptato enim Libello pro Confesso, sequitur Sententia condemnatoria; defensionalibus autem præclusis, Auctoris probatio, hancque vel justam vel minus demum condemnatio vel absolutio.

§. 676. in Syst. 803.

In favorem spoliati & odium pacifragii & illud hic singulare est, juxta Doctrinam Jutorum Cameralium, quod Exceptiones peremptoriæ v.gr. Præscriptionis Jurisjurandi, non attenta distinctione, utrum in continenti probari possint, nec ne, litis ingressum non impediunt. In aliis causis secus.

§. 677. in Syst. 804.

Ex qua ratione quoque Reo absoluto, Auctor indistincte in Expensas non condemnatur, sed si violentia non quidem dolo malo, ita tamen facta, ut Auctor super hac Constitutione experiundi justas habuerit Causas, compensatio fit (a).

§. 678.

(a) Vide Klock Relat. 38.

§. 678. *in Syst.* 805.

Subsecuta vero absolutione, Actor reum coram ordinario Judice ex. gr. super spolio, turbatione, convenire potest, quove adeo celerius causa expediatur, Camera per viam subsidiariæ implorationis ab ordinario Judice requisita, huic Acta communicat.

Sique igitur Reus factum quidem confitetur, ad moderamen inculpatae tutelæ vero provocat, & excessus in eodem apparet, pœnam Banni in pecuniariam commutare non licet, sed Causa, ob deficientes qualitates Jurisdictionem Camerae fundantes, ad Judicem ordinarium remitti debet.

Alias ubi fundata Jurisdictio Camerae ratione pœnæ banni, ibi per consequentiam quoque fundata est ratione ejus in pecuniariam convertendæ.

§. 679. *in Syst.* 806.

Quamvis Pax publica tanti æstimanda sit, ut & *conatus proximus* eam frangendi impunitus manere non debeat, *pœna* tamen, quam hoc in Crimen Leges Imperii statuunt, omnino gravis, *hoc in casu, mitiganda est.*

§. 680. *in Syst.* 807.

A quo Conatu cum differat *pœnitentia* ejus, qui in Conatu proximo seu procinctu fit, eadem *prorsus impunis est, modo probata sit.*

§. 681. *in Syst.* 808.

Cumque & ab hoc Casu differat is, quo *aggressor vi majori repulsus*; non est, quod *hoc in casu pœna fractæ Pacis mitigetur.*

§. 682.

§. 682. in Syst. 809.

Etsi vim non exercent, qui vicino oppugnato inclamanti suppetias non fert, Pacem publicam tamen non conservat. Quod cum fractioni æquipolleat; & ille criminis *fractæ Pacis* reus est.

§. 683. in Syst. 810.

Ex quo manifestum 1) non solum committendo, sed & omittendo quem criminis *fractæ Pacis* publicæ reum sese reddere posse; multo magis adeo 2) *receptatores*, delicti nimirum conficii & consultores, nec non *auxiliatores pacifragorum*, criminis *fractæ Pacis* reos mitiusque puniendos non esse (*Rec. Imp. 1555. §. 14. C. O. C. P. 2. Tit. 10. §. 2.*).

§. 684. in Syst. 811.

Quoniam quælibet Species Belli privati offensivi fractio Pacis est; indeque severitas Constitutionum derivanda (§. 662.), Bella autem privata offensiva 1) Vim cuius finis ad arma & seditionem spectat, 2) coadunatos Homines, 3) Animum offendendi seu lædendi supponunt; ideo ad *Pacifragum* tria requiruntur 1) *Vis publica* öffentliche Gewalt, ut adeo insidiæ removeantur, 2) *armati & coadunati Homines*, a quibus vis publica atrox dicitur, sub *armis* intelligendo omnia, quibus Damnum infertur, non solum *Geschosse, Schwerter* &c. verum etiam Fustes & lapides, numerique Hominum constitutione non determinati, determinationem Iudicis arbitrio relinquendo (*Rec. Imp. de A. 1594. §. 69.*) 3) *Dolus malus*, seu Proæresis, & animus sibi ipsi

Jus dicendi: quo ipso removetur ein Handgemeng von ohngefähr.

§. 685. in Syst. 812.

Et quidem quia tam gravis Actio pœnalis non est facilitanda, *tria illa Requisita cumulate requiruntur, ita ut quolibet eorum deficiente pœna cesset.*

§. 686. in Syst. 813.

Cum ex adductis Requisitis præcipue dolus malus difficilis sit probationis, quia in animo consistit, & facile quis ab animo lædendi seu offendendi, Defensione possessionis juriumque licita sese excusare potest (vid. STRUBEN *Princeps Imperii Jus suum vi & armis defendens*), nec facilioris sit probationis singulorum Requisitorum concursus, ratio in promptu est infrequentiae Actionis ex fracta Pace publica saltem condemnatoriae ex eadem.

§. 687. in Syst. 814.

Quodsi vero dolus per evidentiam facti ex circumstantiis & perspicuis indiciis probari potest, nil est, quod reliquis requisitis concurrentibus obstet, quominus ex constitutione super fracta Pace publica condemnatoria ferri possit, imo dolus præsumtus seu per præsumptiones probatus sufficit in ordine ad decernendam citationem.

§. 688. in Syst. 815.

Cæterum requisitus Status, talis nempe, cui id Juris ex Ordinatione Executionis competit, Bannum sine ulla tergiversatione adversus condemnatos exequi tenetur. Sin secus, Camera Imperialis contra ejusmodi negligentes Status Man-

Mandata & Executoriales Banni decernit, uti in causa *Catharinæ Mottet & Consortum contra Waltherum Counotte*, quod post *Recessum Imperii novissimum* unicum in Camera notum est Exemplum Banni, quo per Sententiam declaratoriam *Waltherus Counotte* ob contumaciam An. 1698. fuit notatus (*b*). Persecutio autem Pacifragi in alieno Territorio non permessa, nisi prævia Magistratus requisitione, & ut ibi, ubi capitur, Juri sistatur.

§. 689. in Syst. 816.

Atque sic, cum in Controversiis vicinorum, quas vulgo *Nachbarliche Gebrechen* vocant, in specie dolus malus difficillimæ probationis sit, in iis super constitutione *Pacis publicæ Processus* non decernuntur, nisi manifestus sit dolus, destinatusque animus *Pacem frangendi*, ac sibi aliquid inde acquirendi.

§. 690. in Syst. 817.

Facilius causa qualificari potest auf die 4. Sälle; consequenter ad Mandatum S. C., quam ad fractam *Pacem publicam*. Consultius igitur *Processus Mandati S. C.* eligitur, quam *Citationis super fracta Pace publica*: Sique uterque cumulatus, plerumque hic rejicitur, ille vero decernitur.

§. 691. in Syst. 818.

Quandoquidem Dolus malus in proposito lædendi consistit, læsio vero damnum est, & damnum sentire non censetur, qui idem propria culpa sentit, Dolus malus utique, consequenter

Q 2

etiam

(*b*) *Staats-Canzley T. IV. p. 694. STRUV. Synt. Jur. Publ. Diss. 24. §. 14.*

etiam Pacifragium, indeque *Citatio super fracta Pace publica cessent, necesse est, si pars altera ad violentias ansam dedit*; adeoque provocata vindicta, probatusque irritatus justus animi dolor.

§. 692. in Syst. 819.

Quia tamen *Repressalia* Mandatis S. C. locum faciunt (*Obs. CXXIV.*); igitur etsi hoc in Casu petita *Citatio super fracta Pace publica* denegetur, *Mandatum* tamen S. C., velut *de desistendo à violentiis &c.* decerni debet, & quidem pro gradu violentiarum sub pœna 20. Marcarum auri decerni potest.

§. 693. in Syst. 820.

Si *Citatio super fracta Pace publica* denegetur, *Mandatum* vero S. C. decretum, & pro *Mandato* ulteriori supplicatur, salvo cursu *Processus Mandati*, via mitior *Rescripti* velut ab una Parte *de desistendo* ab ulterioribus violentiis, nec ab altera Parte *ad violentias ansam* dando, eligi potest.

Quodsi enim a via *Mandati* ad viam *Rescripti* & vice versa recedere licet, cur non illud salvo cursu *Processus* liceret? (confer. *Obs. MXLV.*).

§. 694. in Syst. 821.

Quandoquidem MAXIMILIANUS I. curam conservandæ Pacis Camerae Imperiali demandavit (§. 4. & 661.), consequens est 1) Austrægas in causis fractæ Pacis cessare, 2) Actionem super fracta Pace non solum immediatos, sed etiam mediatos imo rusticos æque ac Principes prætermissa prima Instantia ad suprema Imperii

perii Tribunalia, exclusa Exceptione fori incompetentis, five habitent in *Bavaria*, five *Saxonia* &c.; consequenter 3) si Actio super fracta Pace non probata, in connexa causa Mandati contra mediatos instructa pronunciari posse, nec obstare favorem, nec Privilegium *Instantiæ* seu fori.

§. 695. in Syst. 822.

Ex quo simul liquet, consultius contra mediatos Actionem fractæ Pacis institui ad fundandam contra eosdem Jurisdictionem, etsi dein probari nequeat. Quodsi enim tantum decreta, licet probari nequeat, in causa connexa Mandati tamen contra ipsos condemnatoria ferri potest. Exemplum Pacis publicæ fractoris, qui privatus erat, habemus in GRUMBACHIO. Species Belli etiam per privatos oriri potest. Sciendum tamen, nullibi exstare prohibitionem, ne ejusmodi Fractor Pacis publicæ coram Domino suo conveniatur.

§. 696. in Syst. 823.

Inter Pacis publicæ præcipuos articulos pertinet, ut nemo alteri suos Subditos abstrahat, aut ad inobedientiam adversus suos Dominos concitet, five illos infcio atque invito Magistratu contra morem Majorum in Patrocinium clientelamve suscipiat (*Landfrieden* 1548. Præfat. §. I. vers. *Noch seine Unterthanen*). Hinc *Mandatum cassatorium, inhibitorium, & de non abstrahendo subditos a debita obedientia* S. C. cum Citatione ad videndum se incidisse & declarari in pœnam L. *Si quis in tantam C. unde vi*, in *Sachen Solms Tecklen*

Tecklenburg contra Bentheim & Hohenlimburg & Conf.

§. 697. in Syst. 824.

Nec minus eo spectat, quod nemo ei, qui in debito loco Jure æquo usus est, victualia, commercia, pensiones, redditus & obventus intercludat, detineatve, R. I. 1555. §. 14. Hinc Citatio ad videndum se incidisse & declarari in pœnam fractæ Pacis publicæ & violatorum Privilegiorum Cæsareorum, cum Mandato de non impediendo libero transitu & comœatu, neque amplius turbando in Jure & usu exercendorum mercatum hebdomadarium, de non amplius contraveniendo *Sine*, de refundendo & reparando damna data vero *Cum C.* in Sachen Costanz contra Fürstenberg & Zeilgenberg.

§. 698. in Syst. 825.

Huc quoque refer, quod nemo Transactioni Osnabrugensi consilio aut ope contraveniat, executioni vel restitutioni ex capite nimirum hujus transactionis factæ vel faciendæ repugnet. (*Instr. Pac. Art. ult. §. 3.*). Hinc Mandatum de non contraveniendo Executioni Pacis Monasteriensis & restitutioni per Commissarios Cæsareos factæ, decretum in Sachen Löwenstein contra Wertheim (conf. *Obs. T. I. p. 925. 926.*).

TITULUS IV.

De Processu super fracta Pace religiosa.

§. 699. *in Syst.* 826.

Quid sit Pax Religiosa, quæve inde dependant jura, (*Obs. CCCCXIX.*) latius a me ostensum est. Hic sufficit ex ibi deductis repetere, quod Pace Religiosa Quies publica, antea intuitu Religionis violenter turbata, restituta fuerit.

§. 700 *in Syst.* 827.

Unde statim patet 1) eandem versari vel circa ipsam Religionem, quoad Exercitium publicum & privatum, vel circa annexa Religionis, in specie Jurisdictionem Ecclesiasticam; 2) Pacem Religiosam & Profanam in eo convenire, quod utraque Quies publica reducta sit & conservetur, illa in Ecclesiasticis, hæc in Politicis, utramque adeo 3) speciem Pacis publicæ esse, ac proin Religiosam æque ac profanam facere cessare Austrægas, indeque 4) Fractionem Pacis Religiosæ minime in Turbatione levi, sed violenta, intuitu Religionis consistere, & hanc unicum hujus Constitutionis Requisitum; perindeque esse, siue Turbationem in Persona, vel Honore, vel Bonis supponas, levi autem Turbatione Judicem ordinarium adeundum esse.

§. 701. *in Syst.* 828.

Quoniam in Quiete publica reducenda & confer-

conservanda Poena gravis, quam Violatio Pacis profanæ post se trahit, Rationem suam habet (§. 2.); igitur intellectu facile est, cur eadem fractæ Pacis Religiosæ ac Profanæ sit Poena, Banni nempe pecuniaria 2000. Marcarum auri puri *Rec. Imp. de A. 1555. §. 15. verb. Alles bey Pöndes Landfriedens. (Instr. Pac. Osnabr. Art. 17. §. 4. Rec. Imp. Nov. §. 193)*

§. 702. in Syst. 829.

Concurrere possunt Requisita Pacis fractæ Profanæ, si nimirum Vis publica coadunatis Homini-
bus armatis ex Proæresi illata, indeque simul ex fracta Pace publica profana & religiosa agi potest.

§. 703. in Syst. 830.

Exin, quod Pax Religiosa fracta Turbationem violentam requirat, atque præterea constet, omnem vim vel ablativam, vel compulsivam, vel expulsivam, vel inquietativam esse; sequitur, quod Pax Religiosa fracta istiusmodi Vim supponat.

§. 704. in Syst. 831.

Si subditi ductu Conscientiæ diversæ Religionis sacris sese addicunt, nulla dictarum Vis Specierum subest. Ergo nec Violatio Pacis Religiosæ isto in casu Locum habere potest.

§. 705. in Syst. 832.

Nec Persuasionem diversæ Religionis Sacris sese addicendi, ad aliquam dictarum Vis Specierum referre licet, nisi fraudulenta fuerit (eine arglistige Beredung.). Quod si itaque subditi alterius Domini Persuasionem Religionem mutarunt,
is

is fractæ Pacis Religiosæ Reus non est, nisi Persuasio fraudulenta fuerit. Quin potius fractæ Pacis Religiosæ Reus est Dominus impediens, quominus subditi Conscientiæ ductu Religionem mutare queant.

§. 706. in Syst. 833.

Ex eo, quod ad fractam Pacem Religiosam Turbatio Religionis intuitu requiratur (§. 700.), talis vero dicenda non sit, quæ Jus Patronatus sine Consensu Condomini exercendo facta, evidens est, violationem Pacis Religiosæ isto in casu cessare.

§. 707. in Syst. 834.

Sub Religione vi Pacis Religiosæ quiete vel libere exercenda intelligi nequit alia, quam quæ eidem conformis est, adeoque vel Pontificia, vel Lutherana, vel Reformata, in Oppositione ad se invicem. Cui consequens, 1) Reum fractæ Pacis Religiosæ non esse, qui turbavit Sectæ prohibitæ adhærentem, nec 2) illum, qui alium ejusdem Religionis turbavit, sed eum fractæ Pacis publicæ Reatum contrahere.

§. 708. in Syst. 835.

Si quis contra Statum An. 1624. vel 1618. turbatus, Turbatio Religionis causa fracta dicenda. Ergo turbans fractæ Pacis Religiosæ Reus fit, eoque magis quod Instrumento Pacis Westphalicæ Pax Religiosa confirmata sit.

§. 709. in Syst. 836.

Et quidem Dies 1. Januarii 1624. in Exercitio Religionis non ita præcise attenditur, sed Terminus Ratione Exercitii Religionis illo, ratione

nimirum Bonorum Ecclesiasticorum restituendorum vel retinendorum laxior favore Libertatis Conscientiæ designatus est, ita, ut BLUMIUS (a) recte statuatur: si Subditi per totum Annum 1624. ejusdem cum Domino Religionis fuissent, ultimo autem Die ejusdem Anni diversam exercuissent Religionem, illos in hoc Exercitio eique annexis ut & Possessione Bonorum Ecclesiasticorum imperturbatos relinquendos, aut perturbatos restituendos esse.

§. 710. in Syst. 837.

Hinc Domini in Territorio Jus reformandi, etiam quoad Simultaneum contra Annum normalem Subditis invitis introducendum, limitatum est (§. 84. Obs. CCCCXIX.). Quam ob Rem ad Instantiam der Augspurgischen Confession zugethanen Gerichts- und Gemeinds-Personen zu Engerbach A. 1720. in Camera Imp. contra ipsum Dominum Præsidentem ab Ingelheim decretum Mandatum de non contraveniendo Paci Westphal. nec non amplius turbando, nec innovando.

§. 711. in Syst. 838.

Indeque licet Domini in sua Residentia Sacellum Aulicum vel de novo extruere, vel aliud ad exercitium suæ Religionis privatum adaptare possint (§. 92. d. Obs.); id tamen intelligendum non est de Templis Aulicis præter Sacella Aulica etiam subditis communibus, ubi ordinaria Sacra sicut in Ecclesiis parochialibus peraguntur, quibus ordinarii Concionatores præficiuntur, ad actus ministeriales ibi celebrandos.

Multo

(a) Tit. XXVIII. §. 37.

Multo magis hoc limitatum est, quoad Templa parochialia & publica die Stadt - Kirchen, in quibus forsan Princeps tantum habet subsellia particularia einen Fürstenthron.

§. 712. in Syst. 839.

Si quis occasione Clausulæ Articuli IV. Pacis Ryswicensis Exercitium Religionis Aug. Conf. liberum in locis sic restitutis impedit, contra Statum Anni decretorii turbat, cum dicta Constitutio pro Lege fundamentali a Protestantibus non habeatur, prout *Obs. XCV. §. 4. & Obs. CCCCXIX. §. 45* ac *Obs. DLXX.* docui. Ergo & fractæ Pacis Religiosæ reus est.

§. 713. in Syst. 840.

Hiscæ Principiis conformiter, cum Elector Moguntinus in Ducatu Bipontino Badenhemi, & in Comitatu Comit. Rhenan. zu Wehrstadt, mutata a Principe Salmenfi Religione, sibi tanquam Ordinario, vi Juris Diocesani reviviscen-
tis debere Collationem parochialem in dictis locis, eandemque manu exequi sustinuerit, ab Imperatore A. 1720. Inhibitio secuta est (b).

§. 714. in Syst. 840.

Certe nunquam passuri essent Catholici, ut Principes August. Confess. in Terris Catholicis succedentes, Ecclesiasticam Catholicam exerceant Jurisdictionem. Quod vero uni parti justum, alteri debet esse æquum. Ergo nec reviviscere potest Jus Diocesanicum, si forsan Princeps Catholicus succedat Principi Evangelico, aut

(b) Staats-Canzley T. 19. c. 1. DE LUDOLFF
Conf. III. Conf. XIV.

aut Evangelicus Sacra Romana amplectatur. Cum status possessorius Anni Decretorii quoad subditos conservandus sit; Princeps successor Catholicus æque restrictum jus habet, ex Anno normali, per latius deducta a PETRO MÜLLERO *Diss. de Juris Episcop. in Terris Protestant. a Catholicis injuste prætenfa Reviviscentia.*

§. 715. in Syst. 841.

Terminus normalis circa Religionem & circa Restitutionem bonorum Ecclesiasticorum Annus 1624. & 1. Jan. 1624. minime talis est in dijudicandis controversiis inter ipsos Protestantes, scil. Lutheranos & Reformatos, sed vi Art. VII. §. 1. Instr. Pac. Observantia A. 1648. tenet vim Legis perpetuæ, ac instar normæ & regulæ unice est habenda, eandemque hodie sequuntur Camerales, teste b. DE LUDOLFF (c), qui etiam in Materia restitutionis quoad Reformatos Decreta Extrajudicialia refert (conf. *Obs. CCCCXIX. §. 46. seqq.*). Singulare igitur est, quod Camera Imp. in Causa Antonii Bischoff zu Minden, nunc Brandenburg contra die Herren Herzoge zu Braunschweig. Lüneburg &c. Schlösser Behenden und das Closter Cosum betr. per Sententiam A. 1677. it. in Causa Frankfurt contra Hanau, quæstionem hanc decidere noluerit, sed ad Comitata remiserit (vid. *cit. Observ.*).

§. 716. in Syst. 842.

Fracta Pace Religiosa non solum publicum, sed etiam turbati privatum interesse læditur. Ad prius igitur reparandum contra Pacifragos actio pœnalis,

(c) *Obs.* 270.

pœnalis, Declarationis nimirum in Bannum vel pœnam pecuniariam 2000. Marcarum auri puri competit (§. 701.) posterioris vero reparandi causa turbato actiones petitoriae, possessoriae, mixtae, Rei persecutoriae reales, injuriarum, læsæ Majestatis, vi ablatorum &c. sicut alias, comperunt. Convenientius Actio mixta instituitur, qua ad Pœnam & interesse meum ago. Banni autem Pœna non amplius frequentatur.

§. 717. *in Syst.* 843.

Pœnam non persequimur, nisi via ordinaria, adeoque Citationis. Inde Citatio super fracta Pace Religiosa de A. 1555. & Transactione Passaviensi ad videndum se declarari in pœnam orta.

§. 718. *in Syst.* 844.

Quandoquidem Pœna Banni non amplius frequentatur, ideo nec Citatio super fracta Pace Religiosa ad eam amplius petitur, sed ad pœnam pecuniariam.

§. 719. *in Syst.* 845.

Quoniam autem Pœna 2000. Marcarum auri puri admodum gravis est, hodie Citatio hæc petita raro decerni solet, saltem ea decreta, Declaratio minime in pœnam istam, sed minorem, velut 20. Marcarum auri puri fit, sicut obtinet in Citationem super fracta Pace profana (§. 668.).

§. 720. *in Syst.* 846.

Fracta Pace Religiosa Causa fundat Jurisdictionem Supremorum Imperii Tribunalium, tanquam Judiciorum Pacis. Ergo Citatio super fracta

fracta Pace Religiosa citra respectum Personarum mediatarum quam immediatarum de Jure nullo modo distinguente peti potest. De facto autem priori casu raro fieri solet, 1) ne quis ingrediatur Jurisdictionem status 2) quoniam vix est, ut mediatas sine Domini sui ope vel conniventia pacifragium committat, quo casu ipse Dominus super fracta Pace Religiosa citandus est.

§. 721. in Syst. 847.

Fracta Pace Religiosa factum turbativum ad 4. Casus quoque qualificari potest, quoniam violentum supponitur. Mandatum quoque S. C. & quidem non solum inhibitorium, sed etiam restitutorium, cassatoriumque ex Paritate Rationis §. 193. *Rec. Imp. Nov.* alias vero restitutorium tantum C. C. peti & decerni potest, una cum Citationem ad videndum se declarari in Pœnam fractæ Pacis Religiosæ.

§. 722. in Syst. 848.

Quando itaque turbatus non intendit, ut turbans in Pœnam fractæ Pacis condemnetur, sed ipsi cassatio, Restitutio & Inhibitio sufficiunt, pro solo Mandato cassatorio, inhibitorio & Restitutorio S. C. consequenter etiam pro solo Mandato de restituendo in pristinum Anni 1624. statum & non amplius turbando S. C. vel pro Mandato de non contraveniendo Instrumento Pacis, non amplius turbando, aut molestando, sed manutenendo & contra facta cassando S. C. supplicari potest.

§. 723. in Syst. 849.

Et quia sæpius metuendum, ne carceri intruda-

trudatur turbatus, Querelas in Supremis Imp. Judiciis movens; ideo una cum Mandato salvus Conductus peti decernique potest.

§. 724. in Syst. 850.

Nec absque Ratione super Restitutione in pristinum An. 1624 statum Cautio petitur. Hinc dantur Mandata de non contraveniendo Instrumento Pacis, nec amplius turbando, sed restituendo cuncta in pristinum statum, & desuper idonee cavendo S. C.

§. 725. in Syst. 851.

Quemadmodum tam vero petitum quam decretum istiusmodi Mandati in possessione circa A. 1624. fundandum; ita si eadem non sufficienter edocta; decretum prælocutorium dandum, sub formula: noch zur Zeit abgeschlagen; sondern wofern Supplicant, die angezogene possessionem circa A. 1624. (nonnunquam cum addito: dem jüngern Reichs-Abschied gemäß, etlichermaßen) bescheinen wird, solle ferner ergehen, was recht ist.

§. 726. in Syst. 852.

Et quemadmodum in genere contra contraventores Mandatorum Cæsareorum Mandata ulteriora decernenda; ita, si de Mandati simplicis insinuatione legaliter constet, nec comparuerit pars impetrata, saltem de paritione non docuerit, quin potius nova facta contra emanatum Mandatum commiserit, Mandatum ulterius de non contraveniendo Instrumento Pacis, aut gravando adversus ejusdem dispositiones, nec via facti, sed in eventum ad præscriptum Recessus Imp.

Imp. de A. 1654. §. Wir sehen und ordnen auch
193. procedendo S. C. decerni potest.

§. 727. in Syst. 853.

Quoniam Domini Territoriales August. Conf. in Territoriis suis, quemadmodum olim Episcopi Jus Diocesenum & Jurisdictionem Ecclesiasticam exercent (§. 17. Obs. CCCCXIX.); etiam Pagi Imperiales (§. 53. *ibid.*) ideo turbatio violenta in iis juribus objectum Pacis Religiosæ est. Hinc cum Dominus Episcopus Herbipolensis jus Diocesenum & Jurisdictionem Ecclesiasticam contra Pagos Senfeld & Gochsheim sibi assereret, An. 1714. in Causa Mandati de non contraveniendo Paci Religiosæ & Westphalicæ S. C. die Pfarrstellung betreffend, sequens lata Paritoria: Daß Beflagter mit Anmassung eines Juris Diocesens & Jurisdictionis Ecclesiasticæ omnimodæ über die klagende unmittelbare der Augsbургischen Confession zugethane Reichsdorffschaften und Gemeinden, zuviel und unrecht gethan; daher derselbe sich dessen hinfüro zu enthalten, und die Pfarr-Collatur Scheine ohne Einrückung nachtheiliger Clausuln auszustellen ꝛc. schuldig seyn solle.

§. 728. in Syst. 854.

Ad annexa Religionis, & in specie Jurisd. Eccles. pertinet Constitutio Consistorii.

Quodsi ergo subditi Jurisdictionem Ecclesiasticam A. 1624. exercuerunt, pati omnino debet Dominus diversæ Religionis, ut ea mediante Consistorio cum juribus & prærogativis, olim jam quæsitis, conservetur.

§. 729.

§. 729. *in Syst.* 854.

Subordinata quidem sunt ejusmodi Consistoria Principi Catholico, quoad supremam Inspectionem, ulterius autem non, adeo ut non liceat Domino Territorii Catholico pro lubitu circa Consistoria disponere, eorumque Anno normali exercitam Jurisdictionem pro lubitu restringere, multo minus Causam Consistorialem, ad aliud Forum trahere, vel Catholicos Consiliarios saltem Catholicum Directorem Consistorio præponere. Cujus rei exemplum extat in Causa Hohenloica, quæ ad Conclusum d. 21. Julii 1744. ansam dedit, tenoris: Die Kirchen- und Pfarrsachen, gegen alle Rechte und Land- auch Haus-Verfassungen, nicht durch bloße weltliche und der Catholischen Religion zugethane Råthe untersuchen zu lassen.

§. 730. *in Syst.* 855.

Imo etsi Subditi in A. 1624. Consistorium formaliter tale non habuerint, idem tamen statuendum. Sufficit, quod in dicto Anno publicum Religionis exercitium habuerint, adeo ut ubi Dominus religionis diversæ est, necessitas Consistoriorum, quam alias nonnulli in dubium vocant, negari nequeat (d). Quam obrem in dicta causa Hohenloica d. 30. Septembr. 1744. conclusum: gegen den Pfarrer eine ohnpartheyische Commission von lauter auswärtigen der Augspurgischen Confession zugethanen Theologis und Rechtsgelehrten von Herrschaftswegen nieder zu setzen,

(d) Conf. Obs. DCCLXXIV.

gen, und die Acta prævia inrotulatione auf eine unparthenische Universität Aug. Conf um von der Juristisch- und Theologischen Facultæt den Spruch Rechtens conjunctim darüber verabsassen zu lassen, versendet, und die Urthel dem Pfarrer gebührend publiciret werden solle.

§. 731. in Syst. 856.

Ex paritate rationis igitur Dominus Catholicus super delictis Ministrorum Ecclesiæ non aliter cognoscere potest, quam formato desuper Judicio A. C. conformi. Quo non observato cum de Kæth Pastorem ab officio suspendisset A. 1750. in Camera pronunciatum: daß zu Untersuchung der gegen Klägern angebrachten Verbrechen eine unparthenische Commission auswärtiger der Augspurgischen Confession zugethaner Gottes- und Rechtsgelehrten niedergesetzt, und dann durch solche rechtlicher Ordnung nach verfahren, sofort nach vollendeter Instruction der Sache die Acten prævia inrotulatione a Commissariis ad Impartiales verschickt werden sollen.

§. 732. in Syst. 857.

Ad annexa Religionis pertinet quoque Jus Liturgicum (§. 62. cit. Obs. CCCCXIX.) consequenter etiam jus indicendi Festa (§. 78. cit. Obs.). Inde Conclusa Judicii Imperialis Aulici in Causa zu Wyfrad Ordens-Creuz-Brüder Prior und Convent contra den Freyherrn Quad zu Wyfrad T. III. Op. VI. ob ein Protestantischer Landesherr seine Catholische Unterthanen zur Mitfenerung der für seine Religions-Verwandte bestimmten Buß- Bet- und sonstiger Feyerstage anhalten könne?

§. 733.

§. 733. *in Syst.* 858.

Quemadmodum Annus Decretorius ex Consensu Statuum jus ipsorum reformandi & Dicecesanum limitat (§. 36. *cit. Obs.*); sicque iidem eatenus juri reformandi renunciarunt; ita etiam dicto juri renunciare, limitesque justos hisce juribus ponere possunt Pacta specialiter desuper cum subditis ineundo, tum si secundum, tum si præter, tum si contra jura ex Pace Westphalica sint inita, adeo ut istiusmodi Pacta sint firmissime obligatoria non tantum quoad ipsos compaciscentes, sed etiam quoad eorum hæredes & successores, nec non tertios compaciscentes vel Garantiam suscipientes: prout id Perillustr. DE MOSER *in Diss. de Pactis & Privilegiis circa Religionem pluribus evicit.*

§. 734. *in Syst.* 858.

Unde cum Hildesienfes contra Recessum Consistorialem 1652. gravarentur, Camera Mandatum decrevit, de administrando impartialem Justitiam juxta Instr. Pac. & Recessum Consistorialem abolendo Gravamina, & de in posterum non gravando, & omnia in pristinum statum restituendo S. C. 1694. & ulterius 1696. verbis præcepti: Denen Evangelischen Landständen in allen angebrachten Gravaminibus Justiz wiederfahren zu lassen, Sie und ihre Glaubensgenossen wider den Religionsfrieden, Instr. Pac. und NB. Consistorial-Recess, wie auch andere Pacta publica und von weil. Maximilian Henrich als Bischoff zu Hildesheim abgegebenen Resolutionen weder für sich selbst, noch durch andere zu turbiren, son-

bern in Ecclesiasticis alles in dem Stand, wie es in A 1624. und noch tempore extraditionis Diceceſeos gewesen, fordersamst zu restituiren.

§. 735. in Syst. 859.

An Domino Territorii in Sacello suo Aulico publicum vel privatum tantum Religionis suæ exercitium competat, inter Doctores disceptatur. Hinc communiter Statui Religionis quoad hanc quæſtionem per Reversales prospectum.

§. 736. in Syst. 860.

Vasallus vero in suo prædio contra statum Anni normalis Sacellum ædificare nequit, uti etiam Referens in Causa Fuskenheim supra citata quoad Sacellum a Domino de Hallberg erectum statuit, verbis: Es sene zwar nicht ohne, daß Fürstlichen Personen in ihren Residenz- und Schloß-Capellen eine Kirche für dero Religion per tacitum vel expressum consensum bewilligt werde: daß aber einem jeden Edelmann in einem jeden Dorf, so er noviter acquirirt, und wo er nicht einmal seine besondere Wohnung hat, nach den Reichsgesetzen erlaubt seyn sollte, eine große Schloßkirche mit ordentlichem Geläut und Glocken, für seine dasselbst nicht einmal eingeführte Religion zu erbauen, finde man nirgends disponirt. Und was würde daraus für Confusion im Reich entstehen? Der Art. VII. §. I. rede nur von Statibus, so Concionatores Aulicos in ihren Residenzien halten könnten, womit nur ein Cultus privatus oder Privat-Gottesdienst, nicht aber ein publicus mit ordentlichem Geläut, verstanden werde. Wollte ferner obmovirt werden, der §. I. gehe nur die Protestanten

stanten unter sich an, uti BARTHEL (e) statuit; So ist aber nirgendswu dargethan, daß denen Catholischen ein größeres Recht circa Sacra als denen der Augspurgischen Confession zugethanen Statibus beygelegt worden wäre.

§. 737. in Syst. 861.

Fundamentum Juris emigrandi positum est in §. XI. Pacis Religiosæ: cumque variæ desuper ortæ lites, Pace Westphalica ulterius de jure illo statutum. Quia nimirum finis hujus emigrationis quam maxime in libertate conscientiae consistit, inde ne sub variis prætextibus emigraturi onerentur, aut duriori modo a Domino expellerentur, certus emigrationis modus §. 36. 37. præscriptus est (59. seqq. cit. Obs. CCCCXIX). Cum itaque emigratio ad Religionis & conscientiae libertatem sit introducta; indigni sunt flebili hoc beneficio emigrantes seditiosi & tumultus excitantes subditi.

§. 738. in Syst. 861.

Ast non quilibet prætextus nec quodlibet Crimen ad expellendos ejusmodi subditos una cum innocentibus liberis & uxoribus sufficit.

Si crimen non est atrox, luant delinquentes pœnas promeritas. Si autem pœna intuitu Religionis aggravetur, & in pœnam expulsionis mutetur, liber omnino est subditi ad summa Imperii Tribunalia pro Restitutione plenaria accessus.

Exempli loco fit sequens Sententia Cameralis de 24. Jan. 1750. In Sachen Herrn Christian Carl Grafen zu Leiningen-Heidesheim und Conf.

R 3

Klägern

(e) Art. VI. §. 8. de Jure reformandi.

Klägern eines wider den Freyherrn von Hallberg
 Beflagten anderntheils, Mandati Contraventio-
 num tam Pacis Religiosæ quam Contractus Em-
 tionis venditionis cassatorii & de restituendo per-
 sonas August. Confess. e pago Fuskenheim ex-
 pulsas cum bonis eorum, omnique causa in pri-
 stinum statum, nec in posterum turbando vel
 gravando C. C.: Ist erkannt, daß Beflagter so-
 wohl die aus dem Dorf Fuskenheim gewiesene 15.
 Haushaltungen Augspurgischer Confess mit Weib
 und Kindern daselbst sogleich wieder in ihre vorige
 Aeinter einzusetzen, Ihnen anben ihre Häuser,
 Scheuern, Aecker, Wiesen, Hofraith, und alles
 und jedes, was ihnen abgenommen, und abgeschätzt
 worden, in den Stand, wie solche sich zur Zeit
 der Ausweisung und Schätzung befunden, nebst
 allen deshalb verursachten Kosten und Schaden,
 zu gleicher Zeit vollkommen zu restituiren, als auch
 dem dortigen Protestantischen Prediger, was Ihme
 an Accidentien und sonstigen Gefällen, die er ent-
 weder selbst bis 1739. erhoben, oder erheben sol-
 len, oder auch seine Vorfahren im Amt, zur Com-
 petenz gebühret, entzogen worden, nebst Interesse,
 Kosten und Schaden zu ersetzen schuldig und gehal-
 ten, und dazu zu condemniren, und zu verdam-
 men seye.

§. 739. in Syst. 862.

Emigrare igitur tam volentibus quam a Do-
 mino Territorii jussis liberum est retentis Bonis
 discedere, hæcque per ministros administrare,
 & quoties ratio postulat ad res suas inspiciendas
 vel persequendas Lites, aut Debita exigenda, li-
 bere,

bere, & sine literis commeatus adire, & si contra hoc in uno aut altero puncto attentarentur, sibi consulunt per viam Mandati de non gravando contra Instrumentum Pacis S. C. (f). Ac proin ob Religionem emigrantes a Detractione immunes esse, Doctrina LAUTERBACHII (g) est, cui assensus non denegandus.

TITULUS V.

De Processu super Pignorationibus.

§. 740. in Syst. 863.

Pignoratio dicitur turbatio alterius in possessione vel quasi juris, quæ mediante re tertia ita fit, ut pacifragium inde metuendum sit. *Res tertia* dicitur quælibet a re litigiosa seu jure controverso diversa, ut adeo res tertii præcise non requiratur: siquidem omnis res tertii quidem tertia, sed non omnis res tertia tertii est.

§. 741. in Syst. 864.

Unde statim patet, Pignorationem a turbatione simplici differre, adeo, ut omnis pignoratio, turbatio quidem in possessione vel quasi, non vero omnis turbatio in Possessione vel quasi Pignoratio sit.

R 4

§. 742.

(f) Conf. BRAUN in *Amœnit. Jur. th.* 12. & BRAUN in *Disp. de beneficio emigrandi ob Religionem*, Altorfii habita. (g) *ad Tit. ff. de migrando.* §. 6.

§. 742. in Syst. 865.

At vero factum illud pro simplici turbatione potius, quam pignoratione habendum esset, nisi eodem jus novum quæreretur. Ergo pignoratio novi juris quærendi causa fiat, necesse est, five in solo pignorantis, five pignorati, modo novi juris quærendi causa fiat.

§. 743. in Syst. 866.

Constitutio de pignorationibus dicitur quæ pacis publicæ conservandæ gratia pignorationes coërcet, earumque intuitu, præteritis Austrægis statim suprema Imperii Tribunalia adire permittit. *Part. 2. Tit. 23. C. O. C.* continetur.

§. 744. in Syst. 867.

Ex quo fuit Constitutionem istam ad eas pignorationes, quæ pro conservando jure & possessione fiunt, extendi non posse, cum istiusmodi pignorationes pro licitis omnino habendæ sint: (*Obs. LXXXVII.*) pro illicitis e contrario illæ, quas dicta Constitutio coërcet.

Animus jus novum, velut pascendi, in cujus quasi-possessione quieta alter est, privata autoritate in alieno quærendi, ab animo jus novum, quod alter sibi in meo asserit, impediendi, multum differt (*Obs. T. I. p. 499.*).

§. 745. in Syst. 868.

Inter Immediatos ab hujusmodi pignorationibus illicitis Pacifragium imminet, minime, saltem raro a privatis. Hinc si Constitutioni de pignorationibus locus sit, requiritur, ut pignoratus, & pignorator immediati sint (*O. C. h. Tit. §. I.*).

§. 746.

§. 746. *in Syst.* 869.

Si itaque mediati alios pignoraverint, coram Magistratu suo ordinario conveniendi sunt; Si mediatum immediatus, ille adire debet quoad personas primi ordinis Austrægas: personas vero secundi ordinis statim in summis Imperii Tribunalibus convenire potest.

§. 747. *in Syst.* 870.

Atqui immediatus ratione bonorum mediatorum pro mediato habendus (§. 70.). Ergo si ratione horum pignora capta, Constitutio hæc nullum habet locum.

§. 748. *in Syst.* 871.

Si subditi alicujus immediati ab immediato pignorati sunt, hujusque principaliter interest; perinde est, ac si immediatus ab immediato pignoratus esset, prout & tunc si is commune tantum interesse cum illis habet. Hinc Constitutioni de pignorationibus his in Casibus locus est, consequenter etiam in eo, quo Vasallus mediatu ab immediato pignoratus, ita ut Dominus directus immediatus cum suo Vasallo ex Constitutione hac agere possit.

Idemque dicendum esse, quoad jus usufructuarii, & usuarii mediati, ab immediato pignorati, per se patet, quod nempe una cum Domino proprietatis immediato ex hac Constitutione agere possit.

§. 749. *in Syst.* 872.

Qui bona immediata possident, Domicilii respectu vero mediati sunt, pro immediatis habendi.

Si igitur pignoratio in bonis immediatis facta, eadem ad Imperii judicia suprema pertinet; si vero in bonis aliis mediatis pignora capta, causa ad iudicem ordinarium remittenda (§. 78).

§. 750. in Syst. 873.

Quia quod quis per alium facit, ipse fecisse censetur; ideo si officiales alicujus immediati pignorarunt, etsi jussus Domini probari nequeat, Constitutio hæc tamen locum habet, ut suprema Imperii Tribunalia statim adiri possint, quia Dominum repræsentant. Sed ut & Jussus probari possit in §. ult. C. O. C. h. t. cautum, ut apud immediatum supplicetur pro decreto, de restituendo, aut refarciendo; quod si denegaretur, pignoratio jussu Domini facta censetur, sicque in supremis Imperii Tribunalibus processus super pignorationibus locum haberet. Multo magis idem valet, si Dominus ipse factum Ministri sui acerrime defendat, seu pignorationem rati-habuerit.

§. 751. in Syst. 874.

Quoniam Constitutionis de pignorationibus, ratio, pacis publicæ conservatio, est ratio facile perspicitur, quare ubi eidem locus, immediate fundata sit jurisdictio supremorum Imperii Tribunalium, ita, ut nulla privilegia fori exemptionem præstent, eademque, ubi locum habet, faciat cessare Austrægas, æque ac Constitutio pacis publicæ (§. 694.).

§. 752. in Syst. 875.

Quoties obvia turbatio possessionis, ad pignorationem non qualificata, sed simplex vel pro spolio

spolio simplici reputanda est, illam ad judicem ordinarium, remittendam esse, liquet.

§. 753. *in Syst.* 876.

Quoniam pignoratio illicita a novi operis nunciatione reali licita distinguenda; idcirco, si quis rem alteri non quidem ademit, studio tamen perdidit, aut devastavit, hoc solum Constitutioni super pignorationibus locum non facit (*Obs. CCXXII.*).

§. 754. *in Syst.* 877.

Quomodo simplex turbatio a pignoratione distinguenda sit, extra controversiam non est, indeque in Constitutione determinandum fuit.

Hinc pro simplici turbatione declaratum, si Hedera suspensa intuitu juris vendendi Vinum vel Cerevisiam, remota tantum, nec tamen corrupta (§. 17. d. t.): quemadmodum igitur Constitutioni locus non est, ita e contrario, si ablata & corrupta Hedera, ob metum plagarum atque cædium eidem locus est. Ergo etiam pro casu Constitutionis, habendus est is, quo Lapides terminales evulsi & corrupti. Ii namque æque Signa sunt jurium ac Hedera suspensa.

Idemque de quibuscunque quorumvis jurium Signis ablatis & corruptis vel solummodo corruptis valet §. 18. d. t.

§. 755. *in Syst.* 878.

Pari ratione pro simplici turbatione tantum declaratum, si in Casu jurisdictionis Criminalis controversæ, vulnera cadaveris interemti tantum inspecta & dimensa, atque mensura ista ablata, cum ex hoc facto animum pacifragum colligere
non

non liceat: Secus si membra, velut caput, amputata & ablata, oder ein ander Fräischpfand abgenommen. Hinc in hoc tantum Casu, minime in illo Constitutioni locus est concessus (§. 16. d. t.)

Multo magis igitur pro exercitio juris seu simplici turbatione declarandum fuit factum, quo delinquens in Casu jurisdictionis Criminalis controversæ manibus alterius substractus (§. 14. d. t.).

§. 756. in Syst. 879.

Fruetus rei litigiosæ ad ipsam rem litigiosam pertinent. Cum itaque res tertia ablata non sit, si fructus ex eadem ablati, casus spolii simplicis est, foro primæ Instantiæ Austrægali, nec supremis Imperii Tribunalibus locum faciens, æque ac si ipsa res litigiosa ablata fuisset.

§. 757. in Syst. 880.

Si de jure Vectigalium aliquo in loco lis est, & unus litigantium Vectigal secundum consuetam portionem sibi appropriat, illud fructibus rei litigiosæ æquiparandum. Ergo isto in Casu locus non est Constitutioni de Pignorationibus. In quantum vero vectigal ablatum excedit portionem determinatam, pro re tertia & innocenti habendum, atque adeo eatenus Constitutioni locus est (Dep. Absch. de A. 1600. §. 38. C.O.C. P. II. Tit. 23. §. 10.)

§. 758. in Syst. 881.

Si Jurisdictio litigiosa est, Sportulæ judiciales pro fructibus jurisdictionis habendæ sunt, minime vero mulctæ, ceu incertæ. Ergo illæ ablatæ Constitutioni locum non faciunt, utique vero hæ, ceu res tertiæ.

§. 759.

C.O.

C.O.

C.O.

C.O.

C.O.

C.O.

C.O.

C.O.

C.O.

§. 759. in Syst. 882.

Instrumenta, quibus mediantibus jura exercentur, non sunt ipsa jura litigiosa, consequenter res tertiæ. Si itaque retia, canes, in casu juris venandi, consequenter etiam oves in casu juris compascui litigiosi auferantur, Constitutio hæc locum habet. (*C. O. C. P. II. Tit. XXIII. §. 3* conf *Webst. P. XI. p. 83.*). Neve igitur in fraudem Constitutionis quid permitteretur, in genere sancitum, ut eadem locum haberet, etsi instrumenta ista non ablata, sed tantum corrupta, imo in genere res tertiæ tantum deteriores redditæ, vel destructæ essent (*§. 19 d. t.*), atque adeo & ei in jurisdictione Criminali litigiosa locus est, si locus supplicii tantum destructus (*§. 18. d. t.*).

§. 760. in Syst. 883.

Quoniam feræ, pisces, aves, Jure Justiniano res nullius sunt, *§. 12. Inst. de Rer. Div. &c.* inde est, quod quando jus venandi, vel piscandi, vel aucupii litigiosum, & feræ, pisces, aves, ablatae, eadem minime pro fructibus rei litigiosæ, sed pro rebus tertiis habitæ fuerint, ac proin Constitutioni super pignorationibus locum, faciant (*C. O. C. §. 9.*): secus si feræ, pisces, aves, in vivariis sunt.

§. 761. in Syst. 884.

Si jus Territorii litigiosum, & subditi capti, ii in singulari non tam pro re litigiosa quam tertia innocenti habendi sunt: cum Domino suo libenter sese subjicerent, modo is certus esset, adeoque commiseratione digni sint. Hinc ob
eorum

eorum capturam Constitutio omnino locum habet. (*C. O. C. P. II. Tit. cit. §. 5.*), modo causam pignorationi non dederint, sese nimirum controversiæ inter duos exortæ five unius five alterius jussu immiscendo, vel alios excessus, in favorem alterutrius Domini Dolo malo committendo, cum sic nulla commiseratione digni reputandi sint. (*Rec. Imp. de A. 1594. §. 71. & 72.*); multoque minus adeo Constitutioni locus, si delicti causa incarcerati: Sic enim præventio punientis locum habet, ne delicta maneant impunita, ipsique inter res litigiosas referuntur (*Rec. Imp. de A. 1594. §. 71. 74.*).

§. 762. in Syst. 885.

Sub nomine vero Subditorum etiam Incolæ, & Judæi comprehenduntur (*Nebst. P. III. Abh. IV.*). Ergo Constitutio hæc etiam ad eos extendenda.

§. 763. in Syst. 886.

Cui consequens, quod si Subditis & Officialibus alterius per incarcerationem juramentum de in posterum non amplius utendo jure Domini, extortum, illud vi hujus Constitutionis relaxandum esse, dieweil solche Personen in diesem Falle durch die abgenöthigte Gelübdnis nicht für frey und ledig zu halten (§. 12. d. t.).

Enim vero si subditi ad homagium præstandum uni Dominorum super jurisdictione litigantium, coacti, illa libertas valde nociva est; inde relaxatio homagii, donec lis super jurisdictione finita, vi hujus Constitutionis fieri nequit, zu Abstrickung allerhand beschwerlichen und nachtheiligen
gen

gen Consequentien : cum istiusmodi subditi æquiparandi sint dem Herrnlosen Gesindel (§. 13. d. t.).

§. 764. in Syst. 887.

Pignoratio non debet esse suscepta ex Causa Criminali, velut captivus non ob commissum maleficium detineri, verbis C. O. C. P. II. 23. pr. (allein Malefiz-Sachen ausgenommen) (a). Pone enim quod sic, certe novi juris quærendi causa pignoratio non est suscepta; deficitque res tertia innocens, quæ tamen sunt Requisita Constitutionis super pignorationibus (740. §. 742.)

Requiritur tamen, ut Crimen vere tale sit, non affectatum ad eludendam hanc Constitutionem e. gr. si propter mulctam puncto Strupi, quod tale Crimen non est, pignoratio facta (b).

§. 765. in Syst. 888.

Pari ratione si 1) ex causa Commissi res alterius ablata ex Constit. super pignorat. agi non potest: siquidem hoc in casu deficiunt res tertia innocens, animusque jus novum quærendi (*Obs. CCX.*); sique 2) partim res ipsa litigiosa, & fructus, partim res tertia & innocens auferuntur, Constitutioni quidem intuitu rei tertiæ, minime intuitu rei litigiosæ & fructuum locus est (§. 7. d. t.).

§. 766. in Syst. 889.

Turbatus in possessione dicendus non est, nisi in possessione constitutus: cum igitur pignoratus in possessione turbatus dicendus sit (§. 740.), evidens est, quod ad pignorationem requiratur,
ut

(a) De quibus vid. SPEIDEL spec. voce *peinliche Sachen.* (b) Conf. Rec, Imp. de A. 1594. §. 74.

ut pignoratus in possessione quieta ejus juris & loci sit, in quo & cujus respectu pignoratio facta.

Sed & hoc requisitum ex eo fluit, quod pignoratio fiat, novi juris quærendi causa, cum jus novum non sit diversum ab illo jure, in cujus possessione supplicans se esse præten- dit: nam si e. gr. supplicans docuit, se esse in possessione vel quasi juris venandi, & allegavit se esse turbatum in jure piscandi, Processus super hac Constitutione plane denegandi essent.

§. 767. in Syst. 890.

Unde cognitu facile est, quod 1) sufficiat aliquem esse in possessione alicujus juris, velut venandi aut pascendi, etiamsi alius Dominus scilicet sit in possessione loci, vel Dominium rei habeat, quia hæc separata sunt: cum fieri possit, ut alter Possessor sit, Dominus non sit; alter Dominus quidem sit, possessor vero non sit; 2) si possessionem alicujus rei diversi Domini diversimode habeant, velut unus jus venandi, alter jus pascendi, tertius jus lignandi, illi tantum hoc beneficium competat, qui sui juris respectu turbatus est, si autem jus lignandi apud alterum quærendo, ejusdem nomine quis pignora capiat, simulque tertio in jure suo pascendi ibidem competente officiat, verius sit, ei, cujus respectu pignoratio facta, ex hac Constitutione agendi facultatem concedi, alterum vero in jure suo e. gr. pascendi impeditum, turbatae possessionis tantum jure experiri posse, nisi forsan simul ex continentia causæ res ad suprema Imperii Tribunalia devolvi possit, & 3) pignoratio possessionem

sionem non probet, nisi pignoratus postea acquiescat: sicut prohibitio non acquirit possessionem, nisi prohibitioni paritum sit.

§. 768. in Syst. 891.

Ei, qui in possessione est, in eadem vero turbatur, Interdictum retinendæ competit: Ergo causa pignorationis ad Interdictum retinendæ pertinet.

§. 769. in Syst. 892.

Quoniam vero pignoratio istiusmodiurbationis in possessione species est, quæ in Pacifragium facillime erumpere potest (§. 745.); igitur eatenus causa Processu Mandati S. C. tractanda est (§. 690.).

Enim vero processu Mandati causa pignorationis tantum in summariissimo tractatur (§. 411): quatenus igitur in ordinario decidatur, cujus possessio pignorati an pignorantis justior vel antiquior sit, Processus ordinarius locum habet; qui cum processus Citationis sit (§. 672.), evidens est, quod causa pignorationis duplici processu 1) Mandati S C puncto nimirum pignorationis, ad pignora ante omnia gratis & plenarie restituenda, *Rec Imp. Nov §. 139* exceptis puncto litigiosæ Jurisdictionis Criminalis cadaveribus sepultis, propter nimias absurdas consequentias, (§. 15. d. t) & 2) CITATIONIS, puncto nimirum juris pignorandi seu causalium, tractanda sit, qui ultimus quoque dicitur *Processus Causalium*.

§ 770 in Syst 893

Quando igitur supra (§. 768) causa pignorationis ad Interdictum retinendæ pertinere dicitur,

L.B. de Crameri Inst. Fur. Cam. S tur,

tur, id striete de puncto Citationis intelligendum, non item Mandati, ubi potius actio vocanda Imploratio officii Judicis (§. 418.), seu Conditio ex Constitutione Imperii.

§. 771. in Syst. 894.

Ac proin 1) in processu Mandati pignoratus est Actor, pignorans Reus: in Processu Citationis vero pignorans Actor, pignoratus Reus, illique adeo 2) onus incumbit verisimiliter saltem probandi (§. 452) requisita omnia specificè, præsertim vero novi juris quærendi causa pignorationem factam esse, ni Processus sub formula denegentur: *Auf vorgebrachte Narrata abgeschlagen*, vel Supplicanti verisimilis injungatur probatio v. gr. ut possessionem aliquo modo probet (§. 452.), pignoransque 3) in hoc, plena defungi debet probatione, vincens 4) hic si de antiquiori vel titulata possessione docuerit, sicut pignoratus ibi, si pignorationis ultimum actum possessorium probaverit, lata 5) paritoria, in causa citationis vero definitiva, qua possessio Victori plene adjudicatur, salvo petitorio, nimirum coram Austrægis instituta Actione confessoria, disceptando, nisi partes expresse huic foro renunciaverint: Alias 6) si in possessorio summariissimo & ordinario pronunciatum, utrique tam pignorato, quam pignoranti consultum; sicque metus pacifragii, adeoque causa finalis Constitutionis cessat, consequenter causa proprietatis ad Judicium ordinarium remittenda.

§. 772. in Syst. 895.

Quoniam cum pacifragio pœna banni Imperialis

perialis connexa (§. 662.), facile est ad intelligendum, cur & hac Constitutione, pœna banni Imperialis statuta fuerit Contumaci in restituendis pignoris, edocta possessione.

§. 773. in Syst. 896.

Quia restitutis pignoribus & relaxatis captivis, pignorato tantum consultum est, nondum vero pignoratori, qui magis sese possidere dicit; igitur metus pacifragii nondum cessat: inde est quod *uterque Processus simultanee tractandus sit*, ita tamen, ut instructa satis causa Mandati, Paritoria non debeat differri.

§. 774. in Syst. 897.

Indeque porro est, quod 1) uterque processus coram supremo Judicio ventiletur, 2) Mandato statim adjiciatur Citatio ad producendum Causales, daß nemlich Befl. binnen der Zeit, die ihm in dem Mandat angesetzt ist, erscheine, und die Ursachen demonstrieren, warum Er gepfändet, 3) Causales exceptionibus statim adjiciendæ sint, 4) etsi Citatio non petita, eadem tamen ex officio a Judice annecti possit, 5) Mandatum de non turbando una cum processibus pignorationis incongrue non petatur, ubi ulterior pignoratio metuenda (*Obs. CCXXVI.*), prout etiam Mandatum de non offendendo S. C. ad securitatem personæ cum processu Mandati recte decernitur, neque 6) Victor in puncto pignorationis, in puncto Causalium ante realem paritionem i. e. restitutionem gratuitam plenariam, ulterius procedere teneatur, etsi Causales apertæ videantur (*Nebst. P. XI. Abh. VI.*): decisa autem 7) Cau-

sa Mandati per cassatoriam, actio pro non instituta habeatur, & Impetrans in expensas condemnatur (*Rec. Imp. Nov. §. 139.*), quale exemplum in Causa Haxthausen contra Hanau habemus, reservata tamen Actori potestate, prætensum jus suum in puncto Causalium contra impetrata antea a Reo Mandata in supremis Imperii Tribunalibus legitime deducendi, cujus rei testimonium perhibet DECKHER per Sent. n. 243. qui vero etiam pignorationis ad competentem remissoriam cassatoriæ annexam sistit. n. 299.

§. 775. in Syst. 898.

Si igitur de partitione docetur, edoctio vero non est sufficiens, reus indicare debet, qua in parte Mandato non sit paritum, & tunc partitione insufficienti rejecta, ungenugsamer Paritions-Anzeige ungehindert plenaria paritio injungenda.

§. 776. in Syst. 899.

Cum Causa proprietatis ad judicem ordinarium remittenda sit (§. 771. n. 6); sequitur, 1) quod contra partitionem Mandato debitam, non admittendæ sint exceptiones causam proprietatis concernentes, sed tantum Exceptiones Sub- & Obreptionis, seu deficientium requisitorum, vel nullitatis ex defectu Jurisdictionis, ut si pignorator in Termino Mandati compareat, & excipiat, se vel pignorum non esse immediate Imperio subiectum (§. 745.), modo non sint altioris indaginis, utpote quæ non sunt attendendæ, sed alio processu judiciario discutiendæ; unde Clausula illa reservatoria, quam pignorans in restitutione pignorum adjicit de non præjudicando

cando Dominio, vel possessioni, supervacua censenda, 2) in Casu repignorationum non in continenti, nec cum moderamine factarum, adeoque illicitarum, utrique parti ad Causam Mandati paritio injungenda sit, ut nempe pignora reciproce restituant.

§. 777. in Syst 900.

Possessio pignorati est vel clara vel dubia, aut pro parte pignorantis clara. Primo casu vincit pignoratus tam in summario quam in ordinario, tam in Causa Mandati, quam Citationis, fructusque ex re tertia veniunt in restitutionem, ceu ad Causam Mandati pertinentes, fructus vero ex ipso fundo, non nisi deciso pro pignorato processu Citationis. Unde in Causa v. Schliz contra Fulda post restitutionem lapidum terminalium in Casu pignorationis restitutio fructuum ex sylva usque ad decisionem Causarum suspensa per Sent. 20 Dec. 1719 publicatam (c).

Casu Secundo vincit Actor ad minimum in Causa Mandati, & exceptiones altioris indaginis remittuntur ad causam Citationis. In Tertio Casu processus vel ab initio sunt denegandi vel ex post cassandi. Et tunc cadit non modo causa Mandati, sed etiam Citationis; consequenter si renunciatio possessoris facta, eidem acquiescendo, decernitur: Reo jus Actorem turbandi pignorandive nullum esse, turbationibusque in posterum, præstita desuper cautione, abstinendum esse, cum expensis, teste DECKHER n. 303.

S 3

§. 778.

(c) Conf. DE LUDOLFF Fascic. I. Sent. n. 32. seqq.

§. 778. in Syst. 901.

Quamquam in processu Causarum, pignorans fiat Actor, pignoratus Reus (§. 771.); attamen quoad formam & formalia sententiæ hæc differentia non observatur, sed Rubrum primæ causæ semper retinetur. E. gr. In Sachen Brandenburg-Culmbach contra das Hochstift Bamberg, wegen einer Mühle &c. etsi Pars illa in possessione jurisdictionis Ecclesiasticæ & Civilis fuerit, hæcque pignoraverit, Molitorem arrestando ad acquirendum in dicto Molendino Jus Territoriale, adeoque in processu Citationis Bamberg-Pignorans & Brandenburg-Culmbach Pignoratus fuerit.

§. 779. in Syst. 902.

Quod si pignoratio iteratur & nova Mandata impetranda essent, sumtus in redimenda Mandata, & insinuationes impendendos, Immediati se invicem immensum in modum, actum pignorationis reiterando, in fraudem legis, divexari possunt. Ad id proin præcavendum, necesse non est, ut pro novis Mandatis supplicetur, sed in eadem causa pignorationem factam esse, per recessum indicandum, & ad pœnam Mandato insertam imo & aggravatam agendum; per procuratorem nempe apud acta id ad notitiam principalis venit.

§. 780. in Syst. 903.

Consultius esse Mandata S. C. auf die 4. Fälle, quam auf die Pfandungs-Constitution petere, & decernere, jam inculcavi (*Obs. LXII.*). Certe processus ex Constitutione de pignorationibus plurimis difficultatibus plenus est, adeo ut Mandata auf die 4. Fälle, ob factum nullo Jure justificabile,

ficabile, & periculum in mora, facilius decernantur, & in effectu Pignorato per Mandata ejusmodi citius juvari possit.

§. 781 in Syst. 903

Licet vero Processus super Constit. de pignorat. hodie infrequens, & rarus sit, non tamen prorsus nullus est; si singula requisita aperte applicari possunt, dubium non est, quin Mandatum S. C. auf die Pfandungs-Constitution peti atque decerni possit, velut decretum in causa (*Obs. LXXXIV*) allegata. Et quidem tunc suppositis nempe requisitis, si quid ablatum, petitur Mandatum de restituendo rem ablatam; si quid destructum, vel corruptum, Mandatum de refarciendo damnum; si domesticis vel officialibus juramentum inique extortum, Mandatum de relaxando juramentum. In Causa der Burg zu Friedberg contra Hessen ad supplicam pro Mandato de restituendis pignoribus cum damnis & expensis, ut & de non amplius offendendo super Constitutione de pignorationibus S. C. cum cit. solit. & addandum Causales d. 26 Aug. 1735. decr. Ist das gebetene Mandatum auf die Pfandungs-Constitution, uti & de non amplius offendendo S. C. gegen die Fürstlich Hessen-Casselsche Regierung cum cit. solit., & addandum Causales hiermit erkannt, übriges Begehren aber abgeschlagen.

Cæterum quod si pars altera audienda, frustra petitur Mandatum S. C. auf die Pfandungs-Constitution, sed decernitur Citatio ad videndum se manuteneri in possessione prohibendi &c. (*Obs. T. I. pag. 499.*).

TITULUS VI.

De Processu super Arrestis.

§. 782. in Syst. 905.

Arrestum dicitur Detentio Personæ, vel Rerum alicujus, donec alteri satisfactum, ratione ejus, quod sibi competere prætendit.

Unde statim patet 1) Arrestum speciem executionis esse; consequenter 2) cessare ceu remedium extraordinarium, ubi ordinarium superest, ut & 3) tunc ubi cautio de judicio sisti, & judicatum solvi præstita, nisi in Causa executiva (*Obs. DCCCCLXIV.*).

§. 783. in Syst. 906.

Arresta licita dicuntur, quæ ex justa Causa ob periculum præsens fugæ vel dilapidationis, ad instantiam tertii, autoritate publica, a Judice competente decernuntur, velut quæ nomine der Nachsteuer jure tacitæ hypothecæ bonis subditorum imposita, secus tamen si ultra consuetudinem vel justum modum quid exigatur (*Rec. Imp. 1594. §. 82. C. II. 274. § 1*).

§ 784. in Syst. 907.

Justitiam Causæ Arresti dijudicare, Judicis est. Unde *causa Arresti est arbitrii judicis*; isque nec in decernendo, nec relaxando Arresto facilis esse debet (*Obs. DCCCCLVIII.*)

Ex causa Arresti intelligitur Effectus, qui est, ut 1) Forum Arresti decreti, ad se trahat causam prætensionis (*Obs. CCCCXIII*); 2) si Arrestum

stum

stum in quibusdam locis jus prælationis tribuit, id tamen non de summa ab initio impositi Arresti denominata, sed de quanto ex post liquidando vel justificando intelligendum sit; 3) Bona Capitularium Immediata in supremis Imperii Tribunalibus arrestari, iidemque ad videndum se immitti in bona arrestata usque ad solutionem debiti, citari possint; 4) Arrestum impetratum in pretio, quod Emtor venditori solvere debet, sese quoque extendat, ad reliqua venditoris bona, etiam post mortem relicta, in eventum, quo Emtor pretium illud possidere desiit (*Obs. DCIII.*).

§. 785 in Syst. 908.

Arresta illicita dicuntur, quæ sine justa Causa, propria autoritate vel a iudice incompetente, nec attenta oblata cautione de iudicio fisti, & iudicatum solvi, decreta.

§. 786 in Syst. 909.

Neque vero competens sit necesse est iudex, ratione domicilii, neque ratione contractus, neque ratione rei sitæ. Hinc *illicitum non est Arrestum, a iudice rei sitæ contra Forensem decretum in causa reali*, qualis etiam illa est, in qua Actio personalis ad rem petendam instituta est, velut a subdito ex transactione Principis sui, contra possessorem rei suæ.

§. 787. in Syst. 910.

Ad illicita Arresta pertinere, quæ per modum Repressaliarum suscepta, occasione Causæ Speck contra Herrn Fürsten zu Schwarzenberg demonstratum *Nebst. P. XII. Abh. I.*

§. 788. in Syst. 911.

Constitutio de Arrestis dicitur, quæ coërcet Arresta, ad Pacifragia præcavenda.

§. 789. in Syst. 912.

Propter arresta vero Pacifragium potissimum inter Immediatos metuendum. Ergo *Constitutioni de Arrestis inter Immediatos tantum locus est.*

§. 790. in Syst. 913.

Nec inter Immediatos Pacifragium propter Arresta metuendum, nisi sint illicita (§. 787.). Si ergo *Constitutioni de Arrestis locus sit, requiritur quoque, ut Arresta via facti i. e. sine Causæ cognitione vel præscitu Summorum Imperii Tribunalium imposita sint, & Cautio de iudicio sisti & iudicatum solvi oblata, attamen neglecta fuerit.*

§. 791. in Syst. 914.

Perinde vero est intuitu Pacifragii ab Arrestis metuendi, siue arrestati fuerint Immediati ipsi, siue ipsorum Subditi, siue Officiales ipsos repræsentantes, arrestaverintque Immediati ipsi, vel eorum Subditi, vel Officiales ipsos repræsentantes, eorum jussu & ratificatione. Ergo & his in Casibus Arrestum contra hanc Constitutionem commissum dicendum, quod eadem coërcetur, & tunc non arrestans ipse Officialis vel Subditus, sed Dominus ejus nomine convenitur, atque sic vice versa, Dominus mediati agere potest, modo talis casus ipsius interesse concernat vel mediate vel immediate.

§. 792. in Syst. 915.

Nec Pacifragium metuendum, nisi de *animo arrestandi* constet. Si igitur non de eodem sed
animo

animo occupandi, vel retinendi constat, vel alia ex causa Detentio fit, cessat Constitutio de Arrestis.

§. 793. in Syst. 916.

Metus Pacifragii causam Foro Austrægarum, æque ac ipsum Pacifragium eximit. Unde facile reddideris rationem, cur & *Constitutio de Arrestis faciat cessare Austrægas.*

§. 794. in Syst. 917.

Simplex vero turbatio, Spoliumve pertinent ad forum Austrægarum (§. 231.). Si itaque ex hac Constitutione immediate suprema Imperii Tribunalia adire queant, non sufficiunt omnes Turbationes, sed præcise requiruntur Arresta, quia hæc speciem spolii & turbationis quidem habent, quod commodum possessionis impediunt, non tamen omnes turbationes Arresta sunt.

§. 795. in Syst. 918.

Nec in Criminalibus fundata est Jurisdictio supremorum Imperii Tribunalium, nisi in Casu manifestæ Nullitatis (§. 128 129.).

Ergo & *causa Civilis requiritur, si Constitutio hæc locum habeat*, five dein ex Actionibus personalibus, velut propter debita, vel realibus Arresta imposita sint, modo non ex causa Criminali provenerint.

§. 796. in Syst. 919.

Etsi vero ex Constitutione de Arrestis pro Relaxatione captivorum agi nequeat, si Immediatus alterius immediati subditos ex causa Criminali captivitati intruserit (§. 795.); quod si tamen Violatio Territorii per facta Violenta accessit,
ob

ob eandem tamen Mandato de relaxando captivo adhuc locus est ex jure communi: cum in genere locus sit Mandato S. C. de non Violando alienum Territorium propter facta Violenta (§. 480.).

§. 797. in Syst. 920.

Sique Violatio Territorii ad petitum Mandatum de relaxando captivos nondum sufficienter qualificata; prælocutorium ad eandem melius eo qualificandam, dandum est.

§. 798. in Syst. 921.

An nulla, an insufficiens offeratur cautio, perinde est. Dijudicatio Sufficientiæ vero dependet a causa civili, ex qua arrestum impositum (§. 795). De qua cognoscere cum sit *Judicis relaxandi arresti*, ejus quoque *arbitrio relictum* sit, necesse est, *de Sufficientia & Insufficientia judicare.*

§. 799. in Syst. 921.

In qua itaque dijudicanda considerat 1) Locum, 2) Tempus, & 3) Qualitatem Cautionis, & quoad hanc 4) vel fidejussoriam, etiam quandoque per extraneum fidejussorem, vel pignoratitiam, vel in defectu reliquarum, in subsidium juratoriam, atque in Illustribus & Statibus Imperii Cautionem generalem omnium bonorum admittit; Sique 5) Arrestum notorie nullum, nullam plane requirit Cautionem, ac 6) Cautionem in ipso loco arresti exigit: siquidem Relaxatio fit auf *Wiederstellen*, i. e. ut Arrestatus Arrestanti se iterum sistat, & litis expensas persolvat: nec 7) ipsi sufficit, si Arrestatus dixerit, se ad Cautionem in continenti præstandam paratum esse,

esse, sed si quis ex hac Constitutione agit, verosimiliter de cautione actualiter oblata, docere debet, alias Prælocutorium dat: Noch zur Zeit abgeschlagen, sondern wofern Supplicantens Principal die zuvor offerirte Caution besser bescheinigen wird, soll ferner ergehen, was recht ist.

§. 800. in Syst. 922.

Relaxato Arresto, utrique Parti consultum est; sicque metus Pacifragii; consequenter causa finalis Constitutionis cessat (§. 788.). Hinc eadem nullum amplius effectum habere potest. Atque adeo unicus tantum est hic Processus scilicet Mandati S. C. de relaxando arresto, causaque principalis, velut Debiti, coram supremo Judicio ventilari nequit, sed ad judicem ordinarium pertinet, qui vel absolutorie vel condemnatorie pronunciat: nisi Camera Jurisdictio etiam fundata sit in Causa principali, veluti si causa ob quam arrestum impositum est, in Camera pendeat, vel Camera sit Judex ordinarius in prima Causæ principalis Instantia.

§. 801. in Syst. 923

Cum itaque certa sint Requisita, si Constitutio hæc locum habeat, singula in Supplica verosimiliter juxta § 79. *Rec. imp Nov* alle Supplicanten sollen ihre Narrata zugleich etlichermassen bescheinigen, sunt probanda, velut Cautionem actualiter oblatam fuisse, & 2) Exceptio deficientium Requisiteorum contra Mandatum emanatum opponi potest, velut deficientis Immedietatis a parte Impetrantis, Cautionis non præstitæ, Turbationis simplicis, Retentionis &c.

§. 802.

§ 802. *in Syst.* 924.

Probatis his Exceptionibus, Mandatum emanatum cassandum, iis vero non probatis vel rejectis Paritoriam plenam cum Condemnatione in Expensas, omneque interesse a tempore oblatae Cautionis, ferendam esse, nemo diffitebitur.

§. 803. *in Syst.* 925.

Quemadmodum autem, si Paritoria ferenda, praestita Cautio plene & legitime debet esse probata, ita Processibus seu Mandato S. C. inferenda Clausula: doch auf vorstehende wirkliche Caution: five Ist auf geschene Oblation, jedoch daß solchem wirklich nachgelebet werde, das Mandatum de relaxando Arresto hiermit erkannt.

§. 804. *in Syst.* 926.

Cum itaque fieri possit, ut Arrestum ab initio illicite impositum, superveniente ex post nova & justa Causa justificari, idque in Exceptionibus contra decretum Mandatum de relaxando adhuc allegari queat; hoc tunc cassandum.

§. 805. *in Syst.* 927.

Quoniam Requisitum hujus Constitutionis est, ut Arrestum non sit Juris, sed Facti omni-que jure prohibiti (§. 790), & per Arresta inter Immediatos ad Pacifragium facile devenitur (§. 789.), igitur in Casu Constitutionis non solum factum nullo jure justificabile, sed & Periculum in mora subest. Quin itaque Mandato S. C. de relaxandis arrestis ex Tit. 23. Ord. Cam. auf die 4. Fälle etiam in Causis Arrestorum illicitorum, simul locus sit, dubio caret.

§. 806.

§. 806. *in Syst.* 928.

Cumque quoad hæc Mandata, Requisita Constitutionis modo recensita, cessant, probaturque imprimis fit difficilis animus arrestandi (§. 792.), neque juramentum desuper Reo facile injungi soleat, eadem facilius impetrantur, quam Mandata ex hac Constitutione. Unde quamvis omnia Requisita adesse videantur, consultius tamen Advocati ad illa, quam hæc causam qualificant: quod in dicto Titulo tot & tam difficilia requisita, prout in Constitutione Arrestorum, non reperiantur: saltem alternative vel ex Constitutione Arrestorum vel ex modo dicto Tit. 23. Ordinatur pro processibus supplicatur.

§. 807. *in Syst.* 929.

Ac proin 1) etiam Mediati si v. gr. ad requisitionem tertii in Territorio alieno, oblata cautione inattenta arrestati, sicque 2) subditi contra Dominos inique arrestantes, Mandata illa impetrare possunt, modo reus sit Immediatus; & 3) Causa principalis post factam relaxationem Arresti, minime in judicio ordinario, velut coram Austrægis, sed in ipsis supremis Imperii Tribunalibus ad processum abbreviandum, ventilanda est; indeque 4) hic ut cautio coram Judice Arrestante fiat necesse non est, sed sufficit modo in ipso Judicio competente causæ principalis fiat: siquidem hic de judicio fisti & judicatum solvi cavetur (*Rec. Dep.* 1600. §. 58).

§. 808. *in Syst.* 930.

Quemadmodum Mandata S. C. de relaxando Arresto auf die 4. Fälle decerni possunt; ita,
cum

cum Arresta licita autoritate publica a Magistratu competente ad Instantiam tertii fiant (§. 78 .), eadem in Constitutione de Arrestis excludantur (§. 790.); a supremis Imperii Tribunalibus quoque *Mandata Arrestatoria*, & quidem S. C. decernuntur, quoties Jurisdictio Camerae ratione Personae, Causae, Bonorum vel alias fundata est, non tam ex Jure communi, quam *Orain. Cam. Part 2 Tit 23.* auf die 4. Fälle, & dantur Mediatis quoque contra Immediatos.

TITULUS VII.

De Processu super Litigiosa Possessione.

§. 809. in Syst. 931.

Litigiosa Possessio dicitur, in qua plures se esse in solidum contendunt.

§. 810 in Syst. 932.

Constitutio MAXIMILIANI I. quæ determinat modum super possessione litigiosa procedendi, dicitur *Constitutio de possessione litigiosa*, & continetur *Rec Imp. de A 1512. Tit 4 §. 12. Ord. Cam. P. II. Tit. 21. C. O. C. P. II. Tit. 22.*

§. 811. in Syst. 933.

Occasionem eidem dedere bella privata, & pignorationes, quæ sæpissime ex Causis possessionis litigiosæ oriebantur: quoniam jus commune etiam armis possessionem defendere permittit, secundum *Parcem. Wer nicht kan sechten, (sich bey seiner*

seiner possession vel quasi manuteniren) gewinnt nichts in Rechten (a).

§. 812. in Syst 934.

Quemadmodum itaque Constitutiones de fracta Pace Publica, & Pignorationibus faciunt cessare Austrægas (§. 694 §. 751.); ita & hæc easdem excludit, & vel ideo, quod causa Litigiosæ possessionis ejus qualitatibus sit, ut partes facile ad arma pervenire possint (§. 811.).

Imo metus iste armorum, causa impulsiva fuit, ferendi hanc Legem, quo ambages primæ istius Immediatorum Instantiæ præteriri, & periculum armorum citius a Summis Imperii Tribunalibus averti possint.

§. 813. in Syst. 935.

Quemadmodum etiam, si Constitutioni de Pignorationibus locus sit, requiritur, ut Pignoratus & Pignorator Immediati sint (§. 745.); ita etiam Constitutionis hujus requisitum est, ut Pars utraque litigans immediate Imperio sit subiecta.

§. 814. in Syst. 936.

Idem esse five Personarum immediatarum Officiales, five ipsæ alterius possessionem dubiam reddant, five de possessione rerum vera, five de quasi-possessione jurium litigetur, five litigiosa possessio sit civilis & naturalis simul, five civilis aut naturalis tantum, qualem habet usufructuarius, ex causa impulsiva hujus Legis liquet (§. 811.): siquidem in quolibet istorum casuum, Partes possessionis suæ defendendæ gratia, facile ad arma pervenire possunt.

§. 815.

(a) HERT. Paræm. 88.

L.B.deCrameri Inst. Jur. Cam. T

§. 815. in Syst. 937.

Quandoquidem duo eandem rem in solidum possessione genuina simul possidere nequeunt (§. XXVI. Op. m. T. I. Op. XIV.); idcirco Constitutio hæc supponit 1) neutrum actu in possessione constitutum esse, ac proin 2) ad hunc titulum non pertinent casus, ubi unus confitetur, quod alter possideat. Neque ergo 3) huc referendæ sunt causæ turbatæ possessionis, nec 4) tam frequentes casus in rebus corporalibus, quam juribus, velut servitutibus existit: cum ibi is, qui ultimum actum exercuit, in possessione esse dicatur.

§. 816. in Syst. 938.

Et porro inde in propatulo est, Constitutionem hanc minime ad Judicia adipiscendæ & recuperandæ, sed retinendæ pertinere: cum in casu priori Actor confiteatur alterum possidere, in secundo se dejectum esse, neque adeo possidere, in hoc vero tertio sich ein jeglicher für einen Besitzer des strittigen Guts oder Berechtigteit hält (Ord. Cam. §. fin. Tit. 21. P. 2.)

§. 817. in Syst. 939.

Jam vero super possessione vel quasi, vel inter utrinque Immediatos, vel utrinque Mediatos litigatur.

Inque casu priori, quoniam inter causam impulsivam Legis, & Requisitum ejus applicationi locum faciens, distinguendum, vel simpliciter super possessione litigatur, vel partes pro defendenda sua possessione, ad arma jam venire, vel in procinctu sunt, si scil. Nobiles Enses, rustici vero sævos Tridentes pro Libello ostendunt, vel

vel metus armorum, isque non vanus sed probabilis adest.

In casu primo tam celeri remedio opus non esse, ac in secundo, qui est Ordinationis tertius, quisque facile largietur.

§. 818. in Syst. 939.

Inde est, quod hoc in casu, in corporalibus Sequestratio, in incorporalibus vero Inhibitio, vel ad implorationem partis unius, vel utriusque, vel ex officio fiat (*Ord. Cam. de A. 1555. P. II Tit 21. §. 3*): in casu vero primo per possessorium ordinarium, reservato petitorio coram ordinario, nisi Camera Imperialis in Causa principali Judex sit, succurratur: quoniam sufficit, quod partes occasione possessionis litigiosæ ad arma venire possint, & soleant, etsi nullum in dato casu singulari probari possit periculum, multo minus quod partes ad arma venerint, vel in procinctu sint: siquidem causa impulsiva restrictior esse potest dispositione Legis (*Obs. MLXIV.*)

§. 819. in Syst. 939.

In casu vero possessionis inter Mediatos litigiosæ, qui dicitur Casus Ordinationis secundus, Objectum litis vel sub diversis Jurisdictionibus certis, vel controversis situm est. Sique prius, omnium superior, suprema nempe Imperii Tribunalia, litem tam in possessorio quam petitorio discutiat necesse est: sin posterius, Summorum Imperii Tribunalium est cognoscere, in cujus Territorio illud situm, quisque nimirum possessor vel quasi Jurisdictionis sit, causaque, lis ni-

mirum inter mediatos de possessione litigiosa sub-
orta dijudicanda, ad ejus forum remittenda est
(*Ord. Cam. cit. l. §. 1. 2.*).

§. 820. in Syst. 940.

Cui consequens in Causa litigiosæ pos-
sionis Privati contra Principem etiam Mandatum
C. C. decerni posse (*Obs. MLIII.*).

§. 821. in Syst. 941.

Ex quibus facile reddideris rationem, qua-
re 1) in casu tertio Summa Imperii Tribunalia
summarie, per Mandata nempe de sequestrando,
in casu autem primo ordinarie per Citationem,
nempe ad videndum sibi adjudicari possessionem,
procedant (*Ord. Cam. c. l. §. fin.*); 2) non solum
in corporalibus pro sequestratione, in incorpo-
ralibus pro inhibitione, sed & pro Citatione ad
videndum deduci summariissimum supplicetur,
nec non 3) si Summa Imperii Tribunalia ex of-
ficio ad sequestrationem procedunt, vel inhibent,
non minus partes ad deducendum summariissi-
mum citentur.

Quod vero una cum inhibitione ex hac Con-
stitutione Mandatum de non offendendo simul
peti possit, recte negasse Blumium Tit. 31. §.
35. collectu facile est ex 461. & §. 937. n. 3.

§. 822. in Syst. 942.

Quoniam differentia est inter possessionem
litigiosam & turbatam (§. 815.); igitur in utro-
que casu ex supplica constare debet rem esse liti-
giosam.

Si de eo non constat, summa Imperii Tri-
bunalia denegant Processus ex hac Constitutione
petitos,

petitos, vel pure, vel indicando, ut supplicans aliud genus Processus eligat, formul. Wie gebeten abgeschlagen.

§. 823. in Syst. 943.

Multo minus itaque in Supplica de possessione turbata, mentio injici potest, cum eo ipso se quis dejectum de possessione confiteatur, quod ad Austrægas pertinet.

§. 824. in Syst. 944.

Nec sufficit allegare possessionem metumve armorum in Supplica, si alterius possessio, in qua se esse pariter prætendit, dubia reddatur. Igitur ex parte Actoris Documentum vel indicium suæ possessionis afferri debet, nec non metus armorum per missivas hujus causa transmissas, vel instrumenta desuper confecta summarie probandus (*Ord. Cam. c. l. §. 1.*).

§. 825. in Syst. 945.

Finis Processus per sequestrationem & Inhibitionem, alius esse nequit, quam ut interea temporis cognoscatur, quis tempore motæ litis in novissima detentione fuerit, quo ei per modum fiduciæ possessio relinquatur, donec alter antiquiorem vel titulata in possessorio ordinario probaverit.

§. 826. in Syst. 946.

Cui consequens, non contra unam tantum partem inhibitionem decernendam esse: cum sic ipsum summariissimum & quidem inaudita altera parte decideretur. Unde §. 3. *Ord. Cam. cit. loc.* beyden Theilen zu gebieten, sich derselben zu enthalten.

§. 827. in Syst. 947.

Si vero Summariissimuu judicialiter decifum pro eo, cujus probatio fortior, possessio ei addicenda & alteri turbatio inhibenda; sique adeo 2) probationes de possessione, utrinque pares sunt, vel continuanda sequestratio, vel compossessio decernenda est, ut in Casu Collect. Nov. Sent. Cam n° 375. nisi perpetuæ metuendæ sint rixæ.

Generaliter Textus § 3 Ord. arbitrio Judicis relinquit, cuinam possessio tribuenda sit, verbis: *Welchem Theil die Possession oder quasi einzugeben.*

Poterit igitur præter sequestrationem & inhibitionem, Judex etiam pro re nata providere, ut utraque pars æqualiter fruatur possessione sine alterius turbatione.

§. 828. in Syst. 948.

Ratione Probationis per testes distinguendum est, sicut in Causis Mandatorum (§. 452.), utrum eadem fiat in ordine ad impetrandum Decretum, an in ordine ad Sententiam provisionalem.

Ibi, ut testes jurati sint, opus non est, hic vero dato Decreto, testes Juramento obstringendi sunt.

Id vero singulare, celeritas remedii adhibendi introduxit, ut Articuli Parti adversæ addandum Interrogatoria non communicentur, nec Rotulus testium communicetur, neque proin publicetur.

§. 829. in Syst. 948.

Reliquum modum procedendi perspicere licet ex Resolut. Cameral. c. l. p. 15. ibi: *Darauf*
der

Der Richter ꝛc. sine Libello, Litis contestatione, seu alio solenni Processu, cum quadam summaria causæ cognitione, auf etliche der Parthenen Substantial- Articul gehet; Zeugen in kleiner Anzahl, oder wo nöthig, auch andere briefliche Urkunden annimmt; und aus denselben, NB. ohne einige fernere Allegation oder Disputation der Parthenen sich informirt, welcher Theil seine Possession am besten bewiesen, und darauf der andern Parthen inhibirt, oder mandirt, sich derselben, bis zum ordentlichen Austrag des Possessorii oder Petitorii, zu enthalten. At vero *Rec. Imp. de A* 1557. §. 58. expresse Assessoribus injungit, ut his Resolutionibus conformiter agant.

§ 830. in Syst 949.

Quamdiu Possessorium plene non est decisum, metus armorum non cessat; consequenter ratio Constitutionis æque durat, ac in casu pignorationum (§. 769.). Hinc §. I. Ordinat. disponit, Jurisdictionem supremorum Imperii Tribunalium etiam in ordinario fundatam manere, bis zum endlichen Austrag des Possessorii, utpote qui non est Sententia illa Interimistica seu Provisionalis in Summariissimo.

Nec apparet ratio disparitatis hoc puncto inter Casum primum & secundum: imo potius rationis majoritas omnibus liquet, §. I. & 3. *Ord. Camer.*

Nihilominus ex usu contrario in Camera, deciso momentaneo, Ordinarium ad Judicem competentem, remittitur.

§. 831. in Syst. 950.

Cæterum contra Sententiam in Casu primo, omnia Remedia gravatis alias competentia locum habere, pariterque in Casu tertio, quanto in Ordinario judicatum, non item, si in Summariissimo, planissima dicat Juris Ratio.

§. 832 in Syst. 951.

Etsi Causa litigiosæ possessionis faciat cessare Austrægas (§. 812.); id tamen nonnisi de Legalibus intelligendum esse, vel inde cuivis facile patet, quia Conventionales mero arbitrio paciscentium reguntur (§. 192.), ac proin ad dictam causam, non solum in primo sed & tertio Ordinationis casu, sicut & reliquas Pignorationum, Arrestorum, extendi possunt, eoque magis, quod Causæ violentæ cognitioni & decisioni Austrægarum non repugnent (*Obs. DCCCCVI*), prout & extensi v. gr. Austrægæ Comitum conventionales (*per §. 9. T. I. Op. XV. p. 699.*).

§. 833. in Syst. 952.

Quoniam, quæ Constitutio hæc supponit, probare, in specie vero possessionem litigiosam a turbata distinguere (§. 815.), difficultate haud caret; igitur ejus applicatio ad factum valde difficilis est; indeque Advocati suis partibus potius per Mandata de non turbando auf die 4. Sålle, quam processibus ex hac Constitutione consulere solent; eamque ob causam Usus hujus Tituli rarior est.

§. 834 in Syst. 953.

Atque sic quando possessio est litigiosa regulariter

gulariter locum non habent Mandata S. C. etsi pars rea spoliata, aut turbata esset, sed tunc demum si facta violenta accedunt, velut notorius possessor sub prætextu Juris in petitorio competentis, per illa turbatur, Mandato de non turbando sed juris via procedendo locus est.

TITULUS VIII.

De Processu ex Constitutione super Lege Diffamari.

§. 835. in Syst. 954.

Lex Diffamari dicitur, vi cujus is, qui sibi actionem contra alterum competere jactat, quam hic negat, ab eo ad agendum provocatur.

§. 836. in Syst. 955.

Unde statim liquet, quod 1) ubi non datur actio, ibi nec locum habeat provocatio ex dicta Lege; 2) hæc Lex ad quascunque Causas non solum civiles, tam judicii possessorii quam petitorii, sed & Criminales atque Matrimoniales sese extendat.

§. 837. in Syst. 956.

Constitutio Imperii super Lege Diffamari dicitur, vi cujus diffamatio super fracta Pace publica vel illatis Injuriis, quæ frangendæ Paci publicæ ansam præbere possunt, in prima Instantia ad suprema Imperii Tribunalia pertinet.

§. 838. in Syst. 957.

Quoniam Lex diffamari & Constitutio super eadem, in eo conveniunt, quod diffamatus super diffamatione querelam moveat; quin immediatus ex Constitutione Imperii agens, idem intendat, quod intendit, qui ex Lege diffamari agit, dubio caret.

(Hinc 1) idem utriusque in Libello est peti-
tum: Beklagtem einen Termin anzusehen, seine
Klage vorzubringen, widrigenfalls zu sehen, daß
ihm ein ewiges Stillschweigen auferlegt werde;
2) Citatione ex Constitutione Imperii super Le-
ge diffamari non minus, quam in ipsa Lege dif-
famari opus est.

§. 839. in Syst. 958.

Durum autem est, hanc decernere, nisi ve-
risimiliter de diffamatione constet.

Si igitur Citatio tam ex Constitutione super
Lege diffamari, quam ex jure communi decer-
natur, *requiritur, ut diffamatio statim in Suppli-
ca, vel per Instrumenta, vel per testes verifimili-
ter probata sit* (C. O. C. P. II. 27. pr.): neque dela-
tio juramenti diffamatori facta, neque nudæ co-
piæ hodie sufficiunt, per d. pr. verb. *Glaubliche
Urfund.*

§. 840 in Syst. 959.

Ac proin in Causis Diffamationum tam de
jure communi quam ex Constitutione Imperii
duplex est Judicium, primum diffamatorium,
in quo de veritate jactationis seu traductionis,
aut impositione perpetui silentii agitur, secun-
dum Actionis sive Causæ principalis, in quo dif-
fama-

famator intra terminum a Judice diffamatorii præfixum de jure suo coram competente agit.

§. 841. *in Syst.* 960.

Cui consequens 1) eum, qui in primo judicio diffamatorio Reus erat, in secundo Actorem, primumque Judicium posterioris præparatorium esse, 2) cum actor forum rei sequatur, suprema autem Tribunalia sint Fora Immediatorum, ad impetrandam Citationem tam ex Lege diffamari juris Communis, quam ex Constitutione Imperii requiri, ut diffamatus immediatus sit (*C. O. C. P. II 27. pr.*), vel ad instar immediati se habeat (§ 68.), 3) hanc constitutionem dari contra quemcunque diffamatorem etiam extraneum aut exemptum ab Imperio; licet Supremo-
rum Imperii Tribunalium in causa principali fundata non sit Jurisdictio, eadem tamen in Judicio diffamatorio fundata esse possit, ac propterea 4) per Constitutionem Imperii remedium ex jure communi sublatum non esse, quamvis beneficium primæ Instantiæ quoad alias Causas, observandum sit.

§. 842. *in Syst.* 961.

Quemadmodum vero diffamatori provocato secundum Jus commune beneficium primæ Instantiæ salvum manet; ita nec diffamatus provocatione sua eodem privari potest, nisi eidem tacite vel expresse renunciaverit.

Sique adeo petiit diffamantis Citationem, um Diffamanten aufzugeben, gehörigen Orts seine Klage anzustellen und zu beweisen, Privilegio suo nondum renunciavit, utique autem si Clausulam
adje-

adjecit, bey diesem Kayserl. Cammer. Gericht. Hac adjecta censetur Jurisdictio Camerae in Causa principali tacite prorogata.

§. 843. in Syst. 962.

Si itaque diffamatus Jurisdictioni Camerae statim in prima Instantia subest, nec alium Judicem habet, quam Cameram, aut quia Judex inferior suspectus, aut diffamans alias ipse esset judex, aut qualitas Causae sua natura eo pertineat, tunc processus uterque ex jure communi & Constitutione Imperii, tam diffamationis quam causae principalis in supremis Imperii Tribunalibus peragitur.

§. 844 in Syst. 962.

E contrario igitur, si Jurisdictio Camerae neque ratione personae, neque causae fundata est, tunc causa simpliciter ad Judicium competens remittenda est: secus si respective tantum Jurisdictio in causis fundata non est. Unde in Causis criminalibus, ecclesiasticis, matrimonialibus, feudalibus, Judicium actionis eatenus non cessat, quatenus eadem Jurisdictioni supremorum Imperii Tribunalium subsunt, velut ratione Nullitatum (§. 128. seqq.).

§. 845. in Syst. 963.

Sique diffamatus plures habet Judices concurrentes, diffamatoris arbitrio relictum, coram quo illum convenire velit.

§. 846. in Syst. 964.

Atqui concurrens quoad Causas fractae Pacis publ. est Jurisdictio supremorum Imperii Tribunalium (§. 170); Ergo si istis in Causis diffamator

mator agere velit in Camera, nil obstat, quod ex Constitutione super Lege diffamari ad Judicium Imperiale Aulicum citatus sit, & vice versa.

§. 847. *in Syst.* 965.

Similiterque res se habet, quando citationem ex Lege diffamari secundum Jus commune, Immediatus, qui alium Judicem, quam' suprema Imperii Tribunalia non habet, impetravit.

§. 848. *in Syst.* 966.

E contrario igitur ubi concurrens non est supremorum Imperii Tribunalium Jurisdictio, impetrata Citationem in Camera, causa principalis ad Judicium Imperiale Aulicum remittenda est.

Hinc 1) quando quæritur, an Citatio ex Lege diffamari in Camera decerni quoque possit eo in casu, si diffamatio fit de aliquo Principatu aut Comitatu integro, cujus cognitio alias pertinet ad Reservata Imperatoris (§. 148.), affirmativa sustinenda est; idemque obtinet 2) quando Causa Principalis criminalis Statuum est: siquidem iis in Causis, Judicii Imperialis Aulici Jurisdictio privative fundata est (§. 122.).

§. 849. *in Syst.* 967.

Quibus omnibus rite comparatis patet 1) per Citationem ex Lege diffamari vel Constitutione super eadem, præventionem tantum fieri, quoad Judicium diffamationis, minime quoad Judicium Actionis; 2) Exceptiones insinuatae Citationi obmovendas, desumendas esse, vel ex eo, quod Jurisdictio Camerae neque ratione personæ, neque ratione qualitatis Causæ fundata sit.

§. 850.

§. 850. *in Syst.* 968.

Si citatio ex Lege diffamari tam de jure communi quam ex constitutione Imperii impetrata, & insinuata, diffamator vel comparet vel non.

Casu priori aut confitetur diffamationem, aut negat. Si hoc, diffamato ceu Aëtori incumbit probatio, in subsidium etiam per juramentum. Neque tamen diffamat, qui ab alio dictum refert sui juris gratia, non in alterius præjudicium. Si comparuerit & diffamationem confessus, aut eadem legitime contra ipsum negantem probata, tunc ipsi præfigendus est Terminus agendi in judicio Actionis ad prosequendam ibi prætentam suam causam, nisi statim ipse actionem in judicium deducat, etiam eligendo forum, si reus sive diffamatus plura habeat; sicque omisso diffamationis judicio in causa principali proceditur.

Sin diffamatio a diffamato probari non potuit, diffamator absolvendus, ac diffamatus in expensas condemnandus.

§. 851. *in Syst.* 969.

Diffamatore non comparente ad primam citationem, durum esset, ei statim propter primam contumaciam imponere silentium, sicque inferre plenum præjudicium.

Hinc denuo & iterato citandus, seu *bina citatio requiritur ad hoc, ut contumaci perpetuum imponatur silentium.*

§. 852. *in Syst.* 970.

Hac autem decreta & rite insinuata citatione secunda, nihilominus continuata contumacia fertur

fertur sententia, Form. In Sachen N. Klägern eines wider N. Beflagten anderntheils Legis diffamari, Ist allem Vorbringen nach zurechterkannt, daß Beflagter Ihn Klägern beschehener massen zu diffamiren nicht gebühret, sondern selbiger daran zuviel und unrecht gethan, und ihm derentwegen ein ewiges Stillschweigen aufzuerlegen seye.

§. 853. in Syst. 971.

Rarior quidem hujus constitutionis hodie est usus, non tamen plane sublatus: ceu casus illustres supra allegati probant.

Hujusque Legis adhuc quoque est usus in Consilio Imperiali Aulico, ita tamen, ut causa principalis necessario in hoc judicio ventilari debeat.

§. 854. in Syst. 972.

Affine huic remedio est illud ex Lege si contendat 28. ff. de Fidejuss. locum habens, ubi Actor actionem suam differt, eademque cunctatio reo damnosa est.

De rite formando petito in provocatione ex *Lege si contendat* egi (*Obs. CXCI.*).

§. 855. in Syst. 973.

Indeque statim patet super hac Constitutione ex Lege si contendat in supr. Imp. Tribunalibus agi posse, etsi jurisdictio ratione Citati fundata non sit; modo Causa in alio judicio forte non pendeat, ad modum remedii Legis diffamari (*b*).

§. 856. in Syst. 974.

Citatio edictalis Creditorum cujusdam immediati in supremis Imperii Tribunalibus affinis est

(*b*) DE LUDOLFF *Obj. CXCVI.*

est quoque provocationi ex Lege diffamari (*Obs. CCXXVII.*).

§ 857. *in Syst. 975.*

Affinis est huic Citatio ad videndum fieri cessionem bonorum: in qua antequam silentium imponatur, similiter secunda Citatio requiritur (§ 851.).

§. 858 *in Syst. 976.*

Etsi Differentia inter Dationem in solutum, & Cessionem bonorum sit (*Obs. CCXCI.*); in eo tamen conveniunt, quod sicut hujus, ita & illius causa detur Citatio, ex paritate rationis, si Debitor Creditores in diversis Territoriis habeat: tunc enim Citationi æque locus est, ac in casu, quo Creditor plures Debitores in diversis Territoriis ex eadem obligatione, vel intuitu unius ejusdemve rei convenit.

§. 859. *in Syst. 977.*

Citatio illa dicitur Citatio ad videndum se admitti ad beneficium Authenticae: Hoc nisi C. de solut. & Rec Imp. Nov. §. 172. vers. oder auf den Fall: quia ibi id confirmatum est.

§. 860. *in Syst. 978.*

Quemadmodum autem certa sunt Beneficii hujus requisita (*Obs. cit.*); ita Debitor destitutus parata pecunia, illud non solum allegare, sed & probare, seu ad illud, probatis requisitis, sese legitimare debet (*Obs. MLXV.*).

(LAUTERB. Coll. Th. Pr. Tit. de Solut. § 19.).

§. 861. *in Syst. 979.*

Quam maxime autem locum habet Citatio
Edicta.

Edictalis in Concurſu Creditorum, ubi Creditores ſunt incerti; indeque neceſſe, ut publice per proclamata citentur omnes, quorum intereſt, ut jus ſuum proponant & deducant, vel ad videndum, ipsis imponi perpetuum ſilentium.

§ 862. *in Syst.* 980.

Quemadmodum in proceſſu diffamationis, comparente, Diffamante hic fit Actor; ita & hoc proceſſu citati ſunt Actores, & citans Reus; indeque 1) Judicium univerſale quidem fundatur contra ſingulos, quot vero 2) ſunt Rei comparentes tot comparere poſſunt per diverſos Procuratores, qui ſinguli ſingula jura ſuorum Principalium deducunt, & 3) ratione cujuſlibet cauſæ reſpiciendum eſt ad punctum Legitimationis, Liquidationis & Prælationis, nec non 4) ad ſingulorum Creditorum Actiones ſeparatæ produci poſſunt Exceptiones.

§. 863. *in Syst.* 981.

In Supplica pro ejusmodi Citatione recenſendum factum, demonſtrando, quare Citatio Edictalis petatur.

Quove eadem verosiſimiliter ad notitiam citandorum pervenire poſſit, denominanda ſunt tria diverſorum Dominorum loca, cautiusque ad illam affigendam eliguntur Urbes, non in eodem ſed diverſis Territoriis ſitæ, ne quiſquam ſe excuſare poſſit (b. DE LUDOLFF P. IV. *Obſ.* CCCXCII.).

§. 864. *in Syst.* 982.

Extraordinaria vero & ſubſidiaria tantum eſt hæc Citatio Edictalis.

Hinc ſi Creditorum quidam ſunt (certi, aliqui

L.B.deCrameriInst. Jur.Cam. U

qui incerti, contra illos specificè agi, & Citatio ordinaria ad domum, contra hos autem per Edictum Citatio peti & decerni solet.

§. 865. in Syst. 983.

Quandoquidem in omni Citationè Terminum congruum præfigi, notorii juris est; idcirco in Edictali Terminus peremptorius 2. 4. aut 6. Mensium pro locorum Distantia & causæ qualitate præfigitur.

§. 866. in Syst. 984.

Effectus hujus Citationis est, quod ea citatos, ad comparandum arctet, & non comparentes contumaces reddat.

§. 867. in Syst. 985.

In contumaciam vero condemnari nequeunt non comparentes, nisi de Insinuatione Citationis, consequenter ejus Reflexione constet. Ac proincurandum, ut Documentum dictæ Reflexionis producat.

Elapso vero Terminò Citationis factoque Proclamatione nihilominus illi, quorum interest, comparere possunt, modo hoc fiat ante Sententiam impositi silentii.

Extant quoque plurima exempla post effluxum Terminum comparentium, qui semper ignorantiam allegarunt, restitutionemque in Integrum petierunt.

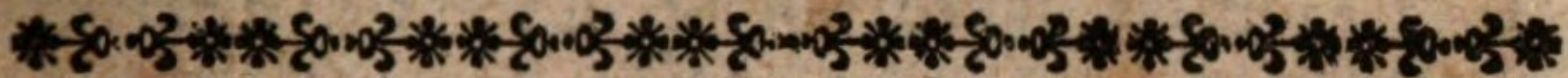
§. 868. in Syst. 986.

Facta ad singulorum Creditorum Exceptiones Replicatione & Duplicatione, a singulis Submissio ad Sententiam fit: quoniam tot sunt Processus, quot Creditores. Indequè distinctè super quolibet Creditore, referendum & pronuntiandum.

§. 869.

§. 869. in Syst. 987.

Pari ratione non solum in Causa Concurfus Creditorum, sed & in aliis Causis, ubi Rei incerti sunt, vel exteri, Citatio Edictalis decerni potest.

TITULUS IX.

De aliis adhuc Speciebus Processus primæ Instantiæ.

§. 870. in Syst. 988.

Relaxatio Juramenti ad effectum agendi est Declaratio Judicis, non obstare agere volenti Juramentum præstitum.

§. 871. in Syst. 989.

Quamvis metus, vis, quo in specie refer injustam incarcerationem, minæ, dolus, error, circumscriptio simplicitatis, quibus quis ad juramentum permotus, jusjurandum ipsum vitient, ut ex capite nullitatis impugnari possit, nihilominus tamen juramenta relaxari convenit, non solum ne vilescant, sed etiam ut infamiæ maculæ, quæ ex spreta juramenti religione facile oriri potest, rite occurratur, & conscientiæ scrupulus adimatur.

§. 872. in Syst. 990.

Quam ob causam relaxatione quoque opus, etsi juramentum evidenter injustum videatur, vel ipso jure nullum sit.

§. 873. in Syst. 991.

Quoniam Relaxatio Exceptionem Jurisjurandi tollat, adeoque Actionem in foro; consequenter effectum civilem producat; igitur nonnisi a Judice seculari fieri potest, & debet, licet antea a Judice Ecclesiastico absolutio impetrata fuisset, alias agere volenti Exceptio juramenti obstaret.

§. 874. in Syst. 992.

Inde est, quod Nunciorum relaxationi vel absolutioni a juramentis effectus denegatus sit judicialis in *Rec. Imp. nov.* §. 164. in f. quia in *Causis Civilibus* nullam potestatem habent.

§. 875. in Syst. 993.

Et quia relaxatio juramenti Exceptionem tollendo jus Reo adimit, quod obligationi respondet, quam juramentum juranti induxit; igitur Judex juramentum relaxans, de jure Rei decernit.

Unde patet 1) ad relaxationem juramenti promissionem sub mera fide, bey wahren Ehren, Worten, Treu und Glauben, ad eandem non sufficere, utique autem bey dem Wort der ewigen Wahrheit (*Obs. DCCXVII.*), 2) relaxationem juramenti ad effectum agendi per modum Imperii exerceri, atque adeo 3) causæ cognitionem; consequenter 4) Citationem requirere, nisi 5) notorie de injustitia exactionis constet, aut Reus se offerat, se juri stare velle: imo 6) si vitium, quo juramentum infectum, per se manifestum est, licere quoque per viam Mandati experiri: cum
adfit

adfit Factum nullo jure justificabile: si autem adhuc dubium, securiorem esse viam Citationis.

§. 876. *in Syst.* 994.

Cum itaque mediati Imperio Dominorum suorum subfint; ad Suprema Imperii Tribunalia non aliter ex hoc capite patet recursus, quam si Reus, qui juramentum exegit, & contra quem relaxatio petitur, immediatus fuerit, minime vero si mediatus contra alium mediatum subditum vel ejusdem vel alterius Domini Territorialis agit: quia idem potest Status in Territorio suo, quod Status in Imperio collective sumti, vel si mavis Imperator cum Statibus; ideoque quilibet Dominus Territorialis, proprio jure, potestate pollet, juramenta ad effectum agendi, relaxandi, vel inique extorta tollendi.

Insuper perinde esse, five agat mediatus contra immediatum, & quidem vel contra proprium Dominum, vel alium, nemo non videt.

§. 877. *in Syst.* 995.

Quia in Causis, quæ magis Imperii, quam Jurisdictionis esse dicuntur, Austrægæ legales cessant (§. 224.); igitur *Causa Relaxationis Juramenti*, minime ad Austrægæ, sed statim in prima Instantia ad summa Imperii Tribunalia pertinet.

§. 878. *in Syst.* 996.

Si itaque a Domino Territorii quis ad urphedam præstandam illicito more coactus, (*wider des Reichs Landfrieden u. Ordn. verurphedet*) eidem relaxationis gratia ad suprema Imperii Tribunalia patet recursus (*C. O. C. P. II. Tit. 26. pr.*).

§. 879. in Syst. 997.

Urpheda autem eo modo præstita supponitur, quod non solum quis jurato promiserit, se carceres via facti non vindicaturum, sed nec jure contra formam juramenti experturum. Nam si quis tantum juraverit, de non vindicando carcere, relaxatione hac opus non est, cum juramentum ultra expressum sese non extendat.

Id quod innuit Constitutio Crim. Caroli V. Art. 157. seqq. verb. nach der besten Form ewige Urphede thun. It. nach der besten Form, um Enthaltung Willen des gemeinen Friedens ewige Urphede thun, da man verredet und verschwöret, die Gefängniß weder in. mit. noch außerhalb Rechts zu ahnden, zu rächen und auszuüben.

§. 880. in Syst. 998

Quoniam is, qui contra Dominum Territorii relaxationem petit, vel subditus ejus vel extraneus est, & in casu priori, quoties lis inter Dominum & subditos agitur, ordinarie literis informatorialibus ante omnia opus (§. 876.); igitur & hic desideratur, daß ein standhafter und gründlicher Bericht erfordert werde. Secus ergo si Actor reo non est subjectus.

§. 881. in Syst. 999.

Informatio supponit notitiam per Actorem in supremis Imperii Tribunalibus exhibitorum.

Hinc *Literis pro informatione includenda Copia supplicæ & omnium Adjunctorum.*

§. 882. in Syst. 1000.

Si igitur ex hac informatione liquet, Actorem juste ad Urphedam præstandam coactum fuisse,

fuiffe, (billig verurphedet) repellendus, und dahin zu weisen, sich seiner gethanen Urphede zu halten (O. C. L. II. Tit. 24.).

§. 883. in Syst. 1001.

Atque adeo, si aperte de injusto Actoris petito constat, ne quidem ipsi Literarum informatoriorum communicatio concedenda; sicut vicissim ne quidem Literis informatorioribus opus, si de injustificabilitate facti ex ipsa formula Urphedæ omni jure repugnante constat.

§. 884. in Syst. 1002.

Alias igitur Literæ informatoriæ ad reinformandum communicantur per Decretum Actori datum, Form.: Ist die gebetene Communicatio des Berichts zugelassen. Sique Actor eas probabiliter refutare potest, Citatio vel Mandatum (§. 875.) decernitur.

§. 885. in Syst. 1003.

Ex quo intelligitur, cur supplicæ pro relaxatione Juramenti, statim formula Juramenti seu Urpheda in Originali, aut copia authentica, aut, si eam se habere non posse, Actor contestetur, saltem in Copia simplici adjungenda, aut alio modo ejus tenor probabiliter verificandus, eumque in finem qualitas facti probe circumscribenda sit.

§. 886. in Syst. 1004.

Et porro inde patet ratio, cur 1) Literæ pro informatione sub Sigillo Imperiali insinuentur, ipsæque informatoriæ sub Sigillo Judicis inferioris clausæ exhibeantur, 2) Literarum pro informatione expensas Impetrans solvat, Literas

autem informatorias Magistratus suis expensis mittat, 3) si reus informationem in Termino præfixo transmittere cunctetur, & Actor desuper querimonias jactet, Actor pro ejus transmissione denuo supplicare debeat, alias vero discernendum fit: Wosern Supplicant gebührend bescheinigen wird, daß er um Gehabung des Be- richts sich gemeldet; so ergeheth ferner, was recht ist.

§. 887. in Syst. 1005.

Quandoquidem Relaxatio Juramenti per modum Imperii fit (§. 875.); Judex vero secularis non nisi in causis secularibus Imperium habet; idcirco *puncto Relaxationis Juramenti non aliter ad suprema Imperii Tribunalia recursus patet, quam si Causa Secularis, vel Ecclesiastica mixta sit* (§. 133.).

§. 888. in Syst. 1006.

Quo cum pertineant quoque Causæ Crimina- les falso communiter ad hanc relaxationem Ju- ramenti requiritur, ut causa, ob quam actor in carcere detentus fuit, sit civilis, præsertim quod in criminalibus suprema Imperii Tribunalia et- iam super nullitatibus cognoscant (§. 128. seqq. & 845). Ita enim si Urpheda non defenso, non convicto, vel aliis juris & Processus circum- stantiis non rite observatis delata fuisset, is con- tra talem delationem non minus, atque in Cau- sa civili, ratione intervenientis, nullitatis Procef- sus impetrare posset.

§. 889. in Syst. 1007.

Quæ cum ita sint; Exceptiones pro re na- ta, varias esse posse, collectu facile est. E. gr. Causæ

Causæ non civilis, sed criminalis mere talis, officii male gesti, commissi & convicti Crim. resid.

§. 890. in Syst. 1008.

Causa, in qua Actio mediante relaxatione Juramenti instituitur, ab ipsa relaxatione differt.

Etsi itaque hæc ad suprema Imperii Tribunalia pertineat, illa tamen Judici competenti subtrahi nequit.

Hinc facta relaxatione, illa ad hunc remitti solet; sique nova Citatione in causa principali opus, ea tum demum in supremis Imperii Tribunalibus decernitur, si ipsa sunt judicia in Causa principali competentia.

§. 891. in Syst. 1009.

Consultis igitur in prima Supplica fit cumulatio, seu simul cum relaxatione juramenti, in eventum quoque processus super causa principali connexa, damnoque dato ac injuriis petuntur. Ex. gr. *Unterthänigste* Supplica pro absolutione a præstito juramento ad effectum agendi, una cum Citatione super injuriis, damnoque dato.

§. 892. in Syst. 1010.

Ubi vero relaxationem præcedere non debet Citatio (§. 875. n. 5) statim brevi manu, una cum relaxatione, Citatio in Causa principali decernitur.

§. 893. in Syst. 1011.

Causa cognita & instructa; Citationem emanatam vel cassandam, vel super justitia vel injustitia delati juramenti, sententiam ferendam esse, planissima dicat Juris ratio.

Quoad expensas vero multum hic dependet a Judicis arbitrio.

§ 894. *in Syst.* 1012.

Hinc vero jam omni luce evidentius est, quod cum relaxatio juramenti nihil aliud quam declaratio nullitatis sit, qua nempe nullam obligationem juramento subesse declaratur, re ex veritate aestimata, ea ad effectum agendi non restringenda, sed ad aliam quamcunque obligationem juratam extendenda sit, velut ad Transactiones, pacta jurata &c.

§. 895. *in Syst.* 1013.

Datur continentia Causæ (§. 179.). In causis igitur ordinariis detur quoque necesse est citatio ob eandem (§. 383.). Et quot sunt species continentia Causæ, tot quoque dantur species citationum ob eandem.

§. 896. *in Syst.* 1014.

Species continentia Causæ ratione personarum est, ubi adsunt correi diversi fori (§. 179.), ita tamen, ut una eademque sit causa & defensio, ut &, ubi adsunt res in diversis territoriis sitæ (§. cit.). Ergo & datur citatio correorum diversi Fori v. gr. mediati & immediati ad suprema Imperii Tribunalia, nec non ob res in diversis territoriis sitas v. gr. hæreditarias: Modo non pars aliqua extra Imperii fines v. gr. sub Rege Daniæ, Angliæ &c. sita: quo casu Actor ad cujuscunque Rei competentem remittendus esset.

§. 897. *in Syst.* 1016.

Sic quoque 1) quemadmodum productio Testamenti nullo vitio visibili laborantis, si de Testa-

Testamento posteriori constat, minime Mandatum de immittendo S. C. sed tantum Citationem operatur, ubi jurisdictio supremorum Imperii Tribunalium fundatur, velut ex continentia Causæ ob res hæreditarias in diversis Territoriis fitas (*Obs. MLXIX.*); ita citatio ex *L. fin. Cod. de Edict. D. Hadr. toll.* in supremis Imperii Tribunalibus impetrari potest, etsi Rei mediati sint, modo sub diversis jurisdictionibus degant, bonaque hereditaria sub istiusmodi Jurisdictionibus habeant (*Obs. DXLIX.*).

Pari ratione 2) Actio de negotiis (qualis est Tutelæ Judicium, negotiorum gestorum) in diversis Imperii Provinciis gestis, non attenta personæ medietatis vel immedietatis Differentia etiam in Camera institui, & citatio impetrari potest.

§. 898. in Syst. 1017.

Ex Continentia causæ fluit assistentia liti. Unde citatio ad assistendum liti (*§. 183.*). Hæc igitur quodcunque Privilegium excludit (*§. 896.*); adeo ut nec Clericus allegare possit privilegium Fori, modo actio concernat negotium seculare.

§. 899. in Syst. 1018.

Quodsi vero reus conventus ipse forum declinare potuisset, neque tamen id fecisset, hoc alteri præjudicium inferre non potest. Hinc declinandi potestas ejus consorti, auctori vel Domino adhuc concedenda, dummodo & ei alias quoque competat, isque ante litem contestatam forum declinet.

§. 900. in Syst. 1019.

Continentia Causæ ratione cœpti litigii operatur

ratur quoque *citationem ad reassumendum*, vi
cujus citatus causam in eo statu recipere debet,
in quo de facto est.

§ 901. in Syst. 1020.

Unde statim fluit, in Supremis Imperii Tri-
bunalibus Citatione ad reassumendum non solum
opus esse, si processus in successores singulares
transit, velut mortuo Tutore vel curatore in suc-
cedentem Tutorem vel curatorem; aut si procu-
rator prius, quam se legitimaverit mortuus, aut
in causis antiquioribus, quæve quieverant pau-
lisper, mutatis interim litigantium personis, sed
& quando Procurator se legitimavit, posteaque
non solum ipse, sed & substitutus mortuus aut
ambo abdicent prius, quam alius constituatur,
maxime si Sententia in causa alia ad iudicium re-
missa, maturatione indigeat (*Obs. X*).

§. 902. in Syst. 1021.

Sed *etsi Successor sit universalis, nihilominus
citatio ad reassumendum superflua non est*, quod,
etsi successor sit universalis, facile tamen fieri
possit, ut ignoret litem a defuncto relictam in
supremo Iudicio pendere, nisi per Citationem ad
reassumendum ejus admoneatur.

Hac admonitione prævia deliberare potest,
an cedere magis quam contendere conducat, adeo-
que citatione ad reassumendum mediante constet,
an non liti renunciaturus sit, nec ne.

§. 903. in Syst. 1022.

Litis reassumptio præsupponit Litis penden-
tiam. Ut de eadem igitur constet, opus est.

Ad istam vero probandam non sufficit, quod
Causa

Causa in Repertoriis supremi Judicii designata sit, sed requiritur insuper, ut de identitate objecti litis constet. Alias eo præloquendum: Noch zur Zeit abgeschlagen, sondern würde Implorant, daß ex gr. ratione prætensi objecti A — ein Mandatum de solvendo S. C. in Camera erkannt worden, besser als geschehen, bescheinigen; soll ferner ergehen, was recht ist.

§. 904. in Syst. 1023.

Similiter si pro Citationem ad redintegrandum Acta supplicatur, quod interdum simul fit pro Citationem ad reassumendum supplicando, necesse est, ut non solum de Litis pendentia, sed & existentia Actorum anteriorum constet. Alias eo præloquendum

§ 905. in Syst. 1025.

Supereft *Citatio ex Causis Fiscalibus*, de quibus §. 79 seqq. actum. Decernitur eadem ad Actionem Fiscalem

§. 906. in Syst. 1026.

Quia Fiscus vindictam vel satisfactionem publicam persequitur (§. 97.); consequens est, quod 1) agere possit, etsi læsus non agat, sed & 2) hic agere queat, etsi ille non agat, eoque in casu 3) nihilominus Fisco Quota sua in sententia adjudicanda sit; cautiusque 4) læsus tunc demum Processum instituat, si Fiscus agat, cum facilius admittatur: alias 5) si læsus egerit & factum jam commissum, Fiscus intervenire, si vero futurum adhuc, Supplicam læsi simul subscribere teneatur. 6) Fiscali in Judicio Imperiali Aulico nunquam Terminus præfigatur, sed is semper officio suo

suo, etsi non monitus, fungi præsumatur. 7) Citatio in Causa Fiscali non sicut alias in Judicio Imperiali Aulico sub Formula communicetur, sed formalis Citatio decernatur, sub Form. Fiat petita Citatio Fiscalis contra N. cum Termino 2 Mensium.

§. 907. in Syst. 1027.

Licet, quoties ad vindicandam violationem Legum Imperii, vel ad coercenda delicta agitur, ubi cognitio Judicis nondum præcessit, toties ordinaria Juris via per modum Citationis ad videndum se incidisse vel declarari in pœnam Legibus determinatam vel arbitrariam procedi debeat, modus tamen procedendi Fiscalis in Causis Collectarum Cameralium, fit via mere executiva: sicut & tunc ubi Fiscus agit ad pœnam per sententiam sibi adjudicatam: nam elapso Termino in sententia ad ejus solutionem præfixo, petit executionem illi Judici demandandam, sub cujus Jurisdictione condemnandus habitat.

§. 908. in Syst. 1028.

Causa Fiscalis est, si quis Privilegia Cæsarea violaverit (§. 116.). Hinc datur Citatio ad videndum se declarari in pœnam Privilegio insertam, in Camera quoque decernibilis, etiam contra mediatos, nisi Querela de violato Privilegio sese in questionem de mente & interpretatione eorundem resolvat (§. 171. supra & Obs. CCCC.).

§. 909. in Syst. 1029.

Pœna contra agentibus infligenda, requirit, ut aliquis Dolo contra egerit, adeo ut comuniter Privilegiis inserta sit clausula hæc, quoties ex Proposito & Dolo contraveniretur.

Quem

Quem igitur nisi Impetrans probet, reus absolvitur. Quam ob causam multi hujus generis processus ob defectum dictæ Probationis, in vanum excidunt: in tantum, ut vix Condemnationis præjudicium inveniri queat, Absolutionis vero exempla plura habet RODING L.I. Tit. 16. §. 8. 9.

§. 910. *in Syst.* 1030.

Dolus vero supponit, ut Privilegium legitime ad rei notitiam pervenerit. Quod vero non requirit, ut reo insinuatum sit, quemadmodum nonnulli putant. Quis enim cuivis privato Privilegium insinuare potest?

§. 911. *in Syst.* 1031.

Quamobrem etiam requiritur, ut reus de pœna privilegio inserta certior sit factus & admonitus, gewarnet.

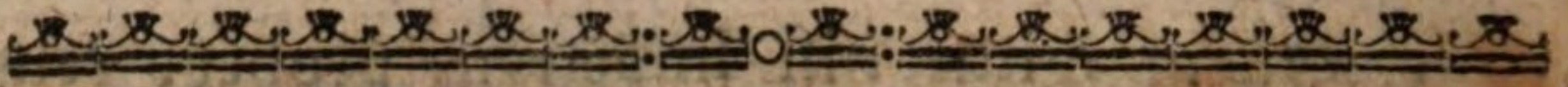
§. 912. *in Syst.* 1032.

Nec suprema Imperii Tribunalia in pœnam privilegio insertam condemnare possunt, nisi ipsis Privilegium in forma probante, i. e. vel in Originali, vel Copia autoritate Judicis ordinarii, velut in Lectorio Camerali ex Originalibus præsentibus vidimata, propositum sit. Ergo & hoc cum Supplica fieri debet, si Citatio dicta impetretur; quod vero iterum insinuationem non requirit.

§. 913. *in Syst.* 1033.

Propositum violandi Privilegium cessat, si quis alteri non tribuit, quod eodem concessum, quia concessum esse non putat. Hinc *nec in pœnam Privilegio Cæsareo insertam is condemnari potest.*

SECTIO

SECTIO III.

De Processu Provocationum.

TITULUS I.

De Processu Appellationis.

§. 914. in Syst. 1035.

Appellatio dicitur Provocatio a Judice inferiore ad superiorem, Gravaminis ab illo illati tollendi causa suscepta.

Gravamen dicitur læsio a Judice injuste agendo, jus suum nempe alteri non tribuendo vel denegando, illata (conf. Id. Exempl. J. R. G. F. §. 27.).

§. 915. in Syst. 1036.

Unde statim sequitur 1) Appellationem speciem Defensionis, adeoque 2) cassanda & inhibenda quæcunque, quibus litigantes ab Appellationibus ad suprema Imperii Tribunalia deterrentur (*Obs. CCXV.*) simulque tamen præcavendum esse, ne Appellatio præsidium manifestæ iniquitatis sit; 3) ubi nullum gravamen, ibi nullam Appellationem; E contrario autem quoties adest Gravamen, toties etiam appellationem admittendam esse; consequenter 4) cum Citationem non inferatur Gravamen, nisi eadem a) præfixo Terminum nimis angusto, vel b) ad locum non tutum facta,

facta, vel c) Judex citans notorie incompetens fuerit; nonnisi in his casibus a Citationē appellari posse, ut & 5) quia Sententia, quæ ad Juramentum præstitum est lata, jure certo nititur, nullumque adeo Gravamen infert, nisi condemnatio vel Absolutio consequi non debuisset, etsi Juratum fuisset, vel plus vel minus in eadem contineatur, quam in Documento, super quo juratum, vel Juramentum plane deferri non debuisset; nonnisi iis in casibus a tali sententia, quæ ad Juramentum præstitum est lata, appellari posse; (Conf. *Webst. P. XXXIX. Abh. III.* Ob a præstito Juramento in Supplementum eine Appellation weiters statt habe?) ac 6) quot post primam Appellationem nova Gravamina illata, tot Appellationes esse; unde Appellationis primæ, secundæ, tertiæ denominatio venit; nec non 7) quemadmodum juxta nonnullos post tres conformes sententias Appellatio locum non habet, quod non præsumatur, toties aliquem gravari in eadem causa (L. un. C. ne liceat &c.); ita in Camera Imp. ob contrarium principium Appellationem etiam post 20. conformes recipi (*Obs XIII.*); dein 8) si Sententia in Possessorio lata, Gravamen vero non illud, sed tantum Petitorium concernit, quo casu perinde, acsi nullum esset Gravamen, nullam quoque esse Appellationem, & porro 9) si pro Jure Detractus pronunciatum, quod vulgo pro odioso habetur, & propterea appellando nonnunquam impugnatur; probata Observantia, Gravamen deficere, eaque propter Appellationem recte denegari:
L.B. de Crameri Inst. Jur. Cam. X deni-

denique 10) si Gravamen post interpositam Appellationem sublatum, sicque Appellatio cessat, Judicio Gravamen sublatum exponi, & pro positione ad Acta der allerunterthänigsten Anzeige supplicari debere.

§. 916. in Syst. 1037.

Utique autem Appellationem ob Gravamen illatum, quod subest, admissibilem esse, liquet 1) si quis ad Juramentum Perhorrescentiæ vult admitti, is tamen, quem per illud recusat, a procedendo in causa non abstinet; adeoque ille coram judice suspecto agere & litigare cogitur; similiterque 2) si a judice a quo ex causa mere civili, criminalis efficitur, eoque magis tunc, quando id aperte ad eludendam supremorum Imperii Tribunalium Jurisdictionem fit, ac 3) si de Quæstione agitur, ob die landesherrliche Bediente von Mitauweisung des Holzes, und Mitauweisung derer Zaunrichtungen excludirt werden können; adeoque ad Observantiam & Jura Possessionis respiciendum, denegatum vero desuper petitum ad perpetuam rei memoriam Examen testium, ulterius 4) si Princeps Civitatem prægravat novis seu insolitis Oneribus, majoribusque Difficultatibus atque Expensis in alienatione vel oppignoratione bonorum communium observandis, quam quidem Jus & Observantia hætenus desiderarunt, adhuc ulterius 5) ob perversum Processus Ordinem justam esse Appellationem, etiamsi Causa alias non sit appellabilis (*Obs. DLVI.*); nec minus 6) Appellationi locum facere Gravamen Famæ tam propriæ quam Parentum illatum (*Obs.*

(*Obs. T. I. p. 509.*) denique 7) ob rejectam Re-conventionem aut pro ea Cautionem, admissibilem esse Appellationem ejus, qui Stupri accusatur, alias vero honeste vixit (*Obs. DLVII.*).

§. 917. in Syst. 1038.

Non minus in aprico positum, nullam esse Appellationem, ubi nullum Judicium superius. Ex quo fluit, 1) nullam esse Appellationem ab eodem ad eundem, seu a Judice male informato ad eundem melius informandum; sicque 2) nullam esse Appellationem a Concluso Vicariali ad Vicarium Imperii (*Obs. MLXXII.*); nullamque 3) Appellationem a Delegato ad Delegantem, nisi illius Judicium ab hujus Judicio separatum sit, ita, ut ille suo nomine Sententiam proferat (*Obs. DCCCXII.*); consequenter 4) cum hodie nos inter Commissarios & Judices a Principe delegatos nulla sit Differentia, eatenus quoque a Commissario ad Committentem appellari posse (*Obs. CLXXXII.*), si nempe commissarii in locum immediatæ Instantiæ surrogati.

Vnde dependet Resolutio Quæstionis: Ob von Decretis einer vom Reichs-Hofrath niedergesetzten Commission ad Cameram Imperialem appellirt werden könne? Nebst. P. IX. Abh. IV. conf. Nähere Erörterung dieser Frage. P. XX. Abh. I. & Casum Devolutoriae recentissimum in Causa Appellat. a Commissariis Jud. Imp. Aul. ad Cam. Imper. (*Obs. CCCCXIV.*). It. Nebst. P. XL. von Kayserl. Commissarien, so ehemals nicht vom Reichshofrath, sondern aus dem Kayserlichen Cabinet angeordnet worden; nec non P.

XLIII. In wiefern von einer Ritterschaftlichen Commission an das committirende Corpus appellirt werden könne?

§. 918. in Syst. 1039.

Quemadmodum Jurisdictione inter duos Dominos litigiosa omnium Superior adiri potest; ita quoad Jurisdictionem in Appellatorio litigiosam, idem dicendum.

§. 919. in Syst. 1040.

Quoniam Cæsar, tam Camerae Imperialis, quam Consilii Imperialis Aulici supremum Caput est; igitur si ad eundem appellatum, ad utrumque Judicium elective patet recursus.

§. 920. in Syst. 1041.

Cum Protestatio nondum provocationem ad Judicem superiorem involvat, sed coram inferiore subsistat, verbum *protestor* ad appellationem non sufficit, sed præcise requiruntur verba, *provoco*, *appello*, nisi in his, ubi Gravamen ob metum vel minas Judicis nequit intimari: ubi etiam æquipollens admittitur: wolle die Sache weiter suchen.

§. 921. in Syst. 1042.

Interponi potest Appellatio tot modis, quot ad notitiam Judicis certo deduci potest; adeoque vel in continenti, nempe in ipso Judicio, immediate post publicationem sententiæ, viva voce & stante pede, vel ex intervallo, judicio nempe peracto, idque rursus vel mediante Scheda, quæ Scheda Appellationis dicitur, vel coram Notario & testibus, vel coram duobus Notariis absque testibus (C.O.C.P.II. T.32. §.2.). Quam
ob

ob causam quoque appellari potest coram Judice ad quem (*Obs. DCCCCXCV.*).

§. 922. in Syst. 1043.

Cum adeo Appellatio vel scripta vel verbalis sit; Scheda Appellationis neque Judici neque ejus Actuarius dictari potest, sed utrique in scriptis porrigenda, cum hæc appellatio pro in scriptis facta haberi nequeat, appellantis vero intentio fuerit, in scriptis appellare. Neque adeo sufficit, si Notarius Instrumentum desuper conficere jubeatur.

§. 923. in Syst. 1044.

Gravamen Judiciale dicitur, quando Judex unam partem gravat altera audita, seu prævio Processu, *extrajudiciale*, quod extra Processum vel proprio motu, aut ad Instantiam unius Partis altera non audita illatum, velut si quis ad Instantiam unius de possessione dejectus.

Appellatio, quæ fit a Gravamine judiciali, *judicialis* dicitur, quæ a Gravamine extrajudiciali fit, *extrajudicialis* (*C. O. C. II. 31. §. 16.*).

§. 924. in Syst. 1045.

Difficilis aut anceps est *Appellationis extrajudicialis* Receptio. Hinc eadem cum *Expressione Gravaminum*, indeque in scriptis fieri debet.

§. 925. in Syst. 1046.

Ubi Judex Gravamen intulit, vel ut Judex, vel ut judex & Pars simul, vel ut pars tantum, gravavit.

Priori & secundo casu persona judicis non deficit; consequenter nec judicium inferius; indeque dubium nullum est, quin Appellatio lo-

cum habeat, ac proin, fervatis fervandis, non obstantibus Austrægis, supremorum Imperii Tribunalium Jurisdictio fundata sit.

Tertio vero casu deficiente persona Judicis, consequenter Judicio, deficit judicium inferius, hinc & Appellatio; sed judex ordinarius adeundus & coram Austrægis contra Judicem v. gr. tanquam spoliatorem agendum est, nisi Factum ejus ad Mandata S. C. qualificatum sit. Sicque casus simplicis Conventionis nec Appellationis subest, nec unquam ejusmodi Decreta in rem judicatam prolabuntur.

§. 926 in Syst. 1047.

Si Appellatio ad suprema Imperii Tribunalia subsistat, Judex a quo Imperio immediate subiectus esse debet. Pone namque, quod Imperio immediate subiectus non sit; ab Appellante Instantia intermedia præterita fuisset. Quod cum non liceat (§. 63.); nec Appellatio ad suprema Imperii Tribunalia valet, nisi Judex a quo immediate Imperio subiectus sit.

§. 927. in Syst. 1048.

Quare cum Austrægæ Judices sint Imperio immediate subiecti (§. 204.), & Judices Austrægales Ordinationis & conventionales non gradibus, sed modis constituendi, differant (§. 145.); Causæ ad Cameram & Judicium Imperiale Aulicum devolvuntur, si gravatus ab Austrægis appellet, nec a conventionalibus Austrægis ad Austrægales ordinationis valet Appellatio (C. O. C. P. II. T. 31. pr. coll. supra §. 351). Non minus itaque a Commissariis Imperatoris Austrægilibus

libus valet Appellatio, & quidem ad utrumque Judicium: cum loco Austrægarum etiam a Cæsare dari possint.

§. 928. in Syst. 1049.

Si præterita Instantia intermedia appellatum, per saltum appellatum dicitur. Ergo *Appellatio per saltum non valet, nisi Judex intermedius ob suspicionem Judex esse nequeat* (Ord. Cam. 1495. Tit. 9. Ord. Cam. 1555. & P. II. Tit 29. §. 1. Concept. Ordin. Cam. P. II. 32. pr.), *vel in præjudicium Instantiæ immediatæ alia, intermedia, seu ultima constituta sit.*

§. 929. in Syst. 1050.

Unde sequitur 1) Appellationem per saltum mediante oblatione ad Juramentum perhorrescentiæ fieri non posse, si illud contra Collegium formatum directum (Webst. P. II. Abh. IX.), si tamen 2) aperte constet Judicem ordinarium esse partialem, etiam citra Juramentum perhorrescentiæ, in Judiciis supremis Processus decerni posse (Obs. CCLXXXVIII.) 3) Neque a Capitulis Ecclesiarum Cathedralium immediate (Obs. CCXXIII.) neque 4) a Commendis præterito Regimine Mergentheimensi ad summa Imperii Tribunalia appellari posse (Obs. CCLXXXIII.); utique autem 5) a Paribus Curiae, nisi quod attinet Cameram Imperialem sint Causæ Cæsareæ Majestatis cognitioni reservatæ (§. 122 171.), & 6) a Judice reductionis i. e. a Laudo immediatos nempe concernente, atque 7) a Judiciis Rothwilano, & Provincialibus Suevicis ac illo Franconico, quod dicitur das Kayserl. Landgericht des Burggraf-

grasthums Nürnberg, ceu Judiciis immediatis, ad eadem appellari (§. 367. seq.), non obstante ordinatione Provinciali Suevica de A. 1618. ibi: die Appellation solle an die Oesterreichische Regierung zu Inspruck, oder an die höchste Reichs-Gerichte statt finden: Siquidem Ordinatio hæc non a Cæsare, qua Cæsare, sed qua Archiduce Austriæ facta, & in Præjudicium Summorum Imperii Tribunalium verge-re nequit; indeque nec a Judicio Imperiali Aulico, quoad hunc passum, attenditur. Unde 8) Resolutio Quæstionis dependet, ob man von Commissarien, die zu Entscheidung einer ganzen Sache vom Landesherrn, oder dessen Regierung niedergesetzt, præterita Instantia Regiminis, sofort an die höchste Reichs-Gerichte appelliren könne (Weigl. Str. P. I. Obs. XVIII.).

§. 930. in Syst. 1051.

Officialium quidam, prout in Diœcesi Trevirensi, habent quidem Jurisdictionem in Causis Civilibus. sed non ut immediati, sicut reliqui, Episcopos in secularibus, non qua tales, sed qua Principes Imperii repræsentantes (§. 106). Ad illos etiam Werlenfis referendus (Nebst. P. XXXV. Abh. IX.). Ab his igitur ad suprema Imp. Tribunalia immediate non potest appellari sicut a reliquis.

Ad quam Classsem mediatorum Officialium referendus quoque est officialis Hildesienfis.

§. 931. in Syst. 1052.

Atque sic Gravamen per sententiam ab Officiali Coloniensi in causa ad Officialem Werlensem ceu primam Instantiam pertinente, illatum, adeo apertum est, ut ne quidem Processibus Appellatio-
nis

nis contra idem ad petitem Appellantis decernendis, opus sit (*Obs. MLXXV.*).

§. 932. in Syst. 1053.

Quandoquidem *Appellatio* Species Defensionis, minime vero præsidium Iniquitatis est (§. 915.); idcirco *merito Beneficium Furis dicitur*; sicque quilibet appellare potest, modo non in mora velut possessor, salutem ponat, nec prohibeatur vel per Constitutiones Imperii, vel per Jus commune, vel per speciale privilegium Status alicujus. Et quidem tam apud divites quam pauperes de justa causa constare, seu Gravamen verisimiliter edoctum esse debet.

§. 933. in Syst. 1054.

Appellatio autem *Beneficium* est, quoties Gravamen illatum, five præsens five futurum, modo hoc ex præsentis originem habeat, vel ex eo, quod factum vel decretum jam appareat, ita ut causa, ob quam Appellans se gravari timet, probabilis, nec vanus timor sit: nam & tale Gravamen tollendum, maxime autem si continuum sit. Hinc *Appellationi non solum Gravamen præsens, sed etiam futurum, & maxime continuum locum facit, etsi antè neglectum.*

§. 934. in Syst. 1055.

Favori pro se introducto quilibet renunciare potest. Ergo & 1) *Appellationi renunciari potest*, Appellato etiam invito, nisi Appellans Appellationem prosequi jam inchoaverit, neque ille specialiter pro suo Interesse appellaverit, neque Appellationi adhæserit, sicque non soli favori Appellantis renunciaretur, *perindeque est* 2)

sive expresse sive tacite id fiat, Actum nimirum gerendo Appellationi contrarium, ex quo Renunciatio concludenter colligi potest; ut adeo 3) tacite Appellationi renunciatur, si quis declarat, se stare velle sententiæ, *Er submittere sich der Urthel*, *Er erkenne nun seine Ungerechtigkeit*; vel quid facit in consequentiam Sententiæ, velut partem debiti solvit.

§. 935. *in Syst.* 1056.

Qui super judicatis transigit, Actum gerit, ex quo concludenter Renunciatio colligi potest. Ergo tunc tacite Appellationi renunciasse censetur.

§. 936. *in Syst.* 1057

Minime vero pro tali Actu Appellationi contrario habendus est 1) coram Judice inferiore gestus cum Protestatione & Reservatione Juris sui ad avertenda Attentata vel aliud evidentissimum executionis periculum, vel 2) si Appellans Judicem a quo adiit, ut removeat Gravamen; consequenter nec 3) Res judicata opponi potest, ubi Appellationi renunciatum, sed sub Conditione, & de ea controvertitur (*Observat. CCCCLXXIV.*); multoque minus adeo 4) Appellans ab Appellatione recessisse videtur, si pendente Appellatione coram Judice a quo comparuit, ex necessitate, velut pro Interesse Minorum (*Obs. DCCXXI.*); neque Appellationi renunciasse concludenter censeretur, der sich der Urthel bedanket hat: siquidem id pro Labore fieri potuit.

§. 937. *in Syst.* 1058.

Omnis Renunciatio libera esse debet, nulla-

laque

laque est coacta. Ergo & ea, quæ fit Appellationi, & vel indirecta v. gr. Er wolte sich aller weitem Provocation begeben, licet jurata sit vel ante vel post Publicationem Sententiæ, quinimo jurans brevi manu a Juramento præstito absolvendus; atque contra istiusmodi Judicem Fiscalis excitandus, vel una cum ejus Excitatione discernendum Mandatum S. C. de non impediendo Prosecutionem Litis.

§. 938. in Syst. 1059.

Conventio Subditos inter & Principem de non permittenda a Regimine ad summa Imperii Tribunalia Appellatione inita, invalida est, etsi jurata sit.

Pone enim, quod valida sit; Renunciationem certe universalem etiam pro posteris involveret, totamque Provinciam Jurisdictioni supremorum Imperii Tribunalium eximeret.

Enimvero etsi Renunciatio singularis seu privatorum subsistat (§. 933.), istiusmodi universalis tamen subsistere nequit, ceu favori pro aliis introducto facta, nec Jurisdictioni Supremorum Imperii Tribunalium tota aliqua Provincia eximi potest.

Ergo nec dicta conventio valida est.

§. 939. in Syst. 1060.

Multo minus igitur Principi Consiliarios eligere, eosdemque ad formandam Instantiam Regimine suo superiorem constituere licet, a qua nulla valeat Appellatio.

§. 940. in Syst. 1061.

Ergo nec 1) Instantiarum in aliqua Provincia valet multiplicatio, quatenus eadem Jurisd. supremorum

morum Imperii Tribunalium Præjudicium infert, velut multiplicium Sumtuum tædio, subditos ab ulteriori Provocatione deterrendo (*Nebenst. P. II. Abh. V. von unerlaubter Vermehrung der Instanzen*); sed nec 2) Immediatorum plurium in diversis unius Domini Territoriis Diminutio, nisi Incorporatio antiquitus facta sit, vel Territoria connexa inter plures Dominos vero divisa, & post eorum mortem in uno reunita sint.

§. 941. in Syst. 1062.

Imo nec Statui Imperii licet erigere Revisorium in suo Territorio cum permessa Partibus electione, utrum vel ad Revisorium vel ad suprema Imperii Tribunalia alternative provocare velint, ita nempe, ut uno Judicio electo, alterum cesset (*Obs. DCLXXIV. Nebenst. P. II. Abh. V.*).

§. 942. in Syst. 1063.

In quibus igitur locis *Revisorium* Remedium ordinarium est, velut Monasterii, Paderbornæ, Hamburgi, ibi ab eo ad suprema Imperii Tribunalia, ceu immediate superiora, admittenda est Appellatio (conf. *Nebst. c. l. p. 77. & Obs. DCLXXIV.*).

§. 943. in Syst. 1064.

Non vero sequitur: Status est immediatus; Ergo immediate ab eo ad suprema Imperii Tribunalia appellari potest (*Obs. CCXXV.*). A quo, juncto (§. supr. 915. n. 2.) dependet Resolutio Quæstionis, ob in Causis, so a Superioritate Territoriali herrühren, gar nicht appellirt werden können,

ne, wo doch Dominus Territorii ein Appellatorium in alieno Territorio erkennen muß? (Weigl. Beytr. P. I. Abhandl. X.).

§. 944. in Syst. 1065.

Quod præcavendum sit, ne Appellationibus Lites protrahantur, & Judicia Superiora Causis præsertim parvi momenti, vel ubi modicum Gravamen est, distrahantur & onerentur, nemo inficias ibit.

§. 945. in Syst. 1066.

Ex quo evidens; 1) Causas Moram vel Dilationem non ferentes, consequenter 2) sic dictas summarias, nisi dubium sit, an summariae sint nec ne, inappellabiles, pariterque 3) Appellationes in Causis, in quibus longævi processus præsumendi sunt, recipiendas non esse.

§. 946. in Syst. 1067.

Cui consequens 1) Causas Politiae veri nominis, inappellabiles esse, utpote quæ Regimen universi concernunt (*Obs. DLXII. & Nebenst. P. XXV. Abh. X. Aechtes Exempel einer Causæ mere Politiae*), omnino autem 2) appellabiles eas, quæ magis Justitiæ sunt, in quibus nimirum de Jure Partis quæsito velut ex Contractu vel Articulis Tribus, aut de sinistra Applicatione Ordinationis politiae, vel Interpretatione Privilegii politicum concernentis, agitur, qua privilegium ipsum vi sua privari, & Jus quæsitum penitus tolli, Pars conqueritur, ac si 3) Privilegia Cæsarea, daß Hausachen inappellabiles seyn sollen, ad eas Causas non extendenda esse, quæ principaliter Meum & Tuum, seu
Jura

Jura privatorum concernunt (*Obs. CCXCII.*), ut & 4) Appellationem admittendam esse, ubi in Judicio inferiori Causæ Politicæ figura judiciali tractata (*Obs. CCCCXCVIII. & MLXXXIII.*).

§. 947. in Syst. 1068.

Porro inde liquet 1) Causas sic dictas *Gastgerichts-Sachen* ceu *Summarias*, inappellabiles esse, nisi dubium sit, an *Gastgerichts-Sachen*, sint nec ne (*Nebst. P. XLII. Abh. VI.*); neque 2) in debitis citra omne dubium liquidis vel confessatis, Appellationem locum habere (*Obs. MLXXXVIII.*); nec proin 3) in Causis *Collectarum*, si *Contributiones* a Lege vel consuetudine vel alio justo titulo acquisitæ (*Capit. Nov. Art. XIX.*); ipsum adeoque Jus collectandi certum, secus si controversum, quo casu ad *Austrægas* causa pertinet, vel certum quidem, sed in modo tantum & Quantitate exceditur; neque adeo 4) cautionem Medicinam Arresti in causa executiva, nec ea rejecta, Appellationi locum esse (*Obs. DCCCCLXIV.*).

§. 948. in Syst. 1069.

Si itaque Appellatio in Causis *Cambialibus* cesset, prout regulariter etiam inter non-mercatores cessat (wo nemlich nach Wechselrecht verfahren wird, und die Wechsel nicht als bloße Schuldscheine tractirt werden; mithin auch Exceptiones altioris indaginis admittiren,) requiritur, ut Cambium sit ein unlängbarer Wechsel, nec Processus super ejus prætenfa falsitate ordinarius institutus sit.

Quia vero in Causis *Cambiorum* parata est Executio; Judicis arbitrio relictum, num Appellationem statim rejicere, & ad Executionem pro-

progredi, an vero, si id durum videatur, Appellationem admittere, eidemque effectum suspensivum vel devolutivum relinquere velit (*Rec. Imp. Nov. §. 107.*).

§. 949. in Syst. 1070.

Denique ex §. 945. recte infero, 1) in Causa spolii, maxime iterati, Appellationem denegandam esse (*Obs. MLXXX.*), 2) cum in Causa Concursus Creditorum omnibus Creditoribus commune Præjudicium per decretos Appellationis processus inferatur, imo tota Massa per longævus Processus sæpius absorbeatur, Appellationem recipiendam non esse, nisi Justitia requirat, ut suum cuique tribuatur, & providendum sit utrique Parti; probe tamen considerando Gravamina, ita ut leviora & irrelevantia statim rejiciantur; in reliquis autem Processus decernantur, nisi singula Gravamina per Ordinationem tolli queant.

§. 950. in Syst. 1071.

Tanti non est, in Causis injuriarum a Sententia recipere Appellationem, qua quis alteri ad Deprecationem publicam, honore salvo condemnatus est.

Hinc nec recipitur, secus si dicta Clausula non adjecta (*Obs. CCXLIV.*).

§. 951. in Syst. 1072.

E contrario multum interest, ne Appellatio in Causa Injuriarum denegetur a Sententia, qua quis ad Incarcerationem talem condemnatus, quæ ipsius famæ & fidei magnum inferre posset damnum (*d. Obs.*).

§. 952.

§. 952. in Syst. 1073.

Multo minus itaque Appellatio deneganda a Sententia, quæ alium, quam Injuriarum punctum, velut Competentiam fori respicit (*d. Obs. & §. 916. n. 3.*), vel Processum in Causa Injuriarum mere civilem in criminalem mutat, vi *P. III. Wezl. Beytr. Abh. XV.* Ob in Causis injuriarum, welche nach Kaiserlichen Privilegien inappellable sind, Jurisdictio Imperialis schlechterdings keinen Platz ergreife?

§. 953. in Syst. 1074.

Interlocutoria simplex dicitur, quæ causam principalem neque per directum, neque per indirectum respicit; adeoque Parti in illa Præjudicium non infert. *Mixta* vero est, quæ vel directe vel indirecte causam principalem respicit; adeoque Parti in ea Præjudicium infert. *Definitivam* quoque *in ventre* seu *vim definitivæ* habere dicitur. Hinc etiam mixta dicenda Interlocutoria, si Gravamen eadem illatum per Appellationem a Definitiva reparari nequit.

§. 954. in Syst. 1075.

Quoniam Gravamen, quod interlocutoria simplici illatum nullum censendum; ideo Sententia interlocutoria simplex æque minus appellabilis, ac ea est, qua nullum Gravamen illatum.

Omnino autem appellabilis est mixta, ac proin & ea, qua Gravamen illatum, das durch Mittel der Appellation von der End-Urtheil nicht wiederbracht werden mag (*Ord. Cam. P. III. Tit. XIX. §. 4. Conc. Ord. Cam. P. II. 31. §. 15.*); adeo ut decretis a Sententia interlocutoria vim defini-

definitivæ in ventre habente petitis Appellationis Processibus, causa principalis in Camera Imperiali haud sine ratione dijudicari soleat (*Obs. CCCXL*).

Multo magis itaque Appellabilis est sententia, quæ partim interlocutoria, partim definitiva est.

§. 955. *in Syst.* 1076.

Vim Definitivæ habet Sententia interlocutoria, qua Pars una ad Juramentum in litem admiffa, rejecta alterius specificatione jurata: Ergo istiusmodi sententia interlocutoria appellabilis censenda.

§. 956. *in Syst.* 1077.

Pariter Appellatio a Sententiis super Competentia latis, vel opposita Exceptione Fori per Sententiam rejecta (*Obs. CCXCVIII*), interposita, in Camera recipitur, quia Gravamen infert, quod per Appellationem a Definitiva reparari non potest (*Obs. CCCLXXXIII*); ac propterea quoque Processus Appellationis petiti contra Sententiam Exceptionis Litis alibi pendentis rejectoriam, decernibiles sunt (*Obs. DCCXIII*).

§. 957. *in Syst.* 1078.

Si vero Sententia quadam Procuratorium tanquam insufficiens rejiceretur, Interlocutoria simplex, & propterea inappellabilis esset.

Quid quod pleræque Sententiæ interlocutoriæ iis in casibus ferantur, qui arbitrio Judicis relictæ; indeque Gravamen inferre nequeunt. Ita si Judex petito pro deferendo Juramento calumniæ non deferret, Sententia Interlocutoria simplex,

L.B.deCrameri Inst. Jur. Cam. Y sed

sed nullum Gravamen esset, cum arbitrio ejus relictum sit, idem deferre.

§. 958. in Syst. 1079.

Sententia provisionalis dicitur, quæ urgente necessitate ad magnum damnum avertendum, donec causa principalis decisa, sine ullo illius Præjudicio lata est.

§. 959. in Syst. 1080.

Cum adeo *Sententia provisionalis* species Interlocutoriae simplicis sit, ab eadem appellari nequit, nisi Terminos provisorii egrediatur (*Obs. DCVIII. §. 17.*).

§. 960. in Syst. 1081.

Unde a *Sententia provisionali* Appellatio admittenda est, qua sub pallio possessorii summarissimi partifacta injuria (*Obs. CCCLXXXVII.*).

§. 961. in Syst. 1082.

Quoniam igitur *Sententia* istiusmodi *provisionalis* est, qua sequestratio prædii decreta, in Casu, quo maxime violentiæ metuendæ, ab eadem minime appellari potest (*dict. Obs.*).

§. 962. in Syst. 1083.

Si itaque per *Sententiam* alicui officio Judicis provisionaliter tantum alimenta adjudicata, *Sententia* inappellabilis est. Secus si *Sententia* non de alimentis futuris, sed præteritis, quæve Jure Actionis vel ex Testamento vel Contractu, vel Jure sanguinis petita: nisi aperte justa sit *Sententia*, qua ultimo Casu Alimenta adjudicata, velut per confessionem Partis adversæ, vel indubiam Juris Dispositionem.

Naturaque hujus causæ alimentariæ favorabilis

bilis exigit, ut, si Appellationi locus concedatur, eadem tamen exemptionem non suspendat, sed tantum Actionem ad Judicem superiorem devolvat (*Obs. CCCXXIII*).

§. 963. in Syst. 1084.

Atqui Causa, in qua vidualitium ex feudo in subsidium, & compossessio prædii, ex quo illud percipiatur, adjudicantur, alimentaria est, Jusque, cujus Dispositioni eadem innititur, expeditum est. Ergo inappellabilis est talis causa, adeo ut nequidem quoad Effectum devolutivum admittatur Appellatio, quia profusioni expensarum, & vexis ansam daret, maxime si Confessio Partis adversæ vidualitii Jure competentis, superaccedat (*Obs. MCXXXI*).

§. 964. in Syst. 1085.

Sententiæ provisionali æquiparanda est Sententia in Summariissimo lata, in Possessorio ordinario vero lata, pro Definitiva habenda est. Ergo ab illa appellari nequit, saltem quoad Effectum suspensivum, nisi evidenter iniqua ac injusta velut plane injustificabile esset, condemnatum ad ordinarium remittere: quo casu definitivæ æquipollet, sicut etiam in casu, quo Judex Terminos summariissimi egressus, ejusque Sententia annexam habet proprietatis causam, aut damnum tale, quod in Possessorio ordinario aut Petitorio reparari nequit, quove adeo neque ordinarium neque petitorium expresse reservavit *L. un. C. si de mom. poss.* (*Obs. DCVIII.*) (a). Utique autem in Possessorio ordinario tam adipiscendæ

Y 2

quam

(a) *Mev. P. VII. Dec. XX.*

quam recuperandæ possessionis, ad utrumque Effectum tam devolutivum quam suspensivum Appellatio locum habet, in Possessorio retinendæ vero non nisi ad illum, ne propter nudam Appellationem quis Possessione sua privetur, nisi ipse Appellans nec Appellatus in Possessione sit, & reddat hoc verosimile per Probationes in continenti.

§. 965. in Syst. 1086.

Sententia in Summariissimo lata ea est, qua manutenentia ejus decreta, qui ex *L. fin. C. de Ed. divi Hadr. toll.* egit, Statutum vero le Mort fait fit le vis Proprietatis Quæstionem admixtam habet. Ergo ibi quidem, hic vero minime Appellationi locus est (*Obs. DCVIII.*).

§. 966. in Syst. 1087.

Paritoria in Causa Possessionis lata pro Sententia in summariissimo lata habenda est. Hinc nulla ab eadem valet Appellatio, nisi causa ordinariæ æquiparanda sit.

§. 967. in Syst. 1088.

Si Sententia in rem judicatam transiit, beneficio Appellationis renunciatum sit necesse est.

Cum igitur nullum eadem inferatur Gravamen, nulla quoque ab eadem est Appellatio (*Obs. T. II. P. II. p. 85.*).

§. 968. in Syst. 1089.

Ac proin desertoria, a qua ad Judicia suprema appellatum, non devolutoriam operatur, si desertio in appellatorio aperta deprehensa (*Obs. DCXI.*).

§. 969.

§. 969. in Syst. 1090.

Executio rem judicatam supponit. Ergo a Sententia de exequendo appellare non licet, multo minus ab ipsa Executione vel ejus Intimatione; consequenter si a Commissario ad Committentem appelletur (§. 917.); requiritur, ut Appellatio contra ipsam Executionem ab illo susceptam directa non sit; multo minus adeo contra ejus vel Rescripti commissorii Intimationem (*Obs. CLXXXII.*).

§. 970. in Syst. 1091.

Hinc etiam Appellatio ab Arresto prohibita est, quoties in executivis versamur, sin secus prohibita non est (*Obs. DCCCCLXIV.*).

§. 971. in Syst. 1092.

Excessus in Executione dicitur, quando Executor in Executione pro suo arbitrio, nec ex jussu superioris agit.

§. 972. in Syst. 1093.

Atque adeo Excessus Executionis est, omne quod Executor contra Sententiam ad exequendum remissam facit, ut & si Judex prioris Instantiæ Sententiam suam in supremo Judicio confirmatam exequitur, non expectato superioris Judicis jussu.

§. 973. in Syst. 1094.

Quoniam igitur Excessus in Executione ad rem judicatam non pertinet; attamen Gravamen infert, ab eadem bene valet Appellatio (§. 915.); ac proin quoque Appellatio a Commissario ad Committentem admissibilis est, si excessum in Executione concernit.

Certe quoad ipsam Executionem (§. 970.). Appellatio ab eadem ad eundem interponeretur contra (§. 917), quoad hos vero minime.

§. 974. in Syst. 1095.

Si igitur a Judice superiore inferiori injunctum, ut executionem in possessorio suspendat, donec cautio in petitorio præstita; hæc autem ab eo neglecta, excessum in Executione commisit; consequenter locus est Appellationi.

§. 975. in Syst. 1096.

Sententiæ in Contumaciam non venientis in tota causa latae, æquiparandæ sunt Sententiis de exequendo. Ergo æque ac hæ, quia Contumax Juri suo renunciare censetur, inappellabiles sunt (§. 970.); nisi Contumax habeat justas Absentiæ vel non comparitionis causas ad petendam Restitutionem in integrum, saltem de facto & excessu contumaciæ disceptetur (§. 974.).

Imo si Judex inferior forte admittat Appellationem in casu priori, Camera Imperialis per Mandata contra dictum Judicem procedere potest.

§. 976. in Syst. 1097.

Contumax vero in non agendo, velut non respondendo, vel non exhibendo documento, utique appellare potest: quoniam non renunciare, sed diffidere juri suo saltem justas causas habuisse censetur: neque adeo ejus Contumacia cum contemptu Judicis est conjuncta, sicut illius, qui tamen vindicandus (*Obs. T. III. p. 535.*).

§. 977. in Syst. 1098.

Immissio ex primo decreto ad modos coercendi Contumaciam non comparentis, pertinet.

Ab

Ab eadem igitur æque minus, ac a Sententiis in Contumaciam latis appellari potest.

§ 978. in Syst. 1099.

Sententia inhæfiva dicitur, quæ est confirmatoria præcedentis rei judicatæ, vel declaratoria.

§. 979. in Syst. 1100.

Quemadmodum itaque nulla a re judicata est Appellatio (§. 969), ita nec a Sententia inhæfiva appellare licet, quatenus nempe inhæfiva est, fecus quatenus inhæfiva non est, h. e. plus continet quam prior (*Obs. CCCCLXXIV. & Nebst. P. XXVII Tribb. XI. §. 1. seq*), velut si post Sententiam priorem nova in facto proposita, vel posterior Sententia prioris injuste declaratoria sit.

§. 980. in Syst. 1101.

Appellatio igitur admittitur etiam post tres Sententias conformes ejusdem judicis, modo nulla ex iis in rem judicatam prolapsa, & vel maxime tunc, si notoria illarum est injustitia, vel aperta nullitas, vel ultima nititur Mandatis, per Exceptionem sub & obrept. elisis.

§. 981. in Syst. 1102.

Appellari non posse ad suprema Imperii Tribunalia in Causis, in quibus nulla iisdem competit Jurisdictio, ex ipsa Definitione Appellationis elucet (§. 914.).

E contrario autem in Causis ad suprema Imp. Tribb. appellari potest, in quibus coram Jurisdictio fundata est.

Valet igitur appellatio 1) a Curia feudali ad summa Imperii Tribb. non obstante Art. XXI. §. 1. Capitulat. Nov. Optime namque in Causa

Electoris Coloniensis contra Dominum de Steinberg hic replicavit: Die Capitulatio besage nur, daß denen Lehns-Curien erster Instanz kein Eingriff geschehen solle: uti quoque dicta in Causa d. 15. Martii 1741. judicatum certove respectu 2) Causæ circulares appellabiles sunt (§. 158).

§. 982. in Syst. 1103.

At vero, ubi in criminalibus incipit pœna corporis afflictiva an Leib, Leben oder Glieder, ibi definit Jurisdictio supremorum Imp. Tribb. (§. 128. — 132.).

Nec certe criminalis dicenda Causa, quam quæ principaliter & quoad finem proximum ad publicam vindictam sive interesse publicum tendit, ut nimirum reus morte, fustigatione, relegatione, carcere, vel simili, aut etiam pœna pecuniaria fisco adjudicanda puniatur; cum contra ea civilis sit, in qua agitur ad privatum actoris interesse & commodum, sive ex delicto, an agatur ad pœnam pecuniariam, vel ad aliud interesse actoris; adeo ut etiam Statutum vel Transactio de non admittenda in Causis criminalibus appellatione ad delicta tantum pertineat, ob quæ pœna corporis afflictiva decernitur, nisi aliud ex Litera appareat. Hinc prona est consequentia, a Sententia in Causa criminali pœnam corporis afflictivam continente ad suprema Imperii Tribunalia appellari non posse (Rec. Imp. 1530 §. 95. C. O. C. Tit 31. §. 14), & recte ampliare hanc regulam BLUMIUM (b), quod nec tunc appellatio valeat, si pœna corporis afflictiva ex mera gratia sit mutata

(b) Tit. XLIII. n. 7.

tata in pœnam pecuniariam, cum surrogatum sapiat naturam surrogati, modo excipias pœnam extraordinariam excessivam: a multa vero, quæ in locum pœnæ corporalis ex commiseratione forsitan aut per gratiam non successit, appellationi ad suprema Imp. Tribunalia locum esse.

Cui porro consequens, in Causis criminalibus ad hoc ut sciatur, an Jurisdictio Camerae locum habeat, tenorem Sententiæ ad pœnam nempe corporalem tendentem, potius, quam actionem, an nempe quis ad inflictionem pœnæ corporalis egerit, considerandum esse.

§ 983. *in Syst.* 1104.

In Causis Ecclesiasticis mere talibus nulla est supremorum Imp. Tribunalium Jurisdictio neque inter Protestantes, neque inter Catholicos; utique autem in mixtis (§. 133. -- 140.). Ergo nulla quoque in illis, ubi nempe agitur de dogmatibus religionis, & quæ ex principiis cuique religioni propriis decidendæ sunt, est appellatio, utique autem eadem in his locum habet, ubi nempe cardo versatur in quæstione mere civili, velut de defectibus & abusibus Jurisdictionis Ecclesiasticæ, de facto, forma Processus, ne Sententia feratur a Judice Ecclesiastico vel a suspecto, vel contra non defensum, ut ordo Processus & cognitionis ad justum deducatur tramitem, cum primis ubi lis est inter personas diversæ Religionis, ubi sæpius ex animi vel religionis fervore res agitur.

§ 984. *in Syst.* 1105.

In specie possessorium Ecclesiasticæ litis est mere civile, proindeque secularis Judicis cognitioni

tioni subiectum, neque inter solos clericos tantum, sed etiam si inter Laicos, aut a Clero contra Laicum lis de possessione movetur (§. 136.). Ergo si quaeritur, an quis decimas solverit, nec ne, an quis eas possideat, nec ne? Appellationes ad suprema Imperii Tribunalia admissibiles sunt (DECKHER *Sent. n. 699.*).

§. 985. in *Syst.* 1105.

Huc igitur pertinent quoque Causæ possessionum, bonorum & reddituum Ecclesiasticorum, Juris Patronatus (c). In petitorio autem appellationes in causis Decimarum non admittuntur, quoniam decimæ censentur esse res spirituales, nisi de modo tantum, nec de jure decimandi agatur, vel nulliter & reo Laico existente processum sit (*cit. §. 136.*).

§. 986. in *Syst.* 1106.

Mixti fori causæ eæ dicuntur, quæ tractari possunt promiscue, vel coram Judice seculari vel Ecclesiastico.

§. 987. in *Syst.* 1107.

Quotiescunque ergo immediatus causam talem, velut realem Clericorum, in Judicio seculari introduxit, appellatio ulterior omnino fieri potest ad superiorem ejusdem ordinis; consequenter etiam ad Imperii Tribunalia suprema.

§. 988. in *Syst.* 1108.

Multo magis adeo appellatio admissibilis est in causis, quæ sua natura non sunt Ecclesiasticæ, sed remote admodum Ecclesiam concernunt, velut

(c) Conf. BODINUS *de illicita a Principibus Protestantibus provocatione in Causis Ecclesiasticis.*

velut in Causis Stipendiorum, etiamsi eas Magistratus Consistorio demandaverit (*d*).

§. 989 in Syst. 1109.

Par ratio est in Causis matrimonialibus, ut. pote quæ ad Causas Ecclesiasticas referuntur. Ac proin in causis matrimonialibus mediatorum mixtis non minus, quam in his locum habet Appellatio, fecus si proprie tales sint, quæ vinculum constituendum vel dissolvendum concernunt (§. 141. — 147.).

§. 990. in Syst. 1110.

Ex §. 944. in genere intelligitur facile, cur non omnis summa appellabilis, nec omni tempore appellationem interponere & introducere permissum, nec omne objectum appellabile sit.

§. 991. in Syst. 1111.

Hinc Ord. Cam. 1521. Tit. 24. statutum, daß Appellations-Sachen unter fünfzig Gulden Haupt-Guths nicht angenommen werden sollen, O. C. 1555. P. 2. T. 28. §. 4. Quæ Summa Rec. Imp. 1570. §. 66. ad 150. Florenos aucta: Weil des muthwilligen unnöthigen Appellirens wegen, die rechtliche Sachen am Cammergericht sich häufen, auch vielmal mehr Unkosten auf die Sachen, als sie werth sind, getrieben werden.

Ex eadem vero ratione augmentum accessit Rec. Dep. 1600. §. 14. ad 300., & Rec. Imp. Nov. §. 112. ad 600. Florenos five 4. Imperiales in sorte & 16. Imp. in annuis redditibus. Ante Rec. Imp. Nov. erat summa 12. Floren. usuris computatis ad 4. pro 100, quoniam ex bonis

nis immobilibus plerumque plus quam 4. pro-
centum dari non solebat. Qua quantitate usu-
rarum legitima retenta, postquam summa appel-
labilis 400. thalerorum Imperialium introducta,
16. thaleri Imperiales prodierunt. Quæ summa
appellabilis, *Summa Ordinationis dicitur* (vid C.
O. C. P. II. Tit. 31. §. 4.). Qua licet in mini-
mo, deficiente, deficit Appellatio.

§. 992. in Syst. III 2.

Privilegium pauperum est, ut si facultates
ipforum 2000. florenos non excedant, iidemque
jurato id affirmaverint, Summa appellabilis in-
tuitu ipforum dimidium seu 300. floreni sint
(*Rec. Imp. Nov. §. 114*).

Nec requiritur demonstratio facultatum pro-
batio antecedanea (*Obs. CCCCLXVIII.*).

§. 993. in Syst. III 3.

Jam vero quatenus quis gravatus est, eate-
nus facultas appellandi ei est indulta (§. 915.).

Ast per Summam Libello insertam nemo
gravari potest, sed gravamen ex Sententia oritur.
Unde & hujus quantitas ex ipsa Sententia est di-
judicanda.

Atque sic juxta Decretum commune de A.
1603. Summa duntaxat Gravaminis, non petitio-
nis considerata est: id quod per Conclufum Ple-
ni d. 18. Febr. 1715. iterum fuit confirmatum.

§. 994. in Syst. III 4.

Ex quo immediate fluit, si Summa reconven-
tionis est Summa Gravaminis, causam appellabi-
lem non esse, nisi illa sit appellabilis, etsi Summa
in judicium deducta appellabilis sit (*Obs. DCCLV.*).

§. 995.

§. 995. in Syst. 1115.

Quia in Rec. Imp. Noviss. vocabulum *Capital* reperitur, dubium quidem in Camera, an hoc fortem tantum, an vero usuras simul denotet, motum: Concluso autem Pleni de 28 Jun. 1670. decisum, quod fortem tantum denotet. Atque adeo in determinatione Summæ appellabilis in Camera sola fors absque cumulatione usurarum attenditur, quicquid ex Regestis cujusdam Assessoris referat b. de LUDOLFF *Obs.* 388. Non tamen omne Judicis arbitrium hic videtur exclusum, uti idem bene monet (e), velut si solæ usuræ objectum litis constituent, & ad quantitatem Summæ appellabilis ascendant: Quid quod! Usuræ, quarum dies cessit (*versallene Zinsen*) ad instar fortis considerandæ sunt.

§. 996. in Syst. 1115.

Hinc usuras istas, si nempe in prima Instantia petitæ, & Sententiæ desuper latæ, simul in computum Summæ appellabilis venire, menti dictæ Sanctionis Imperialis plane conforme est (*Obs. CXLIII*).

Usuræ quoque ut Sors considerandæ sunt, si illi, qui eas solvit, ab alio propter indemnitate promissam iterum restituantur: uti consideratae in Causa Camerali Horst contra Vellbrück App. I. nunc Vellbrück contra Horst App. II.

§. 997. in Syst. 1115.

Idem est in annuis redditibus, qui pro forte habentur, adeo ut de iis non solutis iterum interesse peti possit: & Jure Leodiensi in Summam
appel-

(e) *Syst. Jur. Cam. Sect. I. §. 13.*

appellabilem imputentur annui redditus restantes (*Op. T. IV. Op. XVI*) Ast Judicium Imp. Aul. nunquam usuras in sortem computare, testatur UFFENBACH (*f*).

Equidem ejus testimonium b. DE LUDOLFF c. l. in dubium vocat. Mihi vero constat ea ex ratione in Causa zu Clarholz Probst contra die Beerhorstische Erben d. 2 Sept. 1743 Processus App. denegatos fuisse.

§. 998. in Syst. 1115.

Hinc si quis conditionem certi ex mutuo instituens in prima Instantia petierit reum condemnari in Summam 300. Imperialium vna cum usuris decennialibus præterlapsis, hic vero per Sententiam ab actione liberetur, in Jud. Imp. Aul. Actori se gravatum sentienti, & appellationem meditati, usuræ ad conficiendam appellabilem haud proderunt, sed confugere debet hoc casu ad beneficium transmissionis Actorum, quod surrogavit Rec. Imp. Nov. §. 113. de quo inferius plura.

Hic erat casus in citata Causa Clarholz Probst contra die Beerhorstische Erben. His nimirum pro 200. Thaleris prædium specialiter erat hypothecatum, quod Prælatus emerat, & in quod intuitu ejus summæ & usurarum per Sententiam a qua immissio erat decreta.

§. 999. in Syst. 1116.

Ut plures & diversæ Summæ, si ab uno vel pluribus Creditoribus petantur ad Summam appellabilem constituendam, jungi possint, requirit

(*f*) De Conf. Imp. Aul. c. 10. Subsect. 2. p. 101.

quirit favor Jurisdictionis & Appellationis, ceu speciei defensionis (§. 915): modo diversæ illæ summæ eodem Libello fuerint petitæ, & eadem sententia ad eas solvendas quis fuerit condemnatus, vel absolutus, atque omnium una eademque causa & defensio sicque Gravamen inseparabile fit.

§. 1000. in Syst. 1117.

Dantur quoque casus, ubi nulla plane Summa attenditur, etsi minor sit Summa in ordinatione præscripta, scil. si adsit Gravamen successivum & continuum: quandoquidem tunc cessat ratio introductæ Summæ appellabilis, ne lites minoris pretii traherentur ad Augusta Imperii Tribunalia (§. 991.): cum pro tali lis Super Gravamine continuo habenda non sit (*Obs. CCXLV.*).

§. 1001. in Syst. 1118.

Pari ratione ubi de privatione juris aperti agitur, Summa appellabilis spectanda non est: ut enim talis Sententia executioni detur, Judex superior tolerare nequit, vi Subordinationis (*Obs. CCXIX.*).

§. 1002. in Syst. 1119.

Quoties interesse determinatum subest, quando Appellatio interposita, toties Menti Legis, qua Summa appellabilis introducta, prorsus conveniens est, ut ejus ratio habeatur.

§. 1003. in Syst. 1120.

Atqui quando de Juribus agitur, fieri potest, ut interesse determinatum subsit, velut quando de Servitute agitur.

Quin

Quin igitur & tunc ratio Summæ appellabilis habenda sit, dubio caret.

Et pone, quod ratio habenda non esset; Certe appellare liceret, etsi Jus ultra unum florenum æstimari non posset, prædiumque Dominans 100. flor. tantum valeret, quando de Servitute agitur, quæ eidem debeatur. Quod aperte contra mentem Legis esset.

§. 1004. in Syst. 1121.

In genere igitur in Servitutibus appellationi locus non est, nisi pretium prædii dominantis Summam appellabilem adæquet (*Obs. b. DE LUDOLFF CCCC. Cor. I*) hæcque omnino servanda est, si objectum appellationis jura sunt, quæ quis ceu effectus domini, nec ut servitutes sibi vindicat (*Obs. CLX*).

§. 1005. in Syst. 1122.

Ubi vero minime de istiusmodi juribus privatorum æstimabilibus, sed inæstimabilibus velut jure faginandi, libertate Prædiorum inæstimabili, vel juribus publicis e. gr. quoad Jurisdictionalia, agitur, determinatum non subest interesse: cum statim tale damnum pro parte læsa emergat, quod maximum, ut non facile æstimari possit.

Hinc tunc Summa ordinaria appellabilis non attendenda, sed minima appellabilis est.

§. 1006. in Syst. 1123.

Quando de jure retractus requiritur, interesse determinatum non subest, cum inæstimabile non sit commodum, quod inde in aliquem redundare potest, velut ratione situs ædium, vel

vel servitutum, quæ ipsis inhærent, ita ut Summæ appellabili longe præferatur istud commodum.

Hinc quando de jure Retractus quæritur, Summa appellabilis spectanda non est.

§. 1007. in Syst. 1124.

Si quis ex actione æstimatoria condemnatus fama reservata, interesse determinatum subest, secus si fama non reservata. In priori igitur casu Summa appellabilis attendenda, in posteriori vero sine respectu quantitatis Summæ appellari potest.

§. 1008. in Syst. 1125.

Si de Summa appellabili dubitatur, appellantis juramentum, se malle carere tanta summa, quam ab appellatione desistere, eandem in Supplementum probare posse, ratio juramenti in litem singularis interesse exigit, cujus species tale juramentum est (*Obs. CCCCLXXXI*); consequenter etiam Judici a quo, ut eandem judicialiter æstimari curet & Protocollum transmittat, injungi potest (*Obs. MXCIV.*).

§. 1009 in Syst. 1127.

Tempora, quæ ab Appellantibus ex Legum præscripto observanda sunt, nisi eorum lapsu jus appellandi extinguatur, dicuntur *Fatalia* (g).

§. 1010. in Syst. 1128.

Fatale interponendæ appellationis in Camera Imp.

(g) Conf CRAUSII Disp. de eo quod justum est circa *Fatalia*. De PRATO Diss. de *Fatalibus Appellationis ad Cameram Imp.*

Imp. C.O.C. P.II. Tit.32. §. 1. & de jure communi novo, Nov. 23. c. 1. Auth. hodie C. de App. c. 8 de Appell. in 6. c. 15 X. de Sent. & re jud. est Decendium, quod de momento in momentum adeo currit, ut illo elapso, Sententia in rem judicatam transeat, Jurisdictioque ipso jure ad judicem a quo revolvatur.

§. 1011. in Syst. 1129.

Mirum igitur est, quando Judex, appellatione, decendio elapso, interposita, Apostolos reverentiales impertitur.

§. 1012. in Syst. 1130.

Quoniam de momento in momentum hoc fatale currit (§. 1011.), sequitur 1) fieri posse, ut in undecimum diem a die publicatæ Sententiæ incidat, 2) in computando fatali dies feriatos attendendos non esse (*L. 1. Cod. de Fer.*). Unde 3) non tantum Diei, sed & Horæ appellationis vulgo mentionem faciunt in Instrumentis Appellationum.

§. 1013. in Syst. 1131.

Et quia fatali hoc elapso Sententia in rem judicatam transit, statimque ipso jure Jurisdictio ad Judicem a quo revertitur; *fatale hoc a Judice ad quem nunquam prorogari potest (C. O. C. c. l.).*

§. 1014. in Syst. 1132.

Si vero gravamen continuum est, v. gr. incarcerationatio, nunquam Jurisdictio ad Judicem a quo revolvi potest. Ergo continuo etiam post decendium, ab initio gravaminis computatum, appellationi locus concedendus est: cum semper a gravamine appellari possit.

§. 1015.

§. 1015. in Syst. 1133.

Quemadmodum Fatalia in genere; ita in specie Fatale interponendæ, in pœnam negligentiae currit (§. 1010.). Cui consequens 1) Fatale hoc die Sententiæ publicatæ, vel si gravatus procuratorem apud Acta non habeat, a die notitiæ currere; sique adeo 2) dubitetur, utrum quis intra decendium a die notitiæ appellaverit, appellato incumbere probationem; quoniam ignorantia in dubio præsumitur, donec scientia ab adversario probetur, nisi appellans fortiori præsumptione notitiæ sit gravatus, vel ignorantia ejus sit affectata & culposa; ac proin 3) si victus in Supplica alleget, se a tempore scientiæ intra decendium appellasse, illum simul docere debere, se procuratorem apud acta non habuisse; sin vero 4) Procuratorem apud Acta habuerit, isque nec appellaverit, nec sententiæ publicationem ignoranti notificaverit; negligentiam Procuratoris, si sit solvendo, appellanti nocere, secus si non sit solvendo, quem in finem prius excutendus, ei beneficio Restitutionis in integrum consuli, quæ vero pro qualitate circumstantiarum, vel examinatis prius causæ principalis Gravaminibus, vel brevi manu, vel per Citationem ad videndum se restitui, decerni solet; nisi & Procurator extra culpam sit (*Obs. MXC.*). Nec si appellatio plane non interposita, restitutio dene-ganda Minoribus. 5) Et si prorogatio fatalis interponendæ non valeat (§. 1014.), si quis tamen currente decendio, casu fatali saltem juste impeditus fuerit appellare, etiam postea appellationi,

& Restitutioni in integrum contra lapsum Fatalis interponendæ locum esse.

§. 1016. in Syst. 1134.

Nec minus inde liquet, fatale interponendæ observatum censendum esse, modo intra istud quis judici, etsi incidenter declaraverit, quod appellet, velut ex errore pro prorogatione Fatalis supplicando.

§. 1017. in Syst. 1035.

Si appellatio intra decendium plane non interposita, deserta dici nequit, cum Non-entis nullæ sint Qualitates. Deficiente itaque jurisdictione, non devolutorie, nec desertorie pronuntiandum est.

§. 1018. in Syst. 1136.

Fatali decendii observato a die interpositæ appellationis intra trigesimum Acta cum rationibus decidendi sub pœna desertionis requirenda sunt, ut finis appellationis, qui sine Actis prioribus obtentu impossibilis, maturetur: cum Judex vix ex officio Acta edat, & Studium Appellantium exitum causæ protrahendi, compescendum sit; quod dicitur Fatale *Requisitionis actorum*.

§. 1019. in Syst. 1137.

Ex adducto fine hujus Fatalis sequitur, quod requisitio tempore interpositæ appellationis viva Voce ad Protocollum facta, non sufficiat, nisi Acta intra 30. Dies producantur, alias si post 30. Dies producantur vel plane non producta sint, ut iterata vice requisitio in scriptis facta sit, idque documento probari possit, nisi appellans pœnam

pœnam desertionis incurrat, necesse sit, licet terminum ad redimendum Acta iudex non præfixerit, hoc casu tamen etiam ad Implorationem Appellati vel Appellantis Terminò præfixo iterata requisitio, alteriusque Documentum sub eadem pœna requiratur (§. 63. *Rec. Imp. Nov.*) (*Obs. LXXIX.*).

§. 1020. *in Syst.* 1138.

Utrum vero Iudex Terminum præfixerit explicite, vel implicite, perinde est. Hinc dato a Iudice a quo decreto ad Cancellariam remissorio, haben beyde Partheyen (in plurali, quando Mandatarius partis victricis copiam Sententiæ petit) diesertwegen bey der Canzley sich zu melden, si appellans Documentum ulterioris requisitionis non produxerit, appellatus a Citationè absolvendus est (*Nebst. P. XII. p. 3.*).

§. 1021. *in Syst.* 1139.

Neque adeo Relatio Nuncii Processus infinuantis, & Acta denuo requirentis pro Documento requisitionis sufficit, nisi in casu, quo Iudex ad redimenda Acta Terminum non præfixit (*C. O. C. P. III. XXXV. §. 8.*), sed per Notarium, etiam in Camera non immatriculatum, & testes, Acta requiri debent desuper Instrumentum conficiendo. Pariterque adeo ad requisitionem probandum, missiva sufficit, si hæc Secretarii Iudicis sit, vel etiam ipsius iudicis.

§. 1022. *in Syst.* 1140.

Supplicæ pro Processibus finis est, ut Processus decernantur. Ergo eidem Documentum requisitionis Actorum est addendum. Quodsi ta-

men non adjunctum, propterea denegandi non sunt Processus, sed ejus productio per Decretum prælocutorium injungenda.

§. 1023. in Syst. 1141.

Præsumi non potest pro rectitudine Processus & ejus justitia, nisi Acta priora edita sint, & quidem tota, atque obsignata. Ergo 1) Judex propter non edita Acta in expensas litis & interesse parti, vel mulctam Fisco applicandam condemnandus: 2) edenda sunt sumtibus appellantis, erga beneficium appellationis, quo fruitur; ac propterea, si appellatus communi appellationis beneficio uti velit, de pretio expenso cum appellante transigere, & ni possit, Judicis moderatio accedere debet (C. O. C. P. II. Tit. 35. §. 11). 3) Si Acta manca edita, ea sumtibus edentis, sine appellantis dispendio sunt supplenda, defectum allegans tamen, specificè eum designare & probare tenetur. Unde 4) petenti Actorum inspectio concedenda *Rec. Imp. Nov. §. 65.* & Judex inferior plura adesse Acta negans, desuper juret. 4) In causis Pauperum fieri potest, ut Acta priora non obsignata producta admittantur, suspicionem falsi deficiente (*Obs CLIV.*). (b)

§. 1024 in Syst. 1142.

Quodsi Acta in Idioma Latinum sunt transferenda, velut ex Gallico in causis Leodiensibus, Stabulensibus & Malmundariensibus; ex Italico in Tridentinis & Brixensibus, id fideliter juxta verum tenorem & Energiam; ac propterea per
Lingua-

(b) *Conf. Decr. Com. d. 15. Maji 1693. & b. DE LUDOLFF Sent. Cam. 261.*

Linguarum peritos, & publica autoritate ad transferendum constitutos & juramento ligatos fieri debet.

§. 1025. in Syst. 1143.

Descriptio Actorum indiget labore. Hinc offerenda æqua pro describendis Actis merces.

Sique Partes per Taxam Judicis prioris contra æquitatem & observantiam prægraventur, per Judicia Imperii suprema decernuntur Mandata de non prægravando nimiis sportulis, & restituendo id, quod supra taxam consuetam extortum est.

§. 1026. in Syst. 1144.

Quoniam Apostolos petere Jure Camerali necessitatis non est; igitur 1) si appellans Apostolos reverentiales, loco Documenti requisitionis Actorum produxerit, causa non cadit, sed petere debet restitutionem in integrum: quæ etiam decernitur una cum Processibus (compulsorialibus vero simul non decretis) & restitutus dein a Judice a quo. Acta priora petere tenetur (*Concl. de A. 1702*); 2) etsi MYNSINGER (*i*) & juxta eum BLUM (*k*) LUDOVICI (*l*) ibique alleg. Stryck & Brunnemann statuant, ab Apostolis refutatoriis iterato appellandum esse; id tamen hodie cessat.

§. 1027. in Syst. 1145.

Ubi Solennia Appellationis legitimo modo constituta sunt, sine vitio desertionis omitti non possunt, siquidem non tam parti & partis, sed

Z 4

judicii

(*i*) *Cent. 2. Obs. 49.* (*k*) *T. 46. n. 66. T. 55. n. 12.*
 (*l*) *Proc. Civ. c. 33. §. 9.*

judicii & Judicis causa ad coërcendam temeritatem appellantium præstantur.

§. 1028. in Syst. 1146.

Huc spectat Juramentum calumniæ in primo adhuc foro præstandum, quod dicitur *Juramentum appellationis* (m), & Cautio de judicio fisci & judicatum solvi, nec non solvenda certa multa in Privilegio vel Statutis determinata in casum succumbentiæ, *Cautio Appellationis solennis dicta* (n).

§. 1029 in Syst. 1147.

Quoniam solennia ad coërcendam temeritatem appellantium introducta (§. 1027); igitur una cum interpositione Appellationis & requisitione Actorum oblatio ad ea, si quæ fuerint, seu *ad quævis solennia* fieri, terminusque ad ea præstanda a Judice præfigi, documentumque oblatorum vel præstitorum solennium Supplicæ adjungi debet (*Rec. Imp. Nov. §. 120.*).

§. 1030. in Syst. 1148.

Quia autem solennibus via appellandi difficilior redditur, & inhibenda sunt quæcunque, quibus litigantes ab Appellationibus ad suprema Imp. Tribunalia deterrentur (§. 915.); ideo 1) solennia a Statibus nonnisi autoritate Imperatoria, introducenda sunt, nec 2) appellantes in persona jurare tenentur, nisi hoc expresse in Privilegio contentum sit; sique 3) dignitas vel alia legitima impedimenta prohibeant, quominus appellans compareat ipse, nihilominus vero Judex inferior veniam deneget suprema Imp Tribunalia
offi-

(m) KÖNIG *Diss. de solennibus App. in Spec. Jur. App.*

(n) BREIDENBACH *Diss. de Cautione App. solenni.*

officium suum interponere possunt (*Rec. Imp. Nov. §. 117*); 4) oblata solennia si non recepta, quod fieri solet datis Apostolis refutatoriis, in Appellationis Instantia præstanda, vel pro præstitis habenda sunt, si apparet viam appellandi sub eorum prætextu difficiliorem reddi, civesque occasione eorum ab Appellationibus deterreri, neque minus igitur ab hujusmodi denegatione admissionis ad solennia appellari, & super eo Instrumentum in Camera producendum confici potest.

§. 1031. in Syst. 1149.

Privilegia quoque, quibus innituntur Solennia, non violanda esse, nemo negabit.

Inde 1) omissa ex ignorantia solennia, postea coram Judice privilegiato, non in Appellationis Instantia præstanda sunt; 2) si Procurator ad præstanda solennia in Camera, quæ in Judicio inferiori præstare oportebat, periculo suo admissus, & causa legitima non deprehensa, sententia salvatoria ad supplicam Judicis inferioris ferenda est, quod nempe iste actus, privilegiis præjudicio esse non debeat, cum reprehensione Procuratoris.

§. 1032. in Syst. 1150.

Quoniam lata Sententia finitum Judicis officium; igitur in genere de iis, quæ Appellationem concernunt, cognoscere nequit Judex inferior; consequenter nec de desertione nec devolutione, neque adeo in specie super inadmissibilitate appellationis ob neglecta fatalia interponendæ appellationis & requisitionis Actorum cognoscit, nisi in ordine ad dandos Apostolos vel reverentia-

les vel refutatorios, qui ultimi tamen nec Judicis superioris manus ligant, nec appellanti præjudicium inferunt.

Nec proin Actorum editio prætextu defectionis vel non devolutionis juxta recusatur (*Obs. LXXV*).

§. 1033. in Syst. 1151.

Appellatio introduci dicitur, si Judex superior mediante Supplica imploratur, ut eandem acceptet.

§. 1034. in Syst. 1152.

Quare cum Judex superior Appellationem acceptare nequeat, nisi ipsi de rite observatis formalibus & probabilitate Gravaminum constet; sequitur, quod non solum Extractus Protocolli judicii a quo, vel Instrumentum Appellationis una cum Documento requisitionis Actorum & oblationis ad solennia vel præstitarum solennium (§. 1023.); sed & Libellus Gravaminum, etsi non formalis, saltem summaria Gravaminum Deductio, Supplicæ pro Processibus adjungi, vel statim in eadem submissio ad Acta priora loco Libelli Gravaminum fieri debeat (*Rec. Imp. Nov. §. 65. & Obs. VI*): minime vero sufficiat, ut Appellans in petito Libelli Gravaminum ad Libellum primæ Instantiæ sese referat, si eundem non adjungit (*Obs. CLXXXIV.*).

§. 1035. in Syst. 1153.

Fatale Introducendæ Appellationis est quadrimestre (*Rec. Imp. Nov. §. 67.*).

§. 1036. in Syst. 1154.

Quivis Mensis de Jure communi & Camerali

30 dies continet (C O. C. P. III. Tit. 10. §. ult.).
Hinc *quadrimestre* 120. dies completitur.

§. 1037. in Syst. 1155.

Fatale introducendæ Appellationis in ordine ad evitandam desertionem computandum est ab elapso decendio. Intra hoc enim quolibet; adeoque ultimo adhuc momento interponi potest Appellatio (§. 1011).

Quoniam igitur ante introduci nequit appellatio, quam interposita; illud totum quoque tempus ad eandem introducendam concessum censendum, quod eidem interponendæ præfixum est.

Unde sequitur, rite quidem sese habere formale, si Appellatio intra quadrimestre a tempore interpositæ computatum introducta, e contrario vero pro deserta habendam non esse Appellationem, quæ intra quadrimestre a tempore interpositæ non introducta, modo intra fatale lapsu decendii computatum adhuc introducta.

§. 1038 in Syst. 1156.

Quemadmodum Fatale interponendæ de momento in momentum currit (§. 1013.); ita & Fatale introducendæ de momento in momentum currit: nec datur ratio disparitatis.

§. 1039. in Syst. 1157.

Appellatio reproduci dicitur, si Processus decreti & insinuati, una cum insinuato, seu Nuncii relatione, eum in finem producantur, ut partis appellatæ comparitio responsioque provocetur.

Fatale reproducendæ est duorum Mensium (Rec. Imp. Nov. §. 67.).

§. 1040.

§. 1040. in Syst. 1158.

Quatenus itaque Reproductio ad Introductionem refertur (1033.); generatim ad introducendam Appellationem; fatale sex Mensium constitutum est (C. O. C. P. II. Tit. 33. pr. & §. 1.).

§. 1041. in Syst. 1159.

Quemadmodum itaque Fatale introducendæ Appellationis in ordine ad evitandam defectionem computandum est ab elapso decendio, quoniam decendium generatim ad interponendam appellationem concessum (§. 1036.); ita quoque Fatale reproducendæ in dicto ordine ab elapso quadrimestri computandum est, adeo ut, si intra 3. Menses ab interposita inde appellatione insinuati fuerint processus, tunc tres Menses adhuc supersint, antequam Appellatio ob neglectam reproductionem pro deserta declarari possit.

§. 1042. in Syst. 1160.

Quoniam a tempore factæ insinuationis appellato 2. Menses ad comparandum competunt (§. 1040.); *ante lapsum 4. priorum Mensium Processus decreti, expediti & appellato insinuati sint*, necesse est: alias si insinuarentur in Mense quinto, reproductio in Mense septimo fieret, sicque appellatio deserta esset, per verba cit. §. 67. Rec. Imp. Noviss. bey Strafe der Desertion.

§. 1043. in Syst. 1161.

Atque sic Quadrimestre sub se continet *Fatale*, quod dicitur, *insinuandorum Processuum*:

vi cujus ante lapsum quadrimestris Processus insinuandi sunt.

§. 1044. *in Syst.* 1162.

Quoniam Fatali interponendæ observato, Sententia jam a viribus rei judicatæ suspensa, nec ipso Jure Jurisdictio ad Judicem a quo revoluta; ideo Fatale introducendæ æque ac illud, quod sub se continet insinuandorum processuum prorogari potest, cessante ratione prorogationem Fatalis interponendæ excludente (§. 1014.) (*Rec. Imp. Noviss.* §. 66.).

Et quia a facultate prorogandi ad facultatem restringendi non valet consequentia; hinc Judex superior æque minus ac inferior, Fatale introducendæ restringere potest, sed ad Constitutiones Imperii adstrictus est.

§. 1045 *in Syst.* 1163.

Indeque porro est, quod quando pro Processibus supplicatur, simul quoque pro prorogatione Fatalium insinuandorum, nempe processuum, supplicari soleat: si nempe Supplica tam tempestive non exhibetur, ut adhuc intra quadrimestre insinuatio processuum, si vel statim discernantur, fieri possit. Imo ex eadem ratione, licet Supplica pro Processibus nondum exhibeatur, supplicari tamen potest pro prorogatione Fatalis introducendæ, modo huic Supplicæ Instrumentum Appellationis vel Extractus Protocolli adjungatur.

§. 1046. *in Syst.* 1164.

Quemadmodum Fatalia ad præscindendas & abbreviandas lites introducta (§. 1011.); ita
e con-

e contrario abusu eorundem prorogationis, lites foveri & protrahi possunt Hinc 1) mature prorogatio petenda, si nempe fatale adhuc currat, modo unicus subsit dies, quo priora adhuc currunt, nec 2) sufficit appellationis interpositionem in genere tantum ad notitiam Judicii deducere, sed statim Supplicæ pro prorogatione Sententiæ a qua, & Instrumentum Appell. nomenque Judicis a quo apponi debent; neque 3) justæ solum causæ prorogationis petitiæ requiruntur, arbitrio judicis relictæ, sed & 4) ultra 2. vel 3. Menses & 5) ulterius quam tertia vice fieri non debet prorogatio, peti tamen ac concedi potest 6) quatenus opus, bis zu Hebung des Gravaminis, si Judex ipse illud tollere allaboret (*Obs. CCCCLVI*).

§. 1047. in Syst. 1166.

Si pro prorogatione Fatalis introducendæ supplicatum, necesse non est, ut Decretum Exhibitum insequatur, sed sufficit, quod non fuerit denegata: cum in genere prorogatio petita, nec denegata tacite pro concessa habenda sit.

§. 1048. in Syst. 1167.

Quia autem ratio prorogationis illius pro concessa habendæ in eo consistit, quod culpa non in parte, sed in judice sit; ideo requiritur, ut pro prorogatione intra fatale supplicatum, & intra petitum Terminum introductio facta fuerit.

§. 1049. in Syst. 1168.

Quando igitur intra istum Terminum introductio fieri nequit; ni metuendum sit Procuratori, ne Appellatio pro deserta declaretur, Sup-

Supplicas ultiores pro prorogatione Fatalium a 3. Mens. ad 3. Mens. exhibere iisdemque diligentiam suam contestari debet. Saltem consultius id est.

§ 1050. in Syst. 1169.

Si Fatale introducendæ elapsum, sicque pro prorogatione amplius supplicari nequit; in specie vero insinuatio legitime non facta, ita ut reproductio fieri nequeat, Restitutionem in integrum contra lapsum hujus Fatalis, si causales relevantes subsint, locum habere, fecus e contrario, si causales relevantes non subsint, per se patet.

Relevantes vero dicuntur *causales*, ex quibus nulla in eos cadere apparet culpa, quibus lapsus Fatalium noceret.

§. 1051. in Syst. 1170.

Si dubium est, num Causæ relevantes subsint, nec ne, Restitutio in integrum parte appellata inaudita decerni nequit, fecus si id extra dubitationis aleam positum, seu nullam contradictionem admittat. In casu priori Restitutio *brevis manu* decerni dicitur, in posteriori Citatio ad videndum se restitui adversus lapsum Fatalium.

§. 1052. in Syst. 1171.

Hisce adde, Restitutionem in integrum *brevis manu* adversus lapsum Fatalium tunc saltem decernendam esse, quando talibus documentis docetur, appellantem extra culpam esse, quibus ipse appellatus, si præsens esset, nihil objicere posset. Est enim & consistit in hoc omne fundamentum Processus extrajudicialis, si quid audita

data parte adversa decerni deberet, eccur ea non audita decerni non posset?

§. 1053 in Syst 1171.

Atque sic 1) Rusticitas sola est Causa Restitutionis in integrum contra lapsum Fatalium & quidem brevi manu decernendæ (*Obs LX.*); 2) neglectus Fatalis introducendæ Fœminæ, officialibus & Advocato Causæ magis, quam ipsi Fœminæ imputandus (*Obs. DXCIX.*); secus quoad Fatale interponendæ *Nebst. P. XLII.* Ob Weibspersonen, insbesondere aber Wittwen ihres Geschlechts und Stands halber contra lapsum Fatalis interponendæ Appellationis in integrum zu restituiren seyen? 3) Lapsus hujus Fatalis a Nuncio causatus, velut morbo, morte vel culpa ejus causatus, modo justo tempore missus fuerit, ita nempe, ut intra tempus quadrimestre vel prorogatorum Fatalium insinuare potuerit Processus: secus si per Notarium insinuatio fieret: cum sic competeret electio hujus vel illius, secus ibi; 4) decernitur Restitutio appellantis brevi manu, si per negligentiam Procuratoris Appellatio debito tempore non fuit introducta (*Obs CCLIV. b. de LUDOLFF*), si vero 5) Fatale introducendæ ex ignorantia Advocati a die Apostolorum reverentialium, nec interpositæ Appellationis (§. 1036) computatum, contra ejus lapsum Restitutio in integrum quidem datur, quando contra eundem non est regressus, sed prævia Citationem (*Obs V.*); atque adeo 6) si Procurator prorogationem Fatalium ad certum tempus petiit, & impetravit eo frustra elapso non petita ulteriori prorogatione;

ne; restitutio & quidem b. m. decernenda, secus si prorogatio generaliter seu quatenus opus petita & concessa (§. 1164. *Obs. CCCXLIII.*).

§. 1054. in *Syst.* 1173.

De Fatali sic dicto proseguendæ & finiendæ Appellationis, non est, quod multa verba faciamus.

Quamvis enim Justiniani Leges anni vel ex justa causa biennii limites ei præscripserint (o), atque Juris Canonici Autores in eandem descenderint sententiam (p), quoniam tamen hæ Constitutiones, quippe peregrinæ, non usque adeo suo valent momento, ut iis tanquam glebæ Germaniæ Judicia adscripta esse videantur, ab usu earum, ob innumeram Rerum & Causarum multitudinem varietatemque Camera Imperialis recessit.

§. 1055. in *Syst.* 1174.

Interdum in Camera supplicatur pro Documento non introductæ Appell. & decernitur sicut in Causa *Nacher Zuchscherer Ambacht contra Heupgen* Mense Maji 1740: Ist das gebetene Documentum non introductæ Appell. verstattet. Supponitur namque Supplicam pro prorogatione Fatalium exhibitam non esse: elapsis autem Fatalibus, Documentum illud non introductæ Appell. testatur tantum de veritate.

§. 1056.

(o) l. ult. §. 4. C. de Temp. Appell. Auth. Ei qui C. eod. *Westenberg Pand. L. XLIX. T. IV. §. 4.*

(p) c. 5. 8. 45. X. de Appell. c. 57. X. eod.

§. 1056. *in Syst.* 1177.

Quandoquidem Cæsarius supremæ provocationis competit, idque ad status pristini Monarchici reliquias pertinet, facile est ad intelligendum, quod statu hoc decrefcente, angustiores quoque juri illi positi fuerint fines. Unde a parte Statuum Jus de non appellando enatum, idque vel generale, vel singulare, quod Privilegium de non appellando dicitur. Ad prius spectat jus de non appellando in Causis criminalibus.

§. 1057. *in Syst.* 1178.

Porro autem liquet, privilegia de non appellando concedendi potestatem, nonnisi Cæsari competere, seu quod perinde est, eandem reservatum Imperatoris, minimeque Jus Statuum superioritate territoriali quæsitum esse.

§. 1058. *in Syst.* 1179.

Privilegium de non appellando privat subditos Statuum facultate ad suprema Imp. Judicia appellandi vel limitate, vel illimitate. In Casu priori *Privilegium de non appellando limitatum*, in posteriori *illimitatum* dicitur.

§. 1059. *in Syst.* 1180.

Quoniam certa Summa (§. 111. seq.) certa Solennia (§. 1027.) certaque Causarum genera (§. 945.) requiruntur, si Appellationi ad suprema Imperii Tribunalia locus sit; igitur Privilegium de non appellando subditos Statuum facultate ad suprema Imp. Judicia appellandi limitate privat, vel 1) extendendo ordinariam summam vel 2) in Solennibus observandis vel 3) in Generibus

ribus Causarum e. gr. Computationis rationum, Cambiorum, Debiti liquidi &c.

§. 1060. in Syst. 1181.

Si Quæstio est: an ad Summam appellabilem constituendam plures ac diversæ Summæ cumulari possint? quoad Privilegia de non appellando distinguit GYLMANN (q) Conclufumque Pleni de 28. Juni 1670. eam distinctionem suffulcit. Idem autem favor Jurisdictionis (§. 1000.) quoad Summam Ordinationis huic distinctioni obstat, allegatumque Conclufum hætenus ad observantiam non venisse, notat *Deckher ad Uffenb.* (C. 10. Sect. 2. Subs. 2. n. 11.). Unde nec vi ejusdem adstruere licet, quod quoad Summam Privilegii in posterum sola fors attendi debeat (*Obs. CLXVI. Wezl. Beytr. P. I. Abh. XIV.*), five agatur de Summa Ordinationis, five de Summa Privilegii, etsi per illud expresse in Sorte, Capital s. *Hauptstuhl*, Summa appellabilis constituta fuerit, nec tantum mentionem fecerit der *Hauptsache* s. der *Hauptflage*. Istiusmodi Usuræ, quæ solæ objectum litis constituunt, vel una cum forte ab. vel adjudicatæ, sub sorte comprehenduntur.

§. 1061. in Syst. 1182.

Privilegium pauperum est, ut, si facultates ipforum 2000 Florenos non excedant, Summa appellabilis intuitu ipforum 300 Floreni sint (§. 993.).

Cum itaque Lex hæc correctoria; adeoque strictæ interpretationis, consequenter neque ex-

A a 2

tenden-

(q) voc. *Appellatio in genere.*

tendenda neque restringenda sit (§. 995.); nec *Privilegium istud pauperum per Summam appellabilem* e. gr. 1700. Floren. *Privilegio de non appellando constitutam, restringitur.*

§. 1062. in Syst. 1183.

Electores qua talibus concessum est privilegium de non appellando illimitatum A. B. CAROLI IV. Cap. XI. §. 3. ob singularem eorum præ ceteris statibus Prærogativam.

§. 1063. in Syst. 1184.

Eaque propter Privilegium hoc Electorale intuitu Terrarum Electoratus tantum concessum habendum.

§. 1064. in Syst. 1185.

Trevirensis tamen ad 500. Aureos tantum, & Coloniensis illud ad 1000. Aureos exercent juxta Catal. Privil. ap. b. DE LUDOLFF p 8. & 9.

Attamen A. 1725. Trevirensis illimitatum Privilegium Camerae Imperiali denuo insinuavit, simulque Judicium revisorium constituit.

§. 1065. in Syst. 1186.

Ac proin nulla est Appellatio a Sententiis Revisoriorum Judiciorum Electorum.

§. 1066. in Syst. 1187.

Sed & Privilegia de non appellando illimitata Imperii Principum dantur, etsi rariora. Ita enim tale jam a CAROLO IV. Duci Brabantiae Bulla Brabantina concessum. Quo refer Hassiacum utrumque, Cassellanium & Darmstadinum novissimum.

Omnibus Ducibus Saxoniae vigore *Rec. Imp.*
1559.

1559. tributum est illimitatum Privilegium de non appellando.

Porro illimitato Privilegio de non appellando gaudent Archi Duces Austriæ, Duces Burgundiæ, Würtembergici it. Rex Sueciæ in Terris Imperii.

§. 1067. in Syst. 1188.

Quemadmodum vero Privilegium Electorale ad Territorium Electoratus; ita & Saxonicum ad Territorium Saxonicum restrictum est, nisi aliud illi incorporatum sit.

Quamobrem longe certissimum est, illud ad Hennebergicas; sicque Coburgicas, tanquam partem illarum sese extendere.

Si enim propter Unitatem Investituræ Terræ Hennebergicæ pro parte Terrarum Saxonicarum sunt reputandæ, omnino Privilegium de non appellando generaliter concessum etiam ad has pertinebit. Quoniam autem Comites Hennebergici Judicium revisorium non constituerunt, actuale ejus exercitium quievit, usque dum ad Duces Saxoniae successio pervenerat.

§. 1068. in Syst. 1189.

Limitatorum fere innumera sunt, sicut videre est ex Catalogo Privilegiorum Sac. Roman. Imp. Electorum, Principum & Statuum Ludolphiano Systemati adjuncto. Ita ex. gr. Rex Borussiae ratione Ducatus Magdeburgici Privilegio gaudet, vi cujus Summa appellabilis est 2500. Thalerorum Imper. (*Lud. ibid. p. 13.*); Pertinet huc quoque Privilegium Noricum (*ap. Lud. Syst. p. 180.*)

§. 1069. in Syst. 1190.

Quibus præmissis cuivis statim patet, quo plura privilegia de non appellando dantur, eo magis Jus Supremæ provocationis Cæsaris; consequenter Jurisdictionem supremorum Imp. Tribunalium restringi.

Quam ob causam 1) extendenda non sunt, ut putavit Hugo (*de Abusu App.*) Sed 2) restringenda; Stricteque adeo interpretanda, unde 3) Querelæ supremorum Imp. Tribunalium & ob easdem 4) Sanctio Capitulat. Art. 18. §. 6. in Ertheilung derer jetzt ermeldten Privilegiorum de non appellando &c. und dergleichen, welche zu Ausschließung und Beschränkung des Heil. Reichs Jurisdiction oder der Ständen ältern Privilegien, oder sonst zum Präjudiz eines Tertii ausrinnen können, die Nothdurft väterlich zu beobachten; indeque 5) Suprema Imp. Tribunalia ad eadem observanda non tenentur, priusquam in originali a Privilegiatis, ceu acceptantibus, ipsis insinuata (§. 18. Deput. Abschied de A. 1600.).

§. 1070. in Syst. 1191.

Qua Sanctione, cum Reservato suo Cæsar non privetur, sed manus ipsius tantum ligatæ sint, sequitur, quod 1) omnis ulterior talia Privilegia concedendi Facultas ipsi præcisa non sit, attamen 2) Extensiones jam concessorum Privilegiorum facilius admittantur, Violatioque 3) pro Crimine habenda sit; adeoque contra Violatores privilegiorum de non appellando de Violato agi possit (r); multo-

(r) vid. MÜLLER de compet. fori violentium privileg. de non appellando.

multoque magis adeo 4) si contra Privilegium processus decernantur, iidem nullius sint effectus, & Judex a quo tali privilegio gaudens, sententiam suam impune exequi possit, quemadmodum e contrario Mandata S. C. de permittenda appellatione decernuntur (§. 506.).

§. 1071. in Syst. 1192.

Quandoquidem Privilegium de non appellando judicem gravantem; quemadmodum omnis Appellatio, supponit (§. 914.); ideo privilegium de non appellando locum non habet, si ab eo, cui concessum est, quis gravatus non tanquam a Judice, sed tanquam a parte, eove casu gravans, qui Austrægarum beneficio gaudet, coram iis conveniendus est.

§. 1072. in Syst. 1193.

Privilegium de non appellando impetratum æque minus ac lex retro operatur; indeque iudicium, cujus Immedietas post illud cessat, retro ceu immediatum adhuc considerandum est; ac proin Mandatum de exequendo proprium Judicatum Privilegio Impetrato antiquius eo salvo a supremis Imp. Tribunalibus decerni potest.

§. 1073. in Syst. 1194.

Compulsoriales in causis appellationum Mandata sunt, quibus judici inferiori sub pœna 10. Marcarum auri puri injungitur, ut acta coram se ventilata una cum rationibus decidendi intra certum terminum copialiter edat.

§. 1074. in Syst. 1195.

Ex quo statim evidens est, quod interdum quoque ultiores imo arctiores sub pœna 20.

Marcarum auri, & adhuc arctiores sub pœna 30. Marcarum auri peti ac decerni possint.

§. 1075. *in Syst.* 1196.

Quoniam absque Actis prioribus Gravamen appellantis definitive tolli nequit; ideo ex ipsa definitione Appellationis patet (§. 914.), compulsoriales statim in Supplica prima pro recipienda appellatione, licet quoque eorum editionem Judex promississet, in eventum, si promissa non fervaret, vel Acta integra non transmitteret, petendas, imo interdum ex officio decernendas esse.

§. 1076. *in Syst.* 1196.

Quam ob causam 1) illæ simplices dictæ, & 2) ulteriores sub aggravata pœna 15 Marcarum auri emanant, injusteque 3) recusatur Editio Actorum prætextu desertionis, vel non-devolutionis (§. 1032.); provideque 4) compulsoriales ulteriores decernendæ sunt, etsi salvo puncto desertionis & non-devolutionis (*Obs. LXXV.*): nec 5) decernendæ, nisi cum præfixione Terminii intra 6. Septiman. easdem reproducendi, si vero 6) ad simplices non statim sequitur editio, ulterior in causa progressus sistitur tantum ratione Judicis, utpote qui absque Actis pronunciari nequit, omnino autem Partes excipere, replicare, duplicare & submittere possunt: ac porro 7) in Causis Appellationum interdum ante Sententiam definitivam adhuc decerni possunt Compulsoriales ulteriores ex officio, ad complenda Acta transmissa (*Obs. CCCCLXXX.*).

§. 1077.

§. 1077. in Syst. 1197.

In Camera vigore Conclusi pleni d. 16. Febr. 1715. post compulsoriales simplices si iudex moram faceret, ad vindicandum iudicii supremi contemptum, compulsoriales non ulteriores, sed arctiores sub pœna 20. Marc. auri decerni debent, una cum citatione ad videndum se incidisse in pœnam simplicium: quoniam Mandatum non statim continet condemnationem, non citatus vero & inauditus in pœnam compulsorialibus insertam condemnari nequit. Salvum tamen iudicis arbitrium relictum est, si pro ratione circumstantiarum ulterioribus sub comminatione pœnæ simplicium uti velit, in quibus tamen clausula *gratis* esset omittenda.

§. 1078. in Syst. 1198.

Quandoquidem compulsoriales inter remedia coactiva pertinent, dictæ proin Zwangs-Briefe; inter remedia exactiva vero leniora præferenda sunt durioribus; ideo 1) loco Arctiorum, interdum ulteriores, imo simplicibus compulsorialibus fere nunquam arctiores, sed semper ulteriores surrogantur, ut & 2) adhuc ulteriores, velut plerumque in causis pauperum decernuntur, ac 3) impositio juramenti acta sine ullo defectu edita fuisse surrogatur, vel potius 4) Partibus injungitur, ut perseverante Iudice in mora, Acta ex manualibus suppleant.

§. 1079. in Syst. 1199.

Inhibitio dicitur Mandatum ad Iudicem a quo, & partem appellatam, de non ulterius in causa in præjudicium appellationis pendentis progrediendo.

§. 1080. *in Syst.* 1200.

Unde statim patet 1) toties inhibitionem discernendam esse, quoties Parti gravamen difficulter reparabile infertur, & vel maxime 2) si gravamen extrajudiciale fit, ubi non-auditum condemnavit, & gravavit Judex (§. 923); adeo ut facilius extrajudiciales processus Appellationis cum inhibitione, quam Judiciales impetrari possint; darique 3) inhibitionem ulteriorem & arctiorem, quarum arctior 20, illa 15, sicut simplex 10. Marcarum auri pœnas continent.

§. 1081. *in Syst.* 1201.

Pleni appellationis Processus dicuntur citatio, inhibitio & compulsoriales. Hinc *minus-pleni* dicendi, si quidpiam horum deficit v. gr. compulsoriales, velut in appellatione a gravamine extrajudiciali e. gr. verbali Mandato illato, ubi acta deficiunt, vel inhibitio, si pars appellata in possessione sit, eandemque per consequens continuet.

§. 1082. *in Syst.* 1202.

Decretis igitur plenis Appellationis processibus, processus mixtus oritur. Intuitu enim Citationis processus Citationis, adeoque ordinarius (§. 381.) intuitu inhibitionis, & compulsorialium Processus Mandati (§. 1073. & 1079.); consequenter extraordinarius seu summarius, locum habet (§. 377.).

§. 1083. *in Syst.* 1203.

Inde fluunt paritoriae ad compulsoriales ultteriores cum comminatione arctiorum, etiam ad arctiores, cum comminatione pœnæ simplicibus & ulterioribus insertæ.

§. 1084.

§. 1084. in Syst. 1204.

Quia ultiores & arctiores compulsoriales judicem in mora versari supponunt; idcirco hæc prius probari debet, & quando id probabile non est, pro nunc denegandæ sunt.

§. 1085. in Syst. 1205.

Sique superior defectum Actorum allegatum nil relevareprehendit, Petitum pro ulterioribus compulsorialibus, ceu superfluum, denegare potest.

§. 1086. in Syst. 1206.

Si 1) Terminus ad reproductionem compulsorialium sub solito præjudicio præfixus; id effectu carere nequit. Hinc ommissa compulsorialium intra eundem reproductio, desertionem post se trahit, nisi supina negligentia deficiat (*Obs. LXXXVI.*), si vero 2) compulsorialium ulteriorum intra terminum præfixum reproductio ommissa, restitutio in integrum haud deneganda est, quando mora in reproducendis actis non parti, sed judici a quo imputanda (*Obs. CCCCLIII.*); pariterque adeo 3) Terminum ad producendum Acta sub præjudicio desertionis præfixo effluxo, nullaue ulterioris remoræ allegata causa sufficiente, causa pro deferta declaranda, & solita desertionis pœna injungenda (*Obs. MXXXIX.*).

§. 1087. in Syst. 1208.

Eadem ratio, quare compulsorialibus arctioribus citatio ad videndum incidisse &c. annectitur, exigit, ut ipsa arctiori quoque inhibitioni annectatur. Consultius tamen esset, si ulteriori statim annecteretur, uti & quoad compulsoriales notandum.

§. 1088.

§. 1088. in Syst. 1209.

Appellatio suspensivum habere dicitur effectum, si executionem sententiæ a qua suspendit; devolutivum vero, si eam non suspendit, totam autem causæ cognitionem ad judicem superiorem devolvit.

§. 1089. in Syst. 1210.

Ex quo statim liquet 1) Judici a quo facultatem non competere, Appellationi post decretos & insinuos processus effectum devolutivum tantummodo tribuendi, etsi privilegiatus sit, ut super puncto devolutionis ipsemet pronunciare possit (*Obs. CCLIV. §. 2.*). 2) Inhibitioni locum tantum esse, ubi appellatio suspensivum, minime ubi devolutivum habet effectum, eadem vero 3) ob istum effectum suspensivum opus non esse, nisi a potentia Judicis inferioris velut Statuum Imperii, appellationi imminent præjudicium, ob quam Causam, communiter saltem, peti solent plenarii appellationis processus, omnino igitur tunc 4) si impetrata Fatalium prorogatione, Judex inferior ulterius executive progreditur, inhibitionem decernendam esse, etsi Libellus gravaminum nondum exhibitus sit (*Obs. MCII.*); minime vero tunc 5) ubi executio sententiæ moram non fert, vel in causis executionum.

§. 1090 in Syst. 1211.

Atqui moram non fert executio sententiæ, in causis politicis, mercantilibus, cambialibus, ob utilitatem publicam in specie commercii; Ergo etiam in his singulis Inhibitio cessat, nisi causæ

causæ istæ deflectant, ita ut executio sententiæ moram ferat.

§. 1091. *in Syst.* 1212.

Cessare quoque Inhibitionem, si executio pertimescenda non est, ex ipsa notione inhibitionis patescit (§. 1079.).

§. 1092. *in Syst.* 1213.

Atqui si interdicto retinendæ possessionis actum, & reus succumbens appellavit, is a parte sua nullam pertimescendam habet executionem: cum appellatus in possessione sit; Ergo tunc inhibio esset inanis.

§. 1093. *in Syst.* 1214.

Quodsi igitur uterque possideat, neutri est inhibendum, sed jure suo usque ad sententiam superioris uti poterunt: cum alias revera causa principalis decideretur. In casu autem, quo dubium est, num appellatus, an vero appellans in possessione sit, pleni processus Appellationis decernendi non sunt, sed inhibio *hactenus* tantum deneganda est (*Obs. XLIX.*).

§. 1094. *in Syst.* 1215.

Pertimescendam habet executionem vi sententiæ a qua reus 1) in possessorio retinendæ succumbens & appellans, si sententiæ multa vel pœna vel condemnatio in expensas adjecta, itemque reus 2) succumbens in possessorio adipiscendæ & recuperandæ. In utroque igitur Casu frustranea non est inhibio.

§. 1095. *in Syst.* 1216.

Pariterque Executio pertimescenda in appellatione a sententia interlocutoria mixta, seu defini-

definitivam in ventre habente v. gr. Würde Kläger schwören: propter ultteriores processus, minime vero a simplici. Ibi ergo inhibitio frustranea non est, utique autem hic, praesertim quia sententia interlocutoria simplex appellabilis non est (§. 954.).

§. 1096. in Syst. 1217.

Nec pertimescenda executio, si sententia pure absolutoria, fecus si quoad minimum executioni dari potest, velut si in expensas simul condemnat. Hoc itaque in Casu, minime vero in illo Inhibitio decernenda.

§. 1097. in Syst. 1218.

Pari ratione igitur cessat quoque inhibitio, si sententia injungit, quod in non-faciendo consistit.

§. 1098. in Syst. 1219.

Omnino autem, si Judex se competentem pronunciat, v. gr. Litis contestationem injungit, executio, sententia nimirum in contumaciam, pertimescenda, nec sententia ista interlocutoria simplex, sed prægnaus est. Tunc igitur Inhibitio decernenda.

§. 1099. in Syst. 1220.

Si de Jurisdictione supremorum Imperii Tribunalium vel Summa appellabili non satis constet, inhibitionem quoque cessare, existimant nonnulli.

Enimvero tunc, ne appellans effectu suspensivo App. privetur, Decretum prælucutorium fertur: Noch zur Zeit abgeschlagen, sondern woferne Supplicant die Cammergerichtliche Ju-

Jurisdiction oder Summam appellabilem besser, als beschehen, darthun wird, soll ferner ergehen, was recht ist.

Quodsi huic satisfacit, Processus appellationis pleni decernuntur, si secus, denegantur.

§. 1100. *in Syst.* 1221.

Jam vero periculo partis processus App. ex favore defensionis decerni olim dicebantur, si Jurisdictio Camerae dubia, vel de Summa appellabili Judex superior dubitat. Ergo Processus hodie non amplius periculo partis decernuntur, saltem in Judicio Imp. Aul., sed Decretum istiusmodi praelocutorium fertur. Etiam in Camera hodie vix occurreret Casus horum Processuum, quam quando quis tempore sententiae latae absens fuit, nec procuratorem habuit, ut hic a Sententia contra se lata appellare potuisset intra Fatalia, & longe post Sententiam reverso Sententia insinuata: tum enim a tempore insinuationis & scientiae Fatalia currunt, & Judex a quo scire nequit, quo tempore ipsi Insinuatio facta.

§. 1101. *in Syst.* 1222.

Introducta appellatione Judicis Superioris esse, cognoscere, an petiti Appell. processus decernibiles sint, nec nec, ex (§. 1032..) intellectu facile est.

§. 1102. *in Syst.* 1223.

Quoniam Processus App. petuntur gravaminis a Judice inferiori illati tollendi causa (§. 914.); ideo quando tantum petitur, ut decernantur, nondum petitur, ut Causa decidatur; con-

consequenter si cognoscatur; an decernibiles sint, nec ne, minus requiritur, quam si causa decidatur.

Quare cum ad hoc requiratur, ut de gravamine illato vel non illato certo constet; *in ordine ad decernendum processus plus non requiritur, quam ut gravamina vero similia sint.*

§. 1103. in Syst. 1224.

Vero similia autem sunt Gravamina si 1) innituntur quæstioni juris controversi, vel 2) Thesi juris certi, de Hypothesi vero non plene constat, 3) Judex appellationi detulit; sicque ob solam acceptationem Appellationis in vim Judicialis denunciationis (*Obs. DCCCXLIII.*) vel Apostolos testimoniales dando (*Obs. MXCII.*), 4) contrarietas sententiarum adest, & 5) si Causa appellationis secundæ vel ulterioris cum causa appellationi primæ connexa, & in hac Processus decreti (*Obs. XIX.*). Unde 6) dantur Casus processuum per sententiam decretorum, & per sententiam denegatorum (*Obs. CLXVIII. & CCXVII.*): & 7) Processus App interdum in eadem Causa partim denegantur, partim conceduntur, & quidem minus plene (*Obs. DCXXV.*). In illis Casibus igitur omnibus processus decernibiles sunt.

§. 1104. in Syst. 1225.

Si Gravamina vero similia tantum sunt, in dubio versamur. Hinc *regula, in dubio processus decernendos*, nec nisi ob defectum gravaminum statim ab initio apertum, denegandos esse, eove casu *Decretum Processuum denegatorium, definitivæ equipollet.*

§. 1105.

§. 1105. *in Syst.* 1226.

Quemadmodum igitur Definitiva; ita & Decreto Appell. denegatorio, Præventio inducitur (§. 173.).

§. 1106. *in Syst.* 1227.

In dubio versamur, si super quæstione, an Processus decernendi sint, nec ne, in Senatu paria orta. Ergo vel ex eo solo, Processus App. petiti decernibiles sunt (§. 1104.).

§. 1107. *in Syst.* 1228.

Ob solum conflictum Jurisdictionis inter Judicia Leodiensia in dubio versamur. Ergo etiam Appellatio ad Suprema Imperii Tribunalia admittenda est (*Obs. CCCLXXXIII. §. 3.*).

§. 1108. *in Syst.* 1229.

Definitivam statim in Limine Judicii, adeoque contra non auditum ferre, durissimum est.

Quodsi itaque 1) Gravamina cum tali specie deducta sunt, ut ulteriorem Disceptationem judicalem mereantur; Processus Appellationis potius decernendi, quam denegandi sunt, præstatque 2) processus Appell. sine inhibitione decernere, quam denegare (*Obs. CCLIV.*).

§. 1109. *in Syst.* 1230.

Quandoquidem Appellatio species defensionis est (§. 915.); idcirco 1) nonnullis processus petiti Appell. decernibiles videntur, modo sententia definitiva & causa privatorum, atque ordinaria sit (*Obs. MXLV.*), ac porro 2) etsi formalia Appellationum contra sententias Consilii privati Leodiensis interpositarum ex capite metus a Consilio privato inferri soliti, omissæ fuerint, ni-

hilominus, cæteris paribus, Processus Appellationis in Camera Imperiali decernuntur, (*Obs. XX. CCXLVI. ubi illa ulterius confirmatur.*).

§. 1110. in Syst. 1231.

Quoniam tamen simul Appellatio præsidium nequitiae esse non debet (§. 915); idcirco, si quædam subesse videatur nequitia, ut nimirum Lis immortalis fiat; saltem gravamen ita dilucide non appareat, ut statim in Limine Appell. Processus decerni queant; quin imo ab initio statim Sententia iniquitate laborare videatur; Literæ pro informatione ad Judicem a quo decernendæ sunt, & tunc vel maxime, si circumstantiæ ita se habeant, ut post dilucidationem Judicis a quo, Processus, velut super allegata observantia, statim forsan denegari queant; sicque Processus formalis præcaveri possit.

§. 1111. in Syst. 1232.

Si arbitrium Judicis multum valet, utrum petitis plenis Appellationis Processibus, Inhibitio decernenda sit (§. 1093.); quidni idem multum valeat, si quæstio est, an temporalis inhibitio eidem annectatur: immittelst sich weiteren Verfahrens in der Sache zu enthalten (*Rec. Visitat. 1713. §. 11.*). Spectat huc Comm. Nebst. P. XV. In wie fern in Materia collectarum gegen Landesherrschaft Inhibitiones statt haben.

§. 1112. in Syst. 1233.

Ad elidendam vero suspicionem nequitiae, melioremque gravaminum deductionem non præscindenda est appellanti occasio.

Hinc 1) eo petita communicatio Literarum infor-

informativiarum nunquam denegatur, alias 2) si suspicio nequitiae iisdem sublata, saltem relevantia gravaminum magis dilucidata, sine prævia Literarum reinformativiarum communicatione, Processus Appell. decerni possunt, sin secus 3) Reinformatio injungenda: si vero 4) Literis in & contra informativis nequitia in aprico posita, saltem frivola videtur appellatio; petiti Processus Appell. denegandi sunt: secus adeo 5) decernendi, si Causa nihilominus maneat dubia.

§. 1113. in Syst. 1234.

Si Literas informativas exhibere, Judex inferior tergiversatur, edoctus autem de facta insinuatione Literarum pro informatione; Processui in contumaciam locus est.

Quo levior autem suspicio nequitiae, quove major favor defensionis in dato Casu, eo magis vel minus festinanter incedendum.

Hinc 1) non statim in contumaciam non informantis Processus App. decernuntur, sed demum edocta secunda vice facta requisitione informationis, Formula in Cam consueta: Noch zur Zeit abgeschlagen, sondern würde Supplicant, daß sein Principal sich um Gehabung des Berichts ferner gemeldet, darinn aber enthört worden, gehörig bescheinigen, soll ferner ergehen, was recht ist.

Secunda autem vice edocta requisitione Informationis per Notarium frustra facta, 2) ad exhibitam Supplicam pro antea petitis plenariis Appell. Processibus cum prorogatione Fatalium ad 2 vel 3 Mens. in contumaciam non informantium nunc eo magis clem. decernendis, petiti Processus de-

cernuntur: Nihilominus 3) interdum lenius inceditur, iterata vice Terminum præfigendo, minime iteratas literas informativas decernendo; atque 4) ad contra informandum Terminus sub præjudicio præfigitur, quoties metuendum, ne Actor vel appellans ex mora commodum quærat (*Obs. DCXCIV.*).

§. 1114. *in Syst.* 1236.

Quandoquidem Judex a quo aliis negotiis juste impeditus esse potest, quo minus Literas informatorias transmittat, etsi ab Appellato, cujus interest, litem finiri, supplicatum fuisset, ut literæ informatoriales in eventum, quo exhibitæ, communicarentur, si vero non exhibitæ, idcirco Appellatio rejiceretur, ne vero appellans executionem Sententiæ protrahere possit; ipsi non solum injungendum, ut literas informatoriales exhibeat, vel saltem de facta sollicitatione doceat, sed etiam pœna desertionis comminanda.

§. 1115. *in Syst.* 1237.

Sique ita pronunciatur, etsi Petitum eo directum non fuerit; multo magis ita pronuncian- dum, si expresse a parte appellata supplicatum pro clementissime appellanti insinuationem Rescripti Cæsarei sub pœna & brevi termino, nec non sub præjudicio denegandorum processuum, ex allegatis rationibus injungendo.

§. 1116. *in Syst.* 1238.

Licet de insinuatione Rescripti pro literis informatorialibus & adhibita Appellantis diligentia in iisdem sollicitandis constet, Judex a quo tamen nondum contumaciæ reus cenferi potest: cum fieri

fieri possit, ut variis impedimentis præpeditus sit. Hinc nondum in contumaciam contra ipsum procedi potest, sed adhuc Terminus 2. Mensium ex officio ad informandum ipsi præfigendus, si Mandatarium in Judicio habeat: secus ei ulterius rescribendum injungendumque, ut literas informatoriales transmittat, & quidem prima vice vel simpliciter, vel statim addita comminatione generali: damit es anderweiter Kayserl. Verordnung nicht bedürfe.

§. 1117. in Syst. 1239.

Si igitur Judex nondum paruerit, etsi vel tertia vice transmissio informatorialium injuncta fuerit, comminationem exasperandam esse, nemo negabit. Hinc comminatio adjungi solet: als widrigenfalls ohnerachtet dessen Kayserl. Majestät wegen der gebetenen Appellation ferner rechtliche Verordnung ergehen lassen würden.

§. 1118. in Syst. 1240.

Contumaciæ reus cenferi nequit Judex a quo literas informatoriales transmittere jussus, si supplicat pro concedendo termino ulteriori v. gr. unius saltem mensis ad informandum, salva anticipatione. Tantum abest igitur, ut eo in Casu in contumaciam procedere liceat, ut potius petitus Terminus citra hæitationem ipsi dandus sit.

§. 1119 in Syst. 1241.

Multo magis igitur, si literæ informatoriales ad Agentem missæ, isque ad decopiandum & exhibendum informatoriales pro ulteriori Terminum v. gr. 4. Septimanarum, supplicat, is ipsi dandus sit.

§. 1120. in Syst. 1242.

Multo minus contumaciæ reus censerî potest Judex a quo, literas informatoriales transmittere jussus, si terminus præfixus nondum elapsus. Unde si interea temporis a parte appellata pro denegandis ex adverso Appellationis processibus aut saltem communicanda appellantis supplicatione cum libello gravaminum & omnibus adjunctis, nec minus suo tempore informatione ad reinformandum, interimque nil in præjudicium statuendo, ut literæ informatoriales expectentur, pronuntiandum: *Expectetur der (von dem Magistrat zu Frankfurt) erforderete Bericht.*

§. 1121. in Syst. 1243.

Exhibitis Literis informatoriis, si statim apparet, gravamina irrelevantia esse, quin illarum ad reinformandum communicatione opus non sit, nemo in dubium vocabit. Hinc 1) Literæ informatoriæ ad Acta ponendæ 2) Processus Appell. denegandi & 3) Judici a quo id notificandum pro complemento justitiæ.

§. 1122. in Syst. 1244.

Quod cum ita sit, porro liquet, literas informatorias ad reinformandum tunc demum communicandas esse, si per eas Causa nondum in claris constituta, adeo ut nec de Relevantia nec irrelevantia Gravaminum satis constet; consequenter nec denegari, nec decerni possint Processus Appellationis.

§. 1123. in Syst. 1245.

Si itaque loco Literarum informatoriarum, Rationes decidendi transmittuntur, pro re nata & hæ communicari possunt: cum alias, si cum Lite-
ris

ris informatoriis Rationes decidendi simul transmittuntur, illæ, non autem hæ, communicentur.

§. 1124. *in Syst.* 1246.

Sique adeo de exhibitis literis informati-
libus earundemque decreta communicatione, par-
ti appellanti nondum constat; eademque propter-
ea pro rescripto excitatorio supplicat, remittenda
est ad Conclusum prius jam emanatum.

§. 1125. *in Syst.* 1247.

Si Appellantis potissimum interest, exitum
causæ Appell. non protrahi; ut communicatio
literarum informatiualium, adjecta commina-
tione fiat, opus non est. Si vero partis appel-
latæ quam maxime interest, ne exitus Causæ pro-
trahatur, statim prima vice comminatio adjici
solet mitior: als widrigenfalls dessen ohnerwartet
in Sachen ergehen solle, was rechtens, durior,
sub pœna denegandorum processuum.

§. 1126. *in Syst.* 1248.

Si Literæ informa- & reinformatiæ valde
prolixæ sunt, tunc brevitatis studio, sæpius fit,
ut Referens plenum Extractum etiam in Causis
Extrajudicialibus concipere debeat.

§. 1127. *in Syst.* 1249.

Quoniam fieri potest, ut literis informato-
rialibus rite perpenſis statim Processus Appella-
tionis decernantur vel denegentur (§. 1112.);
igitur Referens easdem clausas resignare potest.

§. 1128. *in Syst.* 1250.

Cum adeo decretis Literis pro informatione;
decernatur Processus informativus, qui etiam in
utroque Supremorum Imp. Tribunalium in usu

est, facile est ad intelligendum, cur 1) hæ literæ, licet frequentissimæ sint, maximo sæpe cum damno litigantium decernantur, quoniam interea partes tempore & sumtibus frustrantur, Collegium vero majori labore oneratur; (*Quo pertinet Comm. V. P. I. Mezl. Beytr.*). Iis vero decretis 2) unum præ altero ita occupasse Causam, ut tam Judicio, quam Partibus, etsi his primario Jus ad litem ibi disceptandam quæsitum sit; sicque præventio inducatur (§. 173.); consequenter 3) si Appellans in Camera literas pro informatione impetravit, easque adversario insinuari fecerit, hic interea Causam ad Judicium Imp. Aul. deferre non possit, atque 4) Literæ pro informatione prius traditæ præferendæ sint alterius Processibus serius traditis (§. 175. seq.); necnon 5) absque Literis pro informatione Processus Appellationis decerni & denegari possint cæteris paribus, ut & 6) documentum desertæ Appellationis petitum denegari nequeat, si Literis pro informatione decretis, expeditio earum neglecta, ne prorogatio Fatalium impetrata (*Obs. CCVII.*) denique 7) melius sit, Causam prælocutoriis decretis instruere, quam Literas pro informatione decernere, vel loco prælocutoriorum Processus sub conditionibus adimplendis decernere, ad quas alias prælocutoriæ decerni solent.

§. 1129. in Syst. 1251.

Quoniam decretis plenis Appell. processibus, mixtus oritur Processus, qui intuitu citationis Processus ordinarius est (§. 1082.); idcirco Parti appellatæ in primo termino, nisi prorogatio

una vel pluribus vicibus fuerit petita, quam facile imo tacite obtinet per nudam petitionem prorogationis, exceptiones fori declinatorias solas, abstrahendo ab omnibus peremptoriis, producere licet (§. 608.), quamvis has eventualiter dilatoriis e. gr. velut puncto cautionis, qualificationis ad Causam annectere teneatur juxta *Rec. Imp. Nov.* (§. 38. 40.).

Conf. Blum. §. 61. qui cum duobus sequentibus paragraphis hodie stricte in Camera observatur.

§. 1130. in *Syst.* 1252.

Absonum igitur est 1) petitum partis appellatae pro, ob deducta evidentia momenta, de plano cassandis Processibus Appell. atque remittenda parte appellante ad forum competens.

§. 1131. in *Syst.* 1253.

Sique adeo una cum Processibus App. supplicaretur pro Mandato tali, quod exceptiones concerneret, super quibus Pars utraque in Actis prioribus pro & contra disputasset, decernendum: Seynd die gebetene Appellations-Processe erkannt, und die Fatale a dato auf 2 Monat erstreckt, übriges Begehren aber facta reproductione judicialiter abgeschlagen (*Obs. CXL*).

§. 1132. in *Syst.* 1254

Quoniam appellatio eum in finem reproducit, ut Partis appellatae comparitio atque responsio provocetur (§. 1039); igitur liquet, quod 1) Terminus reproductionis idem sit, qui in citatione appellato ad comparendum est praefixus, quodque 2) Processus decreti & insinuati,

vel in Originali vel in Copia vidimata reproducantur, illud, quoties plures Rei citati fuerunt, hoc, si uni insinuatio facta; nec non 3) si plures citati, & insinuatio diversis facta diebus, reproductio toties facienda sit, quot sunt citationes diversis diebus factæ.

§. 1133. in Syst. 1255.

Insinuatio fit per Nuncios Camerae regulariter, extra ordinem & cum venia Judicis per Notarios non simplices, sed immatriculatos; & quidam hi super facta insinuatione Instrumentum conficere debent.

Simplici enim scripturae Notarii exequentis in Camera non creditur. In Jud. Imp. Aul. noviter decreti Processus etiam per Nuncios insinuari possunt, vel per Notarios simplices, per Janitorem quoque adversæ Partis procuratori, si generali Mandato in alia Causa jam producto, vel literis Credentialibus instructus sit, insinuari possunt (*Decret. Cæs. 1. Martii 1709.*).

§. 1134. in Syst. 1256.

Si Processus Appellationis decreti, eorum autem expeditio ab Appellante in Judicio ad quod obtineri non potuit; consequenter nec eorum insinuatio, nec reproductio possibilis fuit, saltem ipsius culpæ imputari non potest: igitur, cum agere non valenti nulla currat præscriptio, fatale reproducendæ non currit, etsi appellans culpam in eo commississet, quod nimis sero moram apud Judicem superiorem purgaverit, neque adeo, quia hunc in Casum Terminus præjudicialis sub pœna desertionis

non

non præfixus, Appellatio pro deserta declarari potest (*Obs. MIII.*).

§. 1135. *in Syst.* 1257.

Pariter, si Notarius Officium suum in in-
finuandis Processibus denegaret, minime negli-
gentiæ Appellantis, sed culpæ Notarii lapsus
Fatalis imputandus.

§. 1136. *in Syst.* 1258.

In Camera Processus Appell. sine Mandato
procuratorio reproducere non licet, sub præju-
dicio absolutionis a Citationē G. B. 13. Decemb.
1659. §. 2. adeo ut consultius Recessus inchoetur
a legitimatione hoc modo: *Kraft fürgehenden Ori-
ginal-general-behörig-legalisirten Gewalts sub N. - -*

§. 1137. *in Syst.* 1259.

Nil obstat, quo minus Appellans reprodu-
cendo Processus, statim ad Acta priora submittat.

§. 1138. *in Syst.* 1260.

Provocatio illa, quæ in reproductione fit
(§. 1039.), neque ab illegitimato Procuratore,
neque calumniose fieri potest. Quare cum Ju-
ramentum Appellationis & Juramentum calumniæ
tantum differant ut species & genus, facile intel-
ligitur, cur 1) si nullum Privilegium in medio
est, quod Appellans juramentum Appellationis
coram Judice inferiori præstare debeat, vel hic
quidem tale habet, Appellantem vero ad istud
præstandum admittere renuit (§. 1030.); tunc il-
lud in Camera, & quidem in Termino repro-
ductionis sub præjudicio desertionis præ-
sentissio & infallibiliter subsequente, præstan-
dum sit; atque 2) Procurator insuper Mandata
specialia

specialia ad jurandum in Animam Procuratoris & Advocati, in eodem Termino producere & jurare debeat, sub pœna desertionis (*Decr. Comm.* 18. *Maji* 1668) & quidem licet ad Acta priora loco Libelli Grav. facta sit submissio (§. 1034.) (b. de LUDOLFF *Obs.* CCXCVII. §. 13.); præterea 3) justificet formalia: unde reproductio justificatio appellationis vocatur (*Rec. Imp. Nov.* §. 58.); indeque reproductis Processibus, quandoque etiam per sententiam verificatio & præstatio solennium injungatur, teste BLUM, Sent. 277. 320 379. 436. & 450. it. Deck. 45. & 811.

§. 1139. in *Syst.* 1261.

Quia Consiliariis Statuum Imperii non licitum Dominis suis denegare patrocinium, nisi officio deponi velint; igitur a præstatione Juramenti Appellationis immunes sunt. Secus adeo in Causis propriis vel aliis.

Idemque de Præfectis Principum valere, identitas rationis exigit (*Conf. Rec. Imp. N.* §. 43.).

§. 1140. in *Syst.* 1262.

PROCLAMA (das Ruffen) est publica Citati sed non comparentis in Audientia eum in finem facta citatio, ut, si dein in 6. sequentibus Audientiis illius nomine nemo comparuerit, in contumaciam procedi possit.

§. 1141. in *Syst.* 1263.

Ex quo statim apparet, denegationem Proclamatis non tantum indicium esse, efficacitate sua destitutorum Appellationis Processuum, sed & desertæ appellationis (*Obs.* CCCCLVIII.).

§. 1142.

§. 1142. in Syst. 1264.

Appellatus, si in primo Termino non compareret, contumaciæ notam subit, vindicandam quidem, quoniam cum contemptu Judicis est conjuncta, sed pedetentim & gradatim (*Obs. T. III. p. 535. & T. II. p. 52. P. I*).

Hinc in Camera 1) Proclama decernitur 2) si in 6. Juridicis proxime sequentibus nemo comparuerit, lis pro negative contestata habetur, ferendo litis contestatoriam Form. Ist Lis pro contestata angenommen, und N. ad ulteriora gelassen; idque in contumaciam, hæc tamen litis contestatoria 3) viam adhuc producendi Exceptiones, & respondendi ad ulteriora non præcludit, si mora purgari potest, solvitque appellatus den Rufgulden, etsi jam ab appellante ad ulteriora admissio, submissum esset, eove minus tunc, si ulteriora novum e. gr. Documentum continerent, & Appellatus pauper esset; atque 4) Judex facta ab Appellante submissione, juxta Acta priora & merita Causæ facilius confirmatorie quam reformatorie, præclusa via excipiendi, pronunciat (*Obs. MCXVI.*).

§. 1143. in Syst. 1266.

Ex eodem principio (§. 1082.) in progressu ulteriori appellatorii procedi usque ad sententiam, sicut in Processu Citationis, cuivis facile patet (*Rec. Imp. Nov. §. 72.*).

§. 1144. in Syst. 1267.

Similiter lite contestata usque ad Sententiam observatur Processus ordinarius, ita ut 1) quemadmodum appellans Terminum ad replicandum petere,

petere, ita & is abbreviatus ipsi concedi possit. Form : Ist die durch Dr. N. am 4. Sept. jüngst-
hin ad replicandum gebetene Frist, jedoch nur auf
2. Monat, zugelassen und ange setzt, mit dem An-
hang, wo er solchem also nicht nachkommen wird,
daß alsdann die Sache für beschloffen angenommen
seyn, und auf ferner Anrufen ergehen solle, was
Rechtens; & 2) quoad Probationem Beneficium
Appellantium non deducta deducendi, non pro-
bata probandi cesset, quando probatio præclusa,
& a præclusionone appellatum (*Obs. DLIX.*).

§. 1145. in Syst. 1268

Si ad Sententiam in appellatorio devenitur;
vel eandem quoad formalia, vel materialia feren-
dam esse, res ipsa loquitur.

Inde quoad prius; 1) deprehenso defectu
Jurisdictionis Non devolutoria: In angenehmer
Appellations-Sache ꝛc. ist zu recht erkannt, daß diese
Sache durch vorgenommene Appellation anher nicht
erwachsen, sondern an Richtern voriger Instanz zu
remittiren und weisen seye ꝛc. & 2) Desertoria:
In Sachen ꝛc. ist zu Recht erkannt, daß diese Sa-
che für desert zu erklären, und an Richtern voriger
Instanz zu remittiren seye, als wir hiermit zu recht
erkennen, erklären und remittiren ꝛc.

§. 1146. in Syst. 1269.

Cum adeo desertoriæ sententiæ clausula re-
missorialis ad Judicem priorem adjiciatur, abso-
lutoriæ vero a Citatione plane non conveniat re-
missio Causæ, modo perpendatur Formula: Ist er-
kannt, daß Appellat von ausgegangener Ladung zu
absolviren und zu entledigen seye; igitur Sententia
deser-

desertoria, & absolutoria ab instantia seu Citationem, differunt, etsi effectus utriusque Judicii idem sit: siquidem Sententia prioris Judicis in rem judicatam transit, executionique mandari potest, five absolutoriam Sententiam pronunciet Judex, five desertoriam.

§. 1147. in Syst. 1270.

Quandoquidem Sententia vel interlocutoria est; igitur quoad Materialia Appellationis Judex pronunciat vel cum rescissione factæ submissionis interlocutorie vel definitive.

§. 1148. in Syst. 1271.

Gravamina, quorum tollendorum causa Appellatio interponitur (§. 914.), vel fundata, vel non fundata, vel partim fundata, vel partim non fundata sunt. Sententia definitiva in appellatorio itaque in casu priori Gravamina tollit, in secundo rejicit, in tertio partim tollit, partim rejicit.

Quare cum Gravamina per Sententiam a qua inferantur; hæc in casu priori reformatur, in secundo confirmatur, in tertio partim reformatur, partim confirmatur.

Hinc *Definitiva in appellatorio vel reformativa vel confirmatoria; vel partim reformativa, partim confirmatoria, seu mixta est.*

§. 1149. in Syst. 1272.

Ne opus sit, ut Sententia a qua unius tantum puncti causa reformetur, interdum fertur confirmatoria cum declaratione, sed & restrictio nonnunquam additur. Ex. gr. Dahero solche Urtheil, jedoch dergestalten, daß, was an Zinsen
noch

noch nicht entrichtet worden, selbige nur zu 5. pro Cento angerechnet werden sollen, zu confirmiren und bestätigen sene.

§. 1150. in Syst. 1273.

Ubi in eadem Causa super diversis Gravaminibus diversisque interdum temporibus appellatum; plura Sententiæ Capita enascuntur. Hinc pronunciari solet: In Appellationis. Sachen N. contra N. wird zu recht erkannt, daß, so viel das erste Gravamen betrifft &c.

§. 1151. in Syst. 1274.

Si in Instantia appellationis confirmatorie pronunciatur, causam pro appellabili, & Jurisdictionem pro fundata declarari, per se patet.

Hinc 1) Judici inferiori præscribi potest, quo modo ulterius in causa procedat, eove non observato, ulterior recursus ad superius Judicium patet.

Quid quod si Judex superior lata confirmatoria causam ad inferiorem executionis gratia remittit, alius super Gravaminibus, quæ contra hunc moventur, cognoscere nequit, sed ille appellatorio nondum evacuato, Gravamina tollere tenetur (*Obs. XXXV.*).

2) Quemadmodum in omni Judicio Circuitus evitare ipsa sana jubet ratio; ita ad eosdem in appellatorio evitandos, suprema Imperii Tribunalia, omisso Appellationis Articulo, in Causa principali pronunciare possunt, modo Justitia Causæ pro parte Appellata ex Actis sufficienter appareat (*Obs. CCXLVII.*).

Sique 3) desertam esse Causam apparet; Judex

dex Appellationis non quidem in Causa principali pronunciare, attamen si velit cognitis Actis, sententiam priorem confirmare potest, ut tanto certior appellatus de jure suo sit.

§. 1152. in Syst. 1275.

Si vi Sententiæ definitivæ quid exequendum, vel per eandem parti dare aliquid, vel facere injungitur; Terminum ad docendum de paritione sub pœna mulctæ cum comminatione realis executionis præfigendum esse, nemo est, qui neget.

Annecti tunc dicuntur *Executoriales*.

§. 1153. in Syst. 1276.

Quæ adeo cum ad partem directæ sint; 1) in causis Mandatorum earum loco paritoria sunt; sicque 2) in causis Citationum & Appellationum tantum, minimeque 3) Sententiæ desertoriæ, nec non-devolutoria, nec confirmatoria, si appellatus in possessione est, adjiciuntur (§. 159. *Rec. Imp. Nov.*).

§. 1154. in Syst. 1277.

Quemadmodum vero in Casu desertoriæ, & non-devolutoria, executio causæ principalis & expensarum primæ Instantiæ ad Judicem a quo pertinet, cum prior sententia statim transeat in rem Judicatam, & perinde sit, ac si appellatum non fuisset, proptereaque non dantur in Camera executoriales ad partes, sed quoad expensas tantum in Camera factas, itemque pœnam frivolæ appellationis cognitio & executio ad Cameram spectat; ita excessus foret, si Judex prioris Instantiæ Sententiam suam in Camera confirmatam

L.B.deCrameri Inst. Jur. Cam. C c

exe-

exequeretur, non expectato superioris Judicis jussu: quia Sententia exequenda non amplius est Judicis inferioris.

§. 1155. in Syst. 1278.

Quoniam post definitivam in Judicio inferiori, ulteriori adhuc opus esse potest Discussionem, velut si liquidatio adhuc supersit; igitur non tantum executoriales, sed interdum quoque remissoriales definitivis annectendæ, quemadmodum nonnunquam Executoriales ac paritoria ad sententias in una eademque Sententia conjungendæ sunt (*Obs. CCCCIII*).

§. 1156. in Syst. 1279.

Si prior Sententia reformatur; Judicem a quo gravasse, firmiter concludendum.

Quoniam igitur semel gravans, semper gravare præsumitur; consequens est, 1) si Sententia a qua, utut interlocutoria vim definitivæ in ventre habens, reformatur, causam ad judicem priorem remittendam non esse, secus 2) si prior sententia confirmatur, & interlocutoria simplex tantum reformatur.

§. 1157. in Syst. 1280.

Quodsi Judex, postquam illi per Documentum Sententiæ, quod ei plerumque exhibetur, vel tutius per Nuncium Camerae aut Notarium immatriculatum insinuatur, de Desertione vel Non-devolutione, certior factus exequi nolit; Non-usus potestatis illius, quam habet, Sententiam desertoriam vel non devolutoriam in Camera publicatam exequendi, & ob quam nec
Deser-

Desertoriis nec Non-devolutoriis Executoriales annectuntur (§. 1153), factum omissivum est nullo jure justificabile. Indeque per Mandata S. C. compellitur.

§. 1158. *in Syst.* 1281.

Quoniam fieri potest, ut appellationi renunciatur (§. 934.); ideo considerandum est, quoad Formulam Sententiæ, an forsitan una Pars Appellantium Appellationi post introductionem renunciaverit. Hoc enim, si esset, Sententia a qua intuitu illius in rem judicatam transisset, sicque Rubrum Causæ, prout Protocollo inscriptum, sequentem in modum mutari deberet: *In Sachen Margarethen Schneiderin hinterlassener Töchter, nunmehr auf Abstand Maria Magdalena Dreisingen, Anna Regina Schneiderin, Appellanten eines, wider Lic. N. curatorio nomine Jacobi W. Appellaten andern Theils &c.*

§. 1159. *in Syst.* 1282.

Quibus ita constitutis liquet, si statim introducta Appellatione, reformatoria prævideri potest, eandem præcavendam esse: cum nonnisi præviis ambagibus Processus ordinarii feratur. Atqui hoc fit in Jud. Imper. Aul. decernendo quidem Processus, sed suspensa eorum expeditione rescribendo Judici a quo, ut & quomodo Gravamina tollat; in Camera Imp. petitos Proc. Appell. pro tempore denegando & ordinando, ut & quomodo Gravamina tollantur.

§. 1160. *in Syst.* 1283.

Multo magis igitur eodem in casu, si Causa

cum Judiciali connexa, Supplicæ pro Processibus Appellationis brevi manu ad Judicium remitti possunt.

§. 1161. in Syst. 1284.

Quia beneficium appellationis utrique parti commune est (*l. 30. C. de Appellat.*); ideo quisque appellans non sibi tantum, sed & alteri appellat; sique beneficii apprehensione tantum opus est, quæ dicitur *Adhæfio*.

§. 1162. in Syst. 1285.

Apprehensio beneficii Appell. supponit beneficium competens. Hinc *Appellationi adversarii adhærere nequit, qui appellavit, sed appellationem deseruit.*

At vero qui decendium elabi patitur, Fatalia negligit, quod idem est ac Appellationem deferere. Ergo *appellatus pro lubitu adhærere non potest.*

§. 1163. in Syst. 1286.

Apprehensioni illi renunciari quidem potest: quodsi vero Appellatus pro administrata Justitia gratias egit, eidem renunciasse nondum censetur. Ergo nihilominus appellationi adhærere potest.

§. 1164. in Syst. 1287.

Multum interest, an totus sententiæ a qua tenor, & in omnibus capitibus, an saltem in quibusdam specialibus momentis appellatione sit opugnatus.

Hoc altero casu adhæfio omnino necessaria, & Appellatus æque ac appellans ad formalia adstrictus est: cum Judex exacte, quænam approbata sint, scire debeat.

Priori

Priori autem casu adhæsione opus non esse, appellatumque beneficio communi absque solennibus gaudere, atque Sententiæ iniquitatem sua ex parte itidem ostendere, non probata probare, non deducta deducere posse, juris fert ratio (*Obs. CCLVII. CCCCLI*).

§. 1165. in Syst. 1288.

Hinc si Appellatus appellationi adhæret, eandemque Judicio supremo notificat, Supplica ad Judicium simpliciter remittenda (*Observat. CCCCLI*).

Brevius itaque ille statim judicialiter adhæfionem notificat.

§. 1166. in Syst. 1289.

Adhærens vero & nova deducere volens, calumniæ macula carere debet. Quin igitur ad præstandum calumniæ Juramentum teneatur, dubium non est (*Rec. Imp. Nov. §. 73.*).

§ 1167. in Syst. 1290.

Adhæfio Appellationis, ab appellatione principaliter interposita differat, necesse est.

Non solum itaque appellatus Appellationi adhærere, sed & specialiter pro suo interesse appellare potest, hocque casu formalia Appell. observare tenetur.

§. 1168. in Syst. 1291.

Ex dicto discrimine adhæfionis, & Appellationis principaliter institutæ, sequentia resultant adhæfionis commoda, quod 1) si per Statutum Appellans certam pecuniæ Summam in casum succumbentiæ deponere debeat, ad id adhærens

non teneatur, nec 2) adhærens Acta prioris Instantiæ redimere obstrictus sit, neque 3) appellans in præjudicium Appellati adhærentis renunciare possit, sed ejus consensum impetrare debeat.

§. 1169. in Syst. 1292.

Atque sic, si appellatus neque specialiter pro suo interesse appellaverit, neque appellationi adhæserit, consensus appellati in renunciationem Appellantis necessarius non est.

§. 1170. in Syst. 1293.

Si tertius appellat, ista Appellatio instar Interventionis, seu species ejusdem est.

Hinc tertius causam in eo statu relinquere tenetur, quo erat tempore latæ Sententiæ, donec Judex superior quid mutet; indeque contra istiusmodi tertium inhibitio decernenda est.

§. 1171. in Syst. 1294.

Ab adhæfione differt *Appellatio ad Causam*, quæ fit super puncto, Causam principalem jam decisam concernente.

§. 1172. in Syst. 1295.

Loco Appellationis, si lata Sententia a Judice inferiore non est appellabilis, nihilominus vero pars gravata sibi videtur, ne auxilio juris destituatur, gravaminis tollendi causa §. 113. *Rec. Imp. Nov. Beneficium transmissionis Actorum* ad Juris Consultos extraneos impartiales introductum: quod etiam *Remedium Revisionis* seu *Transmissio Actorum* in vim Revisionis dicitur.

§. 1173.

§. 1173 in Syst. 1296.

Unde statim patet, ex concessione Remedii Transmissionis Actorum apparere, causam appellabilem non esse.

§. 1174. in Syst. 1297.

Cum adeo transmissio hæc Actorum loco Instantiæ secundæ seu appellationis sit, sequitur, quod 1) effectum suspensivum habeat, (conf. tamen *Obs. CCCXXI*) 2) intra decendium petenda sit, & 3) beneficium non deducta deducendi quoque competat: id quod duobus mediantibus scriptis Partis revidentis & revisæ fieri solet, etsi simpliciter etiam ad Acta priora transmissio peti queat (*Rec. Dep. de A* 1600. § 16.) 4) Pars revisa succumbens, revisionem iterum petere nequeat, etsi SCHWENDENDÖRFFER id affirmet (s), item 5) si plures sint Litis consortes, unam eandemque individuum defensionem habentes, omnibus proficiat revisio ab uno obtenta, ac porro 6) Transmissio ista denegari nequeat, etsi summa appellabilis sit, si pro sumtibus majoribus parcendis, loco Appellationis ad suprema Imperii Tribunalia facta eidem saltem tacite renunciatione petitur; denique 7) a Sententie lata ulterior via appellandi ad suprema Imperii Tribunalia non pateat.

§. 1175. in Syst. 1298.

Quoniam transmissio ad Instantiam Revidentis fit; ideo sumtibus ejus quoque decernitur: cum alias, ex officio vel ad Instantiam partium, sumtibus utriusque partis fiat.

C c 4

§. 1176.

(s) ad Proc. Fibig. P. I. Cap. 2. n. 410.

§. 1176. in Syst. 1299.

Impartialitatis eorum, ad quos transmissio fit, consequens est, 1) ut protestatio contra hos illosve extraneos locum habeat, 2) si ad quos Acta transmittuntur, Partibus incogniti manere debeant 3) Transmissio prævia inrotatione in præsentia partium vel eorum Procuratorum fiat ohne nebenseltige Recommendation, uti textus expresse injungit, 4) Partes ad videndum exrotulari Acta citentur, Sigilla & Acta adhuc clausa illis ostendantur, nec 5) Sententia ante publicetur, quam Judicium contra manifestum ejus errorem, velut si juribus provincialibus, & localibus contraria esset, securum sit, alias autem 6) Sententiam ab extraneis ita postulatam, Judex inferior neque corrigere neque emendare possit, sed intactam relinquere teneatur; secus si per modum meri consilii Facultates responsa emittant, quæ nemini præjudicare poterunt; si vero sententia 7) obscura, transmissio repeti queat.

§. 1177. in Syst. 1300.

Impartiales extranei esse possunt non solum Facultates Juridicæ, sed & alia Collegia Juris Consultorum, velut Scabinorum, Syndicorum. Hinc ad hæc etiam peti potest Actorum transmissio, imo ad Advocatos Cameræ & Procuratores; nec requiruntur plures, sed sufficiunt aliqui & vel duo.

§. 1178. in Syst. 1301.

Ad Casus, si Summa inappellabilis est, & is pertinet, si quis habet Privilegium limitatum ratione Summæ (§. 1059.). Si ergo & infratalem

lem Summam Privilegii, Summa gravaminis est, transmissioni actorum in vim revisionis locus est: Privilegium autem illimitatum, hanc Transmissionem in vim Revisionis plane excludit.

§. 1179. in Syst. 1302.

Quandoquidem Constitutio Imperii de concedenda transmissione Actorum in vim revisionis luce sua radiat (§. 1172.); ideo denegatio ejus beneficii factum omni jure injustificabile, apertissimaque denegatio justitiæ, Jurisdictioque Supr. Imp. Trib super 4. casibus fundata est (§. 411.). Unde Mandata de permittenda revisione vel transmissione actorum, vel de non impediendo uti jure constitutionum Imperii S. C.

§. 1180. in Syst. 1303.

Pro tali facto autem non est habenda denegatio dicti remedii, nisi gravamen circa merita causæ expressum atque ostensum sit, & privilegia vel Statuta exclusiva, Judicesque immediate superiores deficient.

Hinc ob denegatam Transmissionem Actorum in vim Revisionis petitam, Mandatum S. C. de non impediendo uti jure constitutionum Imperii decernendum non est, nisi gravamen circa merita causæ expressum atque ostensum sit, & Privilegia vel statuta exclusiva, Judicesque immediate superiores deficient (Obs. LXIII. Wetzl. Beytr. P. I. 2bb. II.).

§. 1181. in Syst. 1304.

Et quia remedium hoc suspensivum est (§. 1174. I.); facile intelligitur, cur nonnunquam inhibitorium Mandatum simul decretum deprehendatur.

§. 1182. in Syst. 1305.

Multo magis itaque, si iudex ad Facultatem Juridicam suspectam Acta transmittat, Mandatum inhibitoriale locum habet, ne illa Facultas suspecta sententiam in causa concipiat.

§. 1183. in Syst. 1306.

Per injuste denegatam Actorum Transmissionem Gravamen inferri, nemo inficias ibit. Hinc ob eandem appellari quoque posse, recte statuunt *Aut. Relat. Cam. 54. MEVIUS P. V. Dec. 110. n. 10. LYNK Dec. Jen 691. & de Grav. extrajud. C. 6. §. 32. n. 14.* Maxime vero Transmissio Actorum semel decreta, iterum vero denegata, appellationi locum facit (*Obs. DCCXX.*).

§. 1184. in Syst. 1307.

Quia Mandatum de transmittendis actis S. C. ea ex ratione decernitur, quod denegatio remedii juris species denegatæ Justitiæ sit (§. 1179.), ideo facile est ad intelligendum, cur illud nonnunquam præviis literis pro informatione, decernatur.

§. 1185. in Syst. 1308.

Attentatum in genere dicitur, quicquid post provocationem ad Iudicem superiorem, in præjudicium litis ad ipsum propterea pertinentis factum: *in specie* vero quoad Appellationem, quicquid in sequelam Sententiæ a qua agitur.

§. 1186. in Syst. 1309.

Unde statim patet, 1) Attentatum committi posse, non solum intuitu Appellationis, tam judicialis quam extrajudicialis (*Obs. LXXIII. & MLXXIV.*)

MLXXIV.) sed etiam intuitu Mandatorum & Citationum, nec non 2) Attentatum in contemptum Judicis superioris vergere debere, adeoque 3) si inferior in consequentiam rei judicatæ procedit, attentatum non esse, neque adeo 4) facta judicis a quo eo tempore commissa, quo appellatio aperte deserta fuit, pro veris Attentatis habenda (*Obs. MLXII.*); ut & 5) Attentata excusanda esse, ubi contemptus Judicis superioris deficit (*Obs. CLXXIII.*) ac 6) quicquid in favorem Litis fit, velut ne effectu destituatur, numero Attentatorum accenseri non posse.

§. 1187. in Syst. 1310.

Quapropter 1) si pro conservanda re litigiosa sequestratio contra Appellantem malæ administrationis suspectum decreta, vel saltem cautio in casum succumbentiæ ab eodem exacta; minime inde Attentatum conficitur, & multo minus, si contra imputationem malæ administrationis auditus, sufficienter imputata declinare non potuit;

E contrario autem 2) Judex a quo sine vitio Attentati non cogit eum, qui in possessione vel quasi juris lignandi est, ut de sylva non devastanda caveat, quando metus devastationis in odium Appellationis interpositæ fictus videtur (*Obs. DX.*).

§. 1188. in Syst. 1311.

Quamdiu Decendium adhuc currit; Appellatio interponi potest (§. 1010.). Terminum Executionis igitur ultra Decendium extendat necesse est Judex inferior, nisi contemptus superioris ipsi imputetur. Quapropter tempus medium
dium

dium inter sententiam & appellationem, facultatem innovandi excludit, dummodo Appellatio sequatur.

Imo Attentatum est, si Judex Appellatione rite interposita ulterius progreditur, etsi eadem non introducta, sed intra Fatale introducendæ, loco ejus Querelam nullitatis eligendo, pro Mandato S.C. supplicatum fuerit. Perinde namque est, acsi Appellatio introducta fuisset: siquidem eidem valide renunciari potest (§.934.).

§. 1189. in Syst. 1312.

Contemptus superioris igitur eo magis in oculos incurrit, si inferior ad executionem progreditur, quamvis superior informationem ab illo requisiverit, illaque adhuc indecisa pendeat: siquidem etiam non monitus a superiore, modo Appellationem adhuc interponi posse sciat, ab executione desistat. Ergo tunc commissa pro veris Attentatis habenda sunt.

§. 1190. in Syst. 1313.

Ignorans non contemnit; ergo nec attentat. Si itaque Appellatio coram Notario & testibus interposita occultetur, v. gr. ob spem ineundæ Transactionis, nec proin Judici inferiori notificata, actus in præjudicium Appellantis perpetrati pro Attentatis æque minus habendi sunt, ac illi, qui, dum Judici inferiori de prorogatis fatalibus non constabat, perpetrati.

§. 1191. in Syst. 1314.

Nisi ergo Judex inferior, licite ad executionem progrediatur ex opinione, Sententiam in rem judicatam transiisse, eidem per Notarium

Copia

Copia Instrumenti, vel Documentum prorogatorum Fatalium insinuari debet, vel ille dat Terminum ad docendum intra 14. dies, Appellationem introductam, aut Fatalia prorogata esse, sub comminatione executionis alias peragenda.

§. 1192. in Syst. 1315.

Sive Sententia a qua executioni detur, intra Decendium, sive post interpositam Appellationem & elapsum Decendium, intra Quadrimestre, sive quod idem est, intra Tempora prorogata, facta semper omni jure injustificabilia sunt, multoque magis post insinuatos Appellationis Processus. Semper itaque his casibus Mandatum Attentatorum revocatorium, cassatorium, restitutorium &c. S. C. locum habet: velut si Judex a quo Appellationi post insinuatos Processus effectum tantum devolutivum tribuere velit (*Obs. T. I. p. 573.*), vel etsi Provincialis Imperialis, super desertione appellationis ad Judicium superius ad quod, velut Imperiale Aulicum licet nondum introductæ cognoverit (*Obs. CCCVI.*).

§. 1193. in Syst. 1316.

Sique adeo vel intra decendium, vel post interpositam Appellationem & elapsum decendium intra quadrimestre, sive intra tempora prorogata Attentata commissa, in ipsa Supplica pro Processibus Appell. si vero post introductam Appellationem vel insinuatos Processus commissa, novi peculiari Supplica pro Mandato Attentat. revoc. Judex superior adeundus est.

§. 1194. in Syst. 1317.

Ob casum imparitionis, non solum simplici,
sed

fed & ulteriori atque adhuc ulteriori, Mandato, nec non paritoria, imo ulteriori ac declarationi in pœnam, ut & Arctiori Mandato nec non Mandato de exequendo locum esse, per se patet.

§. 1195. in Syst. 1318.

Quemadmodum si pro Mandato S. C. supplicatur, supplicanti incumbit narrata Supplicæ verisimiliter saltem probare (§. 452.); ita quoque si Mandatum Attent. revocatorium decerni queat, Mandata notoria vel per Documenta verisimiliter saltem probata esse debent. Neque adeo illud decerni potest, ubi pro Attentatis falso venditantur, quæ talia non sunt (§. 1186.).

§. 1196. in Syst. 1319.

Qui possessionem continuat, superiorem judicem non contemnit. Ergo non attentat, qui continuat (§. 1186.), modo possessio certa & liquida sit; (*Obs LXVI. & Obs. I. III p. 249.*) utpote quam ob contradictionem adversarii nemo dimittere tenetur, adeo ut eam propria auctoritate, tollendo impedimentum continuare, imo etiam armis tueri liceat, juxta Parcem. *Wer nicht kan fechten (sich bey seiner Possession vel quasi manuteniren) der gewinnt nichts in Rechten (t).*

§. 1197. in Syst. 1320.

Quemadmodum Exceptiones sub- & obreptionis contra Mandata S. C. competunt (§. 405.); ita quoque 1) Exceptiones sub- & obreptionis contra Mandatum attentatorum revoc. dantur, prætenso nimirum Attentata vera non esse, falsoque pro Attentatis venditari quæ talia non sunt

(t) HERT. Parcem. LXXXVIII. Opusc. V. T. II.

sunt (§. 1186.), Judicem nil in sequelam sententiae a qua fecisse (§. 1185.), sed tantum appellatum vi juris & possessionis antea habitae, in eadem defendisse (§. 1196.); Nil tamen 2) impedit, quo minus in causa principali Exceptiones simul producantur.

§. 1198. in Syst. 1321.

Contemptus illius, quem Attentata involvunt (§. 1186.), rei fieri possunt, non solum Judex inferior, sed & Appellatus ac Appellans, nec non tertius interveniens causam ab attentantibus habens. Ergo hi singuli attentantes sunt, etsi diverso effectu.

Si enim pars Appellata, ceu Mediatas, minime vero Judex a quo, in praejudicium Appellationis egit, ulterior inhibitio, loco Mandati Attentatorum revocatorii decerni debet (*Observ. LXVII*): Attentatum vero Appellantis v. gr. si pendente appellatione appellatum de possessione dejiciat, operatur desertoriam (*Obs. LXV.*): contra Judicem inferiorem autem ceu immediatum, consequenter etiam Partem appellatam simul (§. 926.); Mandato S. C. succurritur.

§. 1199. in Syst. 1322.

Contemptus Judicis superioris odiosus est in Jure, imo majoris odii quam spolium. Hinc 1) tantum abest, ut, si Exceptiones sub- & obreptionis emanato Mandato oppositae, desuperque replicatum, Punctus attentatorum, simultaneo Processu, sicut nonnulli putant, cum principali ventilandus esset, praesertim quod grave foret, si Appellans Decisionem Causae principalis

lis per 30. vel plures annos expectare, & intermedio tempore beneficio Appell. carere deberet; ut potius 2) Processus Attentatorum adeo privilegiatus sit, ut Appellans in Causa principali ante revocationem attentatorum procedere v. gr. replicare in Causa principali, non teneatur, 3) Judex priusquam in Causa principali concludatur, super Attentatis pronunciare possit (*c. 7. de Appell. ibique omnes Dd. in 6.*); imo 4) si attentata commissa, Judex superior ex officio omnia in Statum pristinum, imo justiore restituere debeat (*Obs. CXIV*).

§. 1200. in Syst. 1323.

Metuendus contemptus, tanto odio dignus non est ac is, qui jam ad actum deductus.

Si igitur in præjudicium appellationis, nondum actu quid commissum, sed baud vane metuendum; loco petiti Mandati Attentatorum revocatorii, inhibitio ulterior decernenda est (Obs. CXXXIX.).

§. 1201. in Syst. 1324.

Quodsi in Causa principali Exceptiones non-devolutionis vel desertionis productæ (§. 1197.); Punctus fori dubius est. Antequam vero is certus; consequenter Pars desuper audita, mandari non potest (§. 409); neque adeo Mandatum Attentatorum revoc. in Camera decernendum, quam per Sententiam: cum alias per Decretum id fiat.

§. 1202. in Syst. 1325.

Pari ratione 1) quotiescunque Judex dubitat, utrum novum emergens, super quo Mandatum Attentatorum revocatorium extrajudicialiter petatum, eandem causam & idem litis ob-
jectum

jectum concernat, toties petito non deferitur extrajudicialiter, sed Supplica ad Judicium remittitur; 2) si Mandatum de non turbando in possessione vel quasi &c. C. C. emanatum, Mandatum Attentatorum revocatorium decerni nequit, sed Supplica ad Judicium remittenda, vel annuendo inhibitionem, vel Mandatum per Paritorem ad illud, ad nova facta extendendo (*Obs. DCCCIII. & supra § 1196.*).

§. 1203. *in Syst.* 1333.

Quemadmodum præcavendum, ne Appellatio præsidium manifestæ iniquitatis sit (§. 915. n. 1); ita & temere Appellantes cum Advocatis, in Supremis Imperii Tribunalibus puniendi sunt, pœnaque unius vel dimidium vel plurium Marcarum auri puri & argenti sancita (§. 120. *Rec. Imp. Nov.*).

§. 1204. *in Syst.* 1334.

Quæ cum ita sint; Fiscali Statuum Imperii facultas non competit, contra eos, qui ad suprema Imperii Tribunalia appellaverunt, denegatis Appellationis Processibus ad pœnam temere appellantium, vel violati Privilegii de non appellando, agendi.

Certe quemadmodum cassanda & inhibenda quæcunque, quibus litigantes ab Appellationibus ad suprema Imp. Trib. deterrentur (§. 915.);

ita quoque talis Actio Fiscalis inhibenda, causaque Fiscalis Cæsarei est (§. 116.

Conf. Obs. MCXIX.).

TITULUS II.

*De Querela Nullitatis, & super protracta
vel denegata Justitia, nec non Promotorialibus,
ac Reductione Laudi ad Arbitrium
boni Viri.*

§. 1205. in Syst. 1335.

Querela Nullitatis in genere dicitur remedium Juris contra Sententias nullitatibus laborantes, in specie autem hic, Provocatio a Judicis inferioris Sententia nulla, ad suprema Imperii Tribunalia.

§. 1206. in Syst. 1336.

Sententia prævio Processu juxta merita causæ fertur.

Ergo nullitate laborat vel ratione Processus, vel ratione meritorum Causæ, consequenter casu priore, vel ratione Judicis, vel Personarum litigantium, vel ratione modi procedendi.

§. 1207. in Syst. 1337.

Quemadmodum vero in genere Nullitas oritur, si norma, in ferenda Sententia jure præscripta, non observata, Jus vero vel Naturæ vel positivum est; ita nullitas vel insanabilis vel sanabilis est. Prior, quæ oritur norma nequidem Juris Naturalis in ferenda Sententia observata, posterior, quæ norma Juris positivi tantum non observata, nascitur.

§. 1208.

§. 1208. in Syst. 1338.

Judici nullitatem objicere, in ipsius ignominiam vergit, secus si ei error in applicatione Juris ad factum, sive iniquitas, uti in appellatione, objicitur. Hinc 1) Querela Nullitatis & Appellatio remedia quidem diversa, sed non contraria sunt; indeque cumulari possunt; 2) Querela Nullitatis odiosa est, minime autem Appellatio, illaque adeo 3) restringenda; & quamvis 4) coram eodem quoque Judice institui possit, coram superiori tamen prudentius instituitur: cum haud facile Judex ignominiosus erga seipsum sit, sententiamque propriam nullam declaret.

§. 1209. in Syst. 1339.

Est vero secundum ipsum Jus Naturæ, adeoque insanabilis nullitas, quoad personas Actoris & rei, si admittæ, quæ jus standi in Judicio non habent, velut 1) Pupilli autoritate Tutoris destituti 2) Banniti, & excommunicati, quoad Actionem, si quidem Exceptio iis non denegatur, ceu species defensionis.

§. 1210. in Syst. 1340.

Quoad Judicem Juri N. repugnat; insanabilis adeoque nullitas est, quando 1) inhabilis, velut Jurisdictio ipsius ad certa causarum genera restricta 2) incompetens, & Exceptio Fori declinatoria opposita fuit.

§. 1211. in Syst. 1341.

Quoad Personas secundarias, si Procurator absque sufficiente Mandato usque ad finem admissus, seu Sententia ante productum procuratorium lata: alias enim sine vitio nullitatis ad-

mittitur, modo ante Sententiam sese adhuc legitimet: cum sic Mandatum & ratihabitio simul adsint: prout etiam nullitas per subsequutam ratihabitionem, vel expressam, vel tacitam sanari potest, velut si appellatur a Sententia contra falsum Procuratorem lata: cum effective exceptioni falsi Procuratoris renunciatur.

§. 1212. in Syst. 1342.

Quoad modum procedendi Juri Naturæ repugnat; sicque insanabilis nullitas est, si 1) reus plane non; vel quod idem est, non legitime citatus, nec auditus condemnatus, vel statim ab executione Processus inchoatus, absque ulla litis contestatione, quatenus nimirum ea hodie in petitione Actoris & contradictione rei consistit, non illa antiqua solenni formula: nam & diffessio instrumenti jurata vim habet Litis contestationis negativæ (*Obs. CCCCLIX.*), daturque Litis contestatio ficta (*Obs. CCCCLXIII. § 8.*). 2) Judex Testes Articulis relevantibus productis ad Examen non admittit: irrelevantes enim productos Articulos absque vitio nullitatis præterire potest, modo notetur, quod si de admissibilitate Articulorum quæstio, non requiratur, ut evidenter relevantes deprehendantur (*Obs. DCXLVIII.*). 3) Si Judex Articulos ad dandum interrogatoria non communicavit; 4) si ex actis falsis vel mancis Sententiam tulit; 5) si in Criminalibus media defensionis præscindit, velut defenforem non admitteret, & si ad consuetudinem localem, defensores non admittendi, provocaret.

§. 1213.

§. 1213. in Syst. 1343.

Ratione meritorum Causæ insanabiles, eæque gravissimæ sunt nullitates, si

- 1) Sententia contra jus in thesi vel Constitutionem universalem lata, velut Testamentum impuberis subsistere pronunciatum;
- 2) Sententia non conformis Libello nimirum nec petito, nec medio concludendi, velut ultra petatum, vel objectum sese extendendo, vel si minus continet, quam in petito contentum, uti si Actor ad Sortem una cum usuris egit, Judex vero reum ad sortem tantum condemnavit;
- 3) Sententia contra Sententiam lata: qualis vero non est, si Judex modum eandem ad effectum deducendi, mutat (*Obs. T. I. p. 67.*), aut si ex nova Causa lata (*ibid. pag. 150.*) seu prior ex falsa Causa lata corrigatur (*ibid. seq.*).

§. 1214. in Syst. 1344.

Lata igitur Sententia contra Jus in hypothesis sive in concreto, seu jus partis e. gr. Impubes esse puberes, iniqua quidem, sed non nulla est, ideoque subsistit, nisi Appellatione impugnatur.

§. 1215. in Syst. 1345.

Jus Naturæ non prohibet, quo minus Sententia conditionalis sit, nec præcipit, ut in Causa expresse submissum sit, si Partes utrinque in scriptis se invicem sufficienter impugnarunt, vel ordinarius scriptorum numerus completus, ut ex officio causa pro conclusa acceptari queat.

Hinc pro nullitate insanabili non habendum, si Sententia conditionalis lata, vel in causa expressis verbis non submissum.

Sententia vero conditionalis Legibus regulariter improbatur, interlocutoriisque tantum conditio inferi potest. Et licet quandoque Decisio Causæ sub conditione toleranda sit, præstat tamen prælocutoria Sententia finem liti imponere, quam conditione (*Obs. CCCXV. it. T. III. p. 324. T. II P. I. p. 345.*).

§. 1216. in Syst. 1346. & 1347.

Incidenter proponi dicitur querela Nullitatis, si cum Appellatione conjungitur: *principaliter* proponi dicitur, si in sola nullitate fundatur.

Illud itaque fit 1) si Causa principalis in Judicium superius per Appellationem introducitur, & Nullitates adjiciuntur; indeque 2) Libellus partim in Querela Nullitatis, partim in Appellatione fundatur, dictus proin Libellus Gravaminum & Nullitatum, ac proin 3) petitum contra Sententiam nulliter & inique latam dirigitur, Formul: Bitte in Rechten zu erkennen, daß vom Richter voriger Instanz nichtig, oder doch übel gesprochen; und daher überflüssig, oder doch wohl appellirt worden; mithin die Sententia a qua entweder zu cassiren, oder doch zu reformiren, sicque 4) quando Querela principaliter proponitur, petendum, die Sentenz zu cassiren, oder die Urthel als null zu declariren.

§. 1217. in Syst. 1348.

Cum haud sine ratione *Rec. Imp. Nov.* inter nullitates sanabiles & insanabiles distinguat (§. 1211.),

1211.), igitur super illis 1) Querela incidenter; adeoque intra decendium (§. 1010) super his vero 2) principaliter intra 30. annos competit; modo 3) ibi summa appellabilis fit, ob æquiparationem cum appellatione *Rec. Imp. de A. 1570. §. 69. (Obs. MLXI.)*; ac proin 4) etsi ob neglectum fatale decendii deserta sit Appellatio; consequenter & Querela nullitatis cesset; super nullitatibus insanabilibus tamen adhuc locus est Querelæ.

§. 1218. *in Syst.* 1349.

Unde si Appellatione deserta Querela nullitatis movetur, & statim apparet, nullas subesse nullitates insanabiles, sed super sanabilibus, per appellationem jam vero desertam in iudicium deducendis, Querelam moveri, eadem admittenda non est.

§. 1219. *in Syst.* 1350.

Nec minus distinctio illa *Rec. Imp. Nov.* id involvit, Querelæ incidenter propositæ effectum esse suspensivum, principaliter autem propositæ devolutivum.

§. 1220. *in Syst.* 1351.

Porro ex præmissis sequitur, quod si Status Privilegium etiam super nullitatibus, in genere conceptum, nempe de non licito super iisdem ad suprema Imp. Tribb. recursum haberet, illudque ante Recessum Imp. Nov. eove adeo tempore impetrasset, quo a Nullitatibus indistincte appellandum erat, Privilegium istud ad solas sanabiles Nullitates restringendum sit.

§. 1221. *in Syst.* 1352.

Quando itaque Status nequidem Privilegium

super Nullitatibus habet, licet Appellationi puncto Summæ appellabilis æquiparata sit Querela Nullitatis sanabilis (§. 1217.); id tamen solum de Summa ordinaria 400. Thal. (§ 991), minime de Summa Privilegii intelligendum: præsertim cum Privilegia hæc strictæ interpretationis sint (§. 1069).

§. 1222 in Syst. 1353.

Multo magis igitur licitus est super Nullitatibus insanabilibus ad suprema Imp. Tribb. per Querelam Nullitatis in Causis alias vel per Privilegium vel per Legem ab illorum Jurisdictione exemptis recursus. Nec eum impedire potest Privilegium illimitatum, nisi ad delinquendum, an-
sam præbeat, imo invitet (a).

§. 1223 in Syst. 1354.

In Casu Querelæ Nullitatis incidenter propositæ, causam Processu Appellationis tractandam esse, per se patet (§. 1210.). In Casu igitur Querelæ Nullitatis principaliter propositæ non, nisi Processus Citationis locum habet; cum Mandatis, adeoque Præcepto, a quo Processus Mandatorum inchoatur, obstat, quod pro Judice ejusque Processu jura semper præsumant (*Obs. T. II. P. I. p. 126.*).

§. 1224 in Syst. 1354.

Atque adeo Nullitates principaliter non per modum Actionis, sed per Implorationem officii Judicis proponuntur, supplicaturque pro Citationem ad videndum deduci principaliter Nullitates,

(a) WEBER de Licito per Querelam Nullitatis ad Summa Imp. Dicasteria Recursu.

tes, & conflictus judicialis sequitur naturam Processus ordinariam (§. 381.).

§. 1225. in Syst. 1355.

Cum remedium Appellationis favorabile, Nullitatis vero odiosum & restringendum sit (§. 1208.); igitur etsi Processus Appellat. sine scrupulositate decernantur (§. 1104.); eatenus tamen Querela Nullitatis Appellationi æquiparari nequit; ideoque non sufficit, Sententiam nullam esse, generaliter asserere, sed antequam hæc Querela admittatur, specificæ denominandæ & deducendæ ac verosimiliter probandæ sunt Nullitates.

§. 1226 in Syst. 1356.

Neque tamen statim a Judice ad nuda narrata, rejicienda est Querela, sed prælocutorium dandum: würde Kläger die Nullität besser, als beschehen, probiren, soll ferner ergehen was recht ist; vel Literæ pro informatione ad Judicem decernuntur, ut intra Term. præfixum velut M. Nullitates elidat: id quod ob præsumptionem pro judice militantem fieri plerumque solet: eam ipsam vero ob causam nec statim, si Judex informationem transmittere cunctatur, Processus in contumaciam non informantis decernuntur, sed adhuc decernitur: würde Kläger probiren (e. gr. per Instrumentum Notarii), daß er sich um Gehabung des Berichts gemeldet, soll ferner ergehen, was recht ist.

§. 1227. in Syst. 1357.

Sicque exhibita Supplica, ni suspendatur Petitum mediante prælocutorio (§. 1226.), vel

denegatur, & quidem vel simpliciter, vel adjecta Ordinatione, ut ipse Judex evidentem Nullitatem corrigat, cum eventuali ulterioris Recursus reservatione, vel petita Citatio decernitur.

§. 1228. *in Syst.* 1358.

Decreta Citationem super Nullitatibus, quoniam Judex in Sententia ferenda formalia Processus neglexisse, vel contra jus pronunciasse inculpatur (§. 1212. 1213); ideo 1) & Judex reus fit; sicque 2) reos, Judicem & partem adversam habemus; consequenter 3) & Judex & Pars citari debent; unde 4) discrimen inter Processus App. & Nullitatis incidenter tantum propositæ, & inter Citationem ad videndum deduci principaliter Nullitates, quoad insinuationem oritur (*Wetzl. Beytr. P. I. N. XI.*); unaque cum Citationem ista 5) Compulsoriales petuntur decernunturque, cum absque Actis super Nullitatibus cognosci non possit, cui 6) consequens, hic locum quoque habere (*Obs. CCXLI.*), quid Judici inferiori insinuatis compulsorialibus supr. Jud. Tribb. incumbat?

§. 1229. *in Syst.* 1359.

Quoniam autem Querela Nullitatis insanabilis effectum devolutivum, nec suspensivum habet (§. 1218. 1219.); idcirco 1) etsi una cum Citationem & Compulsorialibus Inhibitio quoque petatur, ordinarie tamen ea denegatur.

Datur tamen 2) non quidem ex Lege, sed ex arbitrio Judicis, si nullitas notoria, vel in continenti probabilis, vel damnum irreparabile, velut vitæ, vel famæ metuendum sit.

§. 1230.

§. 1230. *in Syst. 1360.*

Secus se habet, si Appellationi jungitur Querela Nullitatis: siquidem tunc Querela Nullitatis de effectu suspensivo Appellationis participat. Ergo hoc casu pleni Appellationis Processus impetrari possunt, æque ac in casu Appellationis, eoque magis, quoniam Sententia non solum ut iniqua, sed & nulla impugnatur.

§. 1231. *in Syst. 1361.*

Medium vero Judex, si dubii quid subsit, ob præsumptionem pro Judice militantem, merito tenet, decernendo: *facta reproductione judicialiter*: ut nimirum, causa magis cognita, inhibitio decernatur, vel denegetur. Quo casu tamen vix Inhibitio impetratur, ob nimios Referentium Labores.

§. 1232. *in Syst. 1362.*

Atque adeo post decretam & insinuatam Citationem super Nullitatibus insanabilibus, absque inhibitione & compulsorialibus, si Judex inferior ulterius procedit, nulliter non agit (*Obs. XXXVI.*).

§. 1233. *in Syst. 1363.*

Cui porro consequens, etsi necessitatis non sit, ut in casu nullitatis insanabilis decendum, & Fatalia consueta observentur, id tamen Consilii esse, ad facilius impetrandam Inhibitionem.

§. 1234. *in Syst. 1364.*

Citatio super Nullitatibus petita ac decreta est, aut in Causis, ubi Jurisdictio supremorum Imp. Trib. fundata, aut non.

Casu

Casu priori, cum absque Jurisdictione nulla sit cognoscendi facultas, liquet, 1) Supremis Imp. Trib. tantum super puncto Nullitatum facultatem competere posse, correctisque iis, causam principalem ad Judicem ordinarium remittendam esse, nec 2) illis licere, novas ex Actis deducere nullitates, si ab ipsa Parte in Libello non propositæ; casu autem posteriori 3) eadem quoque cognoscere de meritis Causæ; sique adeo 4) causa non satis instructa, eadem, ut instruat, jubere, interim vero defectum corrigere, & a causæ meritis abstrahere, ne partibus damnum irreparabile nascatur (b. DE LUDOLFF *Obs. P. I. Obs. XXXIV.*).

§. 1235. in Syst. 1365.

Quemadmodum in genere in Causis Citationum Actor non absolvitur ab instituta actione, sed a Citationem (§. 397.); ita & in Casu Citationis super Nullitatibus sequitur absolutoria a Citationem; singulareque proin est præjudicium absolutionis a Citationem (*Obs. CCCXXV.*).

§. 1236 in Syst. 1366.

In casu itaque Querelæ, incidenter propositæ, Sententia primæ Instantiæ confirmatur, sique nullitates Processus tantum deprehensæ, quoad merita vero bene judicatum, formula adhibetur; zwar unformlich, doch wohl geurtheilt.

§. 1237 in Syst. 1367.

Probatis e contrario nullitatibus, tota Inquisitio una cum lata Sententia cassatur, Judicesque inferiores, vel eorum hæredes in expensas, & ad

& ad damna perpeſſa reſarcienda, atque reſtituendum injuſte ablata condemnandi ſunt.

§. 1238. *in Syſt.* 1368.

Occupatio bonorum alicujus, etiam per Militem, nondum arguit illegalitatem Proceſſus, ſed ſi eum in finem fit, ut fugitivus, velut in Cauſa homicidii, ad Locum Inquiſitionis reducatur, omni Jure juſtificari poteſt.

Hinc interdum fit, ut Mandatum de abdu- cendo Milite decretum, hoc fine demonſtrato, iterum caſſetur, & vel maxime tunc, ſi pro obſervanda Legalitate Proceſſus omnis militat præſumptio, forſan etiam oblatio facta (*Obſervat. MCLXVI.*).

§. 1239. *in Syſt.* 1369.

Ad inquirendum in Nullitates Proceſſus Judicum inferiorum, ſupremis Imp. Trib. non ſemper tempus ſuppetit. Hinc ab iis interdum aliis, velut Ordini equeſtri, tractatio illarum committitur (*Obſ. CXXXIV.*), cum alias Equeſtre Corpus Jure recipiendi Appellationes ſubditorum Terrarum immediatarum, aut cognoscendi ſuper Nullitatibus, æque minus gaudeat (*Obſerv. CCXXX*), ac Executor, qui Exceptiones contra judicata Suprem. Imp. Trib. aut Mandatum de exequendo, ad eorum cognitionem remittere tenetur (*Obſ. XXXV.*); etſi Cauſa Nullitates inſanabiles, in continenti vel intra Terminum executionis probabiles, concernat.

§. 1240. *in Syſt.* 1370.

Quemadmodum adeo independens eſſe nequit Ordinum Imperii poteſtas, ut nullitates
commit

committere queant (§. 1215.); ita nec eo illa extendenda est, ut justitiam protrahere, multo minus denegare possent. Hinc, ex antiquo Germaniæ more, semper ad Imperatorem licuit deferre Querelam super protracta vel denegata Justitia, contra quemcunque Judicem immediatum, eundemque morem expresse retinuerunt Leges Imperii Indiciariæ. (O. C. 1495. §. 16. R. I. 1512. §. 13. O. C. 1555. p. 2. T. I. Tit. 26. §. 1. C. O. C. P. II. T. I. §. 1. Tit. 26. pr. Rec. Imp. Nov. §. 163.)

§. 1241. in Syst. 1371.

Regimina Ordinum Imperii subsunt immediate supremis Imperii Tribunalibus, quemadmodum ipsimet, ceu ipsos repræsentantia. Hinc est, quod contra ea statim Querelam super protracta vel denegata Justitia ad suprema Imperii Tribunalia deferre liceat, & ad instar sollicitationis tantum sit, si prius Ordines ipsi vel eorum Ministri adeantur.

§. 1242. in Syst. 1372.

Quod remedium hoc quodammodo in ignominiam Judicis inferioris vergat, nemo diffitebitur.

§. 1243. in Syst. 1373.

Causæ, in quibus Justitia vel protrahitur vel denegatur, sunt vel devolubiles ad Suprema Imp. Trib., vel non. In his, Querela hac mediante, tantum puncto protractæ & denegatæ Justitiæ; in illis vero etiam in Causa principali medela impetrari potest.

§. 1244. in Syst. 1374.

Hinc cum Justitia protrahatur per negligentiam

tiam Judicis vel in cognoscendo vel exequendo, denegetur, litigatorem judicii limen adeuntem vel litis processum prosequentem repellendo, utrumque autem, etsi quoque protractionem pro denegatione ad tempus saltem habere velis, factum nullo jure justificabile, sicque ad Mandatum qualificatum sit (§. 411.); prona est consequentia, quod si narrata 1) verosimiliter probata, & pro iisdem graves præsumptiones adsunt, Mandato S. C. (§. 406. 452.), sique adeo 2) taliter non probata, Mandato C. C. locus, eorundemque finis tantum ad promovendam Justitiam in foro competenti tendat (§. 407. seq.); & si vel maxime 3) dubium obest, Literæ pro informatione emanent (§. 508.); vel 4) Ordinatio, ceu remedium Mandato de administrando justitiam lenius, decernatur (*Obs. CXXXV. §. 3.*), prudentius vero 5) Judex superior non statim adeatur, sed prius inferior, iterataque vice, pro administratione Justitiæ celeri imploretur.

§. 1245. in Syst. 1375.

Quod si Judex inferior spernat Pœnam 10. Marcarum Auri puri, huic Mandato insertam, tam diu auctiorem Pœnam 30. vel 40. Marcarum Auri puri annectandam esse, donec pareat, per se liquet. Idemque simul Expensarum Præstatione coërcetur.

§. 1246. in Syst. 1376.

Promotoriales dicuntur Literæ, quibus Judex superior inferiori injungit, ut Justitiam intra Terminum præfixum promoveat, nulla quidem Pœna, sed comminatione annexa, quod
alias

alias Causa principalis ad Suprema Imperii Tribunalia avocetur.

§. 1247. in Syst. 1377.

Cum quilibet Judex Justitiam denegare vel protrahere possit, contra quemcunque Judicem & vel maxime Austrægalem, præsertim si Consiliarii Principis Judices Austrægales sunt (§ 263.); Promotoriales decerni possunt. Ergo etiam, si Pares Curiae in administranda Justitia negligentes sint.

§. 1248. in Syst. 1378.

Comminatio, quam Promotoriales annexam habent (§ 1245.), cessat, quoad Commissarios. Hinc contra ipsos Promotoriales non decernuntur, sed excitatoria, Ordinationes, vel petitur atque decernitur eorum Remotio ac alterius Substitutio.

§. 1249. in Syst. 1379.

Quoties Judex non ut Judex, sed ut Pars considerandus est, velut si Alimenta debet, cessat Notio Promotorialium (§ 1245.); neque adeo tunc eæ, sed cæteris paribus Mandata S. C., vel de præstandis Alimentis, vel Citatio ad videndum exigere Debitum decernuntur.

§. 1250. in Syst. 1380.

Cumque Promotoriales nullam annexam habeant Pœnam (§ 1245.), & Judex inferior parere vel docere possit, quod negligens non fuerit; facile perspicitur 1) Promotoriales nullum neque ei neque Parti inferre Præjudicium, indeque 2) una cum Mandato eventualiter peti & 3) ad nuda narrata decerni posse (*Rec. Visit.* 1550. §. antepen. *Rec.* 1566. §. 108.); e contrario 4)

Manda

Mandata decernenda non esse, ubi nulla Fides implorata coram inferiori Judice Justitiæ allegata, velut adjungendo Memorialia apud eundem exhibita.

§. 1251. in Syst. 1381.

Avocatio Causæ principalis, quam Promotoriales comminantur, supponit ejus ad suprema Imperii Tribunalia Devolubilitatem.

Hinc 1) Promotoriales Locum non habent, nisi in Causis, quæ ad suprema Imperii Tribunalia devolubiles sunt; Mandata vero de administrando Justitiam etiam in non devolubilibus (§. 1244), ita ut 2) penes Actorem in devolubilibus Electio sit, an Mandata, an vero Promotoriales petere velit, in non devolubilibus autem non, nisi via Mandati superfit. 3) Si Promotoriales decernantur, requiritur, ut Summa Ordinationis adsit: cum alias Causa ad Suprema Imperii Tribunalia devolvi nequeat (*Observat. CXVII. §. 5.*).

§. 1252. in Syst. 1382.

Sique proin Promotoriales Paritio non insequitur, sicque omnino morosus est Judex, pro purificanda comminatione, adeoque Citatione super protracta vel denegata Justitia, ut & ad videndum se teneri ad hoc vel illud, quæ ad Partem adversam directa, supplicandum, ut adeo Rubrum Citationis super protracta vel denegata Justitia decernendæ, nimis generale, sed exprimenda sit Causa v. gr. Citatio super protracta in Causa Contractus, velut emti venditi, vel in alia civili Justitia, ac propterea interdum in Causa devolubili, si nempe de protracta Justitia nondum

L. B. de Crameri Inst. Jur. Cam. E e satis

fatis constet, loco Mandati, Promotoriales ex officio, & vice versa, si satis aperta sit, decernuntur (*Obs. DXLVI.*).

§. 1253. *in Syst.* 1383.

Unde 1) Promotoriales, sicut alii Processus, velut Appellationis (§. 1039.), reproducendæ sunt, ut de earum Insinuatione constet; Exceptionesque sub. & obreptionis 2) contra Citationem super protracta & denegata Justitia, quæ formam sententiæ habet, oppositæ rejiciendæ sunt (§. 156.), si autem 3) reproductis promotorialibus ex Literis Judicis inferioris Justitia potius administrata quam denegata & protracta apparet, cassatoria promotorialium ferenda est.

§. 1254. *in Syst.* 1384.

Atque sic Citationem super protracta & denegata Justitia decreta, Causa in eo Statu proseguenda in Judicio superiori, quo in inferiori deprehensa, decreto autem Mandato de administrando celerem & impartialem Justitiam, nec Paritione infecuta, paritoria, atque sic porro Mandatum de exequendo decerni debent.

§. 1255. *in Syst.* 1385.

Causam eo in Statu in Judicio Superiori prosegui, quo in inferiori deprehensa, Acta supponit. Hinc una cum Citationem super protracta & denegata Justitia, Compulsoriales petuntur decernunturque. E contrario igitur una cum Mandato de administrando celerem & impartialem Justitiam petitur ac decernitur Transmissio Actorum ad impartiales, saltem secundum Regulas Prudentiæ: quoniam Judex, contra quem

quem Mandatum impetratum, exacerbatus præsumendus.

§. 1256. in Syst. 1386.

Tam Mandata de administrando celerem & impartialem Justitiam, quam Promotoriales sunt Media, coercendi Malitiam vel Negligentiam Judicis (§. 1244. seq.). Ergo cessant in Causis, quæ meri Arbitrii Magistratus, nec contentiosæ Jurisdictionis sunt, velut si quis peteret, sibi dari Testimonium vitæ antea actæ, illique id denegaretur, qui actus in genere Jurisdictionis non est, nec Legis, Judicemque non qua talem, sed qua Partem concernit.

§. 1257. in Syst. 1387.

Quoniam Mandata de administrando celerem & impartialem Justitiam, Querelæ super protracta & denegata Justitia, per pœnam ejusque Executionem, medentur (§. 1244.); idcirco, etsi Causæ Ecclesiasticæ Protestantium & Catholicorum ad suprema Imperii Tribunalia non devolvantur (§. 134. seq.); neque adeo Promotorialibus in iisdem locus sit (§. 1250.); male tamen quidam, uti BODINUS (b) negant, quoad Causas denegatæ & protractæ Justitiæ Jurisdictionem summorum Imperii Tribunalium ex eo, quod ad Promotoriales & Citationem super protracta vel denegata Justitia requiratur, ut Causa ad Judicem superiorem devolubilis sit. Distinguendi sunt Casus, an ex Capite Promotorialium, vel Citationis super protracta & denegata Justitia,

E e 2

an

(b) In Dissert. de illicita a Princip. protestant. provocatione in Causis Eccles. Tb. 21.

an vero per viam Mandati de administrando Justitiam agatur. Priores viæ utique Locum non habent, omnino autem posterior: quoniam causam non devolvit. Nec est, quod objicias, frustra Judicem istiusmodi Mandata decernere, ad cujus cognitionem causa ipsa pervenire nequeat.

§. 1258. *in Syst.* 1387.

Lata Paritoria Judex superior, vel mediante condemnatoria in pœnam Mandato insertam, vel per Mandata arctiora, inprimis autem per Mandatum de exequendo ad Directores Circulorum Impetratum cogere potest, ut Justitiam promoveat, aut per dictos Directores in contumaciam non parentis causa peragatur.

§. 1259. *in Syst.* 1387.

Idem multo magis valet de Nullitatibus, si de iis in Causis Ecclesiasticis tam Protestantium quam Catholicorum quæstio est (c). Quin enim ea, qua talis, mere civilis sit, nemo dubitat. Nullitatis in Processu non est causa Ecclesiastica vere & sua natura talis; sicque non cognoscitur de ipsius causæ meritis, sed tantum de emendandis vitiis Judicii & Processus, ipsam Causam Principalem, correctis nullitatibus, ad forum competens remittendo, & quidem non in Causis Evangelicorum tantum, sed & Catholicorum Judicem tam in Judicio Imp. Aul. quam Camerae recipro-

(c) BÖHMER *de Origine Querelæ protr. & deneg. Just.* §. 31. Resp. 29. *in Consult. Hallenses* T. I. Conf 3. CRAMER *de Causis Consistor.* ad Jud. Imp. Aul. Spect. c. 3. n. 19.

cum agnoscentium, ut observetur æqualitas in J. P. expresse stabilita.

Qualis autem differentiae & inæqualitatis ratio, si nullitates inter Personas diversæ Religionis attendendæ essent, in reliquis vero non?

§. 1260. *in Syst.* 1388.

Pari ratione igitur, quoniam Quæstio de Nullitatibus super protracta & denegata Justitia, in Causis criminalibus mere civilis est; etsi eæ, qua tales, ad Suprema Imp. Trib. devolubiles non sint, Querelæ tamen super Nullitatibus, & protracta & denegata Justitia locum habent.

§. 1261. *in Syst.* 1389.

Minime tamen in Causis Criminalibus per se non devolubilibus, in via promotorialium, medela paratur contra protractionem justitiæ, sed Mandatum de administrando celerem justitiam decernitur, nec Quæstio; an Inquisitus condemnandus sit? tangitur, sed Judex Processum promoveri jubetur.

§. 1262. *in Syst.* 1390.

Idem valet de Causis Feudalibus, si ad suprema Imp. Tribunal. devolubiles non sunt.

§. 1263. *in Syst.* 1391.

Si quis ergo in Causa Criminali ad Judicium hoc supremum recurrit, nec tamen super nullitatibus, vel protracta vel denegata Justitia conqueri potest, a limine judicii statim repellendus, saltem ipsi, ut prius Jurisdictionem Cæsaream melius fundet, injungendum est (*Obs. MCLXVI*).

§. 1264. *in Syst.* 1392.

Quid quod! si per modum Querelæ nullita-

tis vel denegatæ vel protractæ Justitiæ ad judicium supremum recursus fit, evidenter vero apparet, recursum istum Causæ criminalis protrahendæ gratia, atque animo, Inquisitum occasione moræ per fugam pœnæ promeritæ subtrahendi fieri; Causa non solum statim in limine rejicienda, sed etiam advocatus arbitrarie puniendus est (*Obs. citat.*).

§. 1265. in Syst. 1393.

Sicut Privilegium de non appellando, etsi illimitatum, Querelam Nullitatis, insanabilis scilicet, non excludit, ne ad delinquendum invitet (§. 1222.); ita nec Querelam super protracta vel denegata Justitia excludit.

§. 1266. in Syst. 1394.

Si Judex propria sua judicata exequi renuit, administranda Justitia in supremis Imp. Trib. agi nequit, quia Sententiam ferendo, justitiam administravit. Medio coërcendi opus est. Hinc Mandata quidem de exequendo propria judicata, non vero S., sed cum C. decernuntur, quoniam nescitur, annon succumbens remedium suspensivum Appellationis vel Restitutionis in integrum interposuerit, vel Exceptiones in executione admissibiles habeat (*Obs. CXXXV.*). Sed nec Mandato C. C. locus est, si de Appellatione interposita constat, & quadrimestre adhuc currit, licet Appellatio quam maxime frivola appareat: bene namque agit Judex, si currente quadrimestri ab executione Judicatorum suorum desistit.

§. 1267. in Syst. 1395.

Per Paritoriam plenam igitur, si Exceptiones

nes irrelevantes deprehensæ, Mandatum illud C. C. decretum, resolvitur in Mandatum S. C.

§. 1268. in Syst. 1396.

Præter Mandata de administrando Justitiam celerem, & Promotoriales, ad remedia coërcendi denegationem atque protractionem Justitiæ, pertinere quoque repressalias, vel inde patet, quoniam fieri potest, ut medium unicum defensionis contra eandem sint: utpote quod licitum. Tunc itaque contra Repressalias locus non est Mandatis S. C. (*Obs CX XIV.*).

Secus se habet, quoties copia Judicis est (*Obs. DCXX. & XXI.*).

§. 1269. in Syst. 1397.

Pro denegatione Justitiæ minime est habenda denegata Delinquentium remissio. Eaque igitur Repressaliis locum non facit, eoque minus, si in casibus similibus denegatum reciprocum, sed nihilominus ad coërcendas repressalias Mandatum S. C. decerni potest (*Obs CCCLXXXVIII.*).

§. 1270. in Syst. 1398.

Denegatum vero officium in Causis Politicis species denegationis Justitiæ est. Ac proin sufficere ad fundandam Jurisdictionem supremorum Imperii Tribunalium in Causis Politicis, querelas, contra inferiora ob denegatum in dictis causis officium, seu supplicationes de officio ulterius non protrahendo, sed potius omnimode promovendo, quisque videt (*Obs CCXCVIII. §. 4.*)

§. 1271. in Syst. 1399.

Quoniam remedia hætenus recensita contra denegationem aut protractionem Justitiæ re-

media coactiva sunt; ideo Causas protractæ aut denegatæ Justitiæ magis Imperii quam Jurisdictionis esse, liquet.

§. 1272. in Syst. 1399.

Unde fluit, quod 1) in iisdem Austrægæ cessent (§. 224.); eademque adeo statim in prima Instantia ad suprema Imp. Trib. deferri possint (§. 224.); sicque 2), si Actio contra Statum Imperii beneficio Austrægarum gaudentem in supremis Imp. Trib. intentata, species querelæ denegatæ Justitiæ est, Austrægæ non obstant, quo minus Mandatum C. C. decerni possit (*Obs. XXI.*); consequenter 3) non denominatis ad requisitionem Austrægis (§. 288.) recursus ad Cameram pateat, secus vero non electis Arbitris compromissariis (*Obs. DXVII.*); indeque 4) si in lite inter Vasallum & Dominum, ille ad Judicium Parium adhuc receptum provocat, hic vero illud recusat, ex Capite denegatæ Justitiæ ad suprema Imp. Trib. recursus pateat (*Observ. XXXVIII.*).

§. 1273. in Syst. 1400.

Cumque remedia coactiva contra judicem cessent, si apparet, culpam minime ipsi, sed parti imputandam esse; promotoriales decerni non debent, si apparet, denegatam vel protractam Justitiam culpæ partis, nec Judicis imputandam, petitumque non generaliter ad administrationem Justitiæ, sed ad speciem, qua ratione nimirum Judex pronunciare debeat, directum esse (*Obs. CXVII.*); multo magis igitur reproductis Promotorialibus minime Proclama, sed

sed extrajudicialiter Citatio super protracta vel denegata Justitia peti, minime vero decerni, sed denegari debeat, si ex ipsa Supplica ejusve Adjunctis Justitiam administratam fuisse, apparet (*Obs. CXXVIII.*).

§. 1274. in Syst. 1425

Cum adeo dentur Promotoriales (§. 1246.), Mandata de administrando Justitiam (§. 1244.) & tandem Appellatio; Juramentum perhorrescentiæ fere nunquam decernitur. Indeque nonnunquam supplicans pro admissione ad istud Juramentum, ad vias istas, e. gr. promotorialium in Camera Imp., per *Loquatur* remittitur; atque dein mutato juxta dictum *Loquatur* Rubro & nigro in consequentiam prioris decernitur: *seynd die in eventum gebettene Promotoriales erfannt.*

§. 1275. in Syst. 1426.

Arbitri & Arbitratores sunt hodie loco primæ Instantiæ, cessante illa præsumptione Juris Rom. de tacita renunciatione remedii suspensivi, & retenta potius in Praxi præsumptione Juris Germanici de tacita conditione, si laudo non inferatur læsio.

§. 1276. in Syst. 1427.

Cum itaque Instantia prima & secunda correlata sint; ubi reductio laudi ad arbitrium boni viri petitur, ibi Instantia secunda est.

§. 1277. in Syst. 1428.

Unde sequitur, 1) Hodie a quocunque laudo reductionem peti posse, nisi reductioni expresse & jurato renunciatum sit, velut in casu

Judicii Imp. Aul. apud STRECKERUM (*d*); 2) eandem per modum provocationis a Laudo gravante peti (§. 46. n. 2.) & 3) ab Appellatione quidem distinctam, sed loco appellationis esse; atque 4) ad Judices Austrægales in Causis immediatorum non pertinere, sed ad suprema Imp. Tribb., quemadmodum in Causis Mediatorum, ad eorum Judices ordinarios.

§. 1278. in Syst. 1429.

Ex æquiparatione Reductionis istius cum appellatione, recte porro deduxeris quod 1) in illa proponenda fatale decendii, indistincte, non attenta differentia Juris Romani in laudo Arbitrorum, quoad 30. annos, observandum, & 2) Læsis juxta summam appellabilem æstimanda, nec ad enormissimam restringenda sit, utpote quæ differentia illam præsumptionis Juris Romani & Germanici differentiam cessantem (§. 1275.) supponunt, etsi prudentius sit læsionem enormissimam ob dissensum Doctorum allegare.

§. 1279. in Syst. 1430.

Unde porro liquet 3) fatali decendii non observato laudum homologari, i. e. in rem judicatam transire, ejusque ceu a privatis lati executionem, in causis immediatorum, a Summi Imperii Trib. petendam esse, ac 4) in Casu pænæ pacto annexæ libertatem, mediante luitione pænæ illius, recedendi a promisso, non nisi intra decendium competere, ut & 5) pendente hac provocatione, laudi executionem non obtinere.

§. 1280.

(*d*) in Diff. de laudo arbitrorum ejusque effectibus.

§. 1280. *in Syst.* 1431.

Quamvis autem Reductio in his appellationi assimiletur; proprie tamen appellatio non est. Hinc in via simplicis Querelæ, neque tamen Mandati, sed Citationis proponitur, ad videndum nimirum, se restitui adversus laudum, vel reduci laudum ad arbitrium boni viri, nec non deduci enormissimam læsionem.

§. 1281. *in Syst.* 1432.

Quemadmodum itaque datur Mandatum de permittenda transmissione Actorum in vim Revisionis, seu de non impediendo uti Jure Constitutionum Imperii; ita quoque datur *Mandatum de concedenda reductione ad arbitrium boni viri.*

§. 1282. *in Syst.* 1433.

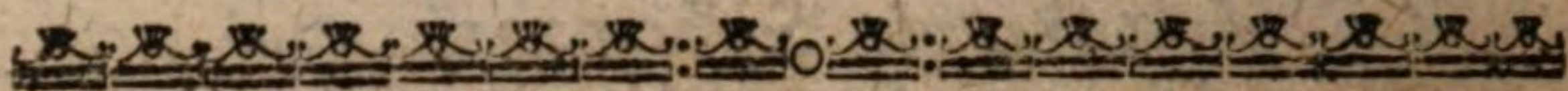
Si Judex ordinarius inferior Laudum reducit, perinde est, acsi a Judice ordinario lata esset Sententia (1275.).

Quare cum a Sententia appellari possit, nisi appellatio prohibita sit; a Judice reductionis inferiore confirmante vel reformante, licita est appellatio (e).

SECTIO

(e) Conf. GROLLMANN *de Officio & potestate Arbitratoris*, LYNCKERI *Diss. de Reduct. ad arbitr. b. Viri. b.* de LUDOLF. *ad Obs. Magenh. XXXIII. Syst. p. 270. seq.*

SECTIO IV.

De Remediis contra Sententias Supremorum Imp. Trib.

TITULUS I.

De Restitutione in integrum.

§. 1283. in Syst. 1434.

Et si Executio perfectio seu impletio Judicii sit, per quam, quod Judex definit, consummationem accipit, ut ait VETUS GLOSSARIUM JURIS apud BRISSONIUM (a); constituta tamen adhuc sunt sufficientia adversus latas sententias supremorum Imp. Trib. Remedia Juris, quibus Pars gravata suspendere executionem, saltem contra periculum Causæ ab eadem imminens, sese tueri potest (b).

§. 1284. in Syst. 1435.

Si quis igitur adversus Sententias supremorum Imp. Trib. nullum remedium Juris interponit, illæ dubio procul in rem judicatam trans-eunt.

§. 1285. in Syst. 1436.

Quare, cum paritoria plenæ Sententiis æ-
quipol-

(a) de V. S. p. 635. (b) BOCRIS Observ. circa Materiam Remedii Appellationis, Recursus ad Comitiam, Revisionis, Nullitatis, deuique Syndicatus.

quipolleant (§. 605.); si contra Paritorias plenas nullum remedium interpositum, eadem in rem judicatam transire nemo negabit.

§. 1286 in Syst. 1437.

Hinc post paritorias plenas, nullo Juris Remedio interpolito, frustra petitur cassatio Mandatorum (*Obs. MCCXLIII*).

§. 1287. in Syst. 1438.

Remedia Juris contra Sententias Supremo-
rum Imp. Trib. interponere, & Exhibita contra
easdem proponere, quibus tantum impugnan-
tur, non est idem, nec istiusmodi impugnatio
eundem effectum sortiri potest, ac formalis re-
medii Juris interpositio.

Hinc non obstante istiusmodi Impugnatio-
ne exhibita, Paritoriae plenae, in rem judicatam
transeunt (*Obs. MCCXLIV*).

§. 1288. in Syst. 1439.

Restitutio in int. est illud remedium Juris,
vi cujus Pars, Sententia vel Decretis Supremo-
rum Imp. Trib. læsa, petere potest, ut ipsamet
Sententias vel Decreta sua mutant, partemque
in statum quo restituant.

§. 1289. in Syst. 1440.

Quoniam nemo ab altero petere potest, ut
sententiam suam mutet, nisi ipsum erroris con-
vincere possit; igitur *requiritur*, ut *Implorans pro*
Restitutione in integr. suprema Imp. Trib. erroris
convincere possit.

§. 1290. in Syst. 1441.

Quia autem *Implorans pro Restitutione in*
integrum querelam Nullitatis non movet; idcirco
necesse,

necesse, ut *Suprema Imp. Trib erroris facti tantum, minime Juris convincere intendat* (§. 1205. seq.).

§. 1291. in Syst. 1442.

Circa factum errare facile, imo istiusmodi errorem evitare, interdum impossibile, ac propterea sententiam latam mutare, extraordinarii quid est. Hinc *remedium Restit. in integrum honori Referentis quidem nil quicquam detrahit, remedium tamen extraordinarium vel subsidium Juris est.*

§. 1292. in Syst. 1443.

Cui consequens, 1) petita Restitutione in integrum Referentem mutandum non esse, 2) si quis adversus sententiam de nullitate conquerendi justam haberet causam, consultius esse, ut, positis requisitis, Remedio Restitutionis in integrum, quam Querela Nullitatis utatur; 3) ordinario remedio, velut Appellatione cessante demum, eidem eorum esse; ideoque 4) illud cessare, si remedium ordinarium partitionis sententiæ adhuc supersit (*Obs. CCCLIII. p. 761.*).

§. 1293. in Syst. 1444.

Si quis pro Restitutione in integrum implorat, nova in facto suppeditare debet, quæ punctum decidendum mutant, ita, ut si Judex eadem scivisset, causam sic decisurus non fuisset. Cum enim Implorans erroris, & quidem in facto, convincere intendat Judicem (§. 1288), Referens autem in errorem istum non nisi per argumenta ex datis facti circumstantiis deducta; prolapsus sit; nec minus convictio per argumenta eis contraria fieri potest, ex quibus nimirum ille sententiam ferendo

do erravit, ignorans, e. gr. Quietantiam, quæ demum a Filio reperta, postquam ex chirographo Patris conventus & condemnatus erat.

§. 1294. *in Syst.* 1445.

Nova in Facto vel ex Documentis, vel Testium elogiis emergere possunt. Ergo in Restitutorio testes quoque noviter reperti admittendi sunt (*Obs. DCXLVII.*).

§. 1295. *in Syst.* 1446.

Valet igitur quoque Restitutio contra Juramentum a Judice delatum & præstitum, cum fieri possit, ut Judici talia exhibeantur documenta & elogia testium, ex quibus, rem aliter se habere, concludi queat.

§. 1296. *in Syst.* 1447.

Nihil vero novi, quod attendendum esset, in scenam venit, producto originali Documento. Atque sic *Restitutio in integrum ex capite originalis Documenti, cujus citior probatio Imploranti necessaria non visa, peti & impetrari nequit* (*Observat. DCCXXXI*).

§. 1297. *in Syst.* 1448.

Si antiqua argumenta in facti circumstantiis non fatis clara sunt, ex novis autem clariora evadunt, vel probationem per nova concludentem reddunt, pro novis habenda sunt. Quin itaque Implorans pro Restit. in integrum ea in causa argumenta antiqua, multoque magis igitur conclusiones novas artificiales cumulare possit, dubio caret.

§. 1298. *in Syst.* 1449.

Idem Judex, qui læsit, etiam restituit. Ergo

go neque Judex inferior contra superiorem, neque contra illum, sed is contra propriam sententiam restituere debet, eove magis, quo minus superiori inferioris Rationes Decidendi notæ sunt, isque antiqua illa, seu priora ex Actis prioribus cum novis cumulanda, scit. Alia igitur quæstio est, si petitio Restitutionis cum appellatione vel Querela nullitatis cumulatur. Adversus Sententiam autem Judicis inferioris, quæ in rem judicatam transiit, in supremis Imp. Trib. cum Restit. in integrum cumulari nequit. Querela nullitatis in casu nullitatum insanabilium (*Obs. MCCXLIX*.)

§. 1299 in Syst. 1450.

Restitutione in integrum a Judice inferiori, non obstante justa causa allata, denegata, gravamen illatum. Ergo denegata a Judice inferiori, Restitutione in integrum petita, appellatio admittenda est (§. 915. n. 3.).

§. 1300. in Syst. 1451.

Nova super nullitatibus insanabilibus, de quibus *Rec. Imp. Nov.* §. 121. per ipsam rerum naturam non sunt producibilia, modo probe inter nullitatem & iniquitatem sententiarum distinguas (§. 1210. seqq.). Hinc *contra absolutoriam a Citationem super nullitatibus insanabilibus locum non habet* (*Obs. XXXVII*).

§. 1301. in Syst. 1452.

Documentum in Restitutorio productum, quod antea produci potuisset, pro novo habendum non est. Restitutio igitur, ex eodem petita, deneganda est (*Obs. CLXXV. p. 449.*).

§. 1302.

§. 1302. in Syst. 1453.

Si Restitutio in integrum ex falso supposito, cui Sententia contra quam innitatur, petitur, nova Documenta vel elogia Testium deficere solent. Ergo petita Restitut. in integrum deneganda, nisi falsitas per nova Instrumenta vel elogia Testium probari queat (*Webst. P. XV. Abh. IX. Beytr. P. III. Abh. XXI. Obs. DLXXXI.*).

§. 1303. in Syst. 1454.

Atqui, si ex Actis olim deperditis & noviter repertis Restitut. in integrum petitur, perinde est, ac si Restitutio ex falso supposito, cui sententia contra quam inniteretur, peteretur, & falsitas per nova Instrumenta demonstraretur. *Ex Actis igitur olim deperditis, noviter autem repertis, datur Restitut. in integrum (Obj. XLII).*

§. 1304. in Syst. 1455.

Non quælibet nova sufficere, sed relevantia ad reportandam victoriam requiri, omni luce evidentius est. Ac proin 1) irrelevantia, seu contra Sententiam non concludentia nova, attendenda non sunt. Nec 2) Documenta idem probantia admittenda sunt, neque 3) ea, quæ in argumentis consistunt, quæ antea jam, velut paritoriam ferendo, rejecta: nec 4) quod Referens vel Senatus modernus alii Sententiæ dediti sint, quam pristinus, id, quod judicatum est, infringere potest, multoque minus, si Sententia v. gr. paritoria plena, per unanimia Senatus pristini lata.

§. 1305. in Syst. 1456.

Nova relevantia non sunt in causa possessorii, quæ in petitorio tantum relevant. Rejicienda

L. B. de Crameri Inst. Jur. Cam. F f igitur

igitur sunt, multoque magis, si nequidem in petitorio relevantia apparent

§. 1306. in Syst. 1457.

Neque sufficiunt nova relevantia, nisi petens Restit. in integrum probet, se omnem possibilem diligentiam in perquirendo frustra adhibuisse, & Judex per hanc latitationem ad Sententiam contra quam permotus sit (Beytr. P. III. 21b. XX.). Ex qua ratione examen Testium ad perpetuam rei memoriam peti potest, una cum imploratione pro Restitutione in integrum adversus Sententiam (b. DE LUDOLFF Obs. CCCLXIX.).

§. 1307. in Syst. 1458.

Etsi præstitum sit ab adversario Juramentum a Judice delatum, nihilominus adhuc fieri potest, ut talia suppeditentur nova in facto, quibus rem aliter sese habere concludi queat. Quod itaque *Restitutio in integrum non impediatur per præstitum ab adversario Juramentum a Judice delatum*, omnibus liquet.

§. 1308. in Syst. 1459.

Multo magis igitur prudentis Judicis arbitrio relictum, an delatio Juramenti post causam decisam in Restitutionis Instantia admittenda sit (b. DE LUDOLFF Obs. CCCLXI.).

§. 1309. in Syst. 1460.

Ex quibus porro cum sequatur, Restitutionem peti non posse, nisi de quæstione facti agatur, evidens est, quod, si per Sententiam Quæstio juris communis decisa, rationes decidendi minime ab autoritate Doctorum sed analogia Juris

ris, quod semper Judici notum saltem esse debet, & præsumitur, fuerint desumptæ. Hinc nec novæ allegationes Doctorum pro novis habendæ; atque adeo frustra petitur Restitutio in integrum contra Sententiam, per quam Quæstio juris fuit decisa, ex novis allegationibus Doctorum: Secus, si ex argumentis novis Jus Statutarium tam scriptum, quam non scriptum illustrantibus peti possit, cum, si non de quæstione Juris communis, sed statutarii seu provincialis tam scripti quam non scripti agitur, omnino novæ illustrationes istiusmodi Juris statutarii pro novis facti habendæ sint (*Obs. CCCLXVII*).

§. 1310. in Syst. 1462.

Restitutio in integrum locum non habet, nisi contra sententiam definitivam, & interlocutoriam mixtam, minime vero contra Interlocutoriam simplicem.

Quoniam enim in genere Restitutio in integrum locum non habet, nisi læsio appareat (§. 1286); igitur nec contra Sententias locum habere potest, nisi quæ læsionem inferunt. Enim vero nonnisi Sententiæ definitivæ & Interlocutoria mixtæ læsionem inferunt, minime simplices; siquidem interlocutoria simplex dicitur, quæ causam principalem, neque per directum, neque per indirectum respicit: adeoque in eadem præjudicium parti adferre nequit; mixta vero, quæ vel directe vel indirecte causam principalem respicit.

§. 1311. in Syst. 1463.

Atqui Sententia in Summariissimo interlocutoria simplex, in ordinario vero lata, defini-

tiva est. Ergo *Restitutio in integrum contra Sententiam in Summariissimo locum non habet ; bene vero contra sententiam in ordinario , nisi appareat enormissimum præjudicium ei inferri , contra quem in Summariissimo lata est Sententia (Obs. CCCLIII).*

§. 1312. in Syst. 1464.

Hoc casu igitur etiam in causa spolii violenti manifesti , admittenda est Restitutio in integrum , etsi alias in eadem admissibilis non sit (Webst. P. I. Abh. I.).

§. 1313. in Syst. 1465.

Multo magis itaque illo in Casu contra Sententiam immissoriam ex l. f. C. de E. D. H. I. Restitutio in integrum admitti debet (Obs. CCCLIII).

§. 1314. in Syst. 1466.

Paritoria plena & Decretum Processuum in specie Appellationis decretorium æquipollent definitivis. Ergo & contra paritoriam plenam , vel ut puncto Mandati de solvendo vel dimittendo hypothecam , ut & contra Decreta Processuum in specie Appellationis denegatoria datur Restitutio in integrum (Obs. CCCCXXXVI.)

§. 1315. in Syst. 1467.

Contra non devolutoriam locum habet Restitutio in integrum. Fieri enim potest , ut eo tempore , quo ferebatur , in facto error intervenerit , velut inhæsiiva apparuerit Sententia a qua , cum tamen revera non sit , prout novis in facto demonstrari potest. In genere igitur contra non devolutoriam locum habet Restitutio in integrum. Si per fraudem Appellati Judex Superior causam non devolutam esse pronunciaverit , v. gr. quod

Summa

Summa sub- & obreptitiae inappellabilis fuerit dicta.

§. 1316. in Syst. 1468.

Si vero contra non devolutoriam Restitutioni in integrum locus, cum tamen eadem Judex se competentem non esse, pronunciaverit, multo magis contra desertoriam eadem locum habet, utpote qua Judex se competentem esse pronunciavit, si nempe probatum, quod causa desertionis deficiat.

§. 1317. in Syst. 1469.

Quandoquidem finis Restitutionis in integrum alius non est, quam ut res eum in statum redigatur, in quo Sententia nulla lata esset (§. 1286.); executio Sententiae autem illam in altum statum redigit; igitur *Restitutio in integrum executionem sententiae sua natura suspendat, necesse est.*

§. 1318. in Syst. 1470.

Non erraverit ergo, si quis praecavendum esse, inde colligat, ne Beneficium Restit. in integrum in abusum ad executionem Sententiae eludendam vertatur.

§. 1319. in Syst. 1471.

Cui consequens 1) si aperta Restitutio in integrum calumniose aut frivole petita, vel malus animus effectum Sententiae impediendi palpabilis sit, executionem suspendendam non esse (*Obs. CCCCLXXV.*); quove 2) id cognosci queat, Libellum restitutorium ante coeptam executionem producendum esse, ne vulnerata causa remedium quaeratur, 3) eos falli, qui putant, executionem suspendendam esse tantum ideo, quod Restitutio

in integrum petita, seu producta fuerit *Anzeige* Restitutionis in integrum interponendæ, sed 4) paritoriam ad Sententiam ferendam, vel, si eadem jam præcesserit, Mandatum de exequendo decernendum esse, salvo, antequam executio actu peracta, Libello restitutorio adhuc inferendo (*Obs. CCCXCIX. p. 860*).

§. 1320. in Syst. 1472.

Indeque est, quod si parti victrici nondum per sententiam possessio adjudicata, sed illa jam antea in eadem fuit, non obstante, quod pars adversa Restitutionem in integrum interposuerit, illa in eadem quoque remanere debeat.

§. 1321. in Syst. 1473.

Neque minus hoc exin liquidum evadit, Restitutionem in integrum contra Sententiam supr. Imp. Trib. adhuc executioni dandam quidem, minime autem contra jam, etsi in contumaciam datam, vel fere ad finem perductam (*Observat. DCCVIII.*), quoad effectum suspensivum locum habere, neque adeo in eadem causa inhibitioni locum esse (*MCXI.*), sicut e contrario in casu priori (*Obs. DCCLVI.*), sed in ipso Executionis actu interpositam, & mediante Libello restitutorio productam effectum devolutivum tantum habere, quoad jam factam executionem, quoad adhuc faciendam vero suspensivum tunc demum, si relevantia apparent dicti libelli argumenta (*Obs. DXXIX.*).

§. 1322. in Syst. 1474.

Abusus Restitutionis in integrum esset, si eadem in casu concederetur, quo læsio ex sententia

tia

tia minores condemnante, a sola minorennitate derivaretur: cum alias litium nullus esset finis. Hinc Restitutio in integrum a minoribus contra Sententias latis petita rejici potest, si læsionem nonnisi ex ipsa Sententia contraquam derivant (*Obs. DCXLV*).

§. 1323 in Syst. 1475.

Juramentum restitutorium dicitur, vi cujus quis jurat, quod nova, quæ affert, sibi antea ignota, aut rei non inservientia visa fuerint.

§. 1324. in Syst. 1476.

Ne itaque beneficium Restitutionis in integrum ad eludendam executionem Sententiæ in abusum trahatur, cum ratione introductum est, ut, 1) Procurator ad Juramentum restitutorium tam in Animam suam, quam Principalis & Advocati præstandum, statim in Imploratione, adjungendo Mandata Specialia ad jurandum, ab iisdem sese offerre debeat (*Obs CCL*): nec 2) nisi per modum Exceptionis a Regula, pro Restitutione in integrum extrajudicialiter supplicetur, eademve denegetur (*Obs. CCCIV*).

§. 1325. in Syst. 1477.

Quo Frequentior Restitutionis in integrum abusus, eo pejus actualis ejus præstatio abusu recessit, sufficitque tantum hodie oblatio ad illud.

§. 1326. in Syst. 1478.

Ad Juramentum vero Restitutionis Procurator in Animam propriam præstandum adstringendus est, si apparet, quod nova non adesse sciat, ad jurandum autem nihilominus se obtulit, cum

præsumere non licet, quod pejeraturus sit (*Obs. CCCLXXXVI.*).

§. 1327. *in Syst.* 1479.

Nihilominus vero, etsi Juramentum actu non præstetur, Procuratores & Advocati, oblatione temere facta puniri, seu in aliquot Marcas auri vel argenti condemnari solent (*Obs. LII. p. 200.*).

§. 1328. *in Syst.* 1480.

Intra Quadriennium continuum competit Restitutio in integrum ex jure communi ei, qui citra suam culpam damnum incurreret, ut demonstret se culpa carere. Cur non vero tempus legitimum Restitutionum in genere & hic in specie locum habeat? Stat igitur Sententia, quod & ei, qui sine sua culpa Restitutionis in integrum contra desertoriam, utpote quod fieri debet intra tempus, quod neglectum. Nam juxta *L. 26. §. 2. ff. Ex quib. caus. min. in integr. restit.*

§. 1329. *in Syst.* 1480.

Restitutio in integrum tantum tribuit, quantum læsione ablatum, consequenter ratione fatalium restituuntur, vel 10. dies Appellationi coram Judice inferiori interponendæ præfixi, vel 30. Dies, Actorum requisitioni constituti, uti & omissa introductione, intra sequens quadriestrem petitem pro Restitutione in integrum formandum. Atque sic & illud Spatium Termini quadriennalis debet restitui, quod absque culpa petentis præterfluxit residuum, velut, si quis tres priores annos cum dimidio præsens fuerit, eoque agere potuerit, sed in reliquo demum dimidio anni quarti spatio publici causa peregre profe-

profectus, per 10. insequentes annos, ita absens fuerit, is postmodum reversus restitueretur tantum quoad ultimum semestre termini quadriennalis.

§. 1330. in Syst. 1481.

Et quidem non a tempore novorum reperorum, sed publicatæ Sententiæ illud quadriennium currit, adeo, ut post quadriennium nequidem Ecclesia admittatur (*Obs. XXXI.*) nisi lites immortales fiant, & Analogia Juris violetur, quoniam in Restitutione Minorum, qui majores facti a tempore majorennitatis adeptæ Quadriennium computatur (*Obs. DLXXXI.*).

§. 1331. in Syst. 1482.

Quemadmodum quadrimestre ad introducendam Appellationem constitutum prorogari potest (§ 1044.); ita & quadriennium ad introducendam Restitutionem in integrum constitutum prorogari potest.

§. 1332. in Syst. 1483.

Sicut agere non valenti nulla currit præscriptio; ita probato, intra quadriennium nova perquirendi, impossibilitatis casu, Restitutio in integrum ultra metas quadriennii sese extendere potest (*Obs. DLXXXI.*).

§. 1333 in Syst. 1484.

Hinc etiam, si post rejectoriam Restit. in integrum plura adhuc reperiantur nova gravissima, antea ignota, nec non crassa, nec affectata, nec non verosimilis sit ignorantia, velut, si communicatio Documenti ab alio dependerit, Implorantem adhuc, non obstante Fatalis quadriennii lapsu, audiri, fundatur in ipsa æquitate naturali. Atque sic denegata

Restitutione in integrum denuo peti potest restitutio (*Obs. CCCLVI.*) Cavere autem debet Judex, ne hanc Restitutionem Restitutionis absque gravissimis novis causis, & de cætero iterum rite observatis solennibus, nimis facile admittat.

§. 1334. in Syst. 1485.

Quoniam præcavendum, ne Beneficium Restitutionis in integrum ad executionem Sententiæ eludendam in abusum vertatur (§. 1318); Hinc, si pars victrix executionem Sententiæ urgeat, victa autem nec parere, nec sese declarare velit, an remedio Restitutionis in integrum uti velit, terminus ad istam declarationem ipsi cum Ratione in *Jud. Imp. præfigitur*, eodemque in tramite dein, non attento quadriennio, procedendum.

§. 1335. in Syst. 1486.

Multo minus itaque Quadriennium attendendum, si Pars victa terminum pro exhibendo Libello restitutorio petiit, ipsique certus, imo dein ultimatus præfixus.

§. 1336. in Syst. 1487.

Ac proin, etsi adhuc intra Quadriennium pro ulteriori Terminò supplicetur, is tamen haud sine deliberatione, præsertim, si ultimatus jam sub comminatione Restit. in integrum pro deferta declarandæ concessus, ob gravitatem causæ dandus est (*Obs. CCCCXXXVI. §. 23.*).

§. 1337. in Syst. 1489.

Si Restitutio in integrum deferta, & si pro declaratione desertionis supplicatum non fuerit, eadem ex officio pro deferta declaranda est. Si enim Restitutio in integrum deferta; etsi pro declara-

claratione desertionis supplicatum non fuerit, præcavendum tamen est, ne ea non attenta Judex in causa ulterius progressus videatur. Unde ex officio Restitutio in integrum pro deserta declaranda est (*Obs. CCCCXXXVI. §. 24*).

§. 1338. in Syst. 1490.

An nova in facto petita Restitutione in integrum prolata, eaque relevantia sint, nec ne, mediante processu ordinario discutiendum est. Hinc Imploratus excipit, & excipiendo litem contestatur, Implorans vero replicat, & ille duplicat, imo admittuntur cum venia ulteriores Deductiones, nisi statim ad acta priora submittat, si mera recocta, vel plane irrelevantia nova producta. Si vero factum per nova documenta fiat, Dubium male facit Advocatus simpliciter submittens, cum forsan post longum temporis intervallum demum simplex Actoria pronuncietur.

§. 1339. in Syst. 1491.

Atque sic Libellus 4 Partes continet; 1) Recensionem Decreti gravatorialis. 2) Statum causæ. 3) Novas causales. 4) Petitum ex Beneficio Prætoris.

§. 1340. in Syst. 1492.

Quo nova ab antiquis discernere liceat; & claritas antiquorum ex novis perspiciatur (*§. 1297.*). Referentis est, præmissa Facti Specie, proponere Extractum Actorum priorum, & legere singula vota Senatus pristini. Quibus lectis itaque proponit Continuationem Extractus in Restitutorio, additque votum suum: in quo ante omnia in formalia Restitutionis inquit, ac
dein

dein ad materialia progreditur, an nempe nova, & quænam prolata, an relevantia, an irrelevantia sint; denique concludit vel pro rejectoria, vel admissoria, vel mixta Sententia.

§. 1341. *in Syst.* 1493.

Cum Restitutio in integrum petita honori Judicis nil quicquam detrahat (§. 1291) igitur quemadmodum idem Referens (§. 1292.); ita & pristinus Senatus monet. Quo vero facilius detegatur error, qui utrique imputatur (§. 1290.), vel quem pars victa ipsamet sibi imputat (§. 1291.); Senatus per 4 Assessores juxta paritatem Religionis augetur, & constituitur Correferens, nisi ante jam constitutus fuerit. Absolutisque Votis Re & Correferentium, Membra pristini Senatus juxta ordinem sua singula dant Vota, vel oretenus ad protocollum vel in scriptis, & tunc sequuntur vota Adjunctorum. Existentibus paribus nova fit Adjunctio, ita, ut ultimato ad plenum causa deduci possit.

§. 1342. *in Syst.* 1494.

Atque sic denique causa plene discussa, & existentibus majoribus vel unanimibus, sequitur vel rejectoria (§. 1304) vel admissoria vel mixta sive media.

§. 1343. *in Syst.* 1495.

Quemadmodum Interventio fieri potest, quacunque parte Judicii, tam in prima, quam secunda instantia; inde nullum est dubium, quin etiam in Restitutorio locum habeat (§. 182.).

TITULUS II.

De Declaratione Sententiarum Supr. Imp. Trib.

§. 1344 in Syst. 1497.

Duorum tantum contra Sententias Suprem. Imp. Trib. Remediorum in Legibus fit mentio, Restitutionis nimirum in integr. & Revisionis. Proprie igitur Declaratio Sententiæ, qua nimirum ejus ambiguus sensus declaratur, in Supremis Imp. Trib. remedium Juris non est (*Obs. MCIV.*).

Opinantur tamen quidam, Declarationem Sententiæ iisdem accensendam esse. Unde usu fori invaluit, ut declarationes Sententiarum in Camera hodie sæpius tam judicialiter, quam extrajudicialiter petantur, & impetrentur (*Obs. CCCXCVI.*), etiam post elapsum decendium.

§. 1345 in Syst. 1498.

Et quidem in Camera non solum licite, sed interdum quoque necessario declaratio Sententiæ Cameralis, etsi moderate petitur: quia modus pronunciandi Cameralis ob brevitatem interdum obscurus est, præsertim exteris. Imo nonnunquam ex officio declaratio Sententiæ fit, ad præscindendum novum processum, velut in Restitutorio.

§. 1346. in Syst. 1499.

Veram autem obscuritatem requiri, exin patet, quoniam alias retractio Sententiæ petere-
tur;

tur, cum tamen juxta Legem l. c. *Sentent. resc. non posse*, Judicem neque suam, neque Decessoris sui Sententiam posse retractare, in dubium non veniat: tum propter autoritatem rerum judicatarum, quia Judex five bene, five male, officio suo functus est. Imo illud per novas rationes sententiarum argute contorquendo petens, puniatur, ni in pœnam Fiscalem incidat, modo rite perpendatur, Judicem Sententiam non mutare, qui modum, eandem ad effectum deducendi per alium mutat (*Obs. XV.*).

§. 1347. in *Syst.* 1500.

Negandum tamen non est, sub larva declarationis, sæpius mutationem & correctionem Sententiæ, imo Restitutionem in integrum deficientibus novis ex mero artificio Advocatorum peti (*Obs. DCCLXVII.*).

Unde Absolum quoque petitum pro declaratione Sententiæ, ut reformetur (b. de LUDOLF. *Obs. T. III. p. 139.*).

§. 1348. in *Syst.* 1501.

Veram obscuritatem in Sententia sua Judex ægre fatetur. Hinc declarationes plerumque tecte fiunt, abstrahendo a vocabulo declarationis, sed utendo formalibus: Ist das der Declaration halber beschehene Begehren abgeschlagen, sondern läßt man es bey der ergangenen Urthel bewenden, dergestalt, daß ꝛc.

§. 1349. in *Syst.* 1502.

Si circa verba Sententiæ dubium adest, eam ex Actis, in specie juxta Libellum, & quidem formam petitionis partium declarandam esse, vel
ex

ex eo liquet, quod Sententia Libello debeat esse conformis. Imo si ex Actis verus sensus Sententiæ hauriri potest, petita declaratio Sententiæ deneganda est (*Obs. MCCLVI*).

§. 1350. *in Syst.* 1503.

Dubia circa Sententias tollit Uniformitas in pronunciando. Unde illa quoque declarandis Sententiis multum infervit (*Conf. Wezl. Beytr. P. III. Abh. XXVI.*), licet eadem non impediat, quominus interdum etiam Sententiæ contrariæ publicentur (*Nebst. P. X. Abh. X.*).

§. 1351. *in Syst.* 1504.

Ex Actis prioribus elucet Mens Sententiæ a qua. Unde nonnunquam declaratur in Instantia superiori, prioris Instantiæ Sententia.

§. 1352. *in Syst.* 1505.

Multo magis igitur Judex a quo pendente Appellatione Sententiam latam declarare potest (*Obs. DCCCLXIX.*).

Quemadmodum autem declarationes Sententiarum super Sententiis dubiis & obscuris, ab eo Judice fieri debent, qui Sententiam tulit; ita nec Sententia ad Instantiam partium per Impartiales lata, per Judicem publicationis declarari potest, secusque si fiat, locus est appellationi. Idemque adeo valet, si loco Sententiæ Responsum adjectum prælectum: si nimirum transmissis Actis ad Impartiales hi Sententiam non adjecerint, & Stylus Curiae ferat, quod Acta non resignentur, nisi in præsentia Partium, ipsæque Partes ad audiendam Sententiam sint citatæ, nulla autem Responso adjecta appareat: tunc enim hoc ipsum
Respon-

Responsum, loco Sententiæ, prælectum, eandem vim habet, ceu ipsa Sententia; indeque cautela pro Advocato, ut ab istiusmodi Responso statim appellet, ni vim rei judicatæ acquirat.

§. 1353. *in Syst.* 1506.

Rationes decidendi dubiis circa sensum Sententiarum tollendis, quam maxime inservire possent. In Camera vero neque Sententiis inferi, neque communicari solent, ad præscindendas Advocatorum malignorum calumnias. Interdum tamen id fit, quo litigatores inconsulti ab istiusmodi litigiis absterreantur, quoque Parti erranti ansa de remedio contra Sententiam v. gr. Restit. in integrum cogitandi detur, velut si quid in Actis ratione probationum deficeret.

§. 1354 *in Syst.* 1507.

Huc quoque pertinet Casus, si qua Causa ex Actis diverso tempore ac processu coram Suprema Camera Imperiali inter easdem partes ventilatis, certo tamen modo connexis, eademque fere litis objecta concernentibus, decidenda venit, & forte nonnullæ decidendi Rationes desumendæ sunt ex iis Actis, in quibus multis annis nihil actum, adeo, ut eo tempore, quo decisio ex aliis ab utraque Parte Procurator sufficienter legitimatus apud prædicta Acta existat, tunc enim Partes a Judice prius admonendæ sunt, quod etiam ex illis Actis, quamvis hætenus non continuatis, Causæ præsentis decisio fieri debeat (*Obs. DCVI.*).

§. 1355. *in Syst.* 1508.

Si Sententia declaratione indiget, perinde est,

est, ac si nulla lata esset; consequenter declaratoria ceu nova Sententia consideranda est. Quin igitur partis adversæ quam maxime interfit, si declaratio petitur, nemo dubitat.

Inde est, quod 1) in Camera hodie sæpius, tam judicialiter quam extrajudicialiter petatur, & impetretur, idque posteriori in casu, imprimis tunc, si declaratio ex votis haurienda, (*Observ. CCCXCVI.*) ac proin 2) nonnunquam declaratio Sententiæ in quibusdam Capitibus extrajudicialiter fiat, cætera vero ad iudicium remittantur.

§. 1356. *in Syst.* 1509.

Quandoquidem Iudex Sententiam declarans, eam emendare, vel mutare, vel suspendere non potest, ne quidem eodem die; igitur in eo declaratio Sententiæ a Leutaratione Saxonica differt. Unde licet illa in Judiciis Supremis locum habere possit, hæc tamen minime valet (*a*).

§. 1357. *in Syst.* 1510.

Errorem in Sententia attamen non substantialem e. gr. ratione nominis, Actoris vel rei in allegatione □, eam non vitare: secus si in substantialibus commissus, probatione non indiget.

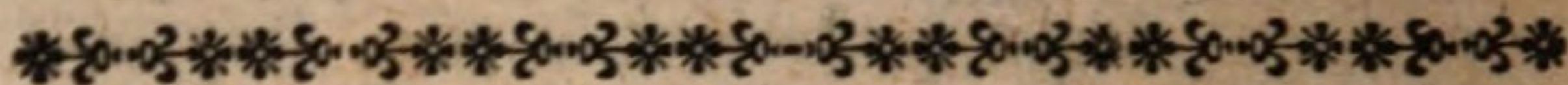
Inde Sententiæ correctivæ aliarum, in quarum expeditione a Notario Senatus errores commissi, quarum formulam vide sis (*Obs. CCCCX*).

§. 1358.

(*a*) Conf. O. P. S. Tit. 35. §. Nachdem auch 1c. 1c. CARPZ. P. I. C. 19. d. 7. BARTH. Hod. C. I. §. 74. lit. d. pag. 326.

§. 1358. in Syst. 1511.

Quandoquidem Paritoria plena ad instar definitivæ se habet (§. 585.); idcirco, quæ de Declaratione Sententiarum supra deducta, etiam de Paritoriis valent (*Obs. MCCLVI*).

TITULUS III.

De Revisione, Supplicatione, Syndicatu & Recursu ad Comitiam.

§. 1359. in Syst. 1512.

Revisio istud Remedium Juris dicitur, quo per Sententiam Cameralem gravatus, Acta priora a Cæsare & Imperio denuo inspici, & Gravamen Errore Juris vel erronea ejus applicatione illatum, reparari petit.

§. 1360. in Syst. 1515.

Hinc 1) Remedium hoc instar Appellationis quidem est, ab ea tamen specificè differt, ac proin argumentum (*Rec. Imp. Nov. §. 125*) ab Appellatione ad Revisionem absolute non valet, sed non nisi salva differentia specificà; adeoque 2) uti, ubi nullum Gravamen, ibi nulla Appellatio (§. 942.), 3) ita, ubi nullum Gravamen, ibi nulla revisio, ac 4) Regula est: quæcunque clare de Revisione in Legibus non statuta, illa utiliter ex eis desumenda, quæ de Appellatione disposita; consequenter 5) quæcunque Causa & Sententia appellabilis, illa etiam revisibilis, quæcunque vero non appellabilis, illa

la nec revisibilis est; denique 6) Differentia inter Restitutionem in integrum & Revisionem in eo quoque consistit, quod ibi Sententia, contra quam Restit. in integrum petitur, non dicatur nulla, bene tamen hic (§. 1359.).

§. 1361. *in Syst.* 1516.

Tendere hoc Remedium in odium Judicium, exin evidens est, quod eosdem aut negligentiae aut imperitiae accuset (§. 1359).

§. 1362. *in Syst.* 1517.

Est itaque hoc remedium subsidiale; atque sic locum non habet aliis adhuc existentibus.

Hinc a denegatis processibus, velut Appellationis, Revisio peti nequit: cum adhuc suppetat Remedium ulterioris supplicationis ac novae Deductionis (*Wezl. Beytr. P. I. Abh. XXVI*).

§. 1363 *in Syst.* 1518.

Appellabilis est Causa, non obstantibus tribus Sententiis conformibus (§. 915. n. 7.); Ergo etiam revisibilis.

§. 1364. *in Syst.* 1519.

Appellabiles non sunt Sententiae 1), quae dilationem vel moram non admittunt (§. 945), 2) interlocutoriae simplices (§. 954.); 3) provisionales (§. 958.); 4) in summariissimo latae (§. 964); neque 5) inhæsiivæ, nisi plus contineant, quam præcedentes (§. 979.). Ergo nec istæ Sententiae revisibiles sunt; consequenter nec causa Legis ult. C. de E. D. H. t. ceu causa possessorii summariissimi revisibilis est, secus causa

statuti le mort faist le vif (§. 965. *Obs. DCXXXIX. & MCCLXXI.*).

§. 1365. in *Syst.* 1520.

Causa Revisionis, quæ interposita ab Examine testis ob senium ejus admissio, dilationem vel moram non admittit. Ergo nec revisio in eadem admitti potest (*Obs. DCXIV.*).

§. 1366. in *Syst.* 1521.

Ab executione rei judicatæ nulla valet Appellatio (§. 969). Ergo & Revisio contra executionem rei judicatæ petita deneganda est (§. 1360. *Obs. CCXXXVI.*); consequenter etiam Revisio contra paritoriam ad Mandatum de exequendo deneganda est (*Obs. DLXXIV.*).

§. 1367. in *Syst.* 1522.

Appellabilis non est Causa alimentorum liquida (§. 962). Ergo & Revisio in Causa Alimentorum liquida denegari potest (*Observat. CCCXXIII. §. 1360.*).

§. 1368. in *Syst.* 1523.

Appellabilis non est Causa spolii manifesti (§. 949). Ergo nec revisibilis (§. 1360.); consequenter etiam Revisio contra paritoriam ad Mandatum Attentorum revocatorium deneganda est (*Obs. DLXXV.*).

§. 1369. in *Syst.* 1524.

Differentiam inter Remedium Restitutionis in integrum & Revisionis specificam esse, quod hic non alia, sed eadem Acta inspiciantur, ex hujus Remedii definitione patet (§. 1359).

§. 1370. in *Syst.* 1524.

Novæ itaque 1) probationes in Revisorio
judicio

judicio non admittendæ, eoque ipso 2) Revisio ab Appellatione differt ob cessans beneficium non probata probandi, non deducta deducendi, atque 3) ubi Restitutioni in integrum locus non est, vel ob nova in facto deficientia, vel ubi quæstio juris subvertatur (§. 1309.), attamen, Cameram inique pronunciaſſe, quis exiſtimat, Revisioni adhuc locus eſt, neutiquam vero 4) Restitutio in integrum cum Remedio Revisionis cumulari poteſt: cum remedia plane diverſa ſint, imo, quia illa nova admittit, hoc minime, cumulatio apertam contradictionem involveret; ac ſic 5) ei, qui alternative utrumque remedium inſtituit, injungendum eſt, ut unum ex illis eligat; petiitumque 6) remedium Revisionis ſupplicationisve non excludit reſreſſum ad reſtutionem in integrum intra terminum fatalium, ſi præter opinionem novæ emerſerint probationes, modo ad præcavendum abuſum, revisioni expreſſe renunciatur (*Decr. Commun. de 17. Jul. 1760.*); nec tantum interpoſitio indicetur (*Obſ. CCCXCIX Weſt. P. XXI. Abh. XI. p. 145.*). Aſt vero 7) denegata Reſtutione in integrum Revisio adhuc competit, ad iſtum nempe effectum, ut in Reviſorio adhuc cognoſcatur, an nova relevantia adfuerint; conſequenter injuſte denegata fuerit reſtitutio in integrum, nec ne; denique 8) ſi Reſtutione in integrum petita, Sententia Cameralis per ſe ex priſcis Actis oppido iniqua aut erronea apparet, propter deficientia nova, Reſtutionis denegatoria decernenda.

§. 1371. in Syst. 1525.

Quandoquidem totum Imperium in Revisio-
rio judicare nequit; igitur id fit per Deputatos.

Inde est, quod 1) Revisio per Supplicam
Moguntiae, penes Electorem, qua Archi-Can-
cellarium Imperii, aut si is in causa intereffatus,
penes Trevirensen, vel si & is suspicionem par-
tialitatis contra se haberet, penes Coloniensem
eodem modo, & intra idem fatale, petenda sit.
Illaque adeo supplica 2) gravatus significat, se a
Sententia, hoc vel illo die lata, Remedium Re-
visionis eligere coactum esse, rogando, ut Re-
visio recipiatur, & Caesareae Majestati, ac futu-
ris Revisoribus, id notificetur.

Nec 3) Moguntini officium in Magisterio,
sed ministerio consistit, cognitione, an Revisio
frivole petatur, Camerae pro parte & Revisoribus
competente.

§. 1372. in Syst. 1526.

Moguntinus ergo Status Revisores annuatim
in alternando revidentes, quoniam non semper
sciunt, sese jam tangere ordinem mittendi depu-
tatos, convocare, simulque illis tractanda noti-
ficare tenetur, ut se ad eadem praeparare, con-
sequenter subiecta habilia, rei Judiciariae Impe-
rii expertia, mittere possint.

Qualitates Revisorum in O. C. P. III. Tit.
64. §. 7. recensentur, quas vero a Statibus non
observari jam DECKHER in Concord. Supr. Imp.
Trib. conquestus.

Et quidem, quoniam Revisiones boni pu-
blici gratia fiunt, Status, quos Revisionis Ordo
tangit,

tangit, Revisores propriis sumtibus mittere & sustentare tenentur.

§. 1373 in Syst. 1527.

Quam ob causam Sententia eidem Mogúntino simul a Notario exhiberi, & apud eundem pro Documento interpositæ Revisionis, & Literis denunciatorialibus ad Cameram supplicari debet, quæ etiam indilate conceduntur.

§. 1374 in Syst. 1528.

Quoniam Revisione Sententia Cameralis ex capite erroris juris, vel erroris in ejus applicatione impugnatus, (§. 1359.); id vero auctoritati Judicii repugnat; ideo in Camera introductum, ut nec interpositio nec introductio per Cameræ juramento obstrictos; neque adeo per Procuratores neque Advocatos Cameræ, sed per Notarios etiam extraneos, utpote Cameræ hoc modo non obstrictos, fiat.

Quamobrem etiam Notarius immatriculatus, imo Procurator honestus extraneus admitendus, quia Cameræ speciali juramento obstricti non sunt.

§. 1375. in Syst. 1529.

Sed & Parti revisæ Procuratores atque Advocati Cameræ assistere possunt: siquidem eatenus pro conservanda Judicii auctoritate militant.

§. 1376 in Syst. 1530.

Remedium Revisionis species defensionis, æque ac appellatio, adeoque eatenus odiosa non est (*Capitul. Art. 17. §. 2.*).

Sicuti autem præcavendum, ne Appellatio præsidium nequitiae sit (§. 915.); ita multo magis

gis remedium istud coarctandum est, ut adhuc difficilius, quam Appellatio, locum invenire queat, præcaveanturque frivola Revisiones, ne lites immortales fiant, & usus hujus Remedii in abusum, ad eludendum judicati effectum, degeneret.

§. 1377. in Syst. 1531.

Hinc intelligitur 1), cur summa revisibilis, summa appellabili major sit, scilicet bis mille Imperialium in sorte, sine usurarum ac interesse computatione (*Rec. Imp. Nov. §. 127.*), 2) fatale Appellationis introducendæ, ad Revisionem introducendam, spatium 4. Mensium præfixum fuerit, 3) Fatale hoc continuum (*Obs. CCCLXIX.*), currens statim a die publicatæ sententiæ; minimeque adeo ab initio utile, uti fatale appellationis sit (§ 1012. 1015), sed & 4) hic sub tempore quadrimestris non intelligantur 4. Menses communes, sed 30. diebus decurrat quilibet Mensis (§. 1035. 1036.); neque 5) a tempore insinuationis idem fatale, computandum sit, quia necessitatis hic non est insinuatio, sed tantum urbanitatis.

§. 1378. in Syst. 1532.

Quemadmodum in introducenda Appellatione Juramentum Calumniæ introductum est (§. 1138.), ita quoque idem in introducenda Revisione introductum, diciturque *Revisorium* & quidem hujus Remedii coarctandi causa (§. 910.) a Juramento revisorio nemo immunis est, nec Statuum Consilarii, quamvis a Juramento
Ap.

Appellationis exempti sint (§. 1139.), nec Cautio de Rato & Mandato sufficit.

§. 1379. in Syst. 1533.

Sicuti autem Procuratores Juramentum Appellationis in propriam Animam non præstant, quia merita Causæ in Actis prioribus deducta ipsis raro nota sunt (§. 1151. n. 2.), ita nec Notarius Revisionem introducturus illud in propriam, sed tantum Principalis revidentis & Consortium atque Advocati Causæ Animam præstat, Mandatis specialibus ad jurandum ab iis instructus. Quæ Ratio, quoad Supplicationem in Agentibus, qui ad introducendum istud Remedium admittuntur, cessat.

§. 1379. in Syst. 1534.

Quin vero insimul Notarius Mandato generali, ab ipso Principali & singulis Consortibus subscripto ac figillato, Clausulaque Substitutionis munito ad se legitimandum opus habeat, nemo in dubium vocabit. Imo statim patet 1) ipsum duobus, uno ad se legitimandum in actu insinuationis apud Electorem Moguntinum, altero in actu introductionis indigere, 2) Revisionem petentem, si sit Curator, Copiam vidimatam Curatorii superaddendam, alias 3) decernendum esse: Ist Notario N. sein der Ausschwörung des Juramenti Revisorii halber beschehen Begehren noch zur Zeit abgeschlagen, sondern gedachtem Notario verbesserte mit allen nöthigen Clausulis versehene Gewälter einzubringen, Zeit 2. Monat pro T. & P. v. A. w. angesetzt.

Quod repeti potest distinctius sub Formula:

Ist in puncto Revisionis Notario N. sein der Ausschöpfung des Juramenti Revisionis halber beschehen Begehren nochmalen noch zur Zeit abgeschlagen, sondern ihm respective zufolge der am ergangenen Urtheil, sowohl wegen besagter Regierung, als auch gedachter Scheelin verbesserte dem Cameral-Stilo gemässer eingerichtete und mit deren nöthigen Clausul bey Verpfändung ihrer und dero Erben nachlassender Haab und Güther versehene Gewälter einzubringen, Zeit 3. Monat pro T. & P. v. A. w. angesetzt.

§. 1380. in Syst. 1535.

Quoniam Revisio ad instar Appellationis est: ideo in Revisione æque ac in Appellatione, Gravamina Libello proponere licet, sed nec prohibitum, statim ad Acta priora submittere, & Emendationem Gravaminum futuro Referenti relinquere, (C. O. C. P. III. Tit. 63. §. 10. verbis: Ob sie will. Rec. Imp. Nov. §. 125. verb. seine Revisions-Beschwerden, da er einige zu produciren Willens,) etsi nulla, saltem rara, ejus Rei exempla sint, & in proluxioribus præsertim Actis, bene compositi Libelli productio, magis suadenda sit. Nec facile prudens Advocatus Revisionem petet, sine speciali Circumstantiarum Enarratione, quibus se gravatum putat, saltem exhibenda est Supplica, cui Gravamina inserta.

§ 1381. in Syst. 1536.

Multo magis igitur fieri potest, ut aliqua tantum deducantur Gravamina, ulterior autem Deductio adhuc reservetur.

§. 1382.

§. 1382. *in Syst.* 1537.

Ex quibus porro liquet, 1) Formam ejus Libelli cum Libello Gravaminum Appellationis convenire, nisi quod Titulus ad Imperatorem, non ad Judicem Camerae dirigendus sit; praemittatur (§. 1359.) nempe 2) Facti Species, 3) Sententia, super qua Revisio petitur, adducatur 4) Gravamina specificentur ex Actis prioribus deducenda, nil novi autem 5) in Facto proferre liceat, alias 6) statim in Limine Libellus rejiciatur.

§. 1383 *in Syst.* 1538.

Quemadmodum ad producendum libellum Gravaminum Prorogatio quadrimestris peti ac concedi potest (§. 1046.); ita & ad producendum Libellum Revisorium, si ille in tam coarctato Termino confici non possit, eadem ad 2. vel 3. Mens. a Notario peti ac ad Literas ab Advocato ad eum appositas, in quibus iusta Impedimenta judicata, concedi potest. Quia vero Remedium Revisionis coarctandum est (§. 1376.); igitur juxta Praxin, ad producenda Mandata Specialia Prorogatio denegari solet: praesertim cum Productioni Mandatorum intra 4. Mens. vix legale Impedimentum obstare possit.

§. 1384. *in Syst.* 1539.

Ut Usus Revisionis difficilior redderetur (§. 1376.), & hoc observatur, ut Sententiam, a qua Revisio petitur, e Cancellaria Imperii sub Aquila expediri, Notarius curet, nec copia, etsi vidimata a Moguntino accipiatur.

§. 1385.

§. 1385 in Syst. 1540.

Nullibi præceptum, ut Libellus clausus exhibeatur. Clausus tamen exhiberi solet, ne refutari queat. Stolide proin ageret, qui eundem apertum in termino introductionis exhiberet: cum clausum producere sufficiat. Assessores enim, qui ante in Causa pronunciarunt, Praxi & Doctrina exactissima pollentes, tanto studio eum refutatum in Cancellaria reponent, ut postea parti Replicatio si non plane impossibilis, certe difficillima fieret; eove magis, cum istiusmodi Revisiones fere nunquam ante 50. vel 100. annos reassumantur, atque tunc omnes, quibus Causa cognita, mortui sint. Præterea Senatus denegatorie pronunciare & Revisionem tanquam irrelevantem, rejicere, sicque revidenti Cautionis petitionem intervertere posset. Quod si vero injuriosus præsumitur, Camera Imperiali, cui injurias sibi illatas vindicandi Facultas competit (*Obs. XXXIX*), eundem propria auctoritate aperire & inspicere licet.

§. 1386. in Syst. 1541.

Ad Coarctandum Usus Revisionum, præcavendasque frivolas Supplicationes & Revisiones introducta est certa Summa, in Casum succumbentiae solvenda.

§. 1387. in Syst. 1542.

Determinatio hujus Summæ dependeat necesse est a Probabilitate Casus Succumbentiae. Quare 1) cum hujus Dijudicatio a Probabilitate Gravaminum dependeat, in Camera vero eadem Libellus clausus continere soleat (§. 1384.); Deter-

Determinatio ista Revisoribus relinquenda fuit, ac dein demum, quantum determinatum, in Lectoria Judicii Cameralis deponendum, secus ac 2) in Judicio Imp. Aul. ubi Libellus statim inspicci potest, statimque adeo ad Manus Secretarii, quantum a Consilio determinatum, deponendum; indeque 3) Documentatio depositarum Sportularum in Traditione originalis Quietantiæ, Secretarii consistit, qui eas in Custodiam recipit & quidem cum Beneficio eas usque ad Distributionem vel Restitutionem in Usum suum convertendi.

§. 1388. in Syst. 1543.

Hicce expeditis, nil superesse, quam ut Notarius Revisionem Camerae intimet, ac proin Jura intimationis solvat, omnibus liquet.

Id fit 1) in Cancellaria Taxatori erga Quietantiam 20. Imperiales solvendo, 2) in Audientia perorando Recessum, adjungendove Literas denunciatorias Electoris Moguntini cum annexis, adhuc clausas.

§. 1389 in Syst. 1544.

Ex eadem Ratione vero, ex qua Notarius, nec Procurator in Camera adhibetur (§. 1373.), facile intelligitur, cur 1) non liceat huic Notario regulariter, nisi post absolutos a Procuratoribus Recessum Ordines (interdum enim ipsis Specialis gratia indulgetur, ægre tamen ferentibus Procuratoribus) & quidem 2) extra Cancellos Recessum perorare, isque 3) eundem ante Actum Assessori præsidenti monstrare teneatur, ut examinare possit, an decore conceptus sit, ac

ob idem Decorum 4) vestitu & pallio nigro, æque ac procuratores comparere debeat.

§. 1390. in Syst. 1545.

Quæ cum ita sint, Recessus Introductionis Revisionis plerumque sequens est: Præmissio honorifico Judicis titulo, übergebe schriftlichen Recessum introductionis Revisionis, samt darinn allegirten Original: Vollmacht (§. 1379.) und e. gr. curatorio sub N. 1. & 2, wie auch Churfürstlich = Maynzisches Denunciations = Schreiben, (§. 1373.) sub N. 3. ingleichen des Tax-Einnehmers Quittung bezahlter Canzley-Jurium (§. 1387.) sub N. 3. und special = sowohl von seiner Principalschaft, als Advocato Causæ ausgestellter Gewälter sub N. 5 & 6. (§. 1379.), wie auch den Libellum Gravaminum clausum, sub N. 7. und ist sowohl das Juramentum Revisionis in animas constituentium abzuschwören (§. 1384.), als auch die gewöhnliche Caution de solvendo summam suo tempore per Revisores determinandam zu præstiren erböthig (§. 1386.), bittet der Beylagen recognitionem vel ex officio.

Si Libellus non statim exhibetur, Notarius sequentia addit: Und da der Advocatus causæ mit vielem Geschäft occupiret, Ausweis der Anlage N. (§. 1382.), derentwegen der Libellus Gravaminum noch nicht verfertiget werden können, so bitte zu Einbringung desselben, eine Frist von 3. Monat gnädigst zu gestatten.

§. 1391. in Syst. 1546.

Quoniam Mandata specialia in animas tam Principalis quam Advocati super justitia Causæ, debent

debent esse directa; inde manifestum, quod 1) non sufficiat Charta bianca Principalis ad Mandatum in alia Causa directum, jam ad causam Revisionis extensum, 2) nec sufficiat Mandatum ab alio quam Advocato datum, etsi illi tam bene, quam huic causæ justitia nota sit.

§. 1392. *in Syst.* 1547.

Usui horum Remediorum coarctando, ne degenerent in abusum (§. 1376.) inservire quoque potest subscriptio Mandatorum specialium ad jurandum, si coarctetur.

Hinc 1) non sufficit, si a Collegio Regiminis Status tale Mandatum subscriptum, sed juxta Praxin communioem ipsi Electores & Principes Mandatum tale speciale hætenus dant, & vel maxime tunc, si ab initio ipsimet Mandatum procuratorium generale subscripserunt, sicque Domini litis totius censendi sunt (*Obs. CCCXCII.*), 2) non valet ejusmodi Mandatum colectivo nomine Collegii Regiminis datum & sigillatum, sed singula Membra Regiminis in Revisionem consentientia nomina sua specificè exprimere debent.

§. 1393. *in Syst.* 1548.

Quæ quoad interpositionem & introductionem Revisionis observanda sunt, hætenus exposita, dicuntur *Formalia*, ipsa vero Causæ Revisionis merita, *Materialia Revisionis*, an nempe Gravamina re- vel irrelevantia sint.

§. 1394. *in Syst.* 1549.

Formalia itaque 1) in tempore & modo strictissime observanda sunt, damit die Partheyen von Frivo-

Frivolis Revisionibus um so mehr abgehalten werden, *Rec. Imp. Nov. §. 126.* deque iis propterea 2) cognoscit Camera, iisque neglectis 3) Revisionem per Sententiam rejicit, & in Causa principali ad executionem usque procedit. Super Materialibus vero cognoscere Revisorum est, uti & ab iis peti potest, ut cognoscant, an recte Revisio ob formalia rejecta fuerit.

§. 1395. in Syst. 1552.

Etiam si defectus formalium in eo tantum consistat, quod prorogatio ad exhibendum Libellum Gravaminum sine allegatione & documentatione impedimenti legalis petita fuerit, atamen vi *Decr. Comm. de 17 Julii 1760.* desertorie pronunciandum est (*Webst. P. XXI. Abh. XI. p. 146.*).

§. 1396. in Syst. 1553.

Si fatalia notorie lapsa; consequenter Revisio deserta, & Restitutio in integrum petitur, cognitio desuper ultra fatalia tendit, iudexque fatalia lapsa pronuncians, officio suo functus est.

Hinc Restitutio in integrum, puncto ipsius Revisionis desertæ, in Camera peti nequit, sed ad Revisores pertinet, præsertim, quod Camera, desertam Revisionem approbando, auctoritati suæ præjudicaret.

§. 1397. in Syst. 1554.

Quod si plures litis in Revisorio sunt confortes, unusque formalia rite observavit, alter vero non, & objectum litis indivisum est, id non nocet, fecus, si divisum, argumento ab Appellatione ducto: siquidem Appellatio unius con-

confortis, alteri quoque proficit, qui appellavit, at deferuit (§. 1161.).

§. 1398. *in Syst.* 1556.

Cum autem Camera de Materialibus Revisionis non judicet, sed tantum de ejus Formalibus (§. 1394.); facile intelligitur, cur Judicium Camerale nullam Citationem contra reum decernat, nec ei Libellum ad excipiendum communice.

Pars igitur revisa, si executionem latæ Sententiæ desideret, proprio motu in Judicio comparere, & revisioni contradicere debet, partim impugnando formalia, partim cautionem præstando, partim executionem urgendo.

§. 1399. *in Syst.* 1558.

Quemadmodum alias Judæi ad Juramenta admittuntur, ita & Judæus suo & confortium nomine, ad Juramentum Revisionis admittendus est.

§. 1400. *in Syst.* 1559.

Quamvis *Rec. Imp. Nov.* §. 125. requirat, ut Juramentum Revisionis intra 4. Mens. præstetur, cum tamen Judex in *Jud. Imp. Aul.* per Conclusum, sicque in Camera per interlocutoriam pronunciare soleat, an Notarius ad Juramentum admittendus sit, nec ne; idcirco, si Judex in mora versatur, hæc parti revidenti nocere non poterit, sed sufficiat necesse est, si Mandata specialia ad jurandum intra 4. Mens. per Notarium producta. Prorogatio ergo seu dilatio & hic in praxi obtinet.

§. 1401. in Syst. 1560.

Si Victor de eo in casum succumbentiae restituendo cavet, quod ipsi adjudicatum, Revisio effectum suspensivum minime, sed devolutivum habet, nisi causa Religionis, vel Ecclesiastica sit: idque demum vi Rec. Imp. Nov. §. 124. Experientia enim docuit, Remedio Supplicationis æque ac Revisionis, ut plurimum executionem supremæ Justitiæ impediri, vel ut dicitur in Capitulatione Art. 17 §. 2. daß dadurch die abgeurtheilte Rechtfertigung wieder zur Bahn gebracht, und die erhobene Strittigkeiten an dem Kayserl. Cammer-Gericht oder Reichshofrath gar unsterblich, und die Justiz kraftlos gemacht würde. Hinc merito ipsi effectus suspensivus adimi potuit, & quidem eo magis, quod ille, qui hoc judicio vicit, maximam in causa sua pro se, & adversarius contra se habeat præsumtionem, ob quam iniquum esset, executionem Sententiæ suspendere.

Et quamvis illa quoque præsumptio fallere possit, præstita tamen cautione, irreparabilis præjudicii non est executio Sententiæ, nisi causa sit Religionis vel Ecclesiastica, vid. §. 124. Rec. Imp. Nov.

§. 1402. in Syst. 1561.

Quoniam tamen in Causis Restitutionum ex Pace Westphalica intra triennium controversia terminetur (Obs CCCCXIX. §. 103), Remedium Revisionis nonnisi intra istud tempus interponi, effectumque suspensivum habere potest; consequenter de aliis causis Religionis seu magis Ecclesiasticis intelligendus est Rec. Imp. Nov. d. l., velut

velut de Causis possessoriiis bonorum & reddituum Ecclesiasticorum, velut Decimarum clericalium; si Remedio Revisionis etiam post triennium locus sit, illudque effectum suspensivum habeat, prout etiam diserte in d. §. 124. causæ Ecclesiasticæ causis Restitutionum ad Statum annorum normalium ex Pace Westphalica distinguuntur, verbis: Wie denn auch in den künftigen Revisionibus, welche NB. in Geistlichen oder Religions-Sachen gesucht werden möchten &c.

§. 1403. in Syst. 1562.

Lex, quæ effectum suspensivum Revisionis sustulit (§. 1402.), loquitur universaliter; Ergo nec nos distinguere debemus.

Hinc licet dentur casus, ubi damnum irreparabile executione inferretur, eadem tamen suspendenda non est, nisi Sententiæ campanæ sine pistillis fiant.

Ecquæso, quænam Sententia pronunciaretur, cui non damnum irreparabile opponeretur?

Pone, Exceptione fori declinatoria rejecta, Revisioni contra rejectoriam interpositæ effectum suspensivum relinquendum esse, quia alias executione damnum inferretur irreparabile; Nonne hac ratione totus Processus sisteretur?

Accedit interpretatio usualis Camerae.

§. 1404. in Syst. 1564.

Quoniam cautio præstanda victum seu revidentem securum reddat, ratione judicati futuri; igitur 1) objecto litis æquivalens esse debet; 2) postquam victor seu pars revisa eandem in scriptis obtulit. In Camera utrique parti unicum scri-

ptum desuper licet exhibere, & quidem intra 2. Mens. salvo cæteroquin Judicis arbitrio; adeo ut, nisi is Terminus observetur, Judex cautionem ex officio determinare possit, multoque magis Terminus legalis ad producenda permissa scripta abbreviari possit (*Obs. DCCXII.*).

§. 1405. in Syst. 1565.

Satisfactionem non exigit Ordinatio Camera-
lis. Ut plurimum igitur, si certum est litis ob-
jectum, per pignora, etsi haud sine periculo,
ob incendium invasionesque hostiles cavetur,
alias, si incertum, cautio fidejussoria frequens
est. In subsidium quoque pro arbitrio Judicis
admittenda est jurata cautio, imprimis in Causis
Pauperum de perjurio non suspectorum; ac proin-
datur quoque Cautio mixta, partim bonorum,
partim juratoria in subsidium ob insufficientiam
illorum (*Obs. MCCLXXII.*).

§. 1406. in Syst. 1566.

Si de cautione & caveris facultatibus du-
bium occurrit, ad Principes Circulares, Magi-
stratus aut Commissarios pro informatione scri-
bendum esse, nemo tam luscus est, ut non vi-
deat (*Rec. Imp. Nov. §. 124.*).

§. 1407. in Syst. 1568.

Quibus ita constitutis, Referens in Camera
hæc tria respicienda habet objecta: 1) formalia
(§. 1394), 2) devolutionem (§. 1360), ac 3)
determinationem Cautionis (§. 1406); conse-
quenter 4) ibi fertur vel Sententia desertoria,
vel non devolutoria, vel admissoria ad juramen-
tum, una cum determinatione puncti cautionis;
si

si quis 5) petito Notarii pro præstatione iuramenti Revisionis pro tempore non deferendum, a parte victrice autem pro Termino supplicatum, nondum tamen *Rec. Imp. Nov.* in puncto cautionis præstandæ satisfactum, Sententiam fert: In entschiedener Sachen ic. ist Notario N. sein der Ausschwörung des Jureamenti Revisionis halber beschenes Begehren noch zur Zeit abgeschlagen, sondern Dr. M. die am . . jüngsthin gebetene Zeit p. t. & p. zugelassen und angelegt, mit dem Anhang, wo er solchem also nicht nachkommen, noch sich in puncto cautionis præstandæ dem jüngern Reichs Abschied gemäß, vernehmen lassen wird, daß alsdenn in der Sache ferner ergehen solle, was recht ist; quodsi vero 6) a Camera non devoluta aut deferta pronunciat causa, pars victrix a cautionis præstatione liberatur: in quo haud parvum cognitionis illius Cameralis (§. 1394.) consistit commodum.

§. 1408. in Syst. 1569.

Quemadmodum igitur effectus interpositæ Revisionis, præstita prius cautione sufficiente hodie tantum devolutivus est (§. 1402.); ita Camera Imperialis prævia cognitione super cautione, paritoriam dat ad Sententiam, effluxoque Termino, sequitur Mandatum de exequendo (*Obs. XXVII.*).

§. 1409. in Syst. 1570.

Quamvis cautio bonorum feudalium & fideicommissariorum non admittatur, ob jus Agnatis vel Domino directo ex pacto & providentia majorum quæsitum, nisi Dominus directus &

Agnati consentiant, ad cautionem tamen revisoriam a statibus præstandam, sufficit cautio omnium bonorum, nisi Status Imperii deterioris conditionis sint, quam privati, qui mediante cautione effectum Revisionis suspensivum evitare possunt (*Obs. CCCCXII. & DCCXXXV.*).

§. 1410. in Syst. 1571.

In genere Recessum *Imp. Nov.* §. 124. de cautione revisoria disponentem, ad vexam Partis revisæ extendendum non esse (*Obs. CCCXLVIII.*), a me ostensum est.

Hinc 1) Cautionem Revisoriam a Prælatura præstitam non vitiat, quod non adsit Consensus Superioris, nec constet de deliberatione in Capitulo facta (*Obs. CCCCLXII.*), multo magis ergo 2) rejecta Revisione ab inhæsiva, ad executionem demum progredi licet, ita ut Pars victrix a præstatione cautionis liberetur (*Observatio MCCLXXVI.*).

§. 1411. in Syst. 1572.

Si cautione revisoria præstita, ad executionem demum progredi licet, revisione admissa (§. 1402); sequitur, quod, quamdiu punctus Cautionis nondum decifus, ad executionem Sententiæ progredi non liceat.

§. 1412. in Syst. 1573.

Quandoquidem per Recessum *Imp. Nov.* demum effectus suspensivus Remedio Revisionis ademptus (§. 1402.); idcirco limitationem Regulæ de effectu devolutivo continet Edictum Ferdinan-

nandum, quoad Revisiones ante A. 1654. introductas, vi §. 124. & 130. *Rec. Imp. Nov* (b).

Quoniam enim ob lites Religionis Revisiones plurimis annis non susceptæ fuere, Imperator FERDINANDUS III A. 1653. singulari Edicto statuit, ut Revisiones, quas quis antea petierit, & usque ad ultimum Maji 1654. conjunctim tam coram Moguntino, quam Camera Imperiali renovasset, effectu suspensivo adhuc gauderent. Quicunque autem id non fecissent, saltem disjunctim, vel unice coram Moguntino, vel tantum coram Camera, causas revisorias indicassent, eorum Causæ desertæ essent. Quare, ratione utriusque, hodiernum documentum istiusmodi diligentiae afferendum est.

§. 1413 in Syst. 1574.

Si admissa revisio effectum suspensivum non habet (§. 1402.); multo minus, suspensio puncto petitæ admissionis ad Remedium Supplicationis, interea temporis Pars victrix in præjudicium Partis victæ nil quicquam suscipere potest.

§. 1414 in Syst. 1575.

Quandoquidem præcavendum, ne lites per Revisiones immortales fiant (§. 1376); idcirco ne detur progressus in infinitum, condemnatus in Revisorio, ulteriorem Revisionem petere nequit, seu Revisionis non datur revisio.

§. 1415. in Syst. 1576.

Revisiones autem Revisionis non sunt dicendæ revisio secunda & tertia in eadem Causa, si nimirum Sententia plura contineat capita, quæ

Hh 4

diver-

(b) ap. PFEFFINGER L. 4. T. 6. p. 628.

diversis temporibus fuere decisa. Ergo eadem admittendæ sunt.

§. 1416. in Syst. 1577.

Omnino autem Revisionis Revisio esset, si de formalibus cognitum, ulterius autem Revisione interposita, de iisdem cognoscendum esset.

Hinc a rejecta Revisione ex capite non devolutionis, nova peti nequit Revisio.

§. 1417. in Syst. 1578.

Nec proin Revisio admittenda ab acceptata cautione pro sufficiente (*Wesl. Beytr. P. I. Abh. XXX.*) ob von einer Urthel, worinnen die eingebrachte Cautio Revisoria Einwendens ohngehindert, vor sufficient angenommen worden, eine neue Revision Platz habe?

§. 1418. in Syst. 1579.

Quoniam Elector Moguntinus Status Revisores convocat (§. 1372), causa Revisionis quiescat necesse est, usque ad Deputatorum Adventum.

§. 1419. in Syst. 1580.

Iisdem vero in loco præsentibus incumbit 1) Legitimatio 2) præstatio Juramenti, ad quod quilibet Judex adstringitur, ipsis vero in O. C. qua Revisoribus in specie præscriptum est, adeo ut non reputentur pro iudicibus, quamdiu injurati manent, dein 3) cum Camera Pecuniam succumbentiæ determinare nequeat, ad determinationem istam se accingunt, tentata prius amabili compositione, qua frustrata 4) Libellum revisorium aperiunt, eumque Parti adversæ communicant, ut in unico scripto, absque admixtione novi (§. 1370. n. I.) excipiat. Quibus peractis

peractis 5) denuo inspiciunt Acta, concurrente tamen Senatu judiciali, si adhuc in vivis: ut eo facilius constet, an imperitia, an negligentia, an dolo sententiam tulerit, an vero horum ipsi nihil imputari possit; unde in Revisione Membra Senatus partes suas peragunt, sub fide juramenti, quo ab initio officii, Imperio adstricti fuerunt. Quo facto 6) discedente Senatu, causam ex Actis prioribus decidunt, ferendo vel confirmatoriam vel reformatoryam vel mixtam Sententiam, in Audientia publicandam.

§. 1420. in Syst. 1581.

Cui accedit hoc plane singulare, quod si inter Revisores paria sint, ulterior adjunctio non fiat, sed eo ipso Sententia Cameralis confirmata sit propter præsumptionem dexteritatis in Assessoribus.

§. 1421. in Syst. 1582.

Si Sententia in Revisorio confirmatur, vel Revisioni renunciatur, eadem pro frivole interposita habenda est.

Hinc sportulæ his in casibus admittuntur.

§. 1422. in Syst. 1583.

Cum itaque Transactioni tacita insit renunciatio, sportulæ non minus eodem modo, juxta Praxin, etsi non secundum *Rec. Imp. Nov* §. 126. committuntur, si partes transegerunt, (es wäre dann, daß die Parthenen sich vor würklicher Vernehmung der Sachen gütlich vergleichen würden).

§. 1423. in Syst. 1584.

At vero si Sententia partim confirmata, par-

tim reformata, Revisio pro frivole interposita habenda non est.

Ergo sportulæ deponenti restituendæ sunt.

§. 1424. in Syst. 1585.

Cum Revisores Deputati Statuum sint (§. 1371); fieri potest, velut quando in causis Dominorum suorum aliquando succubuerunt, ut affectibus contra Assessores agitentur.

Hinc a Camera ex tali & similibus legitimis aliis causis, recusari possunt. Potest enim recusari Judex ordinarius, cur non delegatus?

§. 1425. in Syst. 1586.

Syndicatus Querela ea dicitur, qua hic vel ille de Senatu, ut plurimum Reus correferens, doli vel affectuum in pronunciando, ob corruptionem incusantur, eo tendens, ut vel id, quod interest, præstent, vel malitiæ pœnam luant.

§. 1426. in Syst. 1587.

Unde statim patet 1) Querela hac instituta, Judicem Reum fieri, nec amplius pristinum Reum manere, causamque 2) plane diversam esse, eamque 3) non per Modum gravaminis contra Sententias, sicut in Appellatione, & Revisione (§. 1360.) proponi, sed contra Personas, ex quibus Senatus consistit, denen eine flissentliche Hintansetzung ihrer Pflicht beygemessen wird, ad Visitatores directam, neque proin 4) ad Revisionis Fatalia ac Solennia adstrictam, probatuque 5), consequenter etiam obtentu difficillimam, imo 6) Revisione odiosiore, nec propterea 7) suadendam esse (*Obs. MCCLXXVII.*). multoque magis 8) effectu

effectu suspensivo carere, partemque victtricem
9) Executionem etiam citra Cautionem impetrare posse.

§. 1427. in Syst. 1588.

Quemadmodum vero nil obstat, quo minus Errores, Nullitates, improbitates, Judici simul imputentur; ita Verbis in Factum temperatis, Nullitatis atque Syndicatus Remedia, & quicquid pars læsa Gravaminum habuerit in Camera Imp. per Viam Revisionis (*C. O. C. P. III. Tit. 53*), in Judicio Imp. Aul. per Viam Supplicationis (*R. S. R. O. T. V. §. 67.*), simul proponi possunt, eove magis, quo certius est, in Judiciis inferioribus cum Appellatione Querelam Nullitatis conjungi posse.

§. 1428. in Syst. 1589.

Unde collectu facile est, 1) conjuncto Syndicatu cum Revisione, diversos Reos & plane diversas causas esse, 2) quæ quoad Revisionem obtinent, hinc multo magis obtinere, sicque 3) illum, ad Revisionis Fatalia & Solennia adstrictum, velut intra quadrimestre apud Moguntinum, peculiari tamen Supplica, interponendum, eaque propter 4) a Syndicatoribus Juramentum præstandum; Pecuniamque succumbentiæ 5) definiendam esse, multo minus autem 6) Querelam hanc Effectum suspensivum operari.

§. 1429. in Syst. 1590.

Unde porro facile est ad intelligendum, quod, quamvis 1) in Revisione liberum sit, ad Acta priora simpliciter se referre (§. 1381.), in Syndicatu tamen Libellus necessario exhibendus sit, quia

quia in eodem nominatim Judices designandi, quorum Dolum accusat gravatus, quive Rei sunt (§. 1426), Malitiæque prætenſe commiſſæ Circumſtantiæ demonſtrandæ ſunt, nec 2) clauſum Libellum Syndicatus aperiendi Jus penes Cameram Imperialem ſit (*Obſ. CCCCXCIII* Nebſt. *P. I. Abh. VI. § 7.*), ſique 3) Actor in Probatione defecerit, Pœnam luat eines Gerichts Schänders.

§. 1430. in Syst. 1591.

Quemadmodum in genere rarus Actionis de Syndicatu uſus eſt (*Obſ. DCCCLXXXIV*), ita & in Camera valde rara ſunt Querelæ Syndicatus Exempla, attamen non plane nulla, ſicut in Judicio Imp. Aul. Argentinenſes primi ſunt, qui Remedio Syndicatus uſi. Alter caſus contingit 1706. in cauſa Kilmanſeck contra Rolofs Erben zu Hamburg.

Noviſſimum exemplum accidit A. 1743. in Cauſa inter Electorem Brunſv. Lüneburgenſem & Civitatem Lubecenſem, ratione Terræ & Advocatiæ Möſſen, in qua a Lubecenſibus Reviſio juncta Querela Syndicatus inſtituta, diſtinctumque fuit factum injurioſæ divulgationis Impreſſi, ab ipſa Actione Syndicatus, ſuper qua Camera non cognovit, ob dictam divulgationem autem Civitas Menſe Oct. 1750. in pœnam 50. marcar. aur. pur. condemnata, dilaceratumque Impreſſum in publica Audientia per Pedellum. Totus in eadem Senatus, ex 10 Membris conſiſtens, criminis fuit accuſatus, quod ex poſt ipſe Magiſtratus, ad unum vel alterum reſtrinxit.

§. 1431.

§. 1431. *in Syst.* 1592.

Comitia Negotiis Imperii communibus seu publicis, vel Status secundum naturam suam destinata esse, quis est, qui nesciat?

Nec minus ulli ignotum, Judicia Imperii omnium suprema esse; sicque sine provocatione judicare, ne litigia in infinitum dentur. Cui consequens 1) Recursum ad Comitia non dari qua Judicia, seu Tribunalia Justitiæ, sed qua Comitia i. e. conventum, ad tractandum causas publicas & status ordinatum; neque adeo 2) ad Cæsarem qua Summum Judicem, sed qua Caput Imperii, 3) si in causis Justitiæ ad Comitia recurrere liceat, id aliter fieri non posse, quam quando Causæ Justitiæ negotiis publicis & Status, accensendæ sunt; 4) cum comitia dissolubilia, nec perpetua sint, illis cessantibus, cessare quoque, ob non existentiam eorundem, Recursum.

§. 1432 *in Syst.* 1593

Quemadmodum negotia publica & Causæ Justitiæ differunt, ita & modus tractandi has causas, differat necesse est.

Minime igitur 1) ibi modus negotia tractandi judicialis seu processualis obtinet, sicut hic; neque adeo 2) pars altera ibi audienda, instituendo causæ cognitionem, nec 3) certo scriptorum numero, terminisque 4) præclusivis locus est, consequenter, 5) ad Comitia recurrere aliter non licet, nisi per simplicem propositionem.

§. 1433

§. 1433. in Syst. 1594.

Jam vero simplex propositio certis fatalium & formalium cancellis inclusa non est.

Ergo & hæc in Recursu cessant, eove magis, quod altissimum in genere in Comitibus, de Fatalibus Terminisve præclusivis silentium est, neque proin singulis hisce, citra specialem Conventionem locus esse potest.

Unde intellectu facile, cur 1) protractiones in Comitibus tam faciles sint, 2) Exhibita post exhibitionem tam difficulter per Dictaturam in publicum prodeant.

§. 1434. in Syst. 1595.

Realitate igitur differentie inter modum Recursus per provocationem & per simplicem propositionem præsupposita, collectu facile est, quod hic 1) nulla desiderentur Acta, nec proin 2) compulsoriales, neque 3) Sententie; nullusque adeo 4) constituatur Referens, neque 5) informatione a priore Judice opus sit: cum ultimo Judicia Imperii pronunciaverint.

§. 1435. in Syst. 1596.

Causæ Justitiæ accenseri nequeunt negotiis publicis & Status, nisi ob gravamen toti Reipublicæ Germanicæ, seu contra Jura communia Statuum, nec singulorum, illatum.

Quare cum *Gravamen* contra jura communia Statuum illatum, *commune* dicatur, nullum genuinum Recursus fundati datur exemplum, excepto Gravamine Statuum communi, ut adeo ob *Gravamen particulare*, quod gravamen Status in particulari est, fundatus censendus non sit
Recur-

Recurfus ad Comitia; multoque minus in Causis privatorum.

§. 1436. *in Syst.* 1597.

Gravamen illud commune ita liquidum esse debet, ut nulla cognitione, quoad factum, indigeat, sed transgressio Furium Statuum communium statim, saltem sine Actis, in oculos incurrat.

Alias certe nulla esset differentia inter modum Recursus per provocationem & simplicem propositionem (§. 1433.), Acta desiderentur, pars altera audienda, sicque prævia causæ cognitione Sententia ferenda esset (§. 1434.), cum tamen Comitia secundum naturam suam litibus & illis judicandis destinata non sint (§. 1431.), quamvis de cætero Cæsarea Majestas commendationes Statuum in litibus etiam partium quarumlibet, mitissime ferat.

§. 1437. *in Syst.* 1598.

Non ergo statim dici potest Gravamen Statibus Imperii esse commune, velut si summa Imp. Trib. in hypothese contra Jus primi fori Statuum vel Austrægarum pronunciarunt: multæ enim dantur Exceptiones in ipsis Legibus Imperii fundatæ, in quibus cessat Jus primi fori Statuum Imperii, e gr. si in obligatione eidem renunciaverint vel expresse vel tacite mediantibus clausulis executivis. Anne tunc gravamen commune est, si præterita Austrægarum Instantia Mandatum de solvendo contra istiusmodi Statum decernitur (§. 422.).

§. 1438. *in Syst.* 1599.

Quo factum, ut Instrumentum P. Art. V.
§. 56.

§. 56. duos tantum Recursus, seu potius remissionis ad Comitiam, exprimat casus: 1) si dubia circa Interpretationem Constitutionum atque Recessuum Imperii publicorum occurrunt, quæ Interpretationem authenticam desiderant, sine qua controversia decidi nequit: cum illa Comitibus reservata sit per Art. VIII. §. 2. 2) si in iudicandis causis Ecclesiasticis vel politicis inter partes utriusque Religionis vertentibus ex paritate Assessorum utriusque Religionis, postquam in Pleno, pari tamen semper utrinque iudicantium numero, examinatae fuerint causæ, contrariæ oriantur Sententiæ, Catholicis quidem in unam, Augustanæ vero Confessionis Assessoribus in aliam abeuntibus: utpote in quibus casibus Recursus non per modum provocationis, imo potius Remissio ad Comitiam ab ipsis Imperii Trib. fit.

§. 1439. in Syst. 1600.

Cumque Leges Imperii hic in casibus duobus recursum expresse permittant; in singulis vero causa in Iudiciis Imperii decisa non supponatur; evidens est, quod casus non expressus, quo Causa in Iudiciis Imperii decisa supponitur, secundum analogiam decidendus; consequenter quemadmodum in duobus istis casibus recursus non per modum provocationis fit, ita quoque in hoc pro permissio habendus non sit, quam quatenus per simplicem propositionem fieri potest, durch eine bloße ehrerbietige Vorstellung oder einseitiges Memoriale.

Casus isti seu casus 4. Mandatorum S. C.
con.

considerandi sunt, die vier Fälle, pro qualificanda re ad Mandatum S. C. (§ 411.), qui ex Praxi Imperii notoria, ob analogiam Juris, casuum & factorum ad plures alios extenduntur, semper vero tales, de quibus illud b. de LUDOLF (c) valet: quotiescunque petitur præcipi, quod altera parte præsentē concederetur, tunc & absente S. C. mandari potest.

§. 1440. in Syst. 1601.

Propositio illa, qua mediante in Comitibus Recursus in Causis Justitiæ fit, per Dictaturam Exhibiti seu Memorialis cum statibus communicatur, eamque nil insequi potest, quam deliberatio, Legato quolibet votum dante juxta formulam a suo principali præscriptam, ex quibus re- & correlatione facta commune formatur Conclusum a Cæsare confirmandum.

§. 1441. in Syst. 1602.

De Gravamine igitur Statuum communi, nec particulari Querelæ Statuum intelligendæ sunt, quas Imperator in Capitulatione Art. 13, admittere promittit: verbis: Gestalten wir denn auch der klagenden Stände Beschweruß, wenn auch schon dieselbe unsere Hauß. Reichs. Hof. und andere Råthe und Bediente ihrer Art nach betroffen, in das Churfürstliche oder in alle Reichs. Collegia zu bringen, zu proponiren, und zur Deliberation zu stellen, keinen Einhalt thun. - noch daran hinderlich seyn wollen, daß die in dergleichen Sachen hingegebene Memorialien, wenn dieselbe anderst, mit

(c) Syst. I. C. p. 120.

mit gehöriger Ehrerbietbarkeit eingerichtet sind, zur Dictatur gebracht, und denen Ständen auf solche Weise communicirt werden mögen (Capit. Art. 13).

§. 1442. in Syst. 1603.

Transgressio Jurium communium Statuum, cujus, instituto Recursu (§ 1435), inculpan- tur Summa Imp. Trib. præsumenda non est; sic- que Gravamen prætenſe illatum probandum; probatu vero eo difficilius est, quia non statim dici potest, Gravamen Satibus Imperii esse commune (§. 1437); difficillimumque, illud a particulari von Parthen- Sachen discernere, hocque facile Gravaminis communis faciem induit, & sæpius cum maxima specie, ceu commune prætexitur.

§. 1443. in Syst. 1604.

Si quæstio de dubio puncto juris est, cessat gravamen commune. Ergo & Recursus.

§. 1444. in Syst. 1605.

Frequentia Recursuum causam dedit defi- cientia Revisionum ordinariarum, & raritas ex- traordinariarum, ut adeo hodie Recursus surro- gatum Revisionum censendi sint.

§. 1445. in Syst. 1606.

Ecquis ergo miretur, quod sicut hæ, effe- ctum suspensivum non habeant, & eo non ob- stante S. I. Trib. ad executionem progrediantur (*Obs. DCCLII*).

Recursus equidem fit ad Superiores. Defi- cit autem Lex prohibitiva progressus ad execu- tionem, isque eo minus impediendus, quo fa- ciliores in Comitibus sunt protractiones (§ 1433), quove

quoque certius est, Recursum non per modum provocationum fieri (§. 1432); indeque hic analogiam provocationum cessare, quarum effectus in Judiciis subordinatis suspensivus est, qualia Suprem. Imp. Trib. & Comitia non sunt (§. 1431.).

§. 1446. *in Syst.* 1607.

Et quemadmodum Causæ spoli manifesti irrevocabiles sunt (§. 1368.); ita nec in iis Recursus locum habet. Conf. *Nebst. P. I. Abh. I. von der Unzulässigkeit derer Remediorum Restit. in integrum Revis. und Recursus ad Comitia in offenbahr gewaltsamen Spolien-Sachen: Wollen wir selbiges, als ein aus vielen Considerationen unzulängliches Mittel gar abthun und es in Civilibus Causis auch bey denen Civilibus coërcendi & compellendi mediis bewenden lassen, solumque adeo Bannum delicti adhuc superest.*

§. 1447. *in Syst.* 1607.

Quare cum fieri possit, ut contumacia aliquid Criminis aliunde alat, veluti violationem Jurisdictionis Imperii, pertrahendo e. gr. civem Imperii etiam mediatum, ad forum Nuncii, etiamnum hoc in casu, contumaciæ Bannum sibi vindicat locum.

Recentiori hoc confirmari potest exemplo *WALTHERI COUNOTTE* (§. 106).

Unde intelligitur, cur in adducto loco Capitulationis sublatio Banni contumaciæ ad solas Causas Civiles restringatur.

Hinc secundum Recessum Imp. Nov. alius Ordo exequendi introductus, quo nempe Sen-

tentiis statim Executoriales annecterentur juxta formulam (§. 1152) descriptam, habita tamen ratione differentiae inter Causas Mandatorum, Citationum & Appellationum (§. 1153.), & in eventum non paritionis Mandatum de exequendo S. C. decerni posset.

SECTIO V.

De Modis Sententias S. I. Trib. ad Effectum deducendi.

TITULUS I.

De Executione Sententiarum S. I. Trib.

§. 1448. in Syst. 1608.

Cum adversus Sententias Supr. Imp. Trib. constituta sint Remedia Restit. in integr. (Sect. IV. Tit. I), Revisionis igitur, si Pars gravata eadem non interponit, Sententiae in Rem judicatam transeunt; adeoque simpliciter Executioni mandandae sunt (Capit. Art. 17).

Unde facile intelligitur, cur Mandata de exequendo Sententias Camerales semper S. C. decernantur.

§. 1449. in Syst. 1609.

Quod ob Jurisdictionem Judex officio Executionis.

cutionis fungatur, extra dubitationis aleam positum est. Ex quo per consequentiam immediatam fuit, prout Jurisdictio Judicium variat, ita eorundem Executionis officia variare.

§. 1450. *in Syst.* 1610.

Jurisdictio in Mediatos Dominis Regionum Germaniæ competit, secus in Immediatos Ergo & per eosdem Executio Sententiarum Suprem. Imp. Trib. contra mediatos fieri debet, Mandatum de exequendo decernendo contra Judices inferiores, etiam si eorum Sententia reformata sit: siquidem ad tenorem reformatoriæ adstricti sunt, nisi transcriptio fiat, quam plerumque declinant.

§. 1451. *in Syst.* 1611.

Quemadmodum Desertoriæ & non Devolutoriæ huc non pertinent, quia istis in casibus Executio ipso jure Judici inferiori defertur, ita in confirmatoriis & reformatoriis Judex inferior expectare tenetur, donec ipsi a superiore Executio, velut per Sententiam Cameralem, demandata.

§. 1452 *in Syst.* 1612.

In Immediatos Cæsari & Imperio Jurisdictio competit; inde est, quod 1) constituta Pace publica, Divisione Imperii in Circulos facta, Directoriisque Circulorum ordinatis, his jus exequendi in Imperio, non nisi Imperio & Statibus competens, ad modum perpetuæ Cæsaris & Imperii commissionis concessum fuerit (*Op. T. II. p. 318. Rec. Imp. Nov. §. 86. 160. I. P. Art. 17. §. 7. R. V. N. §. 83. Capit. Nov. Art. XIV. §. 1. 16*) & 2) petens Mandatum de Exequendo, eos nominare teneatur, quibus Executio committenda, vi (*C. D. 18. Martii 1697.*).

§. 1453. in Syst. 1613.

Commissiones Strictissimæ Interpretationis sunt, hinc 1) cum Commissio illa, expressis legum allegatarum verbis, ad exequendum concessa sit, ad manutenendum extendenda non est: siquidem Manuinentia & Executio diversa sunt, quia illa ad conservandum, hæc vero ad acquirendum tendit, mandatum de manutenendo aliis, quam Circulorum Directoribus, vicinis nempe statibus mandari potest, multoque magis adeo 2) cognitio causæ, & quicquid ad eandem pertinet, velut liquidatio (*Obs. CLXXI.*), imo 3) ad Magistratum Ordinarium, ne permittat civem contra Sententiam Cameralem turbari, peti & decerni potest mandatum manuinentiæ, cum refractarius alio modo coerceri non possit: 4) Executio Judicatorum Supr. Imp. Trib. præteritis Circuli Directoribus, de quibus nec aliis, eadem leges expressam injiciunt mentionem, aliis Statibus regulariter demandari nequit, multo minus ipsi victori.

§. 1454. in Syst. 1614.

Quoad Mandata, cum cassatorie aut paritorie pronuncietur, priori vero casu Executio per se cesset; igitur posteriori, Directoribus Circulorum Executio defertur.

§. 1455. in Syst. 1615.

In Causis Citationum, quemadmodum Absolutio (§. 397.) Executionem respuit, ita Condemnatio Executionem Directoribus Circuli parit.

§. 1456.

§. 1456. *in Syst.* 1616.

Nec leges illæ, quoad litigantes, distinguunt, an diversæ Religionis sint, nec ne. Et si igitur quæstio mota fuerit, annon Directoribus Circuli Catholicæ Religionis Concommissarius A. C. addendus sit (a); in Camera tamen Imperii hætenus observatum, quod strictè juxta Leges Imperii, Directoribus five sint A. C. & vice versa, executio demandata fuerit.

§. 1457. *in Syst.* 1617.

Multo minus itaque, si unus aut alter Directorum Executionem suscipere legaliter impediat, velut ob arctissimam cognationem, Executio aliis Statibus demandari potest, sed in vicinos Circulos unum vel plures, transcribenda est, uti & si executionem suscipere nolint. Ob Impotentiam alius vicinus Circulus adjungitur, Directorio alteri, in signum prærogativæ competentis. Mandata quoque auxiliatoria ad unius vel plurium Circulorum vicinorum Directores decerni solent. Pessime vero sibi consulunt Partes, quæ Executionem Cæsaream vi repellere conantur.

§. 1458. *in Syst.* 1618.

Multo magis itaque, si periculum in mora, vel Director Circuli valde remotus vel ob proprium, interesse partialis videtur, mandatum de manutenendo in vicinos, saltem una cum Directore Circuli, penes quem Directorium manet,

I i 4

decer-

(a) PFEFFINGER *Tom. III. tit. 12. p. 947.* *Staats-Canzley* T. 30. c. 7. T. 31. c. 25. T. 33. c. 5.

decerni potest, maxime si lis inter Diverſæ Religionis partes agitur (*Obs. CLXXI.*).

§. 1459. *in Syst.* 1619.

Omnino etiam Executio aliis, quam Circulorum Directoribus, vicinis nempe Statibus mandanda, si controversum est inter Circulos, euiam bona, in quæ Executio facienda, subsint (*Op. T. IV. Op. XII.*).

§. 1460. *in Syst.* 1620.

Etsi transcriptio mandati de exequendo, remedium sit coërcendi Executorum cunctationem vel renitentiam (§. 1457.); cum tamen remedia leniora durioribus præferenda sint, hinc si post emanatum Mandatum de Exequendo Executores illud ad realem Effectum deducere cunctantur, præstat remedium Excitatorium adhibere (*Obs. DCXCII.*).

§. 1461. *in Syst.* 1621.

Transcriptio alios vel Directores Circulorum vel Status supponit. Quare cum Capitulum regens Episcopum repræsentet; si ad Mandatum de exequendo Episcopo intimatum paritio non secuta, hoc Defuncto, Capitulo regi Paritio demandari potest (*Obs. MXXIX.*).

§. 1462. *in Syst.* 1622.

Eæ ipsæ Leges Imperii, circulari Directorio Executionem Sententiarum, proprio motu & arbitrio faciendam minime attribuunt, sed si ipsi committatur. Hinc nullum allegari potest Exemplum, quod Directorio Circulorum sine ulla prævia requisitione, proprio motu, Sententias latas Executioni dedissent.

§. 1463.

§. 1463. in Syst. 1623.

Multo minus itaque proprio ausu, Circulus unus in altero, posito E. gr. jure Collectandi controverso, Executionem suscipere potest (Op. I. IV. Op. XII. § 4 seqq.)

§. 1464 in Syst. 1624.

Quandoquidem Mandatum, quo Executio Sententiæ Directoribus Circulorum injungitur, *Mandatum de Exequendo* dicitur; idcirco Mandatum ad reum immediatum, de adimplendo Sententiam, ad distinctionem merito *Executoriale* dicitur. Unde utriusque & Executorialium, nec non mandati immissorialis Differentia in aperto jacet (§. 427. 1152), quamvis Executoriale communiter simul immissoriale sit.

§. 1465. in Syst. 1625.

Atque sic, ubi Sententia Austrægalis Executioni danda, petendum est in Camera Mandatum adversus Directores Circuli de exequendo Sententiam a Judicibus Austrægis latam, vel adversus reum mandatum executoriale, de adimplendo Sententiam ab Austrægis latam (§. 203.).

§. 1466 in Syst. 1626.

Quemadmodum alias Pœna 10. Marc. aur. pur. Mandatis S. C. inferi solet (§. 539); ita & Executori Executio sub pœna 10. Marc. aur. pur. demandatur.

§. 1467. in Syst. 1627.

Executio contra Apanagiatos, vix aliter, quam mediante Arresti in redditus Apanagiales, impositione fieri potest. Qui cum Principis Re-

gentis Jurisdictioni subsint, intellectu facile est, quare Executio hæc per Principem Regentem fiat.

§. 1468. in Syst. 1628.

Quoad Paragiatos Executio plerumque in bona in Dominorum Territorialium regione sita fit. Hinc & quoad Paragiatos idem modus exequendi est.

§. 1469. in Syst. 1629.

In causis Nobilium Immediatorum & Ordinis Equestris, Executio plerumque in objectum litis, vel bona sub Directorio Equestri sita fit. Ergo & eidem demandanda est Executio.

§. 1470 in Syst. 1630.

Si Nobilis Domicilium in alieno Territorio habet, Executio quidem juxta Praxin Cameralem Ordini Equestri contra hoc membrum a Camera committitur, ita tamen ut Executio in ipso loco controverso non fiat, sed reus aliis mediis competentibus ad præstandum judicatum compellatur (b. de LUDOLF Obs. P.I. O. 38.).

§. 1471. in Syst. 1631.

Quodsi igitur immediatus Ordini Equestri non subest, vel is Ordo, cui quis subest, exequi nolit, Executio iterum Directoribus Circuli demandanda est.

§. 1472. in Syst. 1632.

Si Executio fieri debet in causa, ubi lis super qualitate immedietatis bonorum pendet, tertio quidem olim Executio committi solebat, recentiori vero Praxi introductum est recte, ut Executio immediate superiori demandetur, qui esto Director Circuli. Secus adeo est, si debitum

tum personale: utpote quo casu ratione personæ impetratus immediatus sine dubio est, & Executio Nobilitati Immediatæ competit, cum in debito personali de bonorum Immedietate quæstio non sit.

§. 1473. *in Syst.* 1633.

Pari ratione, si res litigiosa Imperio non subjecta, inter actionem realem & personalem distinguendum. Hic enim attendendum forum Domicilii. Ibi Executio fieri debet per subsidiales ad Dominum Territorialem, ubi bona sita sunt.

§. 1474. *in Syst.* 1634.

In Causis igitur ab Austrægis ad Cameram devolutis, Executio vel Directoribus Circuli vel Nobilitati immediatæ defertur.

§. 1475. *in Syst.* 1635.

Commissiones sunt personalissimæ. Ergo cessant tam morte constituentis, scilicet Imperatoris, quam constituti commissarii; ideoque non tantum ob contumaciam vel legale Impedimentum (§. 1457.), sed etiam hæc ob causas transcriptio lata sic dicta, vel potius Rescriptum Mandati decerni debet.

In casu priori itaque tali transcriptione opus non est in Camera Imperiali, cum ejus jurisdictio morte Imperatoris non cesset, quamvis Expeditio legalis, usque dum sigilla duorum Vicariorum Imp. per Electorem Moguntinum Cancellariæ transmittuntur, suspensa sit. Quam ob causam mortuo Imperatore Camera Imperialis confirmationem a Vicariis Imperii æque minus, ac ab electo Imperatore expectare tenetur (*Observ. MCCLVI.*).

§. 1476.

§. 1476. in Syst. 1636.

Transcriptione lenior via est, si mandatum de exequendo cum clausula samt und sonders, decernitur, quo casu ex Directoribus prior tempore, potior Jure.

§. 1477 in Syst. 1637.

Commissio ad connexa quoque se extendit (Conf. *Obs DCCCXCVI. p. 462*). Ergo etiam datur 1) extensio mandati de exequendo e gr. ad noviter adjudicata, vel si attentata nova supervernerint; consequenter 2) datur quoque comminatio Extensionis mandati de exequendo; eaque prævia demum mandatum de exequendo extenditur, nec minus 3) interdum Rescriptum Mandati de exequendo decernendum non solum simplex, sed & ulterius, una cum extensione mandati de exequendo.

§. 1478. in Syst. 1638.

Quemadmodum remedia leniora præferenda sunt durioribus, ita idem 1) quoad media exequendi observandum, imo 2) quoad modos comminandi Executionem.

§. 1479. in Syst. 1639.

Quoniam igitur Mandatum de exequendo Remedium durius est, quod leniora adhuc dantur; ideo 1) non parente condemnato intra Terminum in Executorialibus præfixum (§. 1165), non statim Mandatum de exequendo decernitur, ac petitum; imo nec declaratio in pœnam Executorialibus insertam, etsi Pars victrix imploret, ut victa ob non doctam, nec factam paritionem, in pœnam istam declaretur, sed paritoria decerni solet,

folet, nec una, sed interdum plures, pro arbitrio judicis, quæ Paritoria ad Sententias dicuntur; 2) si nec hæc paritio insequatur, declaratio in pœnam fieri non solet, sed Mandatum de exequendo, ea non præmissa, decernitur, nisi enixus non parendi animus appareat, quo casu Mandatum de exequendo tam in causa principali, quam auf den Poensall decernitur. Indequ 3) in Camera post emanatum Mandatum de exequendo inhibitiō temporalis decerni potest, velut Restitutione in integrum post emanatum Mandatum de exequendo demum, quamvis adhuc intra quadriennium ad præmissam paritoriam ad Sententiam interposita (*Obs. DCCLVI.*), & 4) licet Mandatum de exequendo decretum sit, si tamen condemnatus ad solvendum paratum se sistat, modo impossibilitas non obstet, atque media solvendi supersint, Executori, ut Terminum definitum ad solvendum præfigat, demandari potest (*Obs. cit.*).

§. 1480. in Syst. 1640.

Ex eadem ratione, quamvis, ubi Judex exequens contumax est, Transcriptio Mandati peti soleat, antea tamen Mandatum ulterius de exequendo decernitur, & vel maxime tunc, si Partis interest, Judicem a quo per Transcriptionem Mandati ad executionem non cogi (*Wezl. Beytr. P. I. Abh. VI.*).

§. 1481. in Syst. 1641.

Directores Circulorum proprio motu Sententias latas executioni dare non possunt, nec sumtus ad executionem contra invitos & renitentes

tentes necessarios, ex propriis suppeditare tenentur (§. 1462.).

Unde intellectu facile, cur 1) Mandatum de Exequendo decretum & expeditum non solum insinuetur, ac propterea Sententia exequenda eidem annectatur, sed & specialis requisitio ex parte Impetrantis accedat; 2) Directores inter se de suscipienda Executione & præfigendo Termino congruo communicent, eoque prævic 3) Impetranti intimetur, ut certam sumtuum summam anticipet, nisi Impetrans inops sit, quo casu Impetratus sumtus Executionis prænumera-re tenetur (*Obs. DXCVIII*); prout etiam, quamprimum commissio ad exequendum inchoata, Impetrans non amplius ad prænumerationem sumtuum tenetur (*Obs. CCCXXIX*); contra ea 4) si Judex inferior ille sit, cui Mandatum de exequendo per supplicam a Victore insinuat, is nullas sportulas aut Executionis expensas prænumerando suppeditet, cum e contrario Directori Circuli plerumque in circa 600. 700. aut 800. Imper. prius suppeditandi sint, quam ille executionem aggrediatur: denique 5) ad sumtus Commissionis Executio quoque extendi possit, modo moderati & taxati fuerint a Suprem. Imp. Trib.

§. 1482. in Syst. 1642.

Cum media Exequendi leniora durioribus præferenda sint (§. 1478.); igitur 1) si mediantis signaturis partibus Terminus suscipiendæ indicatur, id plerumque fit per literas monitorias, easdemque iterum a petente redimendas, vel ad-
moni-

monitione adjecta ad parendum Mandatis Cæsareis, imo hic Terminus prolongatur, sub comminatione, daß alsdenn ohne weiteres die Execution würflich ausrücken werde, 2) si instante Termino Commissarii subdelegati sese in locum Commissionis conferunt, quemadmodum in genere commissorium quidem partibus exponere solent, imo præstat, ut copiam cum ipsa citatione partibus transmittant, etsi necessitatis non sit, si partes compareant, nihilque contra Commissarium excipiunt (*Obs. CCCXXII*); ita hic Apertura Commissionis, præviis Curialibus, mediante ex parte Commissariorum facienda propositione & productione tam Mandati Cæsarei in Originali, quam specialis legitimationis demandatæ, ab iis fit, & dein Mandatarii utriusque partis, mediante procuratorio ad Acta Commissionis ponendo, sufficienter sese legitimant.

§ 1483. *in Syst.* 1642.

Dein ex parte Commissariorum plerumque amicabilis compositio, ad evitandos graves Commissionis sumtus, mediaque exequendi duriora declinanda, tentatur, licet Impetrans petat, ut Executio in vim Mandati Cæsarei fiat, Impetratus vero quævis contraria ad suspendendam Executionem tentet (*Conf. Obs. DCCXVI.*).

§. 1484. *in Syst.* 1643.

Atque sic tandem 1) vel ab ipsa parte voluntaria paritio fit, vel 2) Executio realis perficitur, aut juxta modum in sententia præscriptum, e. gr. immittendo partem Impetrantem in bona hypothecata, aut juxta ordinem exequen-

di

di communem, mediante Distraktionem, primo mobilium, dein immobilium, denique nominum (*L. 15. §. 2. ff. de Re Jud. Conf. DCCCLXXXIV. p. 426.*); in Summam vero anticipatam Executionem primo loco dirigi, rationis est. Quo fieri potest, ut in debito 600. Imperialium, 1300. Imperiales Executionis Expensas, immorigeri & pertinaces luant.

§. 1485 in Syst. 1644.

Transgressio Ordinis in Exequendo communiter observandi, *Excessus in Executione* est (§. 971.).

Is igitur quemadmodum Appellationi (§. 973.); ita etiam suspensioni Executionis in honorem superioris locum facit (§. 1089.).

§. 1486 in Syst. 1645.

Quoniam autem Directores per subdelegatos exequuntur, igitur si in modo exequendi peccatum, non ad Delegantem, sed ad Supr. Imp. Trib. appellatur, quamvis Camera difficulter ejusmodi Appellationes recipiat.

§. 1487 in Syst. 1646.

Sic absque Excessu in Executione pro debito exiguae quantitatis capi ac distrahi non possunt bona omnia, vel ea, quae magni existunt valoris & pretii, si ex rebus vilioribus, vel saltem quibusdam, facile pecunia redigi queat (*Obs. CCCXLVI.*).

§. 1488 in Syst. 1647.

Judex Executionis in causa Appellationis, pro Commissario Caesaris ratione Executionis habendus est. Hic vero, si gravat, ad Committentem

tentem appellandum (§. 917.). Ergo si Judex Appellationis ad Suprema Imp. Trib. deductæ gravat, ad Suprema ista Tribunalia, minime ad judicium intermedium, appellari debet (*Obs. CCCCLV*).

§. 1489. in Syst. 1648.

Cum Commissiones strictissime interpretandæ sint; igitur supervenientibus novis Exceptionibus post Sententiam, prout dantur, quæ in ipsa Executione locum habent, e gr. solutionis, compensationis, Executores easdem summis Imp. Trib. denunciant, suspensa Executio e, si probabiles sint, continuata vero Executione, in reliquis punctis.

§. 1490. in Syst. 1649.

Quapropter cum Judicis incompetentia processum reddat ipso jure nullum, nullumque adeo dubium sit, quin etiam hæc Exceptio in Executione adhuc opponi possit, nonnisi eadem rejecta executionem persequi licet.

§. 1491. in Syst. 1650.

Particularem solutionem oblatam, Executionem non sistere, si tantum fuerit verbalis, a me observatum (*Obs. LXXXIII*).

§. 1492. in Syst. 1651.

Insinuatum vero re adhuc integra Superfessorium commissionem & respectivè Executionem suspendere, per ipsam notionem Superfessorii clarum est, adeo ut, quod stante tali intimato Superfessorio fit, nullum sit, & Executor perinde ac si secundum modum legalem Executionem non peragit, & pignora ex causa judicati nimis

præcipitanter & sine prævia æstimatione distrahit, ad interesse præstandum & refarciendum damnum obligetur.

§. 1493. in Syst. 1652.

Vanam esse Executionem, ubi non certum ac definitum est objectum Executionis, per se liquet.

Quodsi igitur 1) quis condemnatus ad præstandum genus incertum, velut hereditatem, damna, usuras, expensas &c., priusquam executio fiat, institui debet liquidatio, consequenter, 2) si liquidatio, qua nonnisi salva quis ad debitum solvendum condemnatus, animo protrahendi Executionem declinatur, specificatio exhibita pro liquida declarari, & executio ad effectum deduci potest (*Obs CXLIV*). Executio tamen 3), qua Creditor hypothecarius in possessionem bonorum mitti iussus est, non potest impediri eo prætextu, quod nondum liquidatio facta sit quantitatis, quæ debetur (*Obs. CCCCXLVIII.*).

§. 1494. in Syst. 1653.

Eo magis itaque cavendum 1) ne Sententia obscura sit, ut sciat tam pars condemnata, quam Commissarius, quantum sit præstandum & exequendum; sique 2) per Sententiam Judicis superioris liquidatio ratione fructuum & meliorationum ac deteriorationum reservata, Judex inferior super fructibus postea perceptis, meliorationibusque ac deteriorationibus postea factis cognoscere nequit (*Obs. CCIV.*).

§. 1495.

§. 1495. *in Syst.* 1654.

Si Sententia Executioni danda, qua alicui bona v. gr. ex jure retractus adjudicata sunt, præfens possessor ea prius cedere non tenetur, quam Victor meliorationes in continenti liquidabiles, deductis tamen deteriorationibus, præstiterit. Alias enim Victor præstationem meliorationum protrahere posset, ad quam tamen tam liquido, ac possessor ad bona cedenda tenetur.

§. 1496. *in Syst.* 1655.

Si vero per negotium liquidationis ratione meliorationum & deteriorationum Executioni Sententiæ remora objici posset, illud ad separatim remittendum, & possessor bona ante liquidationem cedere tenetur, ne illiquidum præstationi liquidi impedimento sit.

§. 1497. *in Syst.* 1656.

Quo autem victus ratione meliorationum securus reddatur, si aliquando ad liquidum perductæ fuerint, fructus bonorum pro cautione ipsi teneantur necesse est (*Obs. MCCLXXXI. — MCCLXXXIII.*).

§. 1498. *in Syst.* 1657.

Si ad liquidationem ipsam devenitur, sufficit, quod principalia documenta præsto sint, nec toti negotio liquidationis propter defectum minus principalium, moram injicere licet, sed punctus controversus deficientium horum documentorum Cæsareæ decisioni relinquendus est (*Obs. MCCLXXXIV.*).

§. 1499. *in Syst.* 1658.

Si pars quædam in mora liquidandi est,

hæc coërceri debet. Optime id fieri potest, si ipsi liquidatio sub ea comminatione injungitur, quod in casum ulterioris moræ, Commissio, ad liquidandum in contumaciam ipsius decernatur, & sumtibus ejus in loco tamdiu commoretur, donec liquidatio finita fuerit (*Obj. MCCLXXXV.*).

§. 1500. *in Syst.* 1659.

Commissio ad exequendum decreta, non nisi de liquido intelligenda est. Unde si illiquidum liquido admixtum est, Commissioni, ut illud simul ad statum liquidi perducatur, injungendum est.

§. 1501. *in Syst.* 1660.

Si itaque Commissio ratione illiquidi ex errore vel falsa Rescripti Cæsarei interpretatione, immiſſionem peregiſſet, error a Cæsare Committeſcente corrigendus, inque viam legitimam Commissio Cæsarea reducenda eſſet.

§. 1502. *in Syst.* 1661.

Cumque reductio illiquidi ad Statum liquidi, nonnisi observato Juris ordine fieri debeat, Commissio Cæsarea liquidationem formatura, partes non solum citare, sed etiam contra citatam partem non comparentem in contumaciam procedere potest (*Obj. MCCLXXXVII. — MCCLXXXIX.*).

§. 1503. *in Syst.* 1662.

Commissio ad exequendum Sententiam Judicis inferioris, coram quo lis agitata fuit, a Judice supremo, ratione rei sub illius Jurisdictione sitæ decerni nequit, nisi ab Implorante exhibitis subsidialibus vel Attestato Judicis inferioris,

rioris, de objecti executionis, in loco Jurisdictionis deficientia. Etsi enim lite coram Judice inferiori pendente ad superiorem supplicare liceat, si jure potiri non licet apud inferiorem, de hoc tamen certo constare debet. Quare cum attestatum Judiciis vel subsidiales omne dubium circa insufficientiam Judicis inferioris tollant; veritas propositionis patet (*Obs. MCCXC.*).

§. 1504. in Syst. 1663.

Si de defectu objecti executionis aliunde constat, & impossibilitas a parte creditoris subsidiales vel attestatum a Judice inferiore desuper impetrandi apparet; perinde esset, acsi ad impossibile creditor obligaretur, si subsidiales vel attestatum Judicis secum afferre juberetur. Hinc eo in Casu Commissio ad exequendum Sententiam Judicis inferioris a superiore etiam absque subsidialibus Judicis inferioris vel ejus attestato, decerni potest (*Obs. MCCXCI.*).

§. 1505. in Syst. 1664.

Quæ cum ita sint, quod, etsi Commissio ad exequendum jam decreta fuerit, nihilominus adhuc Terminus ultimatius ad parendum præfigi, eodemque demum frustra elapso pro demandanda expeditione jam decretarum executorialium supplicatum, Executio decerni possit; multo magis, si statui Imperii solutio debiti ex transactione liquidi, adhuc tantum sub comminatione Executionis realis injuncta, nec tamen paritio præstita, antequam comminata Executio actu decernatur, Rescriptum ad eandem relaxari potest, ut secundum æquanimitem suam, intra Term.

2. Mens. debitum solvat, ne opus sit, ut jam diu comminata commissio actu decernatur (*Obs. MCCXCIV.*).

§. 1506 in Syst. 1665.

Quoniam res judicata plenissimum jus tribuit, quod nec princeps ex potestate plenaria immutare & auferre potest cuique; igitur si *Remonstratio contra rem judicatam exhibita; Commissio ad exequendum prævia ejus rejectione decernenda vel renovanda est.*

§. 1507. in Syst. 1666.

Quamobrem si ob imparitionem nil reliquum, quam ut comminata, imo eventualiter decreta Commissio ad exequendum expediatur, nihilominus vero pars Impetrata supplicet, um seine Nothdurft bezubringen, petito locus non est, neque proin attendendum, quod Advocatus Causæ interea temporis mortuus fuerit.

§. 1508. in Syst. 1667.

Atque adeo si decreta Commissione ad exequendum, Exhibita communicantur, id aliter, quam ad notitiam, fieri nequit.

§. 1509. in Syst. 1668.

Sicut Commissio ad exequendum non decernitur, nisi in Casu imparitionis ad ordinationes Cæsareas, ita easdem Commissariis includi, rationis est.

§. 1510 in Syst. 1669.

Sique adeo Commissio ad exequendum expeditur, post Mandatum primum, ulterius, paritoriam plenam, hæc singula Commissariis includenda sunt.

§. 1511.

§. 1511. in Syst. 1671.

Peracta Commissione & Executione nil superest, quam ut a Subdelegatis ad Directores Relatio fiat, cui communiter Projectum Relationis adjungitur, communi nomine a Directoribus ad Summa Imp. Trib. faciendæ.

TITULUS II.

De Commissionibus aliis quam ad exequendum a Supr. Imp. Trib. decernendis.

§. 1512. in Syst. 1672.

Commissiones sunt vel Aulicæ vel Locales.

Aulicæ dicuntur, quæ in loco Consilii Imp. Aul. instituuntur.

§. 1513. in Syst. 1694.

Commissiones locales dicuntur, quæ extra locum Judicii Imperialis Aulici ibi instituuntur, ubi negotium quoddam peragendum est.

§. 1514. in Syst. 1695.

Ex quo intellectu facile, cur 1) Commissiones locales valde frequentes sint 2) ad inquirendum, sique 3) immediati Imperii cum subditis puncto diversorum Gravaminum, vel Cives Civitatum Imperialium cum Magistratibus suis, ut & 3) Nobiles immediati Judicio Familiæ herciscundæ, vel communi dividundo litigant.

§. 1515. in Syst. 1696.

Et quidem ratio harum Commissionum,

non solum in Jud. Imp. Aul., sed etiam Camera Imperiali obtinet. Hæc enim Jurisdictionem ordinariam æque ac Judicium Imp. Aul. habet: qui vero ea pollet, integras causas delegare potest.

§. 1516. in Syst. 1697.

Ob Concursum alicujus immediati Commissionem localem decerni posse, eidemque singula incumbere, & a Judicio injungenda esse, quæ ad formandum concursum jura præscribunt, plenissima dicat juris ratio.

§. 1517. in Syst. 1698.

Commissio localis in genere *pluribus conjunctim* demandata dicitur, si unus absque altero eandem peragere nequit: *conjunctim & seorsim*, *samt und sonders*, si uni etiam absque altero eandem peragere permissum.

§. 1518. in Syst. 1699.

Prior Commissionis localis species ordinaria, posterior extraordinaria est.

Hinc raro hæc statim ab initio decernitur, & tunc demum, si contra Concommissarium suspicio tergiversationis militat.

§. 1519. in Syst. 1700.

Unde 1) nonnunquam sub clausula tantum decernitur, allenfalls cum Clausula *samt und sonders*; Nunquam vero 2) Clausula *samt und sonders* in Jud. Imp. Aul. Commissionibus ad inquirendum, sed tantum ad exequendum inferitur, si animadvertitur, Concommissarium executioni difficulter manum adinoturum.

§. 1520. in Syst. 1701.

Ac proin, si Commissio pluribus *samt und sonders*

sonders non demandata, uni private, cum exclusione alterius, eandem peragere non licet (*Obs. MCCCIV*).

§. 1521. in Syst. 1702.

Quoniam Concurfus communem efficit litis pendentiam (*Obs. CXXVII*); ideo 1) si Commissio Cæsarea puncto Concurfus Creditorum alicujus immediati constituta; ibi Forum universale constitutum est, tam in Creditorum, quam debitoris utilitatem; ac proin 2) probe distinguendum, inter Commissionem puncto Concurfus Creditorum alicujus immediati constitutam, & Commissionem ad inquirendum in æconomicum alicujus Civitatis, idque in ordinem redigendum, consequenter 3) Exceptio litis alibi pendentis cessat, si Creditor solutionem debiti a tali Commissionem petiit (*Obs. DCCCXVII*).

§. 1522. in Syst. 1703.

Si itaque illa Fori universalis constitutio frustranea non sit, cuivis Creditorum recursus ad aliud forum, interdictus sit necesse est.

§. 1523. in Syst. 1704.

Si quis adeo Creditorum 1) ad Judicium Imp. Aul. recurrit supplicando pro Rescripto de solvendo, ad Commissionem remittendus est; 2) Quodsi in Camera Imperiali debitum ad liquidum perductum, medio autem tempore a Jud. Imp. Aul. Commissio constituta, quæ dicitur Debit-Commissio, Creditor ad eandem ratione executionis remittendus est, etsi Mandatum de exequendo ad Directores Circulorum decretum fuisset (*Obs. DCV*).

§. 1524. in Syst. 1705.

Si Commissio Cæsarea puncto Concurfus Creditorum constituta, minime sufficit, si Agens nomine Creditorum producto ab illis procuratorio sese legitimat, sed nomine Curatoris massæ se legitimare debet: cum ipsius nomine in Causa agere debeat.

§. 1525. in Syst. 1706.

Quandoquidem Concurfus Creditorum & sub eo discussionis Instantia, litis pendentis instar se habet, qua lite pendente, uti quisque ab initio possedit, ita in posterum possidere debet, nec ille possessionem tollit, nec innovationem quandam admittit, *per notoria juris*, idcirco 1) si Commissio Cæsarea puncto Concurfus Creditorum constituta, eadem Creditores immisos exmittere nequit, neque tamen antea non immisos, immittere potest, at vero 2) concursu finito Creditores anteriores contra immisum agere possunt (*Obs. CCCXXXVI. & CCCCXLIX.*).

§. 1526. in Syst. 1707.

Eorum, quæ ad formandum concursum alicujus Immediati, Commissarii observare tenentur (§. 1517.), facilis est abusus ad remorandum exitum Commissionis.

Si igitur negotium Commissionis puncto concurfus Creditorum constitutæ, protrahi videtur, ita ut metuendum sit, ne ipsa massa expensis absumatur, quin pro eodem ad finem perducendo, non solum Commissioni rescribi, sed & eadem antea pluribus conjunctim deman-

demandata, uni solitarie demandari possit, dubio caret.

§. 1527. in Syst. 1708.

Citationem Edictalem contra quoscunque Creditores impetrare ad proponendum & deducendum prætensiones suas, perinde est ac impetrare Commissionem Cæsaream, puncto Concurfus Creditorum. Hinc consulas velim *Nebst. P. XI Abh. I.* was Immediati zu beobachten haben, wann sie in denen höchsten Reichs. Gerichten Citationem Edictalem contra quoscunque Creditores ad proponendum & deducendum prætensiones suas, impetiren wollten. Von deren rechtlichen Beschaffenheit und Bürfungen egi latius *Nebst. P. XXI. Abh. X.*

§. 1528 in Syst. 1709.

Commissio Cæsarea, qua alicui regimen Territorii alterius, qui eodem abusus, administrandum commissum, localis quoque est.

§. 1529 in Syst. 1710.

Ut proximi Agnati ad istiusmodi Commissiones præ aliis eligantur, salus territorii exigit, utpote cui promovendæ is non minus ac possessor, ob spem proximam succedendi, intentus esse debet.

§. 1530. in Syst. 1711.

Quod hæc Commissio, quæ Administrations-Commission dicitur, communem quandam omnium creditorum ejusdem Domini Territorii litis pendentiam non efficiat, nec Actiones eorum antea velut in Camera Imperiali specialiter motas, ad se tanquam a Judicio Imperiali Auli-

co constitutum Judicium universale, non trahat, patet ex ipsa notione.

Hinc ab ea, quæ dicitur Debit. Commission, probe discernenda est, etsi & hæc cum illa concurrere possit (§. 1522. conf. *Obs. CCCCXLIX.*).

§. 1531. in *Syst.* 1712.

Commissiones ad exequendum & ad inquirendum in Crimina, locales esse, nemo diffitetur.

§. 1532. in *Syst.* 1713.

Utroque in Casu cum cavendum sit, ne tales admittantur Commissarii, contra quos militat suspicio partialitatis; inde est, quod 1) si Commissarius ejus, contra quem Commissio ad inquirendum decreta, proximus affinis esset, velut per matrimonium cum sorore ipsius, alius in locum ejus substituatur, 2) in Causis partes diversæ religionis concernentibus, diversæ quoque religionis Commissarii velut ad exequendum in Conf. Imp. Aul. constitui soleant.

§. 1533. in *Syst.* 1714.

Si Commissio Cæsarea in ordinem Nobilitatis Immediatæ decernitur, observantiæ est, ut ad eandem membra ejusdem ordinis subdelegantur.

§. 1534. in *Syst.* 1715.

Unde porro facile intelligitur, cur duo subdelegari soleant, ein Rittersrath und ein Consulent nebst dem Actuarius.

§. 1535. in *Syst.* 1716.

Quia autoritas Commissionis non a qualitate Personæ Commissarii, sed ab autoritate Cæsaris,

faris, qua Commissarius pollet, dependet; igitur fieri potest, ut Commissio Cæsarea pro arbitrio Imperatoris in Nobilitatem Immediatam decernatur, etsi causa Principem concernat.

§. 1536. *in Syst.* 1717.

Si Commissio localis ad inquirendum, vel in causa cognoscendum decernitur, ea pars, quæ pro eadem supplicat, causa illius existit, quamdiu altera non condemnata. Hinc Commissio ad inquirendum vel in Causa cognoscendum sumtibus partis Impetrantis decernenda.

§. 1537. *in Syst.* 1718.

Multo magis itaque Commissio sumtibus partis impetrantis decernenda, si illa ad prænumerationem sese obtulit.

§. 1538. *in Syst.* 1719.

Quia, quoad expensas Processus & Commissionis, dispar ratio non est; igitur si pars impetrata in expensas processus condemnata, sumtibus partis Impetrantis vero Commissio decreta, perinde est acsi eosdem pars impetrans tantum prænumerasset animo repetendi, si pars adversa in expensas condemnaretur. Hinc pars impetrata condemnata in expensas processus, sumtus Commissionis Impetranti refundere tenetur; adeoque si expensæ processus ob causam dubiam vel ab utraque parte probabilem compensatæ, expensæ Commissionis non minus compensandæ sunt, etsi in Rescripto Cæsareo Commissio sumtibus partis Impetrantis decreta fuerit.

§. 1539. *in Syst.* 1720.

Si Commissio decernitur in Commodum
Sin.

Singulorum Interessentium, eorum sumtibus quoque eandem decerni, æquitatis est.

§. 1540. *in Syst.* 1721.

Quando Commissio ad exequendum decernitur, quod profusio sumtuum præcavenda sit, nemo negabit.

§. 1541. *in Syst.* 1722.

Unde sequitur, si plures Commissarii ad exequendum constituti, cuilibet tantum unum subdelegare, omnibusque simul, unum tantum Actuarium adhibere, licere.

§. 1542. *in Syst.* 1723.

Quod Commissarii sumtuum Commissionis gratia interdum instruuntur, ut bona subditorum, mutui contrahendi causa, oppignorent, a necessitate provenit (*Obs DCI*).

§. 1543. *in Syst.* 1724.

Commissionem localem Cæsaream morte Cæsaris exspirare, ex eo cuivis patet, quod is sit Committens, & morte Committentis exspiret Commissio.

§. 1544. *in Syst.* 1725.

Renovatio Commissionis est continuatio prioris, vel olim frustra decretæ in Actum deductio ab eadem persona.

Hinc 1) si post mortem Cæsaris Commissio sub successore continuetur, renovatione Commissionis opus est. 2) Non nisi secundum idem Commissorium, & sub Clausula Salvo cursu processus, renovatio fit.

§. 1545. *in Syst.* 1726.

Petito pro renovanda Commissione non
semper

semper statim deferri potest: cum fieri possit, ut renovatio multis dubiis obnoxia sit. Tunc igitur petita renovatio simpliciter deneganda non est, sed noch zur Zeit.

§. 1546. *in Syst.* 1727.

Etsi pro renovanda Commissione Supplicatum non fuerit, renovatio tamen ex officio fieri debet, si justitia aliter administrari nequeat.

§. 1547. *in Syst.* 1728.

Hinc ex officio renovanda est Commissio, ad formandum concursum alicujus immediati constituta, si creditoribus supplicantibus in singulari, justitia administrari nequit, sed forum concursus constituendum est, ad quod singuli remittendi sunt.

§. 1548. *in Syst.* 1729.

Cum renovatio Commissionis fieri nequeat, nisi secundum idem Commissorium (§. 1544. n 2); hinc, si pro renovanda Commissione supplicatur, ante omnia injungenda est Commissorialis Cæsarei exhibitio, si nondum exhibitum fuerit.

§. 1549. *in Syst.* 1730.

Nec continuari potest renovata Commissione Cæsarea, nisi Commissariis de renovatione constet. Hinc eisdem renovatio Commissionis Cæsareæ per rescriptum notificanda est, annexa adhortatione de eadem, quantocius suscipienda, & sine mora ad finem perducenda.

§. 1550. *in Syst.* 1731.

Nec minus ei, contra quem Commissio decreta, ejus renovationem notificandam esse, facile intelligitur.

§. 1551.

§. 1551. in Syst. 1732.

Quemadmodum milites, quos Commissio localis, ad administrandum totius alicujus Territorii regimen constituta, requirit, Cæsari jurare debent, als Kayserl. Commissions-Trouppen; ita quoque, si Commissio ista renovatur, iidem ad homagium Cæsari præstandum tenentur.

§. 1552. in Syst. 1733.

Si Commissio Cæsarea renovata, pristinos quoque subdelegatos confirmari, conducit, cum jam informati sint, eoque magis, quo magis industriam suam in administranda Commissione comprobarunt.

§. 1553. in Syst. 1734.

Interdum Commissarius renovationem Commissionis deprecatur. At vero ejus petito non deferendum, si causæ urgentes sint, cur Commissionem continuare debeat.

§. 1554. in Syst. 1735.

Transcriptio Commissionis localis in genere fieri dicitur, si mutata persona prioris Commissarii, Commissio alii demandatur.

§. 1555. in Syst. 1736.

Quandoquidem renovatio Commissionis eandem (§. 1544.), Transcriptio vero diversam personam supponit, idcirco *renovatio Commissionis, a transcriptione differt.*

§. 1556. in Syst. 1737.

Mutatio personæ nondum involvit mutationem Commissarii. Hinc servato eodem Commissorio, in so weit selbiges noch auf die jetzige Umstände applicabel ist, transcriptio decerni solet.

§. 1557.

§. 1557. *in Syst.* 1738.

Si unus Commissariorum propter alia negotia Commissioni eximitur, & metuendum, ne per alios, priusquam sese informaverint, Commissioni Cæsareæ ad finem producendæ remora objiciatur, uni magis totum negotium Commissionis solitarie committendum est, quam alii ei adjungantur.

Sed & Commissario Cæsareo ad administrandum v. gr. Comitatum interdum provisionaliter & ex officio alius adjungitur (*Observat. MCCCXXI*).

§. 1558. *in Syst.* 1739.

Commissionum objecta sunt negotia inter partes interessatas celebranda. Hinc Commissiones Cæsareæ in genere per citationem partium aperiuntur.

§. 1559. *in Syst.* 1740.

Si in genere Commissio localis contra aliquem decreta, & literæ informatoriales ab eadem exhibitæ, eadem parti Impetratæ ad defensionem quidem denegari nequeunt: at vero eo non pertinet votum, quod ipsis annectitur. Ob id informatoriales quidem a Commissione exhibitæ, parti impetratæ communicantur, sed semoto Voto.

§. 1560. *in Syst.* 1741.

Si rationes Commissionis localis decretæ, imo jam susceptæ, cessare videntur, & ad falsa narrata Commissio localis sub- & obrepta apparet, eadem suspendenda est, donec in rationes istas, & apparentem sub- & obreptionem inquir-

fitio de novo, velut coram Commissione Aulica, facta fuerit.

§. 1561. in Syst. 1742.

Commissiones in genere Processus sunt, quibus Judex tertio actum aliquem judicialem celerioris expeditionis gratia mandat.

Ex quo statim patet, quod 1) Commissio vel ad Implorationem partium, quod plerumque fieri solet, vel ex officio decernatur; 2) quodsi Judex inferior non attentis Causis allatis satis prægnantibus, Commissionem denegaverit, gravato ad summa Imperii Trib. appellare liceat, neque tamen 3) ad probationem restringendæ sint Commissiones, sed etiam ad alios actus judiciales extendantur, v. gr. ad ex & immissionem, ad liquidandum, velut ad rationes liquidandas, demandandasque Apologistis (Buchhalter); 4) Officium Commissarii ex quolibet Commissario addiscendum sit; 5) Commissario jus sit, certum terminum sub comminatione pænæ vel mulctæ præfigendi, contumacibusque graviolem pœnam comminandi.

§. 1562. in Syst. 1743.

Quandoquidem Probatio vel per testes fit in secunda quoque Instantia, super Articulis non solum iisdem, sed & plane contrariis, non obstante metu subornationis, additis anterioribus (*Obs. CCCXXIV.*), qui testes etsi senes, ad testimonium perhibendum cogi possunt (*Observat. DCLXXIX.*), vel per Documenta, vel per peritos in Arte, vel per ocularem inspectionem, vel per juramentum, *per jura notoria*, idcirco
dantur

dantur pro varietate modorum istorum probandi, *diversæ Commissiones* 1) ad examinandum testes 2) recognoscenda vel diffitenda documenta 3) ad audiendum peritos in Arte, v. gr. Medicos, Chirurgos, 4) ad ocularem inspectionem, 5) ad præstandum juramenta, ut & 6) in casu priori dantur exempla *Literarum requisitoriarum*, a Camera Imperiali Examinis testium causa exaratarum, una cum responsoriis in Linguam Germanicam translatis (*Obs. CCXXIV.*), quamvis regulariter 7) Citatio facienda non sit per subsidiales, quia Commissarius Vice Cæsaris est, qui subsidialibus non indiget.

§. 1563. in Syst. 1744.

Ad examinandum testes regulariter unus tantum constituitur Commissarius, ad parcendum sumtibus; consequenter Clausula *samt und sonders* hic cessat, & si plures constituentur, adhibenda non est, nisi aliquis ex iis in suspicionem cadat, quod forte officium suum neglecturus vel protracturus sit, effectusque hujus clausulæ est, ut unus alterum substituere, vel altero nolente solus Commissionem suscipere possit.

§. 1564. in Syst. 1745.

Uti Judex, ita & Commissarius recusari potest. Hinc nonnunquam confirmatur rejectis frivolis Exceptionibus.

§. 1565. in Syst. 1746.

Communitè quidem Commissariis injungitur; ut partibus adjunctionem Notarii permittant, sub Clausula: *jedoch bleibt denen Partheyen unbenommen, einen unpartheyischen Commissa-*

rium benzen. Solent enim sæpe Commissarii imperitis & inhabilibus uti Commissariis.

§. 1566. in Syst. 1746.

Etsi igitur Clausula illa omissa sit, nihilominus facultas est partibus tam Impetranti quam Impetratæ Notarium adjungendi, ad Protocolum Commissionis conficiendum, & diligenter consignanda, quæ aguntur. Ubi vero majoribus Imperii Statibus talis Commissio demandatur, vix injunctum illud occurrit: quoniam famam illorum aliquo modo suggillat. Frequentius adhibetur, si Statibus minoribus e.gr. Magistratibus, in Querelis subditorum vel Civium, tale examen committatur, iidemque de partialitate suspecti sint.

§. 1467. in Syst. 1747.

Quænam in Examine testium observanda sint, Jus commune & in specie *Rec. Imp. Nov.* §. 52. præscribit.

Quin igitur eadem observare Commissario incumbat, dubio caret. Hinc 1) Articulos multiplices testibus non proponere, sed eosdem in distinctas propositiones resolvere, & animadvertens 2) testes Articulos non satis intelligere, illos explicare, sique obscure respondent, ulteriorem explicationem desuper exposcere; adeoque 3) si testes de Lingua exotica producti, interpretem adhibere debet, qui vero in causa ardua speciali juramento desuper adstringendus; 4) singulis Articulis & Interrogatoriis, omnia testium elogia subjici curat, prout distincte dictus §. præscribit, quomodo nempe testium Rotulus conficiendus sit;

fit; 5) testes examinat, præstito prius in præsentia Partium ab iis juramento (*l. 9. pr. c. de Testib.*): quia Testi injurato non creditur; consequenter etiam 5) prævia citatione illorum & partium ad videndum jurare testes, atque avisatione testium, de vitando perjurio 6) Secreto, super omnibus Articulis & Interrogatoriis, de singulis Causæ circumstantiis, ita ut testes rationem scientiæ edere, in specie autem 7) dicere teneantur, num ipsis de re, ex visu aut auditu constet, eaque singula 8) ut accurate ab Actuario, ipsis verbis Testium formalibus, consignentur curat; unde 9) non est, quod Articulos in specie relevantes requirat, utpote qui sub clausula, salvo jure impertinentium admittuntur; Quamobrem 10) interdum Commissario injungitur, ut, si Pars in Interrogatoriis pro re nata & ex gravi causa intra Terminum præfixum dandis, morosa esset, eadem, ex officio formet tam generalia, quam specialia, non tamen captiosa, nec ad terrendum testem excogitata, quamvis exhibitio Interrogatoriorum, non necessitatis, sed voluntatis sit, & dilatio ad formandum interrogatoria peti possit: Siquidem vel in ipso Termino vel ante Terminum probatorialem exhibentur.

§. 1568. in Syst. 1748.

Datur etiam *Adjunctus* Commissarii, cujus intuitu hic dicitur principalis. Ejus officium est, ut hoc vel illud negligentem admoneat.

§. 1569. in Syst. 1749.

Hinc 1) Commissario vel ab ipso Judice ex officio vel ad instantiam partis constituto, declaratio

ratio alterius partis expectanda est, an nempe contra Commissarium excipiat, vel adjunctum petat, utpote quæ facultas vel expressis verbis reservatur, vel tacite subcomprehenditur, vi officii Adjuncti. In casu primo vel confirmatur petitus Commissarius, rejectis exceptionibus frivolis, vel alius substituitur vel adjungitur, etiam si quoque altera pars non petat Adjunctum.

§. 1570. in Syst. 1750.

Sicuti autem 2) contra ipsum Commissarium principalem, ita & contra Adjunctum excipere licet, ac 3) si ab initio non adhibitus adjunctus, is ex post adhuc præsentari potest, attamen tunc in Negotio jam cæpto pergatur, nisi præsentans Adjunctum, sumtus ad repetendum Negotium suppeditare velit.

§. 1571. in Syst. 1751.

Commissio *ordinaria* dicitur, ubi ordo processus exigit, ut Actus, cujus expediendi causa decernitur, peragatur. *Extraordinaria* vero, ubi ordo processus non exigit, ut Actus, cujus expediendi causa decernitur, peragatur, aut partes ob periculum in Mora in Casibus extraordinariis Commissionem petunt; velut quoniam testes senes sunt, per longum Tempus absaturi aut ob tempus Belli vel Pestis.

§. 1572. in Syst. 1752.

Cui consequens 1) illam in Causis ordinariis jam pendentibus lite contestata, hanc vero 2) & ante litem Contestatam, & juxta praxin Cameralem etiam extrajudicialiter ad unius partis Instantiam, durante etiam processu Judiciali, & una

una cum processu Appellationis decerni posse,
(*Obs. CXXXVIII. & CCCXXXV.*).

§. 1573. *in Syst.* 1753.

Commissio hæc extraordinaria dicitur ad
perpetuam Rei Memoriam (C. O. C. P. III. X.
§. 14.).

§. 1574. *in Syst.* 1754.

Quoniam igitur Causas extraordinarias hæc
Commissio supponit (§. 1571.); igitur 1) locum
habet in omnibus Causis civilibus & feudalibus,
2) in extremo mortis periculo, etsi altera pars non
fuerit citata ad videndum jurare, licet quoque
ea non dederit Interrogatoria. 3) In Supplica
Causæ illæ extraordinariæ non solum, sed & Te-
stium Nomina, ætasque specificè exprimi debent,
distinguendumque 4) inter Actorem & Reum: Reus
enim, quoad exceptionem, non nisi provocatus,
Actor vero regulariter, quando lubet agere,
& quæ ad Actionis fundamentum faciunt, ad-
hibere potest. Quam ob causam nisi periculum
allegatum obstet, hæc petita Commissio non de-
cernitur, a Reo vero semper peti potest, nec ibi
ætas testium tam stricte attendenda est. Unde
porro est 5) quod in Criminalibus hæc Commissio
Ratione Rei, cujus partes sunt favorabiliores,
Locum habeat, non autem Actoris, nisi Fiscalis
agat, quodque 6) contra Examen testium ad per-
petuam Rei Memoriam attendendæ non sint Ex-
ceptiones, quas Modus ordinarius probandi per
testes admittit (*Obs. DXXXV.*).

§. 1575. *in Syst.* 1755.

Communicationem Rotuli Reus petere non
potest,

potest, nisi litem prius introduxerit Actor: quoniam tunc demum lite contestata Examen hoc in ordinem legitimum redit, quo fieri potest probatio. Deponitur enim obsignatus in certo loco lectoriæ, uti, si ab inferiore Judice Commissio decreta, in loco Judicii vel Archivi. Propterea vero impetrari potest per supplicam, in qua docetur, in alio v. gr. Austrægarum vel Judicio Imperiali Aulico litem pendere, cujus causa commissione, ad probationem initam peragendam, opus fuit.

§ 1576. in Syst. 1756.

Quoniam recognosci debent in specie scripturæ privatæ, igitur hæ Commissionis ad recognoscendum vel diffitendum constitutæ (§. 1562.) objecta sunt, finisque talis Commissionis, sicut ipsius Recognitionis, est, ut scriptura privata plenam acquirat fidem.

§. 1577. in Syst. 1757.

Documenta privata semper probant sine ulla recognitione in possessorio summariissimo, quemadmodum nec in eodem testes jurati requiruntur (§. 471.).

Aliud esset, si reus in Exceptionibus suis Documenti existentiam negaret, aut inspectionem Originalis peteret. In his igitur tantum casibus, suspensa paritoria, Commissio ad recognoscendum vel diffitendum documenta decernitur.

§. 1578. in Syst. 1758.

Fit etiam recognitio per testes. Vel igitur testes deponunt de contentis scripturæ, adeoque de

de ipso negotio, & tunc plenam faciunt fidem, vel dicunt, sibi notam tantum esse manum scribentis, licet ipsi scripturæ non fuerint præsentis, & tunc non æque plenam habent fidem, quia facile decipi possunt super literarum & manus recognitione, vel deponunt, sibi non tantum notam esse manum scribentis, verum & se præsentis fuisse, dum scripserit, quo casu plenissime probant, & testes mediantibus Articulis & interrogatoriis examinantur.

§. 1579. in Syst. 1759.

Cum periculum sæpius sublit in producendis Documentis originalibus; inde est, quod Commissio ad transumendum Documenta peti possit.

§. 1580. in Syst. 1760.

Quia igitur Transumtum loco originalis fit; Commissarius ad transumendum constitutus sequentia observare debet. 1) Attendat formam externam ejusmodi, documenti ejusque inscriptionem; 2) ejus formam internam, an quid rarsum, vel cancellatum, transumat Instrumenta integraliter, una cum marginalibus, loco, die, anno; 4) si Testamentarii adsunt, addat quoque eorum nomina, cognomina & subscriptionem 5) si Instrumentum sit referens, relatum quoque transumat; 6) si pars Instrumenti tantum transumenda, quoad clausulam concernentem, tamen Rubricam describat 7) an uno vel diversis atramentis sit scriptum, an diversis manibus, probe attendat.

§. 1581. in Syst. 1761.

Quandoquidem Probatio mixta datur; id.

circo ad eam peragendam quoque constitui potest Commissio, consequenter tam ad recognoscendum, ad transumendum documenta, quam ad examinandum testes (§. 1562). Quemadmodum autem Commissiones strictæ interpretationis sunt; ita Commissario vel unum horum negotiorum, vel plura eorum peragendi facultas concessa est. Unde duplex Forma Commissionum: *Communis*, ubi ad unicum tantum negotium velut recognoscendum vel diffitendum Documenta; vel *Optima*, ubi ad plura negotia pro arbitrio, velut ad recognoscendum, vel, si recognoscere nolit Pars, ad examinandum testes, per quos fieri possit recognitio, constituitur Commissio.

§. 1582. in Syst. 1762.

Probatio mixta etiam ocularem Inspectionem sub se comprehendit.

Hinc Commissio ad ocularem inspectionem decreta, interdum potest esse simplex, interdum mixta, sive in optima forma, ita ut Commissarius amplissimam habeat Commissionem, ad examinandum testes, ad transumendum documenta, ad suscipiendam ocularem inspectionem.

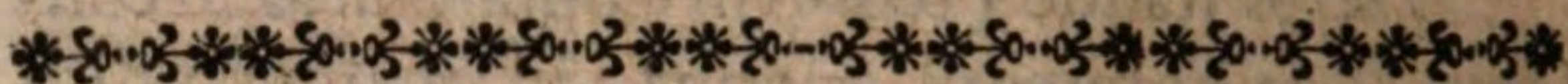
Alias Commissarius strictè Commissioni suæ inhæret; sique adeo Commissionem ad examinandum testes habet, consentientibus quidem partibus, non autem eis invitis, ejusmodi inspectionem suscipere potest, sed ulteriorem de super instructionem a Committente petere debet.

§. 1583. in Syst. 1763.

Ocularis Inspectio plerumque peritos in arte, velut agri mensores, pictores requirit.

Partes

Partes itaque 1) eosdem Commissario ad confirmandum nominare possunt, ni ex officio illos constituat, isque 2) eos, uti et testes, si qui ad indicandos Terminos dubios producantur, in præsentia partium speciali juramento obstringere (*C. O. C. P. I. Tit. 97.*); consequenter etiam 3) has, sicut ad videndum jurare testes, citare, a. Etuariumque adhibere debet, insuper 4) Interrogatoria non tantum in examinatione testium, sed etiam, quoad ocularem inspectionem, formare, velut Pictores, agri mensores interrogare potest, an producentis subditi, an & quando in numerum agri menforum recepti sint; sique 5) inter se discordes sunt, tentamen de iis conciliandis facit, atque 6) errores Pictoris re adhuc integra sollicitè corrigi curat, nec non 7) super novis emergentibus testes de novo examinat, imo inspectionem repetit, denique 8) Wenn es um Gränzen, Wandgänge, Jagen und andere dergleichen Jura und Gerechtsamkeiten zu thun, und den Augenschein einzunehmen, vonnöthen, solle zu des Richters besserer Information eine jede Parthey einen richtigen Abriß zu produciren, schuldig seyn (*Rec. Imp. Nov. § 51.*); & 9) tertio interveniente ac Insp. oc. impediante Commissarius nihilominus pergit salvo jure cujuscunque: peractaque 10) Commissione, præviam partium citatione, ad publicationem Protocolli progreditur.

SECTIO VI.

De iis, quæ Supremis Imperii Tribunalibus, quoad Processum in Genere, juxta Recessum Imperii novissimum communia sunt, & in specie de Processu Cameræ Judiciali & Extrajudiciali.

TITULUS I.

Quæ Supremis Imperii Tribunalibus, quoad Processum, juxta Rec. Imp. Nov. communia sunt.

§. 1584. in Syst. 1764.

Quandoquidem Qualitas Personarum, Rerum, Causarum, Judicum inferiorum Supremis Imperii Tribunalibus in quibuscunque Casibus obviis præsumi nequit cognita, nisi notoria sit, eadem vero qualitas Jurisdictionem Supremorum Imperii Tribunalium fundat (T. III. & IV. & § 926); idcirco quia qualitate hac deficiente nulla est Jurisdictio, consequenter nullum Judicium primum, quod ad ordinanda Suprema Imperii Judicia requiritur, est, ut qualitas fundans

Fundans eorum Jurisdictionem a Supplicante differte allegetur, nisi judicialiter notoria sit, velut judicialiter notorium esse potest, quod supplicans immediatus sit.

§. 1585. in Syst. 1765.

Quodsi proin, Judici dubia est Jurisdictio in Casu, quo a supplicante non allegatum caput, ex quo fundata sit, decernitur in Camera

„Noch zur Zeit abgeschlagen, sondern wo-
„fern Supplicant Jurisdictionem Camerae
„besser fundiren wird, soll ferner ergehen,
„was Recht ist.

§. 1586. in Syst. 1766.

Idemque adeo observandum, si in criminalibus Nullitates processus allegatae probaliter non sunt deductae, sub formula:

„wird Supplicant besser, als geschehen,
„darthun, wie dieses Gerichts Jurisdi-
„ction fundirt seye, soll ferner ergehen,
„was Recht ist.

In Camera his in casibus nonnunquam supplicans per loquatur a Notario in viam rectam reducitur (*Conf. Wezl. Beytr. P. III. Abh. XXIX.*).

§. 1587. in Syst. 1767.

Quodsi Caput, ex quo Jurisdictio fundata sit, probatum vel notorium est, processus decernendi, e contrario autem denegandi sunt, si Caput istud probari non potuit, vel incompetencia notoria est. Prius in Camera Imperiali fit sub formula:

Erfannt: decernimus:

Poste

Posterius sub formula:

Abgeschlagen, denegamus.

Quodsi itaque in Narratis vitium latet, quod corrigi potest, decernendum:

auf vorgebrachte Narrata abgeschlagen.

Si in Petito:

wie gebetten, abgeschlagen.

§. 1588 in Syst. 1768.

In Casu denegatorum Processuum, Remedium ulterioris Supplicationis ac novæ deductionis competere, fusius docui (*Wetzl. Beytr. P.I. Abh. XXVI.*).

Quodsi dein processus decernuntur, formula est.

Auf jetzt und vorige Narrata erkannt:

§. 1589. in Syst. 1769.

Cum dentur Exceptiones fori declinatoriæ; iisdem quoque Supremorum Imperii Tribunalium Competentia impugnari potest, allegando Causas Jurisdictionem eorum alias fundantes in Casu dato deficere, adeo ut propositis a Reo Exceptionibus fori declinatoriis Interventio quoque statim locum habeat (*Obs. CCLXV*).

§. 1590. in Syst. 1770.

Harum itaque causarum quot dantur, tot species Exceptionum fori declinatoriarum sunt; quo pertinet v. gr. Exceptio Austrægarum, velut Conventionalium, litis velut in Camera pendens.

§. 1591. in Syst. 1771.

Quodsi itaque nullæ propositæ, iis pars implorata renunciasse, inque Jurisdictionem Judicis

dicis incompetentis consensisse, consequenter Jurisdictionem Supremorum Imperii Tribunalium prorogasse, censenda est.

§. 1592. *in Syst. 1772.*

Et quemadmodum in genere non sufficit, Exceptiones non proposuisse, sed eæ quoque probandæ sunt, ita & propositis in Supremis Imperii Tribunalibus Exceptionibus fori declinatoriis, addenda sunt Documenta, iis fundandis interservientia, velut Pacta Domus, quibus innititur Exceptio Austrægarum Conventionalium, vel familiarum.

§. 1593. *in Syst. 1773.*

Ad Documenta ista referenda quoque sunt Documenta litis pendentiae. Quemadmodum autem unumquodque Judicium ampliandæ suæ Jurisdictioni intentum est, ita simplex Documentum litis pendentiae non sistit confestim Judicii alterius supremi cursum, nisi etiam specialius de illa constet.

§. 1594. *in Syst. 1774.*

Quoad partes quemadmodum ad Judicia inferiora, ita & ad superiora ordinanda Legitimitas ad Causam pertinet, si qualitas, quam supplicans asserit, notoria non sit.

§. 1595. *in Syst. 1775.*

Quod si quis Instrumentum in personam suam haud conceptum in Judicio producit, qualitas cessionarii notoria non est, sed probatione indiget. Hinc docere debet, quem in modum nomen Documento comprehensum in ipsum transierit, nec sola Instrumenti obligatorii detentio

tio sufficit ad istam legitimationem, quamvis ei inserta sit Clausula: *Allen getreuen Briefs-Innhabern.* Unde si tertius aliquis ex Causa cambiali Actionem intentaturus est, necesse habet, ut doceat, qua ratione istas Literas Cambiales adeptus sit (*Obs. CCCCXLIV.*).

§. 1596. *in Syst.* 1776.

Quando in processu ordinario supplicans e. gr. hæres, cessionarius, istiusmodi qualitatem in libello asserit, assertum istud eodem Jure cum libello censendum est.

Hinc prius de legitimatione dubium remove non tenetur, quam de probationis fundamento probando sollicitus est. Ante omnia vero tunc, si hæredes vel cessionarii summarie, velut executive agunt; v. gr. hæres creditoris pro Mandato de solvendo supplicat.

§. 1597. *in Syst.* 1777.

Legitimatio hæc involvit non solum probationem qualitatis sibi, sed & alteri convento tributæ, veluti si Creditoris hæres pro Mandato de solvendo contra hæredem Debitoris supplicat, quemadmodum Judicium ordinandum, quoad partes, cui inservire debet.

§. 1598. *in Syst.* 1778.

Ad ordinandum Judicium, quoad partes, pertinet quoque Admissio earundem ad Jura pauperum. Pauper vero est, qui in bonis mobilibus & immobilibus tantum non habet, ut Expensas litis solvere possit (*Obs. DCCCCXXVII.*).

§. 1599. *in Syst.* 1779.

Quoniam legitimatio ad Causam, ad ordinandum

nandum Judicium, quoad partes, requiritur, igitur ante eandem, Admissio ad Juramentum paupertatis concedenda non est (*Obs. CCCVII.*).

§. 1600. in *Syst.* 1780.

Causæ pauperum plerumque sunt Altercationes plane frivolæ, & fraudulosæ, saltem Tituli mendicandi, seque ad Bursam pauperum qualificandi.

§. 1601. in *Syst.* 1781.

Etsi itaque pauperibus succurrere, adeoque Justitiam gratis administrare ipsa æquitas jubeat, fraudibus tamen simul obviandum est (*C. O. C. I. 55. §. 1.*); Consequenter 1) si pro admissione ad Jura pauperum supplicatur, non sufficit paupertatem allegasse, sed & eadem, ceu facti, simul probanda est, neque tamen 2) attestato cujusque, etsi viri honesti, sed vel parochi ordinarii loci, vel Magistratus, vel aliquorum vicinorum loci ejusdem, vel Notarii, si illi Judicii inferiori faveant, vel ejus odium incurrere nolint (*C. O. C. d. L. pr.*); dependetque 3) a Judicis arbitrio, an pauperem ad Jura paupertatis admittere, an vero plenior probacionem injungere velit.

§. 1602. in *Syst.* 1782.

Nec sufficit, quod plene probata sit paupertas, nihilominus enim Judicium securum reddendum adversus fraudes & Cavillationes pauperum. 1) Hinc Judæi in Camera Imperiali a Juribus & Privilegiis pauperum excluduntur (*Obs. LVIII.*), nec 2) alius ad Jura pauperum admittendus est, priusquam Juramentum pau-

pertatis, præstiterit, cujus formula (C. O. C. I. T. 96.). præscripta; neque 3) ad idem admittendus, nisi prævia Seria de vi Juramenti avifatione (C. O. C. d. pr. & Rec. Imp. Nov. §. 110.), imo 4) præstito quoque Juramento paupertatis Litteræ informatoriæ ad pauperum Magistratum præmittendæ sunt, antequam Processus decernantur, (C. O. C. I. 55. §. 3. Rec. Imp. Nov. §. 105.), ut causæ status elucescat, utrum illa fundata, an legitimis fundamentis destituta sit, admittendo tamen 5) Reinformationem, ita ut desuper de-
mum, si mala deprehensa Causa, Decretum in Camera publicetur.

„Ist Supplicanten sein Begehren abge-
„schlagen, und soll derselbe bey Straf des
„Thurns sich innerhalb 3. Tagen aus die-
„ser Stadt begeben (Obs. CLXX.).

§. 1603. in Syst. 1783.

Quemadmodum alias Juramentum per Mandatarium præstari potest, si Mandatum speciale datum, ita & Juramentum paupertatis, vel in persona vel per Mandatarium absentis valetudinariæ præstari potest.

§. 1604. in Syst. 1784.

Ex Rationibus, ob quas, si quis ad Jura pauperum admitti velit, probatio atque Juramentum paupertatis requiruntur (§. 1602. & 1603.), & id elucet, quod iis Requisitis deficientibus, nemo ad Jura pauperum admittendus sit, et si supplicet mit Erbiethen bey Erlangung des Seinigen, sodann was nöthig ist, zu bezahlen (Obs. CLXX.).

§. 1605.

§. 1605. in Syst. 1785.

Præstito adeo Juramento paupertatis, Requisita ad Jura pauperum adfunt, consequenter Admissio ad eadem decernenda; Et sic in Camera Advocati & Procuratores ex officio secundum Turnum constituuntur:

In Camera formula decreti admissivi est:

Ist Suppliant ad Juramentum & Jura pauperum gelassen, und seynd diejenige, an welchen die Ordnung, zu Advocaten und Procuratoren Ihm zugeordnet.

Qui tamen, justa non reperta causa, clientem dehortari, idque Collegio Camerali indicare tenentur (*§. 1601.*) B. B. 7. Jul. 1696.

Unde Procurator five Advocatus pauperis ex Actis editis ac in præsentia Lectoris vel Notarii Camerae apertis, perlustratis necessaria excerpere potest.

§. 1606. in Syst. 1786.

Quia Pauperes admissi judicio oneri sunt; idcirco in Camera in causis eorum procuratoribus nonnunquam injungitur, ut ex Actis prioris Instantiæ Statum Causæ conficiant, ad Exitum ejus promovendum; Imo si Causa ejus, qui ad Jura pauperum se legitimare potest, jam ad decisionem instructa est, is ad Juramentum & Jura pauperum non admittitur (*Obs CCCCLVII.*).

§. 1607. in Syst. 1787.

Licet vero, si requisita ad Jura pauperum adfunt, & supplicans ad forum competens remittitur, opus non sit, ut ipsi Agens ex officio constitutatur, prout petiit, ad Jura pauperum tamen

admittendus est, ne iisdem in foro suo privetur (*Obs. CLXX.*).

At vero si quis etiam in Judiciis Imperii Supremis ad Jura pauperum admittendus, non semper requiritur, ut Juramentum paupertatis in iisdem præstet, sed sufficit, si illud in Judiciis inferioribus præstiterit (*Obs. CCLXXXIX.*): ne juramentum reiterandum sit præter necessitatem.

§. 1608. in Syst. 1788.

Judicium quoad eos quoque, qui partibus litigantibus patrocinantur, ordinandum est. Quod igitur Advocatos attinet, arcendi sunt a limine Judicii frevelmûthige, & quidem pœnis condignis *Rec. Imp. Nov. §. 120.* sancitis.

§. 1609. in Syst. 1789.

Quoad Procuratores, ad Judicium ordinandum, eorum requiritur legitimatio, quæ dicitur Legitimatio ad Processum, interdum Legitimatio ad Acta, imo ad Causam, quæ tamen ab illa, de qua superius egimus, longe diversa, & qualificatio ad causam proprie est, Principali nec Procuratori incumbens v. gr. ad probandam descendentiam. Consistit enim vel in Productione Procuratorii, vel præstatione Cautiois de Rato & Mandato, quarum alterutra in quolibet Judicio, ni aliter totum Judicium reddatur nullum, necessaria est (*C. O. C. I. 33.*).

Reus vero tantum sub cautione Mandatum intra certum tempus 1. 2. 3. Mens. importandi, comparere potest: cum Actor paratus esse debeat, sub periculo vel desertionis in Appellationibus,

nibus, vel circumductionis in Causis Citationum & Mandatorum.

Ab omnibus vero Procuratoribus pro Processibus supplicantibus ordinarie cautio admittitur (B. B. 13. Dec. 1659.).

Alias quoque procuratoribus legitimatio ex officio injungenda est *Sententia*, quæ *Legitimatoria dicitur*, cujus formula est:

„In Sachen ꝛc. Ist Lic. N. sich ad Acta
„zu legitimiren, und deswegen von be-
„sagten Herrn Klägers Erben eine förm-
„liche Gewalt einzubringen, Zeit 2. Monat
„p. T. & p. v. A. w. angesetzt, mit dem An-
„hang, wo er dem also nicht nachkommen
„wird, daß alsdann auf Gegentheils An-
„rufen ergehen solle, was Recht ist.

§ 1610. in Syst. 1790.

Equidem vi C. O. C. III. 14. §. 8. Cautioni illi locus non fit in Causis, ubi periculum est damni irreparabilis, vel annulationis Sententiæ. Sed GAMBS jam ad §. 42. *Rec. Imp. Nov.* meminit, hanc distinctionem nunquam attentam, sed Cautiones indistincte admissas fuisse (vid. *Decr. comm.* 13. Dec. 1659. §. 2).

§. 1611. in Syst. 1791.

Ante Recessum Imp. Nov. Procuratoria in solum dantem, ut & ad causam singularem, nec non ad unum tantum procuratorem dirigebantur.

Cum itaque tot citationibus ad reassumendum petendis retardationes processuum exorirentur, Recessu Imp. Nov. §. 101. introductum, ut
1) Mandatum generale ad omnes cujusque sup-

plicantis Causas pendentes & futuras directum sit, adeo, ut 2), licet in diversis Causis, quis plures procuratores habere queat, singulis tamen procuratorium generale ad omnes Causas dare debeat, proin 3) si unus præ altero in Causa quadam singulari agat, præter istud literas speciales, quibus eadem illi commissa, producere teneatur (*Mem ad Adv. Visit. Nov. §. 17. N.2.*).

§. 1612. in Syst. 1792.

Ne per plures Procuratores Processus confundatur, neve Parti invitæ Procurator obtrudatur, præcavendum est.

Hinc 1) in una Causa nonnisi unus procurator constitui potest (*C. O. C. P. I. Tit. 31. pr.*); licet tamen 2) pluribus Consortibus in una eademque Causa, ut quivis suum procuratorem separatim constituat, quasi in Causis diversis; Procuratorem autem 3) suo & consortum nomine simul constituere non permissum; sicque 4) procuratorium continere debet nomen Constituentis cum ejus sigillo & subscriptione, nec procuratorium a conjunctis personis, velut a fratre pro fratre subscriptum, admittendum est.

§. 1613. in Syst. 1793.

Ex Principio (§. 1611.) porro facile intelligitur, cur 1) Mandato procuratorio Clausula hæredum inferenda sit (§. 99. *Rec. Imp. Nov.*) exceptis iis, quæ dant Prælati, Monasteria ac reliquæ Communitates, (velut civitates) utpote quibus non sunt hæredes, in quibus propterea loco verborum: für mich und meine Erben, substituenda verba: für uns und unsere Nachkommen oder Nach-

Nachfolger ; uti in procuratoriis Tutorum vel curatorum surroganda sunt verba : in Vormundschafts. Namen : neque 2) hæc pro sufficientibus habeantur, nisi Tutorium quoque productum sit : adeo ut illa partes procuratorii sint.

§. 1614. in Syst. 1794.

Denique ex dicto principio, ad evitandam retardationem Processuum necessaria est 1) Substitutio alterius Procuratoris in casum mortis primi, oder sonst anderwärts Veränderung seines Standes, consentiente tamen substituto ac propterea subscribente Original-General-Vollmacht verb.: *consentio in substitutionem*; & quidem 2) si quis probe vigilare velit, unius plures Procuratores in eadem causa in eventum substituere potest (C. O. C. P. I. T. XXX. §. 1.); cum vero 3) substitutio personalissimum quid sit, substitutus alium substituere nequit, nisi facultas hæc expresse data sit, si adeo 4) neque Procurator Principalis, neque substitutus adsunt v. gr. mortui, in alia vero causa Procurator adest, legitimatio ei ad hanc causam injungenda, sed & 5) si talis deficit, Processus in contumaciam instruendus est.

§. 1615. in Syst. 1795.

Cum adeo Procuratorium sine substitutione non subsistat (§. 1614.), sequitur, quod mortuo substituto, a Procuratore Procuratorium cum nova substitutione producendum sit ad Acta (Wetzl. Beytr. P. II. Abh. XII. Sent. p. 101.).

§. 1616. in Syst. 1796.

Quemadmodum quot sunt inter easdem per-

sonas Causæ, tot Mandata; ita etiam tot Cautiones requiruntur. Hinc Cautiōem ab una causa singularis Rubricæ, extendere non licet ad aliam.

§. 1617 in Syst. 1797.

Cum adeo Mandatum procuratorium legale non sit, nisi Clausulas substantiales in se contineat, quo Casu etiam sufficiens dicitur: intellectu facile est, cur idem productum a Procuratore partis adversæ recognoscendum vel diffitendum sit, notatis defectibus sub formula:

In Sachen ꝛc. Ist Dr. S. den von Lic. J. wegen (besagter Wittib) (den 11. May jüngsthin) eingebrachten Gewalt zu recognosciren oder diffitiren, Zeit (ad primam post ferias paschales) p. T. & p. v. A. v. angeſetzt, mit dem Anhang, wo er deme also nicht nachkommen wird, daß alsdann hiermit berührter Gewalt ex officio pro recognito angenommen seyn solle;

adeoque 2) in Casu, si Procuratorium nullis defectibus laboret, ex officio pro recognito habeatur, reservata ob omiſſam recognitionem vel diffessionem contra procuratorem, pœna arbitraria, sub formula:

In Sachen ꝛc. Ist der durch Lic. W. (den 9. Jan. jüngst) eingebrachte Gewalt mit vorbehaltner Straf nach Ermäßigung gegen Dr. A., um willen er denselben nicht recognoscirt, noch diffitirt, v. A. w. pro recognito hiermit angenommen.

Sin vero procuratorium defectibus laboret, cen illegale rejiciatur, cum pœna contra procuratorem

rem etiam ab adverso id non indicantem, sub formula:

In Sachen ꝛc. Seynd die durch Dr. G. (sub [1|67]) übergebene Vollmachten allesamt als illegal und Ordnungs-widrig hiemit verworffen, und soll derselbe zusehenderst einen verbesserten Gewalt in specie &c. innerhalb 8 Tagen sub præjudicio ad Acta übergeben. Dann ist wider ermeldten Dr. G., um willen er dieses höchste Gericht mit dergleichen illegalen Vollmachten bemühet, die Straf einer halben Mark Silbers, sodann gegen Dr. B. und Dr. C., um willen sie solche Vollmachten nicht expresse diffitirt, noch die Mängel angezeigt, zusammen eine halbe Mark Silbers in den Armen-Säckel aus ihrem eigenen Beutel, innerhalb 8 Tagen, sub pœna dupli & realis Executionis zu entrichten hiermit vorbehalten.

Secus igitur 3) procuratorium legale pro tali quoque acceptetur sub formula:

In Sachen ꝛc. Ist der durch Dr. C. (am 14. Jan. lauffenden Jahrs) von ermeldtem Herrn Grafen A. eingebrachte Gewalt pro recognito angenommen, darauf allem An- und Vorbringen nach zu Recht erkannt ꝛc.

4) Nudum Notarii Attestatum, vel sola Carta bianca non sufficiat, utique autem 5) Copia signata generalis procuratorii ad omnes Causas in quadam singulari separatim producta: cum valde

incommodum esset, semper originale exhibere
(*C. O. C. III. 14. 3.*).

§. 1618. *in Syst. 1798.*

Quemadmodum præcavendum, ne parti adversæ patrocinium desit, ita 1) etsi vigore *Rec. Imp. Nov* in quolibet procuratorio substitutio fiat (§. 1613), substituto tamen expectatorium (*Wartgeld*) seu aliud quidpiam accipere serio prohibitum (*C. O. C. P. I. T. 31. pr. & §. 1. in fin.*), quamvis praxi hanc prohibitionem non fervari, noto notius sit: Minime enim prohibitum, ei, quem mihi facio Consulentem, honorarium constituere: 2) substitutus parti adversæ principaliter quidem inservire & salarium ab ea accipere potest, substitutioni tamen ad evitandam collisionem officiorum renunciare tenetur; neque proin 3) pars utraque simul eundem substitutum habere potest

§. 1619. *in Syst. 1799.*

Officio procuratoris primarii finito 1) quoniam res adhuc integra est, principali liberum est, utrum Mandatum adhuc revocare, sicque substitutum, an alium pro primario procuratore constituere malit, modo illi pro eo labore, quo processum sine ulteriori constitutione continuare, debuit, condignam solvat mercedem (§. 100. *Rec. Imp. Nov.*); vicissim ergo 2) substituto renunciare substitutioni licet. Quare cum 3) de eo constare debeat, utrum principalis alium procuratorem primarium constituere malit, substitutus, quamprimum officium primarii finitum, illud principali notificare, hicque intra 2. Mens. alium consti-

constituere tenetur, insuperque 3) substituto per interlocutoriam injungi potest:

Daß er einen auf sich principaliter gerichteten Gewalt einbringen solle.

Secus 4) Substitutus ipso jure non scripto Procurator primarius fit, & contra eum Sententia fertur. Praxis docet, dictos duos Menses non adeo strictè observari.

§. 1620. in Syst. 1800.

Ex quibus consequens 1) Procuratorio hanc Clausulam inferendam esse, de sublevando procuratorem cunctis oneribus Juris, præsertim satisfactionibus, de Judicio fisci, & Judicatum solvi ac plane indemnem præstando (§. 40. *Ordin. der Notarien* 1512.); e contrario igitur 2) ipsum Partilæfæ ad omne damnum inde ortum resarciendum teneri (*Rec. Dep.* 1600. §. 69.); at vero 3) si non Procurator, sed pars v. gr. contumax in culpa, hanc merito ad damnum datum restituendum cogi (*Rec. Imp. Nov.* §. 42.). Unde est, quod 4) quamprimum procurator se legitimavit, Dominus litis fiat (*C. O. C. P. I. T. XXXII.* §. 9.).

§. 1621. in Syst. 1801

Si quis igitur 1) procuratorem ad litem constituit, & constituens interea mortuus, morte non obstante causa peragi & Sententia proferri potest. 2) Exonerations Procuratorum non admittendæ sunt, nisi prævia causæ cognitione, eoque difficilius 3) si procuratores pauperibus constituti sunt, & propter easdem in contumaciam contra Pauperes pronunciandum esset (*Obj. DCCI.*).

TITULUS II.

De Forma procedendi, seu ipso Ordine Processus Imperii Generali.

§. 1622. in Syst. 1802.

Quemadmodum Judex nonnisi imploratus officium suum ad utilitatem privatam imperatur; ita nec Processus nisi imploratus decernit, ac proin primum, quod in ordine Processus Imperii generali occurrit, Imploratio Judicis est a parte facta pro decernendis processibus, quæ dicitur *Supplicatio*.

§. 1623. in Syst. 1803.

Quoniam Processus decernendi innituntur Actioni in Causa; idcirco statim liquet, supplica mediante Actionem tantum proponi, consequenter eandem per se neque allegationem Juris, neque facti continere, neque adeo de substantia processus esse. Cum autem eo primario libellus directus sit; sequitur, quod 1) re per se considerata hic absque istiusmodi supplicatione peculiari subsistat, sicque 2) Actori integrum sit, velitne supplicationem & libellum separare, an unum alteri admiscere (§. 34. *Rec. Imp. Nov*).

Hodie tamen libellus in Causis primæ Instantiæ, velut Citationum, Mandatorum, supplicationi inferi solet, adeo ut in Camera processus pro tempore denegentur, ob non annexum libellum.

In

In causis autem secundæ Instantiæ communiter, attamen citra necessitatem, libellus a supplicatione separatur.

§. 1624. in Syst. 1804.

Habuerunt quidem Germani olim libellum articulatum usque ad *Rec. Imp. Nov.* Ne vero tempus inutilibus disceptationibus de pertinentia Articulorum teratur; Libelli olim usitati in causis civilibus aboliti sunt (*d. §. 34.*); erratque STRUVIUS (*a*) Libellum Articulatum in Camera receptum esse, existimans.

§. 1625. in Syst. 1805.

Quemadmodum Minor Syllogismi, in quem libellus resolvendus, factum est; ita 1) ejus enarratio ordine Chronologico & nervose concepta, in libello præcedere debet, sicut etiam Minor in Syllogismo naturali, ab illo Scholæ distinguendo, præcedit; & 2) ex eadem atque medio concludendi petitum deducendum; Quod si inde deductum, dicitur *formlich*, ceu naturæ institutæ actionis conforme (*C. O. C. l. 34. pr.*); indeque 3) libelli conclusio narrata ad ea restringit, quæ expresse in ea continentur, ac proinde 4) magis ad illam, quam ad narrata attendi debet (*Obs. T. III. p. 767.*), nec non 5) in dubio semper illa actio a iudice eligenda, quæ narratis conformior & Actoris utilior est.

§. 1626. in Syst. 1806.

Quando libellus supplicationi inferitur (§. 1623) 1) duplex supplicationis petitum est, unum, quod citationem rei terminumque præfigendum

(a) *Jurisp. R. G. F. L. IV. T. 8. §. 8.*

dum respicit, quodque Actor per supplicationem separatim proponere posset; alterum, quod ad litem ipsam in iudicium deductam, & eo dirigitur, ut Judex reum in id, quod præstare vel facere denegat, condemnet, & quidem 2) necessario petitio de condemnando adversario, illi pro eo citando addenda est, ne libellus supplicationi inferendus forma sua substantiali careat, & ita ineptus atque informis evadat (§. 34. *Rec. Imp. Nov.*), insuper, quia 3) alterum petitum alternativum esse potest, libellus est vel simplex vel alternativus, uti e. gr. in Actione hypothecaria, ubi petitur, ut vel solvat reus, vel immissio in bona fiat. Unde 4) in una supplica alternative vel pro Mandato S. C. vel in eventum pro processibus Appellationis supplicari potest, Citatio vero 5), ad quam prius petitum dirigitur, non ad id tantum fit, ut reus citatus disceptationem suscipiat, sed etiam ad amicabilem compositionem, ceu actus, quo reus a Judice in iudicium vocatur, ut actioni motæ respondeat (*Obs. DCII.*).

§. 1627. in *Syst.* 1807.

Quia petitum nullius effectus est, si Jurisdictio non fundata; ideo qua ratione eadem fundata sit (§. 1584.), inter medium concludendi, & petitum primæ supplicæ ostendendum.

§. 1628. in *Syst.* 1808.

Clausula salutaris ex Jure Romano *Rec. Imp. de A.* 1550. §. 3. in supplicationibus quidem recepta erat, sed per posteriorem de A. 1557. §. 33. abrogata, um sonderlich vielerley Unrichtigkeit in denen Råthen und der Canzelen zu vermeiden (C. O. C.

O. C. I. 22. §. 12.); effectusque adeo ejus tantum est quoad libellum, nisi is plane ineptus sit, ut quid velit, non constet.

§. 1629. in Syst. 1809.

Plenam probationem narratorum an Actor statim supplicæ addere, an postea demum, quam responderit reus, proferre velit, arbitrio ipsius relictum (§. 35. Rec. Imp. Nov.). In ordine igitur ad decernendos Processus, sufficit verisimilis probatio (§. 79. Rec. Imp. Nov.), per adjuncta nimirum breviter rubricata, in forma probante annexa, & in Rubro supplicæ litteris vel numeris infra in latere notata.

§. 1630. in Syst. 1810.

Ad exhibitam Supplicam, ut Decretum fiat, res ipsa exigit. Quod cum se referat ad petatum; Decreto ad Supplicam exhibitam vel petatum 1) suspenditur, vel 2) denegatur, vel 3) limitatur, seu loco ejus aliud quid decernitur, vel 4) petito defertur.

§. 1631. in Syst. 1811.

Decretum, quo petatum supplicantis suspenditur, donec de requisitis ad decernendum, quod Juri & facto consentaneum, necessariis constet, dicitur *Prælocutorium*.

§. 1632. in Syst. 1812.

Hinc 1) Decretum prælocutorium non solum est, quo supplicans defectus supplicæ emendare jubetur, sed etiam 2), quo litteræ pro Informatione decernuntur (§. 1602. seq.); ac 3) istiusmodi Decretum ita concipiendum, ut supplicans defectus facile animadvertere possit.

§. 1633.

§. 1633. in Syst. 1813.

Itaque Decreto prælocutorio opus, si una cum Supplica pro Citatione probationes non productæ, ad eas nempe producendas, nec non, si petitum ita conceptum, ut förmlich dici nequeat, (§. 1625.) adhibita formula.

Noch zur Zeit abgeschlagen, sondern wofern Supplicant sein Petitum förmlicher einrichten, und deshalb Rubrum cum nigro besser concordiren wird, solle ferner ergehen, was Recht ist.

§. 1634. in Syst. 1814.

Huc quoque pertinet Decretum, quod dicitur Dilatorium v. gr. in diem fundatæ Jurisdictionis Cameralis, velut:

Ist das gebettene Mandatum abgeschlagen; dann in puncto Citationis, wofern Supplicant Jurisdictionem Camerae fundiren wird, soll darauf ferner ergehen, was Recht ist.

§. 1635. in Syst. 1815

Litteris pro Informatione (Schreiben um Bericht) Judici inferiori injungitur, ut de genuina Causæ indole, seu veris facti Circumstantiis Judicem Superiorem certiores reddat. Unde intellectu facile, cur 1) litteris pro Informatione includatur copia supplicationis & omnium adjunctorum per Actorem exhibitorum, 2) tam litteræ pro Informatione, quam informatoriæ non in alia, quam obsignata forma emanent atque recipiantur.

§. 1636.

§. 1636. in Syst. 1816. & 1817.

Litteras has non solum in Causis pauperum (§. 1601. 1603.), sed etiam subditorum & officialium contra Dominos suos (§. 511), ut & in Causa Relaxationis Juramenti ad Effectum agendi præmittendas esse, ex superioribus (§. 880. seqq) constat. In exigendis ipsis, quomodo Ratione Causarum & Ratione subditorum distinguere debeat (*vide Obs CCLXI.*). Inque Causis subditorum contra Magistratus litteris informatorialibus opus non esse, si hi gravamina subditorum sponte tollere paratos se sistunt, observatum (*Obs. DCCXCIII.*).

Ergo in reliquis Causis Arbitrio Judicis relictum, num pro Informatione rescribi consultum ducat, nec ne.

§. 1637. in Syst. 1818.

Circumstantiæ interdum & hoc efficiunt, ut litteris temporalis Inhibitio annectatur, quæ diserte quoque Judicis Arbitrio relicta (*Rec Vis. Nov. §. 4.*). Dantur propterea Litteræ pro Informatione in certa hypothese emissæ, annexa inhibitione temporali, e. gr. soll (dieser Sachen besondern Beschaffenheit nach) zuvor an den Unterrichter, um seinen ausführlichen Bericht darüber innerhalb 6. Wochen einzuschicken, geschrieben werden: immittelst aber derselbe sich weitem Verfahren in dieser Sach enthalten.

§. 1638. in Syst. 1819.

Si petitum Supplicantis denegatur, id fit vel 1) simpliciter, sub formula: abgeschlagen, denegamus; vel 2) addita causa v. gr. auf vor-

L.B. de Crameri Inst. Jur. Cam. N n ge

gebrachte Copiam obligationis abgeschlagen; Auf vorgebrachte narrata abgeschlagen, vel 3) cum appendice, velut remissorio ad forum competens: abgeschlagen, sondern mag Supplicant, ob er will, seine Nothdurft gehöriger Orten suchen. Datur adhuc 4) denegatorium purum & respective conditionatum, v. gr. Ist die gebettene Citatio wider die unwissende Creditores pure, wider die übrige aber noch zur Zeit abgeschlagen; sondern wofern Supplicant die Supplicationes gegen einander collationiren und concordiren, wie auch unter drey, wenigst einen oder zwey der Stadt Amsterdam näher gelegene Orte pro affixione (citat. Edict.) vorgeschlagen wird, soll ferner darauf ergehen, was Recht ist: Und mag er, ob er will, contra quoscunque Interesse habentes, an statt der unwissenden Creditoren die Petition mit einrichten.

§. 1639. in Syst. 1820.

Si petito supplicantis defertur, decernuntur Processus, sed 1) non tantum pure, formula: Erkennt, verum interdum 2) cum denegatorio form.: seynd gebettene Citatio und Mandatum de restituendo, jedoch cum Clausula erkannt, übriges Begehren aber abgeschlagen; eoque adeo vel simplici vel dilatorio form.: Ist die gebettene Citatio erkannt, übriges Begehren aber noch zur Zeit abgeschlagen; vel 3) limitative form.: Ist gebettene Mandatum, so viel die abgepfändete Zücher, oder deren rechten Werth betrifft, erkannt, vel 4) respective velut ad iteratam supplicationem, & cum denegatorio form.: Ist die gebettene Citatio auf den Landfrieden, wie auch das Man-

Mandatum Restitutorium, jedoch cum Clausula, auf jehiger und voriger Supplicationen narrata, und Beylagen wider den Herrn Grafen von N. erkannt, das übrige Begehren abgeschlagen, vel 5) limitative & respective cum denegatorio form.: Ist das gebettene Mandatum, so viel die Pensiones und Unkosten betrifft, erkannt, übriges Begehren aber abgeschlagen, vel 6) sub conditione, form.: Ist das gebettene Mandatum, jedoch auf vorgehende genugsame Caution erkannt, vel 7) sub modo seu Lege, form.: Erkannt, jedoch soll Supplicant, seinem Erbieten gemäß, in primo reproductionis Termino die Obligation in Originali, die andere Beylagen aber in forma probante einbringen, und den Advocatum Causæ die Supplicationes mit unterschreiben lassen, oder denselben benennen.

§. 1640. in Syst. 1821.

Post decretum prælocutorium in casu priori (§. 1632.), supplicans aut defectus supplicæ emendat, aut non. Si prius; petitum ulterius absque ratione suspenderetur. Ergo eidem jam deferendum, e. gr. in Jud. Imp. Aul. Fiat nunc nach denen weiters bengebrachten Bescheinigungen petitum Mandatum de non contraveniendo Privilegiis Cæsareis, & inito pacto &c. Sin posterius, & supplicans petitum iterat, ratio adhuc subsistens exigit, ut decretum ulterius dilatorium feratur, form. Cameral.: Noch zur Zeit abgeschlagen, sondern wosern Supplicant die Narrata etlicher maßen bescheinen wird, soll ferner darauf ergehen, was recht ist; daturque tertium dilatorium

cum conditione; läßt man es bey dem (den 4ten dieses) jüngst-ertheilten Decret noch zur Zeit nochmahlen bewenden; sondern wofern Supplicans, daß 2c.

§. 1641. in Syst. 1822.

Post decretum prælocutorium in casu posteriori (§. 1632.), aut informatio in Termino præfixo exhibita, aut non. In hoc casu supplicans quidem lapsum termini accusans rogat, ut petitum non amplius suspendatur, sed Processus, velut in contumaciam non informantis partis decernantur, extremum vero illud remedium non statim adhibetur, sed decretum ulterius prælocutorium pro informatione fertur, form. Cam. Abgeschlagen, jedoch soll Herrn Beklagten nochmahlen seinen Special-Bericht innerhalb 6. Wochen, a die insinuationis an zu rechnen, verschlossen über diese Supplication und Beylag zu thun, zugeschrieben werden. Vel: wofern Supplicans gebührend bescheinigen wird, daß er sich um Gehabung des Berichts gemeldet, so ergeht ferner, was recht ist: *Lat.* adhucdum iterato denegamus, sed quatenus supplicans, quod suus Principalis literas informatorias præter intimationem instanter requisiverit, easdem vero obtinere non potuerit, debite docuerit, fiet ulterius, quod juris.

Multo magis igitur is, qui informat, pro-rogationem termini petere potest.

§. 1642. in Syst. 1823.

In casu altero, si informatio exhibita, aut Judex de genuina causæ indole, seu veris facti circumstantiis certior redditus est, aut non (§. 1632.).

1632). Si hoc, quin informatio ad reinformandum communicanda sit, nemo dubitat, form. Cam.: soll Supplicanten der eingekommene Bericht zu seiner Nothdurft communicirt werden: vel ist die gebettene Communicatio des Berichts zugelassen.

§. 1643. in Syst. 1823.

Sin illud, absque ratione Judex, quod facto & juri consentaneum, decernere cunctatur. Hinc Processus vel decernit, vel denegat, velut form. Cam.: Auf eingekommenen Bericht ist sowohl dessen Communication, als die gebettene Citatio super nullitate cum Mandato inhibitorio abgeschlagen. Istudque denegatorium iterum vel simplex esse, vel appendicem habere potest, velut illud (§. 1638. Obs. CCCIII. p. 669). Processum circa Litteras informatorias observandum fusius tradit HOFFMANN. in Supplicat. Cam. Tit. XXVI.

§. 1644. in Syst. 1824.

Si petitum pro Processibus denegatum, aut supplicans acquiescit, aut non. Si prius, omne iudicium cessare, res est nullis dubiis obnoxia.

§. 1645 in Syst. 1825.

Si supplicans denegato petito non acquiescit, sed novam supplicam exhibet, aut eadem causam decreti prioris denegatorii e medio sustulit, aut non. Sin hoc, ob causam eandem adhuc subsistentem, ulterius decretum denegatorium ferendum. Unde denegatorium est vel 1) simplex seu primum, vel 2) ulterius seu secundum, vel 3) adhuc ulterius seu tertium,

vel 4) quartum, vel 5) quintum & ultimum cum inhibitorio, imo interdum indignatione vel gravi animadversione, formula: 1) abgeschlagen, 2) läßt man es beym vorigen Decret bewenden, 3) läßt man es nochmahlen bey vorigem Decret bewenden, 4) läßt man es bey vorigen Decreten abermahlen bewenden, 5) läßt man es bey vorigen Decreten endlichen bewenden, und soll Supplicans in dieser Sache sich fernern Supplicirens enthalten: vel in Jud. Imp. Aul. wird Implorantin bey Vermeidung ernstlicher Ahndung, und Bestrafung, wie sie schon längst verdienet, alle fernere Behelligung in dieser Sache untersaget, und dem Reichs-Hofraths-Thürhüter anbefohlen, von der Implorantin in ein und anderer Sache keine Exhibita mehr anzunehmen.

§. 1646. in Syst. 1826.

Si supplicans nova supplica causam decreti prioris denegatorii e medio sustulit; nec amplius decretum denegatorium subsistere potest; consequenter quod quinta vice denegatum (§. 1645) jam concedendum, velut ad supplicationem correctam seu emendatam, form.: seynd die gebettene Mandata auf diese anderwärts Narrata, jedoch daß dieselbe denen Mandatis inserirt werden, erkannt.

§. 1647. in Syst. 1827.

Remanet igitur adhuc casus Decretorum provisionalium (Observ. XV. p. 68. Obs. CCCC. XXXVI. p. 979.) etiam quæstione de fundata Jurisdictione non decisa locum habentium (Obs. DXLV. p. 315. & Obs. DCXXXIII. p. 258.).

§. 1648.

§. 1648 *in Syst.* 1828.

Si decreti sunt Processus, superest eorum Expeditio. Quemadmodum autem omnes res Imperii litteris exarare seu expedire muneris Archicancellariatus Imperii est; ita & Expeditio Processuum in Cancellaria Imperii fit.

Ea vero Unice ab Electore Moguntino, tanquam totius Germaniæ Archi-Cancellario dependet. Hinc & Expeditio processuum per personas ab illo constitutas fit.

§. 1649. *in Syst.* 1829.

Expeditionis præcipua pars est Præceptum Imperatoris: id quod desumitur ex petito supplicæ, vel, si hoc per Decretum limitatum (§. 1630), juxta formam Decreti.

§. 1650. *in Syst.* 1830.

Quod omnis Processus, utpote quo comparitio injungitur, terminum continere debeat, ut pars scire queat, quando comparere debeat, per se intelligitur. Quandoquidem autem Recessus Imp. Nov. abbreviandi processus Camera-
lis curam habet; igitur Terminus citationis peremptoriæ, unius nempe, loco triplicis decretæ ex Jure Romano introductus est, & quidem pro gravitate causarum partim ex Jure Pandectarum partim ex Jure Novellarum, prout nempe breviori vel longiori Termino comparitionis opus. Prior est 30 dierum seu unius Mensis: quia Jure Pandectarum citatio simplex 20 dies continet; posterior 60. dierum seu duorum Mensium: nam secundum Jus Novellarum citatio simplex 20. dies continet. Sed isti Termini Processibus

inferendi tantum ordinarii sunt. Ut enim pro arbitrio Judicis abbreviari atque prolongari possint, sæpius circumstantiæ loci & causæ exigunt (*Obs. CLV.*).

§. 1651. in Syst. 1831.

Si expediti Processus, quod parti, quam concernunt, tradendi sint, nisi expeditio effectu careat, per se patet.

Traditio Processuum Parti, quam concernunt, facta *Insinuatio* & *Executio Processuum* dicitur (*C. O. C. I. LI. pr. & per tot.*); Germ. dicimus, die Ladung verkündigen.

§. 1652. in Syst. 1832.

Cum adeo ejusmodi insinuatio non sit actus judicialis, sed extrajudicialis, idcirco eadem etiam die feriato fieri potest.

§. 1653. in Syst. 1833.

In locis Rom. Germ. Imperio subjectis, universalis est Jurisdictio Imperatoris, in Causis, in quibus Supr. Imp. Trib. fundata est Jurisdictio.

Inde est, quod, si Processus a Summis Imp. Judiciis decreti ibi insinuandi veniunt, ejusmodi insinuatio Magistratui loci, per requisitionem seu in subsidium, nunquam committatur.

§. 1654. in Syst. 1834.

Finis insinuationis requirit, ut & pars deliberare possit, utrum contendere, an cedere malit. Hinc non sufficit processus solos insinuare, sed eis adjungenda sunt, quæcunque ad eos impetrandos pars exhibuit.

§. 1655. in Syst. 1835.

Aut uni, aut pluribus insinuatio fit. In casu

casu priori ille originale retinere potest; in hoc vero tam processus quam Adjuncta, velut Supplicæ & Libelli, copialiter singulis insinuari, factaque collatione copiarum cum originalibus hæc insinuanti restitui debent (*Arg. C. O. C. I. LI. pr. & §. 15.*). Obligationes tamen originales insinuare, securum non est. Hinc eorum copię tantum cum originali concordatę, reservato originali, insinuantur.

§. 1656. *in Syst.* 1836.

Insinuationem per personas fide dignas fieri debere, probatio exigit, quę eam insinuationem factam alleganti incumbit. Inde per personas juratas; adeoque vel per Nuntios Camerales, vel per Notarios tam simplices quam immatriculatos, ut & Magistros postarum absentibus, presentibus autem per Ministros Curiarum publicos fieri potest.

Dantur quoque subsidiales, in ordine ad insinuandum (*Obs. CCXXIV. §. 2.*).

§. 1657. *in Syst.* 1837.

Insinuatio, in qua requisita legum observata, legitime facta dicitur.

§. 1658. *in Syst.* 1838.

Quare cum id, quod legitimum non est, in genere nullum censendum sit; insinuatione legitime non facta, pars comparere non tenetur: ejus autem e contrario comparitione insinuatio validatur (§. 34 *Rec. Nov*).

§. 1659. *in Syst.* 1839.

Quia insinuationi Processuum Appellationis fatale præfinitum (§. 1043.) igitur ejus omisso-

ni, vel non rite factæ insinuationi, præjudicium desertionis imminet.

§. 1660. in Syst. 1840.

Si quid Principi insinuandum, personæ ipsius primario; adeoque in Residencia insinuandum est, si fieri potest.

Quodsi igitur domicilium Principis non fixum, tunc ubi majori anni parte illud habere consueverit, insinuationes fieri debent. Si vero Aulæ sedes aliorsum translata, eo recta contendendum. Alias insinuationem officialibus fieri, necessitas exigit. Et quidem tunc iterum eminentiori, velut vicariis, Cancellario, Aulæ præfecto fieri debet. Et quia ipsis, qua talibus, insinuatio fit, eadem in Residencia & Aula, nec alibi fieri debet; atque tunc demum, nemine eam recipiente, Processus portæ affigendi sunt, si nimirum nemo illorum præsens sit, atque minores Aulici, quin ipse Janitor deficient: sin secus, processus extra ea loca Principibus, sicubi reperiantur, insinuandi (C.O.C. I. LI. pr. 1.2.3.).

§. 1661. in Syst. 1841.

Quoniam unus homo plures sustinere potest personas; igitur insinuatio alicui in persona eo loco fieri debet, ubi personam quandam sustinet. Hinc insinuatio Archi-Episcopo Coloniensi, qua Episcopo Monasteriensi facienda, Coloniae fieri nequit.

§. 1662. in Syst. 1842.

Ratione ac ordine consimili Prælatis, Abbatibus reliquisque, Comitibus nimirum Baronibusve, itidem nempe vel ipsis, vel vicariis vel
prima-

primariis officialibus ac dein minoribus, sic porro, insinuationem fieri debere, nemo inficias iverit (C. O. C. d. l. §. 4 5 6. 8.).

§. 1663. in Syst. 1843.

Hinc et in casu insinuationis alii Universitati faciendæ vel Consulibus, eorumve Vicem gerentibus, & Senatoribus aliquot, vel Curiae, aut Aedibus sacris, alterive Loco publico Processus affigendi sunt (C. O. C. d. l. §. 14.).

§. 1664. in Syst. 1844.

Si insinuatio Civitatibus facienda, quoniam easdem Senatus, ipsum vero Consul repræsentat; igitur 1) Consuli & Senatui, si congregati, ostendantur, in ipsa Sessione, alias 2) Consulibus eorumve Vicem Gerentibus & Senatoribus aliquot congregatis, aut 3) si illorum copia non sit, Consuli Soli Processus insinuandi (§. 9. 10. C. O. C. d. l.), singulis autem 4) quatenus in officio considerandi, adeoque in Civitate sunt, minime extra eandem.

§. 1665. in Syst. 1845.

Quare cum & Præses Judicium repræsentet, pari Ratione Judicio, aut in Sessione, aut in Congregatione particulari, aut Soli Præsidi insinuatio facienda (C. O. C. d. l. §. 12.).

§. 1666 in Syst. 1846.

Multo magis itaque privatis in loco Domicii soliti quæsitis repertisque vel in faciem, vel ad ædes facienda est insinuatio, & quidem ita casu posteriori, ut 1) Domi uxori aliisve Domesticorum, adultiori tamen, non infanti, intimentur Processus, Dominoque sine Mora transmitti

mitti jubeantur: Nullo vero 2) præsente coram domesticis relinquantur, nec 3) ullo eorum conspicuo, vel insinuantibus non intromissis, adhibitis e Vicinia duobus tribusve arbitris, ædibus affigantur. Si quis autem 4) intus animadversus aperire nolit, in foribus fenestrisque deponantur; etsi 5) Reus plures habeat Domus, quas inhabitat, ad eam insinuatio fiat: in qua eo tempore commoratur, aut Familiam habet, si 6) de hoc non constet ad illam, quam frequentius inhabitare solet; si porro 7) vagabundus, ad Hospitium, in quo degit vel diversari consuevit (C. O. C. P. I. Tit. 51. §. 15. 16. 17.).

§. 1667. in Syst. 1847.

Si publica Edicta aliæve Patentes insinuandæ, ad plurimum, nec tantum unius, notitiam pervenire debent. Hinc locis publicis, vel in Processu ipso vel alias designatis affigendæ sunt (C. O. C. d. l. §. 19.).

§. 1668. in Syst. 1848.

Cum in insinuatione Processuum talia occurrant, quæ oblivioni facile traduntur, nisi specialissime notentur, dum adhuc in recenti memoria sunt; igitur quam primum insinuatio facta, accurata statim ejus relatio conscribenda (C. O. C. I. L. I. §. 4. 7. 11. 13. 20.).

§. 1669. in Syst. 1849.

Actor in genere *reproducere* dicitur *processus*, si eosdem reexhibet, docetque de legitime facta eorum insinuatione, termino lapso partis adversæ comparitionem responsionemque expectaturus.

§. 1670.

§. 1670. *in Syst.* 1850.

Quia reus, nisi insinuatio legitime facta, comparere non tenetur (§. 1658.), idcirco absque reproductione, nec Jurisdictio continuative fundata, nec processus pro efficaci habendus; seu absque reproductione processus non est.

§. 1671. *in Syst.* 1851.

Nec minus id statim liquet, non tantum in Appellatione (§. 1132.); sed in genere ob generalitatem rationis 1) reproductionis Terminum comparitioni seu Processibus insertum esse; consequenter 2) si plures sint interessati, iisdemque diversis facta diebus insinuatio, reproductionis Terminum non nisi a tempore cujusque computari; adeoque 3) toties reproducendum esse, cum reservatione ulteriorum reproductionum, quoties existit Terminus a singulis Citationibus separatim computandus (*Arg. C. O. C. III. Tit. XII. §. 4.*).

§. 1672. *in Syst.* 1852.

Quemadmodum Processus decreti favorem actoris concernunt, ita ejus arbitrio quidem relictum, an eos reproducere velit, nec ne (*Arg. C. O. C. P. III. T. II. & XII.*); minime vero ista Renunciatione damnum ullumve præjudicium Reo inferri potest.

§. 1673. *in Syst.* 1853.

Quoniam itaque 1) Processibus decretis Reo comparitio injuncta, si actor non venit, solus vero Reus se sistit, illum huic ad refundendas Expensas resarciendaque damna, ceu Processibus istis decretis & insinuatis causata, teneri, ipsa
æqui-

æquitas dicitur, sique 2) Rei interesset, ut ad Prosecutionem & meritorum Causæ Deductionem Actoris supplica cum adjunctis in Termino Reproductionis reexhibita admittatur, atque tandem Sententia feratur, efflagitare potest (C. O. C. P. III. 1. XLII. Wo aber die Kläger 2c. G. B. 22. Nov. 1661.). Quæ adeo neglectæ Reproductionis Præjudicia generalia sunt.

§. 1674. in Syst. 1854.

Si Reus comparet, aut Prorogationem petit, aut Exceptiones opponit: *Prorogatio* extensio Dilationis dicitur. *Dilatio* vero spatium Temporis, sub quo aliquid peragendum, differens proin a *Termino*, qui dies ille dicitur, quo aliquid peragatur.

§. 1675. in Syst. 1855.

Unde statim patet Terminum Prorogationem petendo, Exceptionibus fori declinatoriis, si quæ competunt v. gr. Austrægarum, tacite renunciari, Judicem agnoscendo, nisi expresse Prorogatio ad Exceptiones fori declinatorias producendas, petita fuerit.

§. 1676. in Syst. 1856.

Quia id, quod amplius non est, extendi nequit, prorogatio ante Terminum effluxum petenda: Alias post Terminum effluxum parti adversæ Jus quæsitum, consequenter pro novo termino Supplicatio illa inaudita & absque causæ cognitione admittenda non est.

§. 1677. in Syst. 1857.

Indeque ubi prorogatio Terminum petita, licet Conclufum haud secutum, tamen sub finem Proroga-

rogationis agendum (*Decretum comm. C. f. A. 1746. §. 8.*).

§. 1678. *in Syst.* 1858.

Quia Prorogationibus Justitia protrahi potest, igitur prima quidem ad nudas Literas Partis vel Advocati concedi solet (*v. Visit Nov. Mem. ad Advoc. & Proc. §. 3. in fine*), quoad secundam tamen multoque magis adeo tertiam, non tantum allegari, sed & sufficienter probari debent Causæ impediementi relevantes (*Arg. Rec. Imp. Nov. §. 50. 97. 103.*).

§. 1679. *in Syst.* 1859.

Si Reus comparet responsurus, Exceptionesque propositurus, quoniam Recessu Imp Nov. Processus abbreviatus est, igitur 1) lis semper in primo statim Termino contestanda (§. 37.), solennis autem L. C. 2) non requirit, uti olim Jure Rom. præsentibus Testibus facta in Verborum Formula consistens, sed dum respondet Reus ad ea Libelli Capita, quæ Factum concernunt, articulato Libello abrogato, lis contestata est, ita ut qualiscunque sufficiat Responsio, modo perspicua, nec non cathégorica sit, ut vel affirmet, vel neget, non vero dubia contineat verba e. gr. *Er lasse es dahin gestellet seyn, auf seinen Wehrt und Unwehrt beruhen*; specialis autem 3) & pertinens esse debet litis contestatio, i. e. ad ista singula actionis vel Libelli Capita, quæ relevantia sunt, ita directæ, ut status Controversiæ inde elucescat; Porro 4) Exceptiones peremptoriæ, allegato eorum fundamento, litis contestationi statim & simul sub Pœna præclusionis annexendæ sunt

sunt (§. 37. *Rec. Imp. Nov.*), nisi quæ Rei Notitiam tempore litis Contestationis effugiunt, vel cum effectu litis ingressum impediendi, & proin se a litis Contestatione liberandi urgeri vel in continenti probari possunt, ita ut has ante litis Contestationem, sicut illas in Progressu litis opponere liceat; Dein 5) in dilatoriis statim litis Contestatio eventualis fieri debet, quatenus hæc cum Exceptione absque vitio contrarietatis simul stare potest, ita tamen, ut, si fundatæ sint, actori nihilominus injungatur, ut iis antecedenter satisfaciat, imo causa ipsa Principalis interea sistatur, ut ne Terminus quidem probatorius currere incipiat (§. 40. *Rec. Imp. Nov.*); atque adeo 6) generatim omnia, una cum Responsione ad Probationes supplicationi forsan adjunctas, a reo simul, non successive in primo Terminio proferri debent, alles auf einmal, bey Strafe der Präclusion, quorum nempe Notitiam habet (§. 39. *Rec. Imp. Nov.*) exceptis 7) solis fori declinatoriis, quæ quippe solæ in Processu ordinario opponi possunt (§. 608.).

§. 1680. in Syst. 1860.

Ex quibus omnibus facili simul opera colligitur, quod si litem Contestatam nolumus, dicendum esse, nos respondere, informandi causa, non animo litem contestandi, nisi in Eventum, quo sc. Exceptiones declinatoriæ insufficientes reperirentur; 2) litem contestari non solum Reum, sed & Actorem: Etsi enim is litem nolit, in Eventum tamen, si Causæ non cedat, ille litem affirmative contestatur; 3) Litis Con-

testa-

testationem adesse debere, vel a parte ipsa, vel ex officio, minime tamen in Causis Mandatorum, utpote in quibus petitio injungitur, ohne einige Widerrede (§ 405), prout tam Mandata S. quam C. C. Citationem ad docendum de Paritione nec ad excipiendum continent (§. 540.).

§. 1681. in Syst. 1861.

Quodsi itaque reus non comparet, Actore comparente, contumacia illius coërcenda est.

Cavendum autem, ne justo major evadat coërcitio. Hinc lis quidem pro contestata habetur, actorem ad ulteriora, documenta nempe probatoria proferendi, admittendo, eoque facto sententiam ferendo in contumaciam, quodsi enim lis pro affirmative contestata haberetur, quoniam Exceptiones non adsunt, lite non opus, sed reus potius confessus citra moram condemnandus esset (§. 36. Rec. Imp. Nov.).

§. 1682. in Syst. 1862.

Si vero recognitio documentorum petita, consuetum præjudicium est, quod illa documenta in vim probationis producta in contumaciam non recognoscentium pro recognitis acceptentur, nisi gravitas causæ obstet (§. 39. Rec. Imp. Nov.).

§. 1683. in Syst. 1863.

Quoniam Terminus reproductionis pro limine Judicii habendus (§. 1670.); igitur convenienter requiritur, ut in eo statim legitimatio fiat, ab Actore nimirum, qui præparatus in iudicium venire debet, ut Mandatum procuratorium producat: fecus a reo, qui si Procuratorium producere nequeat, ad cautionem de illo

L.B.deCrameriInst. Fur.Cam. O o intra

intra certum tempus sub præjudicio inferendo præstandam admittendus. Cui consequens, ut ab Actore procuratorium vel statim supplicæ adjungendum, vel si illud impossibile, in eadem cavendum sit, de eodem in primo reproductionis Termino inferendo (§. 42. *Recess. Imp. Nov.*).

§. 1684. in Syst. 1864.

Etsi juvandæ probationi utriusque litigantis, Jure Canonico Positiones inventæ atque Rec. Imp. Nov. §. 41. confirmatæ sint, ita ut eas offerre in libero arbitrio partium sit, nec proin §. 37. d. R. prout TEXTOR putavit, sublata, quamvis non necessariæ dicendæ sint; in Camera tamen easdem nondum esse usurpatas, cum RHET. (*Inst. Imp. P. L. 4. Tit. 16. §. 1.*), censuit MENCKEN. (ad LAUTERB. L. XI. Tit. 1. *ad verb. defensionales*), rationem infrequentia a deficiente earum necessitate specificaue litis contestatione d. §. 37. exacta deducens.

§. 1685. in Syst. 1864.

Enimvero rationes has non stringere, elucet ex iis, quæ BOEHMER (*in I. E. Pr. II. V. XI*), de usu hodierno Positionum latius deduxit, observantiamque earum in Camera Observationes GAILII & MYNSINGERI sat abunde evincunt. Ita enim ex hujus Observ. 55. Cent. 2. constat, in Camera positionem partim veram, partim falsam, totam negari non posse, sicut LAUTERBACHIIUS (*in Comp. Jur. p. 155.*) existimavit, & ille (*L. I. Obs. 82. n. 7.*) observat, responsionem *non creditur, ut ponitur*, in Camera non admitti.

De

De usu Positionum latius conf. *Opusc. m. T. IV. Op. XX. coll. Obj. DCCCCXLIX.*)

§. 1686. in Syst. 1865.

Siquidem Juramentum Calumniæ ad integritatem tantum, non ad substantiam Judiciorum pertinet; inde est, quod in Causis S. Q. arbitrio partium & Judicis relictum fuerit, idem exigere prævio Juramento malitiæ, adeo ut Judex istud remittere possit, si forsan frivole exactum, vel ex officio exigere, si a partibus non exactum (§. 43. *Rec. Imp. Nov.* conf. FLOERCKE *de Juramento calumniæ.*).

§. 1687. in Syst. 1866.

Quoties Juramentum Calumniæ in persona propria non præstatur, toties Mandatum speciale requiritur, licet clausula de Juramento calumn. præstando generali procuratorio inserta sit: ut jurans in specie, quid jurare teneatur, sciat, & sibi a perjurio ejusque pœnis eo melius cavere possit (d. §. 43.). Unde formula Mandati spec., cui inserta omnia Juramenti verba (in *C. O. C. P. III. Tit. XXXVIII. in fine.*).

§. 1688. in Syst. 1867

Exin, quod non nisi ad delationem partis vel Judicis in Causis S. Q. Juramentum Calumniæ præstetur, istaque delatio ante primum Terminum fieri nequeat, consecutive colligitur, productionem Mandati specialis ad Jurandum in iisdem in primo Termino non necessariam, sed postea demum, quando Juramentum præstandum, in Termino producendum esse Mandatum,

§. 1689. *in Syst.* 1868.

Quantum ad usum hujus Juram. in Supr. Imp. Trib., is rarus est, ob rarum ejus effectum. In prima Instantia neque actor, neque reus ad illud adstringuntur, sed in fine Processus ob temerarium vel malitiosum litigium puniuntur.

§. 1690. *in Syst.* 1868.

In Causis Mandatorum in specie eodem, quoad Actorem, opus non est, quoniam eadem non decernuntur, nisi Causæ ad illa qualificatæ sint. Quoad reum æque minus; Exceptiones sub- & obreptionis si relevantes sint, attenduntur, si irrelevantes, rejiciuntur. In Causis Appellationum illud Appellans præstat (§. 1138.), minime appellatus, qui Sententiam, consequenter etiam præsumptionem bonæ causæ pro se habet: Ob quam in Causis Appellationum Procuratores non jurant in propriam, sed tantummodo Principalis & Advocati animam (§. citat.), secus ac in Causis Restit. in integr. (§. 1324.).

§. 1691. *in Syst.* 1869.

Quoniam Electorum, Principum & Statuum Consiliarii ab initio officii sui jam jurarunt; igitur sicut a suspitione fraudis, ita & a præstando generali calumniæ juramento, quoad Causas suorum principalium in genere, nec tantum Appellationis (§. 1139.) immunes sunt, eosque officii necessitas excusat. Secus adeo res se habet, si privato, nec principis nomine litem suscipiant, oder wenn sie nicht wirklich verpflichtet, sondern nur Honorarii, oder von Hauß aus Räthe sind. Nec hic inter Causas S. Q. atque App.
di-

distinctioni locum concedit identitas Rationis (§. 43. *Rec. Imp. Nov.*).

J. 1692. in Syst. 1870.

Exceptiones etiam in Supr. Imp. Trib. per Replicas impugnantur: nec abs re: quoniam hæc nil sunt, nisi impugnatio Exceptionum ad defendendam Actionem.

Et sic cognitu non est difficile, 1) quemadmodum omnis impugnatio ex iisdem cum parte adversa principiis fit; ita & replicam ex iisdem principiis, unde reus suas Exceptiones derivavit, desumendam; ideoque 2) ab Actore replicante petitum primi Libelli repetendum; consequenter 3) generatim considerandum esse, qualis objecta Exceptio, quæve ad ejus validitatem in formalibus & materialibus requirantur: & quidem priori respectu, an tempus observatum, modus, an non renunciatum; posteriori, an ex tali causa competat Exceptio, an omni, an contra quemlibet, & quæ similia: ac porro 4) Actorem replicantem jure rei excipientis frui; adeoque 5) quemadmodum reo copia Actionis & Terminus excipiendi indulgetur defensionis gratia, ita quoque Actori Copiam Exceptionis & Terminum ad replicandum concedi, sicque 6) Actorem secundo Terminò Replicas inferre, & quæ in Exceptionibus Reus negavit, probare & quidem 7) si Actor negata per Instrumenta, quæ in Libello nondum produxerat, probare velit, ea omnia simul & semel in Replicis allegare, petereque debere, ut adversarius ea recognoscat, vel ex officio pro recognitis acceptentur (§. 35.

45. *Rec. Imp. Nov.*); eaque adeo 8) a reo in continenti, nisi circumstantia considerabilis impediatur, vel a reo solæ Exceptiones fori declinatoriæ oppositæ sub isto præjudicio, in causis non arduis vel recognoscenda, vel jurato diffitenda esse (*Rec. Imp. Nov. §. 39*); si autem 9) Actor per testes probare contendat, tunc prius quam replicet, ad Articulos probatoriales ex libello conceptos absque impertinentibus exhibendos teneri, alias 10) si nulla opus probatione, statim ad Duplicas progredi licere (*§. 55. Recess. Imp. Nov.*).

§. 1693. in Syst. 1871.

Ea est in Supremis Imperii Judiciis quoque probationis necessitas, ut Actore non probante reus absolvatur, & in probatione victoria causæ consistat.

§. 1694. in Syst. 1872.

Cum in claris nulla opus sit probatione, igitur 1) *Thema probandum constituit, quicquid statum controversiæ constituit*; ac propterea 2.), quia is ex litis Contestatione elucet (*§. 1679*), thema probandum inde eruendum, nec 3) ad probandum quid admittendum, quod irrelevans, id est, quod non controversum, nec quod impertinens, id est, statum controversiæ non tangit (*§. 50. Rec. Imp. Nov.*).

§. 1695. in Syst. 1873.

Quod attinet modum probandi in specie per Documenta; per se patet, 1) Instrumenta mutilata, absque die & consule, non probare, sed reum ab Actore eorum, in quibus intentio-

nem

nem suam fundat, integram & authenticam productionem exigere posse (Conf. *Nebst. P. LXII. Abh. Muster einer temerären Appellation*); & vel maxime 2) si capita diversa, nec connexa invicem sint (*Obs. T. III. p 797*); consequenter 3) in originali producenda esse, non solum si reus, sed & Judex id desideraverit, atque adeo 4) Instrumento vel Documento originali non producto, debita pro liquidis minime habenda, arbitrio tamen Judicis relinquendum esse, ut ponderatis rite circumstantiis, æstimet, quousque fides Copiis Documentorum a Notariis vidimatis habenda sit (*Obs. CXXIII.*); & hæc vidimatio sufficere potest, non contradicente altera parte; 5) propter Sigillum publicum ante longissimum quoque tempus appositum, Instrumentum pro authentico & publico declarandum esse (*Obs. CLXXV.*), nec minus 6) rationibus generaliter agnitis, velut Instrumentum obligationis tradendo, quo summa eorundem agnita, lapso biennio singularum Causarum probationes particulatim non amplius exigi posse (*Obs. CCCXXXIV.*), hoc tamen attento, quod heres Creditoris contra Exceptionem non numeratæ pecuniæ in casu concurrentis Exceptionis doli mali omnino tutus non sit, si suspicionibus premitur, quod notitiam numerationis non factæ habeat (*Obs. DCLII.*).

§. 1696. in Syst. 1874. & 1875.

Instrumenta, quæ in Supr. Imp. Trib. occurrunt, pariter ac in inferioribus, sunt vel publica

blica vel privata, eaque vel Judicialia vel Extrajudicialia.

Ad judicialia pertinent Acta & Protocolla judicialia, consequenter Testamenta Judici oblata, obligatio hypothecæ judicialiter constitutæ.

Ad extrajudicialia referenda, die Lager-Steuer, Zins-Bücher.

Illa plenam facere probationem autoritatis judiciorum consequens est. Eo ipso autem Exceptiones contra fidem horum Documentorum admittendæ sunt, e. gr. si Actuarius sit suspectus, Acta sint manca, Libri judiciales sua non habeant requisita.

§. 1697. in Syst. 1876.

Fidei Judiciorum æquipollet fides Archivi Statuum Imperii. Hinc 1) Documenta Archivi Statuum Imperii ex loco & ejus autoritate pro authenticis habenda, plenamque faciunt fidem, ita ut nullam aliam extrinsecam probationem & datæ vel figilli recognitionem requirant, modo sint originalia, nullo vitio laborantia: unde & 2) Copiæ vidimatæ ab Archivario, uti & ab Actuario, Judicii plenam faciunt fidem, nisi specialiter productio Originalis petatur, & a parte contra talem copiam excipiatur, 3) Copia copiæ non valet, nullamque operatur fidem, nec regulariter simplex copia non vidimata, nisi ex Archivio desumpta, vel forsan antiqua.

§. 1698. in Syst. 1877.

Etsi Civitates municipales, jure Archivi destitutæ sint, quo gaudent Status Imperii, attamen Docu-

Documenta ab iis producta, modo legaliter sint regeſta, magnam fidem habent.

§. 1699. *in Syst.* 1878.

Libri cenſuales, cataſtra, ſi requiſita debita adſint, ſcilicet ſi publico nomine concepta, convocatis & præſentibus iis, quorum intereſt, & ab his ſubſcripti, judicialibus æquipollent.

Non minus igitur plenam fidem habent. Per ſolum Cataſtrum vero neque dominium, neque diſiſionem bonorum probari poſſe, dedu-ctum (*Obſ. MCLXXV.*).

§. 1700. *in Syst.* 1879.

Æquipollent hiſ die alte Weiſthümer, nec non Libri Eccleſiaſtici; Hochzeit- Tauf- Sterbe- Bücher, plene probant in iis, quæ coram Parocho facta ſunt.

§. 1701. *in Syst.* 1880.

Quæ cum ita ſint, Inſtrumenta Notariorum, coram 2 vel tribus teſtibus in debita forma conſecta, publicam quidem habent fidem, etiamſi ejusmodi Notarius ex poſt, in alio forſan caſu ex capite falſi damnetur. Multum tamen hic Judi- cis valet arbitrium, ut & in caſu librorum Offi- cialium, Adminiſtratorum, Tutorum, ceu In- ſtrumentorum privatorum, interdum plenam, interdum minus plenam, interdum nullam fidem facientium.

§. 1702. *in Syst.* 1881.

Inſtrumenta itaque privata, ſeu ſcripturæ privatae, probant quidem plene contra ſcribentem non pro ſcribente. Quo pertinent Libri Merca-

torum semiplenam probationem operantes, si data acceptaque rite sint annotata.

Manualia vero Privatorum, velut Libros opificum, Privilegio Libri Mercantilis, nisi in causis exiguis, non gaudere, demonstratum (*Obs. CCCCLXXII.*); indeque ulterius deductum, frustra quem ad probandam realem illationem & actualem versionem in rem, ad Manualia sua juramento suppletorio confirmando provocare (*Obs. DLXXXIX.*).

§. 1703. in Syst. 1882.

Atque sic Instrumenta vel obligatoria vel liberatoria, modo Causam debendi habeant expressam, diem & Consulem, subscriptionemque debitoris contineant, magnam tantum operantur præsumtionem; indeque contra Instrumenta garantigiata probationes & testes admittantur (*Obs. T. II. P. I. p. 53.*).

§. 1704. in Syst. 1883.

Quemadmodum Documenta vel privata vel publica sunt, ita & mortificatio obligationis vel publica vel privata est (*Obs. LXIV.*) Non mirum igitur, cur & detur Casus mortificationis Quietantiæ apud Aëta (*Obs. DCXXVII.*).

§. 1705. in Syst. 1884.

Modus probandi per Testes idem est, sive Testes examinans sit ipse Judex vel Commissarius.

Unde superius quoad hunc deducta, & quoad hunc valent, abstrahendumque tantum ab iis, quæ ibi de Commissariorum Constitutione & officio speciali occurrunt.

§. 1706.

§. 1706. in Syst. 1885.

Probatio non fit Parti, sed judici. Ergo fides Testium dependet a Judicis arbitrio.

§. 1707. in Syst. 1886.

Hinc 1) si vera adsit probationis æqualitas, Judex ad imparitatem eam quasi reducere; atque adeo 2) tam ad auctoritatem testium, quam ad qualitatem testimoniorum; consequenter 3) attendere debet, quoniam majoris fidei sint; sicque 4) annon unius Testis omni exceptione majoris testimonium æquet dicta duorum testium aliquo modo suspectorum, & 5) inter plures testes æqualis qualitatis ad numerum respicere, quoad qualitatem vero testimoniorum 6), quoniam elogia verosimiliora sint (*Obs. XL.*), nec minus 7) cujus possessio titulata sit, si alter titulum una cum possessione demonstravit, tandemque 8) existente æqualitate non tantum apparente pro reo pronunciare: paritas namque probationis sæpe apparenter tantum abest.

§. 1708. in Syst. 1887.

Reliqua genera Probationum, excepta ea, quæ per Jus jurandum fit, nempe calculum computationemve Rationum mutuarum, ut & per comparisonem literarum, ad modum probandi per Documenta, pertinent; Unde ibi deducta & hic sibi locum vindicant; ac propterea quemadmodum Documenta pro recognitis acceptare licet, ita idem & hic valet.

§. 1709. in Syst. 1888.

Probaturus interdum loco ulterioris probationis juramentum deferre, uti interdum testes

Instru-

Instrumentaque producere potest, in una eademque causa, non tantum de eodem, sed multo magis de diversis punctis; sique adeo cum pluribus res est, tunc & uni ex illis super speciali puncto Jusjurandum deferri potest, & valet juramentum judiciale in omnibus causis, est etiam, si de facto proprio defertur, Juramentum veritatis, si de alieno, credulitatis.

§. 1710. in Syst. 1889.

Præterea deficiente probatione pleniori, in Supremis quoque Imperii Tribunalibus admittuntur probationes verosimiles, seu Præsumptiones in vim probationis.

Sic enim falsum quoque probatur per præsumptiones, quæ certitudinis vice funguntur (*Obs. DXX.*).

§. 1711. in Syst. 1890.

Dantur autem Testimonia rerum. Ubi talia adsunt, ibi præsumtionibus, æque minus ac verbis opus est.

Ex quo fluit, errore ex facto ipso & rei natura elucescente, præsumtionibus contrariis locum non esse (*Obs. DCCCXXXV.*).

§. 1712. in Syst. 1891.

Species probationis est quoque Partium confessio. Ob eine mündlich beschehene und nicht acceptirte Bekänntnuß an sich selbst keinen Beweis gebe, so daß derentwegen das Suppletorium keine statt habe vid. *Uebst. P. LV. Abb. IV.*

§. 1713. in Syst. 1892.

Sicuti Instrumenta privata, seu Scripturæ privatæ, plene contra scribentem, non pro scribente

bente probant (§. 1702.); ita confessio extrajudicialis in Scriptura facta, licet privata, plene probat contra scribentem, modo sit recognita. Sufficit etiam sola subscriptio.

§. 1714. in Syst. 1893.

Judicialis itaque instar rei judicatæ, adeoque plenissima est, modo sit certa, nec modificata.

Talisque proin confessio facta in una Instantia, præjudicat quoque in altera.

Nec minus confessio reiterata & ex intervallo facta, plenum producit juris effectum, nisi erroris causa probetur, quo casu revocari potest (*Obs. T. III. p. 951.*).

§. 1715. in Syst. 1894.

Replicas impugnare adhuc licet reo: quæ impugnatio Replicarum ad defendendam Exceptionem *Duplica* est.

§. 1716. in Syst. 1895.

Quoniam itaque *Duplica* ad defendendam Exceptionem exhibetur; Reus *Duplicans* petitum Exceptionum repetere debet.

§. 1717. in Syst. 1896.

Reus Exceptiones suas per testes æque probare potest, ac Actor fundamentum suæ Actionis. Sicut igitur ipsi eodem modo Commissionem ad examinandum testes petere licet; ita nec prius duplicabit, quam testes examinati; eaque propter prius articulos probatoriales exhibere potest, ut Actor ad eas respondeat (§. 48. 49. *Rec. Imp. Nov.*).

§. 1718.

§. 1718. in Syst. 1897.

Retrobatio in genere dicitur intentioni adversarii contraria probatio.

§. 1719. in Syst. 1898.

Unde statim elucet, quod 1) thema reprobandum generatim consistat in eo, quod intentioni adversarii contrarium, vel directe vel per consequentiam; nec 2) necesse sit, ut reprobatio probationi contradictorie instituat, sed sufficiat, modo per indirectum intentionem Actoris elidat, themaque, quod Actor probare ausus, impugnet (*Obj. DCCCCXXIII.*)

§. 1720. in Syst. 1899.

Cumque adeo reprobatio species defensionis sit, sequitur quod 1) reprobatio ad reum restringenda non sit, & actori competat: si enim Actor se in præsumptione juris fundat, sicque reus principaliter probationem suscipere debet, tunc fieri potest, ut Actor reprobationem suscipiat; atque 2) vel negative vel affirmative fieri possit priori nempe modo directo contrarium ejus, quod in adversarii intentione est, deducendo, vel per consequentiam, mediante Exceptione vel Replica, adeoque 3) Reo detur, etiamsi nullas plane habeat Exceptiones, sique 4) habeat, sicut Actor suas probationes vel statim supplicæ vel Replicis demum addere potest; ita & Reus vel probationes suas statim Exceptionibus suis, vel duplicando demum reprobationem suscipere possit (§. 46. 48. *Rec. Imp. Nov.*).

§. 1721. in Syst. 1900.

Quia defensionis singularis est favor, igitur
1) &

1) & talis inest reprobationi, ac 2) ob eundem illud singulare habet reprobatio, quod ipso jure, & sic etiam, licet non reservata vel a iudice concessa, competat; adeoque 3) quoad necessitatem in reprobatione, non idem observatur, quod in probatione, modus tamen 4) procedendi in reprobatione idem est, ac in probatione, eademque adeo 5) fieri potest, per Instrumenta (§. 1695. seq.), Testes (§. 1705. seq.), Juramentum (§. 1709.), confessionem (§. 1712. seq.) & præsumptiones (§. 1710. seq.), etiam post publicationem Rotuli, super Articulis diversis (*Obs. DCCCLXXX.*); & 6) Testium de Universitate probatorialium testimonium robur ex accessione testium reprobatorialium de universitate adversa fortiri potest (*Obs. DCCCCXIX.*).

§. 1722. in Syst. 1901.

Cum itaque, finito Examine testium, durante adhuc Termino probatorio, Actor plures testes producere, vel Articulos additionales exhibere, vel etiam reprobationem instituere reus possit; 1) testium dicta non statim publicanda, sique 2) pars impetrans testium publicationem petierit, ea non statim concedenda, sed adversarius de super audiendus est, an consentiat in publicationem, nec ne; nisi 3) ille reprobationem instituturus protestatione interposita irritum debeat reddere publicationis Terminum; proindeque 5) Rotuli publicatio præcludit viam ad ulteriorem probationem tam producenti quam producto, excludit tamen tantum ulteriorem testium productionem & reprobationem super iisdem aut directo contrariis

trariis Articulis, reprobatioque post publicationem Rotuli super diversis Articulis permessa est (*Obs. DCCCCLXXX*).

§. 1723. in Syst. 1902.

Publicato Rotulo, judici ex eodem, quid & quale probatum, constat; consequenter ad substantiam Processus non pertinet, ut in testium fidem inquiratur, & disceptetur, an eorum depositiones intentioni producentium applicari queant, nec ne. In quo igitur cum vulgo sic dicta *attestationum disputatio* consistat, hæc usui fori debetur; minimeque adeo deneganda partibus volentibus.

§. 1724. in Syst. 1903.

Vi hujus usus Fori producenti permittitur scriptum, quod dicitur *Deductions-Schrift*, *Probations-Schrift*, sive *rechtlliche Deduction*, quo ostendit, quod probanda probaverit: producto vero conceditur scriptum, quod dicitur *Elisions-Schrift*, *Exceptions-Schrift*, contra personas & Elogia Testium directum: cujus refutandi causa Producenti scriptum adhuc permisum, quod dicitur *Salvations-Schrift*, quo fides & dicta testium contra impugnationes producti defenduntur; Salvo cæteroquin judicis arbitrio: Ob nach bewandten Sachen dem Kläger oder Beklagten der letzte Satz zu gestatten, (*Rec. Imp. Nov. § 57.*). Ut proin in materia probationis per testes parti adversæ regulariter unum tantum, alteri vero duo scripta permittantur, sicque usus fori (*§. 56. Rec. Imp. Nov.*) declaratus fuerit, daß nemlich die Partheyen auf die publicirte Attestatio-

stationes in zweyen, also eine jede Parthey in einer Schrift eigentlich beschliessen sollen.

§. 1725. in Syst. 1904.

Ex paritate rationis igitur in genere numerus scriptorum a iudicis arbitrio dependet, qui dijudicet, an ultimo scripto nova admixta sint in facto. Hoc itaque casu, etsi regulariter in Judiciis Supremis æque minus, ac in aliis bene ordinatis inferioribus ultra duplicam proceditur, contingere potest, ut impetrata a Iudice venia ad triplicam, quadruplicam, imo adhuc ulterius ad octuplicas progressus fiat, uti frequentissima in Causis gravioribus Jud. Imp. Aul. exempla testantur.

§. 1726. in Syst. 1905.

Concludere in causa, seu *submittere* dicuntur partes, si declarant, se proponenda in facto proposuisse, decisionemque Iudicis expectare.

§. 1727. in Syst. 1906.

Olim declaratio qualiscunque non sufficiebat, neque hodie indistincte, sed ex præscripto ordinationis Cameralis mediante formula fiebat: *Sehe es zur richterlichen Erkänntnuß*; praxi vero novissima eadem in incidentibus tantum attenditur, in definitivis autem sufficit, sive fiat per contradictionem generalem ad producta partis adversæ, sive per petitionem sententiæ. Virtualiter certe submittit, qui Sententiam vel absolutoriam vel condemnatoriam petit.

§. 1728. in Syst. 1907.

Quoniam ultra duplicam regulariter non proceditur (§. 1725.); ideo 1) ab Actore in Re-

L.B.deCrameriInst. Jur.Cam. P p plicis

plicis, a reo in Duplicis concluditur; istaque 2) conclusio omissa, pro facta a iudice ex officio habenda, ut adeo non solum a Partibus, sed etiam a Iudice fiat.

§. 1729. *in Syst.* 1908.

Continet Conclusio renunciationem ulteriori disceptationi a partibus factam. Igitur eadem semel facta revocari amplius nequit, nisi ex errore facta fuerit.

§. 1730. *in Syst.* 1909.

Judici autem nunquam concluditur. Ergo ejus est cognoscere, an Acta satis instructa sint, nec ne. Posteriori casu, quemadmodum causam ex officio pro conclusa acceptare (§. 1728); ita & eandem rescindere potest, si una partium in conclusione novi quid adduxerit, alteri ulteriorem concedendo defensionem, maxime in causis seu factis antiquis, utpote quæ dubiis pluribus, quam nova obnoxia.

§. 1731. *in Syst.* 1910.

Et sicut post Conclusionem in Causa scripta, quæ nova in facto continent, non admittantur, ita e contrario scripta, quæ talia non continent, admittenda sunt, velut Extractus Actorum, Deductiones ex Jure & Responso Jurisconsultorum, quæ tamen Partes Actorum non fiunt.

§. 1732. *in Syst.* 1912.

Quamvis ratione ætatis ordo inter causas decidendas juxta dictamen rationis servandus sit, causæ tamen privilegiatæ & moram non ferentes eundem, secundum illud ipsum, turbant.

Quod itidem valet de causis recentioribus
per

per præsentes partes sollicitatis *Rec. Imp. Nov.* §. 152.: cum eæ, quæ non sollicitantur, antiquiores, transactione sopitæ vel a partibus neglectæ vel remissæ præsumendæ sint, sicque frustra opera eas decidendi impenderetur, per verba d. §. weil nun dieselbe nicht mehr sollicitirt, einfolglich die Zeit auch umsonst verlohren gieng.

§. 1733. in *Syst.* 1913.

Ex quo simul patet, causas sollicitare, seu modeste urgere, ut ex iis referatur, licitum esse, quamvis juxta ordinem conclusionis referantur.

§. 1734. in *Syst.* 1914.

Licet ii, qui Sollicitantes ad Suprema Imp. Trib. ablegant, mediati sint, nihilominus in hisce, propter debita ab illis, ad vitæ sustentationem causæque gratia, conveniri possunt (§. 94. *Obs. CCCCLIV.*).

§. 1735. in *Syst.* 1915.

Acta Distribui dicuntur, si Referens in Causa constituitur. Is vero dicitur *Referens*, cui e collegio injunctum, proponere, quomodo causa ex Actis & Jure decidenda sit.

§. 1736. in *Syst.* 1916.

Unde statim patet, quod 1) distributio ejus sit, qui Judicio præest, velut in Camera solius Judicis, 2) Referens ipsemet Acta legere, indeque Extractum conficere, eidemque Votum suum addere debeat (§. 143. 144 *Rec. Imp. Nov.*), præmissis Relationi in Supr Imp. Tribb juxta *Obs. CCCXVII.* præmittendis, juncto genere Processus Citationis, an Mandati, an Appellationis, an in una Causa plures species Processus sint,

paratumque 3) in suo ordine, Judex sine omni mora ad referendum admittere teneatur, nec in relatione turbare possit, neque vero 4) ille sine hujus speciali jussu a relationis prosecutione abstinere possit. Aliquando namque suspensa Relatione, amicabile compositio tentanda, e. gr. si causa valde dubia, imo intricata, si Partibus ex longiori litis tractu præjudicium immineat, si partes a Transactione non alienæ, si publica utilitas id suadeat.

§. 1737. in Syst. 1917.

In Causis gravioribus, velut Religionis, item Statuum, Referenti adhuc alius adjungitur, qui pariter ac ipse (cum, ut ajunt, oculi plus videant, quam oculus) ex causa referat, *Correferens* propterea dictus: alias vero non nisi ad petitionem Partis, etiam in Causis Restitutionis, uti sigillatim quoque id rogantibus haud facile denegandum, etsi tantum de Processibus decernendis, vel denegandis, ad literas informatorias, agatur: quia Decretum processuum denegatorium definitivæ æquipollet.

§. 1738. in Syst. 1918.

Propositis itaque Re- & Correlationibus, nil superest, quam ut is, qui præest, etiam reliquorum mentem & rationes exposcat, iidemque, nisi rationes novas aut contrarias habeant, simpliciter Re- & Correferenti consentiant: Formulæ Cum Domino Referente sive Referentibus, addito insuper ex rationibus adductis, similiter, pariter &c.

§. 1739.

§. 1739. *in Syst.* 1919.

Votis dissentientibus secundum majora negotia expediri, naturæ collegii conforme est, nisi causæ qualitas obstet, velut ea inter Catholicos & A. C. addictos agatur.

Quoniam enim Status Protestantes de Assessoribus tam in Judicio Aulico, quam Camera Imperiali conquesti, quod diversæ Religionis affectu sæpius judicent, Pace *Westphalica* Art. V. non solum cautum, ut judicantes religione sint pares, partim nempe Catholici, partim A. C. addicti §. 54. sed & ut Catholici omnes in unam, atque A. C. omnes in alteram partem abire, seu, ut ajunt, jus eundi in partes exercere possint (§. 55.). Qui casus adeo a Majoribus exceptus est.

§. 1740. *in Syst.* 1919.

In duas partes nimirum ire, est ire in diversas Sententias, & pro illis adeo pugnare, ut neuter alteri cedere velit.

Lex vero partes desiderat, hinc omnium Protestantium, inde Catholicorum.

Quemadmodum autem tota Lex bono & in gratiam protestantium Statuum scripta est; ita sufficiet, omnes Protestantes una ex parte stare, neque hoc præsidium contra majora tollit, quamvis etiam unus alterve Catholicorum, illis se aggregaverit, sive secus si foret, haberent Catholici in potestate sua quovis tempore opportunitatem callido consilio eludendi hoc Beneficium.

§. 1741. *in Syst.* 1919.

Præterea in verbis §. 52. 1) in causis Religionis, (fidem nempe concernentibus) omnibus-

que aliis negotiis, 2) ubi Status tanquam unum Corpus considerari nequeunt (seu ubi de Juribus singulorum agitur), ut etiam 3) Catholicis (omnibus) & A. C. Statibus (omnibus) in duas partes euntibus, sola amicabile compositio lites dirimat, non attenta Votorum pluralitate, tres sunt casus, in quibus Majora cessent.

Neque proin licet tertium ad causas Religionis restringere, ne confundatur cum primo, sed ille etiam ad civiles quascunque se extendit.

§. 1742. in Syst. 1919.

Quæritur autem haud immerito, an jus eundi in partes extra Comitiam quoque locum habeat? Et respondetur, quod sic; quoniam dispositio & ratio §. 52. generalis, nec ad Comitiam restricta est, quia eo tendunt, ut neutra pars alteri in ordinato Religionis Zelo per majora nocere possit.

Quod nec extra Comitiam fieri debet. Unde etiam in Electione Imperatoris & defensione Imperii Protestantes tantum majora concessere, post objectiones ab Aurea Bulla & *Rec. Imp. Nov. de A. 1521. 1522. 1542. 1559. 1594.* desumptas, clarissimo argumento, quod in aliis electionibus, & alias jus eundi in partes sibi reservaverint.

§. 1743. in Syst. 1919.

Hoc casu igitur aliud remedium expediendi negotium non datur, quam Remissio ad Comitiam (§. 1449.). Hujusque remissionis cum alia ratio non sit, quam studium partium, illa cessat, quando Vota quidem ratione numeri æqualia (v. gr. 6. contra 6.), mixta vero sunt: mixtura enim indicium est, studium partium abesse.

Quam

Quam ob causam istum in eventum d. §. 55. viæ Ordinationis Cameralis (I. 13 §. 10. C. O. C. 1. 25. §. 3. seq.) negotia expediendi præscriptæ sunt.

§. 1744. in Syst. 1920.

Quod ad formam concipiendarum Sententiarum attinet, quoniam eadem decisionem Causæ continet, idcirco hæc tanquam singularis omnimode determinanda est.

Hinc in eo omnes Sententiæ conveniunt, quod 1) incipiant verbis: In Sachen, additis dein 2) litigantium nominibus, non vero speciatim, si aliorum sint hæredes, vel consortes, sub formula: In Sachen weyl. M., jecho deren Erben, in Actis benannt, wider Schultheiß, Burgermeister, Gericht und Gemeinden zu I. A. und Consorten &c. & 3) indicato semper Processus genere, imo etiam progressu, e. gr., in Sachen:c. Mandati de solvendo S. C. nunc executionis, ut & objecto litis speciali, plerumque in Causis S. Q., velut Citat. ad videndum exsolvi residuum pretii cum omni causa, & condemnari, Mandati de cassando Arrestum, & restituendo ablata, nec gravando contra rem in foro alibi prævento judicatam, sed adimplendo Transactionem, & interim se ad locum Arresti sistendo cum clausula App. die hohe Wild. Jagd. Gerechtigfeit und auch in specie das Rehschiessen betreffend: alias in Sachen Burgermeister und Rath der Stadt M. wider Prior des Closters G. Appellationis.

Quibus 4) jungi solet genus Judicii, e. gr., possessorii ordinarii, die hohe Wild. Jagd. Gerechtigfeit betreffend.

§. 1745. *in Syst.* 1921.

Istum introitum sequitur ipsa Decisio, quæ Tenor Sententiæ dicitur.

Qui proin specificè continere debet, in quo partes condemnentur, vel absolvantur, e gr. quod Rei in possessorio tandem absolvantur sub formula: Ist allem An. und Fürbringen nach zu Recht erkannt, daß gedachte Beklagte von angestellter Klag in possessorio zu absolviren und entledigen seyn.

Sæpius priora hujus Tenoris sese referunt ad subsequentiâ decidenda, e gr. nach gethaner hierunter ferner erkennenden Parition und Restitution — oder Ihnen annoch durch nachfolgende Urtheilmäßige Restitution und Ergänzung des entzogenen Genusses vergütet werden möchte &c.

§. 1746. *in Syst.* 1922.

Datur etiam Decisio Litis arbitraria. Ergo Tenor Sententiæ & eam continere potest.

§. 1747. *in Syst.* 1923.

Quo pertinet Transactio per modum Sententiæ, velut in Judicio Familiæ herciscundæ inita.

§. 1748. *in Syst.* 1924.

Causa similis ex principiis eis, quibus altera innititur, contrariis decidenda non est. Hinc *uniformitas in judicando observanda est.*

§. 1749. *in Syst.* 1925.

Præter introitum & Tenorem, Conclusionem quoque in Sententiis distinguere licet, in qua Tenor non solum præcipuis ejus verbis finalibus, germanicis & latinis, repetitur, v. gr. als wir hiermit also schuldig erkennen und condemniren,

ren, auch resp. loßsprechen und absolviren, sed & punctus causarum accessoriarum, fructuum, meliorationum nec non expensarum deciditur.

§. 1750. *in Syst.* 1926.

Nec silentio prætereunda, quæ aliquando in Sententiis ordinanda, vel ex officio, uti excitatio Fiskalis, reprehensio Advocati, aut Procuratoris, vel etiam ad petita Partium, velut retraditio Documentorum in originali exhibitorum, retenta apud Acta copia vidimata.

§. 1751. *in Syst.* 1927.

Sententia nequidem interlocutoria retrahi potest; neque adeo Sententia contra Sententiam ferri potest.

Non vero est Sententia contra quam, si Judex modum eandem ad effectum deducendi mutat (*Obs. XV.*), aut si ex nova Causa lata, seu prior ex falsa Causa lata corrigitur (*Obs. T. I. p. 150.*).

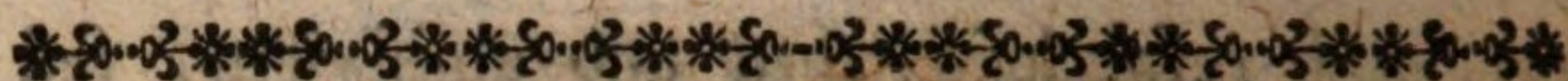
§. 1752. *in Syst.* 1928.

Quoniam Sententia debet esse certa; ideo Sententia definitiva conditionalis Legibus quidem improbatur, nisi conditio certitudinem non tollat.

Præstat tamen prælocutoria Sententia finem liti imponere, quam conditione (*Obs. CCCXV.*).

§. 1753. *in Syst.* 1929.

Adde hisce (*Obs. CCVIII.*) quod, si petitorium in aperto jacet, five possessionis causa adhuc sit dubia, five etiam liquida, tamen super isto pronunciandum fit, etsi tantum super possessorio lis & conclusum fuerit, & *Obs. CCLXXII.* petitorio solo proposito, Judex de possessorio judicare nequeat.

TITULUS III.

De Processu Camerae extrajudiciali & judiciali, præmissis generalibus de Judicii Cam. & Cons. I. A. Formula interna.

§. 1754. in Syst. 1930.

Quemadmodum omne Judicium principaliter constituunt Judex, Actor & Reus; ita ii, qui Judicium Camerale in specie quoad Judicem constituunt, sunt.

Judex Camerae per eminentiam sic dictus, Præsides & Assessores, qui omnes sub verbis, Richter und Urtheiler, comprehensi (*Rubr. C. O. C. Tit. I.*).

§. 1755. in Syst. 1931.

Judex Camerae per eminentiam is est, qui tractationem Causarum Judicii Cameralis ad normam Ordinationis Cameralis dirigit.

Is est quasi Caput Judicii Cameralis, verum est Imperator cum Statibus (*C. O. C. P. I. Tit. VIII. §. pen. & Tit. X. pr.*).

§. 1756. in Syst. 1932.

Ii, qui ipsum sublevant, ejusque absentis vices gerunt, *Præsides* dicuntur, horum unus Catholicæ Religionis, alter A. C. est.

§. 1757. in Syst. 1936.

Assessorum hodie 17. sunt, Consiliariorum autem Jud. Imp. Aul. tot, quot Imperatori constituere lubet.

§. 1758.

§. 1758. in Syst. 1937.

Assessores Camerae Imperialis quo sensu dicantur, an solche Justitien graduiret (*vid. Obser. CCCXXVIII.*).

§. 1759 in Syst. 1940.

Qui Causas in Camera ex jure instruunt, scripta conficientes, dicuntur Advocati Camerae.

Qui vero scripta exhibent & producunt, *Procuratores* dicuntur.

§. 1760. in Syst. 1941.

Quo discrimine in Camera Imp. praesupposito, facile intelligitur, cur ibidem Procurator & Advocatus Fisci sint. Ille dicitur Fiscalis generalis, hic Advocatus Fisci.

Hoc discrimen adeo in Conf. Imp. Aul. cessat, ubi duo Fiscales sunt, alter ad Causas Fiscales Germanicas, alter ad Italicas.

§. 1761. in Syst. 1942.

Judicium Camerale dividitur in *Audientiam* & *Senatus*.

§. 1762. in Syst. 1943.

Audientia dicitur Conventus Procuratorum sub Praesidio Judicis, aut Praesidis cum Assessore vel pluribus, desideria sua, quoad disceptationem, Causarum proponentium.

In Ordinat. Cam. passim vocatur *Gericht*, *Judicium*. Unde 1) quod in Audientia fit, *judicialiter* fieri dicitur, ac proin, quicquid in Audientia non fit, *extrajudicialiter* fieri dicitur, seu, quae ibi fiunt, *Judicialia*, quae hic, *Extrajudicialia* dicuntur.

§. 1763.

§. 1763. in Syst. 1944.

Confessus Judicis, Præsidum & Assessorum, in quo tam Extrajudicialia quam Judicialia peraguntur, *Senatus* seu Consilii nomine venit.

§. 1764. in Syst. 1945.

Confessus Judicis, omnium Præsidum atque Assessorum dicitur *Senatus plenus*, seu *Plenum* (Consilium); Unde loqui amant: Sie haben heute plenisiert. Non plenus ergo *Senatus* est Confessus inter Judicem, Præsides atque Assessores dispersitus.

§. 1765. in Syst. 1946.

Senatum 4. sunt: quorum primus & secundus, ut & tertius ac quartus *combinati* dicuntur: quæ combinatio in casu definitivarum, ad quas 6. Assessores, atque Restitutionum, ubi 10. regulariter requiruntur, ut & Adjunctionum, velut per 2., observanda est.

Est quoque *Senatus*, qui dicitur *Fiscalis*, in quo Causæ Fiscales tractantur, uti etiam dantur *Senatus Politicæ & Tutelaris*, causis Politicæ & Tutelaribus destinati.

§. 1766. in Syst. 1947.

Negotia, quæ Collegii ipsius constitutionem ingrediuntur, sunt ordinario Materię Pleni: quæ Causas Partium concernunt, sunt ordinario Materię *Senatum*. Extra ordinem namque & hæ, Materię Pleni fieri possunt.

§. 1767. in Syst. 1948.

Cui consequens 1) Processus in Senatibus decerni, ut & 2) formationem Sententiarum in
iisdem

iisdem fieri, 3) *Processum Cameralem* duplicem esse, unum, qui in Audientiis observatur, diciturque *processus extrajudicialis*, porro 4) pro hac diversitate causas in judiciales & extrajudiciales dispendendas, prioresque dicendas esse, quæ in Audientiis seu processu judiciali, posteriores, quæ in Senatibus seu Processu extrajudiciali tractantur; cumque 5) judicialia via Juris ordinaria tractentur, extrajudicialia summarie tractanda esse; ac propterea 6) causas privilegiatas, quæve celerioris expeditionis sunt, huc præsertim pertinere (*Visit. Mem. de An. 1581. §. 3.*), indeque 7) Causas Personarum Cameralium, utpote quæ ad privilegiatas referuntur, extrajudiciales esse, eamque ob causam processu communicativo tractari; porro 8), quia absque reproductione processus non est (§. 1670.), omnes causas extrajudiciales per eandem judiciales fieri, adeoque 9) causas, quæ totaliter in Senatibus ventilantur, velut Personarum Cameralium, judiciales non fieri; & 10) quia omnis confusio vitanda, vitandum quoque esse, ne in una eademque causa Processus extrajudicialis & judicialis simul oriatur; consequenter 11) quam primum causa judicialis facta, in eadem, ut extrajudicialiter amplius supplicetur, permittendum non esse (*Obs. CXXXVI.*); decretumque extrajudiciale 12) vix ac ne vix quidem extrajudicialiter, sed per sententiam cassari (*Obs. CLXXXIX.*), ordinationem tamen provisionalem 13) extrajudicialiter decretam extrajudicialiter quoque mutari posse, si mutatio ad eundem finem tendit,
vel

vel eundem melius obtinendum, nec in præjudicium impetrantis prioris vergit (*Obs. CCLXII*).

§. 1768. *in Syst.* 1949.

Quapropter Causa, quoties ad Senatum delata, quæ via juris ordinaria, audiendo partem adversam, tractanda est, per decretum ad Audientiam remittenda est.

Id per unicum verbum *judicialiter* fieri solet.

Eoque igitur casu Processus judicialiter per sententiam decernuntur, quando causa cum alia in judicio pendente connexa est.

§. 1769. *in Syst.* 1950.

Propositiones desideriorum Procuratorum, *Recessus* dicuntur. Qui adeo sunt vel scripti vel orales, prout propositiones istæ scripto vel ore fiunt.

§. 1770. *in Syst.* 1951.

Dies, quibus Audientiæ celebrantur, *Juridicæ* vocantur.

§. 1771. *in Syst.* 1952.

Quoniam in Senatibus non solum Processus decernuntur, sed etiam Sententiæ formantur, atque per has quandoque Processus decernuntur; hoc vero audita parte altera, illud vero ea non audita fit; igitur Senatus differunt, prout in judicialibus vel extrajudicialibus constituti.

Senatus in Extrajudicialibus constitutus, Extrajudicialis, in Judicialibus constitutus, Judicialis seu definitivarum dicitur.

§. 1772. *in Syst.* 1953.

Unde quoque Referens in Extrajudicialem & Judicialem distinguendus, Senatus Extrajudicialis

cialis ad sola narrata Partis unius, altera non audita, Judicialis vero altera audita Processus discernit, Sententiasque fert.

§. 1773. *in Syst.* 1954.

Quia Processus decreti tanti præjudicii non sunt, ac Sententiæ, hisque præjudicium illis illatum iterum tolli potest; inde est, quod 1) Senatus Extrajudicialis ex paucioribus Assessoriis, quatuor nempe, quam Judicialis, 6. nimirum, compositus sit; 2) multa quotidie discernantur & decendantur, de quibus ii, qui de Senatu isto non sunt, nil sciunt; 3) decretum a Senatu extrajudiciali Processuum, v. gr. Mandati S. C. Senatui definitivarum potestatem non præcludat Exceptiones ampliandi & desuper judicandi, imo decretos Processus cassandi, eamque ob causam in Camera alius Referens judicialis constituatur, quam qui extrajudicialis fuit, nisi connexitas Causarum, saltem apparens, exigat, ut a norma *Rec. Imp. Nov. §. 139.* recedatur (*Obs. DCCXXXVII.*).

§. 1774. *in Syst.* 1955.

Secretarii Senatuum dicuntur *Notarii*: quorum unus in quolibet Senatu curam Protocolli habet. Primarii eorundem dicuntur *Protonotarii*, & in specie Secretarius Pleni, *Protonotarius Pleni*.

§. 1775. *in Syst.* 1956.

Notarius Senatus Fiscalis dicitur *Notarius Fisci*.

§. 1776.

§. 1776. in Syst. 1957.

Cancellaria locus dicitur, ubi *Expositio* processuum fit.

Atque sic ibi omnes Litteræ, non solum Citationes & Mandata, sed etiam executoriales, promotoriales, Schreiben um Bericht, Documenta Litis pendentiae, ordinationes Tutorum, confirmationes Contractuum (*Gerichts-Briefe*) exarantur.

§. 1777. in Syst. 1958.

Personæ, quæ in *Cancellaria* operas præstant, dicuntur *Personæ Cancellariæ*, eaque, cui cæteræ subsunt, *præfectus* seu *Director Cancellariæ*.

§. 1778. in Syst. 1959.

Lectoria locus dicitur, in quo Acta *Judicii Cameralis* custodiuntur.

Personæ, quibus Acta in ordinem redigere, in eodem conservare & custodire incumbit, *Lectores* (*Leser*) dicuntur.

§. 1779. in Syst. 1960.

Jam vero Processus in Senatibus decernuntur (§. 1771.). Acta vero in Audientiis conficiuntur.

Unde patet *Cancellariam* Senatibus, *Lectoriam* Audientiis directe infervire.

§. 1780. in Syst. 1961.

Taxis Expeditionum *Cancellaria* sustentatur. Qui Taxas *Cancellariæ* solvendas definit & recipit, dicitur *Receptor Taxarum* (*Tax-Einnehmer*).

§. 1781.

§. 1781. in Syst. 1962.

Is proin adstrictus est ad Regulam Recessus Visit. Nov., quæ Taxæ constituta (*Mem. Cancell. §. 26.*) receptarumque Taxarum rationes ceu administrator rerum alienarum, reddere tenetur.

§. 1782. in Syst. 1963.

Ad Expeditionem Processuum pertinet, ut Processus concipiantur. Id quod fit a Protonotariis juxta formulam præscriptam.

§. 1783. in Syst. 1964.

Qui Processus conceptos describunt, vocantur *Ingrossistæ*, a Literis majusculis, quibus utuntur.

Qui Copias e Cancellaria redimendas faciunt, dicuntur *Copistæ*.

Qui singulos Procuratorum Recessus singulis Causis adscribit, dicitur *Completor*.

§. 1784. in Syst. 1965.

Ministri Judicii Cameralis dicuntur *Pedelli*, sicut Ministri Academiae. Quorum in Camera duo, & ambo Catholicae Religionis sunt, cum contradictione tamen Protestantium.

§. 1785 in Syst. 1966.

Ii, per quos insinuatio Processuum in Camera decretorum regulariter fit, dicuntur *Nuncii Camerales*.

Dico regulariter, quia interdum quoque insinuatio per Pedellos, & Notarios fit.

Sunt vel pedites vel equites. Equos deprecari sunt pro tempore, ob tot damna in Interregnis perpeffa.

L.B. de Crameri Inst. Jur. Cam. Qq Is

Is cujus directioni subsunt, dicitur *Bothenmeister*.

Hic simul est Notarius Fisci. Suprema Inspectio competit Præfeto Cancellariæ.

§. 1786. in Syst. 1967.

Qui pecunias a Statibus ad Sustentationem Camerae solvendas recipit, distribuit earumque rationes reddit, dicitur *Quæstor*, *der Pfennigmeister*.

Pecuniæ a Statibus ad Sustentationem Camerae solvendæ, dicuntur *Cammerzieler*.

§. 1787. in Syst. 1968.

Quæstorem Camerae non solum cum Cæsare, sed etiam statibus Imperii in arctissimo nexu esse, observatum (*Obs. DCCCLVII.*).

§. 1788. in Syst. 1969.

Constitutionibus Imperii Jura, prærogativa ac immunitates Personarum Cameralium, eorumque, quæ ipsis in Jud. Imp. Aul. æquiparantur, introductæ sunt, ad alliciendum habiles ad munera, quibus funguntur.

§. 1789. in Syst. 1971.

Quandoquidem pro Processibus in Senatibus impetrandis (§. 1767.), Supplicæ exhibentur, idcirco pro diversitate Causarum simplicis querelæ & appellationis, varient necesse est Supplicæ.

§. 1790. in Syst. 1973.

Quoniam brevior est elocutio Latina & concinnior, ideo in Camera petitum non solum Latine exterius & in supplica, ob id ipsum vero in hac simul germanice scribatur; ita tamen, ut Rubrum cum nigro concordet.

§. 1791.

§. 1791. in Syst. 1974.

Multum quoque interest, nosse Advocatum Causæ ad coërcenda temeraria litigia.

Hinc non sufficit, Procuratorem, sicut Agentem, subscribere nomen suum supplicæ, sed & nominare debet Advocatum Causæ, nec sufficit adjicere: Concipiens non est notus, æque minus ac Rubrum formare, Bitt, prout intus, Procuratorque talia committens puniendus est (*Obs. CCXCIV.*).

§. 1792. in Syst. 1976.

Quoniam ad introducendam Appellationem, vel Extractus Protocolli, vel Instrumentum Appellationis, una cum Libello Gravaminum, nisi illud vel supplica hæc jam deducta contineat, ut & Documentum oblatorum solennium, atque requisitionis Actorum requiruntur; inde est, quod in Supplica Causarum Appellationis formalia tantum & solennia justificentur, consequenter eidem non solum tanquam Adjuncta adjiciantur, Instrumentum Appellationis, vel si stante pede & viva voce appellatum, Extractus Protocolli una cum Sententia qua, ac præterea Libellus Gravaminum, nisi loco ejus ad Instrumentum Appellationis provocari possit, vel ad Acta priora simpliciter Appellans se retulerit, ut & Documentum præstitorum vel oblatorum solennium, nec non requisitionis Actorum (§. 1022. §. 1029.). Sed & in ipsa supplica, quoad Jurisdictionem fundandam, demonstretur, Appellationem nulli Privilegio contrariam (§. 990. seq.), neque per saltum introductam esse (§. 928.) Form: die

Sache auch sowol ratione quantitatis (da sie Innhalts des Libelli ein Gravamen continuum & futurum inferiret), als auch ratione qualitatis, weil ihr kein Privilegium de non appellando im Wege stehet, offenbahr hieher erwachsen; anbey dieses höchsten Gerichts Jurisdiction propter notoriam immedietatem Judicii a quo bestens gegründet ist; Als ic.

§ 1793. in Syst. 1977.

Ufu Camerae approbata est hæc formalitas, ut Instrumentum App. debeat esse marginatum & in pergamento scriptum, vel saltem addi, pergameni copiam non adfuisse.

§. 1794. in Syst. 1978.

Quoniam Documento Requisitionis Actorum probetur, trigesium in Actis requirendis non neglectum fuisse; ideo ut illud supplicæ adjungatur, opus non est, si Acta intra trigesium exhibeantur, post trigesium vero adjungendum est, licet Acta exhibeantur, cum fieri posset, ut neglecto trigesimo, de Actis extradendis Appellans cum judice in præjudicium juris quæsitæ Partis appellatæ, transegisset.

§. 1795. in Syst. 1979.

Quoniam ab inhæsiva nulla est appellatio (§. 979.); ideo supplicæ pro Processibus App. addenda est Sententia Instantiæ primæ, cujus illa a qua confirmatoria est, alias Procurator uno florenno mulctandus.

§. 1796. in Syst. 1980.

Hoc itaque non attento, nihilominus exhibenda est supplica, si a Cliente non transmissa,
ne

ne fatalia labantur: cum Cliens florenum istum restituere teneatur, & interim favore Appellationis prorogatio fatalium obtineri queat.

§. 1797. *in Syst.* 1981.

Quia omnis Processus Terminum continere debet (§. 1650); idcirco ut pro præfixione Termini legalis utrique parti communis, in ipsa supplica observatis reliquis observandis, simul supplicetur, in Camera communi decr. de 13. Dec. 1659 §. 4. cautum.

Haftenus tamen præcise non observatur: cum Cancellaria illud ex officio observare soleat.

§. 1798. *in Syst.* 1982.

Supplicationes in Camera per Procuratores in Cancellaria exhibitas, *Notarius*, qui dicitur *Hebdomadarius* Protocollo rerum exhibitarum inferit, Dominoque Judici vel Præsidi, prout directorium variat, tradit, ut hora X. in Senatibus illas Assessoribus distribuant.

§. 1799. *in Syst.* 1983.

Processus Appellationis periculo partis, hoc est, ita decernendi non sunt, ut, si Sententia prior confirmaretur, appellans damnum sentiret sumtum, & quandoque pœnam litigii temerarii, etsi id statuat b. DE LUDOLFF (a).

Ambages enim tædiosæ Processus Appellationis, quibus pars Appellata exponitur, ipsi maximum inferunt præjudicium.

Hodie itaque potius Appellanti tali casu, quo nimirum sufficiens fatalium custoditorum proba-

Qq 3

tio

(a) S. I. C. S. 2. §. 2. n. 14.

tio deficit, ulterior probatio fatalium custoditorum injungitur.

§. 1800. in Syst. 1984.

Decreta Senatum, iis finitis, post horam undecimam supplicis inscribuntur, & Procuratoribus una cum Supplica & Adjunctis retraduntur, ut easdem Cancellariæ Præfecto pro obtinenda expeditione exhibeant.

§. 1801. in Syst. 1985.

Ne itaque Procuratores e manu Notarii cognoscant, quoniam in Senatu facta fuerint, Notarius Senatus quidem Supplicæ Decretum inscribit, sed illud Exemplar in Cancellaria asservatur, altero Procuratori reddito, cui a Notario hebdomadario Decretum inscriptum.

Quæ ratio est, cur supplicæ omnes binis exhibeantur Supplicis, nec Copia, Protocolum Senatus inspiciendi, Notario Hebdomadario sit.

§. 1802. in Syst. 1986

Aliquando, Decreti loco, Notario injungitur, ut Procuratori dicat, quid fieri debeat, quod *Loquatur* vocant, & imprimis obtinet, si puncto Jurisdictionis quid prælocutorie ordinandum. (Conf. Kurze Erläuterung von der bey dem Cammer-Gericht üblichen Formel: loquatur Notario, Beytr. P. III. Abh. XXIX.).

§. 1803. in Syst. 1987. & 1988.

Adjuncta Supplicarum uno saltim exemplo exhibentur, ita ut Copiæ Adjunctorum omnium, imo & extrajudicialium Actorum atque Exhibitorum e Cancellaria redimendæ sint, vi Dispositionis Ord. Cam. 1555. P. I. T. 24. §. 1. Visit. Rec. Nov.

§. 102. repetitæ (add. *Mem. Advoc. & Procur.* §. 14.).

Cujus causa impulsiva vitia fuere, quibus Copiæ per Domesticos, famulos, uxores, filiasque Procuratorum factæ, plerumque scatebant, finalis autem augmentum Taxarum fuit, utpote quibus Cancellaria sustentatur.

In Rubrica Procurator nomen suum & Exhibitionis diem ponit.

§. 1804. in Syst. 1989.

Formula Conceptionis & Expeditionis Processuum in Camera, continet 1) nomen Imperatoris, non Judicis, quia hic non verum, sed quasi Caput Cameræ est; Vicariatus autem tempore præmittitur nomen Vicariorum Imperii; 2) nomina utriusque litigantis. Et quidem reo in dictis summis Imperii Judiciis gratiam suam offert Imperator hac formula: *Entbieten unsern und des Reichs lieben Getreuen N. N. unsere Gnade und alles Guts; Lieber Getreuer ic.; Nisi sit Judæus, ad quem omissa gratiæ oblatione statim sequenti modo sermo dirigitur, v. gr. fügen dir Juden N. N. hiermit zu wissen, 3) Causam Citationis, sed non amplius plena forma. Olim nimirum Expeditiones Processuum Citationis, Mandati inserta integra Facti specie, juxta tenorem supplicarum fiebant.*

§. 1805. in Syst. 1989.

Quia vero ista insertio sæpius Reverentiæ erga Imperatorem adversabatur, v. gr. in Causis injuriarum, si ita sese habebat:

Wir Carl entbieten ꝛ. Was an unserm Reichs-
 Cammer-Gericht angebracht, du hättest
 Ihn einen garstigen Bettern geheissen ꝛ.
Temporibus recentioribus iste mos in Camera
Rec. Visit. Nov. § 48. & 77. sublatus, adjungi-
turque Expeditioni supplica, & ad eandem fit re-
missio, sub formula:

Was Mevius ꝛ. solches hast du aus Beyl.
 Suppl. und Adj N I des mehrern zu sehen.
 Retinetur vero adhucdum mos ille in Jud. Imp.
 Aul.

§. 1806. in Syst. 1990.

In Judicio Imp. Aul. Processus ab Impera-
 tore, Vice - Cancellario & Secretario subscri-
 buntur.

Quod cum in Camera ob Imperatoris & Vi-
 ce - Cancellarii absentiam commode fieri nequeat,
 in eadem nomine Cæsaris, Mandata, Citationes,
 &c. a Cancellariæ Præfecto & Protonotario, ad-
 dito Sigillo Camerae majori, subscribuntur, &
 a Completore collationantur sub formula:

Ad Mandatum Domini Electi Impera-
 toris proprium.

Friederich Wilhelm Rüding,
 Kayserl. Cammergerichts-Canzley Ver-
 walter.

J. Bonn, Dr. Kayserl. C. G. Protono-
 tarius.

Collat. Kayf. Cammergerichts-Canzley Handschrift
 v. J. Maistre Completor.

§. 1807.

§. 1807. *in Syst.* 1991.

Cum tempore Interregni Jurisdictio Imperii, qua pollet Cæsar, ad Vicarios Imperii deferatur; illorum nomine, titulo & sigillo, cur expeditio fiat, intellectu facile est.

Et quidem tempore Vicariatus non scribitur ad Mandatum Vicariorum, sed tantum Sigillum apponitur, cujus, ut & Titulaturæ transmissio propterea per Electorem Moguntinum fit.

Quamvis nimirum Camera in Vicariatu Palatino seu Rhenano sita sit, minime tamen sub solo Palatini vel Bavari nomine interim omnia agi possunt, siquidem Causæ tam ex Vicariatu Saxonico quam Palatino occurrunt.

§. 1808. *in Syst.* 1991.

Quemadmodum igitur utriusque nomine a morte Imperatoris Jurisdictio Cameræ continuatur, ita & expeditio fit, prout etiam Sigillo, utriusque Vicarii insigne Electorale continetur.

Hinc vero, etsi Camera eandem Jurisdictionem retineat, consequenter in eadem Processus decernantur, Sententiæ publicentur, Expeditiones solennes tamen, sub Aquila nempe, usque ad dictam transmissionem Titulaturæ, atque Sigilli suspenduntur.

§. 1809. *in Syst.* 1992.

Nulla ratio diversitatis est, cur non æque ac Processus Appellationis, & reliqui insinuari possint (§. 1133.).

De rite facta Processuum in Camera decretorum insinuatione autem, per Nuncios facta,

constat ex ipsorum Attestato (§. 1668.), quod dicitur *Relatio Nunciorum*.

Hæc a reversis, Magistro ad revidendum & subscribendum una cum designatione *Expensarum Nuncii*, quæ *Bothen-Johnschein* dicitur, tradi, & in fine processuum scribi solet.

§. 1810. in *Syst.* 1993

Unde nec mirum, cur Nuncii inviolabiles, personæque Sanctæ sint.

§. 1811. in *Syst.* 1994.

Si Nuncius in Infinatione peccet, hoc Partibus præjudicare nequit; consequenter cum facta infinatio pro infecta habenda sit, eandem denuo propriis sumtibus faciat necesse est.

§. 1812. in *Syst.* 1995.

Si itaque periculum præsens in mora adsit, infinatio extra ordinem quoque in Camera per Notarios fieri potest.

Quod ultimum etiam fieri consuevit in locis Lingua Germanica non utentibus, soluta tamen utroque in casu dimidia parte *Expensarum* alias faciendarum *Nunciis*, quæ pecunia der *Concordien-Gelder* nomine venit, a Magistro *Nunciorum* colligenda & inter *Nuncios Equites* ad sustentationem *Equorum*, quos tamen pauci alunt, distribuenda.

§. 1813. in *Syst.* 1996.

Quemadmodum autem haud abs re introductum, ut *Notarii immatriculati* sint, ita regulariter non per simplices, sed per immatriculatos *Notarios* fieri debet *Infinatio*.

§. 1814. in Syst. 1997.

Præsentibus in Camera Infinitio Processuum per Pedellum; adeoque in Jud. Imp. Aul. per Janitorem fit (§. 1784).

Sed & in Causis Pauperum infinitiones Expeditionum Cameralium Procuratori Partis adversæ etiam per Pedellum fieri possunt (*Obs. CCLXXXIV.*).

§. 1815. in Syst. 1999.

Si Processus intra annum a die Decreti computandum, e Cancellaria non redempti, nec infinuati, in Camera pro Rescripto Citationis vel Mandati i. e. Expeditione nova supplicandum.

§. 1816. in Syst. 2000.

Rescriptum Appellationis rarum est. Quod si enim prorogatio non petita, causa fit deserta: si vero contra lapsum fatalium Restitutio in Integr. fit, Rescripto Appellationis locus est.

§. 1817. in Syst. 2001.

Quoniam Fatale reproducendorum Processuum Appellationis prorogationem admittit (§. 1046.), multo magis eandem admittat necesse est Terminus reproductionis reliquorum Processuum.

§. 1818. in Syst. 2002.

Prorogatum vero Reproductionis Terminum a lapsu Terminis legalis demum currere, deductum (*Obs. XCVI.*), ut & Terminum reproductionis ab Actore non posse anticipari, nec a reo, ad exhibendum Exceptiones (*Obs. II.*).

§. 1819. in Syst. 2003.

Recessus, quo mediante Processuum infinuato-

nuatorum reproductio fit, formula, prædeducta simul illustrans, sequens est.

A. 1756 Ven. 3. Dec.

O. N. Lic. Weylach auf ausgangen und verkündete Citation und erhaltenen Befehl erscheint Nahmens des Hochgräflichen Herrn Beklagten, Juribus tamen ac reservationibus quibuscunque Salvis, krasst Copiæ Signatæ gemein habenden Gewalts, alldieweil aber derjenige Gräfl. Rath, welchem die Besorgung dieser Sache committiret worden, dormalen abwesend ist, und die Exceptions-Schrift deswegen noch so bald nicht eingebracht werden kan, so bittet ihme darzu eine weitere Frist von 2. bis 3. Monath gnädigst zu gestatten.

Ven. 10 Dec. 1756.

O. R. Lic. Bolles. Da Terminus Reproductionis in bevorstehenden Feriis Natalitiis fallet, als will um dessen gnädigste Erstreckung auf 1. Monath unterthänigst gebetten haben.

An. 1757. Vener. 14. Jan.

O. R. Lic. Bolles von der unterm 19. Dec. a.p. ad reproducendum vorsorglich gebettener Zeit hiemit abste hend, reproduciret Krasst sub Lit. A. fürgehender Original-Generalmit gehöriger Substitution versehenen Vollmacht ausgangen und verkündete Kayserl. Citationem ad videndum se teneri ad Implementum Contractus, seque ad restitutionem damni, Interesse & Expensarum condemn-

demnari, mit des Botten nach geschriebener Relation Copialiter, eine darzu gehörige Supplication cum Adjunctis sub N. 1. 2. 3. Botten-Zohnschein sub N. 4. Nachdem Terminus in entwichenen Feriis Natalitiis gewesen, so nimmt Lic. Weylach Mahmens des citirten Theils beschehenes Erscheinen in Rechten an, dem auszüglichen Zeit Suchen aber widersehet lediglich gemeine Einrede, dann repetiret vera Supplicæ narrata loco Libelli, & adjuncta in vim probationis, animo Litem affirmative contestandi, bittet Inhalts zu sprechen und zu condemniren cum expensis, seines Gewalts und übriger recognoscendorum recognitionem vel ex officio.

Mercur. 26. Jan. 1757.

O. N. Lic. Weylach. Auf nun erfolgte Reproduction recognosciret gegentheiligen Gewalt b. f. dem allzufüreiligen Urtheilbitten aber widerspricht per gen., und bittet die zu Einbringung der Exceptional-Nothdurft gebettene Frist gnädigst zu gestatten.

J. 1820. in Syst. 2004.

Ob, wenn in dem Reproductions-Recess tam scripto quam orali weder von der Klagschrift noch deren Anlagen Meldung geschehen, die Process als gefallen zu erklären? deductum (Wezl. Beytr. P. I. Abh. XXIII.). Communiter in Jud. Imp. Aul. in Term. reproductionis nil aliud fit, quam ut de insinuatione doceatur, & in Causis ordinariis communicatio petatur, si a parte adversa quid exhibitum fuerit.

Nec

Nec documenta in hoc Termino produci solent: quia ea in novo Termino parti adversæ communicari deberent, & sic Terminus ad excipiendum præfixus prorogari deberet.

Hinc satius est, cum Replicis producere Documenta Libello non annexa (*Rec. Imp. Nov. §. 15. 45. Decr. comm. de 11. Jun. 1674, quod se refert ad Rec. Imp. Nov.*).

Si pars urgeat, ut altera suas probationes afferat, Judex sub arctioribus productionem præfigere potest.

§. 1821. in Syst. 2005. & 2006.

Quoniam in Citationem plurium locis disjunctorum una omnibus certa ad comparendum dies præfigitur (§. 1655.); ideo reproducitur horum Processuum Originale, quoties plures rei citati fuerunt, sin secus, Exemplum seu Copia reproducitur.

In Camera reproductis etiam Processibus 6. Juridicæ adhuc, ceu mitigans, expectandæ sunt, antequam in contumaciam procedatur (*vid Rec. Dep. 1600. §. 90. C. O. C. P. 3. Tit. 51. pr. & Tit. 52. §. 3. junct. Tit. 54. pr. & §. 2. Recess. Imp. Nov. §. 36.*).

§. 1822. in Syst. 2007.

Actore contumace inter Causas Appellationis & S. Q. distinguendum est.

Terminus enim reproductionis pœnam desertionis negligenti imponit (§. 1039.).

Hinc desertoria post 6. Juridicas decernenda, & ab Appellato loco absolutoriæ petenda, nisi ipsius intersit Sententiam in Causa pronunciari.

Hoc

Hoc casu adeo Supplicam cum Adj. in Termino reproductionis reproducat, & per Recessum Sententiam petat, necesse est.

§. 1823. in Syst. 2008.

Quare cum in Causis Mandati & Citationis Terminus reproductionis tam fatalis non sit, si Actor contumax Mandatum petiit, illud penitus corruit, & effectu destituitur, wird das Mandat vor gefallen declariret; si vero Citationem petiit, absolutoria a Citationem petenda est (C.O.C.P. III. Tit. XII. §. fin.).

Sic in Camera. In Jud. Imp. Aul. vero Mandatum non reproductum vires suas non amittit, sed Agens tantum extraordinarie punitur, vi Decr. d. 20. Oct. 1666.

§. 1824. in Syst. 2009.

Si Reus contumax, in Camera vestigia Juris Romani ex l. 7. ff. de Rest. in integr. l. 33. § 1. de Re jud. supersunt, ubi nempe præco reum iterata vice publice viva voce citaverat.

Quæ publica citatio id est, quod ibi vocatur *Proclama* (§. 1262.).

§. 1825. in Syst. 2010.

Pœnam contumaciæ reus non incurrit, nisi legitime facta sit insinuatio. Hinc antequam Proclama decernatur, videndum, an rite facta sit insinuatio, inspiciendo v. gr. Nuncii Relationem. Alias Citatio noviter insinuanda est.

§. 1826. in Syst. 2011.

Cumque Terminus Reproductionis anticipari nequeat (§. 1817.), licet Dies unicus ante Terminum sit, quo reproducuntur Processus, tamen

tamen Proclama denegandum, & Pœna arbitraria Procuratori irroganda est.

§. 1827. *in Syst.* 2012.

Post hoc Procurator comparens in Pœnam Contumaciæ, Pedello solvit Summam unius saltem Floreni Cameralis, 4. Kopfstück, (qui propterea dicuntur der Rufsulden.). Hac igitur soluta contumacia purgata est.

§. 1828. *in Syst.* 2013.

Pœnam contumax per Sententiam, non vocem Pedelli incurrit.

Hinc etsi reus in eadem Audientia, in qua Proclama pronunciatur, antequam hoc fieret compareret, Pedello tamen florenum solvere teneatur.

§. 1829. *in Syst.* 2014.

Quoniam solenne est Procuratoribus, licet instructi sint, ut in Termino compareant rarissime, levi periculo unius floreni solvendi; Proclama non solum elapsis illis 6. Juridicis, sed & intra easdem, si Actor urgeat, decerni potest, quia in Termino reproductionis reus comparere tenebatur (b. DE LUDOLFF *Obs.* LXIX.).

§. 1830. *in Syst.* 2015.

Multo magis igitur Proclamate in ultima Audientia ante ferias magnas publicato, iis elapsis, Paritoria simplex, antequam 6. Juridicæ effluerint, decerni potest (*Obs.* CCCX.).

§. 1831. *in Syst.* 2016.

Quia Proclama contra citatum non comparentem publicatur, Judex vero per Promotoriales non citatur ad comparendum; ideo reprodu-

ctis

Etis promotorialibus, minime Proclama, sed extrajudicialiter Citatio super protracta vel denegata justitia peti, non vero decerni, sed denegari debet, si ex ipsa supplica ejusve adjunctis Justitiam administratam fuisse apparet (*Observatio CXXVIII.*).

§. 1832. in Syst. 2017.

Si Reus post factum seu executum Proclama contumax, quin in Contumaciam ulterius procedendum sit, maxime si iterum 6. Juridicæ elapsæ, nemo in dubium vocabit.

Tribus modis in Camera olim procedi poterat; 1) ad Banni pœnam; 2) ad immiſſionem in Bona ex primo & secundo Decreto, denique 3) ad procedendum in Causa principali. Duæ priores viæ in *Rec. Imp. de 1654.* abrogatæ, sicque in Camera nullius amplius usus sunt (§.36.). Tertius vero modus hodie est frequentissimus, quo nempe lis pro negative contestata habetur (§.1680.), habita tamen ratione Differentiæ inter Processum Mandati, Citationis & Appellationis (§.597. 657. & 1142.).

Neque adeo litis contestatoria locum habet, ubi citatus comparuit, & ulteriora in litis contestatoria exprimi solita pro variis Processibus varia sunt, in Citationem nimirum Probatio, in Mandatis Mandatum ulterius & arctius.

Dein ex eo, quod lis pro contestata habeatur, hoc incommodum in Reum redundat, ut omnes Exceptiones dilatorias perdat.

§. 1833. in Syst. 2018.

Probe vero hic distinguendum inter reum
L.B.deCrameri Inst. Jur. Cam. Rr plane

plane non comparentem & reum, qui comparuit, aut in respondendo contumax est.

Illo casu Actio pro probata seu confessata acceptanda, isque juxta petitem Libelli condemnandus etiam ad restitutionem fructuum perceptorum & refusionem expensarum (*Observat. MLXXIX.*).

§. 1834. in Syst. 2019.

Hinc etiam absque Proclamate, absolutio a Citationem contra contumacem in non agendo decerni potest: cum Proclama tantum contra plane non comparentem decernatur.

§. 1835. in Syst. 2020.

Si neque Actor neque Reus in Termino reproductionis comparent, *Terminus circumductus* dicitur, ejusque effectus est extinctio sive deletio emanatae Citationis.

§. 1836. in Syst. 2021.

Quousque adeo Actor Reusve comparere non possunt, eousque Circumductio Termini locum non habet.

Cessat igitur Circumductio, si Terminus in ferias incidat.

§. 1837. in Syst. 2022.

Circumductio Termini mutua contumaciae remissionem continet: nam reus propter Actoris contumaciam a citatione absolutus, actori tam injuriam sibi illatam, quam expensarum restitutionem remittit; Cui consequens 1) per eandem Processus efficacia sua destitui, quo casu cadere dicuntur, v. gr. die ausgegangene Citation sene gefallen; consequenter 2) circumductionis effe-

effectum esse, ut cesset præventio; 3) si Processus efficaciam recuperent, Rescriptum vel novos Processus petendos esse, 4) in Causis Appellationis circumductionem majus præjudicium, desertionem nimirum Appellationis operari: quia in iisdem Terminis reproductionis negligenti eam pœnam imponit; consequenter 5) Restitutionem in Integr. contra lapsum fatalium impetrandam, eumque in finem impedimenta legalia adducenda & probanda esse, cum alias vere contumax magis pœnam, quam beneficium juris mereatur, nec 6) desertoriam ante lapsum 6. Juridicarum ferri posse, utpote intra quas appellans adhuc comparere potest, easdemque adeo 7) non minus, quoad efficaciam reliquorum Processuum, observandas esse (*C. O. C. III. XII. §. 21. seqq.*).

§. 1838. in Syst. 2023.

Citatio ad reassumendum tam judicialiter quam extrajudicialiter peti potest.

Illud enim in Audientia fit. Jam vero causarum petendi interdum, præsertim si in causis antiquis petitur (§. 901.), tot sunt circumstantiæ, ut facilius ex supplica in Senatibus lecta, quam ex Recessibus viva voce in Audientia prolatis percipi queant, licet non negandum, quod si in Audientia petatur, ad notitiam singulorum Procuratorum deducatur, facileque constare possit, num quis se legitimet vel contradicat.

§. 1839. in Syst. 2024.

Olim si judicialiter petita Cit. ad reass. statim, quando nemo se legitimavit, nec contradixit, decernebatur.

R r 2

Hodie

Hodie autem vigore Rec. Visit. Nov. §. 58. ad præcavendum, ne Citationes decretæ iterum rescindendæ sint, Decretum usque ad iteratam petitionem post 6 Juridicas differendum est.

Quod inde est, quia nimis fero olim Ordo Recessuum ultimum Procuratorem tangebatur, qui adhuc se legitimare poterat.

§. 1840. in Syst. 2025.

Si Appellans citationem ad reassumendum impetravit, nec eam legaliter reproduxit, causa vero plene instructa, & in eadem antea submissum, nil ulterius proferendum habet; consequenter desertionem non incurrit, sed saltem ad contumaciam contra eum non comparentem agendum, sicque circumducitur tantum terminus, id est, citatio emanata ceu Principale negotii per circumductionem extinguitur, sive deletur ex parte Appellati, quemadmodum in Causa Citationis ipsa Citatio per circumductionem extinguitur, nec nisi Rescripto reparatur; atque sic in Causa Mandatorum eis annexa solita Citatio deletur.

E contrario igitur, si Causa plene non instructa, Appellans desertionem omnino incurrit.

§. 1841. in Syst. 2026.

Si igitur Appellatus Citationem ad reassumendum impetravit, arbitrio ejus relictum, utrum absolutionem a Citationem, an Sententiam in causa principali, modo Acta ad Sententiam satis instructa sint, petere velit (*Obs X.*).

§. 1842. in Syst. 2027.

Quoniam a Parte Actoris quoque litis contestatio affirmativa adest, si reus contendere, quam

quam cedere malit (§. 1680); idcirco haud abs re, in Camera Formula adhibetur, reproducere, *animo litem affirmative contestandi* (§. 386), quamvis & reus litem affirmative contestari possit: Potest enim reus utique factum fateri, eoque ipso litem affirmative fateri, & tamen intentionem Actoris per Exceptiones peremptorias elidere. Imo per quamcunque Exceptionem peremptoriam litis contestatio fit, secus per dilatorias.

§. 1843. *in Syst.* 2028.

Diffessio Instrumenti jurata vim habet Litis C. negativæ, eoque ipso commoda quidem est.

Impudentissimæ tamen & irreligiosæ diffessiones priorum Documentorum cum oblatione ad juramentum multa pecuniaria in Camera coërcentur (*Obs. CLXXXV.*).

§. 1844. *in Syst.* 2029.

Quoniam reconventio a mutua petitione differt; igitur 1) lis super petitione non efficit præventionem ratione mutuæ petitionis (*Obs. XLI.*), 2) reconventio super proprietate in casu conventionis super possessione, rejicienda, ac ad separatim remittenda est (*Obs. T.I. p. 375.*), 3) reconventio nonnisi in Causa connexa effectum simultanei processus habet, inque diversa nonnisi Jurisdictionem prorogat; consequenter 4) reconventio cum Exceptione instituenda est; alias non quidem effectum prorogandæ Jurisdictionis, sed effectum simultanei Processus amittit, & separatim instituenda atque ventilanda est.

§. 1845. *in Syst.* 2030.

Quemadmodum liquidum per illiquidum

non debet retardari; ita nec Causa reconventionis ad decidendum nondum instructa, decisionem Causæ conventionis instructæ, impedit, sed ad separatum remittenda est (*Obs. CCCXXXIII.*).

§. 1846. *in Syst.* 2031.

Termini ad agendum in Camera 3 Mensium origo inde derivanda est, quod cum antehac quis contra scripta ab Adversario exhibita agere vellet, iste semper certum tempus petere teneretur, idemque tot Disputationibus obnoxium esset, ut sæpius Audientiæ inutiliter retardarentur, & Judex desuper interloqui cogeretur.

§. 1847. *in Syst.* 2033.

Quoniam Sententiæ ferendæ gratia Referens constituitur; inde est, quod in Camera Referens ante Conclusionem in Causa constitui non soleat.

Consultius vero esset, si statim post Exceptiones constitueretur, utpote qui per interlocutorias probationes partibus deferre posset, quotiescunque e re esse videret, cum jam sæpius Referens, quia post Conclusionem in Causa demum constituitur, eademque non ipsi, sed partibus os claudit, sæpius post Duplicas per testes vel Documenta probationes deferat.

§. 1848. *in Syst.* 2034.

Quibus præmissis liquet, interesse Referentis, ut statim ipsi in oculos incurrat, num in Causa Conclusum sit, nec ne. Quam ob rem cautum, ut non solum in scriptis a partibus conclusio, sed etiam per Recessum fiat, utpote qui Protocollo, quemadmodum cæteri Recessus, inferendus. Inde utilitas Protocolli Actorum, consequen-

sequenter etiam Audientiæ, a qua illud originem ducit, quam tamen nonnulli abrogatam volunt, in aprico posita est.

Indeque realitas distinctionis in Camera inter Conclusionem oralem, & eam, quæ in scriptis fit, ut & id patet, in Jud. Imp. Aul. cessare.

§. 1849. in Syst. 2035.

Renunciatio vero ista, quæ conclusioni inest, ad defensionis ulterioris privationem æque minus ac ad incogitata extendenda. Unde Regula est: *Quoties una partium in conclusione quid novi adducit, toties alteri ulterior concedenda.*

§. 1850. in Syst. 2036.

Quare cum *pura* dicatur Conclusio, quæ fit per verba generalia, Concludo, Submitto, & *conditionalis*, quæ facta annexa Claus. *nisi quid novi*, seu nihil facti de novo emerferit, velut nova Instrumenta vel novi testes producantur; quæ adeo tantum operatur, ut defensio adhuc contra nova admittenda sit.

§. 1851. in Syst. 2037.

Quia igitur scripta, quæ nova in facto non continent, etiam post Conclusionem producere licet (§. 1731.), inde in Camera post & ante eandem Informationes, Deductiones Juris, breves Relationes ex Actis, Responsa Facultatum & similia ad Manus lectorum exhibere, imo per Recessum ad notitiam Referentis deducere licet; quæ nihilominus tamen pars Actorum non fiunt (*Rec. Imp. Nov. §. 96.*).

§. 1852. in Syst. 2038.

Pari modo itaque supplicas pro maturanda

sententia extrajudicialiter exhibere licet, modo nova in facto non contineant.

§. 1853. *in Syst.* 2039.

Quemadmodum Sententiæ jure communi vel interlocutoriæ, vel definitivæ, vel mixtæ sunt; ita in Camera variæ dantur Interlocutoriæ, Legitimatoria, Proclama, litis Contestatoria, Terminatoria, Actoria, Probatoria, Admissoria ad juramentum, Conclusoria, conclusionis Rescissoria, in Causis Mandatorum Paritoria simplex, ita ut dicere liceat, quod interlocutoria est in Processu Citationis, hoc Paritoria simplex est in Processu Mandati, cum e contrario paritoria plena similis sit definitivæ, & detur Paritoria prægnans, sicut Interlocutoria prægnans (*Op. T. II. Op. XVII.*).

§. 1854. *in Syst.* 2040.

Nec quicquam proin obstat, quominus in eadem Sententia partim definitive, partim interlocutorie pronuncietur.

Hoc casu definitiva integra, ejusdemque verba finalia præmittuntur; als wir hiermit ic. sequiturque interlocutoria verb.: ferner das ic. belangend, ist beyden Theilen ihr der End-Urtheil halber beschehen Begehren noch zur Zeit abgeschlagen, sondern ic. sicut in Causa v. Westrem, contra v. Quad, (*Nebst. P. IX p. 136. seq.*).

§. 1855. *in Syst.* 2041.

Decisio Causarum per istas Sententias absque longa indagine ex Protocollo Actorum fieri potest, unde dicuntur, schlechte geringe Bescheid, & Causæ Bescheid. Tisch. Sachen, a Mensa, cui im-

impositæ erant. Olim quivis Assessor easdem sibi attribuere, & Sententiam solus sine prævia distributione concipere poterat.

Hodie vero, vel distribuuntur, vel quilibet, consentiente alio, ejusmodi Causas, tradito a Lectore Protocollo, decedit.

§. 1856. in Syst. 2042.

Ubi ergo proluxior Deductio vel facti vel juris necessaria, ita ut de Quæstione agatur, quæ, ut ajunt, ex tempore decidi nequit, Causa non pertinet, ad hanc Causarum Classem, sed vel ad definitivas vel SABBATHINAS.

Hæ enim dicuntur, quæ causam Principalem quidem non concernunt, punctum tamen, qui ex solo Protocollo decidi nequit, sed per lustrationem Actorum opus habet, velut desertionis, non devolutionis, velut opposita Exceptione non devolutæ Appellationis ob defectum Summæ appellabilis, sive Exceptionem summæ non appellabilis.

Atque adeo Causæ Sabbathinæ ab illis leviorum submissionum differunt.

§. 1857. in Syst. 2043.

Ad Sententias igitur definitivas quoque pertinent Restitutoriæ, Remissoriæ, Declaratoriæ Taxatoriæ, si pars adversa super Designatione Expenfarum & damnorum audita contradixit, adeoque controversia hoc puncto decidenda, prout etiam a Judice moderatio fit.

§. 1858. in Syst. 2044.

Adjudicatæ, aut non solutæ expensæ, ceu

fors, considerandæ sunt. Hinc ab adjudicatis, aut non solutis Expensis, usuræ peti possunt.

§. 1859. in Syst. 2045.

Sententiam conceptam rite publicari debere, res ipsa quidem docet. Quandoquidem autem publicatio fieri debet, ut Sententia ad notitiam partium deducatur; idecirco solennes publicationes pro Tribunali necessariae non sunt, sed fiunt tantum ex speciale legis dispositione, velut in Camera, nec ubi fiunt, Citatione ad audiendum opus est.

Inde in Judicio Imp. Aulico publicatio per insinuationem factam Parti victæ a victrice, in Camera in Audientia per Protonotarium stantem & viva voce Sententias prælegentem, & quidem sine prævia Citatione partium ad audiendum publicari Sententiam fit, cum Partes per Procuratores quasi præsentem in Audientia sint. Soleniorque est publicatio contra Status, facienda coram Præsidente & 4. Assessores, ordinario nempe & tribus aliis juxta ordinem Pleni.

Quia vero Causæ personarum Cameralium extrajudicialiter tractantur (§. 1767.); publicatio sententiæ in iisdem in Cancellaria fit (§. 1779.).

§. 1860. in Syst. 2046.

Publicatur Sententia in Camera contra Procuratorem, ceu Dominum litis (§. 1842); eoque adeo mortuo contra substitutum, sique nec Procurator, nec Substitutus adest, contra ipsum Principalem, & hoc mortuo contra hæredes: cum Mandatum procuratorium ad eos sese diserte extendat.

Si igitur nec Principalis, nec Procurator, nec Substitutus, nec Hæredes existant, tunc Citatio ad reassumendum peti, eaque non petita Procuratori alterius partis injungi debet, sich der Ordnung, wo er will, zu gebrauchen.

§. 1861. in Syst. 2047.

In Sententiis concipiendis in Camera certæ observantur formulæ, qualis, e gr., est absolutoriæ, zu absolviren und zu entledigen, & omne id vitandum, quod Aures offendit, quo pertinent Tautologiæ.

Inde est, quod in Camera Sententiæ in Senatibus conceptæ in Pleno a Protonotario prælegendæ sint, quo quivis Assessor monita sua circa formulas proferre possit.

§. 1862. in Syst. 2048.

Si error in Sententia non substantialis, e gr., ratione nominum Actoris vel Rei, vel in allegatione Quadrangulorum a Notariis commissus, is non vitiat Sententiam: cum ex Actis pateat, quomodo fit corrigendus, secus, si in Substantialibus commissus.

Hinc Sententia correctæ reiterata vice publicanda est.

§. 1863. in Syst. 2049.

Sententiæ concipiuntur & publicantur præviis Votis & ex iis formatis Conclusis, adeo ut nonnisi deliberatione per Conclusum vel per paria, vel per Majora, vel per unanimia absoluta perfectæque, Parti jus quæsitum sit.

Unde est, quod in Camera Imp. Votum Assessoris ante formatum Conclusum mortui in computum

putum venire nequeat, sed pro non existente habendum fit (*Obs. DCCXXX.*).

§. 1864 in Syst. 2050.

Quoad Vota singularis Casus P. I. Tit. 13. §. 10 continetur, quod tria Vota contra quinque paria faciant.

Inde est, quod hodie Senatus raro ex octo Personis formetur.

Unde porro fluit, quod dispositio hæc, quia singularis est, ad exemplum trahi non possit, cum dispositiones singulares ultra expressam Legem extendendæ non sint.

Ac proin, si Senatus ex 12. Assessoribus consistit, & ab una parte 5. stent, ab altera 7. vota, hæc 7. majora faciant, illo non obstante.

§. 1865. in Syst. 2051.

Si Vota sunt paria, & Causa exitum habeat, adjunctio Assessorum, iterata quoque vice per duos vel 4 Assessores facienda est, nisi orta sint super Expensis vel pœnis: tunc enim mitior obtinet Sententia, nempe illas compensandi.

§. 1866. in Syst. 2052.

Non in quibuscunque Causis Senatus ex paribus Religione Assessoribus formandus, sed tantum in Causis Statuum, utpote de quibus solis Articulus §. 53. I. P. loquitur.

Et quidem Paritatis Religionis hisce in Causis Statuum habenda est ratio, etsi unius ejusdemque Religionis litigantes sint, uti latius deduxi (*Obs. IX.*).

§. 1867. in Syst. 2053.

Ordo Sessionis in Pleno est Ordo Præsentan-

tantum in Comitibus: cum Assessores a Cæsare & Sacri Imperii Romani Statibus deputati sint, per ea, quæ deduxi (*Obs. CCCXXVIII*).

Atque sic Electorales præcedunt Circulares & inter illos res Ecclesiastici Seculares, quorum illi in latere dextro, hi in sinistro sedent, Cæsareo inter Electorales, Seculares & Circulares locum obtinente.

Idemque ordo in Senatibus votandi post Re & Correferentem, eosque, qui de Senatu combinato sunt, observandus est. Cum e Contrario in Pleno primum votum, penes Præsidentem junio-rem, ac secundum penes Bohemicum sit, & sic continuetur usque ad Electorales Ecclesiasticos, & Præsidentem Seniore, qui ultimum Votum habet.

§. 1868. in Syst. 2054.

Votum Referentis præcedunt Facti Species & Extractus, quæ tres partes sunt Relationis, nisi Facti Species admittatur, quæ simul loco Extractus est, & correferens referat, qui Facti Specie & Extractu non æque ac Referens opus habet, vel Referens loco Voti statim ipsam formulam Sententiæ, pro celeri causæ expeditione, satius sibi visam proponat.

Qua ex ratione etiam brevitatis studio, in Constitutionibus Imperii injuncto, viso Protocollo Actorum, habito discursu, loco votorum, mediante amica eorundem collatione orali, quasi per unanimia, fertur Sententia.

Multoque minus igitur in Causis Sabbathi-
nis (*§. 1856.*) Extractu opus est, sed genuina
Facti

Facti Species sufficit, punctum incidentem simul instruens.

§. 1869. *in Syst.* 2055.

Facti Species continet 1) originem Facti, ejusque singulas circumstantias, juxta ordinem chronologicum, quo se invicem excipiunt, 2) ansam ad Processum. 3) Historiam seu seriem ejusdem: ad quam præter Decreta & Sententias in Causa latas, earumque Rationum Decidendi, si quæ adsint, succincta enarratio spectat, 4) Argumenta utriusque Partis generaliter secundum Numeros, 5) Quæstionem, in qua discutienda cardo Rei versatur.

Quæ Facti Species, quo brevius, attamen dilucidius, concepta, ut nempe dicta Quæstio statim ex ipsa resolvi posset, eo concinnior est.

Quam ob causam per paragraphos distinguenda.

§. 1870. *in Syst.* 2056.

Extractus Actorum ita esse debet confectus, ut Actis ipsis ad decisionem Causæ plane opus non sit, nisi dicatur Cadaver.

Hinc Extractus Actorum in genere contenta eorum recenset, ordine isto, qui in Actis ipsis deprehenditur, ita ut Extractus Actorum primæ Instantiæ primo loco veniat.

Extractus Actorum secundæ Instantiæ, ut & in Causis S. Q. a Quadrangulis ad Quadrangulos, foliis ad folia eorundem, juxta Stylum Cameræ hætenus usitatum, progreditur.

A latere igitur folia notanda, quo is, qui primum votum habet, vel convotans ea in Actis statim,

statim, invenire queant, quæ desiderant; Recessusque ita ordine chronologico scriptis interponendi sunt, ut distincte in oculos incurrant, abstrahendo ab iis, qui dicuntur leere Recesse, velut *Dilations. Gesuch*, notato tamen tempore, a quo incipiunt & eo, ad quod se extendunt, form. a die — usque ad — leere Recesse, nec minus a recoctis, notatis tamen foliis, a quibus incipiunt, usque ad illud, quo finiuntur, ut & a punctis decisis; velut puncto Alimentorum, nisi in Causam principalem influant.

§ 1871. in Syst. 2056.

Imprimis autem Petita singulorum scriptorum distincte proponenda sunt, & vel maxime Petitionis libelli, utpote cui Sententia debet esse conformis, atque verba præcepti Mandatorum distincte exprimenda, notandaque, quoad Procuratoria, clausula hæredum, substitutio & subscriptio.

Si petitum repetitur, poni solet, petitum, uti retro.

Tempus Præsentati cujusque scripti, velut *Bittschrift* præf. de 20. Nov. 1694. cum Adjunct. 1. — 5. Quod nonnulli apponunt, alii omitunt, ponendo tantum *Duplic. und Submissions. Schrift*, tenoris sequentis.

Adjuncta notabilia legi possunt, saltem quoad passus concernentes: Unde Form. Lit. N. legatur, vel legi potest, si placet.

Si in scripto generalia præmittuntur, poni solet: præmissis generalibus de fol. usque ad fol. Hoc folio dicitur &c.

Quod

Quod institutum, ceu fere totum mechanicum, cum Acta Cameralia sæpius plerumque ingentis, rudis indigestæque molis sint, præsertim si desideres, ut Extractus propria manu scribatur, corpus adeo macerat, ut omnino ab Imperio medela optanda sit, nisi Assessor Medela Medici contra malum hypochondriacum continuo indigeat, omnique hilaritate animi privetur.

Quo etiam factum, ut Assessor quotannis ultra 4. 5. vel 6. Relationes definitivas elaborare, non adstringatur (*C. O. C. P. I. Tit. XXIII. §. 4. coll. Tit. 12. §. 10.*).

§. 1872. in Syst. 2057.

Quoad Votum inter Causas App. & S. Q. distinguendum. In Formalia utrobique inquirendum, in specie 1) an Jurisdictio Camerae sit fundata, 2) an Mandata procuratoria rite se habeant, 3) an Acta sint integra, & necessaria in Processu observata, an in causa conclusum, vel ex officio Causa pro conclusa haberi possit.

In Causis Appellationum vero, quoad formalia, debet attendi, an Causa sit devoluta, an fatalia rite observata, interponendæ, introducendæ & reproducendæ Appellationis, an non obstet Privilegium.

§. 1873. in Syst. 2058.

Quoad Materialia utrobique observandæ sunt Quæstiones: Quænam Actio sit instituta? An Actio probata? an per Exceptiones elisa? Quid in Causa tam principali, quam accessoria pronuntiandum? juncta Formula Sententiæ.

In Causis gravioribus & prelixioribus Re-
feren-

ferentem cum Convotantibus communicare debere Puncta principalia, ad quæ Votum ipsius directum (*Obs. DCCXLIX.*) monui.

Interdum enim in uno Processu plura dantur Puncta consideranda, quemadmodum etiam in una Causa sæpius plures species Processus sunt, pluraque capita diversorum Punctorum.

§. 1874. *in Syst.* 2059.

In Relatione pro Statu, cum specimen legitimæ scientiæ & eruditionis, ac in specie peritiæ in Praxi Judiciaria Imperii sit, sollicitius adhibenda discrimina: velut quando quæritur, quænam Actio sit instituta, quævis genera Actionum accurate eruenda sunt, ut & ad Quæstionem, an Actio probata sit, erudite inquirendum, quænam occurrant viæ probandi, an per testes, an per Instrumenta, an per O. J., an per juramentum, & quæ, quoad has vias, in substrato jura disponant in specie in casu Collisionis probationum (§. 1710.), ad Quæstionem, an Exceptionibus Actio elisa? quælibet Exceptio investiganda & in elisionem inquirendum, insimulque pro re nata historica causæ disquisitio instituenda est. Præsentatus nec minus præmittit brevem, sed nitidam allocutionem, atque talem Gratiarum Actionem subjungit.

§. 1875. *in Syst.* 2060.

Quemadmodum causæ Sabbathinæ a definitivis & sic dictis Bescheid. Tisch. Sachen differunt (§. 1856.); ita & Relationes differunt, suntque vel ordinariæ definitivarum & interlocutoriarum, vel Sabbathinæ; quæve de Relationibus hætenus

L.B.deCrameriInst. Jur.Cam. S s dedu-

deducta, de illis valent, atque adeo Sabbathinæ brevius expediri possunt, Facti specie nimirum, quæ simul punctum quæstionis tangit, & ex Actis instruit, ac Voto, sine ulteriori Extractu.

§. 1876. in Syst. 2061. & 2062.

Neque Referens, neque Assessor de Senatu, sine iusta causa, absque injuria, recusatur.

Hinc vigore §. 67. *Rec. Visit. Nov.* recusatio fieri debet, aus triftig und erweislichen Ursachen.

Ad quas cum referri nequeat Juramentum perhorrescentiæ, imo illud supponat, quod quis neque allegare neque probare velit causas, sequitur, quod oblatio ad juramentum perhorrescentiæ ad recusationem non sufficiat.

§. 1877. in Syst. 2063.

Causa recusationis a cognatione vel affinitate Referentis vel Assessoris de Senatu, absque eorum injuria desumitur. Hinc recusatio non solum ob cognationem, sed etiam ob affinitatem iuste fit (*C. O. C. I XIX. §. 5. verb. Sippschaft oder Schwägerschaft.*).

§ 1878. in Syst. 2064.

Cognatio vero & affinitas cum Partibus, minime autem eorum Consiliariis & reliquis officialibus requiritur: cum alias sequeretur, uti in quadam Causa Domini censuerunt, daß ein Assessor seine Anverwandte in der Reichs-Stände Dienste zu bringen, ausser Stand gesetzt wäre.

§. 1879. in Syst 2065.

Iustæ recusationis causæ non sunt, quæ merita Causæ seu Relationem concernunt, utpote
ob

ob quas Restitutio in Int., vel Revisio locum habet (*Obs. DCCII.*).

§. 1880. *in Syst.* 2066.

An causa recusationis allegata justa sit, nec ne, desuper cognoscendum.

Inde est, quod sæpius Referens constitutatur, isque in Pleno desuper referat, eidemque adeo Causæ recusationis communicentur.

§. 1881. *in Syst.* 2067.

Cum correferens nonnisi tempestive rogari possit (§. 1737.); multo magis tempestive fieri debet recusatio, minime vero re non amplius integra, i. e. formato jam Senatu, & post inchoatam vel absolutam Relationem.

§. 1882. *in Syst.* 2068.

Neque Assessor munus Referentis vel votantis pro lubitu deponere potest, nequidem consensu Directorii, si Partes contradicant, ob jus quæsitum, quod Partes in personas Referentium & Votantium habent.

§. 1883. *in Syst.* 2069.

Idem jus quæsitum Partium in Personas Referentium & votantium violaretur, si in Constitutione Senatum Senatus combinati non observarentur (§. 1487.), nec mortuo Referente vel alias decedente, correferens ad munus Referentis admitteretur.

§. 1884. *in Syst.* 2070.

Facta publicatione Sententiarum in Audientia, aut statim ab initio ejusdem, si nulla publicatio est, Recessus Procuratorum (§. 1769.) leguntur.

§. 1885. in Syst. 2071.

Quo omnia negotia in Audientia rite tractentur, & ne unus Procurator solus Recessibus tempus terat, factum, ut omnia negotia ad certa quædam genera reducenda sint.

Genera negotiorum in Audientiis peragendorum, quatenus certo ordine se invicem excipiunt, dicuntur *Ordines*, germ. die *Unfragen*, ab interrogatione Pedelli subsellia Procuratorum secundum ordinem receptionis sedentium trans-euntis, & clara voce Ordinem, e. gr., *Ordo Fiscalis*, *Ordo Sententiarum* nominantis, atque attendentis, an ei tradatur aliquid ad Mensam Notariorum deferendum.

§. 1886. in Syst. 2072.

Jam vero causa vel judicialiter introducta est, vel non.

In casu posteriori eandem introducendam, ideoque reproductione Processuum opus esse, æque patet, ac in casu priori causam introductam instruendam, & Sententiis in Senatibus formatis parendum esse.

Quare cum ea, quæ ad causam instruendam requiruntur: intra certum Terminum peragenda sint, agenda in Audientiis ad 4. reducere licet genera, modo non simul ad ea, quæ a Fiscali agenda, respicias; sicque revera 5. prodeunt Ordines.

§. 1887. in Syst. 2073.

Quemadmodum inter causas prærogativa obtinet; ita juxta eandem Ordines se invicem excipiunt.

Hinc

Hinc primus est Ordo Fiscalis, 2) Sententiarum, 3) Reproductionis, 4) Novarum, 5) Terminorum.

§. 1888. in Syst. 2074.

Ordo enim *Fiscalis* est, quo Fiscalis, ceu Procurator Cæsareus, & reliqui Procuratores desideria sua in Causis Fiscalibus proponunt.

§. 1889. in Syst. 2075.

Utplurimum igitur hic obveniunt restantarii der Cammer-Zieler, & violatores autoritatis Camerae Imperialis, Constitutionumque Imperii.

§. 1890. in Syst. 2076.

Differentia statuenda est inter Causas Fiscales privatorum & publicas.

Inde est, quod 1), ubi Fiscalis in Causis Fiscalibus privatorum agit, ibi Procuratores non gaudeant Privilegii Ordinis Fiscalis, sed tantum 2) eo in casu, ubi ille in Causa publica agit; inque hoc Ordine igitur 3) Fiscalem ante omnes reliquos Procuratores Recessus legentem suscipiant illi reliquorum procuratorum, qui Parti cuidam in causa publica a Fiscali accusatae interserviunt, e. gr., puncto Collectarum, residuique Matriculae Cameralis: ibi vero 4), ubi Causa Fiscalis tantum privatos, & interesse solius Fisci concernit, v. gr., erga contumaces, irreverentes, Procurator Partis adversae in ordine Causarum ordinariarum, e. gr., Novarum, Terminorum respondet.

§. 1891. in Syst. 2077.

Ordo Sententiarum est, quo id proponitur, quod per Sententiam injunctum v. gr. Legitimationis, litis contestatio, productio originalium, re-

cognitio vel diffessio documentorum, form. in
Gefolg jüngst ergangener Urthel, thue das und das.

§. 1892. in Syst. 2078.

Præmittitur hic ordo ideo, quod iis Causis, quæ jam in Relatione sunt, inserviat. Ne igitur impediatur Referens aut Senatus interea temporis resolvatur, celeritate utique opus est.

§. 1893. in Syst. 2079.

Ordo reproductionis dicitur is, quo extrajudicialiter decreti & insinuati Processus reprodu-
cuntur.

§. 1894. in Syst. 2080.

Hoc ordine itaque in Termino Parti adver-
sæ ad comparandum præfixo Procurator reprodu-
cens ante omnia mediante Procuratorio generali
Originali se legitimat, insimulque producit ea,
quæ extrajudicialiter erant exhibita, den ganzen
Extrajudicial - Stocf.

§. 1895. in Syst. 2081.

Quoniam itaque reproductio insinuationem,
hæc vero expeditionem præsupponit; igitur tem-
pore Interregni, deficientia Sigillorum facit ces-
sare Ordinem reproductionis.

Et quia hoc casu fatale introducendæ præ-
terlabitur, ideo semper per decretum proroga-
tur, quatenus opus.

§. 1896. in Syst. 2082.

Quoniam sine reproductione nullus est Pro-
cessus, idcirco Ordo hic 1) maximi momenti est,
dictus propterea lapis fundamentalis, super quo
reliqui ædificandi sunt; ac propterea 2) de mo-
mento in momentum currit.

§. 1897.

§. 1897. in Syst. 2083.

Ordo Novarum est, in quo nova pendente lite emergentia, & ea, quæ causæ introductæ instruendæ gratia sine adstrictione ad Terminum inserviunt, proponuntur.

§. 1898. in Syst. 2084

Quando itaque 1) Supplica ad iudicium remittitur, in ordine Novarum ejus productio fieri debet; eove adeo 2) referendæ sunt Supplicæ pro admitendis Triplicis, Quadruplicis, & omnibus aliis Scriptis supernumerariis, ac 3) si Procurator Adversarii Mandatum generale habet, hoc ordine Novarum Imploratio ad se legitimandum fit, daß er copiam signatam gemein habenden Gewalts ad hanc causam lege, nec non 4) Citationes ad reasumendum eodem Ordine petuntur; simileque proin 5) est in Citationem ad redintegrandum Acta (G. B. 1693. den 15. Maji §. 2. 5., & 6) ad assistendum liti, pariterque 7) quando Inhibitiones ac Mandata Attentatorum revocatoria, ulterioresque compulsoriales rogantur; denique 8) prorogationes Terminorum petuntur, prout etiam revera novum emergens adest, quod Procurator indicat, quare nimirum in Terminum præfixo Mandato vel Sententiæ parere nequeat, ut adeo, quemadmodum Ordo Sententiarum continet, quæ ad obsequium interlocutoriis actoriisve præstandum pertinent, ita excusatio ab obsequio ad Novarum Ordinem referatur.

§. 1899. in Syst. 2085.

Ordo Terminorum is est, in quo omnia, quæ Terminum habent, intra eundem fiunt vel pro-

ponuntur, velut comparitio Procuratoris Partis Citatæ, productio exceptionum, Replicarum, Duplicarum.

§. 1900. in Syst. 2086.

Est autem Terminus triplicis generis, Legalis, præfixus, & collectus.

Terminus collectus est, qui, dum petitus, denegatus non est, sicque tacite concessus.

Præfixus, quem Judex præfigit. Ergo hic hominis, Legalis vero Legis est.

§. 1901. in Syst. 2087.

In Ordine Terminorum igitur Scripta vel ante lapsum Termini legalis, eundem anticipando, vel in ipso termino legali, vel si prorogatio petita, intra Terminum collectum, vel hunc etiam anticipando producuntur, sique ad petitionem Termini Sententia lata, dicta Terminatoria; injuncto fatisfit, in Ordine Sententiarum.

§. 1902. in Syst. 2088.

Cum ratio Ordinum in prærogativa Causarum contineatur (§. 1887.); sequitur, quod si 1) Recessus in Ordine in competenti habiti, velut si Procurator in Ordine Novarum proponat, quæ in Ordine reproductionis proponere debuisset, Recessus una cum productis rejiciendi sint, reservata Procuratori poena (§. 3. Mem. Proc. Adj. Rec. Visit. Nov.) 2) si forte non omnes Ordo Novarum tetigerit, ille, apud quem priori Audientia defuit ordo, cum illo incipiat in sequenti Audientia, excepta prima post novum Annum. Unde est, quod 3) Pedellus separato Protocollo anno-

annotare soleat, ubi Ordo manserit, & Procurator, quem Ordo non tetigit, Recessui postea addat: in prima mea agendi facultate, ut indicet, sua culpa Terminum præjudicialem non præterlapsum, sed ipsi nunc demum ansam & facultatem differendi natam fuisse; eademque adeo 4) prima occasione servandi Termini neglecta ulterior differendi facultas adempta habeatur; denique 5) Procurator Ordinis ubicunque initium faciens, uno atque altero verbo præfari soleat, in quo Ordine agendum sit, v. gr., in Ordine meo Sententiarum, Novarum &c.

§. 1903. *in Syst.* 2089

Quæ cum ita sint, liquet 1), si tempus ad recognoscendum vel diffitendum Sigilla, manus & Signeta Notariorum petitum, in O. T. recognitionem vel diffessionem fieri: si vero 2) non fit petitum tempus, etiam in Ordine Novarum, eadem posse recognosci, uti quotidie recognoscuntur, recognitionem vero 3) Documentorum, Sigillorum, Mandatorum per Sententiam injunctam, in Ordine S. fieri, dein 4) si alicui in Sententia quid injunctum, in eadem vel proxima Audientia ipsum hoc facere posse in Ordine Sententiarum, si vero Terminus certus alius additus, posse, si statim est paratus, etiam hoc in prima vel secunda Audientia facere, alias in Ordine Terminorum.

§. 1904. *in Syst.* 2090.

Qui Cautionem de rato & mandato præstat, simul Terminum ad producendum Procuratorium colligit.

Ergo in Ordine Terminorum Procuratores revocant quoque præstitas cautiones, si intra Terminum collectum Procuratoria a suo Principali nancisci nequeant, i. e. stehen zugleich von der Sache ab.

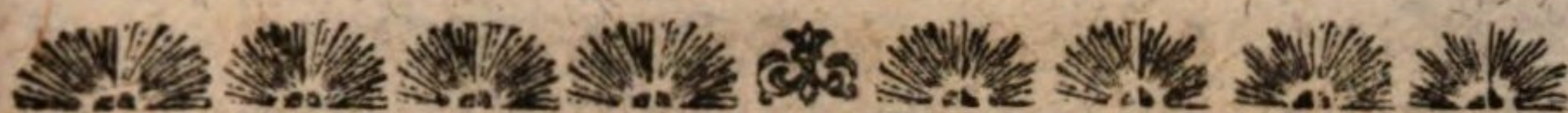
§. 1905. in Syst. 2091.

Recessus ipsi, quoad Contenta, variant in singulis Ordinibus pro diversitate Causarum; consequenter Appellationis, Citationis, Mandatorum.

Requiri autem in singulis brevitatem, perspicuitatem & modestiam styli, per se intelligitur (conf. G. B. de 19. Februar. 1657. de 4. Apr. 1721. §. 1.).

Inprimis clamoræ contradictiones juxta C. D. 1659 §. 6. prohibentur, prohibitumque sub pœna arbitraria, i. e., der Ermäßigung, ne merita causæ immisceantur Recessibus, quamvis hoc interdum ad reprimendam partis adversæ fines in hoc excedentis petulantiam intermitteri nequeat, clientibusque pœnæ solutio relinquatur.

SECTIO VII.

De Causis Jurisdictionis Voluntariae, nec non Reservatorum Cæsareorum.

TITULUS I.

De Confirmatione Pactorum & Statutorum.

§. 1906. in Syst. 2092.

Quemadmodum confirmatione judiciali Pactorum efficaciam in genere prospicitur; ita eadem non solum mediatos, sed & immediatos uti, conducit.

Enimvero Immediatos in Territoriis Statuum pro confirmatione negotiorum suorum supplicare, non convenit.

Hinc cum Causæ Jurisdictionis voluntariæ ad Austrægas non pertineant, sed finis Austrægarum Jurisdictionem contentiosam tantum respiciat (§. 39. & 200.); immediati Pactorum suorum confirmationem nonnisi apud suprema Imp. Tribb. impetrare possunt.

Quod etiam de Statutis Immediatorum valet, autoritate Judicii tantum, sicut illa, nec disceptatione judicii regulariter indigentibus, difficultatesque Austrægarum respicientibus.

§. 1907.

§. 1907. *in Syst.* 2093.

Inconveniens autem non est, mediatos pro confirmatione negotiorum suorum, velut Transactionis, in Judiciis Imp. Supr. supplicare, præfertim, si causa in iisdem pendens, per Transactionem sopita.

Unde habemus casum Transactionis in Camera Imp. mediante Re- & Correferente in causa Partibus litigantibus initæ, ibidemque confirmatæ, etsi sub illis minores comprehensi fuerint, quem (*Obs. DCCCCXV.*) attuli.

Alias requiritur immedietas licet non utriusque, saltem ex parte ejus, cui præstatio incumbit, v. gr. donatoriis: quia hic absque dubio olim reus futurus erit.

§. 1908. *in Syst.* 2094.

Si intereffati in diversis Territoriis morentur, ad instar immediatorum, intuitu negotiorum suorum se habent. Ergo & tum pro confirmatione Pactorum atque Statutorum apud Suprema Imp. Trib. supplicandum.

§. 1909. *in Syst.* 2095.

Ad Pacta Immediatorum pertinent Contractus eorum, Uniones prolium, Confraternitates, Pacta alia Familiarum, Transactiones.

Ad Statuta referenda sunt Statuta Primogeniturarum, Fideicommissorum:

Ergo pro confirmatione horum Pactorum & Statutorum singulorum apud Suprema Imperii Trib. supplicandum, siue confirmatio necessitatis, siue tantum prudentiæ sit.

Non semper enim necessitatis est. Ita enim
Pacta

Pacta Familiarum filiarum a successione exclusiva confirmatione Cæsarea non indigent: ratio namque, cur Cæsaris confirmatio requiratur, ibi cessat, ne sc. filiabus & ultragenitis Pacta ista impugnantibus summa Imp. Trib. assistant (*Opusc. VII. T. I. §. 13.*).

§. 1910. in Syst 2096.

Confirmatio supponit confirmabile. Hinc 1) nil novidat, nec Instrumento majorem vim addit, quam antea habuit, nec 2) actum invalidum, velut contractum illicitum & turpem, firmat; neque proin 3) Transactionem contradictam validam reddit, desuperque interposita appellatio pro frivola haberi potest (*Obs. MXV.*), sed 4) semper annexam habet clausulam, salvo jure Cæsaris & cujuscunque tertii, eumve tantum in finem 5) adhibetur, ut constet, rem ita actam esse, & sine fraudibus; unde 6) cum petendo confirmationem eo ipso Juri primi fori immediatorum nondum renunciatur, confirmationis hujus nudæ effectus non est, ut Jurisdictionem Cæsaream fundet, nisi in ipsa Transactione renunciatio vel expresse vel tacite facta sit (§. 58.), neque adeo 7) per eandem hujus vel illius Supremi Judicii forum est præventum.

§. 1911. in Syst. 2097.

Quoniam melius est rem intactam servare, quam post vulneratam causam remedium quærere, adeoque præjudicium alicui imminens avertere; igitur si 1) cujusdam præjudicium subesse videatur; e. gr. Domini, intuitu subditorum, in Jud. Imp. Aul. Principi vel Statui vicino pro informa-

formatione rescribi solet, vel 2) si statim verosimiliter appareat Agnatorum quodammodo interesse, concludi solet, communicetur reliquis Agnatis & Interessatis, imo 3) interdum sub ea conditione tantum fit confirmatio, ut negotium modo præscripto legitimo ineatur, velut Instrumentum obligatorium ita condatur, ut nulla Judicio confirmanti inducatur obligatio, velut fidejussio vel æquipollens (*Obs. CI.*); unde & 4) Instrumentum Obligationis, in quo usuræ semissales in stipulationem deductæ, in Camera non confirmatur, nisi dictæ usuræ ad 5) Procent reductæ fuerint (*Obs. C.*); sique 5) confirmatio transactionis petitur, inquirendum, an non Jure & Constitutionibus Imperii contraria sit.

Ita enim confirmari nequit transactio, vi cujus Actiones a Christiano Judæo cederentur.

§. 1912. in Syst. 2098.

In Pactis unilateralibus, velut donatione, unum tantum, & quidem donatori præjudicari potest, minime alteri seu donatario, in bilateralibus, seu utrinque onerosis, e contrario utrique.

Quin ergo ad confirmationem istorum Pactorum unius tantum, velut donatoris, minime alterius velut donatarii, in hisce vero utriusque consensus requiratur, dubitandum non est.

§. 1913. in Syst. 2099.

Hinc etiam in his Mandata specialia ab utraque Parte requiruntur, & Partes vel unum eundemque Procuratorem constituere possunt, vel singuli singulos (*Obs. C. §. I.*).

§. 1914.

§. 1914. *in Syst.* 2100.

Sique adeo supplicatur pro confirmatione Instrumenti obligationis vel Transactionis, & quidem ita, ut desuper tanquam super re judicata teneatur, non sufficit, ut una pars de inita transactione doceat, eandemque ad confirmandum exhibeat, etsi quoque in Transactione id expresse permissum esset, sed ut constet, quod neutra pars quid habeat, quo transactionem impugnare posset, pro confirmatione & positione ad Acta in Jud. Imp. Aul. utraque Pars supplicare debet. Alias Exhibitum unius partis alteri ad se desuper declarandum communicandum est (*Obs. XCIX.*).

§. 1915. *in Syst.* 2101.

Tale negotium unilaterale subest, quando a Debitore pro confirmatione obligationis istum in finem supplicatur, ut Creditor eo pronius sit ad eandem acceptandam.

Quandoquidem confirmatione non obstante acceptatio nihilominus ejus arbitrio relicta est; illa profecto decerni potest, etsi Creditores pro eadem non supplicaverint (*Obs. XCIX.*).

§. 1916. *in Syst.* 2102.

Si utraque Pars consentiat in confirmationem, ambæque dent Mandatum speciale Procuratori, quod ille cum ipso contractu in originali producit nemo ulterius desuper audiendus est; indeque ille extrajudicialiter confirmatur.

§. 1917. *in Syst.* 2103.

Si igitur unus tantum pro confirmatione supplicet, vel contractus etiam Jus tertii tangat, petenda est Citatio ad videndum confirmari contractum,

tractum, decernendo v. c. mag der Supplicant, ob er will, den Gegentheil dazu citiren lassen, vel, wenn Gegentheil oder Mit. Contrahent auch einkommen wird, so erfolgt ferner, was Rechtens.

§. 1918. in Syst. 2104.

Indeque est, quod in Camera Imp. interdum prævia Causæ cognitione in Causis illustribus, ubi contradictiones metuendæ, per Sententiam confirmentur (*Obs. MCXXIII.*).

§. 1919. in Syst. 2105.

Quoties Judex officium suum interponere, & consensum, qui forte fineratione denegatur, supplere potest, toties Transactio altera parte invita ex officio confirmari potest (*Obs. CCCLXXIV.*).

§. 1920. in Syst. 2106.

Si pro confirmatione Transactionis supplicatur, inquirendum, num Jurisdictio Judicii fundata sit: cum fieri possit, ut reliquis interessatis supplica communicanda sit (§ 1910. n. 2.).

Ita enim, si in Causa Concurfus, pro confirmanda Transactione a majori parte Creditorum cum debitore, super concedenda dilatione inita, supplicatur, & Causa Concurfus in via Appellationis in hoc Judicium jam antea deducta, ad Judicem a quo vero denegatis Processibus Appellationis remissa fuit, Jurisdictio Judicii Supremi fundata non est, sed supplicantes ad forum Concurfus remittendi sunt.

§. 1921. in Syst. 2107.

Sique Jurisdictio Judicii Supremi fundata, quando pro confirmanda transactione a majori parte Creditorum, quorum etiam Credita majorem partem

partem constituunt, supplicatur, si tamen minor Pars creditorum immissorum & jure reali gaudentium, sese confirmationi istiusmodi Pacti remissorii opponit, confirmatio fieri nequit: quoniam citra iniquitatem ipsis jus quæsitum reale & potius auferri non potest.

§. 1922. *in Syst.* 2108.

Si ab utriusque partis Mandatariis exhibetur initæ Transactionis expositio, supplicaturque pro eandem tanquam rem judicatam manutenendo, non sufficit transactionem in copia vidimata, multo minus a Notario tantum vidimata in Judicio exhibere, sed in Originali exhibenda est, etsi pro ejus retraditione, retenta apud Acta copia supplicari possit.

Etenim effectus rei judicatæ, qui transactioni tribuendus, momentosus est; consequenter quam maxime præcavendum, ne ullo modo transactio impugnari possit. Quod omnium optime fit, si non confirmatur, priusquam originali exhibitum fuerit.

§. 1923. *in Syst.* 2110.

Nec Capitulis pro lubitu in præjudicium aliorum aliquid statuere licet.

Hinc ipsorum Statuta confirmatione Cæsarea indigent, si controversiis decidendis adhibeantur (*Obs. CLVIII.*).

§. 1924. *in Syst.* 2111.

Sique adeo Capitulum secundum Statuta sua aliquem de Præbenda excludere intendit, & v gr. ejus Schema Genealogicum præsentatum examinare recusat, mota lite tam Statuta sua, quoad passus concernentes, quam confirmationes Cæsa-

L. B. de Crameri Inst. Jur. Cam. T t reas

reas in forma probante in Judicio exhibere, iisdemque Exceptiones firmare debet.

§. 1925. in Syst. 2113.

Si Primogenitura introducitur, & secundo genitus cum exclusione primogeniti, ceu infirmi & ad regimen terrarum inhabilis, liberisque adhuc destituti ad successionem vocatur, hujus potissimum interest. Hinc, si illius renunciatione & quidem jurata legaliter constet, nec reliquis Agnatis ullum immineat præjudicium, velut quod Primogenitura tamen in linea ejus introducatur, qui inter liberos suos disponit; nullum dubium superest, quin tam dispositio patris inter liberos, quam Primogenitura confirmetur: si quod enim subesset, ex eo oriretur, quod primogenitus adhuc liberos procreare posset, quibus per pacta avita provisum esset, quæ disponens immutare non posset, at vero confirmatio non obstat, quominus tunc liberi jus suum persequi possint: cum nonnisi salva jure tertii fiat: nisi vero talia pacta adessent, nec quidem factum avi improbare possent, cum factum patris præstare tenerentur; nec in ipsos transfiret jus, cui ipse renunciavit, & renunciare potuit.

§. 1926. in Syst. 2114.

Si Primogenitura in aliqua Domo introducatur, & Agnatorum in specie interest, ut Apanagia modo proportionato constituentur; confirmatio prius fieri nequit; quam ipsis intuitu Apanagiorum prospectum sit. Inde fit, ut prius Commissio dicto in casu decerni soleat, quæ in singula inquirat quibus præjudicium Agnatis inferri posset.

§. 1927.

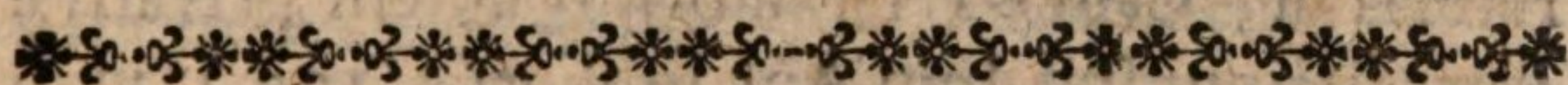
§. 1927. *in Syst.* 2115.

Quemadmodum Pactorum efficaciam quoad celebrationem, confirmatione judiciali prospicitur; ita etiam eidem quoad dissolutionem prospicitur.

Hinc etiam interdum quoad dissolutionem Pactorum ab immediatis celebratorum confirmatio apud Judicia Imp. S. petenda.

§. 1928. *in Syst.* 2116.

Quia ad confirmationem negotium validum requiritur (§. 1909. n. 2.); igitur & dissolutio valida sit necesse est, si Confirmatio illius effectus sit. Neque enim Cæsar confirmatione sua ulli jus quæsitum aufert.

TITULUS II.

De Adoptione, Emancipatione & Legitimatione.

§. 1929. *in Syst.* 2117.

Quemadmodum Adoptiones, Emancipationes & Legitimationes mediatorum confirmatione judiciali indigent; ita quoque apud Immediatos paritas rationis eandem exigit.

§. 1930. *in Syst.* 2118.

Sicut autem mediati pro adoptionum, Emancipationum confirmatione in Imp. Trib. supplicantes ad Dominos Territoriorum remittuntur; ita e contrario Immediati pro confirmatione Adoptionis, Emancipationis & Legitimationis nonnisi in Supr. Imp. Trib. supplicare possunt.

§. 1931. *in Syst.* 2119.

Etsi Jus Romanum nullibi, quoad has Adoptiones, Arrogationes & Emancipationes abrogatum sit, hodie tamen solennitates Juris Romani non adhiberi, sed solius Declarationis de emancipando scripto in Judicio factæ confirmationem sufficere praxis docet.

§. 1932. *in Syst.* 2120.

Affine Adoptionis est Unio Prolium. Hodie igitur & inter Immediatos ad eandem confirmatio Supr. Imp. Trib. adhibetur.

§. 1933. *in Syst.* 2121.

Legitimare Liberos cum Reservatum Imperatoris sit, Causæ reservatorum autem privative Jurisdictioni Jud. Imp. Aul. subsint (§. 122.); ideo Camera Liberos extra Matrimonium genitos legitimare nequit, sed quoad legitimationem tam intuitu Immediatorum, quam mediatorum Jurisdictio Jud. Imp. Aul. privative fundata est.

§. 1934. *in Syst.* 2122.

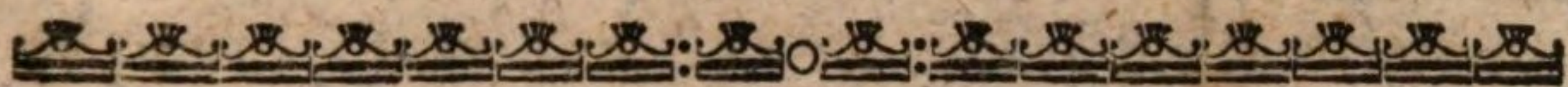
Enimvero nec apud Mediatos legitimationes in præjudicium Agnatorum aut Liberorum legitimorum permittuntur. Multo magis igitur apud Immediatos ob majus præjudicium, præcaendum, ne in præjudicium Agnatorum aut Liberorum legitimorum fiant.

§. 1935. *in Syst.* 2123.

Multo magis igitur, si Legitimatio fieri debeat ad effectum succedendi, a petente de consensu parentis docendum est.

Nec legitimatio ad effectum maculæ illegitimæ nativitatis abstergendæ, vel ad honores aliter quam

quam sine præjudicio Domus, velut ejus Insignium & Nominis subsistit. Unde quoque in Cancellaria Imperiali obtineri potest (a).

TITULUS III.

De Testamentorum Oblatione & Publicatione.

§. 1936. *in Syst.* 2124.

Quoniam cuivis Judicio Testamentum offerri potest; dubium non est, quin & Suprem. Imp. Judiciis istiusmodi oblatio fieri possit, etiam a mediatis, quia Testamentorum insinuatio & confectio voluntariæ Jurisdictionis est, & coram quocunque Judice, non solum competente, fieri potest.

Multo magis itaque in Supr. Imp. Trib. Testamenta partium litigantium in loco Judicii hujus commorantium recipi possunt.

§. 1937 *in Syst.* 2125.

Quia etiam Immediati coram quocunque judice testari possunt, imo coram propriis Judiciis, tam frequens non est eorum oblatio Testamentorum.

§. 1938. *in Syst.* 2126.

Quodque Testamenta Principum & Comitum Imperii, in specie etiam in Camera Jud. insinuari & confirmari possint, nullum est dubium: cum sint Actus Justitiæ, non gratiæ, nec ad Reservata Imperatoris spectent.

T t 3

§. 1939.

(a) Conf. MOSER *c. l. T. §. p.* 461. ESTOR *Tr. gel.* §. 871. *seqq.*

§. 1939. *in Syst.* 2127.

Quemadmodum Testamentum judiciale a Testamento principi oblato differt; ita & Testamentum Supr. Imp. Trib. insinuatum, a deposito differt. Illud judiciale est; hoc non, indeque ut subsistat, requiritur, velut solennia in ipso actu testandi observata, vel ut privilegiata sint; depositioque 1) per Procuratorem fieri potest, insinuatio vero praesentiam Testatoris requirit; cum ad Testamentum judiciale requiratur, ut Judici coram Actis insinuatum sit (*L. 19 C. de Testam. Nebst. P. XXIV. Abh. I. Abh. VI.*). Unde 2) in Jud. Imp. Aul. Testamenta vel confirmari vel faltem ad Acta poni petuntur. Priori casu decernitur: Fiat petita confirmatio salvo jure cujuscunque; posteriori: Ad Acta & probe asservetur.

In Camera Judiciale Testamentum non aliter fieri potest, quam si Testator sit ipse praesens in persona, & duobus Assessoribus ac Protonotario ad hunc actum deputatis, Testamentum personaliter tradat.

§. 1940. *in Syst.* 2128.

Atque sic periculo petentis repositio Testamenti in Camera decernitur, si praevia supplica offerentis, adjectoque Testamento, ad depositum recipitur.

§. 1941. *in Syst.* 2129.

Dictum periculum mediante Decreto praelocutorio averti potest: velut, noch zur Zeit abgeschlagen, sondern wosern Supplicant, ob seine Frau Principalin ein Testamentum Judiciale ad Acta errich-

errichten wolle, oder das jetzt präsentirte Testam., qua solenne, schon vorhin in seiner gebührenden Vollkommenheit allbereits stehe, und dahier nur in Verwahr genommen zu werden verlange, sich deutlicher erklären wird, soll ferner ergehen, was Recht ist.

§. 1942. *in Syst.* 2130.

Ad ambages igitur præscindendas tutioremque viam eligendam, cautius agit Procurator, si prævia Inquisitione in substantialia & solennia Testamenti deponendi, in prima statim supplica declarat, quod Testamentum in sua legalitate & forma jamdum subsistat, nihilque nisi depositio petatur, adeoque a verbis abstrahit, quæ rem plane ancipitem & incertam reddunt, v. gr. insinuationem fieri bessern Ansehen und Erlangung aller Rechts-Kraft halber.

§. 1943. *in Syst.* 2131.

Si Testamenti cujusdam confirmatio a Judiciis I. S. petitur, ad eandem prius non progrediendum, quam nemini præjudicium inferri constet.

Hinc 1) ut summaria causæ cognitio præcesserit, & 2) Originale productum sit, necesse est.

§. 1944. *in Syst.* 2132.

Sique suspicio contra productum Testamentum militet; 1) frustra directe quis petit confirmationem, sed eorum, qui interesse quoddam prætendere possunt, citationem, ad videndum confirmari Tabulas Testamenti, impetrare debet.

§. 1945. *in Syst.* 2134.

Hæredes aliive, quorum interest, solenniter solent citari ad aperturam Testamenti obsignati & judicialiter insinuati post trigesimum nempe diem.

Hinc si hæres post mortem Testatoris Testamentum huic iudicio oblatum publicari petit, in Jud. Imp. Aul. decernitur: Fiat præsentibus interessatis proxima die —

§. 1946. in Syst. 2135.

Sique adeo supplicantis pro publicando Testamento solius tantum interfit, ejusque mandatarium statim præsens in iudicio est, concludendum: publicatur Testamentum in præsentia Mandatarii supplicantis.

§. 1947. in Syst. 2136.

Quando in Cam. Jud. Publicatio testamenti depositi in Camera decernitur, Sententia publicatur sequentem in modum:

In Sachen der Geschwistigen von Schönberg Klägerin, wider Dietrichen von Schönberg, Beklagten citationis ad videndum publicari, ist das durch Weyland Margarethen, geborne von Eschenau, Wittwen von Schönberg aufgericht, und hievor in diesem Kayserl. Cammer-Gericht zu Verwahrung eingelegte Testament auf beyder Partheyen gerichtliche Bewilligung hiemit, wie Recht, eröffnet.

Interdum quoque commissio per Sententiam decernitur, e gr:

In Sachen Johann Joseph Dewens wider Johann von der Borg, uxorio nomine. Appellationis & restitutionis in integrum decisæ, nunc Mandati de exequendo; Ist der durch Lt. Helferrich extrajudicialiter übergebene Bericht ad Acta zu registriren verordnet, darauf Commissio auf dieses Kayf. Cam. Ger. Notarium Runkell, dahin, daß er die von beyder Theilen Anwälden respective

unterm

unterm 26. Junii und 10. Julii 1758. nachge-
suchte Publication und Communication des Rütger
Dewens [112] ^b befindlichen Testaments citatis
citandis legaliter vornehmen, und wie solches ge-
schehen innerhalb 2. Monat samt dem beygeschlosse-
nen Protocoll berichten solle, noch zur Zeit sumtibus
communibus, erkannt.

§. 1948. in Syst. 2137.

Personam immediatam Camerae Imperiali
præter depositionem Testamenti sui, etiam Exe-
cutionem ejusdem concedere posse, exin statim
patet, quod & in Supr. Imp. Trib. ceu Judices or-
dinarios compromitti possit (§. 356. *Observatio*
DCCLXXVIII.).

TITULUS IV.

De Tutela & Cura.

§. 1949. in Syst. 2138.

Quemadmodum Mediatorum Liberi impube-
res & minores in Tutela & Cura Domi-
norum suorum sunt; ita quoque Immediatorum
Pupilli & minores in Tutela Curave Imperatoris
sunt; Supremisque adeo Imperii Trib. Potestas
immediatorum Pupillis minoribusve Tutores Cu-
ratoresve constituendi concessa est (*Recess. Imp.*
1570. § 98. *Mem. Visit.* 1587. *ad Procur.* § 1.
C. O. C. P. I. T. 34. §. 13. & P. III. T. 9. §. 6.)

§. 1950. in Syst. 2139.

In primis vero Principum & Comitum Pupilli minoresve in Tutela Curave Imperatoris sunt, cum reliquorum immediatorum velut Nobilium Ordinis equestris Pupilli Pupillæve, sub aliorum adhuc Cura Tutelave, Ordinis nempe mediata sint.

§. 1951. in Syst. 2140.

Si itaque Pupillis Minoribusve immediato-
rum ab aliis Tutores Curatoresve constituendi
sunt, Imperatoris est, curare, ut hi constituan-
tur, vel, ne illi, quibus constitutio incumbit,
in hisce constituendis negligentes sint, ob pericu-
lum in mora vel præjudicium, quod Creditoribus
Minorum imminet.

§. 1952. in Syst. 2141.

Idem præjudicium ab aliis, velut Credito-
ribus, avertendum, in se continet rationem, cur
nonnunquam Rescriptis ad eos, a quibus Cura-
torum constitutio dependet, comminatio adjicia-
tur, damit widrigensfalls die Bevormündung der
hinterlassenen Pupillen einem andern (Canton) auf-
zutragen, es nicht bedürffe.

§. 1953. in Syst. 2142.

Si bona Pupillorum Minorumve in diversis
locis sita, præcavenda est Tutorum Curatorum-
ve multiplicatio eorumque collisio. Hinc tunc
mediata illa immediatorum Tutela Curave cessat
(*Obs. DCCCIV.*).

§. 1954. in Syst. 2143.

Pari ratione, si inter duos Imperio immediate
subjectos Jurisdictio litigiosa, Pupillus mediatus
omnino

omnino superiori Jurisdictioni subiectus est, sicque ad instar immediati se habet. Ergo in isto casu etiam pupillis mediatis suprema Imp. Trib. Tutores constituere possunt (*Rec. Imp. de 1600. §. 26*).

§. 1955. in Syst. 2144.

Tutela materna, quoad mediatos, species Tutelæ legitimæ est; ex eadem vero ratione etiam quoad immediatos. Hinc etiam quoad illos Mater a Tutela arceri nequit, daturque Tutela materna Illustrium, de qua pluribus egit b. D E LUDOLFF (a).

Pacta autem & observantia cujuslibet domus hic inspicere debent.

§. 1956. in Syst. 2145.

Quemadmodum vero Mater mediatorum Pupillorum ad Tutelam non admittitur, priusquam secundis nuptiis & Sen. Conf. Vellejano renunciaverit, ac dein Juramentum tutorium præstiterit; ita nec Mater Pupillorum immediatorum ad Tutelam admittenda est, antequam secundis nuptiis & Sen. Conf. Vellejano renunciaverit, nec non Juramentum tutorium præstiterit.

§. 1957. in Syst. 2146.

Ac proin, si Mater Pupillorum immediatorum ad Tutelam adspirat, non solum requisitum supplicæ pro confirmatione Tutelæ maternæ est 1) declaratio voluntatis, sed & 2) necesse est, ut ad præstandum hoc Juramentum Mandatum speciale, ac 3) Instrumentum Notariale de facta renunciatione & quidem jurata secundarum nuptiarum

(a) de I. F. I. P. I. §. 26.

rum & Sen Conf. Vellejani exhibeat, etsi quoque Testamento Tutrix constituta fuisset, nec non 4) præstet Cautionem omnium bonorum, rem Pupilli salvam fore; sique 5) Clericus constituatur Tutor, is specificè Foro suo ecclesiastico renunciaret, imò quandoque de consensu Superioris doceat (*Obs. MCCCXXVI*).

§. 1958. in Syst. 2147.

Quod Tutor honorarius ob inspectionem supremam ad præstationem horum solennium adstringatur, etsi ex ipsa administratio Tutelæ non incumbat, ratione non caret (b. DE LUDOLFF *Obs. LXII. P. I*)

§. 1959. in Syst. 2148.

Inde est, quod Vidua Assessoris Tutelam Liberorum suorum in Camera Imperiali suscipiens, statim tam secundis Nuptiis quam SCto Vellejano renunciare, ut & Juramentum Tutelæ præstare teneatur. Attamen per Procuratorem ad illud admittitur (*Obs. LVI*).

§. 1960. in Syst. 2149.

Inventarii Confectionem, *per notoria* ipsum Juramentum Tutelæ involvit. Hinc 1) si Mater Tutelam Liberorum in Camera Imp. suscepit, ab ea Inventarium clausum exhiberi, istudque in Senatu Tutelari resignari, & Sigillo Judicis iterum consignari, atque in Cancellaria reponi debet (*Obs. CXCIX*); Si vero 2) eandem nondum suscepit, quomodo procedatur, (*vide Obs. DCCLI.*).

§. 1961. in Syst. 2150.

Matri immediatorum Con-Tutor non ad-
jungen-

jungendus, nisi Consiliariis destitutæ. Alias sufficit Tutor honorarius, nisi Tutela nimis diffusa ob Administrationem Bonorum, ac ob Ætatem teneram Pupilli per longum Annorum Decursum continuanda sit. Si enim Mater immediatorum Consiliariis non destituta, propter imbecillitatem sexus Bonis ipsius non imminet Periculum. Hinc Con-Tutore tum opus non est: Secus, Si Consiliariis Mater destituta.

§. 1962. in Syst. 2151.

Quodque si Con-Tutor adjunctus mortuus, alius Matri, etsi non insciæ, jungendus sit, ratio adjunctionis prioris exigit.

§. 1963. in Syst. 2152.

Si uni administratio Terrarum alicujus Pupilli delata, ei quoque Tutela Nomine Imperatoris deferenda est. Ei enim, cui administratio Terrarum alicujus Pupilli defertur, omnes ipsius Facultates ita subjiciuntur, ut etiam ab eo petenda sint, quæ ad educationem & Vitæ sustentationem necessaria sunt. Hinc optime quoque convenit, ut ei Onus Tutelæ deferatur.

§. 1964. in Syst. 2153.

Quoniam autem Tutela hæc nomine Imperatoris administratur, igitur minime eadem tollitur Tutela legitima Matris, sed illa tantum principalis est.

§. 1965. in Syst. 2154.

Contutor Matris ad implorationem illius vel pupilli non statim removendus, aliusque adjunctus, sed prius in causas allegatas, velut malam administrationem, cujus inculpatur, inquirendum

rendum est, ne bonus administrator removeatur, etsi recursus ad Cæsarem nec Pupillo, nec suis nocere debeat.

§. 1966. in Syst. 2155.

Si Mater ad præstandum juramentum tutorium tenetur; multo magis extranei ad illud præstandum adstringendi sunt, nisi contradictor adsit: tunc enim prælocutorium datur, daß N. N. ad videndum constitui Tutorem soll citirt werden, und hierauf ergehen was Recht ist: quo casu etiam constitui potest ein Interims-Curator.

§. 1967. in Syst. 2156.

Si itaque constat, quod Mater ad secunda vota convolare velit, & Tutor legitimus ad Tutelam adspirans admittendus sit, ei injungendum, ut Mandatum ad Tutelæ juramentum præstandum exhibeat.

§. 1968. in Syst. 2157.

Præstito juramento Tutorio nil superest, quam ut Tutorium vel Curatorium expediatur.

§. 1969. in Syst. 2158.

Quomodo quid coaluit, eo modo quoque dissolvi debet. Si igitur Tutela a Cæsare alicui delata; ab eadem quoque nonnisi a Cæsare liberari potest. Unde fieri nequit, ut quis semet ipsum a Tutela liberet.

§. 1970. in Syst. 2159.

Hinc in Camera finita Tutela vel Cura, aut Minor jam Major factus aut ejus Agnati, aut quandoque etiam ipse Tutor vel Curator Camera supplicando indicant, Tempus Tutelæ Curæve finitum, ideoque Rationes reddendas, ipsosque ab ea liberandos esse.

§. 1971.

§. 1971. in Syst. 2160.

Camera igitur ordinare solet Commissarios ad audiendum Rationes. Quas dein hi ei exhibent examinatas; ipsa quoque pronunciat, quid juris?

§. 1972. in Syst. 2161.

Si quis ad Contutelam admittitur, ob paritatem Rationis idem observandum est, quod admissio ad Tutelam requirit.

Hinc exhibet in Jud. Imp. Aul. Princeps Imperii non solum allerunterthänigste Anzeige auf ihn devolvirter Mit. Vormundschaft in Literis ad Imperatorem, mit Bitte, mittelst ertheilenden Tutorii auch respective Curatorii sothane Mit. Vormundschaft allergnädigst zu confirmiren, sed & Mandatum speciale ad præstandum Juramentum Con-Tutelæ vel Curatelæ.

Quod si itaque circa Con Tutelam nullum Dubium velut ob adjunctum Extractum Testamenti, concludi solet: 1) ponantur humillimæ Literæ ad Imperatorem des (Herrn Marggraffen N.) sub præf. - cum Mandato speciali ad præstandum Juramentum Con Curatelæ ad Acta: 2) fiat petita Confirmatio Cæsarea der respective Concuratel und Contutel; 3) admittatur Mandatarius des Herrn (Marggraffen N.) ad præstandum Juramentum Concuratelæ, und hat Er sich deshalb bey seiner Behörde gebührend zu melden.

§. 1973. in Syst. 2162.

Mater ad secunda vota convolans Tutrix Liberos suos manere potest, si Metus Dilapidationis Bonorum insidiarumque cessat, velut in casu, quo ipsius Salus a Salute Pupilli dependet, ac insi-
alæ

diæ ab Agnatis metuendæ, velut quando Morte ipsius Successio iisdem defertur. Ita enim cessat Ratio moralis, ob quam propter secundas Nuptias a Tutela ulteriori excluditur; utpote quæ in Metu Dilapidationis Bonorum ac insidiarum continetur, siquidem istiusmodi Mater secundo suo Marito ejusque Liberis magis quam prioris Matrimonii Liberis favere præsumitur. Quæ vero præsumptio in dicto casu cessat. Odium enim illud Romanorum erga secundas Nuptias & Pœna secundarum Nuptiarum Juris Romani a Moribus nostris abhorrent, eoque magis in casu dato, quo favorabiliores Pupillo sunt Matris istiusmodi Nuptiæ Secundæ. Atque adeo cum eodem in Casu infidiæ potius ab Agnatis metuendæ sint, ob votum captandæ Mortis, consultius Mater Tutrix permanet.

§. 1974. *in Syst.* 2163.

Multo magis igitur sola Educatio ulterior, Matri isto in casu, non obstantibus Nuptiis secundis committi potest.

§. 1975. *in Syst.* 2164.

Quin imo Vitricus Tutor Curatorve constitui potest, modo integritas ejus sit perspecta: si suspectus, alii & vel ex officio a Magistratu constitui possunt (*Obs. MCXLV.*).

§. 1976. *in Syst.* 2165.

Tunc tamen Mater ad secunda Vota transvolans ad Rationes reddendas super gesta Tutela tenetur, ad quod si sponte sese non offert, vel negligens reperiatur, ordinatione Cæsarea in Jud. Imp. Aul. compellitur.

§. 1977.

§. 1977. in Syst. 2166.

Si super redditis Tutelæ Rationibus confirmatio petitur, & Causa cognita petito annuendum, id sequenti Formula Conclufi fit: Ponatur
die von N. überreichte Vormundschafts-Rechnung
ad Acta, und wird dieselbe hiemit richtig erkläret.
Vel si Tutela finita, velut Minor Major factus,
concluditur: ad Acta & detur dem implorantischen
Vormund petitem absolutorium.

§. 1978. in Syst. 2167.

In fundanda Jurisdictione Camerali puncto Tutelæ non attendenda est Differentia Bonorum, an nempe Pupillus Feuda Imperii habeat nec ne: sed sufficit probasse, eum esse immediatum, præcipue si Princeps Imperii sit, eove in casu utriusque Judicii Supremi concurrens est Jurisdictio.

Judices enim Austrægales Jurisdictionem contentiosam tantum habent, ad quam datio Tutorum regulariter non spectat: quæ præterea a. Etus excellentioris Jurisdictionis est, qui Austrægis non concessus.

Accedit Favor Pupillorum, ne Anfractibus & Difficultatibus Austrëgarum divexentur, periculumque incurrant.

Hæ vero Rationes concurrentem S. Imp. Tribunalium Jurisdictionem hoc in puncto admittunt, nec excludunt: ut taceam quoad Principatus, Feudis Imperii allodia plerumque esse admixta.

§. 1979. in Syst. 2168.

Cum cessans Forum Austrëgale in constituen-
dis Tutoribus Jurisdictionem suprem. Imp. Trib.

L.B.deCrameriInst. Jur.Cam. U u fun-

fundet; inde non solum Jus eorum Tutores confirmandi, sed & in defectum Tutelæ legitimæ ac Testamentariæ Jus dandi Tutores etiam eminentioris Ordinis, fuit.

§. 1980. *in Syst.* 2169.

Quoniam Tutor non Rebus sed Personis principaliter datur; ideo si Persona Pupilli quidem immediata, maxima autem ejusdem Territorii Pars alterius Jurisdictioni territoriali subjeta est, non huic, sed summis Imperii Tribunalibus Jus Tutorem constituendi competit.

§. 1981. *in Syst.* 2170.

Cumque Principes Apanagiati veri Principes immediati sint, dativa quoad ipsos Tutela privative a Supremis Imperii Tribunalibus dependet.

§. 1982. *in Syst.* 2171.

Si vero Jus Tutores Legitimos & Testamentarios confirmandi Supr. Imp. Trib. competit; nec minus jus Tutelam pactitiam confirmandi, Supr. Imp. Trib. competat necesse est.

§. 1983. *in Syst.* 2172.

Formulas Supplicarum pro confirmatione Tutelæ & ordinandis Tutoribus ac Citatione ad videndum se ordinari Con-Tutorem vide apud BLUM *Supplic.* Tit. 14. n. 22. 24. & HOFMANN *Supplic.* Tit. 16. 21. 22.

Quæ supplicæ extrajudicialiter exhibentur juncto Mandato speciali ad præstandum solennia. Formulam hujus Mandati exhibet RODING *Mantissa* V.

Actus solennis fit in Audientia, quem describit b. DE LUDOLFF *App. VI.* Urfund bestätigter Vormund.

mundschaft vid. apud DE MOSER c. l. c. 93. §. 29.
& LIER in *Formul. Cancell.* p. 67.

§. 1984. in *Syst.* 2173.

Cujus est dare Tutores, eosque confirmare,
ejus quoque est cognoscere de Delatione & gestā
Tutela.

Forum ergo competens Litium in puncto
Tutelæ illustrium sunt Summa Imp. Trib., non
Austrægæ.

§. 1985. in *Syst.* 2174.

Rationes Tutelæ in loco Rei gestæ sunt red-
dendæ. Si igitur Camera constituit Tutorem vel
Curatorem, rationes coram Commissario a Ca-
mera dato, non coram Austrægis reddendæ sunt.

§. 1986. in *Syst.* 2175.

Si Tutor in officio negligens, vel alias malā
fide agit, Tutelam cassandam esse, probatione
non indiget.

§. 1987. in *Syst.* 2176.

Si Tutor debitum velit contrahere, in utili-
tatem Pupilli expendendum, nec notoria sit uti-
litas, desuper jurare debet. Multo magis itaque
ad Juramentum hoc tenetur, si ex necessitate
Res immobiles pupillares alienare velit, nec no-
toria sit Necessitas, secus si notoria, quo casu ipsi
Juramentum remittitur.

§. 1988. in *Syst.* 2177.

Quandoquidem Tutor Salarium efflagitans
demonstrare debet, quod 1) aliter se exhibere non
possit & pauper sit, 2) multa gravia Negotia ge-
renda, multique Labores subeundi sint, aut Tu-
tor sua Negotia relinquere cogatur (*Obs. CCLVI.*);

idcirco quamvis Tutela Jure Justiniano gratis & tanquam Onus publicum ex Christiana misericordia administranda sit, in Camera tamen, præsertim Procuratoribus, Salaria ex dicta ratione nonnunquam constituuntur.

§. 1989. *in Syst* 2178.

Licet Tutores extrajudicialiter petantur, quod si tamen quis v. gr. Tutor Testamento constitutus, Tutelæ munus in se suscipere recusat, contra eum agitur judicialiter, quoniam audiendus; decerniturque adeo Citatio ad videndum se constitui Tutorem.

Idemque est, si proximus Agnatus Tutelam declinare velit.

§. 1990. *in Syst.* 2179.

Atque tum Cameram non ordinariis Terminis judicialibus uti, periculum in Mora exigit, adeo ut breviores, e. gr. 14. Dierum vel longissime unius Mensis præfigantur, intra quos sine ulla ulteriori dilatione Tutor ille renitens excusationes suas afferre debet. Sique non compa-ruerit, pro eo habendus, ac si Exceptionibus seu Excusationibus suis renunciaverit, & sic ex officio Tutor constituitur absens. Idemque obtinet, si insufficientes Excusationis causas opposuerit. Illæque proin statim a Tempore insinuatæ ipsi Citationis confirmatus censetur, retracto damni & Periculi Terminò (*Arg. C. O. C. P. III. T. 20. §. 15*).

TITULUS V.

De salvo Conductu.

§. 1991. in Syst. 2221.

Salvus Conductus dicitur concessio securitatis, sine periculo incarcerationis in Judicio comparendi & ab eodem recedendi, ad causæ deductionem & sui defensionem.

§. 1992. in Syst. 2222.

Duplex igitur est salvus Conductus von und zu Rechten, quorum posterior ad secure in persona in loco Judicii comparendum, prior ad secure recedendum conceditur.

§. 1993. in Syst. 2223.

Unde statim liquet, 1) quamvis Citationem saluum Conductum involvere, nisi in Criminalibus, eumve 2) actum Jurisdictionis esse, adeoque 3) a salva Guardia seu actu gratiæ differre, consequenter 4) cuivis Judici potestatem, eundem concedendi, competere, cum e contrario salva Guardia a solo Cæsare dependeat & imprimis ratione bonorum concedatur, 6) saluum Conductum von und zu Rechten aliter accipiendum non esse, nisi citatus delicti convictus vel confessus fuerit, 7) ejus, cujus est concessio salvi Conductus, esse quoque abolitionem, & 8) tam concessionem, quam abolitionem, hujusque in aliquo loco publicam affixionem Signa Jurisdictionis ibidem exercitiæ manifesta esse.

§. 1994. *in Syst.* 2224.

Judicii igitur Cameralis & Imperialis Aulici non est, eum concedere, nisi causæ in iisdem pendant vel ad eadem pertineant, vel ab inferiore Judice injuste denegetur, cum alias in præjudicium inferiorum Judicum concederetur (*Observ. CXXXVII*), vel reus non tantum in loco Judicii, sed & in omnibus aliis Judiciis, per quæ ipsi transitus patet, plena securitate gaudere debeat, utpote quo casu salvus Conductus a Superiore impetrandus: cum Judex concedens salvum Conductum, haudquaquam præjudicet alterius Jurisdictionis Domino, qui delinquentem in suo territorio repertum vel transeuntem bene captivare potest.

§. 1995. *in Syst.* 2225.

Injuste autem denegatur a Judice inferiore salvus Conductus in causa civili. Hinc tum Jurisdictio Judicii Cameralis, Imperialisque Aulici fundata est.

§. 1996. *in Syst.* 2226.

In causa autem sanguinis tam in thesi, quam hypothesi aperta, injuste non denegatur. Hinc tum Jurisdictio Judiciorum Supremorum fundata non est.

§. 1997. *in Syst.* 2227.

Quamdiu itaque non constat, num talis causa sanguinis subsit nec ne, tam diu a Supremis Imperii Tribunalibus salvus Conductus concedi non potest; multoque minus adeo tum, si crimen per se adeo grave non est, ut pœna capitalis sequi possit, vel in thesi quidem grave, nondum

dum tamen constat, an in hypothefi criminalis pœna locum habere possit.

§. 1998. *in Syst.* 2228.

Neque adeo fufficit allegare, quod falvus Conductus denegatus fit, fed Decretum denegatorium producendum, ut caufa appareat, ob quam denegatus.

§. 1999. *in Syst.* 2229.

Sique in Iudicio Imperiali Aulico Commissio in caufa constituta, supplica pro salvo Conductu eidem ad informandum communicanda vel supplicans ad eandem remittendus est, um sich bey der angeordneten Kayserlichen Commiffion zu melden, und daselbsten, befindenden Umständen nach, fernern Bescheid zu erwarten.

§. 2000. *in Syst.* 2230.

Injuste denegatus dici nequit falvus Conductus, si quis Periculum Incarcerationis allegando, causas verifimiliter docere nequit. Ergo nisi quis de istiusmodi Periculo docere queat, Jurisdictio Supremorum Imperii Tribunalium æque minus fundata est, ac si de facta apud Judicem inferiorem requisitione docere non potest.

§. 2001. *in Syst.* 2231.

Multo minus, si incarcerato denegatus falvus Conductus, denegatio pro injusta habenda est, nisi in delictis levioribus, in quibus incarcerati sub fidejussoribus relaxari debent, aut mulier incarcerata prægnans & partui proxima sit.

§. 2002. *in Syst.* 2232.

Si injuste falvus Conductus denegatur, ea denegatio species denegationis Justitiæ, maximum-

que ab inferiore Judice illatum Gravamen est. Unde liquet, Concessionem salvi Conductus non solum ex capite denegatæ & protractæ Justitiæ ad Judicia suprema pertinere, sed & in via appellationis eandem iis in Judiciis impetrari posse.

§. 2003. in Syst. 2233.

Sive autem petitus & injuste denegatus fuerit Salvus Conductus, sive de futura injusta denegatione ejusdem per Præsumptionem constet, perinde est. Ergo ad fundandam Jurisdictionem Supremorum Imperii Tribunalium non præcise requiritur, ut salvus Conductus apud Judicem inferiorem petitus & ab eodem denegatus fuerit, sed sufficit, si per Præsumptionem constet, quod a Judice inferiori impetrandus non sit: velut si implorans, antea jam injuste incarceratus, salutem fuga quærere coactus fuerit; vel alias de denegatione Justitiæ in Causis Implorantis constet: Ita enim nec quoad salvi Conductus concessionem, Justitiæ administrationem præsumere licet.

§. 2004. in Syst. 2234.

Si salvus Conductus a mediato petitur contra Dominum suum, in Causa versamur, quæ inter Dominum & Subditum suum agitatur; consequenter etsi injuste denegatus videatur, vel ejus denegationem præsumere liceat, pro Literis tamen informatorialibus in Jud. Imp. Aul. vel si Periculum in Mora, cum exclusione Exhibiti eidem rescribendum, ut salvum Conductum concedat, vel justas Rationes afferat, quare eundem concedere nequeat.

§. 2005.

§. 2005. *in Syst.* 2235.

Medium itaque inter utrumque est, si administratio Justitiæ injungitur, sub comminatione salvi Conductus petiti alias concedendi.

§. 2006. *in Syst.* 2236.

Si pro salvo Conductu eum in Finem imploratur, ne Recursus ad S. Cæsaream Majestatem vindicetur, ejus Concessione opus non est, sed sufficit, si in Jud. Imp. Aul. Domino, de non vindicando sumto ad Cæsaream Majestatem Recursu, rescribatur.

§. 2007. *in Syst.* 2237.

Etsi quilibet Dominus territorialis Moratoria concedere possit; Camera tamen eadem concedere nequit, quoniam eorum Concessio ad Reservata Cæsarea pertinet (§. 122).

Ergo nec Camera salvos Conductus in vim Moratoriorum concedere potest (*R. V.* 1713. §. 12.).

Olim nimirum Judæi plerumque contra Creditores suos, concursum moventes, Citationem edictalem in Camera una cum salvo Conductu, & quidem semper in vim moratorii extrahere solebant, quia hac occasione super puncto liquidationis in infinitum fere rixandi facultatem & viam adipiscebantur. Quam ob causam Visitatores in d. Recessu vetuerunt, ne Assessores Cameræ ulli in posterum edictalem Citationem cum salvo Conductu, in vim moratorii concederent.

§. 2008. *in Syst.* 2238.

Si requisita Moratorii adfunt, injuste a Judice inferiori Moratorium denegatur. Hinc

ex capite denegati Moratorii Processus Appellationis a Camera decerni possunt; consequenter eo in casu quoque salvus Conductus contra Judicem inferiorem in vim Moratorii a Camera concedi potest.

§. 2009. *in Syst.* 2239.

Injuste denegatur salvus Conductus in vim Moratorii debitori, velut mercatori fugitivo, si 1) ex bona vita ante acta pro ipso militat præsumptio, quod non vitiis suis & culpa ad inopiam pervenerit, imo allegare possit infortunium, velut tempore belli perpeffum, vel depauperationem debitorum, a quibus credita ipsi fuissent recipienda, 2) bonam fidem servare cupit pro posse, nempe sese Creditoribus satisfacere velle promittit, eaque adeo 3) fecit, quæ bonam fidem decent, deponendo scilicet Libros & Documenta.

In quæ singula igitur inquirendum, si puncto debiti vel concursus non dolose causati salvus Conductus contra Judicem inferiorem per modum provocationis petitur; indeque interdum non sufficit, ut salvum Conductum petens causas alleget, ob quas illo indigeat, & ut causæ istius cognitio fiat, sed & adversarius desuper audiatur: ne nimia generalitas in aliorum vergat præjudicium, cum tamen per communem judiciorum securitatem petenti satis consultum sit.

§ 2010. *in Syst.* 2241.

Salvus Conductus conceditur vel sub pœnâ expressâ, v. gr. 8. 10. marc. aur. pur. vel non expressâ seu arbitraria speranda. *Prior* dicitur salvus Conductus in optima forma, *posterior* in communi forma.

TITU-

TITULUS VI.

De Protectoriis Cæsareis.

§. 2011. in Syst. 2242.

Protectoria Cæsarea sunt vel generalia vel specialia. *Generalia* dicuntur, quæ ad nullum locum in specie restricta sunt, sed per universam Germaniam vim suam exerunt. *Specialia* vero dicuntur, quæ ad locum quendam restricta sunt, vimque suam ulterius non exerunt.

§. 2012. in Syst. 2243.

In effectu tale protectorium, ceu actus Jurisdictionis, idem ac Mandatum de manutenendo est. Unde etiam nonnunquam Mandatum protectorium dicitur, & per modum mandati de manutenendo expediri solet.

Talia igitur in Causis coram Camera Imperiali pendentibus, ab ea decerni quoque possunt Protectoria specialia, æque ac conservatoria (*Obs. DLXXXVII.*).

§. 2013. in Syst. 2244.

Si quis alicubi se confert, maximo vero periculo expositus est, ne ad requisitionem alicujus Status a Magistratu loci vel incarceretur, vel extradatur; Protectorium generale, quod ad instar Salvæ Guardiae se habet, ipsi magis conducit, quam speciale, cum eodem securus quoque reddatur, etsi extra locum istum, quo se contulit, versetur. Hinc idem supplicanti concedendum, Magistrat-

gistratui loci vero simul rescribendum, quo securitati ipsius in specie prospiciat.

§. 2014. in Syst. 2245.

Judæis autem ob pravas Suspiciones, quas contra se habent, Protectorium generale indulgeri non debet, cum alias perinde esset, ac si ipsis licentia concederetur, per universum Imperium fraudes committendi.

§. 2015. in Syst. 2246.

Si Protectorium speciale & Conservatorium Princeps pro Consiliariis & Vasallis eum in eventum impetravit, quo sine prole decesserit, & successio ad collateralem delata fuerit, successor vero obstreperit, cuivis ex iis ad S. Cæsaream Majestatem pro impetrando Rescripto de non gravando contra Protectionem Cæsaream patet recursus: ne effectu destituatur.

§. 2016 in Syst. 2247.

Quoniam Cæsar supremus Episcopatum & Monasteriorum Defensor & Conservator est; inde *litteras protectorias generales Monasteriis & Episcopatibus concedere potest, nec iis derogat protectioni Dominorum Territorii vel Advocatorum specialium*, ceu quæ tantum subordinata est Juri Imperii vel Majestati Imperii, unde defensio illa derivanda: si quidem minime ex Advocatia Romana fluit, uti CAROLUS VI. declaravit, Advocatiam, quæ ex superioritate territoriali profluit, sibi eminentiori modo tribuens, als Obristen Haupt im ganzen Reich (a). Dari namque etiam Advocatiam Majestaticam, quæ ex Jure Territorii fluit, & ab

(a) Staatskanzley T. 36. p. 555.

& ab aliis Advocatiæ speciebus differt, opponiturque meræ pactitiæ, parcemiam illam tantum admittenti, Schutz und Schirm giebt keine Obrigkeit, (*Obs. DLXXIII*) deduxi.

Quamvis utraque in uno eodemque subiecto una subsistere, idemque Landesfürst und Schutzherr esse queat, adeo ut Schutz. und Schirms-Berwandte, etiam subditi, consequenter etiam ad homagium subjectionis Land-Schutz, & Schutz. und Schirms-Pflicht, obstricti esse possint.

§. 2017. in Syst. 2248.

Quemadmodum Advocatia sine Jurisdictione subsistere, & in nuda protectione seu mera defensione consistere potest, qualis est illa Cæsaris qua Advocati Ecclesiæ Christianæ, Obristen Voigts und Schirmherrn der H. Christlichen Kirchen (*b*); ita nec Advocatia Civitatum Imperialium omnem sed determinatam tantum variis vel literis Investiturarum, vel privilegiis vel consuetudinibus sub se complectitur Jurisdictionem (*Obs. CXV.*).

§. 2018. in Syst. 2249.

Diplomata protectoria, intelligi salva Jurisdictione ordinaria, non solum CHLADENIUS demonstravit, sed & praxis Judicii Imp. Aul. novissima comprobatur (*Obs. MCCCXXII.*).

§. 2019. in Syst. 2250.

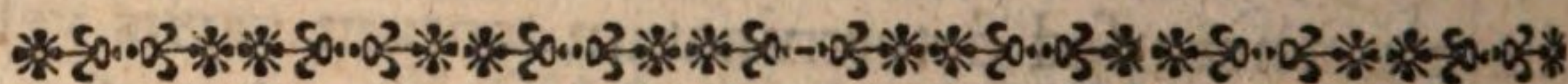
Multo minus igitur valent der Auswärtigen Schutzbrieife über mediate Reichs-Glieder. Unde hæc Protectoria Cæsarea nicht zu bestättigen, sondern

(*b*) ap. BESOLD in *Docum. rediv. Monast. Würtemb.* p. 555.

bern abzuthun, oder wenigstens einzuschränken, Imperator promissit Capitulat. Art. XXVII. §. 12. indeme sie sich derer^{en} jeweilen auch wider ihre eigene Landes-Obrigkeit in Civil- und Justiz-Sachen, des Heil. Reichs-Sagungen zuwider bedienet, nicht geringe Weiterungen und Zerstörungen gemeinen Landfriedens entstanden, dadurch dann des Heil. Reichs-Jurisdiction Autorität und Hoheit merklich geschwächet, dieselbe auch mit Entziehung ansehnlicher Glieder gar intervertirt worden.

§. 2020. in Syst. 2251.

Proteſtoria Cæsarea solum contra violentiam, quæ de facto contra jus infertur, æque ac saluum Conductum concessa intelligenda esse, ipsa sana ratio docet. (R. 1570. §. Wir wollen auch 1c. 72.).

TITULUS VII.

De Insinuatione Privilegiorum eorundemque Violatione.

§. 2021. in Syst. 2253.

Jus privilegia ad effectum universalem in Imperio concedendi ad reservata Imperatoris pertinet. Ergo in causis eo spectantibus private fundata est Jurisdictio Judicii Imp. Aulici (§. 122.).

§. 2022. in Syst. 2254.

Cujus vero est concedere privilegia; ejus quoque est concessa confirmare, & cassare. Ergo etiam pro confirmatione, ut & cassatione privilegiorum

rum Cæsareorum non nisi in Jud. Imp. Aul. supplicari potest.

§. 2023. *in Syst.* 2255.

Quia Privilegium in præjudicium alterius dari non debet, sed Jus alterius per id quoquo modo salvum conservandum: ideo Privilegiis Cæsareis inferi solet Clausula: Dem Kayser und Reich, auch männiglich ohne Schaden.

Si quis itaque ejusmodi Privilegia, quæ in alterius præjudicium vergere possunt, petit; Rescriptum pro informatione ad Vicinos seu Duces Circuli vel Magistratum, imo & ad Interessatos decernendum, aut eis Supplica communicanda, neque Privilegium ejusmodi concedendum, nisi jus, æquitas & merita supplicantis id exigant, prævio Voto ad Imperatorem.

§. 2024. *in Syst.* 2256.

Sive itaque Jus pedagii, Weg-Geld, Nundinarum, Patriciatus, Incolatus Civitatis, sive aliud quodcunque privilegium concedatur, idem observandum.

§. 2025. *in Syst.* 2270.

Quandoquidem ubi de Privilegiorum Cæsareorum violatione agitur, etiam Camera Imperiali cognitio competit (§. 154. n. II.); exclusis Austrægis (*Obs. CCCC.*); jus autem, Privilegia ad effectum universalem per totum Imperium concedendi, ad Reservata Imperatoris pertinet, soli Jud. Imp. Aul. relicta (§. 2020.); eique soli, cujus est Privilegia concedere, facultas, eadem interpretandi, competit; idcirco Cam. Priv. Cæs. interpretari nequit, nec distinguendum inter extensivam & restrictivam interpretationem: utraque in præjudicium Reservatorum Imperatoris vergeret, per l. 191. ff. de R. I.

§. 2026.

§. 2026. *in Syst.* 2271.

Multo minus ergo Camera Imperialis Privilegia directe cassare potest.

§. 2027. *in Syst.* 2272.

Si quis ob violationem Privilegii Cæsarei in pœnam eidem insertam declararetur, dolus seu propositum violandi in eo requiritur.

Unde prono alveo fluit, quod 1) idem de pœna privilegio inserta, certior factus & admonitus sit, (*geswornet*) ac post omnes admonitiones privilegium infregerit, 2) si quis alteri non tribuit, quod eidem privilegio concessum esse non putat, in pœnam Privilegio Cæsareo insertam condemnari nequeat (*Obs. MLXXV.*)

§. 2028. *in Syst.* 2273.

Quoniam illa requisita actionis violati Privilegii Cæsarei, præsertim ob probandum dolum violantis, probatu difficillima sunt; inde ad intelligendum facile est, cur, etsi per modum Citationis Causis Mandati plerumque annectatur, raro tamen decernatur pœna, contra agentibus expresse constituta, saltem arbitraria locum habeat, vel pro re nata absolutio.

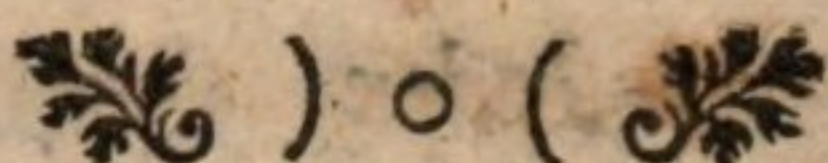
§. 2029. *in Syst.* 2274.

Admonitiones illæ non requirunt, ut cuivis privato insinuatio Privilegii facta sit, nec ut specialia quæcunque Privilegia Cameræ insinuata sint, nisi concernant Instantias Statuum, e. gr. Privilegium de non appellando, de non evocando, (de quo conferenda L. B. de Senckenberg Diss.), sed sufficit, ut vel ad majoris partis populi notitiam pervenerint, vel ad minimum cum Supplica pro Processibus exhibeantur, quo nimirum Cameræ constet de fundata Jurisdictione.

§. 2030. *in Syst.* 2275.

Quoniam Causa Fiscalis est, si quis Privilegia Cæsarea violaverit (§. 116.), ea vero in prima Instantia ad Suprema Imp. Trib. pertinet (§. 118.) igitur frustra requirit DECKER (a) ut violator immediatus sit. Recte proin dissentit UFFENBACH (b) prout hodiernum regulariter Fiscus tam contra mediatum quam immediatum agit. IN-

(a) ad UFFENBACH c. 10. S. 2. & ad *Prec. inform.* p. 34. (b) *cit. loc.*

INDEX RERUM ET VERBORUM.

A.

Absolutio. Absolutio ab Instantia quid? §. 373.
Absolutio ab Actione. *ib.* Absolutio a Citationem. §. 397.

Acta. De fatali requisitionis actorum. §. 1018. De Judice Acta non edente. §. 1023. De translatione actorum in aliam linguam & eorum descriptione. §. 1024. Distributio actorum. §. 1735. Documentum requisitionis actorum. §. 1794. Extractus actorum. §. 1870.

Actio. Cumulatio Actionum sibi non contrariarum in uno eodemque libello an & quomodo in supremis Imperii Dicasteriis fieri possit. §. 184. De electione Actionis. §. 1625. seq. Absolutione ab Actione. §. 373. Imploratio Judicis est Actio in Mandato instituta. §. 418.

Adcitatio. Adcitatio ad assistendum liti a supremis Imp. Trib. fieri potest. §. 183.

Adhæsiō. Adhæsiō quid? §. 1161. & quando locum habeat? §. 1162. De differentia inter Appellationem & Adhæsiōnem. §. 1167.

Adjunctus. Adjunctus Commissarii, quid? §. 1568. Adjuncta Supplicarum. §. 1803.

Administratio. ~~Don~~ Administr. Commissionen. §. 1525. sq.

Adoptio. Adoptiones emancipationes & legitimationes immediatorum confirmantur in Judiciis Imperii. §. 1929. seq. & quomodo §. 1931.

Advocati. *Advocatia.* Quinam in Revisorio Advocati? §. 1375. De Advocatorum protervia. §. 1608. Advocati, Procuratores, & Agentes quid? §. 1759. De subscriptione Advocatorum. §. 1791. De Prote.
L. B. de Crameri Inst. Jur. Cam. X x *ctoriis*

Index

- etoriis Episcopatum & Monasteriorum. §. 2016. & differentia ab Advocatia. *ib.* De Advocatia Civitatum Imperialium. §. 2017.
- Æstimatoria. Actio.* Quando non attendatur Summa appellabilis. §. 1000. Uti in materia Jurium, Servitutum, Juris Retractus, Actionis æstimatoriæ. §. 1002. seqq.
- Agens.* Advocati, Procuratores & Agentes, quid sint? §. 1759.
- Alienatio.* Consensus ad alienandum Feudum Imperii a Judicio Aulico petendus. §. 153.
- Alimenta.* Causa alimentorum vel sumptuum litis non est matrimonialis. §. 146. De Sententia provisionali, & ab illa Appellatione. §. 958. Uti in Causis alimentorum, vidualitii, possessorio summarissimo. §. 962. seq. Revisio non conceditur contra Sententiam in causa alimentorum liquida. §. 1367. Quando Mandata cum vel s. Clausula decerni queant, vel non, in causis alimentorum. §. 531.
- Annus normalis.* De Anno normali 1618 & 1624. §. 708. seq. 715.
- Appanagiatus.* De Executione contra appanagiatos. §. 1467. Aut paragiatos. §. 1468. Item Nobiles. §. 1469. seq.
- Appellatio.* Appellatio & gravamen quid? §. 914. Specialia quædam appellationis. §. 915. Quodnam gravamen ad appellationem sufficiat. §. 916. Appellatio debet tendere ad judicium superius. §. 917. Jurisdictione in appellatorio litigiosa itur ad omnium superiorem. §. 918. Sub nomine appellationis ad Cæsarea continentur utraque Imperii Judicia elective. §. 920. De variis modis interponendi appellationem. §. 921. De Scheda Appellationis. §. 922. De gravamine judiciali, & extrajudiciali, indeque denominata Appellatione. §. 923. In Appellatione extrajudiciali gravamina in scriptis exhibenda. §. 924. Quomodo hic procedendum. §. 925. Si Appellatio ad Imperii suprema Tribunalia subsistat, necesse est,
Judex

Rerum & Verborum.

Judex a quo Imperio immediate subjectus sit. § 926. Procedit igitur ab Austrægis. §. 927. De Appellatione ab Officialibus in specie Trevirensi, Werlensi, Hildesienfi. §. 929. seq. Appellatio est beneficium juris. §. 932. Non tantum ob gravamen præsens, sed etiam futurum vel continuum appellari potest. §. 933. An & quando appellationi renunciatur. § 934. seq. Conventio Subditos inter & Principem de non permittenda a Regimine ad Summa Imperii Tribunalia Appellatione inita invalida est, etsi jurata §. 938. seq. De appellatione a Revisorio Statuum. §. 941. seq. Non sequitur, Status est immediatus, ergo ab eo ad suprema Imp. Trib. appellatur. §. 943. In quibus causis appellationes non recipiendæ. §. 945. Et in specie de causis politiæ, §. 946. summariis, *Gastgerichtsachen*, Debiti liquidi, Collectarum, Arresti, Cambiorum, Spolii, Concurfus Creditorum, Injuriarum. §. 944. seq. Interlocutoria simplex & mixta, quid? §. 953. & de Appellatione ab illa. §. 954. seq. De Sententia provisionali & ab illa appellatione §. 958. Uti in causa alimentorum, vidualitii, possessorio summariissimo. §. 962. seq. Appellatio a Sententia in rem judicatam prolapsa, vel ab executione aut ejus excessu. §. 967. seq. De Appellatione a Sententia in Contumaciam lata. §. 975. Item ab Immissione ex primo Decreto. §. 977. Sententia inhæsiva, & Appellatio ab illa. §. 978. De Appellatione a Sententiis conformibus. §. 980. seq. Quænam Causæ sint appellabiles, & in specie de Feudalibus, Circularibus, Criminalibus, Ecclesiasticis, Causis mixtis, Stipendiorum, matrimonialibus §. 981. sq. De Summa appellabili. §. 991. seq. Quando non attendatur Summa appellabilis. §. 1001. seq. Uti in materia Jurium, Servitutum, Juris Retractus, Actionis æstimatoriæ. §. 1003. seq. De Summa appellabili per Juramentum determinanda. §. 1009. Fatalia Appellationis. §. 1011. seq. Fatale Appellationis interponendæ a Judice, ad quem pro-

X x 2

rogari

rogari nequit. §. 1013. Gravamen continuum non
 affigitur fatalibus. §. 1014. De fatali interponendæ
 Appellationis in specie. §. 1015. De fatali requisi-
 tionis actorum. §. 1018. De Iudice acta non edente.
 §. 1023. De translatione actorum in aliam linguam
 & eorum descriptione. §. 1024. De Apostolis. §.
 1026. De variis solennibus appellationum, uti Ju-
 ramento appellationis, Cautione appellationis solen-
 nis. §. 1027. seq. Quis cognoscat de desertione aut
 devolutione Appellationis. §. 1032. De supplica
 pro appellationis processibus. §. 1033. Fatale intro-
 ducendæ appellationis. §. 1035. seq. Quid sit men-
 sis Cameralis. §. 1036. Fatale reproducendæ. §.
 1039. Fatale insinuandorum Processuum. §. 1043.
 seq. De prorogatione fatalis insinuandorum. §. 1045.
 seq. Prorogatio petita, & non expresse denegata ha-
 betur pro concessa. §. 1047. De restitutione contra
 lapsum fatalium & causis re-vel irrelevantibus. §.
 1049. seq. De fatali prosequendæ & finiendæ appel-
 lationis. §. 1054. Documentum non introductæ ap-
 pellationis. §. 1055. Privilegium de non appellando.
 §. 1056. Et variis illius speciebus. §. 1059. seq. De
 conceptu floreni aurei ratione summæ appellabilis.
 §. 1061. Privilegia de non appellando Electorum.
 §. 1062. seq. Principum. §. 1066. seq. Privilegia
 de non appellando sunt stricte interpretanda. §. 1069.
 Compulsoriales quid? §. 1073. Et de pœna illis in-
 ferenda. §. 1074. Quando & quomodo decernen-
 dæ. §. 1075. Zwangbrief. §. 1078. Eorum Spe-
 cies & Effectus. §. 1083. Inhibitio quid? §. 1079.
 Quando decernenda. §. 1080. §. 1103. seq. Pleni &
 minus pleni appellationis Processus. §. 1081. De
 Effectu suspensivo & devolutivo Appellationis. §.
 1088. seq. De requisitis ad decernendos vel dene-
 gandos appellationis Processus. §. 1103. seq. In du-
 bio Processus decernendi. §. 1104. seq. Decreto ap-
 pellationis denegatorio inducitur litis pendentia. §.
 1105. Si in Senatu super decernendis Proc. Appel-
 latio-

Rerum & Verborum.

lationis paria oriantur, Processus decernuntur. §. 1106.
De Appellatione a Judiciis Leodiensibus. §. 1107.
De literis informatorialibus & earum communicatione, aut non facta informatione. §. 1110. seq. An
& quando rationes decidendi communicari possint.
§. 1123. De Exceptionibus a parte appellata opponendis. §. 1129. De reproductione Processuum appellationis. §. 1132. seq. §. 1136. seqq. De Insinuatione Processuum. §. 1133. seq. De submissione ad acta priora. §. 1137. De Juramento appellationis §. 1138. Proclama quid? §. 1140. Et quatenus Contumaciam causet. §. 1142. sq. De Processu in Appellatorio. §. 1143. seq. De Sententia in Appellatorio. §. 1144. De Executorialibus. §. 1152. seq. De Remissione causæ ad Judicem priorem. §. 1156. seq. De Renunciatione Appellationis. §. 1158. De Remissione Processuum Appellationis ad Judicium. §. 1160. Adhæsiō quid? 1161. Quando locum habeat? §. 1162. De differentia inter appellationem & adhæsiōnem. §. 1167. Quid si tertius appellet. §. 1170. Quid appellatio ad causam. §. 1171. De Beneficio transmissionis in vim revisionis deficiente appellatione. §. 1172. seq. Quando ob denegatum hoc beneficium decernantur Mandata S. C. §. 1179. Attentatum quid? §. 1185. seq. Quamdiu debeat suspendi Executio. §. 1188. seq. De mandato attentatorum revocatorio. §. 1193. seqq. Et quid considerandum. ibid. seq. De pœna temere appellantium. §. 1204. seq. Differentia inter nullitatem & appellationem. §. 1208. Querela nullitatis sanabilis debet proponi intra decendium per appellationem: insanabilis intra 30. annos. §. 1217. Alias fit deserta. §. 1218. Propter restitutionem in integrum denegatam locum habet appellatio. §. 1299. Quomodo revisio & supplicatio differat ab appellatione. §. 1360. De forma Libelli Appellationis. §. 1772. Rescriptum Appellationis. §. 1816.

Index

Appellatorium. De Processu in Appellatorio. §. 1143. seqq.

Apostoli. De Apostolis. §. 1026.

Arbiter. Arbitri & arbitratores hodie sunt per modum primæ Instantiæ, consequenter ab iis appellari potest. §. 1275. Et reductio laudi ad arbitrium boni viri, est instar secundæ Instantiæ. §. 1276. Et hinc ejusmodi reductio in causis immediatorum non pertinet ad austrægas. §. 1277. Sed debet intra decendum interponi & omnia sicut in appellatione observari. §. 1278. seq. Petitur tamen per modum citationis, non appellationis. §. 1280. Et tunc etiam peti & decerni potest mandatum de concedenda reductione ad arbitrium boni viri. §. 1281. Et si Judex inferior reducat vel confirmat laudum, tunc admittitur appellatio ordinaria. §. 1282. Si quis arbitros compromissarios eligere nolit, locus non est querelæ protractæ Justitiæ. §. 1272.

Arrestum. Causæ arrestorum ad suprema Imperii Judiciæ in prima Instantia non pertinent. §. 119. Arrestum quid? §. 782. Arresta licita? §. 783. Et quænam illicita? §. 785. Ad arrestum an requiratur competentia Judicis. §. 786. Constitutio de arrestis quid? §. 788. Habet tantum locum inter immediatos. §. 789. Et quando? §. 790. seq. Facit cessare Austrægas. §. 793. Et obtinet tantum in causis civilibus. §. 795. Cautio medicina arresti. §. 798. Relaxato arresto cessat hic Processus. §. 800. Libelli requisiti. §. 801. Loco hujus processus potest etiam causa qualificari auf die 4. Fülle. §. 805. Etiam a mediatis contra immediatum. §. 807. Mandata arrestatoria quænam? §. 808. In causis arresti non sunt recipiendæ appellationes. §. 947. seqq.

Assessor. Numerus Assessorum Camerae & Consiliariorum aulicorum. §. 1757.

Attentatum. Attentatum quid? §. 1185. seqq. De Mandato attentatorum revocatorio. §. 1193. seqq. Et quid considerandum. ibid. seqq. Revisio non concedi-

Rerum & Verborum.

ceditur contra paritoriam ad mandatum attentatorum revocatorium. §. 1368.

Audientia. Quid Audientia Cameralis. §. 1762. Ibi tractantur & extrajudicialia. ibid.

Austrægæ. Austrægæ quid sint. §. 185. Austrægæ ante Seculum XIII. rari, ac prope incogniti. §. 186. Austrægæ ab initio arbitris similes fuere. §. 187. Austrægarum judicia quomodo olim exercita. §. 188. & 189. Jus Austr. Civitatibus Imperialibus denegatum quibusdam nonnisi ex Privilegio Cæsaris competit. §. 190. Austr. diversæ species unde prove-
niant. §. 191. Quotuplices Austrægæ. §. 192. De Austrægis conventionalibus Serenissimæ Domus Saxonicae ac aliis. §. 193. Austrægæ conventionales & privilegiatæ quænam Ordinationibus Cameralibus fuerint confirmatæ. §. 194. Jura austrægarum ex eorundem diversitate æstimanda. §. 195. Jus austrægarum qua ratione & quomodo Comitibus concessum. §. 196. Ad austrægæ Comitum requiritur, ut Comes actor immediatus sit. §. 197. Comites etiam solo axioma principalis fulgentes inter Principes referuntur. §. 198. Jus austrægarum civitatibus Imperialibus penitus denegatum. §. 199. Jus austrægarum immediatis nec qua talibus, nec qua Statibus competit, sed speciem fori privilegiati constituit §. 200. Austrægæ gaudent Jurisdictione. §. 201. Austrægæ differunt ab arbitris. §. 202. Austrægæ habent tantum causæ cognitionem, non vero executionem. §. 203. Austrægæ sunt Judices primæ Instantiæ, sed tamen sine concursu cum supremis I. T. §. 204. Austrægarum exceptio est species exceptionis primæ Instantiæ. §. 205. Austrægarum Jurisdictio in prima Instantia fundata excludit jurisdictionem Supr. Imp. Trib. pro eadem Instantia. §. 206. Austrægæ restringunt & limitant Jurisdictionem Imper. §. 207. Austrægarum foro restaurando a parte Cæsaris renunciatio concurrebat. §. 208. Ordinatio Cameralis puncto austrægarum strictæ est interpretationis. §.

209. Imperator de novo concedere non potest privilegia austrægarum. §. 210. Austrægali foro locus non est, si conveniatur corpus nobilitatis. §. 211. Austrægæ non habent jurisdictionem in iis, in quibus ea nec habent suprema Imperii Tribunalia. §. 212. Ex eo, quod in Causa quadam sit concessa Jurisdictio S. I. Tribunalibus, non proin sequitur, eam & concessam esse austrægis. §. 213. Austrægis remanent tantum eæ causæ, in quibus supr. Imp. Trib. Jurisdict. in prima Instantia non est fundata. §. 214. Austrægæ cessant in causis personarum miserabilium. §. 215. Austrægæ in causis immediatorum per exceptionem judicant, adeoque generalis non est eorum jurisdictio. §. 216. Jurisdictio austrægarum non ordinaria, sed delegata est. §. 218. Judices austrægales Commissarii Cæsarei dicuntur. §. 219. Judicium austrægale morte Cæsaris non expirat. §. 220. Jus austrægarum tam conventionalium, quam legalium non solum Camera, sed & Judicium Imperii aulicum observare tenetur. §. 221. Austrægæ non habent Jurisdictionem in causis S. I. Tribunalibus reservatis. §. 222. Austrægæ non gaudent Jurisdictione in Causis Feudorum Regalium. §. 223. Austrægæ cessant in causis, quæ magis Imperii, quam Jurisdictionis dicuntur. §. 224. Austrægæ legales cessant in Causis, ubi facta violenta occurrunt. §. 225. Causa dotis non ad Instantiam Austrægalem, sed ad summa Imp. Trib. pertinet. §. 227. Quæstio de alimentis in apanagio ad S. I. T. pertinet. §. 228. In Causis, ubi pars est in confessis, cessant austrægæ legales. §. 229. Circa repressalia & arresta austr. legales cessant. §. 230. Causæ spolii simplicis austrægis reservatæ sunt. §. 232. Ab austrægis spolii simplicis non licet argumentari ad austrégas ordinarias. §. 233. Causa in Supr. Imp. Trib. pendens, aut in executivis hærens ad austrégas non potest devolvi. §. 234. Continentia causæ subinde cessare facit austrégas. §. 235. Si unus ex reis beneficio

ficio austrægarum gaudeat, alter non; aut diversos habeant austrægas, aut cum Principe conveniatur, alius inferior aut cum Episcopo Capitulum, fundata est Jurisdictio supr. Imp. Trib. ac Remissio ad austrægas locum non habet. §. 236. Locum habet Judicium Austrægarum, si plures rei eadem via possunt conveniri. §. 237. In casu, quo duo rei non utuntur austrægis eisdem, non cessant austrægæ, nisi de nominando Judice austrægali convenire nequeant. §. 238. Privilegium austrægale personalissimum est. §. 239. Ex acquisitione bonorum immediatorum non licet concludere ad acquisitionem juris austrægarum, nec ex privatione eorum ad privationem Juris austrægarum. §. 240. Capitulum sede vacante nequit uti privilegio Austrægarum Episcopo suo competente. §. 241. Bannum cessare facit Austrægas. §. 242. Privatio Regalium in bannitis facit cessare austrægas. §. 243. Suprema Imp. Trib. intuitu Austrægarum sunt Instantiæ secundæ. §. 244. Austrægæ non minus reo, quam actori favent. §. 245. Reus invito actore nequit renunciare austrægis. §. 246. Austrægæ cessant, si non opposita exceptione Juris Austrægarum lis in supr. Imp. Trib. fuerit suscepta. §. 247. In causis clausularum obligationis executivarum cessant austrægæ. §. 249. In causis debiti simplicis Austrægæ locum habent. §. 250. Exceptione Austrægarum, quæ tamen obstare videtur in supremis Imp. Tribunalibus non opposita, decretum prælocutorium de fundanda melius jurisdictione ratione austrægarum emittendum est. §. 251. Petitio remittendæ causæ ad austrægas parti adversæ communicatur. §. 252. Remissio ad austrægas primitus decreta iterum tolli potest. §. 253. Remissio ad austrægas subin fit in causa Principali, causa minus principali interim in supr. Imp. Tribunalibus retenta. §. 254. Remissio ad Austrægas conventionales semper fit salvis remediis Juris. §. 255. Austrægæ conventionales derogant legali-

Index

bus. §. 256. Causa ad austrægas pertinente si conventionalis nullo fundamento innititur, loco conventionalium causæ remissio ad legales decernenda, §. 257. Membra equestria non obstantibus austrægis quasi conventionalibus ab actore in supr. Imp. Trib. immediate conveniri possunt. §. 258. Commissarii ad austrægas constituendos unus, vel etiam (observata infimul religionis paritate) plures dari, ac ab impetrante denominari, a parte etiam ut suspecti recusari possunt. §. 268. Causa in supr. Imp. Trib. pendente, Commissio ad austrægas petita decernenda non est. §. 269. Vicarii Imperii Commissarios ad austrægas possunt constituere. §. 270. Is Vicarius Imperii pro Commissario ad austrægas ad eundus, intra cujus Vicariatus fines Reus domicilium habet. §. 271. Commissarius ad austrægas electus se a delato munere Judicis austrægalis nonnisi ex justis causis excusare potest. §. 272. Modus tertius austrægarum convenit tantum casui tertio. §. 273. Modus secundus austrægarum excludit electionem, nec reo tam favorabilis est, ac duo reliqui. §. 274. In casu primo Austrægarum, si a Principe Princeps conveniatur, locus non est, nisi modo primo. *ib.* Modus Judicii austrægarum in casu primo in quonam consistat. §. 277. Principes pro casu primo austrægarum denominandi debent esse regentes. §. 278. Princeps regens, ac Princeps paragiatus Judices austrægaes denominari possunt, non vero apanagiatus. §. 279. Princeps ad Judicium austrægale exercendum capax est, quam primum ad regimen evehitur. §. 280. Principes ad Judicium austrægale denominandi ultra 12. milliaria ab actore diffiti esse non debent. §. 281. Ordinatio Cameraalis, si de milliariis mentionem facit, milliaria Germanica communia intelligit. §. 282. Terminus 12. milliarium intuitu Judicis austrægarum non a loco residentiae, sed a limitibus territoriorum computandus. §. 283. In materia Judicii austrægarum intra

Rerum & Verborum.

12. milliaria exercendi multum judicis arbitrio est relictum. §. 284. Requisitio ad austrægas quid sit. §. 285. Requisitio ad austrægas non minus ac citatio postulata actoris una cum causa petendi continere debet. §. 286. Reus actori personas ad constituendum judicium austrægale intra 4. hebdomadas nominare tenetur. §. 287. In casu neglecti fatalis nominationi personarum ad Judicium austrægale constituendum præfixi actori liberum est, an causam ad suprema Imp. Trib. deferre, an vero ad constituendum Judicium austrægale reum velit compellere. §. 288. Fatale denominandorum austrægaliū arbitris compromissoriis non est præscriptum §. 289. Actor docere debet de insinuatione factæ requisitionis ad austrægas. §. 290. Requisitio ad austrægas non per Notarium & testes, sed solum per Nuncium Cameræ insinuata non respicitur. §. 291. Insinuatio requisitionis ad austrægas in loco residentiae fieri debet. §. 292. Reus insinuationem etiam non legitime factam agnoscere, ac Judicium austrægale constituere potest. §. 293. Actor a die acceptæ nominationis austrëgarum electum intra 4. hebdomadas, reo nunciare, ac dein uterque intra 14 dies electum pro functione officii implorare tenentur. §. 294. Electus Judex austrëgalis partes citat, terminum præfigit, ac causam cognoscit. §. 295. Austrægæ spoliū terminus 4. hebdomadum ad emittendam citationem definitus. §. 296. In casu secundo Judicii austrëgalis reus 3. tantum Principes, etsi ejusdem familiæ sint, tenetur nominare. §. 297. In casu secundo Principes austrëgales regentes ultra 12. milliaria æque ac in casu primo a reo non debent esse diffiti. §. 298. Actor Princeps ratione austrëgarum petere potest, ut nonnisi Princeps Commissarius constituatur. §. 299. Intuitu casus tertii Judicii austrëgalis octo modi electioni actorum relictī, qui viæ dicuntur. §. 300. Prima Via est, si Princeps conventus novem ex suis Consiliariis in Judices austrëga-

Index

strægales nominati. §. 301. In casu secundo Judici-
cii austrægalis reus 3. tantum Principes, etsi ejus-
dem familiæ sint. Modus procedendi in prima via
austrægarum Principis. *ib.* seqq. & 345. seqq. Via
secunda, ubi pauciores novem eliguntur. §. 303.
De termino introducendi, ceu citandi, item insinuan-
di ad austrægas. §. 307. 310. Mensis quot habeat
dies in termino austrægali. §. 308. De salvo con-
ductu ad forum austrægale. §. 311. De advocato
in foro austrægali. §. 312. Terminus finiendæ litis
coram austrægis. §. 313. Et quomodo compute-
tur. §. 314. De relaxatione Juramenti Judicum au-
strægaliū. §. 316. Et Juramento eorum, se ju-
stitiam administraturos. §. 317. 337. 339. De Ex-
pensis austrægaliibus. §. 318. Via tertia austræga-
lis. §. 319. Item quarta. §. 322. Et modus pro-
cedendi. §. 324. seqq. Via quinta. §. 326. Via
sexta. §. 328. De Voto Super-Arbitri. §. 331. Et
ejus constitutione. *ib.* Via septima. §. 333. Via
octava. §. 335. Et quis in illa Iudex. §. 338. De
Termino communicatorio in judicio austrægali. §.
336. Item termino probatorio. §. 342. De exa-
minatione testium in foro austrægali. §. 340. De
transmissione actorum in foro austrægali. §. 344.
Quando in foro austrægali reconventioni locus. §.
348. Quænam via tutior. §. 349. De raro, non
tamen nullo austrægarum usu. §. 350. seqq. Arre-
stum facit cessare austrægas. §. 793. Et obtinetur
in causis civilibus. §. 797. Constitutio de litigiosa
possessione requirit utramque partem immediatam, &
excludit austrægas. §. 812. 813. 820. 832. Causa
Juramenti relaxandi non pertinet ad austrægas. §.
877. Procedit ab austrægis appellatio. §. 927. In
casu denegatæ justitiæ cessant austrægæ. §. 1272. Re-
ductio laudi ad arbitrium boni viri est instar secun-
dæ instantiæ, §. 1276. seq. Et hinc ejusmodi re-
ductio in causis immediatorum non pertinet ad au-
strægas. §. 1277. Quomodo fiat executio senten-
tiæ

Rerum & Verborum.

tiae austrægalis. §. 1465. 1474. Quando forum austrægale alia fora excludat, §. 394.

B.

Bannarium Jus. Quando mandata cum vel sine clausula decerni queant, de causis Bannariis. §. 470. sq.

Banniti. De foro bannitorum mediatorum. §. 83.

Causæ banni decisioni comitiorum sunt reservatæ. §. 123. Bannum cessare facit austrægas. §. 242. Privatio regalium in bannitis facit cessare austrægas. §. 243.

Bericht. De literis pro informatione, Schreiben um Bericht. §. 1635. seq.

Bescheid. Conclufum Collegii Cameralis, vulgo ein gemeiner Bescheid, circa dubia processus cameralis verfatur: Si autem tangat jura observanda, vocatur Senatusconsultum Camerale. §. 25. 26. Geringe Bescheid, Bescheid Tisch Sachen. §. 1855.

Bona Personarum Cameralium, uti earum Familiæ & Judicii Imperialis aulici immediata Instantia in supremis Imperii Tribunalibus etiam in causis criminalibus est, nisi bona habeant extra loca istorum Judiciorum sita. §. 89. 91.

Bruchsal. Capitulum Canonicum Bruchsalense est liberum & immediatum. §. 71.

C.

Cæsar. Sub nomine Cæsaris continentur utraque Imperii Judicia elective. §. 919. Commissio Cæsarea localis morte Cæsaris expirat. §. 1543.

Calumnia. De Juramento Calumniæ. §. 1686 seqq.

Cambium. In Causis Cambiorum non sunt recipiendæ Appellationes. §. 947. Ex Instrumento clausulis executivis munito decernitur Mandatum S. C. §. 422. Non autem alio. §. 423. Bene tamen ex literis cambialibus. §. 424. Neque ex instrumenti copia. §. 425.

Camera. Ordinatio Cameræ est Lex Imperii hinc ab Impe-

Index

Imperatore solo non mutabilis. §. 15. **Personæ Camerales & Judicii aulici quænam?** §. 88. **Personarum cameralium uti earum Familiæ & Judicii Imperialis aulici immediata Instantia in supremis Imperii Tribunalibus etiam in causis criminalibus est, nisi bona habeant extra loca istorum Judiciorum sita.** §. 89. 91. seqq. **Personæ camerales non possunt conveniri in Judicio Imp. aulico, nec vicissim, nisi in Justitio.** §. 95. **Collegio camerali concessa est facultas, de certo sensu ordinationis, constitutionumque Imperii, certaque opinione ac re judicata in causis similibus decidendis ad instar normæ sequenda, supplementoque ubi singula deficiunt, conveniendi, donec aliud a Cæsare & Imperio statuatur.** §. 22. **Decreta communia & SCta Cameræ debent Legibus Imperii esse conformia, & tantum ex interpretatione doctrinali fluentia.** §. 31. **Inter ea quæ sint notabiliora.** *ib.* & §. 32. **Historia Ordinationum Cameralium remissive.** §. 33. **Ordinatio Cameralis de 1548 est illa, quæ habet vim legis.** §. 34. **Conceptus autem Ord. Cam. non aliter, nisi quantum verba illius de 1548. & respect. 1585. continet.** §. 35. **Istæ autem ordinationes per Recess. Imp. potissimum per Nov. varie sunt immutatæ.** §. 36. 37. **Id tamen notandum, antiquiores Ordinationes Camerales per sequentes & novissimam non esse sublatas, nisi in Articulis expresse contrariis.** §. 38. **Decreta communia & SCta Cameralia habent vim Legis provisorie.** §. 27. **De Jurisdictione Cameræ tempore Interregni.** §. 369.

Cammerzieler. *Cammerzieler.* §. 1786.

Cancellaria. *Cancellaria quid.* §. 1776. **Personæ Cancellariæ quænam.** §. 1777.

Capitulum. *Ab immedietate Canoniorum ad immedietatem Capituli non valet consequentia.* §. 72. **Capitula quænam mediata, vel immediata.** §. 74. **Si unus ex reis beneficio austrægarum gaudeat, alter non; aut diversos habeant austrægas, aut cum Principe**

Rerum & Verborum.

cipe conveniatur alius inferior, aut cum Episcopo Capitulum, fundata est Jurisdictio supr. Imp. Trib. ac remissio ad austrægas locum non habet. §. 236. Sede vacante Capitulum nequit uti privilegio austrægarum Episcopo suo competente. §. 241. An transcriptio mandati locum habeat in Capitulum, Episcopo non exequente, §. 1461.

Catholicus. In Causa matrimoniali cum Catholico conjugē Jurisd. supr. Imp. Trib. non est fundata. §. 144.

Causa. Causæ arrestorum ad suprema Imperii Judicia in prima Instantia non pertinent. §. 119. Causæ litigiosæ possessionis ad suprema Imp. Judicia in prima Instantia non pertinent. *ib.* Causæ pignorationum ad suprema Imp. Judicia in prima Instant. non pertinent. *ib.* Causæ mandatorum S C ad suprema Imperii Tribunalia non pertinent. §. 120. Nec Causæ nullitatum. *ib.* Nec Relaxationis Jurisjurandi ad effectum agendi. *ibid.* Nec Provocationis ex Lege Diffamari. *ibid.* Nec Protractæ vel denegatæ Justitiæ. *ibid.* Nec pertinent tamen omnes illuc, si reus sit immediatus. *ibid.* Nisi austrægas habeat. §. 121. Nec Causæ reservatorum Cæsareorum, velut moratoriorum. De Delictis immediatorum statuendi feudorum regaliū privative ad judicium aulicum pertinent. §. 122. Nec Causæ banni decisioni Comitiorum sunt reservatæ. §. 123. Nec Causæ mixtæ sunt appellabiles. §. 981. seq.

Cautio. Cautio medicina arresti. §. 798. De variis solennibus Appellationum, uti Juramento appellationis, Cautione Appell. solennis. §. 1027. seqq. De Cautione revisoria. §. 1440. seq. Quomodo præstanda & quando non? §. 1407. seqq. Cautio de Rato & Mandato. §. 1609. 1616. Si Victor caveat, de restituendo in casum succumbentiæ, tunc Revisio non habet effectum suspensivum, sed tantum devolutivum. §. 1401. 1412. Nisi sit Causa Ecclesiastica vel Religionis. §. 1402. Etiam si dicatur Causa damni irreparabilis. §. 1403.

Cessio.

Index

Cessio. De Citatione ad videndum fieri cessionem bonorum. §. 857. Datio in solutum in quo conveniat & differat a cessione bonorum. §. 858. seq. Citatio ad videndum se admitti ad beneficium Auth. Hoc nisi, C. de Solut. & Rec. Imp. Nov. §. 859.

Circularia. Quænam causæ sint appellabiles, & in specie de feudalibus, circularibus, criminalibus, ecclesiasticis causis mixtis, Stipendiorum, matrimonialibus. §. 981. seq. Quomodo executio in immediatos competat Directoriis Circulorum. §. 1452. Et in quibus causis. §. 1453. Circulus est denominandus. §. 1457. Quid agendum, si controversum sit inter Circulos, ad quem bona, in quæ executio facienda, pertineant? §. 1459. Circuli nonnisi ex mandato possunt exequi. §. 1462. Querelæ contra Constitutiones Circulorum ad Domesticum pertinentes statim a limine Judiciorum Imp. repellendæ, si hæ non sint contra Jus quæsitum Statuum. §. 159. Cognitio, & executio, circulorum ultra causas domesticum circulorum concernentes non extenditur, secus si fiat, fit inhibitio a supr. Imp. Trib. §. 160.

Citatio. Delegati a Judicio Imperiali Aulico statim post delegationem decretam Cameram præveniunt, licet serius quam a Camera citatio ab illis emissæ. §. 177. De Citatione edictali Creditorum. §. 856. 861. Modus procedendi in Citatione edictali in Concurſu Creditorum. §. 861. 868. 875. De differentia inter Citationem ad dñm, & edictalem. §. 864. 869. De Citatione ad assistendum liti. §. 898. seq. Citatio ad reassumendum. §. 900. Quomodo in Processu nullitatis fiat Citatio, ejus Insinuatio item Compulsoriales, & quid circa inhibitionem notandum. §. 1228. seq. Termini Citationis quales? §. 1650. Citatio ad reassumendum. §. 1838. seq. De Processu simplicis Querelæ, & quidem Citationis. §. 376. Quomodo a Processu Mandati differat. §. 377. Citatio quid. §. 379. seq. Et ejus requisita. seqq. Quid requiratur ad ommittendam citationem?

Rerum & Verborum.

nem? §. 395. Absolutio a Citationē. §. 397. Citatio ad docendum de paritione. §. 541. De Citationē ad parendum. §. 543. 563.

Civitas. Jus Austrægarum Civitatibus Imperialibus denegatum quibusdam nonnisi ex privilegio Cæsaris competit. §. 190. Jus Austrægarum Civitatibus Imperialibus penitus denegatum. §. 199. De Advocatia Civitatum Imperialium. §. 2017.

Clausula. Clausulæ Obligationum executivæ quænam dicantur. §. 248.

Cognitio. Cognitio & Executio Circulorum ultra causas domesticum Circulorum concernentes non extenditur, secus si fiat, fit Inhibitio a supr. Imp. Trib. §. 160. Cognitio quoad Punctum Nullitatis Processus etiam in criminalibus supremis Imp. Dicasteriis competit. §. 129.

Collectæ. Appellationes in causis collectarum recipiendæ non sunt. §. 947. seq.

Comes. Jus Austrægarum, qua ratione & quomodo comitibus concessum. §. 196. Ad Austrægas Comitum requiritur, ut Comes actor Immediatus sit. §. 197. Comites etiam solo axiomatico principali fulgentes inter Principes referuntur. §. 198.

Comitia. Quando detur recursus ad Comitia? §. 1431. seq. Distinguitur in recursum per provocationem & propositionem, quorum primus non conceditur. §. 1431. seq.

Commercium. Quando Mandata cum vel sine Clausula decerni queant, vel non? in causis Commerciorum. §. 553.

Commissarius. Commissarius a Cæsare ad Austrægas constituendas dandus debet esse impartialis. §. 267. Commissarii ad Austrægas constituendas unus vel etiam (observata insimul religionis paritate) plures, dari, ac ab Impetrante denominari, a parte etiam ut suspecti recusari possunt. §. 268. Commissarius ad Austrægas electus se a delato munere Judicis Austrægalis nonnisi ex justis causis excusare potest. §. 272. Adjunctus Commissarii quid? §. 1568.

Index

Imperatore solo non mutabilis. §. 15. **Personæ Camerales & Judicii aulici quænam?** §. 88. **Personarum cameralium uti earum Familiæ & Judicii Imperialis aulici immediata Instantia in supremis Imperii Tribunalibus etiam in causis criminalibus est, nisi bona habeant extra loca istorum Judiciorum sita.** §. 89. 91. seqq. **Personæ camerales non possunt conveniri in Judicio Imp. aulico, nec vicissim, nisi in Justitio.** §. 95. **Collegio camerali concessa est facultas, de certo sensu ordinationis, constitutionumque Imperii, certaue opinione ac re judicata in causis similibus decidendis ad instar normæ sequenda, supplementoque ubi singula deficiunt, conveniendi, donec aliud a Cæsare & Imperio statuatur.** §. 22. **Decreta communia & SCta Cameræ debent Legibus Imperii esse conformia, & tantum ex interpretatione doctrinali fluentia.** §. 31. **Inter ea quæ sint notabiliora.** *ib.* & §. 32. **Historia Ordinationum Cameralium remissive.** §. 33. **Ordinatio Cameralis de 1548 est illa, quæ habet vim legis.** §. 34. **Conceptus autem Ord. Cam. non aliter, nisi quantum verba illius de 1548. & respect. 1585. continet.** §. 35. **Istæ autem ordinationes per Recess. Imp. potissimum per Nov. varie sunt immutatae.** §. 36. 37. **Id tamen notandum, antiquiores Ordinationes Camerales per sequentes & novissimam non esse sublatas, nisi in Articulis expresse contrariis.** §. 38. **Decreta communia & SCta Cameralia habent vim Legis provisoriae.** §. 27. **De Jurisdictione Cameræ tempore Interregni.** §. 369.

Cammerzieler. *Cammerzieler.* §. 1786.

Cancellaria. *Cancellaria quid.* §. 1776. **Personæ Cancellariæ quænam.** §. 1777.

Capitulum. *Ab immedietate Canonorum ad immedietatem Capituli non valet consequentia.* §. 72. **Capitula quænam mediata, vel immediata.** §. 74. **Si unus ex reis beneficio austrægarum gaudeat, alter non; aut diversos habeant austrægas, aut cum Principe**

Rerum & Verborum.

cipe conveniatur alius inferior, aut cum Episcopo Capitulum, fundata est Jurisdictio supr. Imp. Trib. ac remissio ad austrægas locum non habet. §. 236. Sede vacante Capitulum nequit uti privilegio austrægarum Episcopo suo competente. §. 241. An transcriptio mandati locum habeat in Capitulum, Episcopo non exequente, §. 1461.

Catholicus. In Causa matrimoniali cum Catholico conjugē Jurisd. supr. Imp. Trib. non est fundata. §. 144.

Causa. Causæ arrestorum ad suprema Imperii Judicia in prima Instantia non pertinent. §. 119. Causæ litigiosæ possessionis ad suprema Imp. Judicia in prima Instantia non pertinent. *ib.* Causæ pignorationum ad suprema Imp. Judicia in prima Instant. non pertinent. *ib.* Causæ mandatorum S C ad suprema Imperii Tribunalia non pertinent. §. 120. Nec Causæ nullitatum. *ib.* Nec Relaxationis Jurisjurandi ad effectum agendi. *ibid.* Nec Provocationis ex Lege Diffamari. *ibid.* Nec Protractæ vel denegatæ Justitiæ. *ibid.* Nec pertinent tamen omnes illuc, si reus sit immediatus. *ibid.* Nisi austrægas habeat. §. 121. Nec Causæ reservatorum Cæsareorum, velut moratoriorum. De Delictis immediatorum statuendi feudorum regaliū privative ad judicium aulicum pertinent. §. 122. Nec Causæ banni decisioni Comitiorum sunt reservatæ. §. 123. Nec Causæ mixtæ sunt appellabiles. §. 981. seq.

Cautio. Cautio medicina arresti. §. 798. De variis solennibus Appellationum, uti Juramento appellationis, Cautione Appell. solennis. §. 1027. seqq. De Cautione revisoria. §. 1440. seq. Quomodo præstanda & quando non? §. 1407. seqq. Cautio de Rato & Mandato. §. 1609. 1616. Si Victor caveat, de restituendo in casum succumbentiæ, tunc Revisio non habet effectum suspensivum, sed tantum devolutivum. §. 1401. 1412. Nisi sit Causa Ecclesiastica vel Religionis. §. 1402. Etiam si dicatur Causa damni irreparabilis. §. 1403.

Cessio.

Index

Cessio. De Citatione ad videndum fieri cessionem bonorum. §. 857. Datio in solutum in quo conveniat & differat a cessione bonorum. §. 858. seq. Citatio ad videndum se admitti ad beneficium Auth. Hoc nisi, C. de Solut. & Rec. Imp. Nov. §. 859.

Circularia. Quænam causæ sint appellabiles, & in specie de feudalibus, circularibus, criminalibus, ecclesiasticis causis mixtis, Stipendiorum, matrimonialibus. §. 981. seq. Quomodo executio in immediatos competat Directoriis Circulorum. §. 1452. Et in quibus causis. §. 1453. Circulus est denominandus. §. 1457. Quid agendum, si controversum sit inter Circulos, ad quem bona, in quæ executio facienda, pertineant? §. 1459. Circuli nonnisi ex mandato possunt exequi. §. 1462. Querelæ contra Constitutiones Circulorum ad Domesticum pertinentes statim a limine Judiciorum Imp. repellendæ, si hæ non sint contra Jus quæsitum Statuum. §. 159. Cognitio, & executio, circuliulorum ultra causas domesticum circuliulorum concernentes non extenditur, fecus si fiat, fit inhibitio a supr. Imp. Trib. §. 160.

Citatio. Delegati a Iudicio Imperiali Aulico statim post delegationem decretam Cameram præveniunt, licet serius quam a Camera citatio ab illis emissa. §. 177. De Citatione edictali Creditorum. §. 856. 861. Modus procedendi in Citatione edictali in Concurſu Creditorum. §. 861. 868. 875. De differentia inter Citationem ad dñm, & edictalem. §. 864. 869. De Citatione ad assistendum liti. §. 898. seq. Citatio ad reassumendum. §. 900. Quomodo in Processu nullitatis fiat Citatio, ejus Insinuatio item Compulsoriales, & quid circa inhibitionem notandum. §. 1228. seq. Termini Citationis quales? §. 1650. Citatio ad reassumendum. §. 1838. seq. De Processu simplicis Querelæ, & quidem Citationis. §. 376. Quomodo a Processu Mandati differat. §. 377. Citatio quid. §. 379. seq. Et ejus requisita. seqq. Quid requiratur ad ommittendam citationem?

Rerum & Verborum.

nem? §. 395. Absolutio a Citationem. §. 397. Citatio ad docendum de paritione. §. 541. De Citationem ad parendum. §. 543. 563.

Civitas. Jus Austrægarum Civitatibus Imperialibus denegatum quibusdam nonnisi ex privilegio Cæsaris competit. §. 190. Jus Austrægarum Civitatibus Imperialibus penitus denegatum. §. 199. De Advocacia Civitatum Imperialium. §. 2017.

Clausula. Clausulæ Obligationum executivæ quænam dicantur. §. 248.

Cognitio. Cognitio & Executio Circulorum ultra causas domesticum Circulorum concernentes non extenditur, secus si fiat, fit Inhibitio a supr. Imp. Trib. §. 160. Cognitio quoad Punctum Nullitatis Processus etiam in criminalibus supremis Imp. Dicasteriis competit. §. 129.

Collectæ. Appellationes in causis collectarum recipiendæ non sunt. §. 947. seq.

Comes. Jus Austrægarum, qua ratione & quomodo comitibus concessum. §. 196. Ad Austrægas Comitum requiritur, ut Comes actor Immediatus sit. §. 197. Comites etiam solo axiomatico principali fulgentes inter Principes referuntur. §. 198.

Comitia. Quando detur recursus ad Comitiam? §. 1431. seq. Distinguitur in recursum per provocationem & propositionem, quorum primus non conceditur. §. 1431. seq.

Commercium. Quando Mandata cum vel sine Clausula discerni queant, vel non? in causis Commerciorum. §. 553.

Commissarius. Commissarius a Cæsare ad Austrægas constituendas dandus debet esse impartialis. §. 267. Commissarii ad Austrægas constituendas unus vel etiam (observata insimul religionis paritate) plures, dari, ac ab Impetrante denominari, a parte etiam ut suspecti recusari possunt. §. 268. Commissarius ad Austrægas electus se a delato munere Judicis Austrægalis nonnisi ex justis causis excusare potest. §. 272. Adjunctus Commissarii quid? §. 1568.

Index

Commissio. Causa in supr. Imp. Trib. pendente Commissio ad Austrægas petita decernenda non est. §. 269. Quando extinguatur Commissio ad exequendum. §. 1475. De Commissione ad exequendum. §. 1509. Commissiones sunt vel aulicæ vel locales. §. 1513. Ex quibus personis Commissiones consistant? §. 1532. Commissiones locales quænam? §. 1513. Ad Concursum Nobilis potest decerni Commissio. §. 1516. 1521. Et quomodo procedatur. §. 1524. seqq. De Commissione sub Clausula *samt und sonders.* §. 1517. seq. *Von Debit-Commissionen.* §. 1523. *Von Administrations-Commissionen.* §. 1711. seqq. De Commissione in Ordinem Nobilitatis immediatæ decreta. §. 1533. De sumtibus Commissionis. §. 1536. seq. Commissio Cæsarea localis morte Cæsaris expirat. §. 1543. seq. Renovatio Commissionis quid? & quando necessaria? §. 1525. seq. De Juramento militum Commissioni necessariorum. §. 1551. Transcriptio Commissionis quid? §. 1554. De modo procedendi Commissariorum. §. 1558. seqq. De Commissione ad examinandos Testes. §. 1563. seq. Adjunctus Commissarii quid? §. 1568. Commissio ordinaria, extraordinaria. §. 1571. Commissio ad perpetuam rei memoriam. §. 1573. Commissio ad recognoscendum, aut diffitendum. §. 1576. Commissio ad transumerandum. §. 1579. Commissio in forma communi, & in optima. §. 1581. Commissio ad ocularem inspectionem. §. 1582.

Communicatio. De Termino communicatorio in Judiciio austrægali. §. 336. Item Termino probatorio. §. 342.

Competentia. Ad Arrestum an requiratur competentia Judicis. §. 786.

Completor. Ingrosistæ, Copistæ, Completor. §. 1783.

Compromissum. De Compromisso. §. 355. Et quis compromittere possit. *ib.* seqq. Modus procedendi in Judiciio compromissorio. §. 360.

Rerum & Verborum.

Compulsoriales. Compulsoriales quid. §. 1073. Et de poena illis inferenda. 1174. Quando & quomodo decernendæ. §. 1075. Quomodo in Processu Nullitatis fiat Citatio, ejus insinuatio item compulsoriales, & quid circa inhibitionem notandum? §. 1228 seq. Effectus hujus citationis est devolutio causæ in statu, quo est. §. 1254. Et hinc compulsoriales adduntur. §. 1255.

Concessio. Concessionem, quarum effectus per totum Imperium se extendit, pertinent ad reservata Imperatoris, deque iis Imperator per Judicium aulicum solitarie cognoscit. Item quænam sint tales concessionem. §. 154.

Conclusio. Conclusio & Submissio quid? §. 1726. Differentia inter conclusionem & oralem in scriptis. §. 1859. Conclusio pura vel conditionalis. §. 1850. Scripta, quæ nova in facto non continent, etiam post conclusionem producere licet. §. 1851. Conclusio in causa. §. 393.

Conclusum. Conclusum Collegii Cameralis, vulgo *ein gemeiner Bescheid*, circa dubia Processus Cameralis verfatur: Si autem tangat jura observanda vocatur Senatus Consultum Camerale. §. 25 26.

Concurrentia. In causis ejusmodi litium, quæ vigente jure manuario bellorum civilium materiam præbuerunt, concurrens supr. Imp. Trib. est Jurisdictio. §. 170. Concurrentia Jurisdictionis operatur facultatem præveniendi. §. 172.

Concurfus. In concursu Jurium domestica peregrinis, specialia generalibus derogant. §. 21. Modus procedendi in Citationem edictali in Concurfu Creditorum. §. 862. 868. In causis Concurfus Creditorum non sunt admittendæ Appellationes. §. 947. Ad concursum Nobilis potest decerni Commissio. §. 1516. 1521. Et quomodo procedatur? §. 1524. Forum concursus quodnam? §. 1521.

Conductus. De salvo Conductu ad Forum austrægale. §. 311. Quando Mandata cum vel sine Clausula

Index

- decerni queant, vel non? in causis conducendi Mercatores ad Nundinas solennes. §. 534. Salvus Conductus quid? §. 1991. Quotuplex, & quomodo ab aliis affinibus differat? §. 1992. seqq. Præcipue a Salvaquardia. *ib.* & 2013. Quis Salvum-Conductum concedat. §. 1994. In quibus causis locum habeat? §. 1997. De Salvo-Conductu a Mediato contra Dominum petito. §. 2004. De Salvo-Conductu in vim moratorii. §. 2007. seq. De poena Salvo-Conductui inserta. §. 2010.
- Confessio.* Probatio per confessionem partis. §. 1712.
- Confirmatio.* Confirmatio Pactorum aut Statutorum immediatorum pertinet ad Judicia suprema. §. 1906. Interdum in causis mediatorum locum habet. §. 1907. Quid operetur Confirmatio. §. 1909. Confirmationes sunt provide dandæ §. 1910. De Confirmatione negotii vel uni- vel bilateralis. §. 1912. De Mandato procuratorio ad confirmandum. §. 1914. Transactiones etiam ex officio invita parte confirmari possunt. §. 1918. seq. Ad Confirmationem transactionis requiritur, ut Jurisdictio confirmatoris fundata sit. 1919. seqq. Transactio ad confirmandum debet in originali exhiberi. §. 1922. In Confirmatione Pactorum altioris indaginis debet prius fieri votum ad Imperatorem. §. 1924. seq. Etiam Pacta dissolutoria interdum indigent Confirmatione. §. 1927. Adoptiones, emancipationes & legitimations immediatorum confirmantur in Judiciis Imperii. §. 1929. seq. Et quomodo? §. 1931. Unio prolium immediatorum ubi confirmetur. §. 1932. De Confirmatione Testamentorum in Judiciis Imp. *ib.* Et quid in illa observandum? §. 1946. sqq. De Confirmatione Tutelæ pactitiæ. §. 1982.
- Connexio.* Causæ connexæ quænam? §. 179. Connexio causæ propter diversitatem subjectionis personalis reorum se etiam extendit ad consortes litis forum licet privilegiatum habentes. §. 180.
- Connexitas.* Forum connexitatis causæ. §. 84.

Rerum & Verborum.

Consensus. Consensus ad alienandum Feudum Imperii a Judicio Aulico petendus. §. 153.

Consiliarius. Numerus Assessorum Camerae & Consiliariorum aulicorum. §. 1758.

Consistorium. Constitutio Consistorii. §. 728. Quando mandata cum vel sine Clausula decerni queant, vel non? in causis Consistorialibus Protest. §. 572.

Constitut. Possessorium. Clausula constituti possessorii non est executiva. §. 421.

Contestatio. De contestatione litis. §. 1842. Litis contestatio, quid? §. 386. 1832.

Continentia. Continentia causarum quid? §. 179. Quando adsit? §. 180. 181. Continentia causae subinde cessare facit Austrægas. §. 235. De Citatione ex continentia causarum. §. 895. seq. De variis speciebus continentiae causarum. §. 897. Mandatum S. C. & Continentia causae. §. 497.

Contumacia. De contumacia citatorum. §. 866. seqq. De Appellatione a Sententia in contumaciam lata. §. 975. Item ab immissione ex primo Decreto. §. 977. Proclama quid? 1140. Et quatenus contumaciam causet? §. 1142. seqq. Modus procedendi contra contumaces. §. 1479. seq. De Contumacia. §. 1681. De poena Contumaciae. §. 1832. Contumacia in parendo vel excipiendo. §. 596.

Copia. Ex Instrumento Clausulis executivis munito decernitur Mandatum S. C. §. 422. Non autem ex Instrumenti Copia. §. 425.

Copista. Ingrosista, Copista, Completor. §. 1783.

Correctio. Correctio Sententiae. §. 1862.

Correferens. De Referente & Correferente. §. 1341. & seqq.

Crays. In inneren Kriegs, Civil, und Deconomischen Verfassungen derer Craysen können die Reichsgerichte keine Prozesse ergeben lassen. §. 157. Quærelæ contra Constitutiones Circulorum ad domesticum pertinentes statim a limine Judiciorum Imp. repellendæ, si hæ non sint contra Jus quæsitum Statuum.

Index

tuum. §. 159. Cognitio & Executio Circulorum ultra Causas domesticum Circulorum concernentes non extenditur, secus si fiat, fit Inhibitio a supr. Imp. Trib. §. 160.

Criminalia. Personarum Cameralium uti earum Familiæ & Judicii Imperialis aulici immediata Instantia in supremis Imperii Tribunalibus etiam in causis criminalibus est, nisi bona habeant extra loca istorum Judiciorum sita. §. 89. 91. 92. An in criminalibus a Camera concedi possit relaxatio a juramento. §. 93. 901. Quænam Causæ sint appellabiles, & in specie de feudalibus, circularibus, criminalibus, ecclesiasticis, causis mixtis, stipendiorum, matrimonialibus. §. 981. seq. Schema variarum nullitatum in causa criminali. §. 1237.

Cura. In cujus cura tutelave sint immediati. §. 1949. seq. In cujus nobiles. §. 1950. Quisnam constituat curatores immediatorum. §. 1951.

Curia. Causa fiscalis est, si quis Jurisdictionem Imperii violet, v. gr. ad forum extraneum trahendo, uti recursus ad curiam vel nunciaturam. §. 99. seqq. Vel conflictum Jurisdictionum moveat. §. 107. Vel causam pendentem ab uno foro ad aliud trahat. §. 108. Judicium auctoritatem violet. §. 110. Vel contra respectum eorum agendo. §. 112.

D.

Debitum. In causis debiti liquidi non sunt recipiendæ appellationes. §. 947. De debito antiquo & usuris ultra alterum tantum. §. 433. seq.

Decima. In causis modum decimarum concernentibus fundata est Jurisdictio S. I. Tribunal. §. 136.

Decretum. Decretum vel Conclusum hujus tenoris: refertur exhibitum. An operetur præventionem fori? §. 174. De Decreto ad libellum. §. 1692. seq. De Decreto prælocutorio. §. 1640. seq. De inscribendis supplicæ decretis. §. 1800.

Rerum & Verborum.

Delegatum. Delegati a Judicio Imperiali aulico statim post delegationem decretam Cameram præveniunt, licet serius quam Cameræ citatio ab illis emissa. §. 177.

Delinquens. Princeps in alieno territorio delinquens incarcerari non potest, nec processus ibi adversus eundem moveri. §. 124. Denegatio remissionis delinquentium non est denegatio justitiæ. §. 1269.

Denegatio. Protracta vel denegata justitia. §. 120. Salvi conductus denegatio injusta est gravamen. §. 2002.

Desertio. Quis cognoscat de desertione aut devolutione appellationis? §. 1032. De differentia inter non devolutionem & desertionem. §. 1055.

Devolutio. Quis cognoscat de desertione aut devolutione appellationis? 1032. De differentia inter non devolutionem & desertionem. §. 1055. Contra non devolutoriam locum habet restitutio. §. 1315. Item contra desertoriam. §. 1316.

Dies. Dies juridica quid? §. 1770.

Diffamatio. L. Diffamari quid sibi velit. §. 835. Quando hæc actio locum habeat. §. 836. Constitutio Imp. super L. Diffamari quid? §. 837. Libellus in utroque est communis, & æqualis citatio. §. 838. Diffamatio in utroque casu debet verisimiliter probari. §. 839. Quinam in hac actione actor, quis reus? §. 841. Et diffamatus debet esse immediatus. *ibid.* Per citationem ex L. Diffamari non tollitur jus primæ instantiæ diffamati. §. 842. Quando judicium diffamatorium peragatur in Judiciis Imperii? §. 843. Et quando hæc concurrant. §. 845. seq. Et se præveniant? §. 849. Quid agendum comparente diffamante ad citationem? §. 850. Quid non comparente? §. 851. Et quomodo sententia in contumaciam ferenda? §. 852. De usu hodierno hujus citationis ex L. Diffamari. §. 853.

Diffessio. Diffessio jurata. §. 1843.

Dilatio. Quid dilatio? §. 1674.

Index

- Documentum.** De probationibus. §. 1693. seq. In specie per documenta. §. 1695.
- Dolus.** De probatione doli in crimine fractæ pacis. §. 686.
- Dominus.** Domini subditos suos in supremis Imp. Dicasteriis immediate convenire non tenentur, nisi noviter sit introductum, sed eos conveniunt coram propriis Dicasteriis. §. 87. De mandato subditorum contra Dominos §. 505. 510. Et literis informativis §. 511. seq.
- Dos.** Causa dotis non ad Instantiam Austrægalem; sed ad summa Imp. Tribunalia pertinet §. 227.
- Dubium.** Dubium circa interpretationem constitutionum non est, si Camerales de certo sensu inter se convenient. §. 23. Licet partes sensum in dubium vocent. §. 24. In quæstione de dubio juris cessat recursus. §. 1443.
- Duces.** Archi-Duces Austriæ, Duces Burgundiæ, Elector Bohemiæ, & olim Duces Lotharingiæ licet immediati, a jurisdictione tamen S. J. tantum excepti sunt. §. 166.
- Duplicæ.** De duplicis. §. 1715. De replica, duplicæ & ulterioribus. §. 388 seq.
- E.
- Ecclesia.** Quoad causas ecclesiasticas protestantium jurisdictionem admittentes jurisdictio suprem. Imp. Trib. fundata est. §. 133. Matrimoniales causæ tantum qua Ecclesiasticæ jurisdictioni supr. Tribunal. eximuntur. §. 150. Quænam causæ sint appellabiles, & in specie de feudalibus, circularibus, criminalibus, ecclesiasticis, causis mixtis, stipendiorum matrimonialibus. §. 981. seq. An in causis non devolubilibus locus sit querelæ protractæ Justitiæ? §. 1257. seqq. Ut sunt causæ ecclesiasticæ, criminales, feudales. *ib.* seqq.
- Edictale.** Terminus edictalis qualis? §. 865.
- Emancipatio.** Adoptiones, emancipationes & legitimationes immediatorum confirmantur in Judiciis Imperii. §. 1929. Et quomodo? §. 1931.,
- Emi-

Rerum & Verborum.

Emigratio. De emigrando propter religionem. § 737.

Episcopatus. De protectoriis episcopatum & monasteriorum. §. 2016. Et differentia ab advocatia. *ib.*

Eques. Membra equestria non obstantibus austrægis quasi conventionalibus ab actore in supr. Imp. Trib. immediate conveniri possunt. §. 258.

Error. Quatenus & qualis error in sententia mutari possit? §. 1357.

Evocatio. Privilegium de non evocando. §. 62.

Exceptio. Prima instantia est beneficium. §. 57. Hinc invito non inferenda. §. 58. Et datur exinde exceptio primæ instantiæ. §. 59. Austrægarum exceptio est species exceptionis primæ instantiæ. §. 205. De exceptionibus a parte appellata opponendis. §. 1129. De exceptionibus fori declinatoriis. §. 1589 sq. Petitio prorogationis excludit exceptiones dilationis. §. 1675. Exceptiones facti & juris. §. 401. Sub- & obreptionis. §. 402. Exceptiones contra mandatum. § 547. seq. De exceptionibus in causa mandati producendis. § 608. seq. Etiam ab interveniente opponendis. §. 612. seq.

Excessus. Appellatio a sententia, in rem judicatam prolapsa, vel ab executione aut ejus excessu. §. 967. seq.

Executio. Cognitio & executio circulatorum ultra causas domesticum circulatorum concernentes non extenditur, secus si fiat, fit inhibitio a suprem. Imp. Trib. §. 160. Interventio quid & quando executionem suspendat? §. 182. Causa in supr. Imp. Trib. pendens, aut in executivis hærens ad austrægas non potest devolvi. §. 234. Clausulæ obligationum executivæ quænam dicantur? §. 248. Appellatio a sententia, in rem judicatam prolapsa, vel ab executione aut ejus excessu. §. 967. seq. De executorialibus. §. 1152. seqq. Quamdiu debeat suspendi executio? § 1201. seq. Si iudex propria judicata non exequatur, decernuntur mandata, & communiter C. C. §. 1266. Quæ insequitur paritoria. §. 1267.

Index

Restitutio in integrum suspendit executionem sententiae. §. 1317. Sed quomodo hic caute procedendum? §. 1319. Revisio non conceditur contra sententiam examen testis ob senium admittentis. §. 1365. Vel executionem rei judicatae aut paritoriam ad mandatum de exequendo. §. 1366. Aut in causa alimentorum liquida. §. 1367. Vel spolii manifesti & contra paritoriam ad mandatum attentatorum revocatorium. §. 1368. Quando sententia stante revisione possit exequi. §. 1411. De modo exequendi. 1447. Mandata de exequendo sunt semper sine clausula. §. 1448. Executio mediatorum debet demandari eorum dominis regionum. §. 1450. Et eam demandationem in causis con- vel reformatoriis debet dominus expectare non autem in desertione, aut non devolutoria. §. 1451. Quomodo executio in immediatos competat directori, aut si periculum in mora, non status alius, sed vicinus circulus est designandus. §. 1457. seq. Quid agendum, si contrarium sit inter circulos, ad quem bona, in quae executio facienda, pertineant. §. 1459. De modo procedendi contra executores cunctantes. §. 1460. An transcriptio mandati locum habeat, in Capitulum, Episcopo non exequente. §. 1461. Circuli non nisi ex mandato possunt exequi. §. 1462. Differentia inter mandatum de exequendo & executoriale. §. 1464. Quomodo fiat executio sententiae ausragalibus. §. 1465. 1474. De poena executorialibus annexa. §. 1466. sq. De executione contra appanagiatos. §. 1467. Aut paragiatos. §. 1468. Item nobiles. §. 1469. sq. De executione super lite immediate. §. 1472. De executione in rem litigiosam Imperio non subjectam. §. 1473. Quando extinguatur commissio ad exequendum. §. 1475. Mandatum C. C. aut rescriptum de exequendo cum formula *samt und sonders*. §. 1476. Item aliqua remedia leniora. §. 1477. seqq. Modus procedendi contra contumaces. §. 1479. De sumtibus executionis. §. 1481. De

Rerum & Verborum.

De modo procedendi executorum. § 1482 seq. De excessu in executione. §. 1485. Et ad quam de eo appelletur? §. 1486. seq. Etsi solutio particularis executionem non sistat, habet tamen hunc effectum supersefforium. §. 1491. sq. Ante executionem facienda liquidatio. §. 1493. De executione ex capite retractus. §. 1495. Et in specie de meliorationibus. §. 1496. sq. Nec non processu liquidationis §. 1499 seq. De subsidialibus executionis §. 1503. Contra executionem non admittitur remonstratio. §. 1506. De commissione ad exequendum. §. 1509. De relatione executorum. §. 1511. Clausulæ executivæ quid? §. 419. Clausula constituti possessorii non est executiva. §. 421. Ex instrumento clausulis executivis munito decernitur mandatum S. C. §. 422. Non autem alia. §. 423. Bene tamen ex literis cambialibus. §. 424. Neque ex instrumenti copia. §. 425. De executione. §. 642. seq. De executione testamenti? 2137.

Exemptio. Causæ fiscalis sunt: Causa exemptionum, non vero oppignorationum, si quis Jurisdictionem Imp. violet, v. g. ad forum extraneum trahendo, uti recursus ad curiam vel nunciaturas. §. 99. seqq.

Exhibitum. Decretum vel conclusum hujus tenoris: Refertur exhibitum, an operetur præventionem fore? §. 174.

Expositio. De expeditione processuum. §. 1648. Expositio processuum cameralium. § 1804. Expositio tempore vicariatus. §. 1807. Quando processus debeant de novo expediri. §. 1815. Expositio mandati. §. 575. seq.

Expensæ. De expensis in actione de fracta pace. § 677. De expensis austrægalibus. § 318. 332.

Extrajudicialia. In audientia Cameralia tractantur extrajudicialia. §. 1762. Et quid illa? *ibid.* Quid processus judicialis, quid extrajudicialis? § 1767. 1771. seq.

Factum.

Index

F.

Factum. Jurisdictio supremorum Imperii Tribunalium fundata non est in causis, ubi facta violenta occurrunt, si austrægis conventionalibus Ordinatione Camerali confirmatis per pacta eorum causarum compositio sit commissa. §. 226. Facti species. §. 1869. Factum nullo jure justificabile quid? §. 408.

Salte. Mandatum auf die 4. Salte, quid & quando detur? §. 411. seq.

Fatale. In casu neglecti fatalis nominationi personarum ad judicium austrægale constituendum præfixi actori liberum est, an causam ad suprema Imp. Trib. deferre, an vero ad constituendum judicium austrægale reum velit compellere. §. 238. Fatale denominandarum austrëgarum arbitris compromissariis non est præscriptum. §. 289. Fatalia appellationis. §. 1009. sqq. Fatale appellationis interponendæ a judice ad quem prorogari nequit. §. 1013. Gravamen continuum non affigitur fatalibus. §. 1014. De fatali interponendæ appellationis in specie. §. 1015. De fatali requisitionis actorum. §. 1018. Fatale introducendæ appellationis. §. 1039. Fatale insinuatorum processuum. §. 1043. seqq. De restitutione contra lapsum fatalium vel causis re- vel irrelevantibus. §. 1049. seqq. De fatali proseguendæ & finiendæ appellationis. §. 1054. Quando fatale restitutionis possit prorogari. §. 1331. Summa & fatale revisionis. §. 1377. Prorogatio fatalium. §. 1817.

Feria. Causæ feriarum paschalium una cum Catholicis celebrandarum politica est, adeoque non fundat jurisdictionem s. I. T. §. 562. seq.

Feudum. Consensus ad alienandum Feudum Imperii a Judicio Aulico petendus. §. 153. Austrægæ non gaudent jurisdictione in causis feudorum regalium. §. 223. Quænam causæ sint appellabiles, & in specie de feudalibus, circularibus, criminalibus, ecclesiasticis, causis mixtis, stipendiorum, matrimonialibus. §. 980. Quando mandata cum & sine clausula

Rerum & Verborum.

fula decerni queant vel non? in causis Feudorum.

§. 446. seqq. 573.

Fideicommissum. Quando mandata cum vel sine claufula decerni queant vel non? in causis Fideicommissi.

§. 532.

Fiscales Causæ. Causæ autem tangentes sunt, si emolumentum aut detrimentum totius Imperii concernunt, & hæ vocantur fiscales. §. 97. Non vero causæ emolumenta territoriorum in specie tangentes.

§. 98. Causæ fiscales sunt: si factum contra A. B. commissum, pax publica tam profana, quam sacra, fracta aut ordinationes politicæ violatæ, si quis onera Imperii ferre detrectet, etiam causæ executionum, non vero oppignorationum. Si quis jurisdictionem Imperii violet, v. gr. ad forum extraneum trahendo, uti recursus ad curiam vel nunciaturam.

§. 99. seqq. Vel conflictum Jurisdictionum moveat.

§. 107. Vel causam pendentem ab uno foro ad aliud trahat. §. 118. Judicium auctoritatem violet. §. 110.

Vel contra respectum eorum agendo. §. 112. Citatio ex causis fiscalibus. §. 905. Quomodo in his causis agatur? §. 906. seq.

Senatum numerus, Senatus combinati, Senatus fiscalis, Senatus politicæ, Senatus tutelaris. §. 1765. Ordo fiscalis, Sententiarum, Reproductionis, Novarum, Terminorum. §. 1887.

Florenus. De computu floreni aurei ratione summæ appellabilis. §. 1059.

Forma. Commissio in forma communi & in optima. §. 1581.

Formula. Formulæ denegandi vel deferendi petito. §. 1196. seq.

Forum. De foro vagabundorum. §. 82. In causa fractæ pacis non obstat privilegium fori. §. 694. De fundanda judicii qualitate, sive competentia fori. §. 1584. seq.

Index

G.

Gastgericht. In Gastgerichts Sachen non admittendæ appellationes. §. 947. seq.

Gograffen. Gograffen. §. 2.

Grutia. Quando mandata cum vel s. clausula decerni queant vel non? in causis Grutiæ. §. 535. seq.

Gravamen. Appellatio & gravamen quid? §. 914.

Quodnam gravamen ad appellationem sufficiat? §.

916. De gravamine judiciali, & extrajudiciali indigne denominata appellatione. §. 923. In appella-

tione extrajudiciali gravamina in scriptis exhibenda.

§. 924. Non tantum ob gravamen præsens, sed etiam futurum vel continuum appellari potest. §. 933.

Gravamen continuum non affigitur fatalibus. §.

1014. Differentia inter gravamen & justitiæ pro-

tractionem. *ibid.* Quale requiratur gravamen com-

mune & quid sit? *ib.* & §. 1436. Non est gravamen

commune, quod infertur, contra jus primi fori.

§. 1437.

H.

Homagium. Quando puncto homagii mandata cum vel s. clausula decerni queant vel non? §. 485. seqq.

Hypotheca. Quando mandatum cum & s. clausula decerni queat vel non? in causis hypothecæ. §. 486.

I.

Janitor. Pedellus, Janitor, Thürküster quid? §. 1784.

Idioma. De idiomate libelli, §. 1629.

Immedietas. Ab immedietate canonicorum ad immedietatem capituli non valet consequentia. §. 72. Im-

mediati ratione solius personæ quinam? §. 73. Im-

mediati ratione bonorum. §. 74. Implicat ratione

personæ simul esse mediatum & immediatum. §. 75.

Immediati ubi conveniendi? §. 76. 77. Non im-

plicat, bona esse immediata, feuda vero mediata. §.

79. Ad instar immediatorum se habent, quorum

alius iudex ex accidenti non est vel non apparet, §.

80. Immediati dicuntur, qui nullius quam Cæsaris

& Im-

Rerum & Verborum.

& Imperii Jurisdictioni subjiciuntur. §. 64. Mediati sunt, qui alterius quoque dominio, nempe territoriali jurisdictioni, subjiciuntur. *ib.* Immediatorum jurisdictio est suprem. Jud. Imp. tam diu, donec contrarium probetur. §. 66. Mediatorum coram Domino territoriali. §. 67. Potest esse quis immediatus respectu personæ & mediatus ratione bonorum: & vice versa. §. 69. 70. Immediati sunt, Principes Sæculares & Ecclesiastici, Comites regentes, liberi Barones, Nobiles immediati, Civitates imperiales, Pagi Immediati, Capitula seu Collegia Canonic. libera. Capitula non libera sede vacante vel impedita. §. 71. In causis fiscalibus immedietas unius partis non attenditur. §. 118. Immediatus, si in territorio Principis delinquat, causa non ad hunc, sed ad Judicium aulicum pertinet. §. 125. Quo etiam pertinet, si immediatus in territorio Civitatis imperialis delinquit. §. 126. De delictis immediatorum statuendi & Cameræ Feudorum regalium privative ad Judicium aulicum pertinet. §. 122. Jus austrægarum immediatis nec qua talibus, nec qua statibus competit, sed speciem fori privilegiati constituit. §. 200. Ex acquisitione bonorum immediatorum non licet concludere ad acquisitionem juris austrægarum, nec ex privatione eorum ad privationem juris austrægarum. §. 240. Nobiles immediati non obstantibus pactis dotalibus & familia a Cæsare confirmatis conveniuntur coram supr. Imp. Trib. §. 259. Quis pro mediato vel immediato habendus? §. 742. seqq. Arrestum habet tantum locum inter immediatos. §. 789. Et constitutio de litig. possessione requirit utramque partem immediatum, & excludit austrægas. §. 812. 813. 820. 832. Non sequitur, status est immediatus, ergo ab eo ad suprema Imp. Tribunalia appellatur. §. 943. Inquisitio in causas nullitatum circa processum judicum immediatorum, etiam aliis a supremo Judicio demandatur. §. 1239. Executio mediatorum debet demandari coram dominis regionum. §. 1450.

Index

- §. 1450. Et eam demandationem in causis con- vel reformatoriis debet Dominus expectare, non autem in desertoria, aut non devolutoria. §. 1451. Quomodo executio in immediatos competat Directoriis Circulorum. §. 1452. Et in quibus causis. §. 1453. De executione super lite immediatis. §. 1472. Confirmatio pactorum aut statutorum immediatorum pertinet ad judicia suprema. §. 1906. Interdum in causis mediatorum locum habet. §. 1907. Quænam sint pacta aut statuta immediatorum. §. 1908. Adoptiones, emancipationes & legitimationes immediatorum confirmantur in Judiciis Imperii §. 1929. seq. Et quomodo? §. 1931. Unio prolium immediatorum ubi confirmetur? §. 1932. Quisnam legitimet liberos illegitimos immediatorum? §. 1933. In cuius cura tutelave sint immediati? §. 1937. seq. In cuius nobiles? §. 1938. Quisnam constituat curatores immediatorum? §. 1951. Quando s. Imp. Trib. mediate constituat Tutores. §. 1954.
- Immissio.* De Appellatione a sententia in contumaciam lata. §. 975. Item ab immissione ex primo decreto. §. 977.
- Imperator.* De novo concedere non potest privilegia austrægarum. §. 210.
- Imperium.* Executio in rem litigiosam Imperio non subjectam. §. 1473.
- Impetrans.* Impetrans, Implorans, Imploratus, Impetratus quid? §. 400. Imploratio Judicis est Actio in Mandato instituta. §. 418.
- Implorans.* Implorans, Impetrans, Impetratus quid? §. 400. Imploratio Judicis est Actio in Mandato instituta. §. 418.
- Informatoriales.* De literis informatorialibus & earum communicatione aut non facta informatione. §. 1110. seq. De literis pro informatione, Schreiben um Bericht, §. 1635. Literis informatoriis potest adungi inhibitio temporalis. §. 1637. De mandatis subditorum contra dominos. §. 505. Et literis informatorialibus. §. 510. seq. In.

Rerum & Verborum.

Ingrosista. Ingrosistæ, Copistæ, Completor. §. 1783.

Inhibitio. Inhibitio quid? §. 1079. Quomodo in processu nullitatis fiat citatio, ejus insinuatio, item compulsoriales, & quid circa inhibitionem notandum. §. 1228. Literis informatoriis potest adjungi inhibitio temporalis, §. 1637.

Injuria. In causis injuriarum non sunt admittendæ appellationes. §. 947. seq. Quando mandata cum vel sine clausula decerni queant, vel non? in causis Injuriarum. §. 459. seqq.

Insinuatio. Recessus Imperii & Capitulationes non sunt norma Judiciorum Imperii, nisi sint insinuatæ.

§. 19. Insinuatio decreti citationis tunc tantum requiritur, si præventio impediat, quominus reus alterum Judicium adire queat. §. 176. Actor docere debet de insinuatione factæ requisitionis ad austrægas.

§. 290. Insinuatio requisitionis ad austrægas in loco residentiae fieri debet. §. 292. Reus insinuationem etiam non legitime factam agnoscere, ac judicium austrægale constituere potest. §. 293. De insinuatione processuum. §. 1133. seqq. Insinuatio processuum. §. 1651. Insinuatio per subsidiales. §.

1656. Insinuatio edictorum publicorum. §. 1667. De relatione nuntii super insinuatione. §. 1668. Insinuatio per notarios. §. 1812. Vel pedellum. §. 1814. seq. Insinuatio mandati. §. 578. seq.

Inspectio. Commissio ad ocularem inspectionem. §. 1582.

Instantia. Instantia est causæ disceptatio in judicio & harum dantur plures. §. 39. seqq. Aliud est Judicium primæ instantiæ, aliud prima instantia. §. 42.

Judicium unum primæ instantiæ excludit aliud, nisi concurrens utriusque sit jurisdictio. §. 47. Instantiæ inferiores, quotquot sunt, ceu prima & superior, seu secunda consideratur. §. 48. Distinctio inter Unter, Mittel, und Ober, Instanz. §. 49. Instantia immediata dicitur ea, quæ est suprema, etsi sit prima. §. 50. Prima instantia est beneficium. §.

Index

§. 57. Hinc invito non auferenda. §. 58. Et datur exinde exceptio primæ instantiæ. §. 59. Statibus competit jus primæ instantiæ. §. 61. Subditi Ordinum Imperii beneficio primæ instantiæ renunciare nequeunt. §. 62. Et hinc ejusmodi causæ a Judiciis supremis remitti debent. §. 63. Per citationem ex Lege diffamari non tollitur jus primæ instantiæ diffamati. §. 842. Absolutio ab instantia quid?

§. 373.

Instrumentum. Ex instrumento clausulis executivis munito decernitur mandatum, S. C. §. 422. Non autem alio. §. 423. Bene tamen ex literis cambialibus. §. 424. Neque ex instrumenti copia §. 425.

Interdictum. Causæ mandatorum & interdictorum non sunt confundendæ. §. 415, seq.

Interlocutoria. Interlocutoria simplex & mixta quid? §. 953. Et de appellatione ab illa. §. 954. seq. Restitutio in integrum locum non habet contra interlocutoriam simplicem, bene tamen mixtam, aut definitivam. §. 1310.

Interpretatio. Dubium circa interpretationem constitutionum non est, si Camerales de certo sensu inter se conveniant §. 23. Licet partes sensum in dubium vocent. §. 24. Judicium Imperiale aulicum private sibi vindicat interpretationes & declarationes literarum investituræ. §. 152. Veræ causæ recursus sunt tantum duæ, nempe interpretatio Legis Imperii authentica: ut & itio in partes in causa ecclesiastica vel politica. §. 1438.

Interregnum. De Jurisdictione Cameræ tempore Interregni. §. 369.

Interesse. De usuris semissalibus. §. 430. Et interesse. §. 431.

Interventio. Interventio quid & quando executionem suspendat? §. 182. Etiam in restitutorio locum habet interventio. §. 1343. De exceptionibus in causa mandata producendis. §. 608. seqq. Etiam ab interveniente opponendis. §. 609. seqq.

Inve.

Rerum & Verborum.

Investitura. Investitura tam de majoribus, quam minoribus Imperii Feudis pertinet ad Imperatorem. §.

151. Quando mandata cum & sine clausula decerni queant, vel non? in causis Investituræ §. 451.

Judæus. Juramentum Judæi revisorium? §. 1399.

Judex. Judex Cameræ quis? §. 1754.

Judicium. Origo Judiciorum Imperii a Regno Francorum petenda. §. 1. Judicia majora & minora Germanorum quænam. §. 2. Judicium Procerum, Principum. *ib.* Judicium regni & aulicum. §. 3. Judicium aulicum & camerale olim erat idem. *ib.* Judicium aulicum exercebatur in aula Cæsaris eamque sequebatur, hinc non semper patebat. §. 4. Sub Maximiliano stabile redditum & regale constituendi Judicii cum Statibus communicatum. *ibidem.* Judicium Cameræ Imperialis inde enatum anno 1495.

§. 5. Per Judicium camerale cessavit aulicum, quod pro causis publicis & reservatis cæsareis remansit.

§. 6. Tandem iterum per Recessum Imp. de 1512. restitutum fuit. *ibid.* Imo extensum. §. 8. Ita tamen ut etiam in Judicio aulico observari debeat in regula ordinatio cameralis. §. 8. Fons igitur utriusque Judicii idem. §. 9. Judiciorum Imperii Jurisdictio non delegata, sed ordinaria est. §. 10. Effectus hujus juris. §. 11. Ordinatio Judicii aulici a solo Imperatore, licet dissentientibus Statibus, est præscripta. §. 16. Judicium unum primæ Instantiæ excludit aliud, nisi concurrens utriusque sit Jurisdictio. §. 47. Judicia Statuum tam mediatorum quam immediatorum respectu Cameræ & Judicii aulici imperialis sunt inferiora. §. 51. 56. Et hæc sine provocatione judicant. §. 53. Duo suprema Imperii Judicia non habent in se invicem authoritatem. §. 55. Judicii imperialis aulici Jurisdictio fundata est quoad delicta fratrum principis, reliquorum agnatorum, uti & servorum ejus. §. 127. Judicii Imperialis aulici Jurisdictio privative fundata est, si quæstio de eo est: an matrimonium pro æquali aut inæquali habendum?

bendum? §. 150. Judicium Imperiale aulicum private sibi vindicat interpretationes aut declarationes literarum investituræ. §. 152. Concessionem, quarum effectus per totum Imperium se extendit, pertinet ad reservata Imperatoris, deque iis Imperator per Judicium aulicum solitarie cognoscit, item quænam sint tales concessionem? §. 154. Judicia provincialia Sueviæ a Jurisdictione supr. Imp. Trib. non sunt excepta. §. 166. Judicium Cæsaris hodie pro diversa ratione sub qua Imperator, aut qua Cæsar aut qua Princeps Imperii considerari potest, diversum est. §. 262. Triplex hodie Judicii austrægalis modus est. §. 263. Modus procedendi in Judicio austrægali vel ordinarius vel summarius est. §. 264. Sub nomine Cæsaris continentur utraque Imperii Judicia elective. §. 919. In Judicando est observanda uniformitas. §. 1748. Quid processus judicialis, quid extrajudicialis? 1767. 1771. Quid sibi velit verbum: judicialiter? §. 1768. De foro Judiciorum provincialium cæsareorum. §. 367.

Juramentum. Relaxatio juramenti ad effectum agendi quid? §. 870. Quando locum habeat? §. 871. seq. Quis juramenta relaxet, judex sæcularis vel ecclesiasticus? §. 887. Quid judici in tali casu observandum? §. 875. seq. De relaxando juramento mediati. §. 876. Non pertinet ad austrægas. §. 877. De relaxatione urphedæ. §. 878. De modo procedendi in hoc processu. §. 880. 889. seq. An in criminalibus relaxatio a Camera concedi possit. §. 888. Relaxatio non fundat forum in causa, in qua juratum. §. 890. De summa appellabili per Juramentum determinanda. §. 1009. De variis solennibus appellationum, uti juramento appellationis, cautione appellationis solennis. §. 1027. seqq. De Juramento appellationis. §. 1138. De juramenti perhorrescentiæ modico usu in Camera? §. 1274. Datur etiam restitutio contra juramentum a judice delatum & præstitum. §. 1295. 1307. Juramentum restitutorium

Rerum & Verborum.

rium quid? §. 1324. Quid circa hoc observandum, *ib.* Quando hoc Juramentum actualiter debeat præstari. §. 1325. seq. Poena se frivole offerentium. §. 1326. Juramentum revisorium. §. 1378. Mandatum speciale ad Juramentum revisorium. *ibid.* & seqq. Juramentum judæi revisorium. §. 1399. Tempus præstandi juramentum revisionis in Judicio aulico potest tacite prorogari. §. 1400. De juramento militum commissioni necessariorum. §. 1551. Juramentum paupertatis quis præstet? §. 1603. De juramento calumniæ §. 1686. seq. Juramentum est probatio. §. 1709. De recusatione & juramento perhorrescentiæ. §. 1876. seq. De relaxatione juramenti judicum austrægalium. §. 316. De Juramento eorum, se justitiam administraturos. §. 317. 337. 339. *Jurisdictio.* Omnis jurisdictio secundum jura exercenda. §. 13. Ratione ipsius causæ fundata est jurisdictio supremorum Imperii Tribunalium, si eadem immediate officium Cæsaris tangit. §. 96. Causæ autem tangentes sunt, si emolumentum aut detrimentum totius Imperii concernant, & hæ vocantur fiscales. §. 97. Non vero causæ emolumenta territorium in specie tangentes. §. 98. De foro rei, super cujus jurisdictione lis est. §. 85. 86. Immediatorum jurisdictio est in supr. Jud. Imp. tamdiu, donec contrarium probetur. §. 66. Immediatus, si in territorio Principis delinquat, causa non ad hunc, sed ad Judicium aulicum pertinet §. 125. Quo etiam pertinet, si immediatus in territorio civitatis imperialis delinquit. §. 126. Judicii Imperialis aulici Jurisdictio fundata est quoad delicta fratrum Principis, reliquorum agnatorum, uti & sororum ejus. §. 127. Jurisdictio supremorum Imperii Tribunalium non est fundata in causis criminalibus. §. 128. Fundata tamen est, si jurisdictio circa personam rei sit litigiosa, vid. *ib.* Cognitio quoad punctum nullitatis processus etiam in criminalibus supremis Imp. Dicasteriis comperit. §. 129. Recursus ad suprema

Index

Dicaſteria Imp. ob nullitatem proceſſus ſi tantum litis protrahendæ cauſa fieri appareat, cauſa ſtatim a limine repellenda & advocatus mulctandus. §. 130. In criminalibus cauſis forum ſupremorum Imperii Dicaſteriorum fundatum eſt, ſi ad privatum tantum intereſſe agatur. §. 131. Poena corporis afflictiva in pecuniariam per gratiam mutata, forum ſupremorum Imperii Dicaſteriorum non eſt fundatum. §. 132. Fundatum tamen eſt, ſi poena extraordinaria ſit exceſſiva. *ibid.* In cauſis eccleſiaſticis proteſtantium juridiſtinctionem admittentibus juridiſtictio ſupremorum Imp. Tribunalium fundata eſt. §. 133. Fundata eſt juridiſtictio ſupremorum Imp. Tribunalium in cauſis eccleſiaſticis proteſtantium, ubi cauſa Jus circa ſacra Majeſtaticum concernit, ſecus, ſi concernat Jus circa ſacra collegiale. §. 134. Cauſæ eccleſiaſticæ mixtæ proteſtantium quænam ſint. *ibid.* In cauſis eccleſiaſticis mixtis, etiam catholicorum, fundata eſt juridiſtictio ſupremorum Imp. Tribunalium. §. 135. Cauſis eccleſiaſticis mixtis accenſendæ ſunt poſſeſſoriæ bonorum eccleſiaſticorum. §. 136. In cauſis modum decimarum concernentibus fundata eſt juridiſtictio ſupr. Imp. Trib. *ibid.* Fundata eſt eadem juridiſtictio in cauſis debiti contra capitulares Imperii immediatos. §. 137. Interceſſio Corporis Evangelicorum an ſiſtat cognitionem cauſæ coram ſummis Imperii Tribunalibus ventilatæ? §. 138. In cauſis reſtitutionum ex inſtrumento pacis, ſi ſuper facto poſſeſſionis dubia ſuperſunt, & gravati Judiciis Imperii velint uti, tunc in iſtis cauſis fundata eſt juridiſtictio ſupr. Imp. Trib. §. 139. Fundata itidem eſt juridiſtictio ſupr. Imp. Trib. in cauſis, ubi quæſtio eſt, an adſit contraventio pacis, nec ne? §. 140. An & quatenus in cauſis matrimonialibus Jurisd. ſupr. Imp. Trib. fundata ſit? §. 141. Jurisdictioni ſupremorum Imp. Trib. locus eſt in cauſis matrimonialibus procerum Imperii A. Confessionis, ſi hi non via juris procedant, ſed de facto agant. §. 142.

Rerum & Verborum.

§. 142. Causa matrimonialis non est omnis illa, quæ cum uxore vel marito agitur. §. 134. In causa matrimoniali cum conjugē catholico jurisdictio supr. Imp. Trib. non est fundata. §. 144. In causa matrimoniali Procerum Imperii cum ejusdem religionis conjugē non est fundata jurisdictio suprem. Imp. Trib. §. 145. Causa alimentorum vel sumtuum litis non est matrimonialis. §. 146. Causa alimentaria dependet ab exitu causæ principalis, v. gr. divortii, hinc ista coram Judice ecclesiastico prius ad finem est perducenda. §. 147. Feuda mediata & immediata majora quoad possessorium, ac certæ feudorum regaliū quotæ ad reservata Judicii aulici non pertinent. §. 148. Causæ majores Principum ad Judicium Imperiale aulicum tractæ quod sint, non præjudicat rebus Germaniæ. §. 149. Judicii Imperialis aulici jurisdictio privative fundata est, si quæstio de eo est, an matrimonium pro æquali, aut inæquali habendum? §. 150. Matrimoniales causæ, tantum qua ecclesiasticæ, jurisdictioni supremorum Tribunalium eximuntur. *ibid.* Effectus civilis æqualis aut inæqualis matrimonii in quo consistant? *ibid.* Investitura tam de majoribus, quam minoribus imperii feudis pertinet ad Imperatorem. §. 151. Antequam Imperator de feudis majoribus investiat, Consilio aulico documenta sunt exhibenda. *ibid.* Imperator concedit indultum, si petatur prorogatio feudi. *ib.* Judicium Imperiale aulicum privative sibi vindicat interpretationes & declarationes literarum investituræ. §. 152. Consensus ad alienandum feudum Imperii a Judicio aulico petendus. §. 153. Concessionēs, quarum effectus per totum Imperium se extendit, pertinet ad reservata Imperatoris, deque iis Imperator per judicium aulicum solitarie cognoscit. Item quænam sint tales concessionēs? §. 154. Camera Imperialis etiam cognoscit de violatione privilegiorum Cæsareorum. *ib.* Causæ politicæ deflectunt in causas juridicas, si de jure partium

Zz 4

Index

tium quæsito lis oriatur, tuncque fundata est jurisdictio supremorum Imp. Trib. §. 155. Causa feriarum paschaliū una cum catholicis celebrandarum politica est, adeoque non fundat jurisdictionem supr. I. T. §. 156. In inneren Kriegs, Civil, oder Oeconomischen Verfassungen derer Eraysen können die Reichs Gerichte keine Prozesse ergehen lassen. §. 157. Fundata est jurisdictio Trib. Imp. si Status Circuli a Directorio & Constatibus etiam quoad domesticum contra æquitatem & observantiam rationabilem prægraventur. §. 158. Querelæ contra constitutiones Circulorum ad domesticum pertinentes statim a limine Judiciorum Imp. repellendæ, si hæ non sint contra jus quæsitum Statuum §. 159. Cognitio & Executio Circulorum ultra Causas domesticum Circulorum concernentes non extenditur, secus si fiat, fit Inhibitio a supr. Imp. Trib. §. 160. Quæstio de abusu superioritatis territorialis pertinet ad suprema Imp. Trib. §. 161. Causa gravaminum subditorum contra dominum territorii alterius quidem vasallum, sed non subditum, ad suprema Imp. Trib. pertinet. §. 162. Curia feodales Statuum Imperii cognitionem de causis gravaminum subditorum super sævitia vel operarum duritie dominorum territorialium sibi jure vindicare non possunt. §. 163. Judicia feodalia statuum cessant ob continentiam causarum & judicium universale in uno vel altero supremorum Imp. Trib. §. 164. Forum personarum miserabilium etiam immediate sunt suprema Imp. Tribun. §. 165. Archi-Duces Austriæ, Duces Burgundiæ, Elector Bohemiæ, olim Duces Lotharingiæ, licet immediati, a Jurisdictione tamen suprem. Imper. Tribunal. excepti sunt §. 166. Judicia provincialia Sueviæ a Jurisdictione supr. Imp. Tribun. non sunt excepta. *ib.* Privilegium electionis fori competit Regi Sueciæ & Ducibus Brunsvicensibus & Luneburgensibus. §. 167. Causæ Italiæ tantum ad Judicium aulicum pertinent. §. 168. Probatio, causam esse Judicio impe-

imperiali aulico reservatam, alleganti incumbit. §.

169. In causis ejusmodi litium, quæ vigente jure manuario bellorum civilium materiam præbuerunt, concurrens supr. Imp. Trib. est jurisdictio. §. 170.

Enumerantur causæ, quæ Judicio aulico reservata esse probari non possunt. §. 171. Causæ vectigalium

Judicio aulico non reservatæ. *ib.* Concurrentia Jurisdictionis operatur facultatem præveniendi. §. 172.

Jurisdictio supr. Imp. Trib. fundata est contra Comitum immediatum a Prælato mediato conventum. §.

217. De jurisdictione ecclesiastica aut Lege Diocesana. §. 707. Jurisdictione in appellatorio litigiosa

itur ad omnium superiorem. §. 918. Quid agendum, si nullitas in aliqua causa deferatur, & in qua

jurisdictio ordinarie non est fundata. §. 1234. Variæ formulæ pronunciandi, si jurisdictio non videatur

fundata. §. 1585. seq. Quomodo fundetur jurisdictio in causa tutelæ. §. 1978. Jurisdictio in

partes. §. 1740. Veræ causæ recursus sunt tantum duæ, nempe interpretatio legis Imperii authentica:

& itio in partes in causa ecclesiastica vel politica. §. 1438.

Jus. Jura Imperii communia sunt: constitutiones & observantia, Jus Romanum, Canonicum & Feudale Longobardicum. §. 17. Non autem Speculum

Saxonicum, Suevicum, Jus Feudale Alemannicum. §. 18. Ad Jura Imperii communia referuntur etiam

consuetudines rationabiles, Jura statutaria & provincialia, nec non privilegia Stetuum rite insinuata. §.

20. De jure reformandi. §. 710. Jus liturgicum. §. 732.

Justitia. Literæ de administranda justitia a Cæsare ad Cameram dari possunt. §. 12.

Querela super protracta vel denegata Justitia est Juris Germanici. §. 1240. Quando ob denegatam vel protractam justitiam

mandatis locus sit. §. 1244. Effectus hujus citationis est devolutio causæ in statu, quo est. §.

1254. Et hinc compulsoriales adduntur. §. 1255.

Index

De mandato administrandi celerem justitiam. §. 1256. seq. An in causis non devolubilibus locus sit querelæ super protracta justitia. §. 1257. seq. Ut sunt causæ ecclesiasticæ, criminales, feudales &c. *ib.* sq. Denegatio remissionis delinquentium non est denegatio justitiæ. §. 1269. Denegatio officii in causis politicis est species denegatæ justitiæ, §. 1270. In casu denegatæ justitiæ cessant austrægæ. §. 1271. Si quis arbitros compromissarios eligere nolit, locus non est querelæ protractæ justitiæ. §. 1272. Querela super protracta vel denegata justitia est juris germanici. §. 1240. Quando ob denegatam vel protractam Justitiam mandatis locus sit. §. 1244. Et de poena illis inferenda. §. 1245. Differentia inter gravamen & justitiæ protractionem. *ibid.* Contradictionem super protracta, aut denegata justitia non admittitur exceptio sub - vel obreptionis. §. 1253. Effectus hujus citationis est devolutio causæ in statu quo est. §. 1254. Et hinc compulsoriales adduntur. §. 1255. De mandato administrandi celerem justitiam. §. 1256. seqq. An in causis non devolubilibus locus sit querelæ super protracta Justitia. §. 1257. Ut sunt causæ ecclesiasticæ, criminales, feudales, &c. *ib.* seqq.

Justitium. Personæ camerales non possunt conveniri in Judicio Imp. Aulico, nec vicissim, nisi in justitio. §. 95.

L.

Landgeding. Landgeding. §. 2.

Lector. Lectoria, Lectores. §. 1778.

Lectoria. Lectoria, Lectores. §. 1778.

Legitimatio. Legitimatio ad causam quid? §. 1594. seqq. De legitimatione procuratorum. §. 1689. De legitimatione ad causam. §. 1683. Adoptiones, emancipationes & legitimationes immediatorum, confirmantur in Judiciis Imperii. §. 1929. seq. Et quomodo? §. 1981. Quisnam legitimet liberos illegitimos

Rerum & Verborum.

mos immediatorum. §. 1983. Num legitimatio liberorum alicui præjudicet. §. 1934. Et quorum consensu concedenda. §. 1935.

Leodium. De Appellatione a Judiciis Leodiensibus. §. 1107. seq.

Leuteratio. Declaratio sententiæ differt a leuteratione. §. 1356.

Lex. De Jurisdictione ecclesiastica & Lege Diocesana. §. 727. Quid Remedium ex L. si contendat? §. 867.

Libellus. Contenta libelli restitutorii. §. 1339. Libellus revisorius. §. 1380. 1384. seq. Fatale producendi libellum. §. 1383. De conjunctione supplicationis cum libello. §. 1623. Libellus articulatus est abolitus in Camera Imperiali. §. 1624. De formatione Libelli. §. 1625. seq. Qualis probatio requiratur in libello. §. 1629. De idiomate libelli. *ibid.* De Decreto ad libellum. §. 1692. seqq. De forma libelli appellationis. §. 1792. Libellus quid? §. 385.

Liquidatio. Ante executionem facienda liquidatio. §. 1493. seq. De executione ex capite retractus. §. 1495. Et in specie de meliorationibus. §. 1496. seq. Nec non processu liquidationis. §. 1499. seq. De processu liquidationis. §. 623.

Lis. De litis contestatione. §. 1842. Litis contestatio. §. 386. 1832.

Litigiosum. Jurisdictione in appellatorio litigiosa itur ad omnium superiorem. §. 918.

Litispendentia. Si pars litispendentia camerali renunciet, & ad Judicium Imperiale transfiliat, Camera consentire non potest. §. 9. Exceptioni litispendentia locus non est, si lis in Judicium quoddam deducta, sed ab eo non recepta sit. §. 174. De litispendentia & quomodo probetur. §. 903. seq. Decreto appellationis denegatorio inducitur litispendentia. §. 1105. De documento litispendentia. §. 1593.

Loquatur. Loquatur Notario quid sibi velit? §. 1802.

Index

M.

Mandatum. Mandatum contra subditos. §. 497. seq. Aut Status provinciales. §. 499. De mandatis subditorum contra dominos. §. 510. Et literis infor-matorialibus. §. 510. seq. De partitione mandati. §. 541. De citatione ad parendum §. 544. 563. Ex-ceptiones contra mandatum. §. 547. seq. Mandata mixta quid. §. 555. Mandata S. C. abhorrent peti-torium. §. 570. Expeditio mandati. §. 575. seq. Insinuatio mandati. §. 578. seq. Reproductio man-dati? §. 579. seq. Mandatum arctius §. 589. Ul-terius. §. 591. seqq. De exceptionibus in causa man-dati producendis. §. 608. seq. De reconventionem in causa mandati. §. 615. In processu mandati S. C. impetrans privilegio ultimi scripti gaudet. §. 616. De replicis in causa mandati. §. 618. seq. De cassa-tione mandati. §. 626. Mandata S. C. §. 629. De Mandato ulteriori & arctiori. §. 650. seq. Formulæ mandatorum. §. 637. 659. De usu & abusu man-datorum. §. 660. Causæ mandatorum S. C. ad su-prema Imp Trib. non pertinent. §. 120. Manda-tum revisorium. §. 1378. Mandatum speciale ad juramentum revisorium. ibid. & seq. Subscriptio talis mandati. §. 1387. Mandata de exequendo sunt semper sine clausula. §. 1448. Derevocatione man-datorum. §. 1630. Mandatum quid? §. 398. Man-datum S. C. & C. C. §. 404. Quando locum habeat mandatum S. vel C. clausula. §. 407. seq. Manda-tum auf die 4. Fälle, quid & quando detur? §. 411. seq. Causæ mandatorum & interdictorum non sunt confundendæ. §. 415. seq. Imploratio Judicis est actio in mandato instituta. §. 418. Ex instrumen-to clausulis executivis munito decernitur mandatum S. C. §. 422. Non autem alia. §. 423. Bene tamen ex literis cambialibus. §. 424. Neque ex instrumen-ti copia. §. 425. Mandatum non potest decerni ul-tra petitum supplicæ. §. 426. Mandatum immisso-riale. §. 434. Mandatum de solvendo. ib. seq. Quando

Rerum & Verborum.

Quando mandata cum & s. clauf. decerni queant vel non? §. 436. & seq. Ut de causis annuorum reddituum, petitorii, possessorii &c. §. 440. seqq. Turbationis, injuriarum, possessionis, juris bannarii, novi operis, impedimenti, venationis, violati territorii, judicati tutelæ, homagii, hypothecæ, privilegii, formæ regiminis. §. 458. seqq. Fideicommissi, commerciorum-conductus, grutiæ, vectigalium, monopolii, alimentorum. §. 531. seqq. Confistorialium causarum. §. 572. Feudorum. §. 573. De probatione in casu mandati. §. 446. seqq. De prælocutoriis in causa mandati. §. 456. De mandato non via facti, sed juris procedendi. *ibid.* seq. Quis possit decernere? §. 457. Mandatum S. C. ex continentia causæ. §. 492.

Merita. Merita causæ quid? §. 564.

Matrimonium. Causa matrimonialis non est omnis illa, quæ cum uxore vel marito agitur. §. 143. In causa matrimoniali cum conjuge catholico Jurisdictio supr. Imp. Trib. non est fundata. §. 144. In causa matrimoniali Procerum Imperii cum ejusdem religionis conjuge non est fundata Jurisdictio supr. Imp. Trib. §. 145. Matrimoniales causæ tantum qua ecclesiasticæ Jurisdictioni supremorum Tribunalium eximuntur. §. 150. Judicii Imperialis Aulici Jurisdictio privative fundata est, si quæstio de eo est, an matrimonium pro æquali aut inæquali habendum. §. 150. Quænam causæ sint appellabiles, & in specie de feudalibus, circularibus, criminalibus, ecclesiasticis, causis mixtis, stipendiorum, matrimonialibus. §. 981. seq.

Melioratio. De executione ex capite retractus. §. 1495. Et in specie de meliorationibus. §. 1496. sq. Nec non processu liquidationis. §. 1500. seqq.

Memoria. Commissio ad perpetuam rei memoriam. §. 1573.

Mensis. Quid sit mensis cameralis. §. 1036. Mensis quot habeat dies in termino austrægali, §. 308. seqq.

Miles.

- Miles.* De juramento militum commissioni necessariorum. §. 1551.
- Milliare.* Ordinatio cameralis, si de milliaribus mentionem facit, milliaria Germ. communia intelligit. §. 282.
- Minor.* Quando minoribus detur restitutio in integrum contra sententiam. §. 1322.
- Miserabiles Persona.* Austrægæ cessant in causis personarum miserabilium. §. 215.
- Monasterium.* De protectoriis episcopatum & monasteriorum. §. 2016. Et differentia ab advocatia. ib.
- Moneta.* Quando Mandata cum vel s. Clausula decerni queant vel non de solvendo in Moneta stipulata. §. 449. seqq.
- Monopolium.* Quando mandata cum vel s. clausula decerni queant vel non in causis Monopoliorum. §. 538. ib. seqq.
- Mulier.* Mandatum de solvendo contra mulierem quando decernatur? §. 434 435. sq. De beneficio authent. C. si qua mulier &c. §. 436.
- N.
- Nachbarlich.* Von nachbarlichen Gebrechen. §. 689.
- Navigatio.* Quando mandata cum & sine clausula decerni queant vel non? in causis Navigationis. §. 478. 536.
- Nobilitas.* Austrægali foro locus non est, si conveniatur corpus nobilitatis. §. 211. De executione contra appanagiatos. §. 1467. Aut paragiatos. §. 1468. Item nobiles. §. 1469. seq. De commissione in ordinem nobilitatis immediatæ decreta. §. 1533. Etiam causæ statuum possunt committi nobilitati. §. 1535. In cujus cura tutelave sint immediati? §. 1949. In cujus nobiles? §. 1950.
- Notarius.* Notarius insinuans revisionem qualis? §. 1388. Notarii quid, protonotarii? §. 1774. seq. Insinuatio per notarios. §. 1813. Vel pedellum. §. 1814.
- Nova.* Inter nova etiam numerantur testes noviter reperti. §. 1294. Et clariora argumenta habentur pro novis. §. 1297. Documentum, quod antea produci

Rerum & Verborum.

duci potuisset, non est novum in restitutorio. §. 1301. Nova in restitutorio debent esse relevantia. §. 1304. Nova relevantia in petitorio non sufficiunt pro novis ad restitutionem in possessorio. §. 1305. Novæ auctoritates & sententiæ D.D. circa Jus commune non sunt nova ad restitutionem, bene tamen illustrationes circa Statuta provincialia. §. 1309. Scripta, quæ nova in facto non continent, etiam post conclusionem producere licet. §. 1851. Ordo fiscalis, sententiarum, reproductionis, novarum, terminorum. §. 1887.

Nullitas. Causæ nullitatum ad suprema Imperii Tribunalia non pertinent. §. 120. Querela nullitatis quid sit? §. 1205. Quotuplex sit sententiæ nullitas? §. 1206. Alia nullitas est sanabilis, alia insanabilis. §. 1207. An sententia propter non communicata adjuncta exceptionis sit nulla *ibid.* Differentia inter nullitatem & appellationem §. 1208. Quænam sint nullitates insanabiles? §. 1209. seq. Ratione actoris & rei, ratione procuratorum, quoad modum procedendi, ratione meritorum causæ? *ibid.* usque ad §. 1212. seq. Sententia lata contra jus in hypothese non est nulla. §. 1214. Exempla nullitatis sanabilis. §. 1215. Quid sit, nullitatem incidenter vel principaliter proponere? §. 1216. seq. Querela nullitatis sanabilis debet proponi intra decendium per appellationem insanabilis intra 30. annos. §. 1217. Alias fit deserta. §. 1218. Querela nullitatis incidenter proposita habet effectum suspensivum, principaliter autem proposita tantum devolutivum. §. 1219. 1229. Quomodo intelligenda sint privilegia super nullitatibus. §. 1220. seq. Privilegium etiam illimitatum non includit casum nullitatis insanabilis, aut protractæ vel denegatæ Justitiæ. §. 1222. 1265. Quomodo agatur in casu querelæ nullitatis incidenter aut principaliter propositæ? §. 1223. An querela nullitatis sit mox admittenda & quomodo? §. 1225. seq. Quomodo in processu nullitatis fiat citatio,

Index

tio, ejus insinuatio, item compulsoriales, & quid circa inhibitionem notandum. §. 1228. seq. Quid agendum, si nullitas in aliqua causa deferatur, & in qua jurisdictio ordinarie non est fundata. §. 1234. Schema variarum nullitatum in causa criminali. §. 1237. Inquisitio in causas nullitatum circa processum Judicum immediatorum, etiam aliis a supremo Judicio demandatur. §. 1239. Contra absolutoriam a citatione super nullitatibus insanabilibus locum non habet restitutio §. 1300. Potest simul peti restitutio in integrum & examen testium ad perpetuam rei memoriam. §. 1306.

Nuncius. De relatione nuncii super insinuatione. §. 1825. Nuncii quinam? §. 1785. De officio nunciorum. §. 1809. seq.

O.

Obreptio. Contra citationem super protracta aut denegata justitia non admittitur exceptio sub-vel obreptionis. §. 1253. Exceptiones sunt facti vel juris. §. 401. Facti, sub- & obreptionis. §. 402.

Officialis. De appellatione ab Officialibus, in specie Trevirensi, Werlensi, Hildesiensi. §. 930. seqq.

Oppignoratio. Causæ fiscales sunt: si factum contra A. B. commissum, pax publica, tam profana, quam sacra fracta, aut ordinationes politicæ violatæ, si quis onera Imperii ferre detrectet, item causæ exemptionum, non vero oppignorationum. §. 99. seqq.

Opus novum. Quando mandata cum & s. clausula decerni queant vel non? in Nunciatione Nov. Oper. §. 475. seqq.

Ordo. Quatuor sunt casus, in quibus austrægis locus est, qui ordines vocantur. §. 260. De variis ordinibus recessuum. §. 1885. Ordo fiscalis, sententiarum, reproductionis, novarum, terminorum. §. 1887. seq. Ordo novarum. §. 1897. seq. Ordo Terminorum. §. 1899. seq.

Rerum & Verborum.

P.

Pactum. Quænam sint pacta aut statuta immediatorum.
§. 1908.

Paria. Si in Senatu super decernendis processibus appellationis paria oriantur, processus decernuntur.
§. 1106.

Paragiatus. De executione contra appanagiatos & paragiatos. §. 1467. 1468. Item nobiles. §. 1469. seq.

Paritio. De paritione mandati. §. 541. De citatione ad parendum §. 544. 563. De paritione. §. 630. seq.

Paritorium. De paritione in hoc processu. §. 775. Contra paritoriam plenam, item mandatum de solvendo, aut dimittendo hypothecam, item contra decreta appellationis rejectoria datur restitutio. §. 1314. Potest etiam peti declaratio paritoriae §. 1358. Paritoria quid? §. 584. seq. De paritoria plena modificata. §. 627.

Pars. Itio in partes. §. 1740.

Pauper. Admissio ad jura pauperum. §. 1598. seq. Juramentum paupertatis quis præstet? §. 1603. De constituendis advocatis & procuratoribus pauperum. §. 1605.

Pax profana & religiosa. Origo pacis profanæ. §. 661. seqq. Effectus fractæ pacis profanæ. §. 662. Cui actio hæc competat? §. 663. Contra quos? §. 664. seq. An & quomodo contra hæredes? §. 666. De huic actioni annexis §. 667. 670. 671. Ubi agatur actione de fracta pace. §. 669. Citatio super fracta pace publica quid? §. 672. Cumulari potest cum mand. de restit. §. 673. De libello in hac actione. §. 674. sq. An in hac actione admittantur exceptiones peremptoriæ. §. 676. De expensis in hac actione. §. 677. De conatu in delicto fractæ pacis profanæ §. 679. Quinam committant hoc crimen? §. 682. sq. Requisita ad hoc crimen §. 684. De probatione doli in hoc crimine. §. 686. Von nachbarlichen Gebrechen. §. 689. Rara est actio de fracta pace, sed potius causa qualificatur auf die 4. Fälle. §. 690. De represaliis.

L. B. de Crameri Inst. Jur. Cam. *A a a* *faliis.*

Index

faliis. §. 692. In causa fractæ pacis non obstat privilegium fori. §. 694. De abstractione subditorum ab obedientia. §. 696. De intercludente victualia, redditus. &c. §. 697. Affine est mandatum de non contraveniendo executioni P. Westphalicæ. §. 698. *Pax Religiosa* quid? & circa quæ versetur? §. 699. seq. Pœna fractæ pacis religiosæ. §. 729. seq. §. 700. seqq. De vi ad hanc pœnam promerendam requisita. §. 703. Qualis requiratur turbatio? §. 706. Quænam religiones contineantur in P. Rel. §. 707. De fracta Pace religiosa ex contraventione contra P. Westphal. §. 708. De anno normali 1618. & 1624. §. *ibid.* & 715. De jure reformandi. §. 710. De clausula P. Riswicensis. §. 712. Ubi citatio super fracta P. Relig. instituenda? §. 720. Quomodo expediatur? §. 722. De cautione una cum hac citatione petita. §. 724. De Jurisdictione Ecclesiastica aut Lege Diœcesana. §. 727. Constitutio Consistorii. §. 728. Jus liturgicum. §. 732. De pactis circa religionem. §. 733. De sacellis aulicis. §. 711. seq. De emigrando propter religionem. §. 737.

Pax Westphalica. In causis restitutionum ex instrumento pacis, si super facto possessionis dubia supersunt, & gravati Judiciis Imperii velint uti, tunc in istis causis fundata est Jurisdictio supr. Imp. Trib. §. 139.

Pedellus. Pedellus, Janitor, *Thürhüter*, quid? §. 1704. Infinuatio per notarios. §. 1818. Per pedellum. §. 1814.

Perhorrescentia. De recusatione & juramento perhorrescentiæ. §. 1876.

Petitum. De formando petito in supplica. §. 1790.

Pfenning Meister. Quæstor, *Pfenning Meister*, quid? §. 1786.

Pignoratio. Pignoratio quid? §. 740. Constitutio de pignorationibus quid, §. 753. In hac constitutione pignorans & pignoratus debent esse immediati. §. 745. seq. Quis pro mediato vel immediato habendus?

§. 747

Rerum & Verborum.

§. 747. seq. De officiali pignorante. §. 750. Constitutio pignorationis fundat jurisdictionem. §. 751. De distinctione inter pignorationem & simplicemurbationem. §. 752. seq. De fructibus rei litigiosæ. §. 756. De vectigalibus, sportulis &c. Jure territorii. §. 757. & seq. Quinam veniant nomine subditorum? §. 762. De pignoratione ex causa criminali. §. 764. Vel commissi. §. 765. De tutbatione in possessione in pignoratione necessaria. §. 766 sq. De processu citationis seu causalium in pignoratione. §. 769. Quid in quovis observandum? §. 770. seq. De partitione in hoc processu. §. 775. Quænam admittantur exceptiones? §. 776. De possessione dubia pignorati. §. 777. Quis actor, quis reus in hoc processu? §. 778. De iterata pignoratione. §. 779. Causæ pignorationum ad suprema Imperii Judicia in prima instantia non pertinent. §. 119.

Plenissiren. Senatus quid? Senatus plenus, non plenus, plenissiren? §. 1763. & 1764.

Plenum. Quænam causæ sint materia pleni? §. 1766. Ordo sessionis in pleno. §. 1867.

Politia. Causæ politiæ deflectunt in causas jurídicas, si de jure partium quæsito lis oriatur, tuncque fundata est Jurisdictio supr. Imp. Trib. §. 155. In quibus causis appellationes non recipiendæ? §. 945. & in specie de causis politiæ. §. 947. Denegatio justitiæ in causis politicis est species denegatæ justitiæ. §. 1270. Senatum numerus, senatus combinati, fiscalis, politiæ, tutelar. §. 1765.

Possessio litigiosa. Causæ litigiosæ possessionis mediatorum ad suprema Imp. Judicia in prima Instantia non pertinent. §. 119. Litigiosa possessio quid? §. 809. Constitutio de litigiosa possessione & ejus occasio. §. 810. seq. Hæc constitutio requirit utramque partem immediatam, & excludit austrægas. §. 812. 813. 820. 832. Quid de possessione constare debeat in hoc processu? §. 814. seq. Pertinet ad possessorium retinendæ. §. 816. Quomodo in hoc processu procedatur

Index

- datur.** §. 821. Differentia inter possessionem litigiosam & turbatam. §. 822. Quid actor probare debeat. §. 823. seq. De fine hujus processus. §. 825. De probatione in hoc processu. §. 828. An etiam Camera decadat in ordinario vel tantum summarissimo. §. 830. Consultius est agere auf die 4. Fälle. §. 690. De possessione dubia pignorati. §. 777. De concursu possessorii & petitorii. §. 1753. Quando mandata cum vel sine Clausula decerni queant, vel non? in causis Possessionis vel quasi. §. 458.
- Possessorium.** De Sententia provisionali & ab illa appellatione. §. 958. Uti in causa alimentorum, vidualitii, possessorio summarissimo. §. 962. seqq.
- Positio.** De positionibus. §. 1684.
- Practicantes.** Practicantes & sollicitantes in Camera sunt sub foro camerali. §. 94. Quod tamen tantum contractus & delicta in loco supremi Judicii concernit. *ibid.*
- Præjudicium.** Præjudicia dicuntur res judicatæ, quatenus similibus causis decidendis adhibentur: habent vim legis, si conclusio totius collegii fuerint approbata. §. 28. 29. 30.
- Prælocutorium.** De prælocutoriis in causa mandati. §. 455.
- Præsumptio.** Probatio per præsumptiones. §. 1710.
- Præventio.** Præventio quoad suprema Imperii Tribunalia quandonam inducatur. §. 173. & 174. Decretum vel conclusum hujus tenoris: refertur exhibitum, an operetur præventionem fori. §. 174. Sola exhibitione supplicæ aut præsentatione non superinducitur præventio. §. 174. Diversus est effectus præventionis ratione judicis, actoris & rei. §. 175. Insinuatio decretæ citationis tunc tantum requiritur, si præventio impediat, quominus reus alterum judicium adire queat. §. 176. Delegati a Judicio Imperiali Aulico statim post delegationem decretam Cameram præveniunt, licet serius quam Cameræ citatio ab illis emissæ. §. 177. Forum præventum negligens
in

Rerum & Verborum.

in expensas & pœnam 10. marcarum auri condem-
nandus. §. 177.

Princeps. Princeps in alieno territorio delinquens in-
carcerari non potest, nec processus ibi adversus eum
moveri. §. 124. Principes ad Judicium austrægale
denominandi ultra 12. milliaria ab actore distiti esse
non debent. §. 281. Actor Princeps ratione austræ-
garum peteré potest, ut nonnisi Princeps Commissa-
rius constituatur. §. 299.

Privilegium. Privilegium electionis fori, competit Re-
gi Sueciæ & Ducibus Brunsvicensibus. §. 167. De
privilegiorum cæsareorum violatione. §. 487. Privi-
legium de non appellando. §. 1056. Et de variis
illius speciebus. §. 1059. seq. Privilegia de non ap-
pellando Electorum. §. 1062. Principum. §. 1066.
Privilegia de non appellando sunt stricte interpretan-
da. §. 1069. Quomodo intelligenda sint privilegia
super nullitatibus. §. 1221. seq. Privilegium etiam
illimitatum non includit casum nullitatis insanabilis,
aut protractæ vel denegatæ justitiæ. §. 1222. 1265.
Quando mandata cum & s. clausula decerni queant, vel
non? in causis Priv. Cæsar. §. 487. Privilegia quis
in imperio universalia concedat? §. 2021. Aut con-
firmet, vel casset? §. 2022. An privilegium possit
cedere in præjudicium tertii? §. 2023. Et an tale
dari vel confirmari possit, & quomodo? §. 2024. sq.
De violatione privilegiorum. §. 2025. Et pœna
violatorum. §. 2027. seq. Quis agat ad pœnam pri-
vilegiis insertam. §. 2030.

Probatio. Qualis probatio requiratur in libello. §. 1629.
De probationibus. §. 1623. In specie per documen-
ta. §. 1695. Per testes. §. 1705. Per juramentum.
§. 1709. Per Præsumptiones. §. 1710. Per confes-
sionem partis. §. 1712. De probatione. §. 392. De
probatione facti in casu mandati. §. 452. seq.

Processus. Cognitio quoad punctum nullitatis processus
etiam in criminalibus supremis l. Dicasteriis compe-
tit. §. 129. Processus Imperii quid? §. 375.

Index

Proclama. Proclama quid? §. 1140. 2009. Et quatenus contumaciam causet? §. 1142. seq.

Procurator. Procuratorium. Procuratorium revisorium, §. 1390. De legitimatione procuratorum, §. 1609. De mandatis procuratorum, §. 1611. seq. De constitutione plurium procuratorum, §. 1612. De substitutione procuratorum, §. 1614. De clausulis mandatorum procuratoriorum, §. 1617. seq. Sententia etiam mortuo principali in constitutum procuratorem ferri potest, §. 1801. Advocati, procuratores & agentes quid sint? §. 1759. De mandato procuratorio ad confirmandum, §. 1914. seq.

Promotoriales. Promotoriales quid? §. 1246. Contra Judices austrægales, item pares curiæ decernuntur promotoriales, non vero contra commissarios, sed excitatoria aut ordinationes, §. 1247. 1248. Contra Judicem vero, qui etiam partem simul agit, emanant mandata, aut citationes, §. 1249. Promotoriales quomodo petendæ, §. 1250. Quando vi promotorialium avocatio causæ locum habeat, §. 1251. Quid impetranti agendum in causa non factæ partitionis promotorialibus, §. 1252. Promotoriales debent reproduci, §. 1253. Contra citationem super protracta aut denegata justitia non admittitur exceptio sub - vel obreptionis. *ib.*

Protonotarii. Notarii quid, protonotarii? §. 1774. sq.

Prorogatio. De prorogatione fatalis insinuandorum, §. 1045. seq. Prorogatio petita, & non expresse denegata habetur pro concessa, §. 1047. Judicio aulico potest tacite prorogari, §. 1400. Quid prorogatio, quid dilatio, quid terminus, §. 1674. Petitio prorogationis excludit exceptiones dilatorias, §. 1675. Quando prorogatio petenda, §. 1676. Quando non concedenda aut deneganda, §. 1678. Prorogatio fatalium, §. 1817. seq. De prorogatione fori, & quis ea uti possit, §. 352. Prorogatio fori necessaria seu reconventio, §. 354.

Protectorium. Protectoria cæsarea quid? §. 2011.

Sunt

Rerum & Verborum.

Sunt instar mandati de manutenendo. §. 2012. Quibus concedatur. §. 2013. seq. De protectoriis episcopatum & monasteriorum. §. 2016. Et differentia ab advocatia, *ib.* Effectus protectorii ratione jurisdictionis. §. 2018. seq.

Protestatio. An protestatio æquivaleat appellationi? §. 920.

Provinciale Judicium. De foro Judiciorum Provincialium Cæsareorum. §. 367.

Provocatio. Provocatio est imploratio judicis, causam jam disceptatam ad consequendam meliorem justitiam iterata vice disceptandam. §. 45. Provocatio ex Lege: diffamari. §. 120. Provocatio quid? §. 370.

Publicatio. De publicatione rotuli testium. §. 1731. seq. Publicatio sententiæ. §. 2014.

Punctum nullitatis. Cognitio quoad punctum nullitatis processus etiam in criminalibus supr. Imp. Dicasteriis competit. §. 129.

Q.

Quadruplica. De triplicis & quadruplicis. §. 390. seq.

Quæstor. Quæstor, Pfennig-Meister. §. 1786.

Querela. Simplex querela quid? & quando locum habeat? §. 370. seqq.

R.

Rationes. An & quando rationes decidendi communicari possint. §. 1123. An & quando rationes decidendi inferri possint sententiis. §. 1353. seqq.

Recessus. Recessus quid? §. 1769. De variis ordinibus recessuum. §. 1885.

Recognitio. Commissio ad recognoscendum aut diffidendum. §. 1576.

Reconventio. Reconventio. §. 1844. Quando in foro austrægali reconventioni locus. §. 348. Proro-

Index

gatio fori necessaria seu reconventio. §. 354. De reconventionem in causa mandati. §. 615.

Rekursus. Causæ fiscales sunt: Si quis jurisdictionem Imperii violet, v. gr. ad forum extraneum trahendo, uti recursus ad curiam vel nunciaturam. §. 99. seq. Vel conflictum jurisdictionum moveat. §. 107. Cum recursus ad comitia non detur, qua judicia, sed qua comitia, hinc causæ non eo deferuntur per provocationem, sed remittuntur. §. 54. Quando detur recursus ad comitia? §. 1431. seq. Distinguitur in recursum per provocationem & propositionem, quorum primus non conceditur. *ib.* Qualis modus sit in recursu? §. 1432. 1451. Non habet fatalia. §. 1433. Neque requirit acta, aut compulsoriales. §. 1434. Recursus datur solummodo ob gravamen commune, & quid sit? *ib.* & §. 1436. Non est gravamen commune, quod infertur contra jus primi fori. §. 1437. Veræ causæ recursus sunt duæ tantum, nempe interpretatio Legis Imperii authentica: & itio in partes in causa ecclesiastica vel politica. §. 1438. Explicatio Articuli 13. Cap. Cæsar. circa recursum. §. 1441. Varia decreta Imperatoris in causa recursus. §. 1442. In quæstione de dubio juris cessat recursus. §. 1443. Recursus non habet effectum suspensivum. §. 1445. Recursus non competit in causa spolii manifesti. §. 1446.

Recusare. Revisorum aliqui possunt recusari. §. 1424. De recusatione, & juramento perhorrescentiæ. §. 1876. seq.

Reditus. Quando mandata cum & s. clausula decerni queant vel non? Ut in causis annuorum reddituum. §. 440.

Referens. Modus referendi in restitutorio. §. 1340. Quid in restitutorio observandum circa referentem & votantes. §. 1341. De referente & correferente. *ib.* & seq. Constitutio referentis. §. 1847.

Rerum & Verborum.

Regimen. Quando mandata cum vel sine clausula decerni queant, vel non? in causis de non mutando formam Regiminis. §. 488.

Relatio. De relatione executorum. §. 1511. De relatione nuncii super insinuatione. §. 1668. De relatione. §. 1868. seq. Relatio pro statu. §. 1874.

Relaxatio. Relaxatio jurisjurandi ad effectum agendi. §. 120.

Religio. Quænam religiones contineantur in P. religiosa. §. 707. De pactis circa religionem. §. 733. De emigrando propter religionem. §. 737. An executor debeat esse ejusdem religionis cum parte, quæ executionem patitur. §. 1456.

Remedium. Quid Remedium ex L. si contendat? §. 854.

Remissio. Cum recursus ad comitia non detur, qua judicia, sed qua comitia, hinc causæ non eo deferuntur per provocationem, sed remittuntur §. 54. Formula decretorum remissiorum ad primam instantiam. §. 63. Remissio ad austrægas subin sit in causa principali, causa minus principali interim in supr. Imp. Tribunalibus retenta. §. 254. Remissio ad austrægas conventionales semper fit salvis remediis juris. §. 255. De remissione causæ ad iudicem priorem. §. 1156. seq. De remissione processuum appellationis ad iudicium. §. 1160. Denegatio remissionis delinquentium non est denegatio justitiæ. §. 1269.

Remonstratio. Contra executionem non admittitur remonstratio. §. 1506.

Renovatio. Renovatio commissionis quid? & quando necessaria? §. 1544. seq.

Renunciatio. An & quando appellationi renunciatur? §. 914. seq. De renunciatione appellationis. §. 1158.

Replica. De replicis. §. 1692. De replica, duplica & ulterioribus. §. 388. seq. Item de triplicis in causa mandati. §. 619.

Index

- Repressalia.** Causa qualificatur auf die 4. Fälle. §. 690.
De repressaliis. §. 692. De repressaliis, & quando
licitæ. §. 1268.
- Reprobatio.** Reprobatio quid? §. 1718.
- Reproductio.** De reproductione processuum appellatio-
nis. §. 1132. seqq. 1136. seqq. Promotoriales de-
bent reproduci. §. 1253. De reproductione pro-
cessuum. §. 1699. Præjudicia omiffæ reproductio-
nis. §. 1673. Formula recessuum reproductiorum.
§. 1818. Et de temporibus reproductionis. §. 1822.
seq. Ordo fiscalis, sententiarum, reproductionis,
novarum, terminorum. §. 1887. seq. Reproductio
mandati. §. 579 seq.
- Requisitio.** Requisitio ad austrægas quid sit? §. 285.
Requisitio ad austrægas, non minus ac citatio, po-
stulata actoris una cum causa petendi continere de-
bet. §. 286. Documentum requisitionis actorum.
§. 1794.
- Res.** Res tertia quid? §. 740.
- Reservata.** Causæ reservatorum Cæsareorum, velut
moratoriorum & de delictis immediatorum statuendi
feudorum regaliū privative ad iudicium aulicum
pertinent. §. 122.
- Residentia.** Insinuatio requisitionis ad austrægas in lo-
co residentiae fieri debet. §. 292.
- Responsum.** De declaratione responsi juridici. §. 1352.
De exhibitione responsorum & deductionum. §.
1731.
- Restitutio.** In causis restitutionum ex instrumento pa-
cis, si super facto possessionis dubia supersunt, &
gravati iudiciis Imperii velint uti, tunc in istis cau-
sis fundata est Jurisdictio supr. Imp. Trib. §. 139.
Citatio super fracta pace publica quid? §. 672.
Cumulari potest cum mandato de restituendo. §. 673.
Restitutio in integrum quid? §. 1288. Est reme-
dium extraordinarium, errorem facti in iudicando
supponens, §. 1289. seq. Quando detur? §. 1292.
Restitutionem implorans debet nova in facto suppe-
ditare.

Rerum & Verborum.

ditare. §. 1293. Inter nova etiam numerantur testes noviter reperti. §. 1294. Datur etiam restitutio contra juramentum a iudice delatum & præstitum. §. 1296. 1307. Et clariora argumenta habentur pro novis. §. 1297. In restitutorio manet idem iudex. §. 1298. Propter restitutionem in integrum denegatam locum habet appellatio. §. 1299. Contra absolutionem a citatione super nullitatibus insanabilibus locum non habet restitutio. §. 1300. Documentum, quod antea produci potuisset, non est novum in restitutorio. §. 1301. Ex actis olim deperditis, noviter vero repertis datur restitutio. §. 1303. Nova in restitutorio debent esse relevantia. §. 1304. Nova relevantia in petitorio non sufficiunt pro novis ad restitutionem in possessorio. §. 1305. Potest simul peti restitutio in integrum & examen testium ad perpetuam rei memoriam. §. 1306. Novæ auctoritates & sententiæ D. D. circa Jus commune non sunt nova ad restitutionem, bene tamen illustrationes circa statuta provincialia. §. 1309. Restitutio in integrum locum non habet contra interlocutoriam simplicem, bene tamen mixtam, aut definitivam. §. 1310. Restitutio in integrum contra sententiam in summariissimo locum non habet; bene vero contra sententiam in ordinario, nisi appareat, enormissimum præjudicium inferri, contra quem in summariissimo lata est sententia. §. 1311. Datur ergo in causa spoli violenti manifesti. §. 1312. Item contra sententiam immissoriam ex L. fin. C. de Ed. D. Hadriani toll. §. 1313. Contra paritoriam plenam, item mandatum de solvendo aut dimittendo hypothecam, item contra decreta appellationis rejectoria datur restitutio. §. 1314. Contra non devolutoriam locum habet restitutio. §. 1315. Item contra desertoriam. §. 1316. Restitutio in integrum suspendit executionem sententiæ. §. 1317. Sed quomodo hic caute procedendum? §. 1319. seq. Quando minoribus detur restitutio in integrum contra sententiam? §. 1322. Juramentum
tum

Index

tum restitutorium quid? §. 1323. Quid circa hoc observandum? §. 1324. Quando hoc Juramentum actualiter debeat præstari? §. 1325. seq. Pœna se frivole offerentium. §. 1326. Tempus petendi restitutionem in integrum intra quadriennium arctari potest. §. 1334. seq. Restitutio in integrum deferenda ex officio talis esse declarari debet. §. 1337. Causa restitutionis ventilatur processu ordinario. §. 1338. Contenta libelli restitutorii. §. 1339. Modus referendi in restitutorio. §. 1340. Quid in restitutorio circa referentem & votantes observandum? §. 1341. Etiam in restitutorio locum habet interventio. §. 1343. Differentia inter revisionem & restitutionem §. 1369. De restitutione in integrum contra lapsum fatalium revisionis. §. 1396.

Retractus. Quando non attendatur summa appellabilis. §. 1000. seq. Uti in materia jurium, servitutum, juris retractus, actionis æstimatoriæ. §. 1002. seqq. De executione ex capite retractus. §. 1495. Et in specie de meliorationibus. §. 1496. seq. Nec non liquidationis. §. 1499. seq.

Revisio. Revisio quid? §. 1359. Quomodo revisio & supplicatio differat ab appellatione. §. 1360. Revisio uest remedium subsidiarium, hinc non datur a denegatis processibus §. 1362. Etiam a tribus conformibus potest peti revisio. §. 1363. Sententiæ, quæ non sunt appellabiles, neque sunt revisibiles. §. 1364. Revisio non conceditur contra sententiam examen testis ob senium admittentis. §. 1365. Vel executionem rei judicatæ, aut paritoriam ad mandatum de exequendo. §. 1366. Aut in causa alimenterum liquida. §. 1367. Vel spolii manifesti, & contra paritoriam ad mandatum attentatorum revocatorium. §. 1368. Differentia inter revisionem & restitutionem in integrum §. 1369. Quomodo revisio interponenda. *ib.* Quando & quomodo revisores convocandi. §. 1371. Qualitates revisorum. §. 1372. Notarius insinuans revisionem qualis? §.

Rerum & Verborum.

1374. Quinam in revisorio advocati? §. 1375. Summa & fatale revisionis. §. 1377. Juramentum revisorium. §. 1378. Mandatum revisorium. §. 1379. Libellus revisorius. §. 1380. seq. Fatale producendi libellum. §. 1383. Sportula revisoria in casum succumbentiæ. §. 1386. Intimatio revisionis. §. 1388. Formulæ talis recessus. §. 1390. Procuratorium revisorium. *ib.* Mandatum speciale ad Juramentum revisorium. §. 1391. & seq. Subscriptio talis mandati. §. 1392. De formalibus revisionis. §. 1393. seq. De restitutione in integrum contra lapsum fatalium revisionis. §. 1396. Juramentum Judæi revisorium. §. 1399. Tempus præstandi juramentum revisionis in Judicio aulico potest tacite prorogari. §. 1400. Si victor caveat de restituendo in casum succumbentiæ, tunc revisio non habet effectum suspensivum, sed tantum devolutionem. §. 1401. 1412. Nisi sit causa ecclesiastica vel religionis. §. 1402. Etiam si dicatur causa damni irreparabilis. §. 1403. De cautione revisoria. §. 1404. seq. Quomodo præstanda & quando non? §. 1405. seq. Quando sententia stante revisione possit executioni dari. §. 1411. Revisio revisionis non datur. §. 1414. Bene tamen secunda & tertia. §. 1415. sq. Quid revisores deputati debeant præstare. §. 1419. Si inter revisores sint paria, prior sententia habetur pro confirmata. §. 1420. Quid juris circa sportulas. §. 1422. seq. Revisorum aliqui possunt recusari. §. 1424. Querela syndicatus quid? §. 1425. Ejus præcipua. §. 1426. 1429. Hæc querela cum supplicatione & revisorio cumulari potest. §. 1427. seqq. Exempla querelæ syndicatus. §. 1430.

Revisorium. De appellatione a revisorio statuum. §. 941. seqq.

Reunio. Quando mandata cum vel sine clausula decerni queant, in causis Reunionum Gallicarum. §. 464.

Revocatio. De revocatione mandatorum. §. 1619.

Ru.

Index

Rubrica. Rubrica exhibitorum. §. 1803.
Ruf:Gulden. Ruf:Gulden. §. 1827.
Ryswicensis Pax. De clausula Pacis Ryswicensis. §.
712.

S.

Sabbathina. Sabbathinæ quid? §. 1856.
Sacella. De sacellis aulicis. §. 735. seqq.
Salarium. De foro causæ salarii procuratorum. §.
1621.
Saltus. De appellatione per saltum. §. 928. seqq.
Salvaquardia. Salvus conductus præcipue a salvaquar-
dia differt. §. 1992. seq. *ib.* & §. 2013.
Schedula. De scheda appellationis. §. 922.
Scriptum. In processu mandati S.C. impetrans privi-
legio ultimi scripti gaudet. §. 616.
Senatus-Consultum. Senatus quid? Senatus plenus,
non plenus, plenissim. §. 1763. & 1764. Senatuum
numerus, Senatus combinati, Senatus fiscalis, po-
litix & tutelar. §. 1765.
Sententia. De sententia provisionali & ab illa appella-
tione. §. 958. Uti in causa alimentorum, vidua-
litii, possessorio summarissimo. §. 962. seq. Sen-
tentia inhæsiiva & appellatio ab illa. §. 978. seq. De
appellatione a sententiis conformibus. §. 980. De
sententia in appellatorio. §. 1144. sqq. Declaratio sen-
tentix quid? §. 1344. seq. Ad eam impetrandam
requiritur vera obscuritas. §. 1346. Formula de-
clarandi. §. 1348. Quomodo declaratio facienda.
§. 1349. Etiam in instantia superiori fieri potest de-
claratio sententiæ inferioris. §. 1351. sq. De declara-
tione responsi juridici. §. 1352. An & quando ra-
tiones decidendi inseri possint sententiis. §. 1343 sqq.
Modus procedendi in iudicio declaratorio. §. 1355.
Declaratio sententiæ differt a leutatione. §. 1356.
Quatenus & qualis error in sententia mutari possit.
§. 1357. Potest etiam peti declaratio paritorix. §.
1358.

Rerum & Verborum.

1358. Sententia lata contra jus in hypothese non est nulla. §. 1214. Sententia etiam mortuo principali in constitutum procuratorem ferri potest §. 1621. De forma sententiæ §. 1744. Sententia retrahi nequit. §. 1751. Publicatio sententiæ §. 1859. Correctio sententiæ. §. 1862. Ordo fiscalis, sententiarum reproductionis, novarum, terminorum. §. 1887. seq.

Sessio. Ordo sessionis in pleno. §. 1764.

Sollicitantes. Practicantes & Sollicitantes in Camera sunt sub foro camerali. §. 94. Quod tamen tantum contractus & delicta in loco supremi Judicii concernit. §. 94. De sollicitatione. §. 1713.

Solutio. Etsi solutio particularis executionem non sistat, habet tamen hunc effectum supersefforium. §. 1491. seq. Quando Mandata cum vel s. Clausula decerni queant vel non? in causis Solutionis. *ib.*

Spolium. Spolium simplex quid? §. 231. Causæ spolii simplicis austrægis reservatæ sunt. §. 232. Ab austrægis spolii simplicis non licet argumentari ad austrægas ordinarias. §. 233. Austrægis spolii terminus 4. hebdomadam ad emittendam citationem definitus. §. 296. In causis spolii recipiendæ non sunt appellationes. §. 947 seq. Restitutio in integrum contra sententiam in summariissimo locum non habet; bene vero contra sententiam in ordinario, nisi appareat, enormissimum præjudicium inferri, contra quem in summariissimo lata est sententia §. 1311. Datur ergo in causa spolii violenti manifesti. §. 1312. Item contra sententiam immissoriam ex L. fin. C. de Ed. D. Hadrian. toll. §. 1313. Revisio non conceditur contra sententiam examen testis ob senium admittentis. §. 1365. Vel executionem rei judicatæ aut paritoriam ad mandatum de exequendo. §. 1366. Aut in causa alimentorum liquida. §. 1367. Vel spolii manifesti & contra paritoriam ad mandatum attentatorum revocatorium.

Index

- §. 1368. Recursus non competit in causa spoli manifesti. §. 1467.
- Sportula.* Sportula revivifica in casum succumbentiae. §. 1386 seq. Quid juris circa sportulas. §. 1422. seq.
- Status.* Statibus competit jus primae instantiae. §. 61. Et hinc ejusmodi causae a judiciis supremis remitti debent. §. 63. Etiam causae statuum. *ibid.* Relatio pro statu. §. 1874. Mandatum contra subditos. §. 506. 510. seq. Aut status provinciales. §. 499. seq.
- Statutum.* Quænam sint pacta aut statuta immediatorum. §. 1908.
- Stipendium.* Quænam causae sint appellabiles, & in specie de feudalibus, circularibus, criminalibus, ecclesiasticis, causis mixtis, stipendiorum, matrimonialibus. §. 981. seq.
- Subditus.* Gravamina subditorum contra dominum territorii, alterius quidem vasallum, sed non subditum ad supr. Imp. Trib. pertinet. §. 162. De abstractione subditorum ab obedientia. §. 696. Mandatum S. C. ex continentia causae. §. 492. Mandatum contra subditos. §. 497. & 498. Aut status provinciales. §. 499. De mandatis subditorum contra dominos. §. 506. 510. Et literis informatorialibus. §. 510 seq.
- Submissio.* De submissione ad acta priora. §. 1137. Conclusio & submissio quid? §. 1726.
- Subscriptio.* De subscriptione advocatorum. §. 1791.
- Subsidiales.* De subsidialibus executionis. §. 1503.
- Substitutio.* De substitutione procuratorum. §. 1614. De clausulis mandatorum procuratorum. §. 1617. seq.
- Summa.* De summa appellabili. §. 990. seqq. Quando non attendatur summa appellabilis. §. 1000. seq. Uti in materia jurium, servitutum, juris retractus, actionis aestimatoriae. §. 1002. seqq.
- Summaria Causa.* In causis summariis appellationes non sunt recipiendae, *Gast, Gericht, Sachen*, debiti

Rerum & Verborum.

biti liquidi, collectarum, arresti, cambiorum, spoli, concursus creditorum, injuriarum. §. 947. seq. Restitutio in integrum contra sententiam in summariissimo locum non habet; bene vero contra sententiam in ordinario, nisi appareat, enormissimum præjudicium inferri, contra quem in summariissimo lata est sententia. §. 1311. Datur ergo in casu spolii violenti manifesti. §. 1312. Item contra sententiam immissoriam ex L. fin. C. de Ed. D. Hadrian. toll. §. 1313.

Super-Arbiter. De voto superarbitri. §. 330. Et ejus constitutione. §. 331.

Superioritas. Quæstio de abusu superioritatis territorialis pertinet ad supr. Imp. Trib. §. 161.

Superfessorium. Etsi solutio particularis executionem non sistat, habet tamen hunc effectum superfessorium. §. 1491 seq.

Supplica. De formando petito in supplica. §. 1960.

Supplicatio. Quomodo revisio & supplicatio differat ab appellatione. §. 1360. In casu denegatorum processuum conceditur remedium ulterioris supplicationis. §. 1588. Quo casu tamen ultimum conclusum adjungendum. *ibid.* Supplicatio quid? §. 1622. De conjunctione supplicationis cum libello. §. 1623. De remedio ulteriorum supplicationum. §. 1645. seq.

Syndicatus. Querela syndicatus quid? §. 1425. seq. Ejus præcipua. §. 1426. 1429. Hæc querela cum supplicatione & revisione cumulari potest. §. 1427. seq. Exempla querelæ syndicatus. §. 1430.

T.

Taxator. Taxator. §. 1780.

Terminus. Termini citationis quales? §. 1650. Quid terminus? §. 1674. Terminus circumductus. §. 1846. Ordo fiscalis, sententiarum, reproductionis &c. novarum, terminorum. §. 1887. seq.

Index

Territorium. Quando mandatum cum vel s. clausula decerni queat vel non? in causis violati territorii. §. 480.

Testamentum. Testamentorum oblatio, ubi fieri debeat. §. 1936. De confirmatione testamentorum in Judiciis Imp. §. 1938. Et quid in illa observandum. §. 1943. seq. Differentia inter testamentum insinuatum & depositum. §. 1939. Et quomodo utrumque fiat. *ibid.* seq. De apertura & publicatione testamenti. §. 1945. seq. De executione testamenti. §. 1948.

Testis. Examen testium ad perpetuam rei memoriam. §. 1306. Revisio non conceditur contra sententiam examen testis ob senium admitterentis. §. 1365. Vel executionem rei judicatæ, aut paritoriam ad mandatum de exequendo §. 1366. Aut in causa alimenterum liquida §. 1367. Vel spolii manifesti & contra paritoriam ad mandatum attentatorum revocatorium §. 1379. De commissione ad examinandos testes §. 1563. seq. Probatio per testes. §. 1704. De publicatione rotuli testium; de examinatione testium in foro austrægali. §. 340.

Thürhüter. Pedellus, Janitor, *Thürhüter*, quid? §. 1784.

Transactio. De transactione ex officio. §. 1747. Transactiones etiam ex officio invita altera parte confirmari possunt §. 1918. seq. Ad confirmationem transactionis requiritur, ut jurisdictio confirmationis fundata sit. §. 1919. seq. Transactio ad confirmandum debet in originali exhiberi. §. 1921.

Transmissio. De beneficio transmissionis in vim revisionis. §. 1172. feqq. De transmissione actorum in foro austrægali. §. 344.

Transcriptio. Transcriptio commissionis quid? §. 1554.

Transumptio. Commissio ad transsumendum. §. 1579.

Triplica. De triplicis & quatruplicis. §. 390. seq. Item de triplicis in causa mandati. §. 619.

Turba-

Rerum & Verborum.

Turbatio. Turbatio quid? §. 741. Differentia inter possessionem litigiosam & turbatam. §. 822. Quando mandata cum vel sine clausula decerni queant, vel non? in causis Turbationum Possessionis vel quasi. §. 461.

Tutela. Senatuum numerus in Senatus combinati, fiscalis, politiæ, tutelaris. §. 1765. Quando mandata cum & sine clausula decerni queant, vel non? in causis Tutelæ. §. 483. seq. In cujus cura tutelave sint immediati. §. 1949. seq. Quando supr. Imp. Trib. mediate constituent tutores. §. 1954. De tutela materna. §. 1955. seq. Etiam ad secundas nuptias provolante. §. 1973. De tutela honoraria. §. 1958. De contutore. §. 1961. 1972. seq. De fine tutelæ. §. 1968. Quomodo fundetur jurisdictio in causa tutelæ. §. 1978. De tutela appanagiatorum. §. 1981. De confirmatione Tutelæ pactitiæ. §. 1982. De redditione rationum tutelæ. §. 1985. seq. De debito a tutore contrahendo. §. 1987. De salario tutorum. §. 1988. De recusatione tutelæ. §. 1989.

U. V.

Urpheda. De relaxatione urphedæ. §. 878.

Usura. De usuris semissalibus. §. 430. Et interesse. §. 431. De debito antiquo & usuris ultra alterum tantum. §. 433. seq. De adjudicatione usurarum. §. 1858.

Vagabundi. De foro vagabundorum. §. 82.

Vectigalia. Quando mandata cum vel s. clausula decerni queant, vel non? in causis Vectigalium. §. 537.

Venatio. Quando mandata cum & s. clausula decerni queant, vel non? in causis venationis. §. 479.

Via. Intuitu casus tertii judicii austrægalis octo modi electioni actorum relictæ, qui viæ dicuntur. §. 300.

Vicarius. Vicarii Imperii commissarios ad austrægas possunt constituere. §. 270. Is vicarius Imperii pro commissario ad austrægas adeundus, intra cujus vi-

Index Rerum & Verborum.

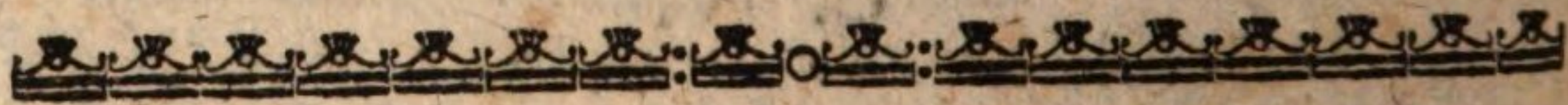
cariatus fines reus domicilium habet. §. 271. Expe-
ditio tempore vicariatus. §. 1807.
Viſtuala. De intercludente viſtuala, reditus &c.
§. 697.
Vidualitium. De ſententia proviſionali & ab illa appel-
latione. §. 958. Uti in cauſa alimentorum, vidua-
litii, poſſeſſorio ſummariſſimo. §. 962.
Votans. Quid in reſtitutorio circa referentem & vo-
tantes obſervandum. §. 1493. De votis aſſeſſorum.
§. 1743. Ordo votandi. §. 1864. Votum quomodo
formandum. §. 1872. In confirmatione pactorum
altioris indaginis debet prius fieri votum ad Impe-
ratorem. §. 1924. ſeq.

W.

Wartgeld oder *Exſpectatorium.* Vom *Wartgelb,*
Exſpectatorio. §. 1618.

Z.

Zwang; Brieff. *Zwang; Brieff.* §. 1078. Eorum
ſpecies & effectus. §. 1083.

U L M Æ,

imprimebat Christianus Ulricus Wagnerus,

Cancellariæ Typographus,

nec non Cæſar. Franciſ. Artium liberal. Academ. quæ Auguſtæ

Vindelic. floret, & Ducalis Societatis teutonicæ Helmſtad.

Collega.

Günstigsten vorgeht.

